અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

કર્ણાટક રાજ્ય

વિ.

સેલ્વી જે. જયલલિતા અને અન્યો

(ક્રિમિનલ અપીલ નં.૩૦૦–૩૦૩/૨૦૧૭)

ફેબ્રુઆરી ૧૪, ૨૦૧૭

[પિનાકી ચંદ્ર ઘોષ અને અમિતાવ રોય, ન્યાયમૂર્તિઓ]

ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮:

વિશિષ્ટ લક્ષણો, સમાવેશનો હેતુ અને તેની વ્યાપ્તિ અંગે ચર્ચા કરવામાં આવી.

કલમ ૧૩(૧)(ઈ) – ફોજદારી અપકૃત્ય – એ૧ થી એ૪ એ ષડયંત્ર રચેલ અને તેના અનુસંધાનમાં, સંબંધિત સમયે જાહેર સેવક રહેલી એ૧ ચેક અવધિ દરમિયાન તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોની સરખામણીએ અતિપ્રમાણમાં સંપત્તિના કબજામાં આવી અને તે જ સંપત્તિ એ૨ થી એ૪ તથા સંબંધિત પેઢીઓ અને કંપનીઓના નામે વિખેરી મૂકી, જેથી તેઓ તેના વતી ઢાંકપોચા મોખરા રૂપે તે સંપત્તિ ધારણ રાખે – નીચલી અદાલત દ્વારા દોષિત ઠરાવ – વડી અદાલત દ્વારા નિર્દોષ છૂટકારો – અપીલમાં, ઠરાવવામાં આવ્યું: ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ ઉપરોક્ત ગુનાઓના આચરણમાં એ૨ થી એ૪ દ્વારા સક્રિય પ્રેરણા અને ષડયંત્રની પરિસ્થિતિઓ દર્શાવતાં પુરાવાના પ્રકાશમાં ફોજદારી ષડયંત્ર અને પ્રેરણા અંગે નીચલી અદાલતે આપેલું તર્ક યોગ્ય છે – આ વાત તે પરિસ્થિતિ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે એ૧ એ જયા પબ્લિકેશન્સ અંગે એ૨ ના હિતમાં સામાન્ય પાવર ઑફ એટર્ની અમલમાં મૂકી હતી – એ૨ ના હિતમાં પાવર ઑફ એટર્ની અમલમાં મૂકવાની પરિસ્થિતિ દર્શાવે છે કે કાનૂની જટિલતાઓથી પોતાને સુરક્ષિત રાખવાના હેતુથી એ૧ એ સદર પાવર ઑફ એટર્ની સંપૂર્ણ જાણ સાથે અમલમાં મૂકી હતી કે તે સત્તાઓ હેઠળ એ૨ જયા પબ્લિકેશન્સમાં તેના ખાતામાં જમા થયેલા નાણાં સાથે વ્યવહાર કરશે – ચેક અવધિ દરમિયાન વિવિધ પેઢીઓની રચના પક્ષકારો વચ્ચેના ષડયંત્રને સ્થાપિત કરતી બીજી પરિસ્થિતિ હતી – ૧૦ પેઢીઓ એક જ દિવસે રચવામાં આવી હતી – ઉપરાંત, એ૨ અને એ૩ એ સ્વતંત્ર ધંધાકીય સંસ્થાઓ શરૂ કરી અને મિલ્કતો ખરીદવા સિવાય તેમની દ્વારા અન્ય કોઈ વ્યવસાયિક

પ્રવૃત્તિ હાથ ધરવામાં આવી નહોતી – પુરાવામાં સાબિત થયેલી પરિસ્થિતિઓએ નિર્વિવાદ રીતે સ્થાપિત કર્યું કે આ પેઢીઓ નમદુ એમ.જી.આર. અને જયા પબ્લિકેશન્સના માત્ર વિસ્તરણો જ હતાં અને તેમનું અસ્તિત્વ એ૧ ના નિવાસસ્થાનની કૃપા પર આધારિત હતું, અને એ૨ થી એ૪ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓ અંગે એ૧ અજ્ઞાનતા દર્શાવતી હોવા છતાં તેનાથી એ અજાણ હતી એવું સ્વીકારી શકાય તેમ નથી – તેઓ એ૧ સાથે તેમના વચ્ચે કોઈ રક્તસબંધ વિના રહેતા હતાં – યદ્યપિ એ૨ થી એ૪ એ આવકના સ્વતંત્ર સ્ત્રોતો હોવાનો દાવો કર્યો હતો, પરંતુ એ૧ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા નાણાંમાંથી પેઢીઓની રચના અને વિશાળ જમીનખંડોના હસ્તગત કરવાની હકીકત દર્શાવે છે કે બધા આરોપીઓ એ૧ ના મકાનમાં સામાજિક સહવાસ માટે એકત્ર થયા નહોતા અને ન તો એ૧ એ માનવતાવશ તેમને મફત રહેઠાણ આપ્યું હતું; પરંતુ પુરાવામાં સાબિત થયેલી હકીકતો અને પરિસ્થિતિઓ નિર્વિવાદ રીતે સૂચવે છે કે એ૨ થી એ૪ ને એ૧ ના મકાનમાં એ હેતુસર રાખવામાં આવ્યા હતા કે તેઓએ રચેલા ફોજદારી ષડયંત્ર અનુસાર એ૧ ની સંપત્તિ પોતાના નામે ધારણ રાખે – એ૧ ના ખાતાઓમાંથી અન્ય સહ–આરોપીઓ તથા સંબંધિત પેઢીઓ/કંપનીઓના ખાતાઓમાં નાણાંનો વારંવાર અને તાત્કાલિક પ્રવાહ થતો હતો, જે વ્યવહારોમાં સામાવાળાઓની સામૂહિક દોષિત સંડોવણી દર્શાવે છે – એ૨ થી એ૪ સામે નીચલી અદાલતનો ચુકાદો સંપૂર્ણરૂપે પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે – અપીલો લંબિત રહેતી વખતે એ૧ નું અવસાન થયેલ હોવાથી, તેના સંબંધિત અપીલો નિષ્ફળ થયેલી ગણાય છે.

કલમ ૧૩(૧)(ઈ) – ૧૯૪૭ના અધિનિયમની કલમ ૫(૧)(ઈ) અને ૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળના દુર્વર્તનના ગુનાના સંદર્ભમાં "સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવો" અભિવ્યક્તિનું અર્થઘટન. વિધાનમંડળે "સંતોષકારક રીતે" શબ્દનો જ્ઞાતપૂર્વક ઉપયોગ કરીને આરોપી ઉપર એવો ભાર મૂક્યો છે કે તે માત્ર પોતાની વિશાળ સંપત્તિ તેણે કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરી તે અંગે સંભવિત સમજૂતી આપે એટલું જ નહીં, પરંતુ અદાલતને એ બાબતે પણ સંતોષે કે તેની સમજૂતી સ્વીકારપાત્ર છે.

એસ ૧૩(૧)(ઈ) – આવકના સ્ત્રોતની કાયદેસરતા અંગે આવકવેરા કાર્યવાહીની પ્રમાણબળવત્તા :... આવકવેરા રિટર્ન્સ અને આદેશો માત્ર તે કારણસર જ આરોપને નિશ્ચિતરૂપે સાબિત અથવા ખંડિત કરતા નથી અને વધુમાં વધુ તેઓ પુરાવાના એવા ઘટકો બની શકે છે, જેઓનું નોંધ પર રહેલી અન્ય સામગ્રી સાથે મૂલવણી થવી આવશ્યક છે – ન તો આવકવેરા રિટર્ન્સ અને ન તો તેના સંબંધિત કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા આદેશો, આરોપી વ્યક્તિઓના આવકના સ્ત્રોતોની કાયદેસરતાનું નિશ્ચિત પ્રમાણન કરે છે અથવા એસ.૧૩(૧)(ઈ) ના પી.સી. અધિનિયમ મુજબ તેમની નાણાકીય સ્રોતો અને મિલ્કતોમાં અસંગત પ્રમાણને સંતોષકારક રીતે સમજાવવા માટે તેમને કોઈ ઉપયોગીતા ધરાવે છે.

કલમ. ૧૩(૧)(ઈ) જાહેર સેવક દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલી ભેટો – રૂ.૨ કરોડની વિશાળ રકમ તથા વિદેશી રેમિટન્સ ભેટરૂપે પ્રાપ્ત કરવી અને અ૧ને આપવામાં આવવી,

તેના પદ અને તે સાથે સંકળાયેલ ભૂમિકાને ધ્યાનમાં લેતાં, માત્ર કાયદાથી પ્રતિબંધિત જ નહોતી, પરંતુ તે હેઠળ ગુનો પણ રચાતો હતો – અ૧ની આવકવેરા રજૂઆતોમાં આવી ભેટોનો ખુલાસો કરવામાં આવ્યો હોય અને તેના આધારે આવકવેરા અધિકારીઓએ આદેશો કર્યા હોય, તો પણ તે દ્વારા ઉક્ત સ્વીકારોને કાયદેસર માન્યતા પ્રાપ્ત થતી નથી જેથી તેને કાયદેસર આવકના સ્ત્રોતના દરજ્જા સુધી ઊંચું ઠેરવી, તે સંબંધિત કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળના આક્ષેપને નકારી શકાય – અ૧ને આપવામાં આવેલી ભેટો, જે જાહેર સેવક હતી, ભારતીય દંડ સંહિતા કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એના પરિપ્રેક્ષ્યમાં, જે હવે અધિનિયમમાં સમાવી દેવામાં આવી છે, સ્પષ્ટપણે ગેરકાયદેસર અને કાયદાથી પ્રતિબંધિત છે – ભેટોને કાયદેસર આવકના સ્ત્રોત તરીકે દર્શાવવા માટે "કાયદેસર" અને "ગેરકાયદેસર" વચ્ચે ભેદ ઊભો કરવાનો જે પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે, તે સંપૂર્ણપણે ગેરસમજપૂર્વકનો છે – દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ – કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ.

કલમ. ૧૩(૧)(ઈ) – અસંગત સંપત્તિ – સામાવાળા નં. ૧ના જણાવ્યા મુજબ, ચેક સમયગાળા દરમિયાન ઇમારતોના નવા/અધિક બાંધકામના મૂલ્ય તરીકે ફરિયાદ પક્ષ દ્વારા ગણતરી કરાયેલ રૂપિયા ૨૪.૨૯ કરોડ સામે, તેણીનો દાવો રૂપિયા ૬.૫૨ કરોડનો હતો – પ્રથમદર્શને, નવા/અધિક મકાનોના ખર્ચનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે વડી અદાલતે ૨૧૭૪.૬૯ ચો. ફૂટના બદલે માત્ર ૧૬૬૮.૩૯ ચો. ફૂટ જેટલું ઓછું બાંધકામ ક્ષેત્રફળ લીધું હતું, જેના પરિણામે ૫૦૬.૩ ચો. ફૂટની ઘટ ઊભી થઈ, અને ઉપરાંત નવા/અધિક

મકાનો/બાંધકામોમાં કરવામાં આવેલા રોકાણની રકમ કાઢવા માટે સેંટ્રી શેડના બાંધકામ ખર્ચના આધારે પ્રતિ ચો. ફૂટ રૂપિયા ૨૮,૦૦૦/–નો દર મૂળ આધાર મૂલ્ય તરીકે લાગુ કર્યો હતો, એવો ફરિયાદ પક્ષનો તર્ક અભિલેખ પરથી પ્રથમદર્શને સમર્થિત થાય છે – અભિલેખ પર ઉપલબ્ધ પુરાવાના પરિપ્રેક્ષ્યમાં બંને મુદ્દાઓ અંગે વડી અદાલતનો અભિગમ સ્વીકાર્ય નથી – પ્રતિ ચો. ફૂટ રૂપિયા ૨૮,૦૦૦/–ને મૂળ આધાર મૂલ્ય તરીકે સ્વીકારવું, જે સેંટ્રી શેડના બાંધકામનો ખર્ચ હતો, પોતે જ ભૂલપૂર્ણ હતું, કારણ કે સેંટ્રી શેડ અને નવા/અધિક બાંધકામો/ઈમારતો પરસ્પર તુલનાત્મક નથી.

એસ.એલ. ૩(૧)(ઈ) – યોજનાની થાપણના હિસાબે ડી.વી.એ.સી. દ્વારા ઉલ્લેખિત આંકમાં વડી અદાલત દ્વારા જયા પબ્લિકેશન્સ અને નમાધુ એમ.જી.આર.ની આવક તરીકે રૂપિયા ૪ કરોડનો વધારો – તેની યોગ્યતા – ઠરાવ્યું: માત્ર ૩૧ સાક્ષીઓના મૌખિક પુરાવાના આધારે જયા પબ્લિકેશન્સની આવક તરીકે રૂપિયા ૪ કરોડની વધારાની રકમ મંજૂર કરવામાં વડી અદાલત ન્યાયસંગત નહોતી – વિશેષ કરીને, કારણ કે આરોપીઓ યોજનાની થાપણના આધારરૂપે મૂળ પ્રાથમિક દસ્તાવેજો ઓડિટરો અને આવકવેરા સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા – નીચલી અદાલતે આ પરિબળોને, ખાસ કરીને આરોપપત્ર રજૂ થયાના ઘણાં સમય પછી આવકવેરા રિટર્ન રજૂ કરવામાં થયેલા અતિશય વિલંબને, તથા અન્ય સંબંધિત પરિસ્થિતિઓ સાથે મળીને, યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધા હતા – યોજનાના સબ્સ્ક્રાઇબરોની સાક્ષી પણ

નીચલી અદાલતે યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી હતી, કારણ કે તેઓ પક્ષના કટ્ટર કાર્યકરો હતા.

કલમ ૧૩(૧)(ઈ) – સુપર ડુપર પ્રા. લિ. ની આવક તરફ વડી અદાલત દ્વારા રૂ. ૧ કરોડનો વધારો – આ રકમ એ–૩ની તેની વ્યવસાયિક આવક તરીકે દાવો કરવામાં આવે છે, જે શરૂઆતમાં સુપર ડુપર ટીવીના એકમાત્ર માલિક તરીકે ચલાવવામાં આવતો હતો અને ત્યારબાદ સુપર ડુપર પ્રા. લિ. તરીકે સમાવી લેવામાં આવ્યો હતો – નીચલી અદાલતે, તેના વિરોધમાં, કંપની દ્વારા દાવો કરાયેલ આવકના સ્ત્રોત અને તેના સંભવિત રોકાણોની કડીની તપાસ કરવા વિશેષ કાળજી લીધી હતી – તેણે ચકાસણીકાળ દરમિયાન સામાવાળાઓ ભાગીદાર/નિર્દેશક હતા તેવી પેઢીઓ/કંપનીઓના ખાતાઓમાં રોકડની જંગી આવક–જાવકનો પણ નોંધ લીધો હતો, એટલું જ નહિ કે આ મથાળામાં એ–૩ દ્વારા દાવો કરાયેલ આવકે પોતાની સ્વતંત્ર ઓળખ જાળવી રાખી નહોતી, જેથી તેને કંપનીની એક અલગ અને સ્વતંત્ર સંસ્થા તરીકે તેની વ્યાવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ માટેની ઓળખપાત્ર કમાણી તરીકે સ્વીકારી શકાય – આ મુદ્દે વડી અદાલત દ્વારા પુરાવાનો કરવામાં આવેલ સંક્ષિપ્ત ઉપચાર ઇચ્છિત અભિગમથી વંચિત છે અને તેથી તે ટકી શકતો નથી – તેથી, સુપર ડુપર ટી. વી. પ્રા. લિ. ની આવકમાં તેના દ્વારા કરવામાં આવેલ રૂ. ૧ કરોડનો વધારો યથાવત રાખી શકાય તેમ નથી.

કલમ ૧૩(૧)(ઈ)–એ–૧ દ્વારા એ–૨ને આપવામાં આવેલી ધિરાણ–એ–૨ અને તેની માલિકીની સંસ્થાઓ પાસેથી ધિરાણ તરીકે માંગવામાં આવેલા રૂપિયા

૧.૫૩ કરોડની ઉમેરો–વ્યવહારોમાં સંકળાયેલા વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓને ધ્યાનમાં લેતાં, અન્ય વિશ્વસનીય પુરાવાના અભાવે, ઉક્ત પ્રાપ્તિઓ/જમા રકમોને અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) માં કલ્પાયેલ કાયદેસર આવક તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં.

કલમ. એલ ૩(૧)(ઈ) – રૂ. ૪૬. ૭૧ લાખ કૃષિ આવક તરીકે ઉમેરો – વડી અદાલતે એ–૧ ની કૃષિ આવક રૂ.૫૨.૫૦ લાખ સુધી વધારી – નિર્ધારિત થયું: આ દાવાના સમર્થનમાં કોઈપણ સ્વતંત્ર પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, અને કાયદાની એ સ્થિર સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખતાં કે આવકવેરા રિટર્નો/આદેશો ફોજદારી અદાલત પર આપોઆપ બાંધકામરૂપ નથી, વડી અદાલત દ્વારા તેનો સહેલાઈથી સ્વીકાર કરવામાં આવવો આ સ્થિર સિદ્ધાંતની અવગણના સમાન હતો – વડી અદાલતે આવકવેરા રિટર્ન અને તેના પર કરાયેલા આદેશોને સ્વીકારવામાં તથા કૃષિ આવકના મથાળા હેઠળ રૂ.૪૬. ૭૧ લાખ ઉમેરવામાં ભૂલ કરી હતી.

કલમ ૧૩(૧)(ઈ) – વડી અદાલત દ્વારા રૂા. ૧૮.૧૭ કરોડની ઋણરકમનો ઉમેરો – નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું: વડી અદાલતે આંકડાઓને કુલાવીને રૂા. ૨૪.૧૭ કરોડ દર્શાવવા માટે રકમનું ખોટી રીતે કુલ કર્યું, જ્યારે હકીકતમાં યોગ્ય ગણતરી મુજબ તે રૂા. ૧૦.૬૭ કરોડ થવી જોઈતી હતી – વડી અદાલતે કરેલો રૂા. ૧૮.૧૭ કરોડનો ઉમેરો ભૂલભર્યો હતો અને ટકી શકે તેમ નહોતો.

એસ.૧૩(૧)(ઈ)–એલ એસ ત્રણ કંપનીઓમાંથી આવક – જમા રકમો

બેંક ખાતાઓમાં રહેલી વિવિધ નોંધણીઓ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા જમા અને ઉપાડો, એ જ મૂળ ભંડોળમાંથી ઉદ્ભવેલા વ્યવહારોના ગુણાકાર તરફ સંકેત કરતા હતા – વિવિધ સંયોજનોને આવરી લેતા ખંડિત નાણાકીય વિનિમયોના જાળથી એવો સંકેત મળતો હતો કે સામાવાળાઓની વ્યક્તિગત તેમજ સામૂહિક આવકને કુલાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો હતો – બેંકિંગ વ્યવહારો, ભલે તેઓની વાસ્તવિકતા જાહેર કરવા માટે અપનાવવામાં આવ્યા હોય, તેમ છતાં સમગ્ર તથ્યપરિસ્થિતિના સર્વાંગી અવલોકનને ધ્યાનમાં લેતાં, વાસ્તવિક જણાતા નહોતા.

કલમ.૧૩(૧)(ઈ) – એ–૧ દ્વારા એ–૩ ના લગ્ન સંદર્ભે કરવામાં આવેલ ખર્ચ – વડી અદાલતે રૂા.૬.૪૫ કરોડમાંથી ઘટાડો કરીને લગ્ન સંબંધિત ખર્ચ તરીકે રૂા.૨૮.૬૮ લાખનો આંક સ્વીકાર્યો અને તેને એ–૧ ના ખર્ચના હિસ્સા તરીકે માન્ય રાખ્યો – પી.ડબલ્યુ.–૧૮૧, પી.ડબલ્યુ.ડી. ના આસિસ્ટન્ટ ઈજનેરે પોતાના અહેવાલમાં અન્ય બાબતો ઉપરાંત, વિવિધ પંડાલોના વિસ્તારનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો તેમજ અલંકરણ સંબંધિત જોડાણો સાથે, તેના ખર્ચ અને ઉપયોગમાં લેવાયેલા ફર્નિચરના ભાવ તથા પૂરી પાડવામાં આવેલી સુવિધાઓનો હિસાબ કરીને, દંપતિ, મહેમાનો અને અન્ય ભાગ લેનારાઓ માટે અભિપ્રેત સુવિધાઓ સુનિશ્ચિત કરવા માટે પંડાલો અને અન્ય વ્યવસ્થાઓ માટે ખર્ચ રૂા.૫.૯૧ કરોડ ગણાવ્યો હતો. તેમના અહેવાલમાં કરેલ નિષ્કર્ષોને નિષ્ણાત સાક્ષીના પુરાવા તરીકે સમજવામાં આવી શકે અને વધુમાં તે પી.ડબલ્યુ.૨૦૦ ની સાક્ષીને પુષ્ટિરૂપ તરીકે પણ ઉપયોગમાં લઈ શકાય, જેઓએ વાસ્તવમાં તે જ કામોની

જાતે દેખરેખ રાખી હતી અને ફરિયાદ પક્ષના દાવા મુજબ એ–૨ ના સૂચન/સલાહ મુજબ. પી.ડબલ્યુ.૨૦૦, ચીફ ઈજનેર, પી~ડી એ સોગંદ ઉપર સ્પષ્ટ જણાવ્યું હતું કે તેમને એ–૨ દ્વારા પંડાલના કામો શક્ય તેટલા વહેલા પૂર્ણ કરવા સૂચના આપવામાં આવી હતી – તેમણે એ પણ સાક્ષી આપી હતી કે લગ્ન પહેલાં આશરે એક અઠવાડિયા અગાઉ એ–૧ અને એ–૨ એ સ્થળ પર જઈ કામનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું – પુરાવાની સ્થિતિમાં, ખાસ કરીને કાર્યક્રમસ્થળોએ કરવામાં આવેલી વિસ્તૃત વ્યવસ્થાઓ અને પ્રસંગ સાથે સંકળાયેલી અન્ય બાબતો પર થયેલા ખર્ચને ધ્યાનમાં લેતાં, નીચલી અદાલતે આવકવેરા વિભાગ દ્વારા પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્નોના જવાબના આધારે એ–૧ દ્વારા કરવામાં આવેલ ખર્ચ રૂા.૨૮.૬૮ લાખ હતો તે આંક સ્વીકાર્યો નથી, તેમાં કોઈ ભૂલ કરી નથી.

ભ્રષ્ટાચાર – તે માત્ર એટલું જ નથી કે તે એવા તત્ત્વો પર મનોબળભંગક અસર પાડે છે, જે રાષ્ટ્રને પ્રયત્ન અને સિદ્ધિના વધુ ઊંચા સ્તરો સુધી ઉન્નત કરવા માટે વ્યક્તિગત અને સામૂહિક પ્રવૃત્તિના તમામ ક્ષેત્રોમાં શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા પ્રત્યે પ્રયત્નશીલ રહેવાની દરેક નાગરિકની મૂળભૂત ફરજની સારસ્વરૂપ ભાવનાના વિરોધી છે – સ્થિર, ન્યાયસંગત અને આદર્શ સામાજિક વ્યવસ્થાના આ પવિત્ર ધ્યેયમાં, જેમની કલ્પના આપણા પૂર્વજોએ કરી હતી અને જેને સ્વતંત્ર અને સ્વાધીન ભારતના અસંખ્ય નિઃસ્વાર્થ યોદ્ધાઓએ, આ હેતુ માટે પોતાના અગણિત બલિદાનો અને નિઃસ્વાર્થ પ્રતિબદ્ધતાઓ અર્પણ કરીને, સ્નેહપૂર્વક પોષ્યું હતું, તેમાં દરેક નાગરિકે સહભાગી થવાનું છે. (અમિતાવ રોય, ન્યાયાધીશ મુજબ)

ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૭:

કલમ ૫(૧)(ઈ) – ની વ્યાખ્યા – ઠરાવ્યું: ૧૯૮૭ના અધિનિયમની કલમ ૫(૧) ની કલમ (ઈ) નું માત્ર સાદું અવલોકન કરતાં જણાય છે કે તેમાં કલ્પાયેલ સરકારી સેવકનું ગુનાહિત અપકૃત્ય ત્યારે ઊભું થાય છે, જ્યારે તે પોતે અથવા તેની તરફથી કોઈપણ વ્યક્તિ તેની પદાવધિ દરમિયાન કોઈપણ સમયે તેની ઓળખાયેલી આવકના સ્ત્રોતોની સરખામણીએ અતિરિક્ત એવા નાણાકીય સાધનો અથવા સંપત્તિના કબજામાં હોય અથવા રહી ચૂક્યો હોય, અને જેના વિષે સરકારી સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપી શકતો ન હોય – મહત્વપૂર્ણ રીતે, આવા અપકૃત્ય માટે તે અતિરિક્ત નાણાકીય સાધનો અથવા સંપત્તિ, જેના વિષે સરકારી સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપી શકતો નથી, તેનો કબજો અથવા તો તેના પોતાના હાથમાં અથવા તેની તરફથી કોઈપણ વ્યક્તિના હાથમાં હોવો આવશ્યક છે – તેથી, આ ગુનો પોતાના વ્યાપમાં સરકારી સેવક સિવાયની વ્યક્તિઓની નિશ્ચિત સંડોવણી અને ભૂમિકાને પણ સમાવે છે, ભલે તેઓ ગુનાની હકીકતમાં પૂરાઇ માટે દુષ્પ્રેરક તરીકે હોય કે સહ–ષડયંત્રકારી તરીકે – પરિણામે, આવા દુષ્પ્રેરકો અથવા સહ–ષડયંત્રકારીઓ અથવા આ પ્રકારના ગુનામાં ભાગીદારો, જો સાબિત થાય, તો તેમની સહભાગી ભૂમિકાના કારણે થતા કાનૂની પરિણામોમાંથી બચી શકતા નથી. ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩:

કલમ ૪૫૨ – પી.સી. અધિનિયમ હેઠળના વિશેષ ન્યાયાધીશ દ્વારા ક્રિમિનલ લૉ એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૭૭ હેઠળ અન્યથા જોડાયેલી મિલ્કતો જપ્તી/જપ્ત કરી લેવાના હુકમ માટે કલમ ૪૫૨ નો આશ્રય લેવાનો પ્રશ્ન – તેની અનુમત્યતા – ઠરાવ્યું: અનુમત્ય છે – કલમ ૫(૬) મુજબ, વિશેષ ન્યાયાધીશને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ જિંલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા ઉપયોગમા લઈ શકાય તેવી બધી સત્તાઓ અને કાર્યોનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા પ્રાપ્ત છે – હાલના કેસમાં, નીચલી અદાલતમાં વિચારણા હેઠળના ગુનાઓ પી.સી. અધિનિયમની કલમો ૧૩(૧)(ઈ), ૧૩(૨) તથા આઈ.પી.સી.ની કલમો ૧૦૯ અને ૧૨૦બી હતા, જે ઓર્ડિનન્સની અનુસૂચિના પરિચ્છેદ ૪એ અને ૫ માં આવરી લેવાયેલા હતા – આ ગુનાઓ નિર્વિવાદ રીતે પી.સી. અધિનિયમની પરિસીમામાં આવતા અને તે હેઠળ વિશેષ ન્યાયાધીશ દ્વારા વિચારણીય હતા તેથી, સંકળાયેલી છ કંપનીઓના નામે આવેલી મિલ્કતો અંગે નીચલી અદાલતે કરેલો જપ્તી/જપ્ત કરી લેવાનો હુકમ ટકાઉ છે – ક્રિમિનલ લૉ એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૭૪.

ફોજદારી કાયદો:

ષડયંત્ર – પુરાવા અંગે – ઠરાવાયું: ગુનાહિત કૃત્યના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં લેતા, પ્રત્યક્ષ પુરાવાની અપેક્ષા રાખી શકાતી નથી; તેથી, ષડયંત્ર પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવાથી સાબિત કરી શકાય છે.

ભારતનું બંધારણ:

અનુ.૧૩૬ – બંધારણના અનુ.૧૩૬ હેઠળ નિર્દોષ છૂટકારાના હુકમ/ દોષારોપણ સાથેના દંડાદેશમાં હસ્તક્ષેપની વ્યાપ્તિ – ઠરાવવામાં આવ્યું: એકવાર અપીલી અદાલત આ નિષ્કર્ષે પહોંચે કે નીચલી અદાલતે સ્વીકારેલો દૃષ્ટિકોણ સ્પષ્ટપણે અયોગ્ય હતો, ત્યારે માત્ર એટલું જ હસ્તક્ષેપ કરવા માટે પૂરતું અને બળવાન કારણ બને છે – જ્યારે દોષિતતા યુક્તિસંગત શંકાથી પર સાબિત થાય ત્યારે દોષિત વ્યક્તિને દોષિત ઠરાવવી અદાલતની ફરજ છે, અને તેવી દોષિતતા તે રીતે સાબિત ન થાય ત્યારે આરોપીને નિર્દોષ છૂટકારો આપવો પણ એટલી જ તેની ફરજ છે.

પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨:

કલમ ૪૫ – નિષ્ણાતનો અભિપ્રાય/પુરાવો – પ્રમાણબળનું મૂલ્ય – ઠરાવાયું: નિષ્ણાત તે વ્યક્તિ છે જેણે જે વિષય અંગે તે બોલે છે અથવા પોતાનો અભિપ્રાય આપે છે, તે વિષયને વિશેષ અભ્યાસ, વ્યવહાર અથવા નિરીક્ષણનો વિષય બનાવ્યો હોય અને તેના વિષે વિશેષ જ્ઞાન ધરાવતું હોય – તેનું જ્ઞાન નિષ્ણાતતાના માન્ય ક્ષેત્રની અંદર આવતું હોવું જોઈએ અને મૂળભૂત રીતે તે અભ્યાસના તે વિષયક્ષેત્રમાં લાયકાતપ્રાપ્ત હોવો જોઈએ – એ પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે નિષ્ણાત હકીકતનો સાક્ષી નથી અને તેનો પુરાવો વાસ્તવમાં સલાહકાર સ્વભાવનો હોય છે અને ન્યાયાધીશ/અદાલતને નિષ્કર્ષોની સચોટતા કસોટી કરવા માટે આવશ્યક વૈજ્ઞાનિક માપદંડો પૂરા પાડવાનું તેનું કર્તવ્ય છે, જેથી ન્યાયાધીશ/અદાલત આવા માપદંડોને પુરાવાથી

સાબિત થયેલ હકીકતો પર લાગુ કરીને પોતાનો સ્વતંત્ર નિર્ણય રચી શકે – પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૪૫ દ્વારા, જે નિષ્ણાતના અભિપ્રાયને ગ્રાહ્ય બનાવે છે, નિષ્ણાત પાસે તેના વિષયક્ષેત્રમાં આવશ્યક વિશેષ કુશળતા અને અનુભવ હોવા ઉપરાંત, તેનો અભિપ્રાય કારણોથી સમર્થિત હોવો જોઈએ અને તેનું પ્રમાણબળ કેટલું છે તે નિર્ધારિત કરવા માટે તેની મુખ્ય પૂછપરછ અને જિરહ થવી આવશ્યક છે – નિષ્ણાતના અભિપ્રાયનું પુરાવાકીય મૂલ્ય તે કયા હકીકતો પર આધારિત છે અને તેના આધારરૂપ કારણોની માન્યતા પર નિર્ભર રહે છે; અદાલતે પોતાના નિર્ણયને નિષ્ણાતના નિર્ણયની આધીનતા હેઠળ ન મૂકવો જોઈએ કે પોતાની સત્તા કોઈ તૃતીય પક્ષને સોંપવી જોઈએ નહીં, પરંતુ અન્ય કોઈપણ પુરાવાની જેમ નિષ્ણાતના પુરાવાનું મૂલવણ કરવું જોઈએ.

બેનામી વ્યવહારો:

અદાલતો સામાન્ય રીતે નીચે દર્શાવેલ પરિસ્થિતિઓથી માર્ગદર્શિત થાય છે: ખરીદીની રકમ જે સ્ત્રોતમાંથી આવી હોય તે; ખરીદી પછી મિલકતના કબજાની પ્રકૃતિ; વ્યવહારને બેનામી સ્વરૂપ આપવાના હેતુસર, જો કોઈ હોય તો, સૂચના; પક્ષકારોની સ્થિતિ અને દાવો કરનાર તથા કથિત બેનામદાર વચ્ચે, જો કોઈ હોય તો, સંબંધ; વેચાણ પછી હકપત્રોની કસ્ટડી; અને વેચાણ પછી મિલકત સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે સંબંધિત પક્ષકારોના આચરણ.

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦:

કલમ ૧૦૯ – ખાનગી વ્યક્તિ વિરુદ્ધ પણ કાર્યવાહી ચલાવી શકાય છે/અથવા કલમ ૧૦૯ હેઠળનો ગુનો.

અધિનિયમોની વ્યાખ્યા:

ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાઓ – ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાઓની જોગવાઈઓનું કોઈપણ અર્થઘટન મૂળભૂત રીતે હેતુપ્રેરિત હોવું જોઈએ, તેના ધ્યેયને આગળ વધારનારું હોવું જોઈએ અને તેના પ્રતિગમનરૂપ ન હોવું જોઈએ (અમિતાવ રોય, ન્યાયાધીશ મુજબ)

અપીલો મંજૂર કરતાં, અદાલતે

નિર્ણિત: પિનાકી ચંદ્ર ઘોષ, ન્યાયમૂર્તિ મુજબ:

૧.૧. ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૪૭

કલમ ૫ દ્વારા જાહેર સેવક દ્વારા થતું ફોજદારી અપકૃત્ય વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યું હતું. નોંધપાત્ર રીતે, ૧૯૬૪ ના અધિનિયમ ૪૦, એટલે કે ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદો (સુધારો) અધિનિયમ, ૧૯૬૪ ની કલમ ૬ દ્વારા, અન્ય બાબતો સાથે, કલમ ૫ માં ખંડ (ઈ) ના સ્વરૂપે નીચેનું ઉમેરણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યું હતું.

"જો તે અથવા તેની તરફથી કોઈપણ વ્યક્તિ કબજામાં હોય અથવા તેની પદાવધિ દરમિયાન કોઈપણ સમયે કબજામાં રહી હોય, અને જે બાબતે જાહેર

સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપી શકતો ન હોય, તો તેની જાણીતી આવકના સ્ત્રોતોની સરખામણીએ અસંગત એવા નાણાકીય સાધનો અથવા સંપત્તિ ધરાવતો હોય.".

૧૯૭૭ના અધિનિયમની કલમ ૫(૧) ના ખંડ (ઈ)નું માત્ર ઉપરછલ્લું અવલોકન કરતાં જ પ્રગટ થાય છે કે, તેમાં કલ્પિત જાહેર સેવકનું ફોજદારી દુરાચાર ત્યારે ઊભું થશે, જો તે પોતે અથવા તેની/તેના વતી કોઈ વ્યક્તિ

તેના તરફથી કોઈ વ્યક્તિ કબજામાં હતી અથવા તેના પદકાળ દરમિયાન કોઈપણ સમયે તેના કબજામાં જાણીતા આવકના સ્ત્રોતોની સરખામણીએ અસંગત પ્રમાણમાં નાણાકીય સાધનો અથવા મિલ્કત હતી

આવકની, જેના હિસાબનું જાહેર સેવક સંતોષકારક રીતે સ્પષ્ટીકરણ આપી શકતો નથી. નોંધપાત્ર રીતે, આવા કૃત્યદોષ માટે, અસંગત આર્થિક સાધનો અથવા મિલ્કતનો કબજો, જેના અંગે જાહેર સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપી શકતો નથી, તે તેના દ્વારા અથવા તેની તરફથી કોઈ અન્ય વ્યક્તિ દ્વારા ધારિત હોઈ શકે છે. તેથી આ ગુનો પોતાના વ્યાપમાં જાહેર સેવક સિવાયની વ્યક્તિઓની નિશ્ચિત સંડોવણી અને ભૂમિકાને પણ આવરી લે છે, ભલે તેઓ ગુનાના કાર્યાન્વયનમાં દુષ્પ્રેરક તરીકે હોય અથવા સહ–ષડ્યંત્રકારી તરીકે હોય. પરિણામે, આવા દુષ્પ્રેરકો અથવા સહ–ષડ્યંત્રકારીઓ અથવા આ પ્રકારના ગુનામાં ભાગીદાર વ્યક્તિઓ, જો તે સાબિત થાય, તો તેમની ભાગીદારીપૂર્ણ

ભૂમિકાને કારણે થતા કાનૂની પરિણામોમાંથી બચી શકશે નહીં. [ફકરા ૧૩૯, ૧૪૦) [૭૪૨–એફ–એચ; ૭૪૩–એ–સૌ]

કે. અંબઝગન વિ. સુપરિન્ટેન્ડન્ટ ઑફ પોલીસ અને અન્ય

૧૨૦૦૩૧ એસ સપ્લ્. એસ.સી.આર. ૬૧૦ : (૨૦૦૪) ૩ સેક ૭૬૭ – નો સંદર્ભ લેવાયો.

૧. ૨ ભ્રષ્ટાચાર પ્રતિષેધ અધિનિયમ, ૧૯૮૮

૧૯૪૭નો અધિનિયમ ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાના એક નવા સ્વરૂપ દ્વારા, એટલે કે ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ દ્વારા અનુસરાયો, જે ભ્રષ્ટાચારના નિવારણ સંબંધિત કાયદાને એકત્રિત અને સુધારવા તેમજ તે સંબંધિત બાબતો માટે રચાયેલ છે. આ અધિનિયમના હેતુઓ અને કારણોના નિવેદનમાં ભારતીય દંડ સંહિતાના અધ્યાય ૯ની જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો, જે લોકસેવકો અને તેમાં ઉલ્લેખિત ગુનાઓમાં દુષ્પ્રેરણા કરનારાઓને, ફોજદારી દુરાચરણના સ્વરૂપે, આવરી લે છે. ભ્રષ્ટ સાધનો દ્વારા પ્રાપ્ત કરાયેલ ગેરરીતે ઉપાર્જિત સંપત્તિના જોડાણને સક્ષમ બનાવતી ફોજદારી કાયદા સુકલમ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૪૪ની જોગવાઈઓનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. આ વિધેયકમાં આવશ્યક ફેરફારો સાથે આ બધી જોગવાઈઓને સમાવવામાં લેવાની સ્પષ્ટ કલ્પના કરવામાં આવી હતી, જેથી લોકસેવકોમાં ભ્રષ્ટાચારનો મુકાબલો કરવામાં તે વધુ અસરકારક બને. તે હેતુને ધ્યાનમાં રાખીને, "લોકસેવક" નો વ્યાપ વિસ્તૃત કરવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો હતો.

વધારામાં, અત્યાર સુધી ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એમાં સૂચિબદ્ધ ગુનાઓને વધારેલી સજાઓ સાથે આ કાયદામાં સમાવવાની ભલામણ કરવામાં આવી હતી. અંતિમતા

નીચલી અદાલતના હુકમમાં, જેમાં ફરિયાદ પક્ષ ચલાવવા માટેની મંજૂરી મંજૂર રાખવામાં આવી હતી અને કેસોની દૈનિક ધોરણે સુનાવણી કરવાની જોગવાઈ પણ કરવામાં આવી હતી, તે અંગે પણ ૧.૩ અધિનિયમની કલમો ૭ થી ૧૨ ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૬૧ થી ૧૬૫એને અનુરૂપ છે, અને આ રીતે કાયદામાં ઉલ્લેખિત ગુનાઓને કલ્પ્યા મુજબ વિશેષ મંચ સમક્ષ ચલાવવાના હેતુથી એકીકૃત કરવામાં આવ્યા છે. પરિણામે, સ્પષ્ટ કારણોસર ભારતીય દંડ સંહિતામાંથી કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ દૂર કરવામાં આવી છે. કલમ ૧૩(૧)(ઈ)ના સ્પષ્ટીકરણથી સ્પષ્ટ થાય છે કે જાહેર સેવકની જાણીતી આવકના સ્ત્રોતો, જેથી તેની સામે અન્યથા અસંગત ગણાવવામાં આવેલા નાણાકીય સ્રોતો અથવા મિલકતનો સંતોષકારક હિસાબ આપી શકાય, તે કાયદેસર સ્ત્રોતોમાંથી હોવા જોઈએ અને વધુમાં તેમનો પ્રાપ્તિ સંબંધિત કોઈ કાયદા, નિયમ અથવા તે સમયે તેના/તેણીના ઉપર લાગુ પડતા આદેશોની જોગવાઈઓ મુજબ જાણ કરવામાં આવી હોવી જોઈએ, જે રીતે પ્રકરણ હોય તે મુજબ. આ નિર્દેશ નિર્વિવાદ રીતે આવકની કાયદેસરતા અથવા વૈધતાને વિશેષ ભાર આપે છે, જેથી જાહેર સેવક તેની સામે અન્યથા અસંગત ગણાવવામાં આવેલા નાણાકીય સ્રોતો અથવા મિલકતનો સંતોષકારક હિસાબ આપી શકે. માત્ર અધિનિયમ જ કલમ ૨૦માં કલ્પિત પરિસ્થિતિઓમાં જાહેર સેવક સામે અનુમાન સ્વીકારતું નથી, પણ કલમ

૨૮માં એ પણ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે આ કાયદામાં કંઈ પણ એવું નથી જે કોઈ જાહેર સેવકને, અધિનિયમ સિવાય પણ, તેના અથવા તેણી વિરુદ્ધ સ્થાપિત થઈ શકતી કોઈ કાર્યવાહીમાંથી મુક્ત કરે. કલમ ૨૯એ, અન્ય બાબતો સાથે, ઓર્ડિનન્સના પરિચ્છેદ ૪એમાં ૧૯૪૭ના અધિનિયમની કલમ ૫ હેઠળના ગુનાની જગ્યાએ ૧૯૮૮ના અધિનિયમ હેઠળ દંડનીય ગુનો પ્રતિસ્થાપિત કર્યો છે. [પરા ૧૫૩૧ (૭૪૭–બી–ઈ) એલ. મોહદ. હુસૈન ઉમર કોચરા વગેરે વિ. કે.એસ. દલીપસિંહજી અને અન્ય વગેરે (૧૯૬૯) ૩ એસ.સી.આર. ૧૩૦ : (૧૯૬૯) ૩ એસ.સી.સી. ૪૨૯ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૨. કાવતરું

ષડયંત્ર પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવાથી સાબિત કરી શકાય છે, કારણ કે અપરાધજન્ય કૃત્યના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં લેતાં, કોઈ પ્રત્યક્ષ પુરાવાની અપેક્ષા રાખી શકાય નહીં. [પરા ૧૬૧) (૭૫૦–ડી–ઈ]

સાજુ વિ. કેરળ રાજ્ય [૨૦૦૦) ૪ સપ્લિ. એસ.સી.આર. ૬૨૧:

(૨૦૦૧) ૧ એસસીસી ૩૭૮; નૂર મોહમ્મદ મોહદ. યુસુફ મોમિન વિ. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [૧૯૭૧) ૧ એસસીઆર ૧૧૯ :

(૧૯૭૦) ૧ એસસીસી ૬૯૬; યશ પાલ મિત્તલ વિ. પંજાબ રાજ્ય [૧૯૭૮) ૧ એસસીઆર ૭૮૧ : (૧૯૭૭) ૪ એસસીસી ૫૪૦; રામ નારાયણ

પોપલી વિ. સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઑફ ઇન્વેસ્ટિગેશન [૨૦૦૩) ૧ એસ.સી.આર

૧૧૯ : (૨૦૦૩) ૩ એસસીસી ૬૪૧; ફિરોઝુદ્દીન બશીરુદ્દીન &

અને અન્ય વિ. કેરળ રાજ્ય (૨૦૦૧) ૭ એસસીસી ૫૯૬; મીર નગવી અસ્કરી વિ. સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઑફ ઇન્વેસ્ટિગેશન [૨૦૦૯] ૧૩

એસ.સી.આર. ૧૨૪ : (૨૦૦૯) ૧૫ એસ.સી.સી. ૬૪૩ – ઉપર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

રેજિના વિ. મર્ફી (૧૮૩૭) ૧૭૩ ઈ.આર. ૫૦૨ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૩. પી.સી. કેસોમાં અદાલતનો અભિગમ

૧૯૪૭ના અધિનિયમના અમલીકરણનો ઈતિહાસ દર્શાવવામાં આવ્યો હતો

આર.એસ. નાયક અને એ બાબતની સાવચેતીપૂર્ણ નોંધ લેવામાં આવી હતી કે જ્યારે પણ અસ્પષ્ટતા અંગે અર્થઘટનનો પ્રશ્ન ઊભો થાય અથવા જો બે દૃષ્ટિકોણ

ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાની એક જોગવાઈ (તત્કાલિન અધિનિયમ ૧૯૪૭) અંગે જો બે અર્થઘટનાઓ સંભવિત હોય, તો અદાલતનું કર્તવ્ય એ અર્થઘટનાને સ્વીકારવાનું રહેશે જે અધિનિયમના આધારભૂત હેતુને આગળ ધપાવે, અર્થાત્ લાંચ અને ભ્રષ્ટાચારની અટકાયત માટેની જોગવાઈને અસરકારક બનાવે અને કોઈપણ સ્થિતિમાં તેને નિષ્ફળ ન કરે. આ બાબત વિશેષરૂપે ઉદ્ઘાટિત કરવામાં

આવી હતી કે કાર્યવાહીજન્ય વિલંબ અને કાયદાની તકનીકી બાબતોને અધિનિયમ દ્વારા સિદ્ધ કરવાના હેતુને નિષ્ફળ બનાવવા દેવી નહીં અને તેની વિવિધ જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરતી વખતે તેમજ તે હેઠળના કેસોનો નિર્ણય કરતી વખતે સમગ્ર જનહિત અને સામાજિક હેતુ ધ્યાનમાં રાખવા જેવો છે. [પરિચ્છેદ ૧૬૭૧ (૭૫૨–એ–સી.આઈ

આર.એસ. નાયક વિ. એ.આર. અંતુલાય (૧૯૮૪૧૨એસસીઆર૪૯૫: (૧૯૮૪) ૨ એસસીસી ૧૮૩; એમ.પી. રાજ્ય અને અન્ય વિ. રામ સિંહ (૨૦૦૦(૧ એસસીઆર ૫૭૯ : (૨૦૦૦) ૫ એસસીસી ૮૮; નિરંજન હેમચંદ્ર સશિત્તલ અને અન્ય: વિ. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [૨૦૧૩] ૪ એસસીઆર ૭૬૭ : (૨૦૧૩) ૪ એસસીસી ૬૪૨; સુબ્રમણિયન સ્વામી વિ.

નિર્દેશક, સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન તથા એએમ: [૨૦૧૪[

૬ એસ.સી.આર. ૮૭૩ : (૨૦૧૪) ૮ એસ.સી.સી. ૬૮૨ – પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૪. આવકવેરા કાર્યવાહીની પુરાવાત્મક મૂલ્યતા, આવકના સ્ત્રોતની કાયદેસરતા સંદર્ભે

એવું પણ માન્ય ધરીએ કે, આવકવેરા રિટર્નો, તે સંબંધિત કાર્યવાહી અને તેમાં અપાયેલા નિર્ણયો પણ સંબંધિત અને પુરાવામાં ગ્રાહ્ય છે, તો પણ માત્ર તે પરથી કોઈ બાબત નિશ્ચિતપણે નિર્ભર થતી નથી, કારણ કે તે સામાવાળાઓ વિરુદ્ધ

મૂકાયેલા આરોપના મર્મરૂપ એવા આવકના સ્ત્રોત(ઓ)ની કાયદેસરતા અંગે કોઈ બાંયધરી કે પ્રમાણિકતા પૂરી પાડતા નથી. બચાવ પક્ષની દલીલ એ છે કે આવકવેરા રિટર્નો અને આદેશો પુરાવારૂપ છે; ફરિયાદ પક્ષે આવકવેરા રિટર્નો/આદેશોને પુરાવારૂપ ગણાવ્યા છે અને તેથી બચાવ પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોની ગ્રાહ્યતા અંગે તે વાંધો ઉઠાવી શકતું નથી; પરંતુ આવા રિટર્નો અને આદેશો ગ્રાહ્ય માનીએ તો પણ તેમનું પ્રમાણમૂલ્ય આપવામાં આવેલી માહિતીના સ્વરૂપ, આદેશોમાં નોંધાયેલ નિષ્કર્ષો અને મૂકાયેલા આરોપ સાથેના તેમના સંબંધ પર આધારિત રહેશે. છતાં, જે રીતે પણ બાબત જોવામાં આવે, આવા રિટર્નો અને આદેશો સ્વયંસિદ્ધ રીતે આરોપને અંતિમરૂપે સાબિત કે ખંડિત કરતા નથી અને વધુમાં વધુ તેઓ પુરાવાના એવા તત્વો છે, જેમનું અભિલેખ પર રહેલી અન્ય સામગ્રી સાથે મૂલવણ કરવું પડે. નોંધપાત્ર રીતે, હાલના કેસમાં કોઈપણ સામાવાળાની સોગંદ ઉપર પૂછપરછ કરવામાં આવી નથી. વધુમાં, બચાવ પક્ષે જે આવકવેરા રિટર્નો પર આધાર મૂક્યો છે તથા તે સંબંધિત કાર્યવાહીમાં અપાયેલા આદેશો, આરોપપત્ર રજૂ થયા બાદ જ દાખલ કરવામાં આવ્યા/પાસ કરવામાં આવ્યા છે. મહત્વપૂર્ણ રીતે, આરોપીઓ વિરુદ્ધ ષડયંત્ર અને દુષ્પ્રેરણાનો આરોપ પણ છે. તેથી, સમગ્ર પરિપ્રેક્ષ્યમાં, આવકવેરા રિટર્નો કે તે સંબંધિત કાર્યવાહીમાં અપાયેલા આદેશો પૈકી કોઈપણ, આરોપી વ્યક્તિઓના આવકના સ્ત્રોતોની કાયદેસરતા નિશ્ચિતપણે પ્રતિપાદિત કરતા નથી અને ન તો તેઓને અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) મુજબ તેમની નાણાકીય સગવડો અને મિલકતોની અસંગત વધારાની સંતોષકારક સમજ

આપવા ઉપયોગી થાય છે. [ફકરો ૧૭૬) [૭૫૫–એ–એફ] કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, યુ.પી. વિ. દેવી પ્રસાદ વિશ્વનાથ પ્રસાદ, (૧૯૬૯) આઈ.ટી.આર. ૧૯૪; અનંથરામ વીરાસિંઘૈયાહ એન્ડ કો. વિ. સી.આઈ.ટી., આંધ્ર પ્રદેશ [૧૯૮૦) એસ.સી.આર. ૬૧૮ : (૧૯૮૦) સપ્લ. એસ.સી.સી. ૧૩; ઇકબાલ સિંહ મારવાહ એન્ડ અન્ય વિ. મીનાક્ષી મારવાહ એન્ડ અન્ય [૨૦૦૫] ૨ એસ.સી.આર. ૭૦૮ : (૨૦૦૫) ૪ એસ.સી.સી. ૩૭૦; સી.આઈ.ટી. પટિયાળા વિ. પિયારા સિંહ [૧૯૮૦) એસ.સી.આર. ૧૧૨૨ : ૧૯૮૦ સપ્પ. એસ.સી.સી. ૧૬૬; સ્ટેટ ઓફ તમિલનાડુ બાય ઇન્સ્પેક્ટર ઓફ પોલીસ વિજિલન્સ એન્ડ એન્ટી–કરપ્શન વિ. એન. સુરેશ રાજન એન્ડ અન્ય [૨૦૧૪) ૧

એસ.સી.આર. ૧૩૫ : (૨૦૧૪) ૧૧ એસ.સી.સી. ૭૦૯; કમિશનર ઑફ ઇનકમ ટેક્સ, ગુજરાત વિ. એસ.સી. કોઠારી [૧૯૭૨[૧ એસ.સી.આર. ૯૫૦ : (૧૯૭૨) ૪ એસ.સી.સી. ૪૦૨; વિશ્વનાથ ચતુર્વેદી વિ.

યુનિયન ઑફ ઇન્ડિયા અને અન્ય [૨૦૦૭) ૩ એસસીઆર ૪૪૮ : (૨૦૦૭) ૪ એસઈસી ૩૮૦ – ઉપર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિ. શંભુ દયાલ નાગર [૨૦૦૬[૮ સપ્લ.

એસ.સી.આર. ૩૧૯ : (૨૦૦૬) ૮ એસ.સી.સી. ૬૯૩ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

ગાવર – મોડર્ન કંપની લો જ્થ એડન. (૧૯૭૯) (પાનું ૧૩૭); પેનિંગ્ટન દ્વારા કંપની લો પમી આવૃત્તિ ૧૯૮૫ પાનું ૫૩ પર; અમેરિકન પ્રોફેસર એલ. મોરિસ વોર્મસર દ્વારા તેમના લેખ "કોર્પોરેટ એન્ટિટીના પડદાનું ભેદન" – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૫. ધારક માટે આવકનો કાયદેસર સ્ત્રોત હોય તો ભેટ, જાહેર

કાર્યાલય:

આ અદાલતે * આર.એસ. નાયક કેસમાં, અન્ય કેસોમાં સહિત, ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમો ૧૬૧ અને ૧૬૫ ની વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતાઓનો વિચાર કર્યો હતો. તેણે પ્રતિપાદિત કર્યું હતું કે પૂર્વવર્તી કલમ હેઠળ, કોઈ જાહેર સેવક કચેરીના દુરુપયોગ માટે હેતુ અથવા ઇનામરૂપે ભેટ સ્વીકારે છે, પરંતુ પરવર્તી કલમ હેઠળ હેતુ અથવા ઇનામનો પ્રશ્ન સંપૂર્ણપણે અમહત્ત્વનો છે અને કોઈ એવી વ્યક્તિ પાસેથી, જેને કોઈ વ્યવહાર કરાવવાનો હોય અથવા કરાવવાની સંભાવના હોય, પ્રતિફળ વિના અથવા અપૂરતા પ્રતિફળે કોઈ મૂલ્યવાન વસ્તુ સ્વીકારવી પ્રતિબંધિત છે, કારણ કે ભલે તે કોઈ સત્તાવાર કૃપા બતાવવાના હેતુ અથવા ઇનામરૂપે સ્વીકારવામાં આવી ન હોય, તેમ છતાં આવી મૂલ્યવાન વસ્તુ આપનાર વ્યક્તિને સત્તાવાર કૃપા દર્શાવવા જાહેર સેવકને પ્રભાવિત કરવાની તેની સંભાવના રહે છે. અધિનિયમ ૧૯૮૮ અમલમાં આવતાં, સંહિતામાંથી કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ દૂર કરવામાં આવી છે, કારણ કે તે મૂળભૂત રીતે ઉક્ત અધિનિયમમાં સમાવવામાં આવી છે અને તેથી તેમનો સાર અને ભાવના

દૃષ્ટિગોચર રીતે અધિનિયમની કલમ ૧૩ ના ઘટકો પર અસરકારક છે. આ બાબત કાનૂનની ઉદ્દેશ્યો અને કારણોના નિવેદન સાથે સુસંગત છે, જેમાં "જાહેર સેવક" શબ્દપ્રયોગની વ્યાખ્યાના વ્યાપને વિસ્તૃત કરવાનો તથા કલમો ૧૬૧ થી ૧૬પએ હેઠળના ગુનાઓને અધિનિયમમાં સમાવવા નો આશય દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. પરિણામરૂપે, નિર્દિષ્ટ કેસની હકીકતોમાં તેની કલમ ૧૩ લાગુ કરતાં, ભારતીય દંડ સંહિતાની પૂર્વવર્તી કલમો ૧૬૧ થી ૧૬પએ માં સમાવિષ્ટ ગુનાઓના લક્ષણોને સંપૂર્ણપણે અવગણવામાં આવી શકશે નહીં. [પરિછેદ ૨૦૧, ૨૦૨૧ [૭૬પ–ડી–એફ, એચ; ૭૬૬–એ–બીાઈ

યશ પાલ ગોયલ વિ. આવકવેરા કમિશનર (અપીલો) (૨૦૦૯) ૩૧૦ આઈટીઆર ૭પ (પી એન્ડ એચ); શ્રીમતી કુસુમલતા ઠાકરાલ વિ. આવકવેરા કમિશનર (અપીલો) (૨૦૧૦) ૩૨૭ આઈટીઆર ૪૨૪ (પી એન્ડ એચ); આવકવેરા કમિશનર ૧'.

સંદીપ ગોયલ *(૨૦૧૪)* ૩૬૯ આઈટીઆર ૪૭૧ *(પી એન્ડ એચ);* આવકવેરા અધિકારી વિ. મુકેશ ભાનુભાઈ શાહ *(૨૦૦૯)* ૩૧૮ *(એટી)* ૩૯૪ *(આઈટીએટી આઈમુમલ);* સુમતી દયાલ વિ.

૧૧૭૩ : (૧૯૯૫) સપ્લ્. ૨ એસસીસી ૪૫૩ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૬. પુરાવાનો ભાર અને સંદેહનો લાભ

કે આરોપ સાબિત કરવાનો ભાર ફરિયાદ પક્ષ પર છે, પરંતુ માનસિક વિક્ષિપ્તતાના બચાવ તથા અન્ય કોઈપણ વૈધાનિક અપવાદને આધીન છે. કે યુક્તિસંગત શંકાથી પર સાબિતી માત્ર માર્ગદર્શક સિદ્ધાંત છે, કોઈ કઠોર આગ્રહ નથી, અને માનવીય પ્રક્રિયાઓ દ્વારા રજૂ થતાં સત્યમાં ખામી આવતી હોય ત્યારે પણ દોષિત વ્યક્તિ માત્ર તે કારણે છૂટકારો મેળવી શકતી નથી. [પરિચ્છેદ ૨૦૩, ૨૦૬૧ [૭૬૬–સી; ૭૬૭–એફઆઈ]

શિવાજી સહાબરાવ બોબાડે અને અન્ય વિ. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [૧૯૭૪) ૧ એસસીઆર ૪૮૯ : (૧૯૭૩) ૨ એસસીસી ૭૯૩;

કસ્ટમ્સ કલેક્ટર, મદ્રાસ અને અન્ય વિ. ડી. ભૂરમલ [૧૯૭૪) ૩ એસસીઆર ૮૩૩ : (૧૯૭૪) ૨ એસસીસી ૫૪૪; ઈન્દર સિંહ અને અન્ય એક વિ. રાજ્ય (દિલ્હી પ્રશાસન) [૧૯૭૮૧ ૩ એસસીઆર ૩૯૩ : (૧૯૭૮) ૪ એસસીસી ૧૬૧; અશોક દેબબર્મા ઉપનામ અચક દેબબર્મા વિ. ત્રિપુરા રાજ્ય [૨૦૧૪૧ ૪ એસસીઆર ૨૮૭ :

(૨૦૧૪) ૪ એસ.ઈ.સી. ૭૪૭ – ઉપર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

વૂલ્મિંગ્ટન વિ. ધ ડિરેક્ટર ઑફ પબ્લિક પ્રોસિક્યુશન્સ (૧૯૩૫) એસી ૪૬૨ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૭. ૧૯૪૭ના અધિનિયમની કલમ ૫(એલ)(ઈ) અને ૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળના દુરાચરણના ગુનાના સંદર્ભમાં "સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવો" અભિવ્યક્તિનો અર્થઘટન

આ અદાલતે સી.એસ.ડી. સ્વામી વિ. રાજ્ય માં ધારણ કર્યું હતું કે સંભવિત સમજૂતીની કસોટી લાગુ પડતી નહોતી, કારણ કે આ અધિનિયમ હેઠળ આરોપી વ્યક્તિએ તેની પોતાની આવકના સ્ત્રોતોની સરખામણીએ અસંગત એવા નાણાકીય સાધનો અથવા સંપત્તિના કબજાનું સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવાનો આવશ્યક હતો અને વિધાનમંડળે ઈરાદાપૂર્વક વપરાયેલ "સંતોષકારક રીતે" શબ્દથી આરોપી પર એવો ભાર મૂક્યો હતો કે તે માત્ર એ કેવી રીતે તેની વિશાળ સંપત્તિ પ્રાપ્ત કરવા આવ્યો તેની સંભવિત સમજૂતી આપે એટલું જ નહીં, પરંતુ અદાલતને એ બાબતે પણ સંતોષે કે તેની સમજૂતી સ્વીકારવા યોગ્ય હતી. [પરા ૨૧૧] [૭૬૮–એફ–જી; ૭૬૯–બી)

સી.એસ.ડી. સ્વામી વિ. રાજ્ય [૧૯૬૦) ૧ એસ.સી.આર. ૪૬૧;

એમ નારાયણન નામ્બિયાર વિ. કેરળ રાજ્ય [૧૯૬૩] પુરક. ૨ એસસીઆર ૭૨૪; મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વિ. વાસુદેવ રામચંદ્ર કૈદલવાર [૧૯૮૧] ૩ એસસીઆર ૬૭૫ : (૧૯૮૧) ૩

સપ્લ્. એસ.સી.આર. ૯૭ : (૨૦૦૧) ૬ એસ.સી.સી. ૬૭૪; પી. નલ્લમ્મલ & એએનઆર: વિ. રાજ્ય [૧૯૯૯] ૧ સપ્લ્. એસ.સી.આર. ૧૩૫ : (૧૯૯૯) ૬ એસ.સી.સી.

૫૫૯; કે. વીરાસ્વામી વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા અને અન્ય [૧૯૯૧] ૩ એસ.સી.આર. ૧૮૯ : (૧૯૯૧) ૩ એસ.સી.સી. ૬૫૫; વી.ડી. ઝીંગન વિ. ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય [૧૯૬૬] ૩ એસ.સી.આર. ૭૩૬;

એન. રામકૃષ્ણૈયા (મૃત) તેમના કાનૂની વારસદારો મારફતે વિ. આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્ય [૨૦૦૮૧ ૧૪ એસ.સી.આર. ૭૩૩ ; (૨૦૦૮) ૧૭ એસ.સી.સી.

૮૩; એમ.પી. રાજ્ય વિ. અવધ કિશોર ગુપ્તા અને અન્ય. [૨૦૦૩] ૫ સપ્લિ. એસ.સી.આર. ૬૭૨ : (૨૦૦૪) ૧ એસ.સી.સી. ૬૯૧ – પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

રવિંદર સિંહ વિ. હરિયાણા રાજ્ય [૧૯૭૫] ૩ એસ.સી.આર.

૪૫૩ : (૧૯૭૫) ૩ સેક ૭૪૨ – નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૮. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ નિર્દોષ છૂટકારાના/દોષસિદ્ધિના હુકમમાં હસ્તક્ષેપનો વ્યાપ

રમૈયા @ રમા વિ. સ્ટેટ ઑફ કર્ણાટકામાં, આ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે એકવાર અપીલીય અદાલત આ નિષ્કર્ષે પહોંચે કે નીચલી અદાલતે લીધેલો દૃષ્ટિકોણ સ્પષ્ટપણે અયોગ્ય હતો, તો માત્ર એટલું જ હસ્તક્ષેપ માટે બળવાન કારણ બનશે. તેમાં આ બાબત ઉદ્ઘાટિત કરવામાં આવી હતી કે જ્યારે દોષિતતા વાજબી શંકાથી પર સ્થાપિત થાય ત્યારે દોષિત વ્યક્તિને દોષિત ઠેરવવું અદાલતનું કર્તવ્ય છે, એટલું જ નહીં પરંતુ જ્યારે આવી દોષિતતા એ રીતે

સ્થાપિત ન થાય ત્યારે આરોપીને નિર્દોષ છૂટકારો આપવો પણ તેનું કર્તવ્ય છે. [પેરા ૨૩૧] [૭૭૭–ડી, એફ–જીઆઈ

***રમૈયા @રમા વિ. કર્ણાટક રાજ્ય ૧૨૦૧૪] ૭

એસ.સી.આર. ૯૯૫ : (૨૦૧૪) ૯ એસ.સી.સી. ૩૬૫; ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિ. ચેત રામ અને અન્ય. (૧૯૮૯) ૨ એસ.સી.સી. ૪૨૫; અરુણાચલમ વિ. પી.એસ.આર. સાધાનન્થમ અને અન્ય: [૧૯૭૯] ૩ એસ.સી.આર. ૪૮૨ :

(૧૯૭૯) ૨ એસસીસી ૨૯૭; મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વિ.

નરસિંહરાવ ગંગારામ પિમ્પલે, (૧૯૮૪) ૧ એસ.સી.સી. ૪૪૬;

સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિ. કર્નેલ સિંહ [૨૦૦૩૧] ૨ સપ્લ.

એસ.સી.આર. ૫૯૩ : (૨૦૦૩) ૧૧ એસ.સી.સી. ૨૭૧; મૃતુંજય બિસ્વાસ વિ.

પ્રણબ અલિયાસ કુટી બિસ્વાસ વિ. અન્ન: [૨૦૧૩] ૭ એસ.સી.આર. ૧૧૦૫ :

(૨૦૧૩) ૧૨ એસસીસી ૭૯૬; સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. વિ. ગોકરણ અને અન્ય, ૧૯૮૪ સપ્લિ. એસસીસી ૪૮૨; એમએસટી. દલબીર કૌર અને અન્ય વિ.

પંજાબ રાજ્ય *[૧૯૭૭]* ૧ એસસીઆર ૨૮૦ *: (૧૯૭૬)* ૪ એસસીસી ૧૫૮*;* ચંદ્રપ્પા અને અન્ય વિ. કર્ણાટક રાજ્ય *[૨૦૦૭૧]* ૨ એસસીઆર ૬૩૦ *: (૨૦૦૭).* ૪ એસસીસી ૪૧૫*;* શેઆ સ્વરૂપ વિ. આર.

સમ્રાટ એ.આઈ.આર. ૧૯૩૪ પી.સી. ૨૨૭ *(૨)*; કે. ગોપાલ રેડ્ડી વિ.

હરબંસ સિંહ અને અન્ય વિ. પંજાબ રાજ્ય એ.આઈ.આર. ૧૯૬૨

એસસી ૪૩૯ : [૧૯૬૨] ૧ સપ્લિ. એસસીઆર ૧૦૪ – નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૯. બેનામી વ્યવહારો:

એવો અનુમાન ઉપજાવવા માટે કે જે મિલકતને બેનામી હોવાનું આક્ષેપિત કરવામાં આવ્યું છે તે દસ્તાવેજમાં જે વ્યક્તિના નામે દર્શાવાઈ છે તે વ્યક્તિ સિવાય અન્ય કોઈના નાણાં/સાધનો વડે ખરીદવામાં આવી હતી, તે માટે અથવા તો કોઈ પ્રત્યક્ષ પુરાવો હોવો જોઈએ અથવા તો મજબૂત પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવો હોવો જોઈએ. હાલના મામલામાં, ષડયંત્ર અને સહાયના આરોપ પણ હતા અને તેથી, ઉપરોક્ત પરિબળોની કુલ પરિસ્થિતિઓની કસોટી પર તપાસ કરવી આવશ્યક બનતી હતી, જેથી નક્કી કરી શકાય કે તેમાંથી આક્ષેપ મુજબના બેનામી વ્યવહાર અંગે કોઈ વાજબી અનુમાન કાઢી શકાય છે કે નહીં. આ વાત ખાસ કરીને તેથી વધુ પ્રબળ બને છે કે ષડયંત્રના ગુનાના સ્વભાવને અનુરૂપ, તેની સાથે સંબંધિત પ્રવૃત્તિઓ સામાન્ય રીતે ગુપ્ત રીતે રચાતી હોવાની અપેક્ષા રહે છે. (પરિચ્છેદ ૨૩૩, ૨૩૪) [૭૭૭–જી; ૭૭૮–જી–એચ; ૭૭૯–એ–બીઆઈ

જયદયાલ પોદ્દાર *(મૃતક)* તેમના કાયદેસરના વારસદારો દ્વારા અને અન્ય*:* વિ.

એમએસટી. બીબી હજારા ૧૧૯૭૪૧ ૧ એસસીઆર ૭૦ : (૧૯૭૪) ૧ એસસીસી ૩ – આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૧૦. નિષ્ણાત પુરાવાનું પ્રામાણિક મૂલ્ય

નિષ્ણાત તે વ્યક્તિ છે જેણે જે વિષય પર તે બોલે છે અથવા પોતાનું મત આપે છે, તે વિષયને વિશેષ અભ્યાસ, પ્રથા અથવા નિરીક્ષણનો વિષય બનાવ્યો હોય અને તેને તેની વિશેષ જાણકારી હોય. તેનું જ્ઞાન નિષ્ણાતત્વના માન્ય ક્ષેત્રની અંદર હોવું જોઈએ અને મૂળતઃ તે અભ્યાસની તે શાખામાં તે યોગ્ય લાયકાત ધરાવતો હોવો જોઈએ. એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે નિષ્ણાત હકીકતનો સાક્ષી નથી અને તેનો પુરાવો વાસ્તવમાં સલાહકાર સ્વરૂપનો હોય છે, અને ન્યાયાધીશ / અદાલતને નિષ્કર્ષોની ચોકસાઈની કસોટી કરવા માટે જરૂરી વૈજ્ઞાનિક માપદંડો ઉપલબ્ધ કરાવવું તેની ફરજ છે, જેથી ન્યાયાધીશ / અદાલત પુરાવાથી સાબિત થયેલ હકીકતો પર આવા માપદંડોનો ઉપયોગ કરીને પોતાનો / પોતાની સ્વતંત્ર નિર્ણય રચી શકે. પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૯૨ ની કલમ ૪૫, જે નિષ્ણાતનું મત ગ્રાહ્ય બનાવે છે, તેનો ઉલ્લેખ કરતાં એ ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે નિષ્ણાત પાસે પોતાની શાખામાં આવશ્યક વિશેષ કૌશલ્ય અને અનુભવ હોવો જ જોઈએ એટલું નહીં, પરંતુ તેનું મત કારણોથી સમર્થિત હોવું જોઈએ અને તેની પ્રમાણમૂલ્યતા નિર્ધારિત કરવા માટે તેની મુખ્ય પૂછપરછ તથા જિરહ થવી આવશ્યક છે. તે પણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ સ્વતંત્ર પુષ્ટિકરણ વિના માત્ર નિષ્ણાતના મતના આધારે આરોપિત વ્યક્તિને દોષિત ઠેરવવું

અસુરક્ષિત રહેશે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે નિષ્ણાતના મતનું પુરાવાકીય મૂલ્ય તે જે હકીકતો પર આધારિત છે તે પર પણ નિર્ભર કરે છે અને જે પ્રક્રિયા દ્વારા તે નિષ્કર્ષે પહોંચવામાં આવ્યો છે તેની માન્યતા પર પણ નિર્ભર કરે છે. આ નિર્ણયો ઉપર ભાર મૂકે છે કે અદાલતે પોતાનો નિર્ણય નિષ્ણાતના નિર્ણયને આધીન કરવો નહીં કે પોતાની સત્તા કોઈ તૃતીય પક્ષને સોંપવી નહીં, પરંતુ અન્ય કોઈપણ પુરાવાની જેમ નિષ્ણાતના પુરાવાની મૂલવણી કરવી જોઈએ. [પરા ૨૩૫૧ ૧૭૭૯–સી, ડી–એચ; ૭૮૦–એ] મહમૂદ વિ. સ્ટેટ ઑફ યુ.પી. (૧૯૭૬) ૧ એસ.સી.સી. ૫૪૨; છજ્જુ રામ વિ. સ્ટેટ ઑફ હરિયાણા (૧૯૮૦) ૧ એસ.સી.સી. ૪૬૦; સ્ટેટ ઑફ એચ.પી. વિ. જય લાલ અને અન્ય [૧૯૯૯] ૨ સપ્લી. એસ.સી.આર. ૩૧૮ :

(૧૯૯૯) ૭ એસસીસી ૨૮૦; રમેશ ચંદ્ર અગ્રવાલ વિ.

રીજન્સી હોસ્પિટલ લિમિટેડ અને અન્ય. ૧૨૦૦૯જ ૧૪ એસ.સી.આર. ૪૨૪ :

(૨૦૦૯) ૯ સેક ૭૦૯; દયાલ સિંહ અને અન્ય વિ. રાજ્ય ઓલ

ઉત્તરાંચલ [૨૦૧૨૧ ૧૦ એસ.સી.આર. ૧૫૭ : (૨૦૧૨) ૮ એસ.સી.સી. ૨૬૩ – આધાર લેવામાં આવ્યો.

સ્ટેટ ઑફ એચ.પી. વિ. જય લાલ [૧૯૯૯] ૨ સપ્લી. એસ.સી.આર. ૩૧૮ :

(૧૯૯૯) ૭ સેક ૨૮૦ – ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૧૧. શ્રુતવાણી પુરાવો મૂળભૂત પુરાવાને સમર્થન આપવા માટે ઉપયોગમાં લઈ શકાય છે. [ફકરો ૨૩૬૧ [૭૮૦–બીજે

પવન કુમાર વિ. સ્ટેટ ઑફ હમજાના [૨૦૦૩] ૧ સપ્લ.

એસ.સી.આર. ૭૧૦: (૨૦૦૩) ૧૧ એસ.સી.સી. ૨૪૧; કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી

વિ. મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૭૭ એસ.સી. ૭૬૯ :

(૧૯૭૭) ૧ એસ.ઈ.સી. ૮૧૬ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૧૨. સામાવાળા અ૧ સામે પી.સી. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) સાથે કલમ ૧૩(૨) વાચવામાં આવે તે મુજબ ગુનાહિત કાવતરાનો તેમજ ફોજદારી દુરાચરણનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે અને અ૨ થી અ૪ સામે વિશેષતઃ ઉપરોક્ત અધિનિયમ હેઠળના ઉપરોક્ત ગુનાના આચરણમાં ગુનાહિત કાવતરું તથા દુષ્પ્રેરણાના આરોપ મૂકવામાં આવ્યા છે. મૂળભૂત રીતે તપાસણી માટે ચાર વ્યાપક મથાળા છે: (૧) આવક (૨) ખર્ચ (૩) સંપત્તિ (૪) ગુનાહિત કાવતરું અને દુષ્પ્રેરણા. !પરા ૨૪૦૧ ૧૭૮૧–ઈ–એચ; ૭૮૨–એ–બીઆઈ

૧૨. ૧ આવક:

આરએલ/ એઆઈ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે કૃષિ આવકના મથાળાં હેઠળ રૂપિયા ૫૨,૫૦,૦૦૦/– ની તેની આવકનો દાવો તે અંગે પસાર કરાયેલા આદેશોથી સાબિત થયો હતો. વડી અદાલતે આ પુરાવાને સહેલાઈથી

સ્વીકારી લીધો હતો અને તે રીતે આ મથાળાં હેઠળ એઆઈની આવક રૂપિયા ૫૨,૫૦,૦૦૦/– સુધી વધારી હતી, જેના માટે ડીવીએસી દ્વારા દર્શાવાયેલ રૂપિયા ૫, ૭૮,૩૪૦/– ની રકમમાં રૂપિયા ૪૬,૭૧,૬૦૦/– ઉમેરવામાં આવ્યા હતા. આ દાવાના સમર્થનમાં કોઈ સ્વતંત્ર પુરાવાના અભાવે, તેમજ કાયદાની એવી સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખતાં કે આવકવેરા રિટર્નો/તે અંગેના આદેશો આપોઆપ ફોજદારી અદાલત પર બંધનકારક થતા નથી, વડી અદાલત દ્વારા તેનો સહેલાઈથી સ્વીકાર કરવો આ સ્થિર કાનૂની સિદ્ધાંતની અવગણના સમાન છે. પરિણામે, વડી અદાલતે આવા આવકવેરા રિટર્નો/આદેશોને અખંડિત પ્રાથમિકતા આપી દીધી છે અને આવકવેરા રિટર્નો/તે અંગે પસાર થયેલા આદેશો ફોજદારી અદાલત પર બંધનકારક નથી તથા સંબંધિત હકીકતો સ્વતંત્ર પુરાવાના આધારે સાબિત થવી જોઈએ અને આવકવેરા રિટર્નો/આદેશો માત્ર સંબંધિત છે, તેનાથી વધુ નહીં, એવા કાનૂની સિદ્ધાંતોની કોઈ મૂલવણી કર્યા વિના તેમને ફોજદારી અદાલત માટે અંતિમ અને બંધનકારક બનાવી દીધા છે. [પરિછેદ ૨૫૪, ૨૫૫) [૭૮૬–ડી–એચ] ૧૨.૨ ઋણ:

સામાવાળાઓ દ્વારા સંકળાયેલ આવકનું બીજું વધારાનું મથક, વડી અદાલતે નોંધમાં લીધેલ અને ડીવીએસી દ્વારા ઉલ્લેખિત બેંક લોન ઉપરાંતની લોનોથી રચિત હતું, જેથી સામાવાળાઓની આવકમાં રૂા.૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦ ઉમેરવામાં આવ્યા. આવકનું આ મથક વિશેષરૂપે આ સૂચવે છે કે આરોપના સંદર્ભે સામાવાળાઓ એક સંયુક્ત નિગમી એકમ તરીકે સામૂહિક અભિગમ ધરાવતા હતા. લોન માટેની અરજીઓના વિષયવસ્તુનો સ્વર અને સરવાળો તથા તેનો

લાભ લેનાર ફર્મો/કંપનીઓની રચના સૂચવે છે કે આ વ્યવહારોમાં સામાવાળાઓ પરસ્પર સહકારથી કાર્યરત હતા, જે તેમાં તેમની સંયુક્ત સંડોવણી દર્શાવે છે. વડી અદાલતના આક્ષેપિત ચુકાદામાંથી જણાય છે કે તેમાં પી.ડબલ્યુ. ૧૮૨ અને પી.ડબલ્યુ. ૨૫૯ ની સાક્ષીનો સામાન્ય રીતે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો અને એવું અવલોકન કરાયું હતું કે સામાવાળાઓએ બેંકો તેમજ ખાનગી પક્ષકારો પાસેથી લોન લીધી હતી, જે તેમ છતાં ગણતરીમાં લેવામાં આવી ન હતી. તેમાં નામોક્ત વિવિધ ફર્મો અને કંપનીઓ પાસેથી સામાવાળાઓએ લીધી લોનનો ઉલ્લેખ કરતાં, વડી અદાલતે પોતાને માત્ર રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો પાસેથી લેવાયેલ લોન સુધી મર્યાદિત રાખી, પરંતુ ખોટી રીતે રકમોનો કુલ સરવાળો કરીને આંક રૂા.૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– સુધી કુલાવી દીધો, જ્યારે હકીકતમાં યોગ્ય સરવાળો રૂા.૧૦,૬૭,૩૧,૨૨૪/– થવો જોઈએ હતો. રૂા.૫,૯૯,૮૫,૨૭૪/–, એટલે કે ડીવીએસી દ્વારા નિર્ધારિત આવકમાં રૂા.૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦/– (રૂા.૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪ – રૂા.૫,૯૯,૮૫,૨૭૪) ઉમેરીને સામાવાળાઓની આવક ગણવામાં આવી. વડી અદાલતે દસ મથકોમાં આવરી લેવાયેલ લોનની સમગ્ર રકમને આવકમાં સમાવેશ કરીને ભૂલ તો કરી જ છે, પરંતુ આવક અંગેનું પોતાનું તારણ રૂા.૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– ના વધારેલા અને સ્પષ્ટપણે ખોટા આંક પર આધારિત રાખ્યું છે. વડી અદાલતે જે રીતે સામાવાળાઓની આવકમાં રૂા.૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦/– નો ઉમેરો કર્યો છે, તે સ્પષ્ટપણે ભૂલભર્યો છે અને તેથી તેને યથાવત્ રાખી શકાય નહીં. વડી અદાલતે સામાવાળાઓએ લીધેલી ખાનગી લોનનો ઉલ્લેખ તો કર્યો હતો, પરંતુ

સામાવાળાઓની કુલ આવકમાં તેનો સમાવેશ કર્યો નહોતો. તેથી સામાવાળાઓની આ દલીલ કે ખાનગી સ્ત્રોતોમાંથી થયેલી આવકનો કઈ જ રીતે વિચાર કરવામાં આવ્યો નહોતો, ટકાઉ નથી, વિશેષ કરીને ત્યારે જ્યારે વડી અદાલત દ્વારા કરાયેલા ઉપરોક્ત બાકાતકરણ વિરુદ્ધ તેમની તરફથી કોઈ પડકાર ઉઠાવવામાં આવ્યો નથી. [પરિચ્છેદ ૨૫૬, ૨૭૧, ૨૭૨૧] [૭૮૭–એ–સી; ૭૯૧–સી–એચ] ૧૨.૩ ભેટો:

અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) ના અર્થક્ષેત્રમાં કોઈ રકમ અથવા આર્થિક સંપત્તિ 'આવક' તરીકે ગણાય તે માટે, જાહેર સેવકના મામલે, તેનો તેની સત્તાવાર હોદ્દા સાથે આવશ્યક રીતે સંબંધિત હોવો જોઈએ અને કોઈ અચાનક મળતો લાભ અથવા લાંચ, અપરાધ અથવા અનૈતિક આવકથી થયેલો લાભ, પ્રથમદ્રષ્ટિએ, તેની જાણીતી આવકના સ્ત્રોતોમાંથી પ્રાપ્ત થયેલી રકમ ગણાઈ શકે નહીં. નીચલી અદાલતનું એવું મંતવ્ય હતું કે જન્મદિનના ભેટોની પ્રાપ્તિ પોતે જ અચાનક મળતો લાભ અથવા અનૈતિક આવક સમાન ન ગણાય, તો પણ, કોઈ રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન તરીકે રૂપિયા ૨ કરોડની વિશાળ રકમ તથા વિદેશી રકમપ્રેષણ ભેટો અને ઉપહારો રૂપે પ્રાપ્ત થવી, આવી પ્રાપ્તિઓના સ્વરૂપ અંગે ગંભીર શંકા અને સંદેહ પેદા કરે તેવી હતી. આવા ઉપહારો આપવાની પ્રથા ૧૯૯૨ પછી બંધ થઈ ગઈ હતી અને જો એ ૧ પદ પર ન હોત તો આવા ઉપહારો આપવામાં આવ્યા ન હોત તેવી શક્યતા અંગે પણ વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. નીચલી અદાલતે એ ૧ ને મળ્યા હોવાનું કહેવાતા ભેટોને કાયદેસર આવકના સ્ત્રોત તરીકે સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. પી.ડબલ્યુ. ૨૧૫ અને ૨૫૯ ની

મૌખિક સાક્ષી, જેમાં ઉજવણીના પ્રસંગોએ રાજ્યોના રાજકીય વ્યક્તિત્વોને ભેટો અને દાન આપવાની પ્રથાનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો, તે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળ આવી પ્રાપ્તિઓને કાયદેસર આવકના સ્ત્રોત તરીકે કોઈ માન્યતા આપવા માટે કોઈ પરિણામકારક નથી. ૧૯૮૮ ના અધિનિયમમાં ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમો ૧૬૧ થી ૧૬પએ ને તેમના મૂળ શબ્દો અને ભાવના સહિત સમાવવામાં આવેલ હોવા અંગે, એ ૧ ને કરવામાં આવ્યા હોવાનું દાવો કરાયેલા ઉપહારો, તેના હોદ્દા અને તેની સાથે સંકળાયેલી ભૂમિકાને ધ્યાનમાં લેતા, માત્ર કાયદાથી પ્રતિબંધિત જ નહોતા, પરંતુ તે હેઠળ ગુનો પણ બને છે. તેથી, સંબંધિત અવધિ દરમિયાન એ ૧ ને કોઈ પણ સ્વરૂપમાં આપવામાં આવેલા ઉપહારોને કાયદેસર આવકના સ્ત્રોત તરીકે કોઈ રીતે અર્થાવવામાં અથવા સ્વીકારવામાં આવી શકે નહીં. એ ૧ ના આવકવેરા રિટર્નમાં આવા ઉપહારોનો ખુલાસો કરવામાં આવ્યો હોય અને તેના આધારે આવકવેરા સત્તાધિકારીઓએ આદેશો કર્યા હોય, તો પણ તે પ્રાપ્તિઓને માન્યતા મળતી નથી જેથી કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળના આક્ષેપનો પ્રતિખંડન કરવા માટે તેને કાયદેસર આવકના સ્તર સુધી ઊંચું ઉઠાવવામાં આવી શકે. [ફકરા ૨૮૪, ૨૮૭] [૭૯૫.–ડી–એફ; ૭૯૭–બી–ઈ] આર.એસ. નાયક વિ. એ.આર. અંતુલય અને અન્ય [૧૯૮૬] ૨ એસ.સી.આર. ૬૨૧ : (૧૯૮૬) ૨ એસ.ઇ.સી. ૭૧૬ – પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

એમ૧: કૃષ્ણા રેડ્ડી વિ. રાજ્ય, ડેપ્યુટી સુપરિન્ટેન્ડન્ટ ઑફ પોલીસ, હૈદરાબાદ *(૧૯૯૨)* ૪ સેક ૪૫; કેદારી લાલ વિ.

મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય વિ. અન્યગણ (૨૦૧૫) ૧૪ એસસીસી ૫૦૫ – લાગુ પડતું નથી એવું ઠરાવવામાં આવ્યું.

ખર્ચ કરના કમિશનર, આંધ્ર પ્રદેશ વિ. પી.વી.જી. રાજુ [૧૯૭૬] ૧ એસ.સી.આર. ૧૦૧૭: (૧૯૭૬) ૧ એસ.સી.સી.

૨૪૧; સસી એન્ટરપ્રાઇસિસ વિ. આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ [૨૦૧૪] ૨ એસ.સી.આર. ૧૭૫ : (૨૦૧૪) ૫ એસ.સી.સી. ૧૩૯;

કાલે ખાન મહંમદ હનીફ વિ. સી.જે. ટી., (૧૯૬૩) ૫૦ આઈટીઆર ૧ (એસસી); એ.આર. અંતુલાય વિ. આર.એસ. નાયક અને અન્ય. [૧૯૮૮] ૧ સપ્લ. એસસીઆર ૧ : (૧૯૮૮) ૨ એસસીસી ૬૦૨ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૧૩. સાસી એન્ટરપ્રાઇઝિસની આવક ભાડાની આવક, કૃષિ આવક અને ઋણની પરતફેર દ્વારા.

૧૩. ૧ સામાવાળાઓએ ડી.વી.એ.સી. દ્વારા ૩.૯૫,૯૨,૭૭૬/– ની આવકનો દાવો કર્યો હતો જ્યારે ડી.વી.એ.સી.એ ૩.૬,૧૫,૯૦૦/– ની આવક નિર્ધારિત કરી હતી, તેથી તે બાબત સાબિત કરવાનો ભાર તેમના ઉપર હતો. સંભાવનાઓના તુલનાત્મક પ્રાબલ્યના માપદંડથી પણ જોવામાં આવે તો, નીચલી અદાલતના નિર્ધારણને પલટવા માટે વડી અદાલતે, એ જ પુરાવાના સમૂહના આધારે, આ દૃષ્ટિકોણથી પુરાવાનું પરીક્ષણ અને મૂલવણી કરવાની

હતી. વડી અદાલતે, પોતાના અભિગમને ધ્યાનમાં લેતાં, અપીલીય મંચ તરીકે તથા હકીકતોની ઉચ્ચ અદાલત તરીકે યોગ્ય કાનૂની પરિપ્રેક્ષ્યમાં પુરાવાની મૂલવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. [ફકરા ૩૦૦, ૩૦૧ [(૭૯૮–ઈ; ૮૦૨–બી–ડી[

૧૩. અળની ૨ ભાડા આવક અંગે, જ્યારે ડીવીએસી દ્વારા આ શીર્ષક હેઠળ આવક ૩.૪૦,૦૧,૧૨૭/– દર્શાવવામાં આવી હતી, ત્યારે બચાવ પક્ષ મુજબ તે ૩.૪૩,૭૫,૧૩૨/– હોવી જોઈએ હતી. અળની તરફથી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ચકાસણી અવધિ દરમિયાન તેણીએ માસિક આગોતરા રૂપે ૩.૯૦૦૦૦/– તથા ભાડા આવક રૂપે ૩.૨,૩૨,૦૦૦/– પ્રાપ્ત કર્યા હતા. સંબંધિત અવધિના બેંક ખાતાના હિસાબપત્રકો પર આધાર મૂકવામાં આવ્યો હતો. નીચલી અદાલતે આ પુરાવાને સ્વીકાર્યો હતો અને નોંધ્યું હતું કે ચુકવાયેલ કુલ ભાડું ૩.૪૩,૭૫,૧૩૨/– થતું હતું, છતાં ફરિયાદ પક્ષે આ આંકડો ૩.૪૦,૦૧,૧૨૭/– માન્યો હતો. તેમ છતાં, ભાડા આવક આવકવેરા અધિનિયમ હેઠળ કરપાત્ર હોવાના આધાર પર તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવાની ના પાડી હતી. બીજી તરફ, વડી અદાલતે પુરાવાની કોઈ ચર્ચા કર્યા વગર, ફરિયાદ પક્ષે તેમ કરવામાં ચૂક કરી હોવાથી, ભાડા આવકમાં ૩.૩,૨૨,૦૦૦/– ઉમેર્યા હતા. બચાવ પક્ષે રજૂ કરેલા પુરાવાથી એ સ્થાપિત થતું હતું કે પ્રશ્નાધીન બે મકાનો માટે ૩.૪૩,૭૫,૧૩૨/– ભાડું ચૂકવવામાં આવ્યું હતું, તેથી વડી અદાલત દ્વારા ૩.૩,૨૨,૦૦૦/– ઉમેરવામાં આવ્યા તે યોગ્ય હતું.

[પરિચ્છેદો ૩૦૨, ૩૦૪, ૩૦૫, ૩૦૬[[૮૦૨–ડી–ઈ; ૮૦૩–એ, બી–ડીઆઈ

૧૩. જય પબ્લિકેશન્સ અને નમધુ એમ.જી.આર. ની ૩ આવક:

૧૩.૩. ૧ અપીલકર્તા–રાજ્યે વડી અદાલતે ડીવીએસી દ્વારા ઉલ્લેખિત આંકડા ઉપરાંત જયા પબ્લિકેશન્સ અને નમધુ એમજીઆરની આવક તરફ રૂપિયા ૪ કરોડની રકમ ઉમેરવા અંગે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો. નીચલી અદાલતે બચાવ પક્ષ દ્વારા આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટે દાવો કરવામાં આવેલી જયા પબ્લિકેશન્સની આવકની વિગતો, જે ડીડબ્લ્યુ ૮૮ના મૌખિક પુરાવા તથા વિવિધ દસ્તાવેજો દ્વારા સાબિત કરવાની કોશિશ કરવામાં આવી હતી, ધ્યાનમાં લીધી હતી. ફર્મ દ્વારા રજૂ કરાયેલા વિવિધ સ્ત્રોતોમાંથી મળતી આવકના વિભાગવાર વિવરણમાં ખુલ્યું હતું કે ઉપરોક્ત અવધિ દરમિયાન યોજના થાપણ દ્વારા તેની આવક રૂપિયા ૧૪,૧૦,૩૫,૦૦૦/– હતી અને અન્ય સ્ત્રોતો, જેમાં વેચાણ, જોબ વર્ક, જાહેરાતો, વ્યાજ, કૃષિ આવક, ભાડાં વગેરેનો સમાવેશ થાય છે, તેમાંથી રૂપિયા ૧,૧૫,૯૪,૮૪૮/– હતી. નીચલી અદાલતને આ હકીકતનું ભાન હતું કે આવકના પોતાના દાવાના સમર્થનમાં બચાવ પક્ષે ૩૧ સાક્ષીઓની સાક્ષી પુરાવામાં પેશ કરી હતી, જેમણે યોજનાના હેઠળ તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા થાપણો અંગે કહ્યું હતું, અને ડીડબ્લ્યુ ૮૮ ઉપરાંત આવકવેરા દ્વારા મેળવવામાં આવેલ વિશેષ ઓડિટ અહેવાલ પર પણ વધુમાં આધાર મુકવામાં આવ્યો હતો

આવકવેરા કમિશનર (અપીલો) ના આદેશો તેમજ રિટર્ન સાથે દાખલ કરાયેલા તુલનાપત્રો. નીચલી અદાલતે યોગ્ય રીતે નોંધ્યું હતું કે મૂલ્યાંકન વર્ષો ૧૯૯૧–૯૨, ૧૯૯૨–૯૩, ૧૯૯૩–૯૪ માટેના રિટર્નો ઘણી વિલંબિત રીતે ૬.૧૧.૧૯૯૮ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને આ રિટર્નોમાં ફર્મના વ્યવસાયનો સ્વભાવ “પ્રિન્ટિંગ, પબ્લિશિંગ અને મિલ્કતોમાં લેવડદેવડ” તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. તેણે આ પણ નોંધ્યું હતું કે વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ના રિટર્ન સાથે જોડાયેલ તુલનાપત્રમાં જવાબદારીના કતારમાં રૂપિયા ૧૩,૫૪,૦૦૦/– ની રકમ દર્શાવવામાં આવી હતી. યોજના જમા તરીકે રૂપિયા ૮૨,૧૪,૦૦૦/– અને રૂપિયા ૩,૦૫,૪૦,૦૦૦/– ની રકમો પણ અનુક્રમે મૂલ્યાંકન વર્ષો ૧૯૯૨–૯૩ અને ૧૯૯૩–૯૪ના રિટર્નો સાથે જોડાયેલા તુલનાપત્રોમાં જવાબદારીના કતારમાં દર્શાવવામાં આવી હતી. નીચલી અદાલતે આ પણ નોંધ્યું હતું કે મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ માટેનો રિટર્ન માત્ર ૧૭.૩.૧૯૯૮ના રોજ જ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેની સાથે જોડાયેલા તુલનાપત્રમાં જવાબદારીના કતારમાં યોજના જમા રૂપિયા ૫૧,૩૧,૫૦,૦૦/– દર્શાવવામાં આવી હતી. મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૯૫–૯૬ માટેનો રિટર્ન પણ ઘણી વિલંબિત રીતે માત્ર ૧૭.૩.૧૯૯૯ના રોજ જ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, તે બાબત પણ નોંધવામાં આવી હતી. નીચલી અદાલતે યોગ્ય રીતે ઉલ્લેખ કર્યો હતો કે આ રિટર્નમાં તેમજ મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૯૬–૯૭ના રિટર્નમાં યોજના જમા અંગે કોઈ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નહોતો. ૩૧ સાક્ષીઓએ તેમની તરફથી રૂપિયા ૧૨૦૦૦/– થી રૂપિયા ૧૮૦૦૦/– સુધીની વિવિધ રકમોના જમા કરાવવાના

સંબંધમાં આપેલી સાક્ષી લગભગ એકસરખા ઢાંચાની હતી અને રાજકીય પક્ષ પ્રત્યેની વફાદારી દર્શાવતી હતી. તેમામાંથી કેટલાકે સભ્યપદ ગ્રહણ કરવા માટે કરેલી તેમની અરજીઓ પણ સાબિત કરી હતી, પરંતુ તેઓએ જમા કરાવેલી રકમોના બદલામાં તેમને રસીદો અપાઈ હોવાનો ઉલ્લેખ કર્યો હોવા છતાં કોઈએ પણ તે રસીદો રજૂ કરી નહોતી. [પરા ૩૦૭, ૩૧૩, ૩૧૪, ૩૧૫૧] [૮૦૩–ઈ; ૮૦૫–ડી–એચ; ૮૦૬–એ–ઈ]

૧૩.૩. ૨ નીચલી અદાલતે પુરાવાનું સર્વાંગી મૂલ્યાંકન કરતાં એવો નિષ્કર્ષ આપ્યો કે યોજના જમા રકમની કહાની આરોપપત્ર દાખલ થયા પછી જ, અર્થાત્ ૧૯૯૮ના વર્ષમાં દાખલ કરાયેલ આવકવેરા રિટર્ન દ્વારા, બચાવપક્ષે રજૂ કરી હતી. અદાલત સમક્ષ એવું દર્શાવવા માટે કે યોજના ૧૯૯૦ના વર્ષમાં શરૂ કરવામાં આવી હતી, કોઈ પુરાવો રજૂ થયો ન હતો, એમ નોંધાયું હતું. આવકના આ મથક હેઠળ બચાવપક્ષનો દાવો નામંજૂર કરતાં, નીચલી અદાલતે આ હકીકતમાંથી આધાર લીધો કે કરદાતાએ પ્રાથમિક દસ્તાવેજો ન તો વિશેષ ઓડિટરો સમક્ષ અને ન તો આકલન અધિકારીઓ સમક્ષ રજૂ કર્યા હતા અને અરજીઓ પણ બનાવટી ગણાવીને નામંજૂર કરી હતી. સબ્સ્ક્રાઇબરોના સક્ષ્યોને પણ આ આધારે નકારી કાઢવામાં આવ્યા કે તેઓ કટ્ટર પક્ષ કાર્યકરો હતા. વડી અદાલતે, ઉપરોક્ત હકીકતોનું ઓછા વિસ્તૃતતાથી અવલોકન કર્યું હોવા છતાં, મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવા અંગે વિચારણા કરી. રૂપિયા ૧૩,૮૯,૧૯,૪૭૫/– ની રકમ, જે સંબંધિત સીઆઈટી (અપીલ્સ) દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હતી, તે મદ્રાસની વડી અદાલત સમક્ષ વિચારાધીન હતી.

વડી અદાલતે એ પણ પુનરોચ્ચાર કર્યો કે સંબંધિત આકલન વર્ષો માટેના આવકવેરા રિટર્ન ખૂબ જ મોડેથી દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેના માટે કોઈ યુક્તિસંગત સ્પષ્ટીકરણ ઉપલબ્ધ થયું ન હતું. વડી અદાલતે સ્પષ્ટ રીતે ઠરાવ્યું કે આવકવેરા રિટર્નની મોડેલી અને અસમજાયેલી રજૂઆતથી તેની ખરાઈ અંગે શંકા ઊભી થતી હતી. તેમ છતાં, સમાચારપત્રિકાના જમાદારો/સબ્સ્ક્રાઇબરો હોવાનું પોતે દાવો કરતા ૩૧ સાક્ષીઓના મૌખિક પુરાવાની સામે જ વડી અદાલતે એવો નિષ્કર્ષ નોંધાવ્યો કે કરદાતાનો સમગ્ર દાવો માત્ર આવકવેરા રિટર્ન દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબના આધારે નકારી શકાય તેમ નથી. માત્ર આ જ વિચારના આધાર પર વડી અદાલતે, આ રીતે, જયા પબ્લિકેશન્સની આવક તરીકે રૂપિયા ૪ કરોડની વધારાની રકમનો સમાવેશ મંજૂર કર્યો. આવકવેરા સત્તાધિકારીઓએ હાથ ધરેલી પ્રક્રિયાના વિવિધ તબક્કાઓ, આવી યોજના જમા રકમને આધાર આપવા માટે ઓડિટરો અને આવકવેરા સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ મૂળ પ્રાથમિક દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં કરદાતા નિષ્ફળ ગયો હોવાની હકીકત, અને ખાસ કરીને આરોપપત્ર દાખલ થયા પછી ઘણો સમય વીતી ગયા બાદ આવકવેરા રિટર્ન રજૂ કરવામાં થયેલા અતિશય વિલંબને, તેમજ નીચલી અદાલતે ધ્યાનમાં લીધેલી અન્ય અનુસંગી પરિસ્થિતિઓને જોતા, માત્ર ૩૧ સાક્ષીઓના મૌખિક પુરાવાના આધારે યોજના જમા રકમના હિસાબે જયા પબ્લિકેશન્સની આવક તરીકે રૂપિયા ૪ કરોડની વધારાની રકમ સ્વીકારવામાં વડી અદાલત ન્યાયસંગત નહોતી. [પરા ૩૧૯, ૩૨૦, ૩૨૬૧ ૧૮૦૮–સી–એચ; ૮૦૯–એ; ૮૧૦–એફ–એચઆઈ]

૧૩. બેન્ક જમા પર વ્યાજના રૂપે અલ ની ૪ આવક:

વધુમાં રૂપિયા ૧૮,૪૯,૨૧૦/– ની રકમ આરટી/એઆઇએલ તરફથી તેના બેંક જમાઓ પરના વ્યાજ સ્વરૂપે તેની આવક તરીકે દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. નીચલી અદાલતે સંબંધિત બેંકોના અધિકારીઓના પુરાવાનું સમકાલીન હિસાબના નિવેદનોની નકલોના સંદર્ભમાં પરીક્ષણ કર્યું હતું અને ઉપલબ્ધ આંકડાઓ સ્વીકાર્યા હતા

. તેના હેઠળ. જોકે, તેણે વધારેલા દાવાના સમર્થનમાં ઉક્ત સામાવાળાની તરફથી રજૂ કરાયેલા નફા અને નુકસાન ખાતાના હિસાબી નિવેદનોને અન્ય કોઈ વિશ્વસનીય

તે બાબતના પુરાવા. આ સામાવાળાની તરફથી કરવામાં આવેલી આ દલીલને, કે નફો અને નુકસાનના હિસાબો ખરેખર સંબંધિત આવકવેરા રિટર્નોના ભાગરૂપ હતા અને કોઈપણ સ્થિતિમાં, કાયદા મુજબ માત્ર એટલા માટે જ તેનાં અંતર્વિષયક પ્રામાણિક મૂલ્યનું અખંડિત પ્રમાણીકરણ બનતું નહોતું, એવો અનુમાનાત્મક સ્વીકાર કર્યા બાદ પણ, નીચલી અદાલતના અભિગમને અસાધ્ય રીતે ભૂલભર્યો ગણાવીને નકારવા જેટલું તે પૂરતું નહોતું. વધુમાં, વડી અદાલતે આ મુદ્દાનો નિર્ણય કરવો હોય તેવું હોવા છતાં તે મુદ્દા પર નિર્ણય કર્યો નથી. (પરિચ્છેદો ૩૨૭, ૩૨૮) (૮૧૧–ડી–એચ)

આર. વી.ઈ. વેંકટાચલા ગાઉન્ડર વિ. અરુલ્મિગુ

વિશ્વેસરસ્વામી વિ. વી.પી. ટેમ્પલ અને અન્ય એક [૨૦૦૩] ૪ સપ્લિ. એસ.સી.આર. ૪૫૦ : (૨૦૦૩) ૮ એસ.સી.સી. ૭૫૨ – એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો

લાગુ પડતું નથી.

૧૩. ૫ સુપર ડુપર ટી. વી. પ્રા. લિ. ની આવક રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/–.

૧૩.૫. ૧ નીચલી અદાલતે નોંધ્યું હતું કે આ કંપની એ પૈકીની એક હતી જે એ૨, એ૩ અને એ૪ દ્વારા ચકાસણી અવધિ દરમિયાન ઉભી કરવામાં આવી હતી અને તેમાં થાપણ યોજના અમલમાં મુકવામાં આવી હતી, જેના હેઠળ કેબલ ઓપરેટરોએ રૂ.૫૦૦૦/– અથવા તેના ગુણાકમાં રોકડ થાપણ કર્યું હતું અને તે પ્રક્રિયામાં કંપનીને રૂ.૧,૦૬,૧૦,૧૦૦/–નું થાપણ પ્રાપ્ત થયું હતું. નીચલી અદાલતે અન્ય બાબતો સાથે નોંધ્યું હતું કે કેબલ ટેલિવિઝન નેટવર્ક નિયમો, ૧૯૯૪ મુજબ, જે ૨૯.૪.૧૯૯૪થી અમલમાં આવ્યા હતા, માત્ર પરતફેરપાત્ર સુરક્ષા થાપણ જ માન્ય હતું અને મોટી સંખ્યામાં સબસ્ક્રાઇબરો પાસેથી વસૂલ કરાયેલ રૂ.૫૦૦૦/–ની દરેક રકમ હિસાબમાં જમા કરવામાં આવી હોવાનું દર્શાવવા માટે રસીદ પુસ્તકો અને પેયી–ઇન સ્લિપોના કાઉન્ટર–ફોઇલો હોવા છતાં, કંપનીએ વિવિધ સબસ્ક્રાઇબરોને પૂરાં પાડ્યાનો દાવો કરેલા સાધનોની ખરીદી માટે રોકાણ કેવી રીતે કરવામાં આવ્યું હતું તે દર્શાવવા દસ્તાવેજાવલિમાં કંઈ જ નહોતું અને કોઈ પણ સ્થિતિમાં, દાવો કરવામાં આવ્યો તેમ, સ્થાવર મિલ્કતોની ખરીદી માટે આવકના સ્થિર ભંડોળ તરીકે આ રકમ એ૩ પાસે

ઉપલબ્ધ હોઈ શકતી નહોતી. નીચલી અદાલતે કંપનીના ખાતામાં થયેલા વિશાળ રોકડ પ્રવાહ અને ઉપાડની નોંધ લીધી હતી. નોંધપાત્ર રીતે, આવા થાપણો અને ઉપાડો, ચકાસણી અવધિ દરમિયાન એ૧થી એ૪ અને તેઓ દ્વારા ઉભી કરાયેલ પેઢીઓ અને કંપનીઓ, જેમાં તેઓ પ્રસંગોચિત રીતે ભાગીદારો/ડિરેક્ટરો હતા, તેમના અનેક ખાતાઓની સરખામણીએ થયેલા હતા. આ બધી બાબતો ખાતાઓ અને વ્યક્તિગત વ્યવહારોનો ઉલ્લેખ કરીને નોંધવામાં આવી હતી. પ્રતિભાવકો અને તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓ વચ્ચે પરસ્પર થયેલા બેંક વ્યવહારોની વ્યાપકતાને ધ્યાનમાં રાખીને, નીચલી અદાલતે એડની આ દલીલ સ્વીકારવાની ના પાડી હતી કે તેઓ પોતાના નામે મિલ્કતો હસ્તગત કરવા માટે સ્વતંત્ર સ્ત્રોત ધરાવતા હતા. [પરિચ્છેદો ૩૩૨, ૩૩૩૧] [૮૧૩– એ–બી, ઈ–એચ; ૮૧૪–એ)

૧૩.૫. ૨ વડી અદાલતે મુખ્યત્વે ડી.ડબલ્યુ.–૮૫ના સાક્ષ્ય પર આધાર મૂક્યો હતો, જેણે પોતાનો પરિચય ૧૯૯૫–૯૬ દરમિયાન કંપનીના મેનેજર/એડમિનિસ્ટ્રેટર તરીકે આપ્યો હતો, તેમજ પ્રતિ સભ્ય ૩.૫૦૦૦/– બિનપરતફેર પ્રવેશફી તરીકે જમા કરાયાની દાવાકીય થાપણ સંબંધિત ફી રસીદ પુસ્તિકાઓ અને તેની પ્રતિનકલો પર પણ આધાર રાખ્યો હતો. વધુમાં, કંપનીએ જનતા/જાહેર ક્ષેત્રની સંસ્થાઓ પાસેથી કરવામાં આવેલા વ્યાપારી વ્યવહારોના સંબંધમાં પ્રાપ્ત થયેલ ચુકવણીઓ બાબતે નીચલી અદાલતમાં આંકિત કરાયેલા રોકાણો/દસ્તાવેજો સ્વીકાર્યા હતા. તેને આવકવેરા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કંપનીના રિટર્ન્સના મૂલ્યાંકનનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને તેનું મૂલ્ય

૩.૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/– હોવાનું માન્યું હતું. વડી અદાલતે સામાવાળાઓ સામે આક્ષેપિત આરોપોના પાસાઓ ધ્યાનમાં લીધા નહોતાં અને તેણે દેખીતાં માત્ર દાવાકીય થાપણકર્તાઓના નિવેદનો તથા તે સંબંધિત થાપણ પુસ્તકો અને પ્રતિનકલો સુધી પોતાને મર્યાદિત રાખી હતી. તેના વિપરીત, નીચલી અદાલતે કંપનીએ દાવો કરેલી આવકના સ્ત્રોત તથા તેની શક્ય રોકાણોની કડીનું પરીક્ષણ કરવા વિશેષ પ્રયત્ન કર્યો હતો. તેણે ચકાસણી અવધિ દરમિયાન તેવી ફર્મો/કંપનીઓના હિસાબોમાં, જેઓમાં સામાવાળાઓ ભાગીદાર/નિર્દેશક હતા, તેમાં રોકડની વિશાળ આવક–જાવકનો પણ નોંધ લીધો હતો, એટલા પ્રમાણમાં કે આ મથાળા હેઠળ એઉ દ્વારા દાવો કરાયેલ આવક પોતાની સ્વતંત્ર ઓળખ જાળવી શકી નહોતી, જેથી તેને કંપનીની વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ ચલાવવા માટે એક સ્પષ્ટપણે અલગ સંસ્થા તરીકેના ઓળખપાત્ર આવક સ્ત્રોત તરીકે સ્વીકારી શકાય. આ મુદ્દે વડી અદાલત દ્વારા પુરાવાનો કરવામાં આવેલ સંક્ષિપ્ત વિચાર જરૂરી અભિગમથી રહિત છે અને તેથી તે ટકી શકતો નથી. પરિણામે, સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રા. લિ.ને ૩.૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/–ની આવકનો જે ઉમેરો તેને મંજૂર કર્યો હતો, તે માન્ય રાખી શકાય તેમ નથી. [પરા ૩૩૪–૩૩૬) [૮૧૪–બી–એચઆઇ

૧૩. ૬ અલને સંપત્તિ કરની પરતફેર:

સંપત્તિ કરની સંકલ્પના તથા તેવી વસૂલીને આકર્ષતા સંપત્તિ અને નિર્વળ સંપત્તિના અભિપ્રાયને ધ્યાનમાં લેતા, સંપત્તિ કર અધિનિયમ, ૧૯૫૭ દ્વારા

વિચારાયેલ હોવા છતાં, આ પરતફેર માત્ર તે હકીકતનું પ્રમાણપત્ર આપતી નથી કે જે સંપત્તિ પર પ્રારંભે કર વસૂલવામાં આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ પરત કરવામાં આવ્યો હતો, તે સંપત્તિ કાયદેસર હતી. અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ અનુમાનિત મુજબ કાયદેસર સ્ત્રોતમાંથી પ્રાપ્ત આવક તરીકે તેની વૈધ ઉત્પત્તિ અને સ્થિતિ સંતોષકારક રીતે સાબિત કરે તેવા અન્ય કોઈ પુરાવાના અભાવે, આવી પરતફેરથી તે બાબત સ્થાપિત થતી નથી. વધુમાં, આર.આઈ./એ.આઈ. દ્વારા કરવામાં આવેલા આ આવકના દાવા અંગે નીચલી અદાલત કે વડી અદાલત પૈકી કોઈએ પણ કોઈ ચર્ચા અથવા વિશ્લેષણ કર્યું હોય તેવું દેખાતું નથી. [પરિચ્છેદ ૩૩૮૧ [૮૧૫–સી–ડીઆઈ

૧૩. મિસ સાસી એન્ટરપ્રાઈઝિસ પાસેથી એ.એલ. ની ૭ આવક:

સંબંધિત સમયે, એ૧ અને એ૨ સસી એન્ટરપ્રાઈઝિસના ભાગીદારો હતા અને એ૨ એમ/એસ ફેક્સ યુનિવર્સલના પણ એક ભાગીદાર હતા. તેથી, અનામતોની આપલે તમામ વ્યાવહારિક હેતુઓ માટે એ૧ અને એ૨ વચ્ચેની જ છે. ઉપરોક્ત રકમને સંબંધિત હકીકતો અને પરિસ્થિતિઓમાં કાયદેસર આવક તરીકે સ્વીકારવાની બચાવ પક્ષની દલીલ પ્રેરકતા વિનાની હતી. [પેરા ૩૩૯] [૮૧૫–જી] ૧૩.૮ એ૧ દ્વારા એ૨ પાસેથી ઋણ:

નિર્વિવાદ રીતે, સંબંધિત સમયે એ૨ ફ્રેશ મશરૂમ તેમજ વિનોદ વિડિયો વિઝન બંનેની એકમાત્ર માલિક હતી અને તેથી જમા રકમો, ભલે ઉપરી રીતે બેંક વ્યવહારો દ્વારા સાબિત દર્શાવવામાં આવે છે, છતાં સ્પષ્ટપણે પરસ્પર એ૧ અને

એ૨ તથા તેની ફર્મો વચ્ચેની જ હતી. આ રસીદોની મૂળભૂત રીતે કાવતરું અને દુષ્પ્રેરણાના આરોપની પૃષ્ઠભૂમિમાં કસોટી કરવી જરૂરી છે, જેથી તેમની સાચી પુરાવાકીય કિંમત નક્કી કરી શકાય. વ્યવહારોમાં સંકળાયેલા વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓના સંમિશ્રણને ધ્યાનમાં લેતાં, અને અન્ય વિશ્વસનીય પુરાવાના અભાવે, ઉક્ત રસીદો/જમા રકમોને અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) માં કલ્પિત કાયદેસર આવક તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં. [ફકરા ૩૪૧, ૩૪૩૧ [૮૧૬–બી–સી, એફ્લ

આવકવેરા કમિશનર વિ. પી. મોહનકલા [૨૦૦૭૧ ૬ એસ.સી.આર. ૬૮૦ : (૨૦૦૭) ૬ એસ.સી.સી. ૨૧ – આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૧૩. જયા પબ્લિકેશન્સ, કેનફિન હોમ્સ અને નમધુ એમ.જી.આર.માંથી ૯ એ.એલ.ની આવક: [૮૧૬–એફ–જીઆઈ

૧૩.૯. ૧ તપાસ અવધિ દરમિયાન, જયા પબ્લિકેશન્સે, અલના પક્ષે રૂા.૧,૦૧,૪૯,૯૦૦/–નું વિતરણ કરવા ઉપરાંત, તેની રૂા.૭૫ લાખની ઉધારી પણ પરત કરી હતી. નોંધપાત્ર રીતે, જેમ નીચલી અદાલતે નોંધ્યું છે તેમ, અલ દ્વારા કેનફિન હોમ્સ પાસેથી લેવામાં આવેલી ઉધારીના પાસાંની ચર્ચા કરતાં, આવી ઉધારી લેતાં અગાઉ તેણે તા.૬.~.૧૯૯૨ના રોજ સદર નાણાકીય સંસ્થા પાસે સ્થિર જમા તરીકે રૂા.૧ કરોડ જમા કરાવ્યા હતા. આ હકીકત, જેમ નીચલી અદાલતે અભિલેખ પર મૂકી છે તેમ, પી.ડબ્લ્યુ.–૯૫, પ્રાદેશિક મેનેજર, કેનફિન હોમ્સની સાક્ષી દ્વારા સાબિત થાય છે.

આ મુદતી જમા પર લેવાઈ હતી. તેમણે જણાવ્યું કે ૨૫.૮.૧૯૯૫ ના રોજ, એ.આઇ. એ આ મુદતી જમા પર ફરીથી રૂપિયા ૭૫ લાખનું ધિરાણ લીધું, જોકે તે અલગ ધિરાણ ખાતા સંબંધે હતું. ત્રીજા મથાળા અંગે, સ્વીકાર્ય રીતે નામધુ એમ.જી.આર. જયા પબ્લિકેશન્સનું માત્ર એક પ્રકાશન છે, પરંતુ તેનું અલગ બેંક ખાતું છે. એ.આઇ.નો રૂપિયા ૯૪,૩૩,૦૦૦/ ઉપાડ્યાનો દાવો

નમધુ એમ.જી.આર. તરફથી પણ, જયા પબ્લિકેશન્સના ભાગીદાર તરીકેની હેસિયતમાં હોવાનું પણ પ્રત્યક્ષ રીતે જણાય છે. [પરિચ્છેદ ૩૪૫, ૩૪૬૧ [૮૧૭–ડી–જી.આઇ

૧૩.૯. ૨ જમા રકમો અને ઉપાડો દ્વારા પ્રતિનિધિત કરવામાં આવેલ

. બેંક ખાતાઓમાંની વિવિધ એન્ટ્રીઓ એ જ મૂળ રકમમાંથી ઉત્પન્ન થયેલા વ્યવહારોના ગુણાકારનું સૂચન કરે છે. વિવિધ સંયોજનોને આવરી લેતાં ખંડિત નાણાકીય વિનિમયોના ભુલભુલૈયા જેવા જાળથી સામાવાળાઓની વ્યક્તિગત અને સામૂહિક આવક ફૂલાવી બતાવવાનો પ્રયાસ થયેલ હોવાનો સંકેત મળે છે. બેંકિંગ વ્યવહારો, તેમની અસલિયત જાહેર કરવા માટે આશ્રિત કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં, સમગ્ર હકીકતી પરિપ્રેક્ષ્યને ધ્યાનમાં લેતાં વાસ્તવિક જણાતા નથી. તેથી, જયા પબ્લિકેશન્સ પાસેથી પ્રાપ્તીઓના આધારે એ.આઇ.ની ૩.૨,૭૦,૮૨,૯૦૦/– આવકનો દાવો વિશ્વસનીય નથી. અન્ય શબ્દોમાં, એ.આઇ. આવકના આ ઘટકને સંતોષકારક રીતે સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. [પરા ૩૪૭] (૮૧૭–જી–એચ; ૮૧૮–એઆઇ

૧૩. એ૨ થી એ૪ દ્વારા દાવો કરાયેલ વધારાની આવકના ૧૦ મુદ્દાઓ:

એ૨ થી એ૪ એવો દાવો કરે છે કે ફરિયાદ પક્ષે ૩.૨૬,૫૦,૫૭,૪૭૮/– તેમની વ્યક્તિગત આવક તેમજ તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓની આવક તરીકે ગણતરીમાં લીધા નહોતા. વડી અદાલતે સામાવાળાઓની આવક તરીકે માત્ર રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકોમાંથી લેવામાં આવેલી ઋણરકમનો જ વિશેષરૂપે વિચાર કર્યો હતો. જો કે, સામાવાળાઓએ વિવિધ પેઢીઓ પાસેથી લીધેલા ઋણનો, જેમના નામ તેમાં દર્શાવાયા છે, ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો, છતાં વડી અદાલતે તેની ગણતરીમાં સમાવેશ કર્યો નહોતો અને તેણે પોતાને માત્ર સામાવાળાઓએ રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો પાસેથી લીધેલા ઋણ સુધી જ મર્યાદિત રાખ્યું હતું. આ પરિસ્થિતિમાં, તપાસ હેઠળની આવકની આ બાબતો પણ વડી અદાલતે વિચારણામાંથી બહાર રાખી હતી. તેથી સામાવાળાઓની આ વ્યથા કે

આ આવકની આ વસ્તુઓ સંબંધિત પુરાવાનો નીચલી અદાલતે વિચાર કર્યો ન હતો, એ બાબત નિણાયક મહત્વની નથી, ખાસ કરીને જ્યારે આ બાબતમાં થયેલા તેવા ચૂક સામે તેમજ વડી અદાલત તરફથી થયેલી ચૂક સામે પણ તેમની તરફથી કોઈ પડકાર કરવામાં આવ્યો ન હતો. વડી અદાલતે પણ આ આવકની વસ્તુઓને ખાનગી ધિરાણ તરીકે ઉલ્લેખ કરી સ્વીકારી નથી. [પરા ૩૪૮, ૩૫૫૧ [૮૧૮–બી; ૮૨૦–ડી–એફઆઈ

–૧૩.૧૧ સામાવાળાઓ દ્વારા દાવો કરાયેલ આવકનો આગલો જથ્થો એ એ૨ને ભારણી બીચ રિસોર્ટ્સ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ (પી) લિમિટેડ અને મિસ મેડો

એગ્રો ફાર્મ્સ (પી) લિમિટેડ તરફથી અનુક્રમે રૂપિયા ૨૨ લાખ, રૂપિયા ૫૨ લાખ અને રૂપિયા ૩૨.૯૦ લાખની ચેક દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ આગોતરી રકમોથી બનેલો છે. સામાવાળાઓના કહેવા મુજબ, આ વ્યવહારો ચેક દ્વારા કરાયેલા હોવાને કારણે અધિનિયમની કલમ ૨૬૯એસએસ લાગુ પડતી ન હતી અને વધુમાં ડાયરેક્ટ ટેક્સ લૉઝ (સુકલમ) અધિનિયમ ૧૯૮૭ દ્વારા કલમ ૨૭૬ડીડીને ૧.૪.૧૯૮૯થી કાઢી નાખવામાં આવેલી હોવાથી, ત્યારબાદ કરાયેલા આ વ્યવહારો સંદર્ભે તેનો ઉલ્લેખ કરવો સંપૂર્ણપણે અસ્થાને હતો. જ્યારે વડી અદાલતે એરની આ પ્રાપ્તિઓને ધ્યાનમાં લીધી ન હતી, ત્યારે નીચલી અદાલતે, આવકવેરા અધિનિયમની કલમ ૨૬૯એસએસ અને કંપનીઓ અધિનિંયમની જોગવાઈઓના પ્રકાશમા કાયદેસર વ્યવહારો દ્વારા થયેલ આવા નાણાં હસ્તાંતરણની નોંધ લઈ શકાતી નથી એવો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરવા ઉપરાંત, આ આધાર પર પણ તેને નામંજૂર કર્યું કે સામાવાળાઓ આવી વિશાળ રકમો આગોતરી આપવા માટે આ બે કંપનીઓના સાધનો અંગે સ્વીકાર્ય પુરાવો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા. આ અદાલતના મતે, આવકવેરા અધિનિયમની કલમો ૨૬૯એસએસ અને ૨૭૬ડીડીનો ઉલ્લેખ કર્યા વિના પણ, જે મિલ્કતના વેચાણના કરાર સામે ભારણી બીચ રિસોર્ટ્સે એરને રૂપિયા ૨૨ લાખ આગોતરા આપ્યા હતા, તે કરાર સાબિત થયો નથી એવી દલીલને સહેલાઈથી બાજુએ મૂકી શકાય તેમ નથી. પ્રાપ્ત થયેલી આગોતરી રકમોના સમર્થનમાં સામાવાળાઓએ રજૂ કરેલા નોંધપાત્ર અન્ય પુરાવા સામેની તુલનામાં, વડી અદાલત દ્વારા તેની મૂલવણીના અભાવે અને નીચલી અદાલત દ્વારા આ આવકના મુદ્દાને નામંજૂર

કરવામાં આવેલ હોવાના પરિપ્રેક્ષ્યમાં, આ અદાલત સામાવાળાઓના દાવાને યથાવત્ રાખવા ઇચ્છુક નથી. [પરિચ્છેદો ૩૬૦, ૩૬૨, ૩૬૩૧] [૮૨૧–એફ–એચ; ૮૨૨–એ–બી, ઇ–જી]

૧૩. ૧૨ એ૨ થી એ૪ તરફથી દર્શાવવામાં આવેલ આવકનો આગામી મુદ્દો અનેક ફર્મોના ભાગીદાર તરીકે એ૨ ને રૂપિયા ૨.૨ કરોડ જેટલી થયેલી આવક અંગે છે. એ૨ દ્વારા તેની મિલ્કતો મેડો એગ્રો ફાર્મ્સ (પી.) લિ. ને વેચાણથી પ્રાપ્ત થયેલા રૂપિયા ૨,૯૦,૦૦૦/– ની આવકની સરખામણીએ, સામાવાળાઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી સંકલિત વિગતો મુજબ, વડી અદાલતે પણ તેનો હિસાબ લીધો નથી. ૧.૭.૧૯૯૧ના રોજ એ૨ પાસે ઉપલબ્ધ રોકડ બેલેન્સ તરીકે રૂપિયા ૪,૩૫,૬૨૨/– અંગેના દાવા બાબતે, તેના પોતાના દર્શાવ્યા મુજબ, આ રકમ ૩૧.૩.૧૯૯૧ના રોજ જમા તરીકે હતી. વધુ સારા પુરાવાના અભાવે, તપાસ અવધિ શરૂ થવાની તારીખ ૧.૭.૧૯૯૧ના રોજ આ રકમ તેના વપરાશ માટે ઉપલબ્ધ હતી એમ સ્વીકારવામાં આવતું નથી. [પરિછેદ ૩૬૪, ૩૬૮૧]

~;

૧૪. સંપત્તિઓ

વિ. ૧૪.૧ સામાવાળા નં. ૧ના મતાનુસાર, તપાસ સમયગાળા દરમિયાન તેની સંપત્તિના મૂલ્ય તરીકે ફરિયાદ પક્ષે ગણતરી કરેલ રૂપિયા ૨૪,૨૯,૪૦,૪૯૦/– ની રકમની સામે, તેનો દાવો રૂપિયા

૬,૫૨,૩૪,૪૧૦/– નો છે. ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવાથી પ્રકાશમાં આવે છે કે નિરીક્ષણ દળના સભ્યોએ દેખરેખ હેઠળ રહેલી નવી/વધારાની ઇમારતોની તમામ મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓનું, તેમજ તેમની સર્વાંગી મૂલ્યવૃદ્ધિ કરવાની પ્રબળ ક્ષમતા ધરાવતા તેમના સુશોભિત અને ખર્ચાળ રચનાત્મક જોડાણો, સજાવટની વસ્તુઓ, ભવ્ય સુવર્ણતાઓ અને અલંકારોનું અતિસૂક્ષ્મરીતે અવલોકન કર્યું હતું. સર્વેક્ષણના સ્વરૂપ અને વ્યાપને ધ્યાનમાં લેતાં, પુરાવા અંગેનો આગ્રહ

▪ગણિતીય યથાર્થતા સાથે યુક્તિસંગત શંકાથી પરનો પુરાવો માંગવો, બંને અનાધિકૃત, અનુકૂળ ન હોય તેવું અને અવ્યવહારુ ગણાય. નોંધપર રહેલા પુરાવાની નીચલી અદાલતે કરેલી મૂળવણી અને થયેલ ખર્ચની વ્યાપ્તિ અંગેનું અંતિમ નિર્ધારણ અસંગત ગણાવીને ફગાવી શકાય તેમ નથી. વડી અદાલતે નવા/ અધિક મકાનોના મૂલ્યના મૂલ્યાંકનમાં "પ્રતિ ચોરસ ફૂટ પદ્ધતિ" અપનાવી હતી. [પરિચ્છેદ ૪૧૪, ૪૨૦, ૪૨૩, ૪૨૪, ૪૨૬] [૮૩૫–એફ–જી; ૮૩૯–ઈ; ૮૪૦–ઈ–જી; ૮૪૧–બીઆઈ]

૧૪. પ્રથમદૃષ્ટિએ ફરિયાદ પક્ષની આ દલીલ કે નવા/અધિક મકાનોના ખર્ચનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે વડી અદાલતે માત્ર ૨૧૭૪.૬૯ ચો. એકમોના સ્થાને ૧૬૬૮.૩૯ ચો. એકમોનું ઘટાડેલ બાંધકામ ક્ષેત્રફળ (તેના દ્વારા વિચારવામાં આવેલા ૧૭ મુદ્દાઓ માટે) સ્વીકારીને ૫૦૬.૩ ચો. એકમોની ઘટ ઊભી કરી હતી જ નહીં, પરંતુ નવા/અધિક મકાનો/બાંધકામોમાં કરાયેલા રોકાણની રકમ

કાઢવા માટે સેન્ટ્રી શેડના બાંધકામ ખર્ચના આધારે પ્રતિ ચોરસ ૩.૨૮,૦૦૦/– નો દર આધાર મૂલ્ય તરીકે પણ લાગુ કર્યો હતો, તે દસ્તાવેજી નોંધોથી સમર્થિત થાય છે. પ્રતિ ચોરસ ૩.૨૮,૦૦૦/– ને આધાર મૂલ્ય તરીકે સ્વીકારવું, જ્યારે તે સેન્ટ્રી શેડના બાંધકામનો ખર્ચ છે, સ્વયંમાં જ ભૂલપૂર્ણ છે, કારણ કે સેન્ટ્રી શેડ અને નવા/અધિક બાંધકામો/મકાનો અનેક બાબતોમાં પરસ્પર તુલનાત્મક નથી. બચાવ પક્ષે જેમ રજૂ કર્યું છે તેમ એવું માન્ય રાખવામાં આવે કે લાગુ કરાયેલ આ આધાર મૂલ્ય માત્ર બાંધકામોના ઢાંચાગત માળખા સંબંધિત ખર્ચની મૂળવણી માટે જ હતું, તો પણ માર્બલ, ગ્રેનાઇટ/આંતરિક સજાવટ, સીડીઓ, ઓવરહેડ ટાંકી અને અન્ય સઙ્કાસામાનના ખર્ચ માટે એકમુષ્ટ ઉમેરાઓ કરીને રોકાણની અંતિમ ગણતરી કરવા માટે વડી અદાલતે અપનાવેલી પદ્ધતિ, બાંધકામો/મકાનોના વર્ણનને ધ્યાનમાં લેતા, ન તો વાસ્તવિક લાગે છે ન તો યુક્તિપૂર્ણ, અને તે મંજૂરી પામવા યોગ્ય નથી. તેમ છતાં, કોઈપણ સ્થિતિમાં, વડી અદાલતે કરેલી અંકગણિતીય ગણતરી યોગ્ય છે એમ માન્ય રાખવામાં આવે તો પણ, અદાલતે સંપત્તિઓનું મૂલ્ય ૩.૬૬,૪૪,૭૩,૫૭૩/– સ્વીકાર્યું હોવાથી, બાકી રકમ હજી પણ ૩.૪૩,૭૫,૩૮,૬૮૮/– જેટલી જ રહેશે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, અસમપ્રમાણ સંપત્તિની ગણતરી કરતી વખતે, સંપત્તિના મૂલ્યમાં ૩.૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫/– જેટલો ઘટાડો થાય તો પણ ૩.૪૩,૭૫,૩૮,૬૮૮/– ની રકમ જ લાગુ કરવી પડશે, અર્થાત્ (૩.૨૯,૮૨,૭૧,૨૫૪.૩૨ – ૩.૫,૧૦,૫૪,૦૬૦). [પરા ૪૨૮, ૪૨૯, ૪૩૦] [૮૪૧–એચ; ૮૪૨–એ–એફ)

૧૪. ૩ તેમ છતાં, વડી અદાલતે ગણતરીના હેતુસર સંપત્તિઓનું મૂલ્યાંકન ફરિયાદ પક્ષ દ્વારા મૂલવ્યા મુજબ રૂપિયા ૬૬,૪૪,૭૩,૫૭૩/– સ્વીકાર્યું હતું, પરંતુ અસંગત સંપત્તિઓ નિર્ધારિત કરવા માટે તેણે ફક્ત ઈમારતોના નવા અથવા અધિક બાંધકામના ખર્ચને જ, જેનો તેણે રૂપિયા ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– તરીકે અંદાજ કર્યો હતો, ધ્યાનમાં લીધો, અને તેથી ફરિયાદ પક્ષે કરેલા મૂલ્યાંકન કરતાં તેની કિંમતમાં રૂપિયા ૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫/– જેટલો ઘટાડો કર્યો. વડી અદાલત દ્વારા અન્ય ચાર સંપત્તિ–મદદાંઓ, જેઓ અંગે પણ તેણે કિંમત ઓછી નિર્ધારિત કરી હતી, તેમને અસંગત સંપત્તિઓના પરિમાણની ગણતરી કરતી વખતે બાકાત ન રાખવાની ભૂલ અંગે, તેમ છતાં, આ અદાલત સમક્ષ સામાવાળાઓ દ્વારા કોઈ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો નહોતો. ઈમારતોના નવા અથવા અધિક બાંધકામના ખર્ચને રૂપિયા ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– સુધી ઘટાડવાનો વડી અદાલતનો ઉપક્રમ સ્પષ્ટપણે ભૂલભર્યો છે. પરિણામે, અસંગત સંપત્તિઓનું પરિમાણન પણ દૃષ્ટિગોચર રીતે ખોટું છે. [પરિછેદ ૪૪૧) [૮૪૬–ઈ–એચ)

૧૫. ખર્ચ

૧૫. ૧ લગ્નના પંડાલોની ઊભી કરવામાં આવેલી રચનાઓ બાબતે, નીચલી અદાલતે પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરાયેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાની મૂલવણી કરી હતી. તેણે, અન્ય બાબતો ઉપરાંત, પી.ડબલ્યુ.–૧૮૧ની સાક્ષીનો નોંધ લીધો હતો, જે સંબંધિત સમયગાળામાં પી.ડબલ્યુ.ડી.માં સહાયક ઈજનેર હતા અને જેમને, સાક્ષીના કહેવા મુજબ, લગ્ન તેમજ સ્વાગત સમારંભના સ્થળોએ

ઉભા કરાયેલા પંડાલો માટે થયેલા ખર્ચનો અંદાજ લગાવવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું. વડી અદાલતે પી.ડબલ્યુ.૧૮૧ની સાક્ષી અને અહેવાલને મુખ્યત્વે આ આધારે સહેલાઈથી નકારી કાઢ્યા કે આ સાક્ષીને લગ્ન તથા સ્વાગતના સ્થળે ઊભી કરાયેલ રચનાઓ અંગે કોઈ વ્યક્તિગત જાણકારી અથવા કલ્પના નહોતી અને આ બાબતે તેમનું વર્ણન મેળવેલી માહિતી પર આધારિત હતું, જોકે તેણે એનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો કે સાક્ષીએ, જેમણે તેની પુષ્ટિ કરી હતી, તે આર્કિટેક્ટ, આર્ટ ડિરેક્ટર, ઇલેક્ટ્રિશિયન વગેરે સાથે પરામર્શ કર્યો હતો, જેઓ તેની સાથે સ્થળ પર ગયા હતા, અને તેને લગ્નની ચૌલ્ટ્રીનું દોરણ તથા પંડાલના માપ સાથે સુશોભન કમાનાંઓ વગેરેની રૂપરેખા પણ આપવામાં આવી હતી. વડી અદાલતે એવું માન્યું કે સાક્ષીએ અહેવાલ તે સાક્ષીએ સાંભળેલી બાબતો તથા દોરણો અને રૂપરેખાઓમાંથી જોયેલી બાબતોના આધારે તૈયાર કર્યો હતો અને તે તેની પ્રામાણિકતા અંગે વ્યક્તિગત રીતે અવગત ન હતા તથા તેણે કોઈ ભાવમુલાકાતો માગી નહોતી કે રૂપરેખાઓની પુષ્ટિ કરી નહોતી. તેમનો અહેવાલ સ્વીકાર માટે વિશ્વાસ પ્રેરિત કરી શકે તેવા આવશ્યક વિગતવાર મુદ્દાઓમાં અપૂરતો અને અતિ સંક્ષિપ્ત હતો, તેવી નોંધ કરવામાં આવી હતી. આ પાસાં પર, વડી અદાલતે પી.ડબલ્યુ.૨૦૦ના પુરાવાનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો, જેમણે એવો દાવો કર્યો હતો કે એ–૨ દ્વારા પંડાલ સંબંધિત કામકાજની દેખરેખ રાખવા તેમને સોંપણી કરવામાં આવી હતી. આ સાક્ષીએ પુષ્ટિ કરી હતી કે તેઓ બંને સ્થળોએ ગયા હતા અને પંડાલો તેમજ મંચની વ્યવસ્થાઓ માટે આર્કિટેક્ટ દ્વારા તૈયાર કરાયેલ યોજના તેમને સોંપવામાં આવી હતી. તેમણે રચનાઓની વિશિષ્ટતાઓ તથા તે

માટે થયેલ ચૂકવણીઓ અંગે વિગતવાર વર્ણન કર્યું હતું. તેમણે આ બાબતે વરકન્યાના પિતાથી રૂ. ૧૬ લાખની રકમ પ્રાપ્ત કર્યાનું પણ સ્વીકાર્યું હતું. તેમ છતાં, વડી અદાલતે નોંધ્યું હતું કે આ સાક્ષીએ, અન્ય બાબતો સાથે, જમીન સમતલ કરવા માટે થયેલા ખર્ચ વિશે પોલીસને કંઈ જણાવ્યું નહોતું અને ઉપયોગમાં લેવાયેલી એર કન્ડિશનર મશીનોની સંખ્યા અંગેની વિગતો પણ જાહેર કરી નહોતી. વડી અદાલતે આગળ ટિપ્પણી કરી હતી કે તેમણે આર્ટ ડિરેક્ટરના કામની દેખરેખ રાખી નહોતી અને આ સાક્ષીને લગ્ન માટે કેટલા પૈસા ખર્ચાયા તે યાદ નહોતું. વડી અદાલતે અન્ય સાક્ષીઓના પુરાવાને પણ સ્પર્શ કર્યો હતો અને વિશેષ કરીને પી.ડબલ્યુ.૨૨૮ની સાક્ષી પર વિસ્તૃત રીતે ચર્ચા કરી હતી, જેમની પાસેથી લગ્ન સંબંધિત મૂળ વાઉચર, બિલો અને બીજકો ધરાવતી ફાઈલ જપ્ત કરવામાં આવી હતી. તેણે આવકવેરા વિભાગ દ્વારા પૂછાયેલા પ્રશ્નો અને તેના પ્રતિભાવમાં એ–૧એ પોતાના પત્ર દ્વારા આપેલો જવાબ પણ વિશ્લેષિત કર્યો હતો, જેમાં તેણીએ પોતાના દ્વારા થયેલા ખર્ચનો વિગતવાર વિભાગ આપ્યો હતો. ડી.ડબલ્યુ.૧, જે વરકન્યાના મામા હતા, તેમની સાક્ષી, વિશેષ કરીને આ અસર સુધી કે સમગ્ર ખર્ચ વરકન્યાના કુટુંબ દ્વારા રૂ. ૯૨ લાખ સુધીની રકમ રેમિટન્સ દ્વારા વહન કરવામાં આવ્યો હતો

ના. પક્ષના કાર્યકરો, જેમણે વસૂલી દ્વારા થયેલા ખર્ચમાં તેમના યોગદાનનો દાવો કર્યો હતો, તેમના પુરાવા પણ નોંધવામાં આવ્યા હતા અને અંતે વડી અદાલતે આવકવેરા વિભાગ સમક્ષ અલ દ્વારા આપવામાં આવેલું નિવેદન, જેમાં લગ્ન માટે રૂ. ૨૮,૬૭,૫૨૦/– ખર્ચ તેણીએ કર્યો હોવાનું અને તે તેનો ખર્ચમાંનો હિસ્સો

હોવાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું, તેને સ્વીકાર્યું. [પરિછેદ ૪૪૪, ૪૭૧) [૮૪૭–જી–એચ; ૮૫૫–એફ–એચ; ૮૫૬–એ–એફ)

૧૫. ૨ પીડબ્લ્યુ૧૮૧, સહાયક ઈજનેર, પી.ડબ્લ્યુ.ડી.ની સાક્ષી હકીકતમાં પરોક્ષ સ્વરૂપની હોવાનું માન્ય રાખીને તેને નામંજૂર કરવા ઉપરાંત, વડી અદાલતે દૃષ્ટિગોચર રીતે સારતત્ત્વમાં બચાવ પક્ષના સાક્ષીઓની આવૃત્તિને સ્વીકારી હતી અને નોંધ્યું હતું કે સંબંધિત સમયે એ.આઈ. રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન હતા અને સંયોગવશાત તે વખતે એ.આઈ.એ.ડી.એમ.કે. પક્ષના મહામંત્રી પણ હતા. તેણે આગળ નોંધ્યું હતું કે વધૂ અન્ય કોઈ નહીં પરંતુ પ્રસિદ્ધ સિને અભિનેતા શિવાજી ગણેશનની પૌત્રી હતી. તેણે અવલોકન કર્યું હતું કે ફરિયાદ પક્ષે, કોઈ કારણ દર્શાવ્યા વિના, વધૂના પિતાની પૂછપરછ કરવાનું ટાળ્યું હતું, જ્યારે લગ્નમાં થયેલા વાસ્તવિક ખર્ચ અંગે નિવેદન આપવા માટે તે શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિ બનતા. વડી અદાલતે એમ પણ દૃષ્ટિગોચર રીતે સ્વીકાર્યું હતું કે સામાન્ય રીતે લગ્નનો ખર્ચ વધૂના પરિવાર દ્વારા ઉઠાવવાનો રૂઢિપ્રયોગ હતો અને તેમ છતાં તેવા ખર્ચમાં ચકાસી શકાય તેવા અને ચકાસી ન શકાય તેવા ઘટકો સમાવિષ્ટ હોવાનું તે માનતી હતી, ચકાસી ન શકાય તેવા ભાગનું નિર્ધારણ કરવું મુશ્કેલ હતું, જ્યારે ચકાસી શકાય તેવા ખર્ચનું મૂલ્યાંકન તપાસ દ્વારા કરી શકાય તેમ હતું. અંતે વડી અદાલતે એ.આઈ. દ્વારા ઉલ્લેખિત રૂ. ૨૮,૬૭,૫૨૦/–નો આંકડો, જે તેણીએ લગ્નમાં ખર્ચેલ રકમ તરીકે દર્શાવ્યો હતો, સ્વીકારી લીધો અને ઉપર જણાવ્યા મુજબ સામાવાળા–આરોપીની જવાબદારી રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– સુધી મર્યાદિત રાખી. પરિણામે, ફરિયાદ પક્ષે આર૧/એ.આઈ. દ્વારા લગ્ન ખર્ચ તરીકે દર્શાવેલ

રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/–ના ખર્ચને વડી અદાલતે ઘટાડીને રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– કર્યો. [પરિછેદ ૪૭૨૧] [૮૫૬–જી–એચ; ૮૫૭–એ–બી]

૧૫. ૩ પોતાના અહેવાલમાં, પી.ડબ્લ્યુ.૧૮૧ એ, અન્ય બાબતો ઉપરાંત, વિવિધ પંડાલોના ક્ષેત્રફળનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો તથા શણગારાત્મક જોડાણો સાથે, અને તે અંગેના ખર્ચ તથા ઉપયોગમાં લેવામાં આવેલા ફર્નિચરની કિંમત અને પૂરી પાડવામાં આવેલી સુવિધાઓનો હિસાબ કર્યા બાદ, દંપતી, મહેમાનો અને અન્ય ભાગ લેનારાઓ માટે અભિપ્રેત સુવિધાઓ સુનિશ્ચિત કરવા પંડાલો અને અન્ય વ્યવસ્થાઓ માટે રૂ.૫.૯૧ કરોડ ખર્ચનો અંદાજ મૂક્યો હતો. યદ્યપિ પી.ડબ્લ્યુ.૧૮૧ લગ્નની વ્યવસ્થાઓનો પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષી ન હતો અને પંડાલો તથા અન્ય સંલગ્ન વ્યવસ્થાઓ સંબંધિત કામો તેણે વ્યક્તિગત રીતે હાથ ધર્યા ન હતા, તેમ છતાં, નીચલી અદાલતે જેમ નોંધ્યું હતું તેમ, તેના અહેવાલમાંના નિષ્કર્ષોને નિષ્ણાત સાક્ષીના નિષ્કર્ષ તરીકે સમજાવી શકાય અને વધુમાં, પી.ડબ્લ્યુ.૨૦૦ ની સાક્ષીને સમર્થનરૂપે તેનો ઉપયોગ કરી શકાય, જેણે વાસ્તવમાં તે જ કામોની પોતે દેખરેખ રાખી હતી અને ફરિયાદ પક્ષના દાવા મુજબ એ૨ ની સૂચનાઓ/સલાહ મુજબ એવું કર્યું હતું. પી.ડબ્લ્યુ.૧૮૧ ની આ સાબિતી કે આર્કિટેક્ટ અને આર્ટ ડિરેક્ટરે તેને યોજના અને નકશાનો ખરડો આપ્યો હતો, જેના આધારે સ્થળોએ પંડાલો અને અન્ય બંધારણો ઊભા કરવામાં આવ્યા હતા, તેને શ્રુતિપ્રમાણ તરીકે નકારી શકાય નહીં. બાબતના આ દૃષ્ટિકોણમાં, પી.ડબ્લ્યુ.૧૮૧ ની સાક્ષીની પ્રમાણકારક કીમતનું મૂલવણી

પી.ડબ્લ્યુ.૨૦૦ સાથે સંયુક્ત રીતે કરવાની નીચલી અદાલતની પદ્ધતિ કાયદામાં અગ્રાહ્ય છે અથવા સ્પષ્ટપણે ઘોર ભૂલપૂર્ણ છે એવું નકારી શકાય નહીં. [પેરા ૪૭૬] [૮૫૯–સી–જીઆઈ

૧૫. ૪ પી.ડબલ્યુ.૨૦૦, મુખ્ય ઈજનેર, પી.ડબલ્યુ.ડી., તમિલ નાડુએ શપથપૂર્વક દૃઢપણે નિવેદન કર્યું હતું કે તેને એ૨ દ્વારા પંડાલનાં કામો શક્ય તેટલા વહેલાં પૂર્ણ કરવા સૂચના આપવામાં આવી હતી. તેણે તે હેતુસર આર્કિટેક્ટ દ્વારા તૈયાર કરાયેલી યોજના અંગે પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો, જે તેની અમલવારી માટે નિમાયેલા કોન્ટ્રાક્ટરોની હાજરીમાં આપવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ દાવો કર્યો હતો કે તેણે ઓળખાયેલા સ્થળોએ જમીન સમતલ કરાવવાની વ્યવસ્થા કરી હતી અને પંડાલોની સંખ્યા, કદ અને વિશિષ્ટતાઓ તેમજ તેમના હેતુઓની વિગત પણ પૂરી પાડી હતી. સાક્ષીએ નિખાલસપણે જણાવ્યું હતું કે વધૂના પિતાએ ખર્ચ માટે ૩.૧૪ લાખ ચૂકવ્યા હતા અને તેમાંથી તેણે ચૂકવણીઓ વિતરીત કરી હતી. તેણે એ પણ જુબાની આપી હતી કે એ૧ અને એ૨એ લગ્નના અંદાજે એક અઠવાડિયા પહેલાં સ્થળની મુલાકાત લઈને કામનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું. તેણે એવો પણ દાવો કર્યો હતો કે પંડાલો માટે તાત્કાલિક વીજ જોડાણ મેળવવા માટેની અરજીઓ પર તેણે હસ્તાક્ષર કર્યા હતા, જેના માટે ચૂકવણીઓ કરવામાં આવી હતી

એલ. વતી ચેક્સ દ્વારા. આ સ્પષ્ટ પરિસ્થિતિમાં, પંડાલોમાં થયેલી વ્યવસ્થાઓ અંગે પી.ડબલ્યુ.૨૦૦નું પુરાવું પ્રત્યક્ષ અને પ્રથમહસ્ત સ્વરૂપનું હતું એવો

નીચલી અદાલતનો નિષ્કર્ષ દોષારોપણને પાત્ર ગણાવી શકાય તેમ નથી. તેની સાક્ષીએ તેથી પી.ડબલ્યુ.૧૮૧ની સાક્ષીને પૂરતું સમર્થન આપ્યું હતું એવો તેનો નિષ્કર્ષ પણ હાસ્યાસ્પદ ગણાવીને નામંજૂર કરી શકાય તેમ નથી. ડી.ડબલ્યુ.–૮૦ની સાક્ષી, જે પી.ડબલ્યુ.૧૮૧ના અહેવાલ પર પણ હસ્તાક્ષર કરનાર હતો અને જેણે એવું જણાવ્યું હતું કે તે કોઈપણ નિરીક્ષણ વિના તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેમાં દર્શાવાયેલ માપો વાસ્તવિક ન હતા, તેને યોગ્ય રીતે પ્રાધાન્ય આપવામાં આવ્યું ન હતું

પીડબ્લ્યુ૧૮૧ અને પી.ડબ્લ્યુ.૨૦૦ ના અન્યથા સુસંગત વર્ણનોની દૃષ્ટિએ, લગ્ન પ્રસંગે થયેલ ખર્ચના બાકીના પાસાઓ અંગે નીચલી અદાલતે કરેલી મૂલવણી પણ સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢવા યોગ્ય નહોતી. પક્ષના કાર્યકરો દ્વારા તેમના કાર્યકરવર્ગ પાસેથી વિવિધ રકમોની વસૂલાત કરીને તે અંગે તેઓએ જણાવેલ હેતુઓ અને વ્યવસ્થાઓ માટે તેનો ઉપયોગ કર્યો હોવાનો પુરાવો, તેની પુષ્ટિ કરતું કોઈ પ્રબળ સમર્થક સાક્ષ્ય ન હોવા છતાં, નકારવા યોગ્ય ગણાતો નથી. ખાસ કરીને સ્થળોએ કરવામાં આવેલી વિશદ વ્યવસ્થાઓ અને પ્રસંગ સાથે સંબંધિત અન્ય મુદ્દાઓ પર થયેલા ખર્ચના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતાં, આવકવેરા વિભાગ દ્વારા પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્નોના જવાબના આધારે એ.આઈ. દ્વારા થયેલ ખર્ચ ૩.૨૮,૬૮,૦૦૦/– હતો એવો આંકડો સ્વીકારવાનો ઇનકાર કરવામાં નીચલી અદાલતે કોઈ ભૂલ કરી નહોતી. [પરા ૪૭૭, ૪૭૮૧] [૮૫૯–જી, એચ; ૮૬૦–એ–જી]

૧૫. ૫ તેમ છતાં, કન્યાપક્ષ દ્વારા લગ્નખર્ચમાં ભાગ લેવો અથવા તે ખર્ચ વહન કરવો, પ્રચલિત રૂઢિપ્રથાઓ પર આધાર રાખીને, ઘણીવાર બનતી બાબત હોવા છતાં અજાણી બાબત નથી; પરંતુ તે કોઈ અનિવાર્ય અને અચૂક પરિબળ નથી અને વિવિધ હકીકતી પરિસ્થિતિઓમાં અપવાદોને સ્થાન આપે છે; તેથી કોઈપણ દિશામાં કડક અનુમાન માન્ય રાખી શકાતું નથી. કોઈપણ સ્થિતિમાં, જરૂરી નિષ્કર્ષો રજૂ કરાયેલ પુરાવાના આધાર પર જ કાઢવાના રહે. લગ્નના ખર્ચ અંગેની તપાસ ઘટના બાદ બે વર્ષથી વધુ સમય પછી કરવાપાત્ર હતી, તેથી તેમાં હાથ ધરાયેલ પ્રક્રિયામાં કેટલાક અનુમાનોનો આશ્રય લેવાયો હોય તે તર્કસંગત છે; અને જો આવા અનુમાનો વાસ્તવિક તથા તર્કસંગત હોય, તો માત્ર તે કારણે મૂલવણીને અસાધ્ય રીતે દુર્બળ અથવા રદબાતલ ગણાવી શકાય નહીં. પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરાયેલા સમગ્ર પુરાવાનો સર્વાંગી વિચાર કરતાં, આલ દ્વારા લગ્નમાં કરવામાં આવેલા ખર્ચની ગણતરી, જે વડી અદાલતે કરી છે, તે રેકોર્ડ પર ઉપલબ્ધ વિરુદ્ધ સામગ્રીની સામે સ્વીકાર્ય નથી. ખર્ચની બાકીની બાબતો અંગે બંને મંચોના સમવર્તી નિષ્કર્ષોને ધ્યાનમાં લેતાં, હાલની કાર્યવાહીમધ્યે તે અંગે નવી કસરત હાથ ધરવામાં આવતી નથી. [પરિછેદ ૪૭૯, ૪૮૦] [૮૬૧–બી–.ડીઆઈ]

૧૬. ષડયંત્ર અને દુષ્પ્રેરણ

૧૬. ૧ નોંધ પરનો પુરાવો દર્શાવે છે કે જે કંપનીઓમાં એ_–૨ થી એ–૪ નિર્દેશકો હતા, તે કંપનીઓ ચેક સમયગાળાની શરૂઆત પહેલાંથી અસ્તિત્વમાં

હોવા છતાં અને જેમાં એ૩ અને એ૪ તે સમયે નિર્દેશકો ન હતા, તેમ છતાં સંબંધિત રિટર્નો અને બેલેન્સ શીટોમાંથી સ્પષ્ટ થતું હોય તે મુજબ તેમની પાસે કોઈ નોંધપાત્ર વ્યાવસાયિક પ્રવૃત્તિ કે વ્યવહાર કે કોઈ નફાકારક આવક નહોતી. સમકાલીન પુરાવાએ પણ દર્શાવ્યું કે આ કંપનીઓ પાસે ચેક સમયગાળા દરમિયાન એકત્રિત કરાયેલ હદ સુધીની મિલ્કતો હસ્તગત કરવા પૂરતા સ્ત્રોતો ન હતા. આ કંપનીઓ પાસે સ્થિર સંપત્તિઓ પણ નહોતી અને તેમણે ન તો ઋણ લીધાં હતા કે ન આપ્યાં હતા, જેથી ચેક સમયગાળા દરમિયાન કરવામાં આવેલ સંપત્તિ અને મિલ્કતના અધિગ્રહણને અનુમતિ આપે તેવી નાણાકીય સક્ષમતા અથવા સ્થિરતા દર્શાવી શકાય. કુલ મળીને, આ છ કંપનીઓમાં એ૩ અને એ૪ને વર્ષ ૧૯૯૪માં અધિક નિર્દેશકો/નિર્દેશકો તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા અને તે પછી જલ્દી જ તેમનું નોંધાયેલ કાર્યાલય સ્થળાંતરિત કરવામાં આવ્યું. મૂળ નિર્દેશકોએ રાજીનામું આપી દીધું અને કંપનીઓનો સંપૂર્ણ કાબૂ ખાસ કરીને એ૩ અને એ૪ના હાથમાં છોડી દીધો. એ૩ અને એ૪ને અધિક નિર્દેશકો/નિર્દેશકો તરીકે સામેલ કર્યા પછી જલ્દી જ બેંક ખાતાઓ ખોલવામાં આવ્યા. તે જ સમયે એ૨ થી એ૪એ અનેક ભાગીદારી પેઢીઓ રચી, જેમનું મુખ્ય વ્યવસાય સ્થાન પણ એ જ નવા સરનામે હતું. સંયોગવશ, આ પેઢીઓમાંની મોટા ભાગની નોંધણીની તારીખો જૂથવાર એકસરખી હતી અને તેમના અસ્તિત્વની અવધિ ઇચ્છાનુસાર દર્શાવવામાં આવી હતી. નોંધપાત્ર રીતે, એ૩ અને એ૪એ ઉપરોક્ત છ કંપનીઓમાંથી ચેક સમયગાળાની સમાપ્તિની

પૂર્વસંધ્યાએ જ સ્પષ્ટ રીતે રાજીનામું આપ્યું હતું. [ફકરો ૪૯૭] [૮૭૦–જી, એચ; ૮૭૧–એ–ડી]

૧૬. ૨ નીચલી અદાલતે, વિગતવાર રીતે, આ છ કંપનીઓ દ્વારા સંપત્તિઓના અધિગ્રહણના પાસાં અંગે તપાસવામાં આવેલા સાક્ષીઓના મૌખિક પુરાવા તેમજ દસ્તાવેજોની નોંધ લીધી હતી. સાક્ષીઓમાં આ કંપનીઓના ભૂતપૂર્વ નિર્દેશકો, બેંક અધિકારીઓ જેમણે તેમના ખાતાઓ ખોલવામાં આવ્યા હતા તેમજ ઋણોની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી તે અંગે નિવેદન આપ્યું હતું, સંબંધિત ઉપ–નોંધણી અધિકારીઓ જેમણે આ કંપનીઓ દ્વારા ખરીદવામાં આવેલી જમીનોના વેચાણદસ્તાવેજોની નોંધણી કરી હતી, કંપની નોંધણી અધિકારીની કચેરીના અધિકારીઓ અને તે સ્થાવર મિલ્કત એજન્ટનો સમાવેશ થતો હતો, જેણે વેચાણકર્તાઓના પ્રતિનિધી/મુખત્યાર તરીકે કાર્ય કર્યું હતું, જેમની જમીનો આ કંપનીઓ દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી. નીચલી અદાલતે તપાસેલી સામગ્રી પરથી એ સાબિત થતું હતું કે એ૩, એ૪એ કંપનીઓનો કબજો સંભાળ્યો તે પહેલાં જે ગેરહાજર હતું તેવા મોટા પ્રમાણમાં રોકડ જમા/ઉપાડ તથા તેની હસ્તાંતરણો થયા હતા. રકમો ઘણીવાર રૂપિયા ૧૦ લાખ અને તેથી વધુની મર્યાદામાં બદલાતી રહેતી હતી. એ૨થી એ૪ તથા તેમની પેઢીઓના અન્ય ખાતાઓમાં અને ત્યાંથી મોટા પ્રમાણની રકમોના હસ્તાંતરણો પણ પ્રકાશમાં આવ્યા હતા. મોડેથી દાખલ કરાયેલા આવકવેરા રિટર્નો/તુલનાપત્રકો પણ એ૨થી એ૪ તથા તેમની પેઢીઓના ખાતાઓ તેમજ આ કંપનીઓ વચ્ચે જમાઓના પરસ્પર વિનિમય દર્શાવતા હતા.

૧૬. ૩ સ્થાવર મિલ્કતોના અધિગ્રહણ અંગે, પુરાવાએ પ્રમાણિત કર્યું હતું કે એ૩ અને એ૪ આ કંપનીઓના ડિરેક્ટર બન્યા બાદ થોડા જ સમયમાં, ખરીદવા માટે ઈરાદિત જમીનોની વાટાઘાટો અને સર્વેમાં તેઓ સંકળાયા હતા. જમીનના માલિકોના પાવર ઑફ એટર્નીના દસ્તાવેજો એવા માલિકો પાસેથી મેળવ્યા પછી, તે માલિકોના અટર્નીઓ મારફતે વેચાણ કરાવવામાં આવ્યું હતું. વ્યવહારોમાં ફક્ત અસમાન સોદાઓ જ નહીં, પરંતુ મિલ્કતોનું ઓછું મૂલ્યાંકન કરીને અપર્યાપ્ત પ્રતિફળ/કિંમત રાખવામાં આવી હોવું પણ સ્પષ્ટ જણાતું હતું. નોંધાયેલા પુરાવાથી ખુલ્યું હતું કે આવા ખરીદીઓને સંબંધિત દસ્તાવેજીકરણ અને દસ્તાવેજોના નોંધણીકરણ માટે એ૧ના કાર્યાલયમાંથી અપાયેલા નિર્દેશોને અનુસરીને કાર્યવાહી કરવા રજિસ્ટ્રારો/ઉપ–રજિસ્ટ્રારોને ઉચ્ચ સત્તાધિકારીઓ તરફથી સૂચનાઓ આપવામાં આવી હતી અને હકીકતમાં, વિવિધ પ્રસંગોએ આવી સૂચનાઓ આવી પણ હતી અને તેમનું તાત્કાલિક પાલન પણ કરવામાં આવ્યું હતું. અનેક નોંધણીઓ વેચનારાઓના ઘરે કરવામાં આવી હતી અને ક્યારેક સંબંધિત રજિસ્ટ્રાર/ઉપ–રજિસ્ટ્રારના કાર્યાલયમાં પણ કરવામાં આવી હતી. અમલમાં મૂકાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજોમાં, અને જ્યાં સુધી તે આ કંપનીઓ સાથે સંબંધિત છે ત્યાં સુધી જે બાબત વિવાદિત નથી, તેમાં એવું દર્શાવવામાં આવેલું નહોતું કે ખરીદીઓ તે પહેલાંથી અસ્તિત્વમાં રહેલી તેમની સંપત્તિમાંથી કરવામાં આવી હતી. સાક્ષીઓના પુરાવાએ એ પણ સૂચવ્યું હતું કે નોંધણીના ધોરણોમાં શિથિલતા રાખવામાં આવી હતી અને પરિણામે પ્રક્રિયામાં થયેલી અનિયમિતતાઓને સામાવાળાઓને અનુકૂળતા આપવા અવગણવામાં આવી

અને બાજુએ મૂકી દેવામાં આવી હતી. શેરો અને મિલ્કતોની ખરીદીમાં એ૩ અને એ૪ની સીધી સંડોવણીનો પુરાવો રજૂ કરાયેલા પુરાવામાંથી સ્પષ્ટપણે પ્રગટ થાય છે. કેટલાક કેસોમાં, આવી ખરીદીઓ માટેની વાટાઘાટોના સમયે એ૨ પણ હાજર હતો. [પરિચ્છેદ ૪૯૯] [૮૭૧–એચ; ૮૭૨–એ–ઈ)

૧૬. ૪ નીચલી અદાલતે એ પુરાવો પણ નોંધ્યો હતો કે કંપનીઓ એ૩ અને એ૪ને ખૂબ જ નગણ્ય રકમો પર હસ્તાંતરિત કરવામાં આવી હતી. નોંધપર રહેલા પુરાવાની, જે મહત્વપૂર્ણ રીતે પૂરતી અને વ્યાપક હતી, સમસ્ત તપાસના આધારે નીચલી અદાલતે માન્યું હતું કે મિલ્કતોના સંપાદનના સંબંધિત સમયે બધી છ કંપનીઓ સંપૂર્ણપણે એ૨થી એ૪ના નિયંત્રણ અને વ્યવસ્થાપનમાં હતી. કંપનીઓના ભૂતપૂર્વ નિયામકો/પ્રવર્તકોના એ નિવેદનને પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે આવી કંપનીઓની રચના પહેલાં કે પછી તેમણે પોતાના નામે કોઈ મિલ્કત ખરીદી નહોતી. નીચલી અદાલતે આ પણ નોંધ્યું હતું કે એ૨થી એ૪એ આવશ્યક શેરો ખરીધા વિના જ કંપનીઓનું વ્યવસ્થાપન સંભાળી લીધું હતું અને વધુમાં એવું પણ નિર્ધારિત કર્યું હતું કે એ૩ અને એ૪એ તેમનો ચાર્જ સંભાળ્યો તે પહેલાં આ પૈકી કોઈપણ કંપનીના પોતાના નામે કોઈ ખાતા નહોતાં અને એ દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવો નહોતો કે આ કંપનીઓના નાણાંનો ઉપયોગ તેમના નામે મિલ્કતો ખરીદવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે આ પણ નોંધ્યું હતું કે નાણાં આ કંપનીઓના ખાતાઓમાં નામધુ એમ.જી.આર., મિસ જયા પબ્લિકેશન્સ અથવા સામાવાળાઓની અન્ય ફર્મોના નામે ધરાવવામાં આવેલા ખાતાઓમાંથી સ્થાનાંતરિત કરવામાં આવ્યા હતા, જેના દ્વારા નિર્વિવાદ રીતે સાબિત થતું હતું કે

આ કંપનીઓની મિલ્કતોના સંપાદન માટેના સ્ત્રોતો હકીકતમાં એ૧ પાસેથી અથવા એ૧ અને એ૨ના સંયુક્ત ખાતાઓમાંથી ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવ્યા હતા. નીચલી અદાલતે નિષ્કર્ષ કાઢ્યો હતો કે તમામ પરિસ્થિતિઓએ સંયુક્ત રીતે આ બાબતને સમર્થન આપ્યું હતું કે આ કંપનીઓના સંપાદનને ક્યારેય તેમની સંપત્તિ બનાવવાનો આશય નહોતો અને કોઈ પણ સમયે તેને તેમની મિલ્કત તરીકે ગણવામાં પણ આવી નહોતી. નીચલી અદાલતના મત મુજબ, મિલ્કતો પર જપ્તી મૂકાયા પછી જ સામાવાળાઓએ આ દલીલ ઉઠાવી હતી કે તેની માલિકી કંપનીઓમાં નિહિત હતી અને તેથી તે એ૧ માટે બેનામી રીતે ધરાવવામાં આવી હતી એવું કહી શકાય નહિ. નીચલી અદાલતે આ પણ નોંધ્યું હતું કે એ૩ અને એ૪ના રાજીનામા પછી નિયામકોની કોઈ નિમણૂંક કરવામાં આવી નહોતી અને દેખીતી રીતે તે કારણસર ૧૯૯૭માં પસાર કરાયેલ જપ્તીનો હુકમ લગભગ બે વર્ષ સુધી પડકારવામાં આવ્યો નહોતો. તેથી તેણે સામાવાળાઓની આ દલીલ નકારી કાઢી હતી કે કંપનીઓના નામે સંપાદિત મિલ્કતો આ સંસ્થાઓની જ હતી અને તેને એ૧ની સંપત્તિમાં સમાવી શકાય નહોતી. [પરા ૫૦૦) [૮૭૨–એફ–એચ; ૮૭૩–એ–બી, એફ–એચ; ૮૭૪–એ–બીઆઈ

૧૬. ૫ ઉપરોક્ત 'સામાવાળાઓની દલીલ' અંગે કે કંપનીઝ એક્ટ હેઠળ સ્થાપિત કંપનીઓ અન્ય વ્યક્તિ માટે બેનામી રીતે મિલકત ધારણ કરી શકતી નથી, નીચલી અદાલતે એવો નિષ્કર્ષ નોંધ્યો કે કંપનીઓના નામે નોંધાયેલ માલિકીના કોઈપણ દસ્તાવેજ પર તેની મુદ્રા નહોતી. નોંધાયું કે નોંધાયેલ

દસ્તાવેજોમાં ૯૦% માં કંપનીઓનું પ્રતિનિધિત્વ તેમના સચિવ અથવા ડાયરેક્ટર દ્વારા કરવામાં આવ્યું ન હતું અને એવા દસ્તાવેજોમાં કંપનીઓનું સરનામું પણ નોંધાયેલું ન હતું. નીચલી અદાલતે એવો નિષ્કર્ષ આપ્યો કે આ મિલકતોનું નોંધણી કરનાર રજિસ્ટ્રાર તથા ખરીદદારો સાથે વાટાઘાટ કરનાર પી.ડબ્લ્યુ. ૧૮૧ એ એ.આઈ.ને મદદ કરવા માટે નિયમોને વિક્ષેપિત કર્યા હતા અને તેને અનુગૃહિત કરવા માટે તેમણે અસામાન્ય હદ સુધી આગળ વધ્યા હતા. વધુમાં, કેટલાક દસ્તાવેજોમાં ખરીદદારોના નામો સામેલ નહોતા અને માત્ર એટલા કારણે કે મિલકતો એ.આઈ. દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી, તેની નોંધ લેવામાં આવી. તેથી અદાલતનો એવો મત હતો કે સામાવાળાઓએ કંપનીઓનો કબજો લેવાનો આશય રાજ્યની મુખ્ય પ્રધાન તરીકેની એ.આઈ.ની કાર્યકાળ દરમિયાન ગેરકાયદેસર રીતે એકત્રિત કરાયેલ નાણાંને વાળવા માટે તેમના નામે મોટી સંખ્યામાં મિલકતો હસ્તગત કરવાનો હતો. તેથી અદાલતે એવો નિષ્કર્ષ આપ્યો કે આ કંપનીઓના નામે નોંધાયેલ અને તમિલનાડુ રાજ્ય દ્વારા જારી કરાયેલ જી.ઓ.એમ્સ.નો વિષય બનેલી મિલકતો વાસ્તવમાં એ.આઈ. માટે અને તેની તરફેથી એ.૨ થી એ.૪ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવામાં આવેલી અને ધારિત મિલકતો હતી. આ મિલકતો તપાસ અવધિ દરમિયાન પ્રાપ્ત કરવામાં આવી હતી તે હકીકત ઉપરાંત, સામાન્ય રીતે સ્પષ્ટ થતું પરિબળ એ છે કે આ પ્રાપ્તિઓ નવી રચાયેલ અથવા હસ્તગત કરાયેલ ફર્મો/કંપનીઓના નામે કરવામાં આવી હતી, જેમની નિર્દેશક રચના ઉપર નોંધ્યા મુજબ હતી, તેમજ બે અસ્તિત્વમાં રહેલી ફર્મો, જેમાં

એ.આઈ. અને એ.૨ ભાગીદાર હતા. [પરા ૫૦૧, ૫૦૨[[૮૭૪–બી–જીઆઈ]

૧૬. ૬ કાવતરાના મામલામાં, તેના દરેક સભ્ય બીજા સભ્યનો પ્રતિનિધિ બની જાય છે અને કાયદાની દૃષ્ટિએ તેઓ પરસ્પરના કૃત્યો દ્વારા બંધાયેલા રહે છે, એવો સિદ્ધાંત સુપ્રસ્થાપિત છે. જ્યાં સુધી એ૧ અને એ૨ નો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી બન્ને ફર્મોના ભાગીદારો તરીકે એક બીજાનો પ્રતિનિધિ છે અને વધુમાં, આરોપ મુજબ, એ૨ એ એ૧ નો મુકતારનામાધારક છે તથા સહ–કાવતરાકાર પણ છે. પી ડબ્લ્યુ ૧૯૮ ની સાક્ષી મુજબ, એ૧ દ્વારા સામાન્ય સૂચના આપવામાં આવી હતી કે સમયાંતરે એ૨ દ્વારા આપવામાં આવતી દિશાઓનું પાલન કરવું જોઈએ અને પરિણામે કયા ખાતામાં વિશાળ રોકડ જમા થવાની છે તે નક્કી કરવાનું કાર્ય એ૨ એ કરવાનું હતું. ખાતાઓ વચ્ચેના અસંખ્ય હસ્તાંતરણો માત્ર એટલું જ પુષ્ટિ કરે છે કે ભારે પ્રમાણમાં હિસાબબાહ્ય રોકડ જમા કરવામાં આવી હતી, જેના મૂળ સ્ત્રોત એ–૧ હતો. તમામ હેતુઓ અને આશયો માટે, આ ખાતાઓને એક જ માનવામાં આવ્યા હતા. પી ડબ્લ્યુ ૪૭, પી ડબ્લ્યુ ૭૧ અને પી ડબ્લ્યુ ૧૫૯ ની સાક્ષીનું સંયુક્ત વાંચન દર્શાવે છે કે વિવિધ સ્થળોએ જમીનો શોધવા અને ખરીદવા માટે અધિકારીઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. પી ડબ્લ્યુ ૧૫૯ ની સાક્ષીના પ્રકાશમાં, મોટા ભાગના વેચાણોમાં વેચાણખતામાં કઈ ફર્મો/વ્યક્તિઓના નામ દર્શાવવા અને કયા નામે વેચાણનું નોંધણીકરણ કરાવવું તે અંગે દિશા એ૨ દ્વારા આપવામાં આવી હતી. રકમો આરોપીઓ/ફર્મો/કંપનીઓના વિવિધ ખાતાઓમાંથી ચૂકવવામાં આવી હતી.

અનેક પ્રકરણોમાં, પી ડબ્લ્યુ ૧૫૯ અને પી ડબ્લ્યુ ૨૨૧ એ આપેલી સાક્ષી મુજબ, વેચાણ વ્યવહારો માર્ગદર્શક મૂલ્ય કરતાં ઓછી કિંમતે થયા હતા. પી ડબ્લ્યુ ૧૫, પી ડબ્લ્યુ ૪૦, પી ડબ્લ્યુ ૪૩, પી ડબ્લ્યુ ૫૬, પી ડબ્લ્યુ ૭૬, પી ડબ્લ્યુ ૮૯, પી ડબ્લ્યુ ૧૬૦, પી ડબ્લ્યુ ૭૭ અને પી ડબ્લ્યુ ૨૩૭ ની સાક્ષી

ખરીદદારોની ઓળખ વિશે, અને કેટલાક પ્રસંગોમાં લેવડદેવડ માટે સંમત થવા તેમને દબાણ હેઠળ પણ મૂકવામાં આવ્યા હતા. તેમના નિવેદનો પરથી આ પણ પ્રકાશમાં આવે છે કે માત્ર એ.આઈ. જ આ લેવડદેવડથી વાકેફ હતી એટલું જ નહીં, પરંતુ અનેક પ્રસંગોએ તેની નોંધણી તેના નિવાસસ્થાને કરવામાં આવી હતી. [પરિચ્છેદ ૫૦૪, ૫૦૫, ૫૦૬] [૮૭૭–એફ–એચ; ૮૭૮–એ–ડી]

અરોન સલોમોન (નિર્ધન) વિ. એ. સલોમોન એન્ડ કંપની લિમિટેડ ૧૮૯૭ એસી ૨૨ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

૧૬. ૭ નીચલી અદાલતે નોંધ્યું હતું કે ૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળ, વિશેષ ન્યાયાધીશને માત્ર ઉક્ત કાયદા હેઠળ દંડનીય ગુનો જ નહીં, પરંતુ તે હેઠળના કોઈપણ ગુનો કરવા માટેની સાજિશ, એવો ગુનો કરવાનો પ્રયાસ અથવા તે અંગેના પ્રેરણાનો ગુનો પણ ચલાવવાની સત્તા હતી. તેથી નીચલી અદાલતે એવું ઠરાવ્યું કે ખાનગી વ્યક્તિઓને અધિનિયમ હેઠળની વિશેષ અદાલત સમક્ષ આ આધાર પર ચલાવી શકાય કે તેમણે ૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) ના અર્થમાં લોકસેવકે કરેલા ફોજદારી દુરાચારના કૃત્યમાં તેની સાથે સાજિશ રચી હતી અને પ્રેરણા આપી હતી. !ફકરો ૫૦૮) (૮૭૯– એચ;~~~

૧૭. ૧ એ.આઈ.ના ખાતામાંથી અન્ય સહ–આરોપીઓના ખાતાઓ તથા સંકળાયેલી ફર્મો/કંપનીઓના ખાતાઓમાં અવરોધરહિત, વારંવાર અને સ્વયંસ્ફૂર્ત રીતે નાણાંનો પ્રવાહ થયો હતો, જે સામાવાળાઓનો વ્યવહારોમાં સામૂહિક દોષિત સંડોવાણ અતિસ્પષ્ટ રીતે દર્શાવે છે; તેમની સર્વાંગી પ્રવૃત્તિ–દિશાને ધ્યાનમાં લેતાં, અનેક ખાતાઓ સામેલ હોવા છતાં, અને મોટાભાગે એ જ બેંકના ખાતાઓ હોવા છતાં, આ વ્યવહારોને છદ્મ બેંકિંગ વિનિમય તરીકે માનવા યોગ્ય બને છે. અન્ય કોઈ દૃષ્ટિકોણ શક્ય નથી. સાચું છે કે તપાસ દરમિયાન કેટલાક દસ્તાવેજો જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા, જે આરોપને સમર્થન આપવા અપ્રસંગિક માનવામાં આવતા હોવાથી પુરાવામાં રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા, પરંતુ તેનાથી નિશ્ચિતપણે તેમનો દબાવ થયો હતો એવું માનવામાં આવી શકતું નથી જેથી, આક્ષેપ મુજબ, વિચારણામાં અયોગ્યતા અને અસ્પષ્ટતાનો દોષ આવે. વધારામાં, જ્યાં જ્યાં યોગ્યતા હતી ત્યાં પક્ષકારોને લગતા કોઈ પૂર્વગ્રહ ન થાય તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે અદાલતો કાયદા મુજબ હસ્તક્ષેપ કરતી રહી હતી. ફરિયાદ પક્ષ દ્વારા પુરાવામાં રજૂ ન કરાયેલા પરંતુ જપ્ત કરાયેલા દસ્તાવેજો નાશ પામ્યા નહોતા અને સામાવાળાઓને તેમના નિરીક્ષણ માટે તમામ સંબંધિત સમયમાં ઉપલબ્ધ હતા, આ હકીકત સ્વયંમાં ન્યાયસંગત અને નિષ્પક્ષ વિચારણાનો સંકેત છે. બચાવ પક્ષે, નોંધ મુજબ, એક તબક્કે માત્ર બે સાક્ષીઓની તપાસ કરીને પોતાના પુરાવાનો ભાગ બંધ કર્યો હતો, ત્યારબાદ એ.આઈ. ફરી સત્તામાં આવ્યા પછી, કુલ ૯૯ સાક્ષીઓની તપાસ કરી. તે પહેલાં, ૭૬ ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષીઓને વધુ પ્રતિક્ષેપ પૂછપરછ માટે ફરી બોલાવવાની

મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. નીચલી અદાલતે બચાવ પક્ષના પુરાવાનો વિચાર કર્યો નહોતો એવો વિરોધ પણ નોંધપોથીથી સમર્થિત થતો નથી. તેના ચુકાદામાંથી સ્પષ્ટ થાય છે કે સામાવાળાઓ દ્વારા તપાસાયેલા અનેક સાક્ષીઓના સક્ષ્યનું, જ્યાં જ્યાં સંબંધિત હોય ત્યાં, નીચલી અદાલતે સવિસ્તર મૂળવણી કરી હતી. હકીકત તથા કાયદા બંનેના સર્વાંગી પરિપ્રેક્ષ્યમાં, નીચલી અદાલતે વિચારણા સામાવાળાઓને પૂર્વગ્રહકારક રીતે ચલાવી હતી એવો દાવો, તેથી, ટકી શકતો નથી. [પરિછેદો ૫૨૭, ૫૨૮૧] [૮૯૦–બી, સી–જીઆઈ]

૧૭ .૨ કે નીચલી અદાલત મૂલવણીમાં અત્યંત સાવચેત, સંવેદનશીલ, સતર્ક અને વિવેકપૂર્ણ હતી, તે હકીકતથી પ્રમાણિત થાય છે કે સંપત્તિનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે, જરૂરી હોય તે મુજબ, તેણે સાડીઓની કિંમત બાબતે ૩.૩૨ લાખની રકમ બાકાત રાખી હતી અને વધુમાં સોનું તથા હીરાની કિંમત ૩.૨ કરોડ જેટલી હદ સુધી ઓછી કરી હતી. તેણે લગ્ન ખર્ચમાં પણ ૫૦% કરતાં વધુ ઘટાડો મંજૂર કર્યો હતો અને વધુમાં ૨૦% ઘસારો મંજૂર કરીને બાંધકામોના મૂલ્યમાં પણ કપાત કરી હતી. જ્યારે આવકના પ્રશ્ને, બચાવ પક્ષના સાક્ષીઓની સાક્ષીનો ઉલ્લેખ, અન્ય બાબતો ઉપરાંત, નમધુ એમ.જી.આર., સુપર ડુપર ટી.વી., એ૧ને આપવામાં આવેલી ભેટો, ભાડાની આવક અને આવકવેરા રિટર્ન્સ સંબંધિત તપાસમાં સ્પષ્ટપણે દૃશ્યમાન થાય છે, ત્યારે નીચલી અદાલતે એડના લગ્ન, ખર્ચ તથા મકાનોના મૂલ્યાંકનના મુદ્દાઓ પર કેસનો નિરાકરણ કરતી વખતે બચાવ પક્ષના પુરાવાનું પણ મૂલવણ કર્યું હતું. તેથી વિપરીત દલીલ

સ્વીકાર્ય બની શકે નહીં. (પરા ૫૨૯, ૫૩૦૧ [૮૯૦–એચ; ૮૯૧–એ, સી–ડીઆઈ

૧૭. ૩ ફોજદારી કાયદા સુકલમ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૪૪, જે ૨૩.૮.૧૯૪૪ થી અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો હતો, તે ગવર્નમેન્ટ ઑફ ઇન્ડિયા એક્ટ, ૧૯૩૫ ની કલમ ૭૨ હેઠળની સત્તાઓના પ્રયોગનું પરિણામ છે અને તેનો હેતુ તેની અનુસૂચિમાં યાદીબદ્ધ ગુનાઓના ઉપાયે પ્રાપ્ત કરાયેલ મિલકતના નિકાલ અથવા છુપાવટને અટકાવવાનો છે. ઓર્ડિનન્સની કલમ ૩માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જ્યાં રાજ્ય સરકાર અથવા પરિસ્થિતિ અનુસાર કેન્દ્રીય સરકારને એવો વિશ્વાસ કરવાનો કારણ હોય કે કોઈ વ્યક્તિએ, ઓર્ડિનન્સના પ્રારંભ પછી કે તે પહેલાં, કોઈ અનુસૂચિત ગુનો કર્યો છે, અને તે બાબતે કોઈ અદાલતે સંજ્ઞાન લીધું હોય કે ન લીધું હોય, ત્યાં તે સંબંધિત વ્યક્તિ સામાન્ય રીતે રહે છે અથવા વ્યવસાય કરે છે તેવી અદાલતમાં, એવા ગુનાના ઉપાયે પ્રાપ્ત થયેલ હોવાનું માનવામાં આવતાં કોઈપણ નાણાં અથવા અન્ય મિલકતની જોડાણ માટે અરજીફારમ કરવાની સત્તા આપી શકે છે. તે ઉપરાંત, જો આવા નાણાં અથવા મિલકત કોઈ કારણસર જોડાણ હેઠળ લાવી શકાય તેમ ન હોય, તો અરજીમાં કરાયેલી અરજ તે વ્યક્તિની અન્ય મિલકત સુધી પણ વિસ્તારી શકાય છે, જેના મૂલ્ય તદન સમકક્ષ જેટલું શક્ય હોય તેટલું હોય. આ જોગવાઈઓએ નાગરિક પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૦૮ ની પ્રથમ અનુસૂચિમાં આવેલ ઓર્ડર ૨૭ ને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ જોડાણના હુકમ માટેની કાર્યવાહીમાં એ જ રીતે લાગુ બનાવ્યો હતો જેમ તે

સરકાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા દાવાઓને લાગુ પડતો હતો. [પરા ૫૩૧, ૫૩૨૧ [૮૯૧–એફ–જી; ૮૯૨–બી–ડીઆઈ

૧૭. ૪ કલમ ૪માં તેમાં ઉલ્લેખિત પરિસ્થિતિઓમાં અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા જિલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા તાત્કાલિક મધ્યવર્તી જપ્તીની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે અને આવું કરતા, જે વ્યક્તિની રકમ અથવા અન્ય મિલ્કત જપ્ત કરવામાં આવી રહી હોય તેને હુકમની, અરજીની અને સોગંદનામાંઓની નકલો તથા પુરાવાની, જો નોંધ કરવામાં આવી હોય તો, તેની સાથે નોટિસ આપવી જરૂરી છે, જેમાં તેને નોટિસમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવેલી તારીખે કારણ દર્શાવવા કહેવાનું છે કે જપ્તિનો હુકમ અંતિમ કેમ ન કરવામાં આવે. કલમ ૫ જિલ્લા ન્યાયાધીશને તાત્કાલિક મધ્યવર્તી જપ્તિનો હુકમ અંતિમ બનાવવાનો અધિકાર આપે છે, જો તો પ્રભાવિત વ્યક્તિ દ્વારા કોઈ વાંધો દાખલ કરવામાં ન આવ્યો હોય અથવા દાખલ થયેલા વાંધાની મૂલવણીના આધારે જરૂરી તપાસ બાદ તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો ન હોય, જો

નક્કી કરવામાં આવ્યો છે, અને પુરાવો રજૂ કરવામાં આવે છે. ઓર્ડિનન્સની કલમ ૧૦ મુજબ, સંપત્તિ જપ્ત કરવાનો કરવામાં આવેલ હુકમ, જો સુધી

તે પાછું ખેંચવામાં આવે તો પણ, એવી પરિસ્થિતિમાં અમલમાં યથાવત્ રહેશે કે જેમાં કોઈ અદાલતે કથિત અનુસૂચિત ગુનાનો સંજ્ઞાન લીધો હોય, હુકમ માટે અરજી કરવામાં આવેલ સમય પહેલાં કે પછી, ફોજદારી કાર્યવાહી પૂર્ણ થયા બાદ ઓર્ડિનન્સની જોગવાઈઓ અનુસાર જિલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા આદેશો પસાર થાય

ત્યાં સુધી. કલમ ૧૧ જિલ્લા ન્યાયાધીશના હુકમ(ઓ) વિરુદ્ધ, જોડાણના મામલે, સંબંધિત વડી અદાલત સમક્ષ અપીલની જોગવાઈ કરે છે. જ્યારે કલમ ૧૨ અનુસૂચિત ગુનાનો વિચાર કરતી અદાલતને, જાણ કરવામાં આવે ત્યારે, ફરજીયાત બનાવે છે

. હેઠળ સંકળાયેલ મિલકતની જોડાણના હુકમનો

વટહુકમ હેઠળ, દોષિત ઠરાવવાના કિસ્સામાં, આરોપીએ ગુનાના સાધન દ્વારા મેળવેલ રકમ અથવા અન્ય સંપત્તિના મૂલ્ય અંગે નિષ્કર્ષ નોંધવા માટે, કલમ ૧૩ આવી જપ્ત કરાયેલ સંપત્તિનું ફોજદારી કાર્યવાહી પૂર્ણ થવા પર કઈ રીતથી નિવારણ કરવું તે ફરજિયાત બનાવે છે. તે મુજબ, જ્યારે અંતિમ ચુકાદો અથવા હુકમ આપવામાં આવે, ત્યારે ફોજદારી અદાલત હુકમ કરશે કે વટહુકમ હેઠળ જપ્ત કરાયેલ દોષિત વ્યક્તિની સંપત્તિમાંથી અથવા આવી જપ્તીની બદલે આપવામાં આવેલી સુરક્ષામાંથી, સરકારના હિતમાં એટલી રકમ અથવા મૂલ્ય જપ્ત કરાશે જેટલું અંતિમ ચુકાદા અથવા ફોજદારી અદાલતના હુકમમાં એવું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું હોય કે દોષિત વ્યક્તિએ ગુનાના સાધન દ્વારા મેળવ્યું હતું, તેમજ જિલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા નક્કી કરાયેલ જપ્તીના ખર્ચ સહિત. ઉપકલમ ૪ એવી પરિસ્થિતિને આવરી લે છે જેમાં જપ્ત કરવા અથવા વસૂલ કરવા આદેશિત રકમો દોષિત વ્યક્તિની જપ્ત કરાયેલ સંપત્તિના મૂલ્ય કરતાં વધુ હોય; અને આવી સ્થિતિમાં અનુસરણ કરવા યોગ્ય પગલાં લેવાની પરવાનગી આપે છે. ઉપકલમ (૬) એ નિર્દેશ આપે છે કે અનુસૂચિની મુદ્દા ૧ માં નિર્દિષ્ટ ગુના સિવાયના

કોઈપણ અનુસૂચિત ગુનાને લગતી જપ્ત કરવાની આદેશિત દરેક રકમ, જિલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા નક્કી કરાયેલા જપ્તીના ખર્ચની કપાત કર્યા પછી, તે સરકાર અથવા સ્થાનિક સત્તાને જમા કરવામાં આવશે જેને ગુનાથી નુકસાન થયું હોય; અને જ્યાં આવી એકથી વધુ સરકારો અથવા સ્થાનિક સત્તાઓ હોય, ત્યાં દરેકે ભોગવેલા નુકસાનના અનુપાતમાં તેમની વચ્ચે તેનું વિતરણ કરવામાં આવશે. [પરિચ્છેદ ૫૩૩૧] [૮૯૨– ઈ–એચ; ૮૯૩–એ–ઈ)

૧૭ .૫ કર્ણાટક રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરાયેલ અપીલોમાં, જે છ કંપનીઓના નામે નોંધાયેલ મિલ્કતોને સામાવાળાઓને નિર્દોષ છૂટકારો મળ્યા પછી મુક્ત કરવાની બાબતને લગતી છે, પક્ષકારો વચ્ચેનો મૂળ વિવાદ એ છે કે ઓર્ડિનન્સ હેઠળ અન્યથા જપ્ત કરાયેલ મિલ્કતોના જપ્તીકરણ/પરિહરણનો હુકમ આપવા માટે નીચલી અદાલતે જે ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩ ની કલમ ૪૫૨ નો આશ્રય લીધો, તે લાગુ પડે છે કે નહીં. નીચલી અદાલતે અપનાવેલો માર્ગ દોષારોપણનો વિષય બની શકતો નથી. અધિનિયમની કલમ ૫(૬) મુજબ, તેને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ જિલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા પ્રયોગમાં મૂકવામાં આવતી બધી સત્તાઓ અને કાર્યોનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા આપવામાં આવી હતી. વિચારણામાં આવેલા ગુનાઓ અધિનિયમની કલમો ૧૩(૧)(ઈ), ૧૩(૨), ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમો ૧૦૯ અને ૧૨૦૮ હેઠળના હતા, જે ઓર્ડિનન્સની અનુસૂચિના પરિછેદો ૪એ અને .૫ ની વ્યાપ્તિમાં આવતાં હતા. આ ગુનાઓ નિર્વિવાદ રીતે અધિનિયમની પરિધિમાં આવતાં હતા અને તે હેઠળ વિશેષ ન્યાયાધીશ દ્વારા વિચારણાપાત્ર હતા. અધિનિયમની રચના અને વિષયવસ્તુ, તથા તેના પરિણામે

ફોજદારી પ્રક્રિયા સંહિતાની જોગવાઇઓની લાગુ પડતાની બાબતમાં થયેલ મર્યાદિત ફેરફારો અને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ જિલ્લા ન્યાયાધીશ દ્વારા પ્રયોગમાં મૂકી શકાય તેવી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે કેસની વિચારણા કરતા વિશેષ ન્યાયાધીશને આપવામાં આવેલી સત્તાને ધ્યાનમાં લેતાં, સંડોવાયેલી છ કંપનીઓના નામે રહેલી મિલ્કતોના જપ્તીકરણ/પરિહરણ અંગે નીચલી અદાલત દ્વારા કરાયેલ હુકમ દોષરહિત છે. કોઇપણ દૃષ્ટિએ જોવામાં આવે તો, આ ઉચ્ચારણના પરિણામે ફોજદારી કાર્યવાહીનું અનિવાર્ય સમાપન થવાથી, જપ્ત કરાયેલ મિલ્કતના જપ્તીકરણ/પરિહરણ બાબતે નીચલી અદાલતનો નિર્દેશ પુનઃસ્થાપિત થાય છે અને તેને આ અદાલતના હુકમ તરીકે પણ અર્થઘટિત કરવામાં આવશે. [પરિછેદો ૫૩૫, ૫૩૬) [૮૯૩–એફ–જી; ૮૯૪–ડી–જી)

મિર્ઝા ઇકબાલ હુસૈન, અસ્કરી બેગમ મારફતે વિ. રાજ્યનું

ઉત્તર પ્રદેશ (૧૯૮૨) ૩ એસ.સી.સી. ૫૧૬; પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય વિ. એસ.કે. ઘોષ એ.આઈ.આર. ૧૯૬૩ એસ.સી. ૨૫૫ : [૧૯૬૩) એસ.સી.આર. ૧૧૧ – નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૧૮. ૧ એકમાત્ર જાહેર સેવક આ મામલે એ૧ તરીકે રહી ચૂકી હોવા છતાં તેનું અવસાન થઈ ગયેલ હોવાથી, તેની વિરુદ્ધની અપીલો અબેટ થઈ ગઈ છે, તેમ છતાં એ૨ થી એ૪ દોષિત ઠરાવીને તે મુજબ સજા પામવા પાત્ર છે

જેમ નીચલી અદાલતના ન્યાયાધીશે ધારણ કર્યું હતું. નીચલી અદાલતે એ માનવામાં યોગ્ય ઠરાવ્યું હતું કે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૦૯ હેઠળના

ગુનામાં ખાનગી વ્યક્તિઓ વિરુદ્ધ પણ અભિયોજન ચલાવી શકાય. ૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળ, વિશેષ ન્યાયાધીશને પી.સી. અધિનિયમમાં ઉલ્લેખિત ગુનાઓના ઉશ્કેરણા અથવા ગુનાહિત સાઠગાંઠ માટે દંડનીય ગુનાઓનો પણ વિચારણ કરવાનો અધિકાર હતો અને નીચલી અદાલતે આ બાબતમાં યોગ્ય રીતે એવું ધારણ કર્યું હતું કે સરકારી સેવકે ૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ આવતું ગુનાહિત દુરાચારનું કૃત્ય કર્યું હોય અને તેમાં તેમણે પ્રેરણા આપી હોય તે આધારે ખાનગી વ્યક્તિઓ વિરુદ્ધ પણ અદાલત દ્વારા અભિયોજન ચલાવી શકાય. [પરિછેદો ૫૪૧, ૫૪૨) (૮૯૮–સી–જી; ૮૯૬–ડી–ઈ, એફ, જી)

૧૮. ૨ વધુમાં, આ કેસના પુરાવાની છાનબીન કર્યા બાદ ફોજદારી ષડયંત્ર અને પ્રેરણાના સંદર્ભમાં નીચલી અદાલતે આપેલ તર્ક, ૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ ઉપરોક્ત ગુનાઓના આચરણમાં એ૨ થી એ૪ દ્વારા સક્રિય પ્રેરણા અને ષડયંત્રના સંજોગો દર્શાવતા પ્રબળ પુરાવા સામે, યોગ્ય છે. આ નીચે દર્શાવેલ સંજોગોમાંથી સ્પષ્ટ થાય છે:–

(૧) અલે જય પબ્લિકેશન્સ સંબંધે અ૨ના પક્ષમાં જનરલ પાવર ઑફ એટર્ની અમલમાં મૂકી હતી. અ૨ના પક્ષમાં આ પાવર ઑફ એટર્ની અમલમાં મૂકાયાની પરિસ્થિતિ એ દર્શાવે છે કે, ઉક્ત પાવર ઑફ એટર્ની હેઠળની સત્તાઓ અનુસાર, અ૨ જય પબ્લિકેશન્સમાં તેના ખાતામાં જમા થયેલ તેના નાણાં સાથે વ્યવહાર કરશે તે બાબતે પૂર્ણ જાણકારી હોવા છતાં તે દ્રષ્ટિએ જ આ પાવર ઑફ એટર્ની

આપવામાં આવી હતી; (૨) તપાસ અવધિ દરમિયાન વિવિધ પેઢીઓની રચના થવી એ પક્ષકારો વચ્ચેની સાજિશ સ્થાપિત કરતી બીજી પરિસ્થિતિ છે. પુરાવામાં આવેલ છે કે ૧૦ પેઢીઓ એક જ દિવસે રચવામાં આવી હતી. ઉપરાંત, અ૨ અને અ૩એ સ્વતંત્ર સંસ્થાઓ શરૂ કરી હતી અને મિલકતો ખરીદવા ઉપરાંત તેમની દ્વારા બીજી કોઈ વ્યાવસાયિક પ્રવૃત્તિ હાથ ધરવામાં આવી નહોતી. પુરાવામાં સાબિત થયેલ પરિસ્થિતિઓ નિઃસંદેહ સ્થાપિત કરે છે કે આ પેઢીઓ નામધુ એમ.જી.આર. અને જય પબ્લિકેશન્સના વિસ્તારો સિવાય કશું જ નથી અને તેમનું અસ્તિત્વ અલ અને અ૨ની કૃપા પર નિર્ભર હતું; (૩) ઉપરોક્ત પેઢીઓ અને કંપનીઓ અલના નિવાસસ્થાન પરથી કાર્યરત હતી અને અ૨થી અ૪ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓ અંગે અલએ અજ્ઞાનતાનો ઢોંગ કર્યો હોવા છતાં તેને તેની જાણ નહોતી એવું સ્વીકાર્ય બની શકે નહીં. તેમના અને અલ વચ્ચે કોઈ રક્તસંબંધી સંબંધ ન હોવા છતાં તેઓ અલ સાથે રહેતા હતા; (૪) જોકે અ૨થી અ૪એ આવકના સ્વતંત્ર સ્ત્રોત હોવાનો દાવો કર્યો છે, તેમ છતાં અલ દ્વારા આપવામાં આવેલ નાણાંમાંથી પેઢીઓની રચના અને વિશાળ જમીનોની ખરીદી થયાની હકીકત એ સૂચવે છે કે તમામ આરોપીઓ અલના ઘરમાં સામાજિક સહવાસ માટે એકત્ર થયા ન હતા અને અલએ તેમને માનવતાવશ નિઃશુલ્ક રહેઠાણ પણ આપ્યું ન હતું; પરંતુ પુરાવામાં સાબિત થયેલ હકીકતો અને પરિસ્થિતિઓ નિઃસંદેહ દર્શાવે છે કે અલની સંપત્તિ પોતાના કબજામાં રાખવા માટે તેમણે રચેલી ફોજદારી સાજિશને અનુસરીને અ૨થી અ૪ને અલના ઘરમાં રાખવામાં આવ્યા હતા; (૫) આંક ડી.૬૧થી ખુલાસો થાય છે કે આવકવેરા

સત્તાવાળાઓ સમક્ષ અલના પ્રતિનિધિએ પોતે જ એવો તર્ક રજૂ કર્યો હતો કે રૂા. ૧ કરોડ અલ દ્વારા સસી એન્ટરપ્રાઈઝિસને શેર મૂડી માટે અગ્રિમ આપવામાં આવ્યા હતા અને વધુમાં એમ પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે ઉક્ત રકમની જામીનદારી ઉપર અલ દ્વારા ઋણ લેવામાં આવ્યું હતું, અને તેથી તે પેઢીઓ સાથે અસંબંધિત હોવાનો દાવો કરી શકતી નથી; (૬) એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં નાણાંનો પ્રવાહ એ સાબિત કરે છે કે પેઢીઓના નામે મિલકતો ખરીદવા માટે અલની ગેરકાયદે મેળવેલ સંપત્તિને ધોઈ સ્વચ્છ દર્શાવવા સક્રિય સાજિશ અસ્તિત્વમાં હતી; (૭) આરોપી વ્યક્તિઓ વચ્ચેની સાજિશ ઉત્તર બીચ સબ–રજિસ્ટ્રાર કચેરીના સબ–રજિસ્ટ્રાર–પી.ડબ્લ્યુ. ૧૫૯ના પુરાવા તથા પી.ડબ્લ્યુ. ૭૧ રાધા કૃષ્ણન, હોર્ટિકલ્ચરલ અધિકારીના પુરાવાથી પણ સાબિત થાય છે. નીચલી અદાલતે આવી તર્કશ્રેણીના આધારે યોગ્ય રીતે નિષ્કર્ષ પર પહોંચી હતી.

એ૪. જોકે, એ૧ નું એ૨ થી એ૪ સાથેનું અવિચ્છિન્ન નાતું ધ્યાનમાં લેતા, તેની ભૂમિકા તેમજ તેના સંબંધિત પુરાવા અંગે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ દરમિયાન તેનું અવસાન થઈ ગયેલ હોવાને કારણે, જ્યાં સુધી તે તેની સાથે સંબંધિત છે ત્યાં સુધીની અપીલો અબેટ થયેલી ગણાય છે. [પરિચ્છેદો ૫૪૧, ૫૪૨) [૮૯૬–એચ; ૮૯૭–એ–એચ; ૮૯૮–એ–ઈ)

સ્ટેટ થ્રુ સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઑફ ઇન્વેસ્ટિગેશન, ન્યૂ દિલ્હી વિ. જિતેંદર કુમાર સિંહ [૨૦૧૪) ૨ એસસીઆર ૬૨૧ :

(૨૦૧૪) ૧૧ સેક ૭૨૪ – આધાર રાખવામાં આવ્યો.

કે. અંબઝગન વિ. કર્ણાટક રાજ્ય અને અન્ય. [૨૦૧૫૧ ૭ એસ.સી.આર. ૩૫૫ : (૨૦૧૫) ૬ સેક ૮૬ અને (૨૦૧૫) ૬ સેક ૧૫૮;

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય વિ. સોમ નાથ થાપા અને અન્ય

એ.આઈ.આર. ૧૯૯૬ એસ.સી. ૧૭૭૪: [૧૯૯૬૧૧ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૧૮૯: (૧૯૯૬) ૪ એસ.સી.સી. ૬૫૯; કેહર સિંહ અને અન્ય વિ. રાજ્ય (દિલ્હી એડમિનિસ્ટ્રેશન) (૧૯૮૮] ૨ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૨૪ : (૧૯૮૮) ૩ એસ.સી.સી.

૬૦૯; એમ.જી. અગરવાલ વિ. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય એ.આઈ.આર. ૧૯૬૩ એસ.સી. ૨૦૦ : [૧૯૬૩) એસ.સી.આર. ૪૦૫; બિહાર રાજ્ય વિ. લતુ પ્રસાદ અને અન્ય (૨૦૦૮) સી.આર.એલ્.એલ્.જે. ૨૪૩૩; અંબા લાલ વિ. ભારત સંઘ [૧૯૬૧) ૧ એસ.સી.આર. ૯૩૩; પૃથિપાલ સિંહ અને અન્ય વિ. પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય [૨૦૧૨] ૧૪ એસ.સી.આર. ૮૬૨ : (૨૦૧૨) ૧ એસ.સી.સી. ૧૦;

વલ્લિયમ્મલ (ડી) દ્વારા એલ.આર.ઓ. વિ. સુબ્રમણિયમ અને અન્ય. [૨૦૦૪૧

૩ સપ્લ્. એસ.સી.આર. ૯૬૬ : (૨૦૦૪) ૭ એસ.સી.સી. ૨૩૩; રાજ્ય ઑફ રાજસ્થાન અને અન્ય વિ. ગોટન લાઇમ સ્ટોન ખાંજી ઉદ્યોગ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને અન્ય [૨૦૧૬૧ ૧ એસ.સી.આર. ૨૧૬ : (૨૦૧૬) ૪ એસ.સી.સી.

૪૬૯; વ્રજલાલ જે. ગણાત્રાના વારસદારો વિ. પરશોત્તમ એસ. શાહના વારસદારો [૧૯૯૬) ૨ સપ્લ્. એસ.સી.આર. ૬૭ : (૧૯૯૬) ૪

એસ.સી.સી. ૪૯૦; સુરાજ માલ વિ. રાજ્ય (૧૯૭૯) ૪ એસ.સી.સી. ૭૨૫; મોહદ.

મુમતાઝ વિ. નંદિની સતપથી (૨) [૧૯૮૭] ૧ એસસીઆર ૬૮૦ :

(૧૯૮૭) ૧ એસસીસી ૨૭૯; સ્ટેટ ઑફ એમ.પી. વિ. મોહનલ સોની (૨૦૦૦) ૬ એસસીસી ૩૩૮; આનંદ બેઝબરુઆહ વિ. યુઓઆઈ (૧૯૯૪) સીઆરએલ.એલ.જે. ૧૨, પરા ૮–૧૪; સ્ટેટ ઑફ એ.પી. વિ. જે. સત્યનારાયણ, જેટી ૨૦૦૦ (૧૦) એસસી ૪૩૦; ડી.એસ.પી., ચેન્નઈ વિ. કે. ઈનબાસાગરણ (૨૦૦૬) ૧ એસસીસી ૪૨૦; દિલ્હી ડેવલપમેન્ટ ઑથોરિટી વિ.

સ્કિપર કન્સ્ટ્રક્શન કો. (પી) લિ. અને અન્ય [૧૯૯૬] ૨ સપ્લ.

એસ.સી.આર. ૨૯૫ : (૧૯૯૬) ૪ એસ.સી.સી. ૬૨૨ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

ગાવર – આધુનિક કંપની કાયદો ૪મી આવૃત્તિ. (૧૯૭૯) (પાનું ૧૩૭); પેનિંગ્ટન દ્વારા કંપની કાયદો ૫મી આવૃત્તિ ૧૯૮૫ માં પાનું ૫૩ પર; અમેરિકન પ્રોફેસર એલ. મોરિસ વર્મસર તેમના લેખમાં "કોર્પોરેટ પડદો ભેદવો ▪

સંસ્થા" – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

ન્યાયમૂર્તિ અમિતાવ રોય મુજબ, જે. (પૂરક તરીકે): ૧. ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાની જોગવાઈઓનું કોઈપણ અર્થઘટન મૂળરૂપે હેતુલક્ષી હોવું જોઈએ, તેના ધ્યેયની પ્રગતિ માટે અને તેની પાછળગતિ માટે નહીં. પુરાવાકીય અપૂરતા, પ્રક્રિયાત્મક ખામીઓ અને અર્થઘટનની સૂક્ષ્મતાઓના નવોત્તર પાસાઓ, જે બચાવ પક્ષ દ્વારા કુશળતાપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે અને અન્યથા અમૂર્ત તથા અગત્યહીન હોય છે, તેઓને નૈતિક પરિપક્વતા અને વૈશિષ્ટ્યપૂર્ણ સંવેદનશીલતાથી અંતરાત્માપૂર્વક પરે રાખવા યોગ્ય છે, જેથી કાનૂની પવિત્રતાનું સંરક્ષણ થઈ શકે, નહિતર ન્યાયનું ઈચ્છિત ધ્યેય પોતે જ એક આકસ્મિક ભોગ બની જાય. [પરા ૪૧ [૮૯૯–ઈ, એફ]

૨. ભ્રષ્ટાચાર એ નિર્લજ્જ લોકો દ્વારા પોતાના આત્મવર્ધન માટેની અતૃપ્ત લાલચનું એક દુર્ગુણ છે, જેમાં તેઓ પોતાની શક્તિ અને સત્તાનો તથા જાહેર પદ પર રહેનારાઓનો પણ, સંસ્થાકીય ધોરણોનું ઉલ્લંઘન કરીને, અયોગ્ય લાભ લે છે, અને મોટાભાગે ધમકીભર્યા વફાદારોના આધારથી તે કરવામાં આવે છે. ભ્રષ્ટ અને ભ્રષ્ટ બનાવનાર બન્ને સમાજ અને સમગ્ર દેશ પ્રત્યે દોષારોપણને પાત્ર છે અને જવાબદાર છે. જાહેર જીવનમાં લોકોના પ્રતિનિધિઓ અંગે તો આ વિશેષ રીતે લાગુ પડે છે, કારણ કે તેઓ પદની શપથ દ્વારા, સંવિધાન અનુસાર, ભય કે પક્ષપાત કે લાગણી કે દ્વેષથી મુક્ત રહી, પોતાને સામાન્ય જનતાના નિષ્કપટ કલ્યાણને સમર્પિત કરવાનો અને તે સંબંધિત ફરજો વિશ્વાસપૂર્વક તથા

અંતઃકરણપૂર્વક નિભાવવાનો સંકલ્પ કરે છે. આવી ગૌરવપૂર્ણ પ્રતિજ્ઞાના અવમાનમાં, અને તેમના ઉપર સમાજે મૂકેલા વિશ્વાસનું ભંગ કરતી, સ્વહિતસાધક વર્તણૂક તેથી સંવિધાન પ્રત્યેની વફાદારીના વચનનો વિશ્વાસઘાત છે અને નિંદનીય અપવિત્રતા સમાન છે. એવો સ્વભાવ માત્ર ન્યાય, સ્વતંત્રતા, સમાનતા, ભાઈચારો, ગૌરવ, દેશની એકતા અને અખંડિતતા અંગેના પ્રસ્તાવનાત્મક વચન માટે અસહ્ય જ નથી, જે આ દેશના દરેક નાગરિકના જીવન અને ચેતનાને પ્રેરિત કરવું જોઈએ, પરંતુ તે આપણા લોકશાહી રાજ્યવ્યવસ્થાના આધારસ્તંભરૂપ સંવિધાનિક ધર્મ પર અક્ષમ્ય પ્રહાર પણ છે. ફ્રેંચ ૫૧ [૮૯૯–એફ–એચ; ૯૦૦–એ–બીજે]

દોષિતોના નૈતિક પતનમાંથી ઉત્પન્ન થતી આ વિનાશક આફત, રાષ્ટ્રની બંધારણાત્મક અને નૈતિક વ્યવસ્થાની નસોને નષ્ટ કરવા ઉપરાંત, અપ્રમાણિકોને સિદ્ધાંતનિષ્ઠ લોકોની સરખામણીએ અન્યાયી લાભ અપાવે છે અને સમૃદ્ધ તથા વંચિત વર્ગો વચ્ચેનું અંતર પણ વિશાળ બનાવે છે. માત્ર એટલું જ નહીં, તેનો પ્રભાવ નૈતિક, પ્રામાણિક અને સદ્ગુણી વ્યક્તિઓના મનોબળને તોડી પાડે છે અને દરેક નાગરિકની આ મૂળભૂત ફરજની ભાવનાને પણ અસર કરે છે કે વ્યક્તિગત અને સામૂહિક પ્રવૃત્તિના સર્વ ક્ષેત્રોમાં શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા પ્રયત્ન કરીને રાષ્ટ્રને પ્રયત્ન અને સિદ્ધિના ઉચ્ચ સ્તરો સુધી ઉન્નત કરવું. આ ઘાતક વ્યાધિ સમાજના અસ્તિત્વના સ્તરોમાં અસમતુલા પેદા કરે છે અને રાષ્ટ્રના સર્વાંગી કલ્યાણમાં રચનાત્મક પ્રગતિને અટકાવે છે, તેમજ તેની આર્થિક શાસનવ્યવસ્થાની ગતિશીલતાને પણ ભંગ કરે છે. તે કાયદાના શાસન પ્રત્યે

અવગણનાને અને સહેલાઈથી ભૌતિક લાભ મેળવવાની વૃત્તિઓને પ્રોત્સાહન આપે છે, જેના પરિણામે સમાજની આત્મા કલંકિત, અવમૂલ્યિત અને અપમાનિત બને છે. આ વ્યાપક દુષણનું આક્રમક પ્રભુત્વ એવું છે કે નૈતિક મૂલ્યોમાં આસ્તિક અને શિસ્તના સંસ્કારોથી ઘડાયેલા સમાજના સમજદાર, તર્કસંગત અને વિવેકી ઘટકો પોતાને અલ્પસંખ્યક સ્થિતિમાં અનુભવે છે; ઉપરાંત વ્યવહારિક મજબૂરીઓના કારણે તેઓ વિમુખ અને મૌન સ્વીકારની સ્થિતિમાં ધકેલાઈ જાય છે અને નિરાશ તથા મોહભંગગ્રસ્ત **બની** રહે છે. તેથી આ જીવલેણ વ્યાધિના ઘૂંટનારા પંજામાંથી નાગરિક વ્યવસ્થાને મુક્ત કરવા માટે સામૂહિક, પ્રતિબદ્ધ અને સાહસિક પરિવર્તન આજના સમયની અનિવાર્ય જરૂરિયાત છે. જો આપણે આપણા પૂર્વજોએ કલ્પેલી અને સ્વતંત્ર તથા સ્વાધીન ભારતના અસંખ્ય નિઃસ્વાર્થ યોદ્ધાઓએ, જેમણે આ હેતુ માટે અસંખ્ય બલિદાનો અને નિષ્કામ પ્રતિબદ્ધતાઓ અર્પણ કરી, પ્રેમપૂર્વક સંરક્ષેલી સ્થિર, ન્યાયસંગત અને આદર્શ સામાજિક વ્યવસ્થાની કામના રાખીએ છીએ, તો આ પવિત્ર અભિયાનમાં દરેક નાગરિકે ભાગીદાર બનવું પડશે. [ફકરા ૬, ૭, ૮) [૯૦૦–સી–જી)

<u>કેસ લો રેફરન્સ</u>

(૧૯૭૭) ૧ સેક ૮૧૬ પેરા ૨૬ નો સંદર્ભ આપવામાં

		આવ્યો
[૨૦૧૫) ૭ એસ.સી.આર. ૩૫૫	પેરા ૨૮	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૨૦૦૦) ૪ સપ્લ્. એસ.સી.આર. ૬૨૧	પેરા ૫૧	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૧૯૯૬) ૧ સપ્લિ. એસ.સી.આર. ૧૮૯	પેરા ૫૧	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે
[૧૯૮૮) ૨ સપ્લી. એસ.સી.આર. ૨૪	પેરા ૫૧	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
(૨૦૦૩) ૧ એસ.સી.આર. ૧૧૯	પેરા ૫૧	પર નિર્ભર કરવામાં આવ્યું
[૧૯૭૧) ૧ એસ.સી.આર. ૧૧૯	પેરા ૫૧	પર આધાર રાખવામાં આવ્યું
[૧૯૬૩) ૨ એસ.સી.આર. ૪૦૫	પેરા ૫૧	નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો
(૨૦૦૧) ૭ સેક ૫૯૬	પેરા ૫૧	આધારિત
(૨૦૦૮) સી.આર.એલ.એલ.જે. ૨૪૩૩	પેરા ૬૩	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે
[૧૯૬૬) ૩ એસ.સી.આર. ૭૩૬	પેરા ૬૫	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૧૯૯૨) ૪ એસ.સી.સી. ૪૫	પેરા ૬૫	લાગુ પડતું નથી એવું ઠરાવવામાં આવ્યું
(૧૯૬૧] ૧ એસ.સી.આર. ૯૩૩	પેરા ૬૫	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૧૯૯૧) ૩ એસ.સી.આર. ૧૮૯	પેરા ૬૫	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૨૦૧૨] ૧૪ એસ.સી.આર. ૮૬૨	પેરા ૬૫	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો

[૧૯૭૪) ૧ એસ.સી.આર. ૭૦	પેરા ૬૬	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૦૪) ૩ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૯૬૬	પેરા ૬૬	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૧૯૯૬) ૨ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૬૭	પેરા ૬૬	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૧૯૬૦) ૧ એસ.સી.આર. ૪૬૧	પેરા ૬૮	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૯૯] ૧ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૧૩૫	પેરા ૬૮	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૮૭) ૧ એસ.સી.આર. ૬૮૦	પેરા ૬૯	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
(૨૦૦૦) ૬ એસ.ઈ.સી. ૩૩૮	પેરા ૬૯	નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો
જે.ટી. ૨૦૦૦ (૧૦) એસ.સી. ૪૩૦	પેરા ૬૯	નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો
(૨૦૦૬) ૧ એસ.ઈ.સી. ૪૨૦	પેરા ૬૯	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
(૨૦૧૫) ૧૪ સેક ૫૦૫	પેરા ૬૯	લાગુ ન પડતું હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું
[૧૯૯૯) ૨ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૩૧૮	પેરા ૭૧	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
(૧૯૭૯) ૪ એસ.ઈ.સી. ૭૨૫	પેરા ૭૧	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૨૦૦૩) ૫ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૬૧૦	પેરા ૧૩૪	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૧૯૬૯] ૩ એસ.સી.આર. ૧૩૦	પેરા ૧૫૪	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૧૯૭૮) ૧ એસ.સી.આર. ૭૮૧	પેરા ૧૫૭	પર અવલંબન રાખવામાં

		આવ્યું
(૨૦૦૯) ૧૩ એસસીઆર ૧૨૪	પેરા ૧૬૩	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૦૦) ૧ એસસીઆર ૫૭૯	પેરા ૧૬૬	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૧૯૮૪) ૨ એસ.સી.આર. ૪૯૫	પેરા ૧૬૭	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૨૦૧૩] ૪ એસ.સી.આર. ૭૬૭	પેરા ૧૬૮	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૧૪) ૬ એસ.સી.આર. ૮૭૩	પેરા ૧૬૯	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૧૯૬૯) આઈટીઆર ૧૯૪	પેરા ૧૭૦	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૮૦) એસસીઆર ૬૧૮	પેરા ૧૭૩	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૦૫) ૨ એસસીઆર ૭૦૮	પેરા ૧૭૭	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૮૦] એસસીઆર ૧૧૨૨	પેરા ૧૭૮	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૧૪] ૧ એસસીઆર ૧૩૫	પેરા ૧૭૯	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૧૯૭૨) ૧ એસ.સી.આર. ૯૫૦	પેરા ૧૮૧	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૦૬) ૮ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૩૧૯	પેરા ૧૮૫	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૧૯૯૬) ૨ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૨૯૫	પેરા ૧૮૯	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૨૦૧૬) ૧ એસ.સી.આર. ૨૧૬	પેરા ૧૯૨	પર આધાર રાખવામાં

		આવ્યો
[૨૦૦૭) ૬ એસ.સી.આર. ૬૮૦	પેરા ૧૯૩	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૯૫) ૨ એસ.સી.આર. ૧૧૭૩	પેરા ૧૯૪	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
(૨૦૦૯) ૩૧૦ આઈટીઆર ૭૫ (પી એન્ડ એચ)	પેરા ૧૯૬	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
(૨૦૧૦) ૩૨૭ આઈટીઆર ૪૨૪ (પી એન્ડ એચ)	પેરા ૧૯૬	માં ઉલ્લેખિત
(૨૦૧૪) ૩૬૯ આઈટીઆર ૪૭૧ (પી એન્ડ એચ)	પેરા ૧૯૬	સંદર્ભિત
(૨૦૦૯) ૩૧૮ (એટી) ૩૯૪ (આઈટીએટી [મમ))	પેરા ૧૯૬	નો ઉલ્લેખ કર્યો
[૧૯૮૬) ૨ એસસીઆર ૬૨૧	પેરા ૨૦૧	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૧૯૭૪) ૧ એસસીઆર ૪૮૯	પેરા ૨૦૪	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૧૯૭૪) ૩ એસસીઆર ૮૩૩	પેરા ૨૦૫	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૧૯૭૮) ૩ એસસીઆર ૩૯૩	પેરા ૨૦૬	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૨૦૧૪] ૪ એસસીઆર ૨૮૭	પેરા ૨૦૭	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૧૯૭૫] ૩ એસસીઆર ૪૫૩	પેરા ૨૦૮	નો ઉલ્લેખ કર્યો
[૧૯૬૩) સપ્લ્. ૨ એસસીઆર ૭૨૪	પેરા ૨૧૨	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૨૦૦૧) ૧ સપ્લ્. એસસીઆર ૯૭	પેરા ૨૧૪	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૨૦૦૩) ૫ સપ્લ્. એસસીઆર ૬૭૨	પેરા ૨૧૬	ઉપર આધાર રાખ્યો
[૨૦૦૮) ૧૪ એસસીઆર ૭૩૩	પેરા ૨૨૧	ઉપર આધાર રાખ્યો
(૧૯૮૯) ૨ એસ.ઈ.સી. ૪૨૫	પેરા ૨૨૨	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૭૯] ૩ એસ.સી.આર. ૪૮૨	પેરા ૨૨૨	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો

(૧૯૮૪) ૧ એસ.ઈ.સી. ૪૪૬	પેરા ૨૨૩	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૦૩] ૨ સપ્લિ. એસ.સી.આર. ૫૯૩	પેરા ૨૨૪	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૧૩) ૭ એસ.સી.આર. ૧૧૦૫	પેરા ૨૨૫	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
૧૯૮૪ સપ્લિ. એસ.ઈ.સી. ૪૮૨	પેરા ૨૨૬	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૭૭) ૧ એસ.સી.આર. ૨૮૦	પેરા ૨૨૭	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૨૦૦૭) ૨ એસ.સી.આર. ૬૩૦	પેરા ૨૨૮	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
એ.આઈ.આર. ૧૯૩૪ પી.સી. ૨૨૭ (૨)	પેરા ૨૨૯	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૭૯) ૨ એસ.સી.આર. ૨૬૫	પેરા ૨૩૦	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૨૦૧૪) ૭ એસ.સી.આર. ૯૯૫	પેરા ૨૩૧	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
[૧૯૬૨) સપ્લ. એસ.સી.આર. ૧૦૪	પેરા ૨૩૧	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
(૧૯૭૬) ૧ એસઈસી ૫૪૨	પેરા ૨૩૫	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૧૯૮૦) ૧ સેક ૪૬૦	પેરા ૨૩૫	આધાર રાખ્યો
[૧૯૯૯] ૨ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૩૧૮	પેરા ૨૩૫	પર આધાર રાખ્યો
(૨૦૦૯] ૧૪ એસ.સી.આર. ૪૨૪	પેરા ૨૩૫	પર આધાર રાખ્યો
(૨૦૧૨) ૧૦ એસસીઆર ૧૫૭	પેરા ૨૩૫	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો
(૨૦૦૩) ૧ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૭૧૦	પેરા ૨૩૬	નો સંદર્ભ લેવામાં

		આવ્યો
[૧૯૮૮) ૧ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૧	પેરા ૨૮૪	નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો
(૧૯૭૬) ૧ એસ.સી.આર. ૧૦૧૭	પેરા ૨૮૬	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૨૦૦૩) ૪ સપ્લ. એસ.સી.આર. ૪૫૦	પેરા ૩૨૯	લાગુ પડતો નથી એમ ધારવામાં આવ્યો
(૨૦૧૪) ૨ એસ.સી.આર. ૧૭૫	પેરા ૩૫૪	નો ઉલ્લેખ કર્યો છે
(૧૯૬૩) ૫૦ આઈટીઆર ૧ (એસસી)	પેરા ૫૧૬	માં ઉલ્લેખિત
(૧૯૬૩) એસ.સી.આર. ૧૧૧	પેરા ૫૩૫	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે
(૧૯૮૨) ૩ એસ~સી ૫૧૬	પેરા ૫૩૭	નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો
[૨૦૧૪) ૨ એસસીઆર ૬૨૧	પેરા ૫૪૧	પર આધાર રાખવામાં આવ્યો

ફોજદારી અપીલીય અધિકારક્ષેત્ર : ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૩૦૦–૩૦૩/૨૦૧૭.

વડી અદાલતના તા. ૧૧.૦૫.૨૦૧૫ના ચૂકાદા અને હુકમમાંથી, બેંગલોર સ્થિત કર્ણાટકની વડી અદાલતમાં ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૮૩૫, ૮૩૬, ૮૩૭ અને ૮૩૮/૨૦૧૪

સાથે

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૩૦૪–૩૦૭, ૩૦૮–૩૧૩ અને ૩૧૪–૩૧૯ સન ૨૦૧૭ની.

બી.વી. આચાર્ય, સિદ્ધાર્થ લુથરા, શેખર નાફડે, બી. કુમાર, હરિન પી. રાવલ, વરિષ્ઠ વકીલો, બી. એલ. આચાર્ય, સંદેશ ચૌટા, જોસેફ એરિસ્ટોટલ એસ., શ્રીમતી પ્રિયા એરિસ્ટોટલ, સંદેશ ચૌટા, વી. જી. પ્રગાસમ, નિતિન સલૂજા, સુશ્રી અનિતા શેનોય, સુશ્રી વિશ્રુતિ વિજય, સૌમ્યારૂપ સાન્યાલ, સી. મણિશંકર, એસ. સેન્થિલ, એ. આસોકન, સુશ્રી એ. શુભાંગી તુલી, ગૌરવ અગ્રવાલ, જે. કરુપૈયાહ, કે.સી. પન્નીરસેલ્વમ, એન. બરણી કુમાર, કે. ધનંજયન, એસ. એન. ડી. કુલસેકરન, કે. કૃષ્ણમૂર્તિ, આર. રાકેશ શર્મા, ડી. વૈરમૂર્તિ, આર. ગોપાલ કૃષ્ણન, જય કિશોર સિંહ, રાઘવેન્દ્ર એસ. શ્રીવત્સ, સુશ્રી દિર્યા, આનંદ, અભય કુમાર, હરિકુમાર જી. નાયર, ગૌતમ ભારદ્વાજ, ગૌતમ શિવહંકર, મયંક પાંડે, આર. ગોપાલ કૃષ્ણન, હાજર રહેલ પક્ષકારો તરફથી વકીલો.

વ્યક્તિગત રીતે હાજર હસ્તક્ષેપકર્તા ડૉ. રૉક્સના સ્વામી, વકીલ.

અદાલતના ચુકાદાઓ નીચેના દ્વારા ઉચ્ચારવામાં આવ્યા હતા

પિનાકી ચંદ્ર ઘોષ, ન્યાયમૂર્તિ – લીવ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૨. આ અપીલોમાં અત્રેના સામાવાળાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલોમાં કર્ણાટક હાઇકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા તારીખ ૧૧.૫.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે પડકાર ફેંકવામાં આવેલ છે, જેના દ્વારા તેઓને તેમની સામે ઘડવામાં આવેલ ઇન્ડિયન પીનલ કોડ, ૧૮૬૦ (ટૂંકમાં "આઈપીસી") ની

કલમો ૧૨૦બી અને ૧૦૯ સાથે વંચાણે લેતા પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ (ટૂંકમાં "૧૯૮૮ નો અધિનિયમ") ની કલમો ૧૩(૧)(ઈ) અને ૧૩(૨) હેઠળના આરોપોમાંથી નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે અને તેના પરિણામે તેમાં ઉલ્લેખિત સંબંધિત પેઢીઓની જંગમ અને સ્થાવર એમ બંને મિલકતો જપ્ત કરવાના નીચલી કોર્ટના હુકમને રદ કરવામાં આવેલ છે. દરમિયાન, દલીલો પૂર્ણ થયા પછી, સામાવાળા નં. ૧ નું અવસાન થયું અને, આથી કાયદા મુજબ, તેમની સામેની અપીલો રદબાતલ થયેલ છે. તેમ છતાં, આરોપોના વ્યાપ અને ચાર્જના માળખા તેમજ રેકોર્ડ પર ઉપલબ્ધ મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને, તેના આધારે અન્ય સામાવાળાઓના સહયોગમાં તેમની ભૂમિકા અને સંડોવણી અંગેના સંદર્ભની આવશ્યકપણે તપાસ કરવી પડશે. સામાવાળા–આરોપીઓને સંદર્ભ મુજબ, જે હવે પછી સામાવાળાઓ/આરોપીઓ/એ૧/એ૨/એ૩/એ૪ તરીકે ઉલ્લેખિત છે.

૩. તમિલનાડુ રાજ્યના ભૂતપૂર્વ મુખ્યમંત્રી એ૧ અને સહ–આરોપીઓ એટલે કે એ૨, એ૩ અને એ૪ (અત્રેના સામાવાળાઓ) સામે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૧)(ઈ) અને વધુમાં આઈપીસીની કલમ ૧૨૦–બી અને કલમ ૧૦૯ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર કથિત ગુનાઓ આચરવા બદલ ચાર્જ ઘડવામાં આવ્યા હતા. ફરિયાદપક્ષનો કેસ એવો છે કે એ૧ (જેઓ હાલ મૃત્યુ પામેલ છે) ૨૪ મી જૂન, ૧૯૯૧ થી ૧૩ મી મે, ૧૯૯૬ સુધી તમિલનાડુના મુખ્યમંત્રી હતા. આ પહેલાં, તેઓ એપ્રિલ, ૧૯૮૪ થી ૨૭ મી જાન્યુઆરી, ૧૯૮૯ સુધી રાજ્યસભાના સભ્ય હતા અને વધુમાં તેઓ ૨૭ મી જાન્યુઆરી, ૧૯૮૯ થી ૩૦ મી જાન્યુઆરી, ૧૯૯૧ સુધી તમિલનાડુ વિધાનસભાના સભ્ય હતા. તેમણે ૧૯૬૪–૧૯૭૨ દરમિયાન ફિલ્મોમાં અભિનય પણ કર્યો હતો. હકીકતો દર્શાવે છે કે તેઓ સ્વર્ગસ્થ શ્રીમતી એન.આર. સંધ્યાના પુત્રી હતા, જેમણે પણ ૧૯૬૦ ના દાયકામાં ફિલ્મોમાં અભિનય કર્યો હતો. શ્રીમતી એન.આર. સંધ્યાનું વર્ષ ૧૯૭૧ માં અવસાન થયું હતું અને તેમની

માતાના તારીખ ૦૧.૧૧.૧૯૭૧ ના વસિયતનામા દ્વારા, એ૧ નીચેની મિલકતોના માલિક બન્યા હતા, એટલે કે,

(૧) નંબર ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ–૮૬ ખાતે જમીન અને મકાન;

(૨) હૈદરાબાદ શહેર ખાતે શ્રીનગર ઓફિસર્સ કોલોનીમાં પ્લોટ નં. ૩૬, ડોર નં. ૮/૩/૧૦૯૯ ખાતે મકાન;

(૩) આંધ્રપ્રદેશના રંગારેડ્ડી જિલ્લાના મેચલ તાલુકામાં આવેલા જીદીમેટલા ગામના સર્વે નં. ૫૨ અને સર્વે નં. ૫૦ અને પેટ બશીરાબાદ ગામના સર્વે નં. ૯૩/૧ માં દ્રાક્ષના બગીચા, ફાર્મહાઉસ અને નોકરોના ક્વાર્ટર સાથે કુલ ૧૦.૨૦ એકર જમીન;

(૪) આંધ્રપ્રદેશના પેટ બશીરાબાદ ગામમાં સર્વે નં. ૯૩/૨ માં ૩.૧૫ એકર જમીન;

ઉપરોક્ત મિલકતો ઉપરાંત, એ૧ પાસે આ મિલકતો પણ હતી –

(૫) અન્ના જિલ્લામાં હવે આવતા ચૈય્યૂર તાલુકામાં ૩.૪૩ એકર ખેતીલાયક જમીન (એસઆરઓ નોર્થ મદ્રાસના દસ્તાવેજ નં. ૪૫૬૪/૮૧, તારીખ ૧૬.૧૨.૧૯૮૧ મુજબ);

(૬) એક જૂની એમ્બેસેડર કાર અને એક જૂની કોન્ટેસા કાર;

(૭) રૂપિયા ૬૦,૪૩૫/– ની કિંમતની ટીએમએ–૨૪૬૬ રજીસ્ટ્રેશન નંબર ધરાવતી એક નવી મારુતિ કાર અને

(૮) કંપનીના શેર.

આમ, ૧૯૮૭ સુધી એ૧ પાસે રહેલી મિલકતો માત્ર રૂપિયા ૭.૫ લાખની હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. આ ઉપરાંત, તેમણે તેમના બેંક ખાતાઓમાં રૂપિયા ૧

લાખ સુધીનું બેલેન્સ અને દાગીનાની કેટલીક વસ્તુઓ હોવાનો દાવો પણ કર્યો હતો.

૪. એ૨ – શ્રીમતી શશિકલા નટરાજન એ શ્રી એમ. નટરાજનના પત્ની છે જેઓ વર્ષ ૧૯૭૦ માં તમિલનાડુ સરકારના માહિતી અને જનસંપર્ક વિભાગમાં પબ્લિસિટી આસિસ્ટન્ટ તરીકે સરકારી સેવામાં જોડાયા હતા અને ત્યારબાદ ક્રમશઃ બઢતી મેળવીને વર્ષ ૧૯૮૬ માં સદર વિભાગમાં ડેપ્યુટી ડિરેક્ટર બન્યા હતા. તેમણે ૧ લી નવેમ્બર, ૧૯૮૮ ના રોજ સરકારી સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું જેનો તમિલનાડુ સરકાર દ્વારા ૩ જી એપ્રિલ, ૧૯૯૧ ના રોજ પાછલી અસરથી સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૫. એ૨, હકીકતો પરથી જણાય છે તેમ, મેડિકલ કમ્પાઉન્ડર સી. વિવેકાનંદનની પુત્રી છે, અને ઉક્ત નટરાજન સાથે તેમના લગ્ન ૧૯૭૦ ના દાયકાની શરૂઆતમાં થયા હતા. શરૂઆતમાં એ૨ નંબર ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ–૮૬ ખાતેના એ૧ ના નિવાસસ્થાને પ્રસંગોપાત મુલાકાતી હતા, અને ૧૯૮૮ થી એ૧ સાથે કાયમી ધોરણે ત્યાં રહેવાનું શરૂ કર્યું હતું અને એ૧ દ્વારા તેમને તેમની મિત્ર–સહ–બહેન તરીકે સ્વીકારવામાં અને જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. ત્યારથી એ૨ એ એ૧ સાથે રહેવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું.

૬. એ૩ – શ્રી વી.એન. સુધાકરણ એ એ૨ ની મોટી બહેન શ્રીમતી વનિતામણી અને ટી.ટી. વિવેકાનંદનના પુત્ર છે. તેમણે ચેન્નઈની ન્યુ કોલેજમાં અભ્યાસ કરતી વખતે વર્ષ ૧૯૯૨ માં નંબર ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ – ૮૬ ખાતે રહેવાનું શરૂ કર્યું હતું. એ૧ એ એ૩ ને તેમના "પાલક પુત્ર" તરીકે સ્વીકાર્યા હતા અને જાહેર કર્યા હતા અને ૭.૯.૧૯૯૫ ના રોજ ચેન્નઈમાં ભવ્ય ઉજવણીમાં સત્યલક્ષ્મી સાથે તેમના લગ્ન કરાવ્યા હતા.

૭. એ૪, શ્રીમતી જે. ઈલવરાસી એ એ૨ ના મોટા ભાઈ સ્વર્ગસ્થ જયરામનના પત્ની છે. ઉક્ત જયરામન સરકારી કર્મચારી હતા અને ડિસેમ્બર, ૧૯૯૧ માં હૈદરાબાદ ખાતે એ૧ ના દ્રાક્ષના બગીચામાં કામ કરતી વખતે

વીજકરંટ લાગવાથી તેમનું મૃત્યુ થયું હતું. તેમના પતિના મૃત્યુ પછી, એ૪ ૧૯૯૨ ની શરૂઆતથી નંબર ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ–૮૬ ખાતે રહેવા આવ્યા હતા.

૮. ફરિયાદપક્ષનો કેસ એવો છે કે, ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ, એ૧ પાસે તેમના નામે અને એ૧ સાથે નંબર ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ ખાતે રહેતા એ૨ શ્રીમતી એન. શશિકલાના નામે રૂપિયા ૨,૦૧,૮૩,૯૫૭/– ની હદ સુધી મિલકતો અને નાણાકીય સંસાધનો હોવાનું જણાયું હતું, જેમાં એ૧ અને એ૨ દ્વારા ભાગીદાર તરીકે સ્થાપવામાં આવેલી મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ, મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ અને નમધુ એમજીઆરના નામે સંપાદિત મિલકતોનો પણ સમાવેશ થાય છે. પરંતુ, ૧.૭.૧૯૯૧ પછી, મિલકતો સંપાદિત કરવામાં અચાનક વધારો થયો હતો અને આ સમયગાળા દરમિયાન, એ૧ અને એ૨ એ એ૨, એ૩ અને એ૪ ના નામે કેટલીક પેઢીઓ સ્થાપી હતી, એટલે કે,

(૧) મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસીસ;

(૨) મેસર્સ જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ;

(૩) મેસર્સ જય રિયલ એસ્ટેટ;

(૪) મેસર્સ જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ;

(૫) મેસર્સ જે.એસ. લીઝિંગ એન્ડ મેઇન્ટેનન્સ;

(૬) મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસીસ;

(૭) મેસર્સ મેટલ કિંગ;

(૮) મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી (પી) લિ.,

(૯) મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિ.,

(૧૦) મેસર્સ રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિ.,

(૧૧) મેસર્સ સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝિસ પ્રાઇવેટ લિ.,

(૧૨) મેસર્સ લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિ.,

(૧૩) મેસર્સ રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિ.,

(૧૪) મેસર્સ મીડો એગ્રો ફાર્મ્સ પ્રાઇવેટ લિ.,

(૧૫) મેસર્સ ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ લિ.,

(૧૬) મેસર્સ એ.પી. એડવર્ટાઇઝિંગ સર્વિસીસ;

(૧૭) મેસર્સ વિઘ્નેશ્વરા બિલ્ડર્સ;

(૧૮) મેસર્સ લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન્સ;

(૧૯) મેસર્સ ગોપાલ પ્રમોટર્સ;

(૨૦) મેસર્સ શક્તિ કન્સ્ટ્રક્શન્સ;

(૨૧) મેસર્સ નમશિવાય હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ;

(૨૨) મેસર્સ અયપ્પા પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ્સ;

(૨૩) મેસર્સ સી એન્ક્લેવ;

(૨૪) મેસર્સ નવશક્તિ કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ;

(૨૫) મેસર્સ ઓશનેક કન્સ્ટ્રક્શન્સ;

(૨૬) મેસર્સ ગ્રીન ગાર્ડન એપાર્ટમેન્ટ્સ;

(૨૭) મેસર્સ માર્બલ માર્વેલ્સ;

(૨૮) વિનોદ વિડિયો વિઝન;

(૨૯) ફેક્સ યુનિવર્સલ;

(૩૦) ફ્રેશ મશરૂમ્સ;

(૩૧) મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી., અને

(૩૨) મેસર્સ કોડનાડુ ટી એસ્ટેટ;

૯. ફરિયાદપક્ષનો વધુ કેસ એવો છે કે ૧.૭.૧૯૯૧ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધીના ચેક પિરિયડ દરમિયાન, ઉપરની ઘણી પેઢીઓના સંબંધમાં કોઈ વ્યાપારી પ્રવૃત્તિઓ જ થઈ ન હતી, અને અન્યના સંબંધમાં, પ્રવૃત્તિઓ જમીન, મશીનરી, મકાન વગેરે જેવી મિલકતો હસ્તગત કરવાના સ્વરૂપની વધુ હતી, જે ઉત્પાદનલક્ષી ન હતી. આ પેઢીઓ દ્વારા કોઈ ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન ફાઈલ કરવામાં આવ્યા ન હતા. આ પેઢીઓના વ્યવસાયના સંદર્ભમાં કોમર્શિયલ ટેક્સ માટે કોઈ આકારણી પણ કરવામાં આવી નથી. એ૧ એ આકારણી વર્ષ ૧૯૮૭–૮૮ થી ૧૯૯૨–૯૩ સુધીના તેમના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન નવેમ્બર, ૧૯૯૨ સુધી ફાઈલ કર્યા ન હતા અને જ્યારે સંસદમાં આ મુદ્દો ઉઠાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો, ત્યારે એ૧ એ નવેમ્બર, ૧૯૯૨ માં ઉપરોક્ત સમયગાળા માટે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન ફાઈલ કર્યા. ૧.૭.૧૯૯૧ પછી, માત્ર એ૧ ના નામે જ નહીં, પરંતુ એ૨, એ૩ અને એ૪ ના નામે અને તેમના નામે શરૂ કરાયેલી પેઢીઓના નામે પણ જંગમ અને સ્થાવર મિલકતો અને બેંક ડિપોઝીટ વગેરે જેવા નાણાકીય સંસાધનોના રૂપમાં મિલકતો સંપાદિત કરવામાં આવી હોવાનું જણાયું હતું. એ૧ થી એ૪ ના નામે અને ઉપરોક્ત પેઢીઓના નામે જાળવવામાં આવેલા વિવિધ બેંક ખાતાઓની ચકાસણી પરથી જાણવા મળ્યું કે વિવિધ ખાતાઓમાં અવારનવાર રોકડ જમા કરવામાં આવી હતી જે સંબંધિત વ્યક્તિઓ અને પેઢીઓની આવક સાથે સુસંગત ન હતી. મિલકતો ગેરકાયદેસર રીતે સંપાદિત કરવાની સુવિધા માટે

એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં અવારનવાર રકમો ટ્રાન્સફર કરવામાં આવતી હતી. એ૧ મુખ્યમંત્રીનો હોદ્દો ધરાવતા હતા અને એ૨, એ૩ અને એ૪ એ એ૧ સાથે એક જ છત નીચે રહેતા હતા અને તેમના નામે મિલકતો સંપાદિત કરવા માટે પૂરતા સાધનો ધરાવતા ન હતા તે સંદર્ભમાં જોવામાં આવે ત્યારે, આવી મિલકતોનું વિશાળ પ્રમાણ સાબિત કરે છે કે મિલકતો વાસ્તવમાં એ૧ દ્વારા સંપાદિત કરવામાં આવી હતી.

૧૦. આગળ એવો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે કે, એક લોકસેવક એ૧ અને તેમના સાથીઓ એટલે કે એ૨, એ૩ અને એ૪ વચ્ચે એ૧ દ્વારા પોતાના નામે અને એ૨, એ૩ અને એ૪ ના નામે અને તેમના દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી વિવિધ પેઢીઓના નામે મિલકતો અને નાણાકીય સંસાધનો સંપાદિત કરવા અને ધરાવવાના ગુનાહિત કાવતરાના અનુસંધાને, તેઓએ રૂપિયા ૬૬,૬૪,૭૩,૫૭૩/- (જે પાછળથી રૂપિયા ૬૬,૬૫,૨૦,૩૯૫/- તરીકે સુધારવામાં આવી) ની મિલકતો અને નાણાકીય સંસાધનો એકઠા કર્યા, જે ૧.૭.૧૯૯૧ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધીના ચેક પિરિયડ દરમિયાન એ૧ અને એ૨ થી એ૪ ની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણમાં અત્યંત અપ્રમાણસર હતા. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, આ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ ના આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો, જેમ કે ભાડાની આવક, વિવિધ બેંક ડિપોઝીટમાંથી મેળવેલ વ્યાજ અને તેમના નામે અને એ૨, એ૩ અને એ૪ ના નામે રાખવામાં આવેલી અન્ય ડિપોઝીટ, કૃષિ આવક, લોન અને તમિલનાડુના મુખ્યમંત્રી તરીકે તેમને મળેલ પગારમાંથી થયેલી આવક, કુલ રૂપિયા ૯,૩૪,૨૬,૦૫૪/- હતી, જ્યારે આ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ દ્વારા લોનની મુદ્દલ અને વ્યાજની ચુકવણી સહિતનો ખર્ચ, અને અન્ય જાવકોનું રૂપિયા ૧૧,૫૬,૫૬,૮૩૩/- મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું. આમ, ૩૦.૪.૧૯૯૬ ના રોજ, એક લોકસેવક હોવાને નાતે એ૧ પાસે તેમના નામે અને એ૨, એ૩ અને એ૪ અને તેમના દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી પેઢીઓના નામે નાણાકીય સંસાધનો અને મિલકતો મળી આવી હતી, જે રૂપિયા ૬૬,૬૫,૨૦,૩૯૫/- (અંકે રૂપિયા છાસઠ કરોડ પાંસઠ લાખ વીસ

હજાર ત્રણસો અને પંચાણું પૂરા) ની હદ સુધી આવકના તેમના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણમાં ભારે અપ્રમાણસર હતી, જે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર કલમ ૧૩(૧)(ઈ) ની વ્યાખ્યામાં આવતો ગુનાહિત ગેરવર્તણૂકનો ગુનો છે અને એ૨, એ૩ અને એ૪ એ એ૧ સાથે કાવતરું ઘડ્યું હતું અને ઉપરોક્ત ગુનો આચરવામાં મદદગારી કરી હતી.

૧૧. ૧૪.૬.૧૯૯૬ ના રોજ, જનતા દળના તત્કાલીન પ્રમુખ ડો. સુબ્રમણ્યમ સ્વામી (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૩૨) એ મદ્રાસના પ્રિન્સિપાલ સેશન્સ/સ્પેશિયલ જજ સમક્ષ સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૨૦૦ હેઠળ એ૧ સામે ફરિયાદ નોંધાવી હતી, જેમાં એવો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે એ૧ એ તમિલનાડુના મુખ્યમંત્રી તરીકેનો જાહેર હોદ્દો સંભાળ્યા પછી, તેમની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણમાં અપ્રમાણસર મિલકતો સંપાદિત કરી હતી અને આવક મેળવી હતી. ઉક્ત ફરિયાદ ક્રિમિનલ એમ.પી. નં. ૩૨૩૮/૧૯૯૬ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી અને તારીખ ૨૧.૦૬.૧૯૯૬ ના હુકમ દ્વારા, પ્રિન્સિપાલ સેશન્સ જજ/સ્પેશિયલ જજે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૭ અને સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૨૦૨ હેઠળ તપાસ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને વધુમાં જરૂરી સામગ્રી એકત્રિત કરવાનો અને બે મહિનાના સમયગાળામાં કોર્ટ સમક્ષ અહેવાલ રજૂ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. સદર હુકમના અનુસંધાને, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૪૦ – વરિષ્ઠ આઈપીએસ અધિકારી શ્રીમતી લતિકા શરણે તપાસ હાથ ધરી હતી, વિવિધ સ્ત્રોતોમાંથી રેકોર્ડ અને દસ્તાવેજો એકત્રિત કર્યા હતા.

૧૨. તપાસ દરમિયાન, પ્રિન્સિપાલ સેશન્સ જજ/સ્પેશિયલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સદર હુકમને મદ્રાસ હાઈકોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો. ટૂંકા સમયગાળા માટે તપાસ પર રોક લગાવવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ હાઈકોર્ટે ડિરેક્ટર ઓફ વિજિલન્સ એન્ડ એન્ટી કરપ્શન, મદ્રાસ (જે હવે પછી "ડીવીએસી" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ને ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા આરોપોની તપાસ કરવા માટે યોગ્ય પગલાં લેવાનો નિર્દેશ આપવાની મહેરબાની

કરેલ અને આખરે, આંક પી–૨૨૬૬ મુજબ ૧૮.૯.૧૯૯૬ ના રોજ એ૧ સામે એફઆઈઆર દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૧૩. તપાસ દરમિયાન, એ૧ ના રહેણાંક પરિસર અને અન્ય વિવિધ સ્થળોની તલાશી લીધા પછી, તપાસ અધિકારીને અનેક ગુનાહિત સાહિત્ય મળ્યા અને મોટા પ્રમાણમાં દસ્તાવેજો જપ્ત કરવામાં આવ્યા અને મોટી સંખ્યામાં સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા. આવી તપાસ દરમિયાન એકત્ર કરવામાં આવેલ ગુનાહિત પુરાવાઓએ કથિત ગુનામાં એ૨ થી એ૪ ની સંડોવણી જાહેર કરી. આથી, એ૨, એ૩ અને એ૪ ને સહ–આરોપી તરીકે ઉમેરવા માટે અને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમો ૧૩(૨) અને ૧૩(૧)(ઈ) સાથે વંચાણે લેતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૨૦–બી અને ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૦૯ હેઠળના વધારાના ગુનાઓ ઉમેરવા માટે ૨૨.૦૧.૧૯૯૭ ના રોજ સ્પેશિયલ જજ સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. આવી તપાસ પૂરી થવા પર, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૫૯ (શ્રી નલ્લમ્મા નાયડુ) દ્વારા ૪.૬.૧૯૯૭ ના રોજ તમામ આરોપીઓ સામે ચાર્જ દાખલ કરવામાં આવ્યો જેને ચેન્નાઈના નવમા એડિશનલ સેશન્સ જજ (સ્પેશિયલ કોર્ટ, ૧) ની ફાઇલ પર સ્પેશિયલ સી.સી. નં. ૭/૯૭ તરીકે યોગ્ય રીતે નોંધવામાં આવ્યો.

૧૪. પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવી અને ચેન્નાઈના સ્પેશિયલ જજ દ્વારા નીચે મુજબના ચાર્જ ઘડવામાં આવ્યા:

પહેલું:– કે તમે એ૧ થી એ૪ એ ૧.૭.૧૯૯૧ અને ૩૦.૪.૧૯૯૬ ની વચ્ચેના સમયગાળા દરમિયાન ચેન્નાઈ અને તમિલનાડુના અન્ય સ્થળોએ, તમે એ૧ એક જાહેર સેવક હોવાથી, તમારી સાથે એ૨ થી એ૪, તમારા એ૧ ના નામે અને તમારા એ૨ થી એ૪ ના નામે અને એ૨ થી એ૪ ના નામે ચાલુ કરવામાં આવેલ બત્રીસ (૩૨) વેપારી સાહસોના નામે રૂ. ૬૬,૬૫,૨૦,૩૯૫/– ની હદ સુધી આવકના નાણાકીય સંસાધનો પ્રાપ્ત કરવા અને ધરાવવાના ઉદ્દેશ્યથી એક ગુનાહિત કાવતરાના પક્ષકારો હતા, જેનો તમે (એ૧) સંતોષકારક હિસાબ આપી

શક્યા ન હતા અને તમે (એ૨ થી એ૪) તમારા વતી તમારા નામે (એ૨ થી એ૪) નાણાકીય સંસાધનો અને મિલકતનો નોંધપાત્ર હિસ્સો ધરાવીને એ૧ ને મદદગારી કરી હતી અને તેના દ્વારા તમે એ૧ થી એ૪ એ પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ ની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૧)(ઈ) સાથે વંચાણે લેતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૨૦–બી હેઠળ શિક્ષાપાત્ર અને આ કોર્ટની હકૂમત હેઠળ આવતો ગુનો કરેલ છે.

બીજું:– કે સદર ગુનાહિત કાવતરાના અનુસંધાનમાં તમે એ૧ એ, સદર સમયગાળા દરમિયાન અને સદર સ્થળોએ, તમિલનાડુ રાજ્યના મુખ્યમંત્રી તરીકે એટલે કે એક જાહેર સેવક હોવાથી, તમારા નામે અને એ૨ થી એ૪ ના નામે અને એ૨ થી એ૪ ના નામે ચાલુ કરવામાં આવેલ વેપારી સાહસોના નામે, તમારી આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો કરતા અપ્રમાણસર રૂ. ૬૬,૬૫,૨૦,૩૯૫/– ની હદ સુધીના નાણાકીય સંસાધનો અને મિલકત પ્રાપ્ત કરી અને ધરાવી, જેનો તમે સંતોષકારક હિસાબ આપી શક્યા ન હતા, અને તેના દ્વારા તમે એ૧ એ પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ ની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર અને આ કોર્ટની હકૂમત હેઠળ આવતો ગુનો કરેલ છે.

ત્રીજું:– કે સદર ગુનાહિત કાવતરાના અનુસંધાનમાં તમે એ૨ થી એ૪ એ સદર સમયગાળા દરમિયાન અને સદર સ્થળોએ જાહેર સેવક એવા એ૧ ની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો કરતા અપ્રમાણસર નાણાકીય સંસાધનો અને મિલકત ધરાવવામાં ઈરાદાપૂર્વક મદદ કરીને એ૧ ને મદદગારી કરી હતી અને જેનો તેણી સંતોષકારક હિસાબ આપી શકી ન હતી, તમારા નામોમાં અને તમારા નામે ચાલુ કરવામાં આવેલ વેપારી સાહસોના નામે સદર નાણાકીય સંસાધનો અને મિલકતનો નોંધપાત્ર હિસ્સો ધરાવીને, અને તેના દ્વારા તમે એ૨ થી એ૪ એ પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ ની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૧)(ઈ) સાથે વંચાણે લેતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૦૯ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર અને આ કોર્ટની હકૂમત હેઠળ આવતો ગુનો કરેલ છે.

૧૫. આરોપીઓ દ્વારા ચાર્જનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો. ટ્રાયલ પડતર હોવા દરમિયાન, ડી.વી. એન્ડ એ.સી. ને સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૧૭૩(૮) હેઠળ વધુ તપાસની પરવાનગી આપવામાં આવી હતી અને એ૨ સાથેના કાવતરામાં દેશની બહાર એ૧ દ્વારા અપ્રમાણસર અસ્કયામતો/સંપત્તિના કથિત એકત્રીકરણ સંબંધિત પુરાવા અને સામગ્રી એકત્ર કરવા માટે ડેઝિગ્નેટેડ કોર્ટ દ્વારા લેટર્સ રોગેટરી મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા. વધુ તપાસ દરમિયાન એકત્ર કરવામાં આવેલ પુરાવાઓના આધારે, ૨.૯.૨૦૦૦ ના રોજ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા એ૧ અને એ૨ સામે ક્રાઈમ નં. ૨/એસી/૨૦૦૦ માં એક અલગ એફ.આઈ.આર. દાખલ કરવામાં આવી હતી જે ૨૩.૩.૨૦૦૧ ના રોજની ચાર્જશીટમાં પરિણમી જેને સ્પેશિયલ સી.સી. નં. ૨/૨૦૦૧ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી.

૧૬. ત્યારપછી સમયાંતરે પુરાવા નોંધવામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ, સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ પગલાં લેવામાં આવ્યા હતા. જ્યાં સુધી એ૧ નો સવાલ છે, તેણીને પ્રશ્નાવલીનો જવાબ આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી જે તેણીને ૨૫.૨.૨૦૦૩ ના રોજ તેનો જવાબ આપવાના નિર્દેશ સાથે પહોંચાડવામાં આવી હતી, જેનું એ૧ દ્વારા પાલન કરવામાં આવ્યું હતું. સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ મુજબ એ૨ થી એ૪ ને પણ પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હતા જે યોગ્ય રીતે ૨૬.૨.૨૦૦૩ ના રોજ પૂર્ણ કરવામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ, બચાવપક્ષના સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, ટ્રાન્સફર પિટિશન (ક્રિમિનલ) નં. ૭૭–૭૮/૨૦૦૩ માં તેના ૧૮.૧૧.૨૦૦૩ ના રોજના ચુકાદા દ્વારા, સુપ્રિમ કોર્ટે સદર બાબતને કર્ણાટક રાજ્યમાં ટ્રાન્સફર કરી અને સદર ચુકાદાની શરતોમાં, કર્ણાટક સરકારે તેના ૨૭.૧૨.૨૦૦૩ ના રોજના હુકમ દ્વારા યોગ્ય રીતે બેંગ્લોર ખાતે સ્પેશિયલ કોર્ટની સ્થાપના માટે મંજૂરી આપી અને ૧૯.૦૨.૨૦૦૫ ના રોજના જાહેરનામા દ્વારા, સદર બાબત ચલાવવા માટે પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર તરીકે શ્રી બી.વી. આચાર્ય, સિનિયર

એડવોકેટ અને કર્ણાટકના ભૂતપૂર્વ એડવોકેટ જનરલની યોગ્ય રીતે નિમણૂક કરી.

૧૭. ત્યારબાદ, સ્પેશિયલ સી.સી. નં. ૭/૧૯૯૭ ધરાવતી સદર બાબતને સ્પેશિયલ સી.સી. નં. ૨૦૮/૨૦૦૪ તરીકે નવો નંબર આપવામાં આવ્યો હતો અને સ્પેશિયલ સી.સી. નં. ૨/૨૦૦૧ ને સ્પેશિયલ જજ (એટલે કે બેંગ્લોર ખાતેના ૩૬મા એડિશનલ સિટી સિવિલ એન્ડ સેશન્સ જજ) ની ફાઇલ પર સ્પેશિયલ સી.સી. નં. ૨૦૯/૨૦૦૪ તરીકે નવો નંબર આપવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ આરોપીઓ વતી કેટલાક પગલાં લેવામાં આવ્યા હતા અને મામલો આ કોર્ટ/સુપ્રિમ કોર્ટ સુધી ગયો હતો ત્યારબાદ સ્પેશિયલ જજ સમક્ષ ટ્રાયલ ફરી શરૂ કરવામાં આવી હતી. આરોપીઓને તેમના સાક્ષીઓની તપાસ કરવા માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ કોર્ટ સમક્ષ ૯૯ સાક્ષીઓ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમના પુરાવા પૂર્ણ કર્યા હતા. ન્યાયનિર્ણય માટે નિર્ણાયક રીતે આવશ્યક ન હોવાથી તમામ ઘટનાપૂર્ણ વાસ્તવિક હસ્તક્ષેપોના વર્ણનને ટાળવામાં આવ્યું છે.

૧૮. એવું જણાય છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી નક્કી કરવા માટે નીચેના મુદ્દાઓ તારવી કાઢ્યા:

(એ) શું ફરિયાદપક્ષ વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરે છે કે એ૧ એ, એક જાહેર સેવક હોવાથી, ૦૧.૦૭.૧૯૯૧ અને ૩૦.૦૪.૧૯૯૬ ના ચેક સમયગાળા દરમિયાન તેણીના જાણીતા આવકના સ્ત્રોત કરતા અપ્રમાણસર રૂ. ૬૬,૬૫,૨૦,૩૯૫/– ના મૂલ્યના નાણાકીય સંસાધનો અને અસ્કયામતો તેણીના નામે અને એ૨ થી એ૪ ના નામે અને તેમના નામે ચાલુ કરવામાં આવેલ વેપારી સાહસોના નામે પ્રાપ્ત કરી અને ધરાવી હતી, જેનો તેણી સંતોષકારક હિસાબ આપી શકી ન હતી?

(બી) શું ફરિયાદપક્ષ વધુમાં વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરે છે કે એ૧ થી ૪ એ૧ ના નામે અને એ૨ થી ૪ ના નામે અને એ૨ થી ૪ ના નામે ચાલુ

કરવામાં આવેલ ૩૨ વેપારી સાહસોના નામે રૂ. ૬૬,૬૫,૨૦,૩૯૫/– ની હદ સુધીના નાણાકીય સંસાધનો અને અસ્કયામતો પ્રાપ્ત કરવા અને ધરાવવાના ઉદ્દેશ્યથી એક ગુનાહિત કાવતરાના પક્ષકારો હતા અને તેના દ્વારા પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ ની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૨૦–બી હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો કરેલ છે?

(સી) શું ફરિયાદપક્ષ વધુમાં વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરે છે કે એ૨ થી એ૪ એ, એ૧ ની જાણીતા આવકના સ્ત્રોત કરતા અપ્રમાણસર નાણાકીય સંસાધનો અને મિલકતોની પ્રાપ્તિ અને કબજામાં ઈરાદાપૂર્વક મદદ કરીને, તેમના નામોમાં અને એ૨ થી એ૪ ના નામે ચાલુ કરવામાં આવેલ ૩૨ વેપારી સાહસોના નામે તેનો નોંધપાત્ર હિસ્સો ધરાવીને ઉપરોક્ત ગુનામાં મદદગારી કરી હતી, જે તેમને પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ ની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૦૯ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠરાવવાને પાત્ર બનાવે છે?

(ડી) શું હુકમ ?

૧૯. ટ્રાયલ કોર્ટે તેના દ્વારા ઘડવામાં આવેલા મુદ્દાઓના સંબંધમાં રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કર્યું અને આરોપીઓ સામે ઘડવામાં આવેલા ચાર્જ સાથે યોગ્ય રીતે કામ પાર પાડ્યું. ટ્રાયલ કોર્ટે પુરાવાઓ, હકીકતો તેમજ તેની સમક્ષ ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓ, ઉઠાવવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી બાબત સાથે વિસ્તૃત રીતે કામ પાર પાડ્યું અને બાબતના તમામ પાસાઓ સાથે કામ પાર પાડ્યા પછી, અન્ય બાબતોની સાથે ઠેરવેલ કે:

".....કોઈપણ તરફથી એવી કોઈ દલીલ નથી કે ચેક સમયગાળાની પસંદગીથી આરોપીને કોઈપણ રીતે કોઈ પ્રતિકૂળ અસર અથવા ગેરલાભ થયો છે. આથી, મારા મતે, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પસંદ કરાયેલ ૫ વર્ષનો સમયગાળો આવકના જાણીતા સ્ત્રોત અને આરોપીના કબજામાં રહેલા નાણાકીય સંસાધનો

અને મિલકતનું વાજબી અને વ્યાપક ચિત્ર આપવા માટે વ્યાજબી રીતે પૂરતો છે જેથી આ કાર્યવાહીમાં સંડોવાયેલા મુદ્દાઓ પર વાજબી નિર્ણય પર પહોંચી શકાય."

૨૦. હકીકતો પરથી એવું જણાય છે કે, ફરિયાદપક્ષે ચેક સમયગાળાની શરૂઆતમાં એટલે કે ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ આરોપીઓ દ્વારા ધરાવવામાં આવતી અસ્કયામતોની વિગતો એનેક્ષર–૧ (આંક પી–૨૩૨૭) માં સૂચિબદ્ધ કરી છે. સદર એનેક્ષર અહીં નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવેલ છે:

એનેક્ષર – ૧

(૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની અસ્કયામતો)

ક્રમ નં.	**મિલકતનું વર્ણન**	**જેમના નામે છે તે**	**મિલકતનું મૂલ્ય (રૂ.)**
૧.	આર. સરલા પાસેથી ખરીદેલ નં. ૩૬, પોએસ ગાર્ડન ચેન્નાઈ–૮૬ (તેનમપેટનો સર્વે નં. ૧૫૬૭) ખાતે જમીન અને મકાન	શ્રીમતી એન.આર. સંધ્યા અને સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ કરતા મેસર્સ નાટ્ય કલા નિકેતન	૧,૩૨,૦૦૯.૦૦
૨.	હૈદરાબાદ શહેરના શ્રી નગર ઓફિસર્સ કોલોનીમાં ડોર નં. ૮/૩/૧૦૯૯ ખાતે હરિપ્રકાશ રાવના પુત્ર કોકા સામ્બશિવા રાવ પાસેથી ખરીદેલ હૈદરાબાદ શહેરના શ્રી નગર ઓફિસર્સ કોલોનીમાં પ્લોટ નં. ૩૬ માં ૬૫૧.૧૮ ચોરસ મીટર	,,	૫૦,૦૦૦.૦૦

	મકાનના વિસ્તારમાં ડોર નં. ૮/૩/૧૦૯૯, વોર્ડ નં. ૮, બ્લોક નં. ૩		
૩.	**રંગા રેડ્ડી જિલ્લાના કુત બુલ્લાપુર (મંડલ) માં પેટ બશીરાબાદ અને જીડીમેટલા ગામમાં ગ્રેપ ગાર્ડન કમ્પાઉન્ડની અંદર બે ફાર્મ હાઉસ, સર્વન્ટ ક્વાર્ટર્સ અને અન્ય મકાનો, જીડીમેટલા ગામના સર્વે નં. ૫૦ અને ૫૨/ઇ તથા પેટ બશીરાબાદ ગામના સર્વે નં. ૯૩ઇ અને ૯૩ યુ માં (કુલ વિસ્તાર ૧૧.૩૫ એકર)**	,,	૧,૬૫,૦૫૮.૫૦
૪.	એ–પી. માં મેડચલ તાલુકાના પેટ બશીરાબાદ ગામ ખાતે ૩.૧૫ એકર (૧.૩૬ હેક્ટર) ના વિસ્તારમાં સર્વે નં. ૯૩/૩ માં જમીન,	,,	૧૩,૨૫૪.૫૦
૫.	ચેન્નાઈ, કલાદીપેટ્ટાઇ, થિરુવોટ્ટિયુર મેઈન રોડ, નં. ૧૦૪૬/૮ ના નટેસા મુદલિયારના પુત્ર એમ.એન. વેંકટચલ મુદલિયાર પાસેથી ખરીદેલ સર્વે નં.	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૧૭,૦૬૦.૦૦

	૩૬૬/૨,૫,૬ માં ચેયુર ગામમાં ૩.૪૩ એકર માપની ખેતીની જમીન.		
૬.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના ચેન્નાઈ–૪, સાન્થોમ, અંતુ સ્ટ્રીટ, ૩/૪, આર.આર. ફ્લેટ્સમાં ફ્લેટ નં. ૭ અને જમીન સી – રૂ. ૨,૭૫,૦૦૦/– એસ – રૂ. ૩૫,૭૫૦/– એફ – રૂ. ૨,૭૮૦/–	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૩,૧૩,૫૩૦.૦૦
૭.	ચેન્નાઈ–૨૮, શ્રીનિવાસ એવેન્યુ, ૧૫, વેંકટરામન સ્ટ્રીટના એચ. વેંકટસુબનના પુત્ર વી.એચ. સુબ્રમણ્યમ પાસેથી ખરીદેલ ૧૮૯૦૭ ચોરસ ફૂટના વિસ્તારમાં આર.એસ. નં. ૪૦૮૭, પ્લોટ નં. ૮૩ માં ચેન્નાઈ ખાતે પદ્મમ્મલ સ્ટ્રીટ, ડોર નં. ૧૯ પર મકાન	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા)	૫,૭૦,૦૩૯.૦૦
૮.	ચેન્નાઈ–૬, થાઉસન્ડ લાઈટ્સ, ફર્સ્ટ સ્ટ્રીટ, ગુલામ અબ્બાસ અલી ખાન, નં. ૭ના મોહમ્મદ હનીફ પાસેથી મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસના	મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ	૯૮,૯૦૪.૦૦

	નામે ખરીદેલ ચેન્નાઈ–૬, અન્ના સલાઈ, ૬૦૨ ખાતે ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર દુકાન નં. ૧૪ સી – રૂ. ૮૫,૦૦૦/– એસ – રૂ. ૧૩,૦૪૫/– એફ – રૂ. ૮૫૯/–		
૯.	ચેન્નાઈ–૬, ખાદર નવાઝ ખાન રોડ, ૧૪ ખાતે આવેલ મેસર્સ હોલિડે સ્પોર્ટ્સ પ્રાઈવેટ લિમિટેડની ઓફિસ પાસેથી ખરીદેલ ૧૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૭૩૬ ચોરસ ફૂટ જમીનમાં ૬૮/૧૨૦૦૦ અવિભાજિત હિસ્સાની હદમાં આર.એસ. નં. ૫૮/૫૧ માં નુગમ્બક્કમ, ખાદર નવાઝ ખાન રોડ, ડોર નં. ૧૪ ખાતે માત્ર જમીનનો અવિભાજિત હિસ્સો	,,	૨,૧૦,૯૧૯.૦૦
૧૦.	ચેન્નાઈ–૨૮, મંદવેલી, ૪૪, વન્નિયમપતિ સ્ટ્રીટના મુનુસામી નાયડુના પુત્ર કે. સેલ્વરાજ પાસેથી ખરીદેલ ૧૨૦૬ ચોરસ ફૂટના વિસ્તારમાં નવો નં. ૨૧૨, સર્વે નં. ૭૨ માં સેન્ટ મેરીસ રોડ, ડોર નં. ૨૧૩/બી	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૩,૬૦,૫૦૯.૦૦

	ખાતે જમીન અને મકાન		
૧૧.	ચેન્નાઈ–૧, ત્રીજો માળ, ૧૩૪, અંગપ્પન નાયકન સ્ટ્રીટના મોઈઝ કે. લોહાનીના પુત્ર મુસ્તફા એમ. લોહાની અને અન્ય ૨ લોકો પાસેથી ખરીદેલ માયલાપોરના બ્લોક નં. ૭૧ ના આર.એસ. નં. ૩/૧૦ અને ૩/૧૧ માં ૧૭ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૮૫૬ ચોરસ ફૂટમાં ૫૪/૪૨૬૫૬ માં જમીનના અવિભાજિત હિસ્સા સાથે માઉન્ટ રોડ, ડોર નં. ૬૦૨ ખાતે ગ્રાઉન્ડ ફ્લોરમાં ૧૮૯ ચોરસ ફૂટની દુકાન નં. ૧૮	,,	૧,૦૫,૪૦૯.૦૦
૧૨.	ત્રિચી, અયપ્પા નગર, ૧૪, થિલગર સ્ટ્રીટના નમચિયમના પુત્ર વી.એન. સોમસુંદરમ પાસેથી ખરીદેલ ૨૪૦૦ ચોરસ ફૂટના વિસ્તારમાં સર્વે નં. ૧૦૯૧ માં તાંજોર ખાતે જમીન અને મકાન.	મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ (ભાગીદારો – સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા)	૧,૫૭,૧૨૫.૦૦
૧૩.	તાંજોર, ઈસ્ટ ગેટ, ૧૨૭૯, ઓલ્ડ નેહ્રુ	મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ	૧,૧૫,૩૧૫.૦૦

	મેઢુ સ્ટ્રીટના કે.એન. કુપ્પુસામીના પુત્ર કે. લોગનાથન પાસેથી ખરીદેલ ટી.એસ. નં. ૧૦૯૧ માં ૫૧૦૦ ચોરસ ફૂટના વિસ્તારમાં તાંજોરમાં મહાર નોમ્બુ ચાવડી, છઠ્ઠા વોર્ડ, ત્રીજા ડિવિઝનમાં એચ.ડી. રોડ ખાતે ખાલી જગ્યા.		
૧૪.	ત્રિચી, અયપ્પન નગર, નં. ૧૧ થિલગર સ્ટ્રીટના વી.એન. સોમસુંદરમની પત્ની મુથુ લક્ષ્મી પાસેથી ખરીદેલ તાંજોરના ટી.એસ. નં. ૧૦૯૧ માં ૮૯૭૦ ચોરસ ફૂટના વિસ્તારમાં મહાર નોમ્બુ ચાવડીમાં વોર્ડ નં. ૬ ખાતે ખાલી જગ્યા.	,,	૨,૦૨,૭૭૮.૦૦
૧૫.	**ત્રિચી, કેન્ટોનમેન્ટ, ૨૨–એ વિલિયન રોડના મિરાસી પાસેથી ખરીદેલ (કુલ માપ ૩૫૨૫ ચોરસ ફૂટ) ટી.એસ. નં. ૧૦૭, બ્લોક નં. ૩૦ માં નવો વોર્ડ નં. કે, ત્રીજો ક્રોસ રોડ, પ્લોટ નં. ૧૦૨ માં ત્રિચીમાં પોનનગર, અભિષેકપુરમ ખાતે જમીન અને મકાન.**	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૫,૮૫,૪૨૦.૦૦

૧૬.	તાંજોર, નીડામંગલમ, કૂથન્નલ્લુર, નં. ૪, હુસૈન રોડના. અનવરદીન રાઉથરના. પુત્ર નૈના. મોહમ્મદ રાઉથર, અનવરદીન રાઉથરની પત્ની ઉમ્મુલ પજરિયા. અમ્મલ પાસેથી ખરીદેલ તાંજોર જિલ્લાના. મન્નારગુડી તાલુકાના. સુંદરકોટ્ટાઈ ગામના. સર્વે નં. ૪૦૨–૨ માં ૩.૨૩ એકરની હદમાં સૂકી જમીન.	મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ	૭૫,૨૧૦.૦૦
૧૭.	મેસર્સ હીટેક્સ ઇક્વિપમેન્ટ્સના. એકમાત્ર માલિક – ચેન્નાઈ–૪૧, કોટ્ટિવાક્કમ, યુનિયન કાર્બાઇડ કોલોની, ૧૮૪, વેમ્બુલિઅમ્મન કોઇલ સ્ટ્રીટના. એસ.કે.આર. કરુપ્પન ચેટ્ટિયારના. પુત્ર કે. વિશ્વનાથન પાસેથી ખરીદેલ અડયાર, શેડ નં. સી–૮, ૫૬૫૮ ચોરસ ફૂટનો વિસ્તાર, બ્લોક નં. ૬, સર્વે નં. ૫૫ અને ૫૬ માં ગિંડી, થિરુ વી. કા ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ખાતે જમીન	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ	૫,૨૮,૦૩૯.૦૦

	અને મકાન.		
૧૮.	રજી. નં. ટીએમએ ૨૪૬૬ (નવી) ધરાવતી મારુતિ કાર	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૬૦,૪૩૫.૦૦
૧૯.	રજી. નં. ટીએન–૦૯/૦૦૩૩ ધરાવતી કોન્ટેસા કાર	,,	૨,૫૬,૨૩૮.૦૦
૨૦.	રજી. નં. ટીએસઆઇ ૯૦૯૦ ધરાવતી સ્વરાજ મઝદા વાન	,,	૧,૭૬,૧૭૨.૬૭
૨૧.	રજી. નં. ટીએસજે ૭૨૯૯ ધરાવતી ટ્રેક્સ જીપ	,,	૧,૦૪,૦૦૦.૦૦
૨૨.	રજી. નં. ટીએસઆર ૩૩૩ ધરાવતી સ્વરાજ મઝદા વાન	,,	૨,૯૯,૮૪૫.૦૦
૨૩.	રજી. નં. ટીએસજે ૭૨૦૦ ધરાવતી ટ્રેક્સ જીપ	,,	૧,૦૪,૦૦૦.૦૦
૨૪.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના નામે ૩૦.૧૨.૧૯૮૮ ના રોજ કેલીસ બ્રાન્ચ ખાતે કેનેરા બેંકમાં ખોલવામાં આવેલ એસબી એકાઉન્ટ નં. ૩૮૭૪૬ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૧૩,૬૦૧.૯૮
૨૫.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના નામે ૧૯.૫.૧૯૮૯ ના રોજ સિકંદરાબાદ	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૯,૧૮,૨૧૦.૨૯

	ખાતે સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયામાં ખોલવામાં આવેલ એસબી એકાઉન્ટ નં. ૨૦૬૧૪ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક		
૨૬.	સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા ભાગીદાર છે તે નમધુ એમજીઆરના નામે ૨૩.૧૦.૧૯૮૯ ના રોજ માયલાપોર બ્રાન્ચની કેનેરા બેંકમાં ખોલવામાં આવેલ સીએ નં. ૧૯૫૨ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	નમધુ એમજીઆર	૫,૫૧,૮૨૬.૯૪
૨૭.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના નામે ૨૩.૫.૧૯૯૦ ના રોજ માયલાપોર બ્રાન્ચની કેનેરા બેંકમાં ખોલવામાં આવેલ એસબી એકાઉન્ટ નં. ૨૩૨૧૮ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૧,૪૦,૧૯૮.૨૫
૨૮.	સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલાના નામે કેલીસ બ્રાન્ચમાંથી ટ્રાન્સફર પર	સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ કરતા મેસર્સ જયા	૭,૮૩,૮૬૦.૯૭

	૨૬.૯.૧૯૯૦ ના રોજ માયલાપોર બ્રાન્ચની કેનેરા બેંકમાં ખોલવામાં આવેલ સીએ નં. ૨૦૪૭ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	પબ્લિકેશન્સ	
૨૯.	માયલાપોરની કેનેરા બેંકમાં એફ.ડી. નં. ૪૫૧/૧૯૯૦, તા. ૧૯.૬.૧૯૯૦	,,	૬૪,૫૨૦.૦૦
૩૦.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના નામે ૨૮.૨.૧૯૯૦ ના રોજ અન્ના નગર બ્રાન્ચ, બેંક ઓફ મદુરાઈમાં ખોલવામાં આવેલ એસબી એકાઉન્ટ નં. ૫૧૫૮ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૨,૫૭,૮૮૬.૨૫
૩૧.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના નામે ૧૨.૧૦.૧૯૯૦ ના રોજ માયલાપોર બ્રાન્ચની કેનેરા બેંકમાં ખોલવામાં આવેલ સીએ નં. ૨૦૧૮ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	,,	૨,૪૦,૮૩૫.૦૨
૩૨.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના નામે ૧૬.૪.૧૯૯૧ ના રોજ માયલાપોર બ્રાન્ચની કેનેરા	,,	૫,૨૦,૩૯૬.૪૫

	બેંકમાં ખોલવામાં આવેલ એસબી એકાઉન્ટ નં. ૨૩૮૩૨ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક		
૩૩.	સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા બંને ભાગીદાર છે તેવા શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસના નામે ૨૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ માયલાપોર બ્રાન્ચની કેનેરા બેંકમાં ખોલવામાં આવેલ સીએ નં. ૨૦૬૧ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ	૨,૨૯,૫૭૮.૪૯
૩૪.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના નામે કોઠારી ઓરિએન્ટલ ફાઈનાન્સમાં એફડી	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૧,૦૦,૦૦૦.૦૦
૩૫.	,,	,,	,,
૩૬.	,,	,,	,,
૩૭.	આ નામે શ્રીરામ ફાઈનાન્સમાં એફડી	,,	૩,૦૦,૦૦૦.૦૦
૩૮.	,,	,,	૫,૦૦,૦૦૦.૦૦
૩૯.	,,	,,	૨૦,૦૦,૦૦૦.૦૦
૪૦.	,,	,,	૭,૦૦,૦૦૦.૦૦
૪૧.	૧૯૬૯ અને ૧૯૭૧ દરમિયાન જે.	,,	

	જયલલિતાની માતા દ્વારા કોઈમ્બતુરના મદ્રાસ ઓક્સિજન એન્ડ એસીટીલીન કંપની લિમિટેડમાં ઈક્વિટી શેરના રૂપમાં રોકાણ અને સેલ્વી જે. જયલલિતાને વારસામાં મળેલ		
૪૨.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા ૨૨.૫.૧૯૭૮ ના રોજ અંબાતુર, મદ્રાસ–૫૮ ના કુણાલ એન્જિનિયરિંગ કંપની લિમિટેડમાં ૧૦૦૦ શેર માટે શેરના રૂપમાં રોકાણ કે જેના પર ૧૮.૨.૧૯૮૩ ના રોજ ૫૦૦ બોનસ શેર મળ્યા છે	,,	
૪૩.	સર્ચ વખતે નં. ૩૬, પોએસ ગાર્ડન ખાતેથી મળી આવેલી ૨૧૪૦ જૂની સાડીઓ અને અન્ય કપડાંની કિંમત	,,	૪,૨૧,૮૭૦.૦૦
૪૪.	૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટ દ્વારા મૂલ્યાંકન મુજબ સેલ્વી જે. જયલલિતાના ૮૬ નંગ દાગીના	,,	૧૭,૫૦,૦૩૧.૦૦

૪૫.	૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટ દ્વારા મૂલ્યાંકન મુજબ શ્રીમતી એન. શશિકલાના હોવાનો દાવો કરેલા ૬૨ નંગ દાગીના	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૯,૩૮,૪૬૦.૦૦
૪૬.	૭૦૦ કિગ્રા વજનના ચાંદીના વાસણો (સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા ફાઈલ કરાયેલા આઈટી રિટર્ન મુજબ) (કિંમત રૂ. ૪,૦૦૦/– પ્રતિ કિગ્રાના દરે નક્કી કરાઈ)	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૨૮,૦૦,૦૦૦.૦૦
૪૭.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા ૨ વર્ષ માટે બેંક ઓફ મદુરાઈ, અન્ના નગરના એમઆઈડીએસ નં. ૭૧૬૭૬૭, તા. ૩૦.૪.૧૯૯૦ માં જમા કરાયેલી રકમ જે ૧.૭.૧૯૯ ના રોજ અમલમાં હતી	,,	૧૦,૦૦,૦૦૦.૦૦
૪૮.	ચેન્નાઈ–૧૭, ટી. નગર બ્રાન્ચ, સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયામાં સેલ્વી જે. જયલલિતાના સીડીએસ – આઈટીપી એકાઉન્ટ નં. ૩૨ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક.	,,	૨૧,૩૮૯.૦૦

૪૯.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા તેમના એસબી એકાઉન્ટ નં. ૫૧૫૮ ઓ બીઓએમ, અન્ના નગર બ્રાન્ચમાંથી શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ લિમિટેડમાં ૧૨.૧૧.૧૯૯૦ ના રોજ જમા કરાયેલી રૂ. ૫ લાખની એફડી જે અનુગામી રિન્યુઅલ પછી ૨૯.૧.૧૯૯૮ ના રોજ પાકવાની છે.	,,	૫,૦૦,૦૦૦.૦૦
૫૦.	નુગમ્બક્કમ, ખાદર નવાઝ ખાન રોડ, ૧૪, જેમ્સ કોર્ટ ખાતે આર.એસ. નં. ૫૮/૫ માં ૧૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૭૩૬ ચોરસ ફૂટમાં જમીનના ૭૨/૧૨૦૦૦ અવિભાજિત હિસ્સાની ખરીદી માટે ચૂકવેલી એડવાન્સ રકમ, સીબી, મદ્રાસના તા. ૨૩.૪.૧૯૯૦ ના ચેક નં. ૫૧૩૭૩૫ દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ જે એસઆરઓ, થાઉસન્ડ લાઇટ્સ બ્રાન્ચ, તા. ૨૮.૭.૧૯૯૩ ના દસ્તાવેજ નં. ૬૪૧/૧૯૯૩ તરીકે	મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ	૫૦,૦૦૦.૦૦

	નોંધાયેલ હતી)		
૫૧.	સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, સિકંદરાબાદમાં ૨.૫.૧૯૯૦ ના રોજ જમા કરાવેલ એમઆઈડીઆર નં. ૬૬/૯	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૩,૦૦,૦૦૦.૦૦
૫૨.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના નામે કેલીસ, કેનેરા બેંકના એસબી એકાઉન્ટ નં. ૩૮૬૭૧ માં ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	,,	૧,૮૦,૦૩૧.૨૨
કુલ સરવાળો	૨,૦૧,૮૩,૯૫૬.૫૩		

૨૧. ટ્રાયલ કોર્ટે એનેક્ષર-III માં (આંક પી–૨૩૨૯) ચેક સમયગાળા એટલે કે ૧.૭.૧૯૯૧ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ દરમિયાન આરોપી દ્વારા મેળવેલી આવકની વિગતો પણ આપી હતી, જે નીચે મુજબ નક્કી કરાઈ છે:

એનેક્ષર-III

(આંક પી.૨૩૨૯)

(૧.૭.૧૯૯૧ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધીના ચેક સમયગાળા દરમિયાન આવક)

ક્રમ નં.	**આવકની વિગતો**	**રકમ (રૂ.)**	**આંક**
૧.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઇઝિસના	૨૫,૦૦,૦૦૦	પી.૧૨૫૮ – પી.૧૨૬૦

	નામે મેળવેલ લોન જેની બાકી મુદ્દલ રૂ. ૧૩,૫૫,૦૨૩/– હતી		
૨.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસીસના નામે મેળવેલ લોન જેની રૂ. ૨૮ લાખની મુદ્દલ ઉપરાંત રૂ. ૧,૨૩,૦૪૧/– વ્યાજ તરીકે બાકી હતી;	૨૮,૦૦,૦૦૦	પી.૧૨૧૦ – ૧૨૧૨
૩.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી મેસર્સ જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટના નામે મેળવેલ લોન જેની રૂ. ૭ લાખની મુદ્દલ ઉપરાંત રૂ. ૩૭,૧૮૪/– વ્યાજ તરીકે બાકી હતી;	૭,૦૦,૦૦૦	પી.૧૧૭૧પી.૧૧૭૩
૪.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી મેસર્સ જય રિયલ એસ્ટેટના નામે મેળવેલ લોન જેની સમગ્ર રૂ. ૫ લાખની મુદ્દલ ઉપરાંત રૂ. ૨૮,૪૦૭/– વ્યાજ તરીકે બાકી હતી;	૫,૦૦,૦૦૦	પી.૧૧૬૧પી.૧૧૬૩
૫.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી મેસર્સ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રા. લિ.ના	૭૫,૦૦,૦૦૦	પી.૧૨૩૦ થી ૧૨૩૩ ૧૦૦૪

	નામે મેળવેલ લોન જેની રૂ. ૭૫ લાખની મુદ્દલ ઉપરાંત રૂ. ૮,૮૧,૪૭૭/– વ્યાજ તરીકે બાકી હતી;		
૬.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી મહા શુભલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમના નામે મેળવેલ લોન જેની રૂ. ૧૭,૮૬,૦૦૦/– ની મુદ્દલ ઉપરાંત રૂ. ૧,૯૫,૮૦૨/– વ્યાજ તરીકે બાકી હતી;	૧૭,૮૬,૦૦૦	પી.૧૩૫૫ થી ૧૩૫૭
૭.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી મેસર્સ લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પ્રા.) લિ.ના નામે મેળવેલ લોન જેની બાકી મુદ્દલ રૂ. ૮૩ લાખ હતી;	૮૩,૦૦,૦૦૦	પી.૧૩૨૮ – પી.૧૩૩૦પી.૧૦૦૮
૮.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાંથી કોડનાડુ ટી એસ્ટેટના નામે મેળવેલ લોન જેની રૂ. ૩૭૫ લાખની મુદ્દલ બાકી હતી;	૩,૭૫,૦૦,૦૦૦	પી.૯૯૭ થી પી.૧૦૦૩
૯.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા ૨૫.૮.૧૯૯૫ ના રોજ કેન ફિન હોમ્સમાંથી એફડી	૭૫,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી.૫૪૮,પી.૫૫૦ – પી.૫૫૫,પી.૨૨૮૭

	નં. ૩૫૨/૧૯૯૪–૯૫ પર લેવાયેલ લોન.		
૧૦.	સેલ્વી જે. જયલલિતાને વ્યાજ સ્વરૂપે આવક (સીબી/ માયલાપોરના એસબી નં. ૨૩૮૩૨ માં તેમના ખાતા મુજબ);	૪,૫૨,૮૭૧.૦૦	પી.૧૩૭૭
૧૧.	સેલ્વી જે. જયલલિતાને કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એસબી ૨૩૮૩૨ અને સીએ ૨૦૧૮ માં જમા કરાયેલ રૂ. ૨૭ લાખ માટે કેનેરા બેંક, માયલાપોરની તેમની ફિક્સડ ડિપોઝિટ એફડી નં. ૧૦૦૦/૯૨ – રૂ. ૭૯,૮૯૦/–; ૧૩૯૮/૯૨ – રૂ. ૭૩,૨૩૩/–; ૨૩૭/૯૩ – રૂ. ૫૪,૨૪૭/–; ૬૩૨/૯૩ – રૂ. ૪૯,૩૧૫/– મુજબ વ્યાજ સ્વરૂપે આવક;	૨,૫૬,૬૮૫.૦૦	પી.૧૩૭૭પી.૧૩૮૨
૧૨.	કોઠારી ઓરિએન્ટ ફાઇનાન્સ લિ. તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૪૭૭૪૦ (૫૩૩૮૯) અને	૬૦,૪૩૭.૮૨	

	૬૩૮૪૮ મુજબ);		
૧૩.	કોઠારી ઓરિએન્ટ ફાઇનાન્સ લિ. તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને ચૂકવાયેલ વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૪૮૧૭૨, ૫૩૩૯૦ અને ૬૪૩૦૮ મુજબ);	૬૦,૪૩૪.૭૮	
૧૪.	કોઠારી ઓરિએન્ટ ફાઇનાન્સ લિ. તરફથી, જે. જયલલિતા (એફડીઆર નં. ૫૩૩૯૧ અને ૬૪૨૮૦ મુજબ);	૫૦,૪૩૪.૭૮	
૧૫.	કેન ફાઇનાન્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૧૮૬/૧૯૯૧-૯૨ મુજબ);	૮,૭૬,૮૯૬.૦૦	પી.૧૩૭૭
૧૬.	કેન ફાઇનાન્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૩૫૨/૧૯૯૪-૯૫ મુજબ);	૪,૭૧,૮૦૮.૦૦	પી.૧૩૭૭
૧૭.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૩૦ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૫૦૦૬૮૩૫	૬,૫૩,૮૧૮.૦૦	પી.૧૩૮૨

	મુજબ);		
૧૮.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૧૫ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૫૦૦૭૬૯૪ મુજબ);	૩,૦૯,૦૮૮.૬૦	પી.૧૩૮૨
૧૯.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૧૫ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૫૦૧૫૯૫૪ મુજબ	૨,૦૯,૯૨૮.૫૦	પી.૧૩૮૨
૨૦.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૧૦ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૫૦૧૫૯૫૫ મુજબ;	૧,૩૯,૯૪૭.૮૦	પી.૧૩૮૨
૨૧.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૫ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૫૦૧૫૯૫૬ મુજબ;	૮૪,૫૨૨.૮૦	પી.૧૩૮૨
૨૨.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૫ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં.	૧,૨૭,૮૭૧.૫૦	પી.૧૩૮૨

	૭૧૫૩૩ મુજબ;		
૨૩.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૫ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૨૧૩૩૦ મુજબ;	૮૭,૯૬૦.૮૩	પી.૧૩૮૨
૨૪.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૨૦ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૫૦૨૫૩૬૭ મુજબ;	૧,૩૪,૯૭૭.૦૦	પી.૧૩૮૨
૨૫.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૨૦ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૪૫૮૯૭ મુજબ;	૪,૭૬,૦૨૩.૨૭	પી.૧૩૮૨
૨૬.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૩ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૪૭૪૩૭ મુજબ;	૨,૦૬,૨૩૭.૦૦	પી.૧૩૮૨
૨૭.	શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૨૦ લાખ માટે વ્યાજ (એફડીઆર નં. ૭૩૨૧૧ મુજબ;	૫,૦૨,૨૦૭.૦૦	પી.૧૩૮૨

૨૮.	તપાસ સમયગાળા દરમિયાન શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ તરફથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને રૂ. ૭ લાખ માટે વ્યાજ (તા. ૪.૫.૧૯૯૦ ના એફડીઆર નં. ૩૧૨૫૧ મુજબ;	૮૭,૦૨૪.૦૦	પી.૧૩૮૨
૨૯.	બેંક ઓફ મદુરાઈ, અન્ના નગર, ચેન્નાઈના એસબી ૫૧૫૮ મુજબ સેલ્વી જે. જયલલિતાને ચૂકવાયેલ વ્યાજ;	૪૭,૨૬૫.૮૧.૦૦	પી.૧૯૬૦
૩૦.	શ્રીમતી એન. શશિકલાને ચૂકવાયેલ વ્યાજ (સીબીઆઈ, સિકંદરાબાદના તેમના એસબી ૨૨૭૯૨ મુજબ);	૨૭,૩૦૪.૦૦	પી.૯૩૬પી.૯૩૭
૩૧.	સીબીઆઈ, સિકંદરાબાદના એસબી ૨૦૬૧૪ મુજબ સેલ્વી જે. જયલલિતાને ચૂકવાયેલ વ્યાજ;	૩,૧૭,૭૮૧.૦૦	પી.૯૩૬પી.૯૩૭
૩૨.	સીબીઆઈ, સિકંદરાબાદમાં મીડિયમ ટર્મ ડિપોઝિટમાંથી સેલ્વી જે. જયલલિતાને ચૂકવાયેલ વ્યાજ (એનપીડી ૬૬૯ – રૂ. ૨૭,૨૭૨.૦૮;	૧,૬૧,૪૫૧.૪૮.૦૦	પી.૯૩૬પી.૯૩૭

	૬૮/૩૩ – રૂ. ૭૭,૧૬૨.૪૦; ૬૦/૯ – રૂ. ૧૪,૮૭૪/–; ૭૦/૯ – રૂ. ૪૨,૧૪૩/– મુજબ)		
૩૩.	સેલ્વી જે. જયલલિતાની તરફેણમાં ગ્રેપ ગાર્ડન, હૈદરાબાદમાંથી ખેતીની આવક;	૫,૭૮,૩૪૦.૦૦	પી.૯૩૮
૩૪.	૩૬, શ્રી નગર કોલોની, હૈદરાબાદ માટે ભાડાની આવક પેટે સેલ્વી જે. જયલલિતાની તરફેણમાં સીબીઆઈ, સિકંદરાબાદના એસબી ૨૦૧૬૪ ખાતામાં ક્લિયરિંગ દ્વારા આવક;	૩,૪૨,૫૨૦.૪૦	પી.૯૩૬
૩૫.	૧૯.૧૨.૧૯૮૮ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ કેનેરા બેંક, કેલીસ બ્રાન્ચના એસબી ૩૮૬૭૧ મારફતે સેલ્વી જે. જયલલિતાને ચૂકવાયેલ વ્યાજ;	૧૪,૪૪૬.૦૦	પી.૯૭૫
૩૬.	બેંક ઓફ મદુરાઈની રૂ. ૧૦ લાખની થાપણ રકમ (તા. ૩૦.૪.૧૯૯૦ ના એમઆઈડીએસ નં.	૮૨,૬૦૦.૦૦	પી.૧૯૬૧પી.૧૯૬૦

	૭૧૬૭૬૭ મુજબ) માંથી સેલ્વી જે. જયલલિતાની માસિક આવક થાપણ યોજનામાંથી આવક જે ૮.૬.૧૯૯૨ સુધી ચાલી હતી જોકે એફડી ૩૦.૪.૧૯૯૨ ના રોજ પાકી ગઈ હતી જેના માટે સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, કેલી બ્રાન્ચના એસબી ૩૮૬૭૧ મારફતે વ્યાજ મેળવવામાં આવ્યું હતું		
૩૭.	એન. શશિકલાને કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એસબી ખાતા નં. ૨૩૨૧૮ માંથી વ્યાજ;	૧,૮૯,૭૬૧.૦૦	પી.૧૫૧૦
૩૮.	શ્રીમતી એન. શશિકલાને રૂ. ૧૮ લાખ માટે કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એફડીઆર નં. ૭૧૮/૧૯૯૨ માંથી રૂ. ૨૯,૪૯૦/- નું વ્યાજ; એફડીઆર નં. ૯૫૪/૧૯૯૨ માંથી રૂ. ૫૩,૨૬૦/-; એફડીઆર નં. ૧૩૯૭/૧૯૯૨ માંથી રૂ. ૪૮,૮૨૨/-;	૨,૫૭,૧૧૮.૦૦	પી.૧૫૧૦પી.૧૫૧૯

	એફડીઆર નં. ૨૩૬/૧૯૯૩ માંથી રૂ. ૪૮,૮૨૨/-; એફડીઆર નં. ૬૩૩/૧૯૯૩ માંથી રૂ. ૪૪,૩૮૪/-; અને એફડીઆર નં. ૮૬૮/૧૯૯૩ માંથી રૂ. ૩૨,૩૪૦/-;		
૩૯.	કેન ફાઇનાન્સમાંથી એન. શશિકલાને રૂ. ૨૫ લાખ માટે એફડીઆર નં. ૧૮૯/૧૯૯૧-૯૨ માં વ્યાજ;	૧૦,૦૩,૧૯૧.૦૦	પી.૧૫૧૦
૪૦.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના સીબીઆઈ, સિકંદરાબાદના એસબી ૨૨૭૯૨ માં ક્લિયરિંગ દ્વારા આવક (નં. ૧૬, રાધિકા કોલોની, સિકંદરાબાદ માટે ભાડાની આવક);	૨,૨૩,૦૦૦.૦૦	પી.૯૩૭
૪૧.	કેનેરા બેંક, કેલીસ બ્રાન્ચના એસબી ૩૮૭૪૬ મારફતે શ્રીમતી એન. શશિકલાને ચૂકવાયેલ વ્યાજ;	૩,૯૦૧.૦૦	પી.૯૭૭
૪૨.	કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એસબી ૨૪૬૨૧ માંથી વી.એન. સુધાકરનને વ્યાજ;	૨૪,૩૨૩.૦૦	પી.૧૫૭૨
૪૩.	કેનેરા બેંક,	૧ ૩,૫૬૨.૦૦	પી.૧૫૭૨

	માયલાપોરના એફડીઆર નં. ૧૪૦૧/૧૯૯૨ માંથી રૂ. ૫ લાખ માટે વી.એન. સુધાકરનને વ્યાજ;		
૪૪.	એફડીઆર ૧૪૦૧/૧૯૯૨ ના રિન્યુઅલ દ્વારા રૂ. ૫ લાખ માટે કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એફડીઆર ૨૩૮/૧૯૯૩ માંથી વ્યાજ;	૧૨,૩૨૯.૦૦	પી.૧૫૭૬
૪૫.	૩.૨.૧૯૯૩ થી વી.એન. સુધાકરનની માલિકીની વાહન નં. ટીએસઆર ૩૩૩ સ્વરાજ મઝદા વાન માટે એસીટી ઇન્ડિયા લિ. તરફથી હાયર ચાર્જિસ;	૯,૧૮,૯૧૦.૦૦	પી.૬૫૯
૪૬.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા કેન ફિન. હોમ્સ લિ.માં કરવામાં આવેલી થાપણો માટે વી.એન. સુધાકરન દ્વારા મેળવવામાં આવેલ બ્રોકરેજ ચાર્જિસ (એફડીઆર નં. ૧૮૬/૧૯૯૧–૯૨ અને ૩૫૨/૧૯૯૪–૯૫ મુજબ);	૩,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી.૫૪૮
૪૭.	રોયાપેટ્ટા બેનિફિટ	૩૫,૦૦,૦૦૦.૦૦	

	ફંડ (આરબીએફ નિધિ) લિ.માંથી શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસી દ્વારા મેળવવામાં આવેલ લોન (તા. ૭.૧૦.૧૯૯૫ ના એચએમએલ/૭૮૭ મુજબ);		
૪૮.	૩.૨.૧૯૯૩ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધી શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીની માલિકીની સ્વરાજ મઝદા વાનના વાહન નં. ટીએન-૦૧/એચ-૯૯૯૯ માટે એસીટી ઇન્ડિયા લિ. તરફથી મેળવવામાં આવેલ હાયર ચાર્જિસ;	૬,૨૬,૪૧૦.૦૦	પી.૬૫૮
૪૯.	વિવેકના વાલી શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીને ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમના એસબી ખાતા નં. ૨૫૩૮૯ દ્વારા ચૂકવાયેલ વ્યાજ;	૯,૭૬૩.૦૦	પી.૧૬૧૩
૫૦.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના અન્ના નગરના બીઓએમ ખાતામાંથી તા. ૪.૫.૧૯૯૦ ના ચેક નં. ૯૦૭૫૨૧ દ્વારા જમા કરાવવામાં આવેલ શ્રીરામ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ્સ	૯૦,૮૦૭.૫૯	પી.૧૨૬-૧૩૨

	લિ.માં રૂ. ૭ લાખની એફડી (તા. ૪.૫.૧૯૯૦ ની એફડી રસીદ નં. ૩૧૨૫૧ મુજબ) ના સંદર્ભમાં ૭/૧૯૯૧ થી ૪.૬.૧૯૯૨ સુધી માસિક વ્યાજ સ્વરૂપે આવક;		
૫૧.	તમિલનાડુના મુખ્યમંત્રી તરીકે સેલ્વી જે. જયલલિતાનો ૨૭ મહિના માટે મહિને રૂ. ૧/– લેખે ઉપાડવામાં આવેલ પગાર;	૨૭.૦૦	પી.૬૯૪–૬૯૭
૫૨.	સિપકોટને ચૂકવણી (રૂ. ૭૨ લાખ) અને ઇન્ડાગ પ્રોડક્ટ્સ લિ.ના શેરોની ખરીદી માટે જેમ્સ ફ્રેડરિકને રૂ. ૨૦ લાખની ચૂકવણી બાદ ૧૪.૧૨.૧૯૯૪ થી ૮.૪.૧૯૯૬ સુધી કડલૂરમાં સિપકોટ ઇન્ડસ્ટ્રીઝના સંદર્ભમાં સ્પીક (SPIC) તરફથી ઇન્ડો દોહાની લીઝની આવક (રૂ. ૧,૨૨,૪૦,૦૦૦/–);	૩૦,૪૦,૦૦૦.૦૦	પી.૫૬૩,પી.૫૬૪
૫૩.	એસ૭, ગણપતિ કોલોની, તિરુ–વિ–કા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એસ્ટેટ, "ગિન્ડી,	૨,૩૩,૭૬૯.૦૦	પી.૬૫૫–૬૫૭

	જયા પબ્લિકેશન્સના મકાનની જાન્યુઆરી, ૧૯૯૩ થી એપ્રિલ, ૧૯૯૬ સુધી સ્પીક પાસેથી લીઝ પરથી ભાડાની આવક., ૩૭,૬૭,૩૫૮.૦૦ પી.૬૫૫–૬૫૭ ૫૪. જાન્યુઆરી, ૧૯૯૪ થી એપ્રિલ, ૧૯૯૬ સુધી લીઝ પર આપવામાં આવેલ સેલ્વી જે. જયલલિતાના મકાન નં. ૧૯, પદ્મમ્મલ સ્ટ્રીટ, મંદાવેલીમાંથી ભાડાની આવક;		
૫૫.	જુલાઈ, ૧૯૯૫ થી એપ્રિલ, ૧૯૯૬ સુધી લીઝ પર આપવામાં આવેલ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રા. લિ.ના મકાન, ૨૧, પદ્મનાભ સ્ટ્રીટ, ટી. નગર, ચેન્નાઈમાંથી ભાડાની આવક;	૩,૮૨,૫૦૦.૦૦	એક્સ–૨
૫૬.	ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાં માસ્ટર વિવેકના નામે એસબી ખાતા નં. ૪૧૧૦ માં મેળવવામાં આવેલ વ્યાજ;	૧૦,૨૧૩.૦૦	પી.૧૧૩૮
૫૭.	૦૭/૧૯૯૫ થી ૦૪/૧૯૯૬	૯૧,૦૦૦.૦૦	

	સુધીના સમયગાળા માટે જે.એસ. હાઉસિંગના મકાન નં. ૧, મર્ફી સ્ટ્રીટ, અક્કરઈ માટે મેળવવામાં આવેલ ભાડાની આવક અને ભાડાનું એડવાન્સ;		
૫૮.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના ફ્લેટ નં. ૭, અંતુ સ્ટ્રીટ, સાન્થોમ, માયલાપોર (આરઆર ફ્લેટ્સ) માંથી ભાડાની આવક (રૂ. ૨૦,૦૦૦/– ના ભાડાના એડવાન્સ સહિત);	૧,૯૪,૦૦૦.૦૦	
૫૯.	૧/૧૯૯૨ થી ૪/૧૯૯૬ સુધીના સમયગાળા માટે દુકાન નં. ૨૦, નં. ૧૪, ખાદર નવાઝખાન રોડ (જેમ કોર્ટ), નુગમ્બક્કમ, ચેન્નાઈમાંથી ભાડાની આવક અને એડવાન્સ ((રૂ. ૪૦૦૦ x ૪) + રૂ. ૪૬૦૦ x ૩૫) + રૂ. ૫૩૦૦ x ૧૩) + રૂ. ૨૫૦૦૦);	૨,૭૦,૯૦૦.૦૦	
૬૦.	૧૨/૧૯૯૪ થી ૦૪/૧૯૯૬ સુધી નં. ૧, વોલેસ ગાર્ડન, પહેલી	૪,૫૦,૦૦૦.૦૦	

	સ્ટ્રીટ, ચોથા માળ પરથી ભાડાની આવક અને એડવાન્સ ((૩. ૨૫૦૦૦ x ૧૭) + ૩. ૭૫૦૦૦);		
૬૧.	૧/૧૯૯૨ થી ૪/૧૯૯૬ સુધીના સમયગાળા માટે દુકાન નં. ૯, ખાદર નવાઝખાન રોડ (જેમ કોર્ટ), ચેન્નાઈમાંથી ભાડાની આવક અને એડવાન્સ ((૩. ૪૦૦૦ x ૪૯) + ૩. ૪૫૦૦ x ૩) + (૩. ૪૫૦૦૦ એડવાન્સ તરીકે))	૨,૦૧,૦૦૦.૦૦	
૬૨.	જુલાઈ, ૧૯૯૩ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધીના સમયગાળા માટે દુકાન નં. ૮, ખાદર નવાઝખાન રોડ (જેમ કોર્ટ), ચેન્નાઈમાંથી ભાડાની આવક અને એડવાન્સ ((૩. ૩૬૦૦ x ૩૪) + (૩. ૨૧૬૦૦ એડવાન્સ તરીકે))	૧,૪૪,૦૦૦.૦	
૬૩.	ઓગસ્ટ અને ઓક્ટોબર, ૧૯૯૩ અને જૂન, ૧૯૯૪ દરમિયાન શ્રીમતી જે. ઈલાવરાસી દ્વારા તેમના પતિ જયરામનના મૃત્યુ	૧,૦૧,૨૩૧.૦૦	પી.૯૯૧,પી.૯૯૪

	પર ફેમિલી બેનિફિટ ફંડ અને ગ્રેચ્યુઈટી પેટે મેળવવામાં આવેલી રકમ;		
૬૪.	૮/૧૯૯૩ થી ૪/૧૯૯૬ સુધીના સમયગાળા માટે મહા શુભલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ, અરુમ્બક્કમ, ચેન્નાઈમાંથી ચોખ્ખી આવક	૧૪,૫૦,૦૯૭.૬૦	પી.૧૯૬૬
કુલ સરવાળો	૯,૩૪,૨૬,૦૫૩.૫૬		

૨૨. ટ્રાયલ કોર્ટે સદર આવકના સંદર્ભમાં મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ તેમજ આરોપી વતી ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો અને ત્યારબાદ નીચે મુજબના નિષ્કર્ષ પર આવી હતી:

"આમ, ઉપર મુજબ આરોપી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓનો જવાબ આપતા અને ઉપરની ચર્ચાના પ્રકાશમાં, તપાસ સમયગાળા દરમિયાન આરોપીની કુલ આવક અંગે મારો નિષ્કર્ષ નીચે મુજબ છે:

ગણતરી કરેલ કુલ આવક	
એનેક્ષર ૩ મુજબ –	રૂ. ૯,૩૪,૨૬,૦૫૩.૫૬
બાદ: આઇટમ નં. ૫૫ –	રૂ. ૩૫,૦૦૦.૦૦
બાદ: આઇટમ નં. ૬૦ –	રૂ. ૧,૨૨,૭૫૦.૦૦
	રૂ. ૯,૩૦,૬૮,૩૦૩.૫૬
ઉમેરો: આઇટમ નં. ૨૯ –	રૂ. ૪,૪૨૭.૧૯
ઉમેરો: આઇટમ નં. ૨૭ –	રૂ. ૧,૧૫,૬૪૦.૦૦

ઉમેરો: આઇટમ નં. ૪૮ –	રૂ. ૬,૬૦,૦૬૪.૦૦
ઉમેરો: આઇટમ નં. ૫૨ –	રૂ. ૪૮,૩૫,૦૦૦.૦૦
ઉમેરો: આઇટમ નં. ૩૩ (ગ્રેપ ગાર્ડન)–	રૂ. ૪,૨૧,૬૬૦.૦૦
	————————————————
કુલ આવક –	રૂ. ૯,૯૧,૦૫,૦૯૪.૭૫

ત્યારબાદ, ટ્રાયલ કોર્ટે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન થયેલા ખર્ચ અંગે કાર્યવાહી કરી જે એનેક્ષર–૪ (આંક પી–૨૩૩૦) માં ખાસ દર્શાવેલ છે જે નીચે મુજબ આપવામાં આવેલ છે:

૧.૭.૧૯૯૧ અને ૩૦.૦૪.૧૯૯૬ વચ્ચે થયેલ ખર્ચ

એનેક્ષર – ૪ (આંક પી.૨૩૩૦)

ક્રમ નં.	**ખર્ચની વિગતો**	**રકમ (રૂપિયામાં)**	**આંક**	**સાક્ષીઓ**
૧.	૨૫.૦૬.૧૯૯૪ ના રોજ લોન ખાતું બંધ કરતી વખતે ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમમાંથી મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ. ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦/– ની લોનના સંબંધમાં વ્યાજ	૫૦,૯૩,૯૨૧	આંક પી.૧૦૨૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨

	પેટે ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (રૂ. ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦/– ની મૂળ રકમ સિવાય)			
૨.	ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમમાંથી મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ દ્વારા લેવામાં આવેલી લોનની ચુકવણી રૂ. ૧૧,૯૪,૯૭૭.૦૦ (પી) રૂ. ૬,૮૭,૭૦૬.૦૦ (આઇ) રૂ. ૧૮,૩૨,૬૮૩.૦૦	૧૮,૩૨,૬૮૩	આંક પી.૧૨૬૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૩.	ઇન્ડિયન બેંક અભીરામપુરમમાંથી જે ફાર્મ હાઉસીસ દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ. ૨૮,૦૦,૦૦૦/– ની લોન પર વ્યાજની ચુકવણી ૨૩,૭૭૪	આંક પી.૧૨૧૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨	
૪.	ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમમાંથી મેસર્સ જે એસ હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ.	૧૧,૮૮૭.૦૦	આંક પી.૧૧૭૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨

	૭,૦૦,૦૦૦/– ની લોન પર વ્યાજની ચુકવણી.			
૫.	ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમમ ાંથી મેસર્સ જય રીયલ એસ્ટેટ દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦/– ની લોન પર વ્યાજની ચુકવણી	૧૧,૮૮૭	આંક પી.૧૧૬૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૬.	મેસર્સ અંજનેયા પ્રિન્ટર્સ (પ્રા.) લિ. દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ. ૭૫,૦૦,૦૦૦ /– ની લોન પર વ્યાજની ચુકવણી	૧૧,૮૧,૪૨૫.૧૬	આંક પી.૧૨૩૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૭.	ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમમ ાંથી મેસર્સ મહાસુભા લક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ. ૧૭,૮૬,૦૦૦ /– ની લોન પર વ્યાજની ચુકવણી.	૩,૮૪,૪૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૫૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૮.	ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમમ	૧૭,૫૨,૦૬૯.૦૦	આંક પી.૧૩૩૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨

	ાંથી મેસર્સ લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પ્રા.) લિ. દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ. ૮૩,૦૦,૦૦૦ /– ની લોન પર વ્યાજની ચુકવણી.			
૯.	એમએફ–૯, ગીંડી ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ગીંડી ખાતે છત બદલવા માટે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સના સંબંધમાં બિલ્ડિંગ પ્લાનની મંજૂરી માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૧૪.૦૨.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ)	૧૩,૮૪૦.૦૦	આંક પી.૬૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૧૦.	નં. ૨૧, પદ્મનાભ સ્ટ્રીટ, ટી. નગર, ચેન્નઇ–૧૭ ખાતે મેસર્સ અંજનેયા પ્રિન્ટર્સ (પ્રા.) લિ.ના સંબંધમાં બિલ્ડિંગ પ્લાનની મંજૂરી માટે મદ્રાસ	આંક પી.૬૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦	

	કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૧૪.૦૨.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ) ૧૪,૫૬૦.૦૦			
૧૧.	નં. ૧૪૯, અને ૧૫૦, ટીટીકે રોડ, ચેન્નઇ – ૧૮ ખાતે મેસર્સ લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પ્રા.) લિ. ના સંબંધમાં બિલ્ડિંગ પ્લાન માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૨૦.૧૨.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ) ૧,૪૫,૩૨૦.૦૦	આંક પી.૫૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૧૨.	વધારાના બાંધકામ માટે નં. ૩૬, પોયસ ગાર્ડન ખાતે બિલ્ડિંગ પ્લાન માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૧૧.૧૨.૯૧ ના રોજ ચૂકવેલ)	૧૨,૭૦૦.૦૦	આંક પી.૫૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૧૩.	નં. ૫,	૭૦,૧૪૦.૦૦	આંક પી.૫૪	ફરિયાદપક્ષના

	મુરુગેસન સ્ટ્રીટ, ટી. નગર, ચેન્નઇ ખાતે બિલ્ડિંગ પ્લાન માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૦૭.૧૧.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ)			સાક્ષી ૧૯ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૧૪.	નં. ૧૯, પટ્ટમ્મલ સ્ટ્રીટ ખાતે સૂચિત ઉમેરાઓ અને હાલના મકાનના નિયમિતકરણ માટે બિલ્ડિંગ પ્લાન (મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ) માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૦૩.૦૩.૯૩ ના રોજ ચૂકવેલ)	૧,૩૫૦.૦૦	આંક પી.૬૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૧૫.	પ્લોટ નં. એસ–૭, ગણપતિ કોલોની, ગીંડી ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ખાતે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સના સંબંધમાં	૯૯,૨૯૫.૦૦	આંક પી.૫૫, ૫૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯

	બિલ્ડિંગ પ્લાનની મંજૂરી માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ, ૧૯.૦૩.૯૨ ના રોજ ચૂકવેલ			
૧૬.	નં. ૩૬, પોયસ ગાર્ડન, એડિશનલ બ્લોક ખાતે બિલ્ડિંગ પ્લાન માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ, (૨૨.૧૧.૯૧, ૦૭.૧૨.૯૨, ૧૦.૦૨.૯૩ અને ૧૯.૦૨.૯૩ ના રોજ ચૂકવેલ) રૂ. ૨૮૫૦.૦૦ ૫૫૦.૦૦ ૨,૨૫૦.૦૦ ૨૧,૦૮૫.૦૦ ———————— ૨૬,૭૩૫.૦૦ ———————— ૨૨૬,૭૩૫.૦૦ આંક પી.૪૮ થી ૫૦ અને ૫૯ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦	૨૬,૭૩૫.૦૦	આંક પી.૪૮ થી ૫૦ અને ૫૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦

	સ્પેશિયલ સી.સી.૨૦૮/ ૨૦૦૪ ૨૯૬			
૧૭.	સિક્યુરીટી રૂમના ઉમેરાઓ માટે, નં. ૩૬, પોયસ ગાર્ડન ખાતે બિલ્ડિંગ પ્લાન માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૧૯.૦૨.૯૩ ના રોજ ચૂકવેલ)	૧૦,૯૨૫.૦૦	આંક પી.૬૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૧૮.	નં. ૪૮, ઈનર રીંગ રોડ, એક્કટ્ટુથાંગલ, ગીંડી (એટલે કે, મેસર્સ શાસ્ત્રી નટ્સ એન્ડ પ્લેટ્સ મેન્યુફેક્ચરીંગ (પ્રા.) લિ., (૨૬.૧૧.૯૩ ના રોજ ચૂકવેલ) મેસર્સ અંજનેયા પ્રિન્ટર્સ (પ્રા.) લિ. ખાતે બિલ્ડિંગ પ્લાન માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૨૯,૮૫૦.૦૦	આંક પી.૬૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૧૯.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના	૧,૭૮૫.૦૦	આંક પી.૬૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦

	ડોર નં. ૨૧૨, ૨૧૩ સેન્ટ મેરીસ રોડ, માયલાપોર, ચેન્નઇ – ૪ ખાતે હાલના મકાનમાં સૂચિત ફેરફારોના સંબંધમાં બિલ્ડિંગ પ્લાનની મંજૂરી માટે મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (૦૫.૦૨.૯૨ ના રોજ ચૂકવેલ)			
૨૦.	પ્લોટ નં. ૬, તિરુ – વી – કા ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ગીંડી ખાતે બિલ્ડિંગ પ્લાનની મંજૂરી માટે એમએમડીએ ને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ, (૨૦.૦૨.૯૬ ના રોજ ચૂકવેલ)	૪,૭૬,૫૨૫.૦૦	આંક પી.૬૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦
૨૧.	ડોર નં. ૨૧૩, સેન્ટ મેરીસ રોડ, મંડવેલી, ચેન્નઇ – ૨૮ ખાતે જૂના મકાન તોડી પાડવાના ખર્ચ પેટે ચૂકવવામાં	૧૮,૫૭૦.૦૦	આંક પી.૬૭૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦

	આવેલ રકમ.			
૨૨.	ટીએમટી જે. ઈલાવરસી દ્વારા લેવામાં આવેલી રૂ. ૩૫ લાખની લોન માટે ચેક પિરિયડના અંત સુધી આરબીએફ નિધિ લિ.ના લોન ખાતા નં. ૭૮૭ તા. ૦૭.૧૦.૯૫ પેટે ચૂકવવામાં આવેલ વ્યાજ.	૪,૪૧,૫૬૯.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૧
૨૩.	કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એસબી ૨૩૨૧૮ માંથી ફાઈવ સ્ટાર ડિપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ ટીએમટી એન. શશિકલા	૧,૦૧,૩૧૫.૭૦	આંક પી.૮૨૩ થી ૮૩૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૪ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૨૪.	ટીએમટી એન. શશિકલા દ્વારા કેનેરા બેંક માયલાપોરના એસબી ૨૩૨૧૮ માંથી એલઆઈસી પ્રીમિયમની ચુકવણી (૨૬.૦૩.૯૨)	૧૩,૯૬૦.૫૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૨૫.	૧૩.૦૭.૯૫ ના	૬૦૦.૦૦		ફરિયાદપક્ષના

	રોજ રૂ. ૯,૩૫,૦૦૦/– નો ડીડી ખરીદવા માટે કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એસબી ૨૩૨૧૮ માંથી ડીડી કમિશન પેટે કરવામાં આવેલ ચુકવણી			સાક્ષી ૨૦૧
૨૬.	કેનેરા બેંક, માયલાપોરની સેલ્વી જે. જયલલિતાના એસબી ખાતા નં. ૨૩૮૩૨ માંથી ૦૩.૧૧.૯૨ ના રોજ સલામ સ્ટોર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૯,૬૧૭.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૨૦
૨૭.	૧૯૯૨–૯૫ દરમિયાન ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ–૨૧૯૬ માંથી ફાઇવ સ્ટાર ડિપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૭૫,૧૯૮.૧૨	આંક પી.૮૨૩ થી ૮૫૬, આંક પી.૧૫૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૪ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૨૮.	૧૩.૦૨.૯૫,	૯,૯૫૦.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯	ફરિયાદપક્ષના

	૨૨.૧૨.૯૫, ૧૦.૦૧.૯૬ અને ૧૭.૦૪.૯૬ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી અલગુ સિક્યુરીટી સર્વિસીઝને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ		આંક પી.૧૫૩૩	સાક્ષી ૨૦૧
૨૯.	ટીએમટી એન. શશિકલા દ્વારા ૦૩.૦૨.૯૪ અને ૨૧.૦૨.૯૪ ના રોજ કેનેરા બેંક, માયલાપોર એકાઉન્ટના તેમના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી અમેરિકન બુક હાઉસ, હિગિનબોથામ્સ અને ઈન્ડિયા બુક હાઉસ પાસેથી પુસ્તકો ખરીદવા પાછળ થયેલ ખર્ચ	૪,૦૭૪.૧૦	આંક પી.૧૫૧૯ આંક પી.૧૫૨૭ આંક પી.૧૫૩૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૩૦.	૨૨.૦૭.૯૫ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના	૯,૦૬૫.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯ આંક પી.૧૫૩૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી લાથમ ઇન્ડિયાને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ			
૩૧.	૦૬.૧૧.૯૫ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી વી.જી. પનીરદોસને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧૩,૪૫૦.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯ આંક પી.૧૫૩૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૩૨.	૨૮.૦૧.૯૩, ૨૮.૦૩.૯૫, ૦૩.૧૧.૯૫ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી (રાજશેખરન એન્ડ કું.) ઓડિટરને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧,૨૬,૫૦૦.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯ આંક પી.૧૫૪૦ થી આંક પી.૧૫૪૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૩૩.	૧૧.૧૨.૯૨ ના રોજ ટીએમટી એન.	૬,૬૩૩.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯ આંક પી.૧૫૪૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	શશિકલાના કેનેરા બેંક ઓફ માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી કીર્તિને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ			
૩૪.	૧૪.૧૨.૯૨ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી ખુઝીમા મનુવાલાને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૭,૧૬૫.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯, ૧૫૪૫	
૩૫.	પોલીસી નં. ૭૫૦૪૦૫૭૪૨ પેટે ટીએમટી એન. શશિકલા (૧૩૭૪૮.૬૦ x ૨) ના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી ૩૧.૦૩.૯૩ અને ૩૦.૦૩.૯૪ ના રોજ એલઆઇસી ઓફ ઇન્ડિયાને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૨૭,૪૯૭.૨૦	આંક પી.૧૫૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

૩૬.	ટીએમટી એન. શશિકલાની પોલીસી નં. ૭૫૦૪૦૫૭૪૨ માં માર્ચ '૯૫ માટે ચૂકવવામાં આવેલ એલઆઇસી પ્રીમિયમ	૧૩,૭૪૮.૬૦	આંક પી.૧૫ ૪૬	દસ્તાવેજ ૧૦૧૩ એલઆઇસી, ત્રિચીનો પત્ર તા.૨૩.૪.૯૨
૩૭.	ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક ઓફ માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી ૩૧.૦૩.૯૩, ૧૩.૦૪.૯૩, ૦૪.૦૮.૯૩, ૧૮.૦૩.૯૪, ૨૪.૦૩.૯૫ અને ૧૭.૦૪.૯૬ ના રોજ યુનાઇટેડ ઇન્ડિયા ઇન્સ્યોરન્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧,૦૨,૦૩૯.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯ આંક પી.૧૫૪૮ થી ૧૫૫૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૩૮.	૦૧.૧૨.૯૨, ૦૬.૦૯.૯૩, ૧૪.૧૦.૯૩, ૦૧.૧૦.૯૪, ૦૭.૧૦.૯૪ અને ૩૧.૧૨.૯૪ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના	૪૧૦.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી એલ.એફ. ચાર્જીસ અને ડીડી કમિશન પેટે ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.			
૩૯.	૧૦.૦૩.૯૨, ૦૬.૦૯.૯૩, ૧૪.૧૦.૯૩, ૦૧.૧૦.૯૪, ૦૭.૧૦.૯૪ અને ૩૧.૧૨.૯૪ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી ટી.ઓ.ડી. માટે વ્યાજ પેટે ઉધાર લેવામાં આવેલ રકમ	૩,૧૭૦.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૪૦.	૦૨.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી અબ્બાસને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૨૩,૮૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૮૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૪૧.	૨૮.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના	૫૪,૬૬૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૦૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૭૮ ફરિયાદપક્ષના

	કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી બાલુસ કલર લેબને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ			સાક્ષી ૨૦૧
૪૨.	૧૯.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી બીપીએલ ગેલેરીને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧,૨૮,૫૩૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૮૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૪૩.	૨૦.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી પૂર્ણેન્દુપોલને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧,૦૦,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૮૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૪૪.	૧૨.૦૩.૯૬ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ચંદ્રશેખરને ચૂકવવામાં	૨૫,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	આવેલ રકમ			
૪૫.	સ્પીક જ્યોતિમાં ડીલરશીપ મેળવવા માટે તેમના હિસ્સા પેટે ટીઆર એમ. જયરામન વતી ટીએમટી એન. શશિકલાને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.	૧,૫૦,૦૦૦.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૮
૪૬.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી કે. દામોદરસ્વામી નાયડુને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧૮,૭૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૮૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૪૭.	૨૦.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ડૉ. ગિરીઝ મ્યુઝિયમને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૫૭,૨૫૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૮૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૪૮.	૦૭.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના	૧,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૭ આંક પી.૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના

	કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી એચસીએલ લિમિટેડને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ			સાક્ષી ૧૬૭
૪૯.	૧૩.૦૭.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી જે. હરિદોસને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૫,૧૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૮૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૫૦.	૧૧.૦૧.૯૬ અને ૦૫.૦૩.૯૬ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીવીએલ જે.કે. બ્રધર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (રૂ. ૨૭,૦૦૦ + ૮૨,૮૦૦)	૧,૦૯,૮૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૮૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૫૧.	૧૧.૦૮.૯૩, ૧૮.૦૮.૯૩, ૧૪.૧૦.૯૩, ૦૫.૧૧.૯૩, ૨૦.૧૨.૯૩	૫,૯૫,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૯૦ થી ૧૩૯૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	અને ૧૧.૦૪.૯૪ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર કે.કે. વેણુગોપાલને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ			
૫૨.	૨૧.૦૮.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર કે.વી. વિશ્વનાથનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૨૦,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૯૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૫૩.	૩૦.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીવીએલ કપૂર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ ૧,૩૦,૭૭૯.૪૦ આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૯૬ આંક	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧		

	પી.૬૭૮			
૫૪.	૧૫.૦૭.૯૫ ના રોજ ચેક દ્વારા ટીવીએલ કપૂર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ (કેનેરા બેંકનો ચેક નં. ૦૮૨૧૯૯)	૧૨,૭૨૧.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯ આંક પી.૧૫૫૪ આંક પી.૬૭૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૫૫.	૦૪.૦૫.૯૫ અને ૦૭.૦૬.૯૫ ના રોજ રોકડ દ્વારા ટીવીએલ કપૂર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૪૪,૨૬૪.૦૦	આંક પી.૬૭૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૮
૫૬.	૧૦.૧૦.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર કિશોરને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૨૫,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૭૮૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૪૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૫૭.	૦૪.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીએમટી લતા કૃષ્ણમૂર્તિને	૭૫,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૯૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	ચૂકવવામાં આવેલ રકમ			
૫૮.	૧૨.૧૨.૯૧ થી ૦૬.૧૨.૯૫ સુધી સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી એમએમડબ્લ્યુ એસએસ બોર્ડને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૩૭,૦૪૬.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૩૯૮ થી ૧૪૧૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૪૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૫૯.	૨૯.૦૪.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર જી. મોહનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૨૦,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૪૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૬૦.	૨૧.૦૭.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી મદુરાઇ કામરાજ યુનિવર્સિટીને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૫,૦૦,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૪૧૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૦૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૬૧.	૦૧.૦૮.૯૨ ના	૯,૫૧૭.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના

	રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ન્યૂ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ		આંક પી.૧૪૧૩	સાક્ષી ૨૦૧
૬૨.	૨૨.૦૨.૯૩, ૨૪.૦૨.૯૩, ૧૫.૧૦.૯૩ અને ૧૪.૦૨.૯૪ ના રોજ ટીએમટી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૧૯૬ માંથી મદ્રાસ કોર્પોરેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧,૮૫૮.૦૦	આંક પી.૧૫૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૬૩.	૧૮.૦૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીવીએલ મૌલીસ એડવર્ટાઇઝર્સને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧૧,૦૦,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૨૮૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૩ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

૬૪.	૦૩.૧૧.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર કે. એ. પંચાપકેશનને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧૦,૦૦૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૪૧૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૬૫.	૧૨.૦૪.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર કે. પ્રેમચંદને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧,૭૮,૨૭૯.૮૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૪૧૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૬૬.	૦૯.૦૩.૯૩, ૨૦.૦૧.૯૫, ૦૯.૦૩.૯૫ અને ૦૩.૧૧.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીવીએલ રાજશેખરન એન્ડ કું.ને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૨,૩૬,૧૨૦.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૪૧૬ આંક પી.૧૪૧૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

૬૭.	૨૧.૦૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર રામમૂર્તિને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧૨,૦૭૫.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૪૧૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૬૮.	૨૭.૦૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના કરંટ એકાઉન્ટ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર રામગોપાલને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ	૧૨,૦૭૫.૦૦	આંક પી.૧૩૮૨ આંક પી.૧૪૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૬૯.	૫.૮.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર. રામસન્સને ચૂકવેલ રકમ	૬,૪૪૭.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૨૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૭૦.	૬.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી રામનાડ	૫,૯૪૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	ડિસ્ટ્રિક્ટ કન્ઝ્યુમર ફોરમને ચૂકવેલ રકમ (બે નોંધો)			
૭૧.	૧.૨.૯૨, ૨૯.૪.૯૨, ૨૬.૯.૯૨, ૩.૪.૯૩, ૮.૧૦.૯૩, ૩૦.૧૨.૯૪ અને ૨૦.૫.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીએમટી. રંગમ્મલને ચૂકવેલ રકમ. (૩.૩૦૦૦+૧ ૨૦૦૦+૭૦૦૦ +૩૦૦૦+૪૦૦ ૦+૭૦૦૦+૭૦ ૦૦)	૪૬,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૮૧૮, ૮૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૨ એમ.ઓ.૬૩૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૨૬
૭૨.	૧૫.૧૧.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર. રંગસામીને ચૂકવેલ રકમ	૩૫,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૨૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૭૩.	૨૭.૦૧.૧૯૯૬ ના રોજ સેલ્વી જે.	૮,૯૧૫.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૨૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી એ–પી. ટેલિકોમને ચૂકવેલ રકમ			
૭૪.	૨૦.૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીવીએલ. રોક એડવર્ટાઇઝિંગને ચૂકવેલ રકમ (બે નોંધો)	૨,૭૭,૬૬૬.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૨૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૮ એમ.ઓ.૧૫૯૩
૭૫.	૪.૯.૯૧ થી ૨૭.૬.૯૫ ની વચ્ચે સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી આર.ઓ. કોર્પોરેશન ઓફ મદ્રાસને ચૂકવેલ રકમ	૨,૧૯,૫૬૬.૮૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૨૪ થી ૧૪૩૨ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧	
૭૬.	૯.૭.૯૧ થી ૬.૧૨.૯૫ સુધી સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી સલામ સ્ટોર્સને ચૂકવેલ	૧૨,૭૩,૬૪૨.૦૦	પી–૬૮૦ પી–૧૩૮૨ થી પી–૧૪૫૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૨૦

	રકમ			
૭૭.	૯.૭.૯૧ થી ૬.૧૨.૯૫ સુધી સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી રોમગા ફોમને ચૂકવેલ રકમ	૭૫,૩૫૨.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૫૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૭૮.	૧૯.૪.૯૪ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી સી. સાંગોને ચૂકવેલ રકમ	૧૦,૨૫૮.૫૬	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૫૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૭૯.	૬.૧.૯૫ અને ૧.૧૨.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી એસબીકેસી કેરિયરને ચૂકવેલ રકમ	૪૨,૪૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૫૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૮૦.	૧૦.૭.૯૧ અને ૬.૧૧.૯૫ ની વચ્ચે સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના	૫૮,૪૬૩.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૫૬ થી ૧૪૬૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	સીએ ૨૦૧૮ માંથી એસઇ, એમઇડીસીને ચૂકવેલ રકમ			
૮૧.	૨૯.૭.૯૫ અને ૨.૧૨.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર. વી. સેલ્વરાજને ચૂકવેલ રકમ	૧૩,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૮૨૦ પી–૮૨૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૨ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ એમ.ઓ.૬૩૭ – પાના ૨૨૩
૮૨.	૨૯.૧૧.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી એસએમસીએસ લિમિટેડને ચૂકવેલ રકમ	૮,૦૧૭.૨૫	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૬૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૮૩.	૨૬.૦૫.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર. ડી. સ્વામેશ્વર રાવને ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૬૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૮૪.	૧૯.૭.૯૫ અને ૯.૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે.	૨,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૬૫ પી–૧૪૬૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર. રામ જેઠમલાણીને ચૂકવેલ રકમ			
૮૫.	૧૪.૧૦.૧૯૯૫ ના રોજ સી.એ– ૨૦૧૮ માંથી વેંકટેશ્વરા સિનેને ચૂકવેલ રકમ	૧૪,૦૦૦.૦૦	આંક પી૧૩૮૨, પી.૭૮૩	
૮૬.	૧૯.૦૯.૯૫ ના રોજ સી.એ– ૨૦૧૮ માંથી અડ્યાર ગેટ હોટેલને ચૂકવેલ રકમ	૧,૭૫,૨૪૬.૨૫	આંક પી.૧૩૮૨, પી.૧૪૬૭	
૮૭.	૨૩.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી અગ્રવાલ સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ	૧૨,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૮૮.	૨૯.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી વિજયા લક્ષ્મી સ્વીટ્સને	૧૨,૩૨૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૬૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	ચૂકવેલ રકમ			
૮૯.	૨૧.૫.૯૭ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી અન્નપૂર્ણા કાફેટેરિયાને ચૂકવેલ રકમ	૧૯,૬૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૬૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૯૦.	૧૫.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી એગમોર ભવનને ચૂકવેલ રકમ	૧૯,૩૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૯૧.	૨૧.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી અરસન સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ	૧૬,૨૨૫.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૯૨.	૨૭.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી વસંતા ભવનને ચૂકવેલ રકમ	૧૧,૧૬૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

૯૩.	૨૧.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી અર્ચના સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ	૭૫,૬૭૫.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૬૭૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૯
૯૪.	૨૨.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી આર્ય ભવન સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ	૭૭,૫૮૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૯૫.	૯.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી વેલકમ હોટેલને ચૂકવેલ રકમ	૨૨,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૩ એક્સ–૧૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૨
૯૬.	૩.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી અશોક ભવનને ચૂકવેલ રકમ	૨૧,૨૫૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૯૭.	૨૫.૫.૯૨ ના	૭,૫૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના

	રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી બોમ્બે મિલ્ક બારને ચૂકવેલ રકમ			સાક્ષી ૨૦૧
૯૮.	૨૫.૯.૯૨ ના રોજ કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી બોમ્બે સ્વીટ સ્ટોલને ચૂકવેલ રકમ	૧૫,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૯૯.	૩૦.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી સેન્ટ્રલ કેફેને ચૂકવેલ રકમ	૪૮,૬૪૫.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૦.	૨૭.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી કોફી હાઉસને ચૂકવેલ રકમ	૧૭,૪૫૦.૩૩	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૧.	૨૩.૫.૯૭ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક	૧૮,૦૪૨.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી દેવનાથન સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ			
૧૦૨.	૨૬.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ગણપતિ વિલાસને ચૂકવેલ રકમ	૧૨,૯૯૬.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૩.	૩.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી હોટેલ આકાશને ચૂકવેલ રકમ	૧૮,૪૨૨.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૪.	૪.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી જ્યોતિ આનંદ ભવનને ચૂકવેલ રકમ	૮,૮૪૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૫.	૪.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના	૧,૮૮૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	સીએ ૨૦૧૮ માંથી લક્ષ્મી વિલાસને ચૂકવેલ રકમ			
૧૦૬.	૨૭.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી માસ્ટર બેકરીને ચૂકવેલ રકમ	૯,૦૯૧.૫૦	પી–૧૩૮૨ ૧૪૭૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૭.	૧.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી શ્રી જયરામ સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ	૧૦,૨૨૪.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૮.	૧.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી મચિલ માર્ક મિઠાઈ કડાઈને ચૂકવેલ રકમ	૩૯,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૦૯.	૧૫.૫.૧૯૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના	૨૧,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ એક્સ–૧૫ થી ૧૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૧

	કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી નંદિનીને ચૂકવેલ રકમ			
૧૧૦.	૨૬.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ન્યૂ રામા કેફેને ચૂકવેલ રકમ	૭૪,૩૪૨.૨૫	પી–૧૩૮૨	
૧૧૧.	૨૬.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ન્યૂ અગ્રવાલને ચૂકવેલ રકમ	૧૪,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	
૧૧૨.	૨૧.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ન્યૂ બોમ્બે સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ	૧૫,૧૫૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૭૯	
૧૧૩.	૩.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના	૧૬,૬૩૭.૪૦	પી–૧૩૮૨	

	સીએ ૨૦૧૮ માંથી રામલક્ષ્મી સ્વીટ્સને ચૂકવેલ રકમ			
૧૧૪.	૧૮.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી રોલેન્ડ બેકરીને ચૂકવેલ રકમ	૧૩,૩૦૨.૯૦	પી–૧૩૮૨	
૧૧૫.	૨૧.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી સાલેમ કેફેને ચૂકવેલ રકમ	૧૩,૫૨૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૦	
૧૧૬.	૨૮.૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી એજીકે ટ્રાવેલ્સને ચૂકવેલ રકમ	૧૫,૮૧૪.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૩૭૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૯
૧૧૭.	૨૮.૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮	૧૯,૨૧૧.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૨૮૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૫

	માંથી એન્કર કેબ્સને ચૂકવેલ રકમ			
૧૧૮.	૨૭.૭.૯૩ અને ૧૨.૩.૯૪ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી અન્નામલાઈ બસને ચૂકવેલ રકમ	૪૭,૭૯૦.૩૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૧ પી–૧૪૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૧૯.	૨૯.૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ગોવિંદ કેબ્સને ચૂકવેલ રકમ	૧૫,૯૦૩.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૨૦.	૨૮.૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી વિન્સેન્ટ ટ્રાવેલ્સને ચૂકવેલ રકમ	૨૭,૫૦૨.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૨૧.	૨૭.૧.૯૨ અને ૩.૧૧.૯૫ ની વચ્ચે સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક	૧૧,૮૬૧.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટી.ઓ.ડી.ના વ્યાજ પેટે ચૂકવેલ રકમ			
૧૨૨.	૨૫.૧.૯૩, ૨૭.૯.૯૪, ૨.૫.૯૫, ૧.૯.૯૫, ૨૨.૮.૯૫ અને ૧૭.૧૦.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ડીડી કમિશન પેટે થયેલ ખર્ચ	૫,૦૧૧.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૨૩.	વિવિધ તારીખોએ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ફોલિયો ચાર્જીસ પેટે થયેલ ખર્ચ	૫૭૫.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૨૪.	૫.૧૦.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી સી.એમ. રિલિફ ફંડમાં	૧,૦૦,૦૦૮.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	ચૂકવેલ રકમ			
૧૨૫.	૨૬.૩.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી કનકાભિષેક સમિતિને ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૮,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૨૬.	૮.૯.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી સેક્રેડ હાર્ટ હાયર સેકન્ડરી સ્કૂલને ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૨૭.	૧૨.૫.૯૪ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી રામ આંજનેય ટ્રસ્ટને ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૦,૦૦૮.૦૦	પી–૧૩૮૨ એક્સ–૧૨, ૧૩, ૧૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૦
૧૨૮.	૧.૬.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી તમિલાગા	૨૭,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	ઇનિપગમને ચૂકવેલ રકમ			
૧૨૯.	૨૧.૧૨.૯૧ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીએનજી મ્યુઝિક એકેડેમીને ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૦૯
૧૩૦.	૩.૧.૯૪ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી થેવર પેરવઈના પ્રમુખને ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૩૧.	૧૭.૩.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી આર.વી. ટાવરને ચૂકવેલ રકમ	૫૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૩૨.	૧૪.૯.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮	૧,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૮૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	માંથી વરલા ટ્રસ્ટને ચૂકવેલ રકમ			
૧૩૩.	૨૦.૯.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી તમિલનાડુ ફિલ્મ્સને ચૂકવેલ રકમ ૪૯,૫૦૦.૦૦ પી – ૧૩૮૨ પી– ૧૪૯૦ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ૧૩૪ ૧૭.૯.૯૩, ૫.૪.૯૫, ૨૨.૭.૯૫, ૨૦.૮.૯૪ અને ૨૬.૧૦.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી એ–કે. વિજય શંકરને ચૂકવેલ રકમ	૪૯,૫૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૯૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૩૪.	૧૭.૯.૯૩, ૫.૪.૯૫, ૨૨.૭.૯૫, ૨૦.૮.૯૪ અને ૨૬.૧૦.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના	૮૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૯૧ થી ૧૪૯૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી એ–કે. વિજય શંકરને ચૂકવેલ રકમ			
૧૩૫.	૯.૧૦.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી સન શાઈનને ચૂકવેલ રકમ	૭૬,૪૫૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૯૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૩૬.	૧૫.૯.૯૫ અને ૧૦.૧૦.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ટીઆર. સામીનાથનને ચૂકવેલ રકમ	૯૪,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૯૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૩૭.	૧૧.૧.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી તમિલનાડુ ગવર્નમેન્ટ ફંડને ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૮,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૨	
૧૩૮.	૯.૧.૯૨, ૨૮.૩.૯૨,	૧,૩૨,૭૯૬.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૪૯૭ થી	

	૩૧.૩.૯૩, ૨૯.૭.૯૩, ૧૮.૩.૯૪, ૧૬.૩.૯૫ અને ૨૪.૩.૯૫ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી યુનાઇટેડ ઇન્ડિયા ઇન્સ્યોરન્સને ચૂકવેલ રકમ		૧૫૦૦	
૧૩૯.	૧૦.૧.૯૬ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી વીઆઈજી ટેકને ચૂકવેલ રકમ	૯૧,૧૫૭.૬૪	પી–૧૩૮૨ પી–૧૦૧૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૦
૧૪૦.	૨૯.૫.૯૨ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮ માંથી ચિન્ના થંબીને ચૂકવેલ રકમ	૭,૫૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૧ પી–૧૩૮૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૪૧.	૩.૩.૯૩ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સીએ ૨૦૧૮	૨,૫૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૩૮૧ પી–૧૫૦૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	માંથી વિઝન હાયરને ચૂકવેલ રકમ			
૧૪૨.	સેલ્વી જે. જયલલિતાની કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૦૧૮ માંથી ઈન્ડિયન બેંક એકાઉન્ટ ગવર્મેન્ટ ટ્રાન્ઝેકશન્સ પેટે તારીખ ૨૮.૮.૯૫ ના રોજ ઉધારેલ રકમ	૧૫,૯૦,૭૨૬.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૫૦૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૪૩.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૧૯૬ માંથી પોસ્ટ માસ્ટર ટી. નગરને તારીખ ૩૦.૬.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩૯૯.૦૦	પી–૧૩૮૨ પી–૧૫૦૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૪૪.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૧૯૬ માંથી મદ્રાસ ટેલિફોન્સને તારીખ ૩૦.૮.૯૪ અને ૨૩.૩.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ	૯,૩૦૧.૦૦	પી–૧૫૧૯ પી–૧૫૫૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	રકમ			
૧૪૫.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૧૯૬ માંથી તારીખ ૭.૪.૯૩ અને ૧૬.૩.૯૫ ની વચ્ચે એમએમડબ્લ્યુ એસએસબીને ચૂકવેલ રકમ.	૨,૨૮૫.૦૦	પી–૧૫૧૯ પી–૧૫૫૬ થી પી–૧૫૬૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૪૬.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૧૯૬ માંથી મરીન વેવ્સને તારીખ ૨૭.૨.૯૩ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૮,૦૦૦.૦૦	પી–૧૫૧૯ પી–૧૫૬૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૪૭.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૧૯૬ માંથી એસઇ, એમડીસીને તારીખ ૨૪.૧.૯૬ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૧૪,૩૧૩.૦૦	પી–૧૫૧૯ પી–૧૫૬૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૪૮.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક	૧,૩૯૩.૯૫	પી–૧૫૧૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	માયલાપોરના એસ.બી. ૨૩૨૧૮ માંથી કોર્પોરેશન ઓફ મદ્રાસ ઓફ એમ.એસ. ને તારીખ ૨૦.૬.૯૨ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૧૪૯.	શ્રીમતી એન. શશિકલાના કેનેરા બેંક માયલાપોરના એસ.બી. ૨૩૨૧૮ માંથી આર.ઓ. કોર્પોરેશનને તારીખ ૫.૯.૯૧ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૧,૮૫૮.૬૦	પી–૧૫૧૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૫૦.	(૧) પૂજાના હેતુઓ માટે ચાંદીની વસ્તુઓના ખર્ચ પેટે, પોયસ ગાર્ડન નિવાસસ્થાનની સામે સ્થિત વિનાયક મૂર્તિ માટે ચાંદીનું કવચમ, પોયસ ગાર્ડનના મુખ્ય દરવાજા પર સોનાના પોલિશિંગ અને પિત્તળની પ્લેટો માટે અને	૫,૮૮,૯૭૮.૦૦	પી–૧૫૧૦ પી–૧૫૭૦ પી–૧૫૭૧ પી–૨૨૬૨ પી–૨૨૬૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૩૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૩૮

	સપ્ટેમ્બર થી નવેમ્બર ૧૯૯૫ દરમિયાન છ સોનાના નેકલેસના ખર્ચ પેટે મેસર્સ નથેલ્લા અંજનેયલુ ચેટ્ટી એન્ડ સન્સને રોકડમાં ચૂકવેલ રકમ. રૂ. ૧,૫૨,૦૦૦ (૨) હીરા જડેલા બે જોડી સોનાના ઈયર સ્ટડના ખર્ચ પેટે મેસર્સ નથેલ્લા અંજનેયલુ ચેટ્ટી એન્ડ સન્સને કેનેરા બેંક માયલાપોરના ચેક નં. ૯૩૨૯૩ અને ૯૩૨૯૪ દ્વારા ચૂકવેલ રકમ (જુઓ બિલ નં. ૪૫૫૯૮ અને ૪૫૫૯૯ – રૂ. ૪,૩૬,૯૭૮/-)			
૧૫૧.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના એસ.બી. ૨૪૬૨૧ માંથી ટીવીએલ. એન. રાજશેખરન એન્ડ સન્સને તારીખ	૩૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૨ પી–૧૫૭૪	

	૨૮.૧.૯૩ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૧૫૨.	વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક, માયલાપોરના એસ.બી. ૨૪૬૨૧ માંથી યુનાઇટેડ ઇન્ડિયાને ચૂકવેલ રકમ	૫,૭૧૦.૦૦	પી–૧૫૭૨ પી–૧૫૭૫	
૧૫૩.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી એસ. શ્રીનિવાસનને તારીખ ૨૧.૧૦.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૪,૫૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૫૯૦	
૧૫૪.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી આર. લોગનાથનને તારીખ ૨૮.૨.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩,૦૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૫૯૧	
૧૫૫.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક	૩૨,૦૮૭.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૫૯૨ થી ૧૫૯૫	

	માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી યુનાઈટેડ ઇન્ડિયાને તારીખ ૧૮.૩.૯૪, ૨૪.૩.૯૫, ૬.૧૨.૯૫ અને ૨૭.૩.૯૬ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૧૫૬.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી ઓએમ એન્ટરપ્રાઈઝીસ ને તારીખ ૧૩.૩.૯૬ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩૬,૧૦૫.૦૦	પી–૧૫૭૬	
૧૫૭.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી શ્રી પી. રઘુરને તારીખ ૧૩.૮.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૨,૫૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૫૯૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૯૬
૧૫૮.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી સાંઈ	૪,૫૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૫૯૭	

	ભાસને તારીખ ૨૧.૧૦.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૧૫૯.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી શ્રી સંપતને તારીખ ૨૬.૧૦.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩૪,૯૬૦.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૫૯૮	
૧૬૦.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી મદ્રાસ ટેલિફોન્સને તારીખ ૧૯.૯.૯૫, ૭.૧૧.૯૫, ૨૬.૨.૯૬ અને ૨૬.૪.૯૬ (૩. ૩૯૯ x ૫) ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૧,૯૯૫.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૫૯૯ થી ૧૬૦૩	
૧૬૧.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી ડીડી કમિશન પેટે તારીખ ૧૬.૭.૯૩,	૩૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૬	

	૧૭.૧.૯૪, ૧૯.૧.૯૪ અને ૧૪.૫.૯૪ ના રોજ ઉધારેલ રકમ			
૧૬૨.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી ટીઓડી પેટે તારીખ ૩૧.૧૨.૯૪, ૧૫.૧૨.૯૫ અને ૭.૩.૯૬ (૮૧૩ + ૯૩૦ + ૩૬૦) ના રોજ ચૂકવેલ વ્યાજ	૨,૧૦૩.૦૦	પી–૧૫૭૬	
૧૬૩.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી શ્રી કૃષ્ણાને તારીખ ૯.૧૧.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૨,૫૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૬૦૪	
૧૬૪.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી પોસ્ટ માસ્ટરને તારીખ ૩૦.૬.૯૬ ના રોજ ચૂકવેલ	૩૯૯.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૬૦૫	

	રકમ			
૧૬૫.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૨૦ માંથી અપફ્રન્ટને તારીખ ૨૭.૧૦.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩,૫૦૦.૦૦	પી–૧૫૭૬ પી–૧૬૦૯	
૧૬૬.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી શ્રી અનિલકુમારને ચૂકવેલ રકમ.	૨,૫૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૧૬૧૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૯૭
૧૬૭.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી શ્રી નારાયણ રાવને તારીખ ૬.૧૦.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૪,૫૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૧૬૨૦	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૫
૧૬૮.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી શ્રી જી.	૨,૫૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૧૬૨૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	પ્રભાકર રેડ્ડીને તારીખ ૧૨.૮.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.			
૧૬૯.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી શ્રી પી.વી. રવિકુમારને તારીખ ૨૮.૯.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૧,૦૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૧૬૨૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૪
૧૭૦.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી શ્રી સુરેશ ભાટિયાને તારીખ ૧૪.૩.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૨,૦૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૧૬૨૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૭૧.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી શ્રી આર. વિજયનને તારીખ ૨૭.૪.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ	૨,૦૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧

	રકમ.			
૧૭૨.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી શ્રી એકે. વિજયા શંકરને તારીખ ૫.૪.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૨૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૧૬૨૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૭૩.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી મિલન જોથીને તારીખ ૨૧.૩.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૧૨,૫૦૦.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૭૮૫ થી ૭૮૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૪૭
૧૭૪.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી યુનાઇટેડ ઇન્ડિયા ઇન્સ્યોરન્સને તારીખ ૧૮.૩.૯૪, ૨૪.૩.૯૫ અને ૨૭.૩.૯૬ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૨૧,૪૯૪.૦૦	પી–૧૬૧૮ પી–૧૬૨૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૭૫.	શ્રીમતી જે.	૧૭,૩૦૫.૦૦	પી–૧૬૧૮	ફરિયાદપક્ષના

	ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી એમએમએસડ બલ્ચુડબલ્ચુબી ને તારીખ ૨.૬.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.			સાક્ષી ૨૦૧
૧૭૬.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના કેનેરા બેંક માયલાપોરના સી.એ. ૨૨૧૯ માંથી ચેક બુક અને ડીડી કમિશન વગેરે પેટે જુદી જુદી તારીખોએ ઉધારેલ રકમ	૧,૨૦૩.૦૦	પી–૧૬૧૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૭૭.	ડોર નં. ઈ–૮૩, બેસંત નગર પર પ્લોટની ફાળવણી માટે એમએમડીએને આરોપી ૩ દ્વારા તારીખ ૩.૩.૯૩ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ અને તારીખ ૩.૩.૯૩ ના રોજ ડેવલપમેન્ટ ચાર્જીસ રૂ. ૧૫૦૦/– અને	૨,૯૦,૬૭૫.૦૦	પી–૭૨૫ પી–૭૧૮ પી–૭૨૬ પી–૭૨૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૨૮

	તારીખ ૧.૩.૯૩ ના રોજ સ્કુટિની ફી રૂ. ૪૭૫/–. પ્લોટની કિંમત રૂ. ૨,૮૮,૭૫૦.૦૦ ડેવ. ચા. રૂ. ૧,૫૦૦.૦૦ સ્કુટિની ફી રૂ. ૪૭૫.૦૦ રૂ. ૨,૯૦,૬૭૫.૦૦			
૧૭૮.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૮૭– ૮૮ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૨૬૭૫.૦૦ (૧૧/૯૨) રૂ. ૨૨૭૭૭૦.૦૦ (૨૮.૮.૯૫)	૨૫,૪૪૫.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭
૧૭૯.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૮૮– ૮૯ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૯૨૮૨.૦૦ (૧૧/૯૨) રૂ. ૫૫૪૨૦૦.૦૦ (૨૮.૮.૯૫)	૫,૬૩,૪૮૨.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭
૧૮૦.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૮૯– ૯૦ માટે ભરેલ	૮,૧૮,૧૬૧.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭

	આવકવેરો રૂ. ૯૯૦૫.૦૦ (૧૧/૯૨) રૂ. ૮૦૮૨૫૬.૦૦ (૨૮.૮.૯૫)			
૧૮૧.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૦– ૯૧ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૬૧૫૪૯.૦૦ (૧૧/૯૨) રૂ. ૫૦૦૦૦૦.૦૦ (૨૦.૧૧.૯૫) રૂ. ૫૦૦૦૦૦.૦૦ (૮.૧૨.૯૫) રૂ. ૫૦૦૦૦૦.૦૦ (૧૮.૦૧.૯૬) રૂ. ૫૦૦૦૦૦.૦૦ (૨૫.૦૨.૯૬) રૂ. ૫૦૦૦૦૦.૦૦ (૧૯.૦૩.૯૬) રૂ. ૫૦૦૦૦૦.૦૦ (૨૪.૦૪.૯૬)	૩૦,૬૧,૫૪૯.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭
૧૮૨.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૧– ૯૨ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૩૭૮૦૬૫.૦૦ (૨૦.૧૧.૯૨) રૂ.	૨૫,૭૮,૦૬૫.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭

	૧૦૦૦૦૦૦.૦૦ (૧.૧૦.૯૪) રૂ. ૫૦૦૦૦૦.૦૦ (૨૬.૧૨.૯૪) રૂ. ૭૦૦૦૦૦.૦૦ (૨૨.૧.૯૪)			
૧૮૩.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૨– ૯૩ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૩૮૯૧.૪૫ (૨૩.૧૧.૯૨) રૂ. ૩૩૪૩.૦૦ (૧૧.૨.૯૩)	૩,૯૨,૪૮૮.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૮૪.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૩– ૯૪ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૫૨૩૭૫૭.૦૦ (૧૫.૧૨.૯૨) રૂ. ૩૪૯૧૭૧.૦૦ (૧૬.૩.૯૩) રૂ. ૧૫૪૪૨.૦૦ (૧૩.૩.૯૬)	૮,૮૮,૩૭૦.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૮૫.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૪– ૯૫ માટે ભરેલ	૨,૯૦,૫૨૮.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના

	આવકવેરો રૂ. ૮૭૧૫૮.૦૦ (૧૫.૯.૯૩) રૂ. ૮૭૧૫૮.૦૦ (૧૫.૧૨.૯૩) રૂ. ૧૧૬૨૧૨.૦૦. (૧૫.૩.૯૪)			સાક્ષી ૨૨૮
૧૮૬.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૫– ૯૬ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૮૭૧૫૮.૦૦ (૧૫.૯.૯૪) રૂ. ૮૭૧૫૮.૦૦ (૧૫.૧૨.૯૪) રૂ. ૧૧૬૨૧૨.૦૦. (૧૫.૩.૯૫)	૨,૯૦,૫૨૮.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૮૭.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૭– ૯૮ માટે ભરેલ આવકવેરો રૂ. ૮૭૧૫૮.૦૦ (૧૩.૯.૯૫) રૂ. ૮૭૧૫૮.૦૦ (૮.૧૨.૯૫) રૂ. ૧૧૬૨૧૨.૦૦. (૧૪.૩.૯૬)	૯,૨૪,૩૧૬.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૮૮.	સેલ્વી જે.	૩૪,૩૮૧.૦૦		ફરિયાદપક્ષના

	જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૮૭– ૮૮ માટે ૧૧/૯૨ દરમિયાન ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ			સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૮૯.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૮૮– ૮૯ માટે ૧૧/૯૨ દરમિયાન ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ	૮૯,૬૧૯.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૦.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૮૯– ૯૦ માટે ૧૧/૯૨ દરમિયાન ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ	૨,૬૮,૪૭૫.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૧.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૦– ૯૧ માટે ૧૧/૯૨ દરમિયાન ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ	૬,૦૨,૭૫૭.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૨.	સેલ્વી જે. જયલલિતા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૧– ૯૨ માટે તારીખ ૨૩.૧૧.૯૨ ના રોજ ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ	૭,૧૮,૫૪૨.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧
૧૯૩.	સેલ્વી જે. જયલલિતા	૧૩,૫૧,૫૯૦.		ફરિયાદપક્ષના

	દ્વારા એ–વાય.૧૯૯૨–૯૩ માટે તારીખ ૨૩.૧૧.૯૨ ના રોજ ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ	૦૦		સાક્ષી ૨૦૧
૧૯૪.	શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૧–૯૨ માટે ૨/૯૩ દરમિયાન ભરેલ આવકવેરો	૨,૨૩,૭૫૦.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૫.	શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૨–૯૩ માટે ૨/૯૩ દરમિયાન ભરેલ આવકવેરો	૩,૦૦,૫૫૦.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૬.	શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૩–૯૪ માટે ૧૩.૩.૯૬ દરમિયાન ભરેલ આવકવેરો	૭,૬૨,૧૫૧.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૭.	શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા એ–વાય. ૧૯૯૧–૯૨ માટે ૨/૯૩ દરમિયાન ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ	૧૪,૨૪૦.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૮.	શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા એ–વાય.	૧,૧૭,૯૫૫.૦૦		ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૫ ફરિયાદપક્ષના

	૧૯૯૨–૯૩ માટે ૨/૯૩ દરમિયાન ભરેલ વેલ્થ ટેક્સ			સાક્ષી ૨૨૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮
૧૯૯.	ચકાસણી સમયગાળા દરમિયાન સેલ્વી જે. જયલલિતાના સીબીઆઇ સિકંદરાબાદના એસ.બી. ૨૦૬૧૪ માંથી પેટ બશીરાબાદના શ્રી સૈયદ સલીમની તરફેણમાં લેવામાં આવેલ ડીડી અને પી.ઓ. દ્વારા કરવામાં આવેલ ખર્ચ. ૭૦૪૫ x ૪ = ૨૮૧૦૦.૦૦ ૭૦૩૫ x ૫ = ૩૫૧૭૫.૦૦ ———————— ૬૩,૩૫૫.૦૦ ————————	૬૩,૩૫૫.૦૦	પી–૯૩૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૪
૨૦૦.	ચકાસણી સમયગાળા દરમિયાન સેલ્વી જે. જયલલિતાના સીબીઆઇ સિકંદરાબાદના	૧,૯૦,૭૩૦.૦૦	પી–૯૩૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૪

	એસ.બી. ૨૦૬૧૪ માંથી આંધ્ર બેંક, બશીરાબાદ બ્રાન્ચ (એસ.બી. ૨૮૦૩) દ્વારા શ્રી રવિન્દ્ર રેડ્ડીને ચૂકવેલ રકમ ૧૦૩૫ x ૬ = ૬૦૨૧૦ ૧૦૦૪૦ x ૧૩ = ૧૩૦૫૨૦ ——————— ——————— ——————— _ ૧૯૦૭૩૦ ——————— ——————— ——————— _			
૨૦૧.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના સીબીઆઇ સિકંદરાબાદના એસ.બી. ૨૦૬૧૪ માંથી જે.આર. રાવને તારીખ ૧.૨.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૭૬,૩૩૭.૦૦	પી–૯૩૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૪
૨૦૨.	સેલ્વી જે. જયલલિતાના સીબીઆઇ સિકંદરાબાદના એસ.બી. ૨૦૬૧૪ માંથી તિરુમાલા	૩,૮૩૫.૦૦	પી–૯૩૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૪

	ફર્ટિલાઇઝર્સને તારીખ ૧૧.૧.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૨૦૩.	તારીખ ૨૬.૩.૯૨ ના રોજ એમઆઈડીઆર ૬૬/૯ ના સંબંધમાં સ્રોત પર કાપવામાં આવેલ ટેક્સ	૩,૩૩૨.૦૦	પી–૯૩૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૪
૨૦૪.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૦૬૮ માંથી બીપીઓ કમિશન પેટે તારીખ ૨૧.૧૨.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩૦૧.૦૦	પી–૧૧૧૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૦૫.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૦૬૮ માંથી આઇ.સી. ચાર્જીસ અને ફોલિયો ચાર્જીસ પેટે તારીખ ૧૬.૪.૯૪, ૧૩.૫.૯૪, ૧૫.૩.૯૫,	૧૨૫.૦૦	પી–૧૧૧૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨

	૨૮.૩.૯૫ અને ૩૧.૩.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૨૦૬.	ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૦૬૮ માંથી ટેમ્પરરી ઓડી પેટે વ્યાજ તરીકે તારીખ ૩૧.૧૨.૯૪ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩૮૮.૦૦	પી–૧૧૧૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૦૭.	શ્રી વી.એન. સુધાકરનના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૦૬૮ માંથી શ્રી શ્રીનિવાસલુને તારીખ ૧૨.૫.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૪,૪૧૦.૦૦	પી–૧૧૧૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૦૮.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી એકે. વિજય શંકરને તારીખ ૨૨.૭.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૨૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨

૨૦૯.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી ડી. શ્રીનિવાસનને તારીખ ૭.૨.૯૬ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ.	૧,૪૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૧૦.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી દાસનને તારીખ ૧૪.૧૦.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૧,૦૫૨.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૧૧.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી રામદાસને તારીખ ૧૪.૧૦.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૫,૮૪૫.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૧૨.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન	૯,૯૬૩.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨

	ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી રામસન્સને તારીખ ૨૬.૧૦.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૨૧૩.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી વેદગિરીને તારીખ ૩.૧૧.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૨૦,૦૦૦.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૧૪.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી વીરાસ્વામીને તારીખ ૭.૧૧.૯૫ ના રોજ ચૂકવેલ રકમ	૩,૫૦૦.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨
૨૧૫.	શ્રીમતી જે. ઇલાવરાસીના ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી દુરઈ સ્વામી નાડારને તારીખ	૯૨,૦૨૫.૦૦	પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨

	૮.૧૧.૯૫, ૧૨.૧૨.૯૫, ૭.૨.૯૬, ૯.૯.૯૬ અને ૧૪.૩.૯૬ (રૂ. ૧૩૫૦૦ + ૧૩૧૫૦ + ૨૭૦૨૫ + ૧૦૮૦૦ + ૨૭૫૫૦) ના રોજ ચૂકવેલ રકમ			
૨૧૬.	તારીખ ૪.૧૨.૯૫ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રીમતી લક્ષ્મીને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ	૫૯૧.૬૦	આંક પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨
૨૧૭.	તારીખ ૨૯.૩.૯૬ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી શ્રી ડી. વિમલ કુમારને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ	૨૧,૦૦૦.૦૦	આંક પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨
૨૧૮.	તારીખ ૨૪.૧.૯૬ ના રોજ શ્રીમતી જે.	૧,૪૩૪.૦૦	આંક પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨

	ઇલાવરસીના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી સુપ્રીટેન્ડીંગ એન્જીનીયરને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ			
૨૧૯.	તારીખ ૨૯.૧૨.૯૫, ૨૪.૧.૯૬ અને ૨૩.૩.૯૬ ના રોજ (૩.૩૯૯ x ૩) શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી ટેલિફોન વિભાગને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ	૧,૧૯૭.૦૦	આંક પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨
૨૨૦.	તારીખ ૧૭.૯.૯૫ અને ૩૧.૧૨.૯૫ ના રોજ (૩.૬૪૫૫ + ૯૭૧૫) શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી ટી.ઓ.ડી. ના વ્યાજ પેટે ચૂકવવામાં	૧૬,૧૭૦.૦૦	આંક પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨

	આવેલી રકમ			
૨૨૧.	તારીખ ૧૯.૧૦.૯૫, ૭.૨.૯૬, ૯.૨.૯૬, ૧૪.૨.૯૬, ૧૫.૩.૯૬ અને ૩૧.૩.૯૬ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા. સી.એ. ૧૧૭૧ માંથી ડીડી કમિશન અને અન્ય શુલ્ક પેટે ચૂકવવામાં આવેલી રકમ	૬,૮૬૫.૦૦	આંક પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨
૨૨૨.	તારીખ ૧૪.૭.૯૫ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના પુત્ર જે. વિવેકના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા. એસબી ૪૧૧૯ માંથી ટેલિકોમ્યુનિકેશન ડિપાર્ટમેન્ટને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ	૧૩,૦૭૨.૫૦	આંક પી–૧૧૩૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨
૨૨૩.	તારીખ ૨૫.૬.૯૪ ના રોજ તમિલરાસી પબ્લિકેશન (પી) લિ. દ્વારા	૪૦,૯૬,૫૬૫.૦૦	આંક પી–૧૨૩૮ આંક પી–૧૨૨૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨

	મેળવેલી લોન સંબંધિત ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમમ ાં લોન ખાતા પેટે મેસર્સ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પી) લિ. ના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા સી.એ. ૧૦૫૩ માંથી તમિલરાસી પ્રેસના શ્રી એમ. નટરાજનને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ			
૨૨૪.	તારીખ ૧૪.૭.૯૪ ના રોજ મેસર્સ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પી) લિ. ના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા સી.એ. ૧૦૫૩ માંથી તમિલરાસી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના ઇન્ડિયન બેન્ક, અભીરામપુરમન ા ખાતા નં. સી.એ. ૩૭૨ માં ચૂકવવામાં આવેલી રકમ	૧૨,૦૩,૪૩૫.૦૦	આંક પી–૧૨૨૬ આંક પી–૧૨૩૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૨
૨૨૫.	નીચેની વિગતો મુજબ પોએસ	૧૬,૧૫,૫૦૦.		ફરિયાદપક્ષના

	ગાર્ડન ખાતે સેલ્વી જે. જયલલિતાના ઘરખર્ચની અન્ય બાબતો. (૧) ૯/૯૩ થી ૧૦/૯૬ (૩૭ મહિના) સુધી શ્રી જયરામન માટે માસિક રૂ. ૩૦૦૦/– લેખે પગાર – રૂ. ૧,૧૧,૦૦૦/– (૨) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ૫૯ મહિના માટે શ્રી વિજયન માટે માસિક રૂ. ૧૫૦૦/– લેખે પગાર – રૂ. ૮૮,૫૦૦/– (૩) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ૬ ડ્રાઇવરો માટે માસિક રૂ. ૧,૫૦૦/– લેખે ૧૬,૧૫,૫૦૦.૦૦ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૯૮ ૫૯ મહિના માટે – રૂ. ૫,૩૧,૦૦૦/– (૪) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ઇલેક્ટ્રિશિયન માટે ૫૯ મહિના માટે માસિક રૂ.	૦૦		સાક્ષી.૧૯૮

	૧,૫૦૦/– લેખે પગાર. – ૩. ૮૮,૫૦૦/– (૫) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી બે સફાઈ કર્મચારીઓ માટે ૫૯ મહિના માટે માસિક ૩. ૭૫૦/– લેખે પગાર. – ૩. ૮૮,૫૦૦/– (૬) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી રસોઈયા શ્રી સેલ્વરાજ માટે ૫૯ મહિના માટે માસિક ૩. ૭૫૦/– લેખે પગાર – ૩. ૪૪,૨૫૦/– (૭) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી રસોઈયા શ્રીમતી રાજમ્મા માટે ૫૯ મહિના માટે માસિક ૩. ૫૦૦/– લેખે પગાર – ૩. ૨૯,૫૦૦/– (૮) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ૭ આસિસ્ટન્ટ મેડ્સ (પુરુષ અને સ્ત્રી નોકરો) માટે ૫૯ મહિના માટે માસિક ૩. ૨૦૦/– લેખે			

	પગાર – રૂ. ૮૨,૬૦૦/– (૯) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ધોબી માટે ૫૯ મહિના માટે માસિક રૂ. ૩૦૦૦/– લેખે પગાર – રૂ. ૧,૬૭,૦૦૦/– (૧૦) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ૫૯ મહિના માટે દૂધનો ખર્ચ રોજનું ૧૮ લિટર રૂ. ૭.૫૦ પ્રતિ લિટર લેખે – રૂ. ૨,૩૮,૯૫૦/– (૧૧) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ૫૯ મહિના માટે ફોન નં.૪૯૯૧૪૧૪ નું ટેલિફોન બિલ માસિક રૂ. ૧૦૦૦/– લેખે (સરેરાશ બિલની રકમ) – રૂ. ૫૯,૦૦૦/– (૧૨) ૬/૯૧ થી ૪/૯૬ સુધી ૫૯ મહિના માટે ખરીદેલા કૂલો માસિક રૂ. ૧,૩૦૦/– લેખે – રૂ.			

	૭૬,૭૦૦/–			
૨૨૬.	તારીખ ૭.૯.૯૫ ના રોજ શ્રીમતી સત્યલક્ષ્મી સાથે પાલક પુત્ર શ્રી વી.એન. સુધાકરનના લગ્નના સંબંધમાં થયેલ ખર્ચ (એ)– મંજૂર કરેલ / નોંધાયેલ ચુકવણીઓ ઉપરાંત લગ્ન મંડપ બાંધવા માટે થયેલ ખર્ચ (પી.ડબલ્યુ.ડી. સત્તાવાળાઓ દ્વારા અંદાજિત) રૂ. ૫,૨૧,૨૩,૫૩ ૨.૦૦ (બી). ભોજન, મિનરલ વોટર અને તાંબુલમના ખર્ચ માટે થયેલ ખર્ચ (ઉપલબ્ધ સામગ્રીના આધારે આકારણી) રૂ. ૧,૧૪,૯૬,૧૨ ૫/– (સી). રોકડ ચુકવણી પર ૩૪ નંગ ટાઇટન ઘડિયાળોની ખરીદી. રૂ. ૧,૩૪,૫૬૫.૦	૬,૪૫,૦૪,૨૨ ૨.૦૦	આંક પી– ૧૦૧૯ આંક પી–૧૩૭૧ થી આંક પી– ૧૩૭૬ આંક પી–૧૨૯૨	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૦૦ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૯૨ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૯૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૩૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૮૯ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૨૮

	૦ (ડી). શ્રી વી.એન. સુધાકરનના લગ્નના પોશાકની સિલાઈના ચાર્જ પેટે શ્રી સૈયદ બાવકરને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ – રૂ. ૧,૨૬,૦૦૦/ – (ઈ). ૧૦૦ ચાંદીની થાળીઓની ખરીદી માટે ચૂકવવામાં આવેલી રકમ (શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા ચૂકવેલ) રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦ (એફ). ૫૬,૦૦૦ લગ્નની કંકોત્રી મોકલવા માટે ટપાલ ખર્ચ – રૂ. ૨,૨૪,૦૦૦			
૨૨૭.	કોથાગીરી ગામના સર્વે નં. ૧૬૮ માં કોડનાડ ટી એસ્ટેટ (૧). બંગલાના માળખાના બાંધકામ માટે થયેલ ખર્ચ – માત્ર પાયો – રૂ. ૭,૦૦,૦૦૦/	૧૨,૨૦,૩૧૦.૦૦	આંક પી–૧૯૬૪ આંક પી–૧૯૬૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૦૫

	– (૨). એચડીપીઇ પાઈપો પાથરવા માટે થયેલ ખર્ચ રૂ. ૫,૨૦,૩૧૫/–			
૨૨૮.	મન્નારગુડી ખાતે સેંગમલા થાયર મેમોરિયલ કોલેજ ફોર વુમન માટે પૂરા પાડવામાં આવેલ માર્બલ અને બ્લેઝ ટાઇલ્સના ખર્ચ પેટે શ્રીમતી એન. શશિકલા દ્વારા લક્ષ્મી માર્બલ્સ, ચુલામેડુ, ચેન્નઈ – ૯૪ ના પ્રોપરાઇટર શ્રી વી.એન. કન્નિયપ્પનને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ.	૧૦,૮૨,૪૨૦.૦૦	આંક પી–૧૩૮૨ આંક પી–૧૧૦૯	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૯૦
૨૨૯.	૩૧–એ પોએસ ગાર્ડન (નવું નિવાસસ્થાન) માટે એસસી ખાતા નં.૨૦૩–૪૩–૨૦૯ ના ઇલેક્ટ્રિસિટી પાવર કનેક્શન પેટે ખર્ચવામાં આવેલી રકમ એસસી	૪૦,૬૯૦.૦૦	આંક પી–૬૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૧

	કનેક્શન ચાર્જ રૂ. ૧,૪૦૦/– સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ રૂ. ૧,૦૦૦/– ૩૦.૪.૯૬ સુધી વીજળી વપરાશ શુલ્ક – રૂ. ૩૦,૨૧૦/–			
૨૩૦.	૩૧–એ પોએસ ગાર્ડન માટે એસસી નં. ૨૦૮–૪૩–૨૧૬ થી ૨૦૮–૪૩–૨૧૯ ના સંબંધમાં સેવા જોડાણ દીઠ રૂ. ૬,૪૦૦/– ના દરે ઇલેક્ટ્રિસિટી પાવર કનેક્શન મેળવવા માટે ખર્ચવામાં આવેલી રકમ	૨૫,૬૦૦.૦૦	આંક પી–૬૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૧
૨૩૧.	તારીખ ૨૮.૧.૯૩ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના કેનેરા બેન્ક માયલાપોરના એસબી ખાતા નં. ૨૫૩૮૯ માંથી શ્રી રાજશેખરનને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ.	૩૦,૦૦૦.૦૦	આંક પી–૧૬૧૩ આંક પી–૧૬૧૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૦૧
૨૩૨.	તારીખ	૯,૩૬૯.૦૦	આંક પી–	ફરિયાદપક્ષના

	૩૧.૩.૯૩ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના એસબી નં. ૨૫૩૮૯ માંથી યુનાઇટેડ ઇન્ડિયા ઇન્સ્યોરન્સ કંપનીને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ.		૧૬૧૩ આંક પી–૧૬૧૫	સાક્ષી.૨૦૧
૨૩૩.	તારીખ ૧૨.૫.૯૫ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના કેનેરા બેન્ક માયલાપોરના એસબી ખાતા નં. ૨૫૩૮૯ માંથી શ્રી સુબ્બારામ રેડ્ડીને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ.	૪,૪૧૦.૦૦	આંક પી–૧૬૧૩ આંક પી–૧૬૧૬	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૦૧
૨૩૪.	તારીખ ૧૨.૫.૯૫ ના રોજ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસીના કેનેરા બેન્ક માયલાપોરના એસ.બી. ખાતા નં. ૨૫૩૮૯ માંથી શ્રી શ્રીનિવાસલુ રેડ્ડીને ચૂકવવામાં આવેલી રકમ.	૪,૫૯૦.૦૦	આંક પી–૧૬૧૩ આંક પી–૧૬૧૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૦૧
૨૩૫.	મેસર્સ આંજનેય	૭,૫૦,૦૦૦.૦	આંક પી–	ફરિયાદપક્ષના

	પ્રિન્ટર્સ (પી) લિ. ની સ્વરાજ મઝદા વાન (ત્રણ) ટીએન –૦૯/એચ– ૩૫૪૧, ટીએન– ૦૯/એચ– ૩૫૯૫ અને ટીએન– ૦૯/એચ– ૩૫૦૬ માં વધારાની સુવિધાઓ પૂરી પાડવા માટે ખર્ચવામાં આવેલી રકમ, નિખિલ એન્ટરપ્રાઈઝિસ , ચેન્નઈ – ૧૪ ના શ્રી મોહનને ચૂકવવામાં આવેલ	૦	૧૯૪૦ આંક પી–૨૦૩૧	સાક્ષી.૨૦૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૪૮
૨૩૬.	તપાસ સમયગાળા માટે સી–૮, થિરુવિકા ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ચેન્નઈ – ૩૨ ખાતે જય પબ્લિકેશન્સના તારીખ ૧.૮.૭૫ ના એસસી નં. ૨૧૧–૧૧– ૧૭૯ ના સંદર્ભમાં વીજળી વપરાશ શુલ્ક પેટે થયેલ	૨,૨૭,૭૫૦.૦૦	આંક પી–૮૦૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૪૯

	ખર્ચ			
૨૩૭.	તપાસ સમયગાળા માટે સી–૮, થિરુવિકા ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ખાતે નમાધુ એમજીઆર ના. તારીખ ૧.૮.૭૫ ના. એસ.સી. નં. ૨૧૧–૧૧–૧૮૦ ના. સંદર્ભમાં વીજળી વપરાશ શુલ્ક પેટે થયેલ ખર્ચ	૨૭,૫૨૯.૦૦	આંક પી–૮૦૬	ફરિયાદપક્ષના. સાક્ષી.૧૪૯
૨૩૮.	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સના. નામે એમએફ–૯, ગીન્ડી ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ચેન્નઈ – ૩૨ ખાતે તારીખ ૧૭.૩.૯૦ ના. એસસી નં. ૨૧૧–૧૧–૨૬૧ ના. સંદર્ભમાં વીજળી વપરાશ શુલ્ક પેટે થયેલ ખર્ચ.	૨,૬૯,૧૦૨.૦૦	આંક પી–૭૯૮	ફરિયાદપક્ષના. સાક્ષી.૧૯
૨૩૯.	તપાસ સમયગાળા માટે (રૂ. ૧૨,૦૦૦ ની થાપણ	૯૭,૩૮૧.૦૦	આંક પી–૭૮૯	ફરિયાદપક્ષના. સાક્ષી.૧૪૯

	સહિત) એમએફ–૯, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ચેન્નઈ–૩૨ ખાતે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સના પરિસર માટે વીજળી વપરાશ શુલ્ક પેટે થયેલ ખર્ચ			
૨૪૦.	નં. ૪૮, જવાહરલાલ નેહરુ રોડ, ચેન્નઈ – ૯૭ ખાતે મેસર્સ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પી) લિ. ના પરિસરના સંદર્ભમાં થાપણો સહિત વીજળી વપરાશ શુલ્ક પેટે થયેલ ખર્ચ	૧,૫૯૪.૦૦	આંક પી–૮૦૪	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૪૯
૨૪૧.	૯/૯૨ થી ૧૨–૯૩ ના સમયગાળા માટે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સના એસસી નં. ૨૧૧–૧૧–૨૭૩ ના સંદર્ભમાં વીજળી વપરાશ શુલ્ક અને થાપણો પેટે થયેલ ખર્ચ	૧,૦૮,૧૩૮.૦૦	આંક પી–૮૦૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૪૯

૨૪૨.	તપાસ સમયગાળા માટે એ–૨૮, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ચેન્નઈ – ૩૨ ખાતે મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ ના એસસી નં. ૨૧૧–૧૧–૩૦૩ ના સંદર્ભમાં વીજળી વપરાશ શુલ્ક અને થાપણો પેટે થયેલ ખર્ચ	૫૮,૮૮૯.૦૦	આંક પી–૮૦૮	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૪૯
૨૪૩.	નીચેના સેવા જોડાણોના નામે મેસર્સ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પી) લિ. ના વીજળી વપરાશ શુલ્ક પેટે થયેલ ખર્ચ, એટલે કે, (૧). ૯/૯૩ થી ૪/૯૬ ના સમયગાળા માટે મેસર્સ શાસ્ત્રી મેન્યુફેક્ચરર્સ, એસસી નં. ૨૧૧–૦૫–૧૪૧ – રૂ. ૧,૩૩,૭૬૬/– (૨). ૯/૯૩ થી ૨/૯૫ (ડિસ્કનેક્ટ થયેલ) ના સમયગાળા માટે મેસર્સ શાસ્ત્રી	૭,૩૮,૪૩૩.૦૦	આંક પી–૮૦૦ થી ૮૦૩	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૧૪૯

	મેન્યુફેક્ચરર્સ, એસસી નં. ૨૧૧–૦૫–૧૪૨ – ૩. ૧,૪૪૭/– (૩). ૯/૯૩ થી ૪/૯૬ ના સમયગાળા માટે મેસર્સ યુની ઓફસેટ પ્રિન્ટર્સ એસસી નં. ૨૧૧–૦૫–૨૭૩ – ૩. ૧,૮૨,૧૨૭/– (૪). ૯/૯૩ થી ૪/૯૬ ના સમયગાળા માટે મેસર્સ અમર એન્ટરપ્રાઈઝિસ એસસી નં. ૨૧૧–૦૫–૨૭૫ – ૩. ૪,૨૧,૦૯૩/–			
૨૪૪.	**લઝ ચર્ચ રોડ, ચેન્નઈ – ૪ ના ડોર નં. ૯૮૯૯ ખાતે ફ્લેટના સંપાદનના ખર્ચ પેટે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા મેસર્સ ફિએસ્ટા પ્રોપર્ટીઝ (પી) લિ. ને (એસઆરઓ નોર્થ મદ્રાસના તારીખ**	૪,૬૩,૦૦૦.૦૦૧૧,૫૬,૫૬, ૮૩૩.૪૧	આંક પી–૧૯૦૩ આંક પી–૧૯૨૪ આંક પી–૧૯૨૫ આંક પી–૧૯૩૫ આંક પી–૧૯૦૩ આંક પી–૧૯૩૩ થી આંક પી–૧૯૩૫	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૩૦ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી.૨૦૧

	૨૭.૬.૯૪ ના દસ્તાવેજ નં. ૨૮૨/૯૪ માં સંબંધિત દસ્તાવેજ મૂલ્ય ઉપરાંત) ચૂકવવામાં આવેલી રકમ કુલ			
૨૪૫.	વિજયશેખર સર્વિસીસ	૪૪,૩૪૧.૩૫		
૨૪૬.	થેવર ઓટોમોબાઈલ્સ	૯,૭૩,૪૫૨.૦૦		
૨૪૭.	કુમારન સિલ્ક્સ	૪,૮૪,૭૧૨.૦૦		
૨૪૮.	જેમ્સ ફ્રેડરિક	૩૦,૦૦,૦૦૦.૦૦		
કુલ સરવાળો	૧૨,૦૦,૫૯,૩૩૮.૭૬			

એવું જણાય છે કે ઉપરોક્ત ખર્ચાઓને નીચે મુજબ વર્ગીકૃત કરી શકાય છે:

(એ) લોનના સંદર્ભમાં વ્યાજ પેટે ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.

(બી) બિલ્ડીંગ પ્લાનની મંજૂરી પેટે કોર્પોરેશન ઓફ મદ્રાસને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.

(સી) કોર્પોરેશન, એમએમડબલ્યુએસએસબી ને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.

(ડી) કરિયાણાની ખરીદી માટે ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.

(ઈ) એલઆઈસી પ્રીમિયમ પેટેની રકમ.

(એફ) ડીડી કમિશન પેટે ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.

(જી) ટેલિકોમ અને વીજળી વિભાગને ચૂકવવામાં આવેલ રકમ.

(એચ) આવકવેરો અને સંપત્તિવેરો.

(આઇ) ઘરખર્ચ.

(જે) લગ્નખર્ચ.

(કે) અન્ય જાવક.

૨૩. નીચલી કોર્ટે મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી તે નિષ્કર્ષ પર આવી કે આરોપીઓએ લોનના વ્યવહારોનો ઇનકાર કર્યો નથી અને જેના પરિણામે તેણે ઠેરવેલ કે ફરિયાદપક્ષે એનેક્ષર- IV ની આઇટમ નં. ૧ થી ૮ સાબિત કરી છે. આઇટમ નં. ૯ થી ૨૧ ના સંદર્ભમાં, નીચલી કોર્ટે મૌખિક અને દસ્તાવેજી એમ બંને પુરાવાઓ ધ્યાનમાં લીધા પછી, ઠેરવેલ કે અનુક્રમે આંક ૬૫, ૬૪, ૫૧, ૫૪, ૬૩, ૫૬, ૪૮, ૪૯, ૫૦, ૫૯, ૬૦, ૬૧, ૬૨, ૬૬ અને ૭૬ માં નોંધ્યા મુજબ નવી ઇમારતો બાંધવા અને ઇમારતના ઉમેરા માટે તેમના દ્વારા મેળવવામાં આવેલી વૈધાનિક પરવાનગીનો આરોપીએ ઇનકાર કર્યો ન હતો અને તેથી, એવું જણાય છે કે આવી ચૂકવણીઓ માટેની રસીદો અને સંબંધિત મ્યુનિસિપલ ઓથોરિટી દ્વારા નિભાવવામાં આવેલી કાર્યવાહીઓ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવી હતી. તેવી જ રીતે, નીચલી કોર્ટે ઠેરવેલ કે આઇટમ નં. ૨૩ થી ૩૫, ૩૭ થી ૪૪, ૪૬, ૪૮ થી ૫૪ અને ૫૬ થી ૧૭૬ ના સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલી ચૂકવણીઓ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવી હતી. અનુરૂપ દસ્તાવેજો કોર્ટ સમક્ષ પહેલેથી જ સ્વીકારવામાં આવ્યા છે અને તેથી આવો ખર્ચ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવ્યો છે. આઇટમ નં. ૧૭૮ થી ૧૯૮ ના સંદર્ભમાં, આવા ખર્ચાઓનો કોર્ટ સમક્ષ આરોપીઓ વતી ક્યારેય ઇનકાર કરવામાં આવ્યો ન હતો. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવાઓ અને તેમની જુબાનીઓનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી, તેણે

ઠેરવેલ કે આઇટમ નં. ૨૨૯ અને ૨૩૦ પણ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવી છે.

૨૪. નીચલી કોર્ટે આરોપી વતી ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધા છે અને તેને નકારી કાઢ્યા છે. તેવી જ રીતે, નીચલી કોર્ટે અન્ય ખર્ચાઓ જેવા કે ઘરખર્ચ (ચાર્ટમાં આઇટમ નં. ૨૨૫) અને ઓવરલેપિંગ એન્ટ્રીઓના કારણોસર ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ અંગે પણ કામગીરી કરી છે અને તે નિષ્કર્ષ પર આવી છે કે વાંધાઓ ઉઠાવતા વિદ્વાન વકીલની દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં. રેકોર્ડ પર મૂકવામાં આવેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ અને તેની સમક્ષ ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી, નીચલી કોર્ટ નીચેના નિષ્કર્ષ પર આવી:

"ફરિયાદપક્ષે વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કર્યું છે કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન રૂ. ૯,૯૧,૦૫,૦૯૪.૭૫ ની આવક અને રૂ. ૮,૪૯,૦૬,૮૩૩.૦૦ ના ખર્ચ સામે, એ૧ એ તેના નામ પર અને એ૨ થી એ૪ ના નામો પર અને તેમના નામો પર હસ્તગત કરેલા વ્યાપાર સાહસોના નામે રૂ. ૫૩,૬૦,૪૯,૯૫૪.૦૦ ના મૂલ્યની સ્થાવર મિલકતો અને આર્થિક સંસાધનો હસ્તગત કર્યા અને કબજામાં રાખ્યા, જેનો તે સંતોષકારક હિસાબ આપી શકી નહીં. આથી, સીઆર.પી.સી. ની ૮૯૬ સ્પે.સી.સી.૨૦૮/૨૦૦૪ ની કલમ ૨૪૮ (૨) હેઠળ કાર્યવાહી કરતા, એ૧ ને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૨) સાથે વાંચતા કલમ ૧૩ (૧) (ઇ) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે આથી દોષિત ઠરાવવામાં આવે છે. ફરિયાદપક્ષે વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કર્યું છે કે, એ૧ થી એ૪ એ૧ ની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતની બહાર રૂ. ૫૩,૬૦,૪૯,૯૫૪.૦૦ ની હદ સુધી આર્થિક સંસાધનો અને અસ્કયામતો હસ્તગત કરવા અને કબજામાં રાખવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે ફોજદારી કાવતરાના પક્ષકારો હતા. આથી, એ૧, એ૨, એ૩ અને એ૪ ને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૨) સાથે વાંચતા કલમ ૧૩ (૧) (ઇ) સાથે વાંચતા ઇન્ડિયન

પીનલ કોડ ની કલમ ૧૨૦–બી હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે આથી દોષિત ઠરાવવામાં આવે છે.

ફરિયાદપક્ષે વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કર્યું છે કે એ૨ થી એ૪ એ ઉપર મુજબ તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતની અપ્રમાણસર આર્થિક સંસાધનો અને મિલકતો હસ્તગત કરવા અને કબજામાં રાખવામાં એ૧ ને ઈરાદાપૂર્વક મદદ કરીને ઉપરોક્ત ગુનો કરવામાં મદદગારી કરી છે. આથી, એ૨, એ૩ અને એ૪ ને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૨) સાથે વાંચતા કલમ ૧૩ (૧) (ઈ) સાથે વાંચતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમ ૧૦૯ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે આથી દોષિત ઠરાવવામાં આવે છે."

૨૫. નીચલી કોર્ટે સજા અંગે આરોપીઓ તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ અને વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરને સાંભળ્યા બાદ, આરોપીઓને નીચે મુજબની સજા ફટકારી:

"૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૨) સાથે વાંચતા કલમ ૧૩ (૧) (ઈ) હેઠળના ગુના માટે, એ૧ સેલ્વી. જે. જયલલિતા, પુત્રી સ્વ. જયરામ, ને આથી ૯૦૮ સ્પે.સી.સી.૨૦૮/૨૦૦૪ ચાર વર્ષની સાદી કેદની સજા અને રૂ. ૧૦૦ કરોડનો દંડ ફટકારવામાં આવે છે. દંડની રકમ ચૂકવવામાં કસૂરવાર થવા પર, તેણે વધુ એક વર્ષની કેદ ભોગવવાની રહેશે.

૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૨) સાથે વાંચતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમ ૧૨૦–બી હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે, એ૧ ને છ મહિનાની સાદી કેદ અને રૂ. ૧ લાખનો દંડ ભરવાની સજા ફટકારવામાં આવે છે. દંડ ચૂકવવામાં કસૂરવાર થવા પર, તેણે વધુ એક મહિનાની કેદ ભોગવવાની રહેશે. ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૨) સાથે વાંચતા ઇન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમો ૧૦૯ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે, એ૨ શ્રીમતી શશિકલા નટરાજન, એ૩ શ્રી વી.એન. સુધાકરણ અને એ૪ શ્રીમતી જે. ઇલાવરસી ને પ્રત્યેકને ચાર વર્ષની સાદી કેદ અને પ્રત્યેકને રૂ. ૧૦ કરોડનો દંડ ભરવાની સજા ફટકારવામાં આવે છે.

દંડની રકમ ચૂકવવામાં કસૂરવાર થવા પર, એ૨, એ૩ અને એ૪ પ્રત્યેકે વધુ એક વર્ષની કેદ ભોગવવાની રહેશે.

૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૨) સાથે વાંચતા ઈન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમ ૧૨૦–બી હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે, એ૨, એ૩ અને એ૪ પ્રત્યેકને છ મહિનાની સાદી કેદ અને પ્રત્યેકને રૂ. ૧૦,૦૦૦/– નો દંડ ભરવાની સજા ફટકારવામાં આવે છે. દંડની રકમ ચૂકવવામાં કસૂરવાર થવા પર, એ૨, એ૩ અને એ૪ પ્રત્યેકે વધુ એક મહિનાની કેદ ભોગવવાની રહેશે. કેદની મૂળ સજાઓ એકસાથે ચાલશે. સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૪૨૮ હેઠળ આરોપીઓએ પહેલેથી જ ભોગવેલ કસ્ટડીનો સમયગાળો મજરે આપવામાં આવશે.

વધુમાં એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સંબંધિત બેંકોને તેમના બેંક ખાતામાં સંબંધિત આરોપીઓની જમા રકમ અને ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટની ઉપજ મોકલવા માટે જરૂરી નિર્દેશ જારી કરવામાં આવશે અને તેની ઉપજ ફાળવવામાં આવશે અને દંડની રકમ સામે સરભર કરવામાં આવશે.

જો સરભર કર્યા પછી પણ દંડની રકમ ઓછી પડે, તો કોર્ટ સમક્ષ જપ્ત કરાયેલા અને રજૂ કરાયેલા સોના અને હીરાના આભૂષણો (પ્રમાણસર હીરાના દાગીના સાથે ૭૦૪૦ ગ્રામ સોનું અલગ રાખ્યા પછી), ચુકાદાના મુખ્ય ભાગમાં નોંધ્યા મુજબ દંડની રકમની ખાધ પૂરી કરવા માટે આરબીઆઇ અથવા એસબીઆઇ ને અથવા જાહેર હરાજી દ્વારા વેચવામાં આવશે. બાકીના સોના અને હીરાના દાગીના સરકારમાં જપ્ત કરવામાં આવશે.

લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, મીડોવ એગ્રો ફાર્મ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, રામરાજ એગ્રો મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝિસ (પી) લિમિટેડ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ (પી) લિમિટેડ, અને ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ લિમિટેડ ના નામે નોંધાયેલી તમામ

સ્થાવર મિલકતો, જે જી.ઓ. નં. એમ.એસ. ૧૨૦ અને ૧૧૮૩ મુજબ જોડાણ હેઠળ છે, તે રાજ્ય સરકારને જપ્ત કરવામાં આવશે.

ઉપર મુજબ વસૂલ કરાયેલી દંડની રકમમાંથી, રૂ. ૫ કરોડની રકમ કર્ણાટક રાજ્યમાં હાથ ધરાયેલી ટ્રાયલના ખર્ચની ભરપાઈ પેટે કર્ણાટક રાજ્યને આપવામાં આવશે. આરોપીને તાત્કાલિક સંપૂર્ણ ચુકાદાની મફત નકલ પૂરી પાડો."

૨૬. નારાજ થઈને, બેંગ્લોર ખાતેની ૩૬ મી એડિશનલ સિટી સિવિલ એન્ડ સેશન્સ જજની કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમને પડકારતી કર્ણાટક હાઈકોર્ટ સમક્ષ આરોપીઓ દ્વારા અપીલો દાખલ કરવામાં આવી હતી. હાઈકોર્ટે તેના વિશ્લેષણ પર તે નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે સામેલ પેઢીઓ/કંપનીઓ સાથે સંયુક્ત રીતે આરોપી નં. ૧, ૨, ૩ અને ૪ ના સંદર્ભમાં તપાસ સમયગાળાના અંતે સંપત્તિનું મૂલ્ય રૂ. ૬૬,૪૪,૭૩,૫૩૭/- હતું અને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા દર્શાવેલ સંપત્તિના મૂલ્યને સ્વીકાર્યું. હાઈકોર્ટે, ત્યારબાદ માં નિર્ધારિત સિદ્ધાંતો લાગુ કરીને, આરોપી નં. ૧ થી ૪, તેમની પેઢીઓ અને કંપનીઓની કુલ સંપત્તિ, આવક અને ખર્ચની ગણતરી પર, નીચે મુજબ અપ્રમાણસર સંપત્તિની ટકાવારી પર આવી:

વિગતો	રકમ (રૂપિયામાં)	કુલ રકમ (રૂપિયામાં)
ડીવીએસી મુજબની સંપત્તિ ૧) બાંધકામ ખર્ચ: ડીવીએસી મુજબ બાદ: રેકોર્ડ અને તારણ મુજબ કુલ (એ)	૨૭,૭૯,૮૮,૯૪૫ ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦ ૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫	૬૬,૪૪,૭૩,૫૭૩
૨) લગ્નખર્ચ: ડીવીએસી મુજબ બાદ: આ કોર્ટના તારણ મુજબ કુલ (બી)	૬,૪૫,૦૪,૨૨૨ ૨૮,૬૮,૦૦૦ ૬,૧૬,૩૬,૨૨૨	

(એ+બી)	૨૮,૮૫,૭૧,૧૦૭	
બાદ: (એ+બી)		૨૮,૮૫,૭૧,૧૦૭
કુલ સંપત્તિ	૩૭,૫૯,૦૨,૪૬૬	

આરોપી નં. ૧ થી ૪, પેઢીઓ અને કંપનીઓની આવક:

ક્રમ નં.	વિગતો	રકમ (રૂપિયામાં)
૧.	આવક તરીકે લોન	૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦
૨.	દ્રાક્ષના બગીચામાંથી આવક	૪૬,૭૧,૬૦૦
૩.	ભેટ	૧,૫૦,૦૦,૦૦૦
૪.	શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ	૨૫,૦૦,૦૦૦
૫.	જયા પબ્લિકેશન્સ અને નમધુ એમજીઆર	૪,૦૦,૦૦,૦૦૦
૬.	સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૧,૦૦,૦૦,૦૦૦
૭.	ભાડાની આવક	૩,૨૨,૦૦૦
૮.	ડીવીએસી દ્વારા આકારવામાં આવેલ આવક	૯,૩૪,૨૬,૦૫૪
	કુલ આવક	૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪

અપ્રમાણસર સંપત્તિ:

કુલ સંપત્તિ – કુલ આવક

૩. ૩૭,૫૯,૦૨,૪૬૬ – ૩. ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪ = ૩. ૨,૮૨,૩૬,૮૧૨

ટકાવારી =	અપ્રમાણસર સંપત્તિ x ૧૦૦ આવક
=	૩. ૨,૮૨,૩૬,૮૧૨ x ૧૦૦ ૩. ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪
=	૮.૧૨%

૨૭. ક્રિષ્નાનંદ અગ્નિહોત્રી (ઉપર મુજબ) માં નિર્ધારિત સિદ્ધાંતોને અનુસરીને, હાઇકોર્ટે ઠેરવેલ કે જ્યારે ૧૦% અથવા તેથી નીચેની હદ સુધી અપ્રમાણસર સંપત્તિ હોય, ત્યારે આરોપીઓ નિર્દોષ છૂટવાને પાત્ર છે અને તે મુજબ હાઇકોર્ટે આરોપીને નિર્દોષ છોડી દેતો નીચેનો હુકમ પસાર કર્યો:

"(એ) ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૮૩૫/૨૦૧૪, ૮૩૬/૨૦૧૪, ૮૩૭/૨૦૧૪ અને ૮૩૮/૨૦૧૪ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

[૧] ૩૬ મા એડિશનલ સિટી સિવિલ એન્ડ સેશન્સ જજ (કુમારી જયલલિતા અને અન્ય સામેના ફોજદારી કેસોની સુનાવણી માટેની સ્પે. કોર્ટ), બેંગલુરુની ફાઇલ પર, તારીખ ૨૭.૯.૨૦૧૪ ના સ્પે.સી.સી.નં. ૨૦૮/૨૦૦૪ માં પસાર કરાયેલ દોષિત ઠરાવતો અને સજાનો ચુકાદો, આથી રદ કરવામાં આવે છે. અપીલકર્તાઓ–આરોપી નં. ૧ થી ૪ ને તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા તમામ આરોપોમાંથી નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવે છે.

[૨] એ૧ થી એ૪ ના જામીન બોન્ડ્સ રદ કરવામાં આવે છે.

(બી) ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૭/૨૦૧૫, ૧૮/૨૦૧૫, ૧૯/૨૦૧૫, ૨૦/૨૦૧૫, ૨૧/૨૦૧૫ અને ૨૨/૨૦૧૫ માં અપીલો આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે.

[૧] જંગમ અને સ્થાવર બંને મિલકતો જપ્ત કરવા સંબંધિત નીચલી કોર્ટનો હુકમ, આથી રદ કરવામાં આવે છે."

૨૮. બેંગલુરુ ખાતેની કર્ણાટક હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૧૧.૦૫.૨૦૧૫ ના ચુકાદા અને હુકમ પર પ્રહાર કરતા, કર્ણાટક રાજ્ય અને શ્રી કે. અન્બાઝગન દ્વારા આ કોર્ટ સમક્ષ સ્પેશિયલ લીવ દ્વારા અપીલો દાખલ કરવામાં આવી છે. જો કે હાઇકોર્ટ સમક્ષ અપીલોમાં તમિલનાડુ રાજ્યને એકમાત્ર સામાવાળા તરીકે મૂકવામાં આવ્યું હતું, આ અપીલો કર્ણાટક રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે, જે (૨૦૧૫) ૬ એસ.સી.સી. ૮૬ અને (૨૦૧૫) ૬ એસ.સી.સી. ૧૫૮ માં નોંધાયેલ કે. અન્બાઝગન કર્ણાટક રાજ્ય અને અન્ય, માં આ કોર્ટના નિર્ણયોને ધ્યાનમાં રાખીને, જેમાં એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે તે માત્ર કર્ણાટક રાજ્ય છે (ટ્રાન્સફરી રાજ્ય હોવાને કારણે) જે એકમાત્ર પ્રોસિક્યુટિંગ એજન્સી છે અને પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરની નિમણૂક કરવા માટે સક્ષમ છે.

૨૯. અમે આ બાબતમાં દરમિયાનગીરી કરનાર સહિત તમામ પક્ષકારોને ધીરજપૂર્વક સાંભળ્યા છે. અમને પક્ષકારોના વિવિધ દસ્તાવેજો અને પુરાવાઓમાંથી લઈ જવામાં આવ્યા છે.

૩૦. અપીલોના સમર્થનમાં ઉપસ્થિત વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી દુષ્યંત દવે અને શ્રી બી.વી. આચાર્યએ સૌપ્રથમ રજૂઆત કરી કે હાઇકોર્ટે ખોટી વિગતો સાથે ખોટી પદ્ધતિ અપનાવીને અપ્રમાણસર સંપત્તિની ગણતરી કરી છે અને અમારું ધ્યાન એસએલપી પેપર બુકના પાના ૯૯૭ તરફ દોરવામાં આવ્યું, જ્યાં સંપત્તિ અને ખર્ચના ટેબલમાં, હાઇકોર્ટે તેમાંના મૂલ્યો ઘટાડ્યા છે પરંતુ આવકને વધારી દીધી છે અને આ રીતે અપ્રમાણસર સંપત્તિ આશરે રૂ. ૨,૮૨,૩૬,૮૧૨/– હોવાનું અચોક્કસ રીતે આકાર્યું છે. અમારી સમક્ષ એ નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે કે એ હકીકતના સંદર્ભમાં બંને કોર્ટોના એકસમાન તારણો છે કે આરોપીઓ ચેક પિરિયડ દરમિયાન અપ્રમાણસર સંપત્તિ ધરાવતા હતા અને બંને કોર્ટો વચ્ચેનો તફાવત માત્ર જથ્થાના સંદર્ભમાં છે. જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવેલ કે તે રૂ. ૫૩,૬૦,૪૯,૯૫૪/– છે, હાઇકોર્ટે તેને રૂ. ૨,૮૩,૩૬,૮૧૨/– તરીકે ઠેરવેલ છે. એવું પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે

અપ્રમાણસર સંપત્તિની ગણતરીમાં, તમામ આરોપીઓની સંપત્તિ, ખર્ચ અને આવકનું મૂલ્ય પેઢીઓ અને કંપનીઓ (જેમની સંખ્યા ૩૪ છે) ના મૂલ્ય સાથે સંયુક્ત રીતે લેવામાં આવ્યું છે. બંને કોર્ટો, હાઇકોર્ટ તેમજ ટ્રાયલ કોર્ટે, એકસમાન તારણો નોંધ્યા છે અને તમામ આરોપીઓની તમામ સંપત્તિ, આવક અને ખર્ચ એકસાથે લીધા છે. આગળ એ નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે કે ઇનફ્લોનો એકમાત્ર સ્રોત એ૧ નો છે, જોકે સંપત્તિ અન્ય આરોપીઓના અથવા તેમની માલિકીની પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે ઊભી હતી. રેકોર્ડ પરથી જણાય છે તેમ, આગળ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે બંને કોર્ટોએ એ૧ અને એ૨ થી એ૪ નો કેસ અલગથી ધ્યાનમાં લેવાના દાવાને સ્વીકાર્યો ન હતો. આથી, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે હવે તેઓ આ તબક્કે આ કોર્ટ સમક્ષ આવો માર્ગ અપનાવવાનો દાવો કરી શકે નહીં.

૩૧. એવું પણ રજૂ કરવામાં આવે છે કે બંને કોર્ટોએ નમધૂ એમજીઆર યોજનાના દાવાને નકારી કાઢ્યો છે જે આરોપી મુજબ ચેક પિરિયડ દરમિયાન રૂ. ૧૪ કરોડ કરતાં વધુ હતો અને કોર્ટોના તારણ કે ૬ કંપનીઓ દ્વારા ખરીદેલી તમામ મિલકતો વાસ્તવમાં આરોપીની હતી તેને કોઈના દ્વારા પડકારવામાં આવી નથી અને તેથી તે અકબંધ રહે છે.

૩૨. કર્ણાટક રાજ્ય વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી બી.વી. આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે જો હાઇકોર્ટ દ્વારા આવેલા અંતિમ આંકડા (તેના ચુકાદાના પાના ૯૯૭–૯૯૮ પર દેખાતા) સ્વીકારવામાં આવે છે અને ગણતરી અને ગાણિતિક ભૂલો તેમજ રેકોર્ડના દર્શનીય ભાગ પર સ્પષ્ટ ભૂલ સહિત તેમાં દેખાતી ભૂલો સુધારવામાં આવે છે, તો અપ્રમાણસર સંપત્તિ રૂ. ૩૫ કરોડ કરતાં વધુ હશે અને તેમના મતે દોષિત ઠરાવવા માટે માત્ર આ જ પૂરતું છે. શ્રી આચાર્યએ અમારી સમક્ષ એક ચાર્ટ મૂક્યો છે જે નીચે મુજબ છે:

ક્રમ નં.	ભૂલ	સુધારાઓ
૧.	ગણતરીની ભૂલ	ડી.એ. ની ગણતરી

		કરવાની પદ્ધતિ ખોટી છે. જો હાઇકોર્ટના તમામ તારણો સંપૂર્ણ રીતે સ્વીકારવામાં આવે તો ડી.એ. ની રકમ રૂ. ૧૪,૩૮,૯૩,૬૪૫ એટલે કે ૪૧.૩% થાય છે અને રૂ. ૨,૮૨,૩૬,૩૬,૮૧૨ એટલે કે ૮.૧૨% થતી નથી જેવું હાઇકોર્ટે ઠેરવેલ છે – (અગાઉના બે ચાર્ટમાં આની વિગતો છે)
૨.	ગાણિતિક ભૂલ	આવક તરીકે લોનનો સરવાળો કરતી વખતે (પાના નં. ૯૩૯ વોલ્યુમ ૪), હાઇકોર્ટે રૂ. ૧૩.૫૦ કરોડની ગાણિતિક ભૂલ કરી છે. જો આ ગાણિતિક ભૂલ એકલી સુધારવામાં આવે તો અપ્રમાણસર સંપત્તિ રૂ. ૧૬,૩૨,૩૬,૮૧૨/– એટલે કે ૭૬.૭% થાય છે. આ એસએલપી વોલ્યુમ ૪ ના પાના નં. ૧૦૨૮–૧૦૩૦ માં સંપૂર્ણપણે આવરી લેવામાં આવ્યું છે.
૩.	આરોપીની કબૂલાત	ખર્ચ હેઠળ: બાંધકામનો ખર્ચ : આરોપીઓએ

		કબૂલાત કરી છે કે થયેલ બાંધકામનો ખર્ચ રૂ. ૮,૬૦,૫૯,૨૬૧ છે – પાના નં. ૨૩૫૦ વોલ્યુમ ૯. જોકે હાઇકોર્ટ તેનું મૂલ્ય રૂ. ૫,૧૦,૫૫,૦૬૦ કરે છે – પાના નં. ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪, જે કબૂલાત કરેલી રકમ કરતાં રૂ. ૩,૫૦,૦૫,૨૧૦ ઓછું છે. આવક હેઠળ: જયા પબ્લિકેશનની બિઝનેસ આવક: આરોપીઓએ કબૂલાત કરી છે કે જયા પબ્લિકેશનની આવક રૂ. ૧,૧૫,૯૪,૮૪૯/– હતી (એ૨ ની લેખિત રજૂઆત મુજબ – એસએલપી વોલ્યુમ ૪ ના પાના નં. ૧૦૩૪ માં એક્સ્ટ્રેક્ટેડ). હાઇકોર્ટે આની ગણતરી રૂ. ૪ કરોડ કરી છે – પાના નં. ૯૪૬–૯૬૦ વોલ્યુમ ૪, જે કબૂલાત કરેલી રકમ કરતાં રૂ. ૨,૮૪,૦૫,૧૫૧/– વધુ છે.
૪.	આવક તરીકે ભેટ	આવક તરીકે ભેટ ૨૦૧૨ ની એસએલપી નં. ૧૧૬૩–૧૧૬૭ ની વિષયવસ્તુ છે –

		વર્તમાન એસએલપી વોલ્યુમ ૪ ના પાના નં. ૧૦૩૨–૧૦૩૩. તેથી જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવેલ કે મળેલી ભેટને આવકનો કાયદેસર સ્રોત ઠેરવી શકાય નહીં – પાના નં. ૧૨૮૩–૧૨૯૬ વોલ્યુમ ૫, હાઇકોર્ટે આ મથાળા હેઠળ આવક તરીકે રૂ. ૧.૫ કરોડ ઉમેર્યા છે, જે ઘટાડવાપાત્ર છે.

તેથી જો ઉપરોક્ત સુધારાઓ હાથ ધરવામાં આવે છે, તો અપ્રમાણસર સંપત્તિ આ મુજબ હશે:

૧. હાઇકોર્ટના તારણના આધારે – રૂ. ૧૪,૩૮,૯૩,૬૪૫

૨. હાઇકોર્ટના તારણના આધારે, અંકગણિતમાં અન્ય ભૂલોની સુધારણા, આરોપીઓની કબૂલાત અને ભેટોને આવક તરીકે નકારવી:

૧.	**૧૪,૩૮,૯૩,૬૪૫**	**ખર્ચની બાદબાકી – સુધારેલ**
૨.	૧૩,૫૦,૦૦,૦૦૦	સરવાળાની ભૂલ – સુધારેલ
૩.	૩,૫૦,૦૫,૨૧૦	બાંધકામના મૂલ્યાંકન અંગે કબૂલાત
૪.	૨,૮૪,૦૫,૧૫૧	જયા પબ્લિકેશનની બિઝનેસ આવક અંગે કબૂલાત
૫.	૧,૫૦,૦૦,૦૦૦	ભેટ – જે ગેરકાયદેસર

		છે
અપ્રમાણસર સંપત્તિ – ૩૫,૭૩,૦૪,૦૦૬		

આવક આ મુજબ હશે : ૧૬,૯૨,૬૦,૫૦૩

અપ્રમાણસર સંપત્તિ (ડી.એ.) = ૩૫,૭૩,૦૪,૦૦૬/–

ડી.એ. ની % =	**૩૫,૭૩,૦૪,૦૦૬ x ૧૦૦ ૧૬,૯૨,૬૦,૫૦૩**	**= ૨૧૧.૦૯%**

આથી, તેમણે રજૂઆત કરી કે દોષિત ઠરાવવા માટે માત્ર આ પ્રક્રિયા પૂરતી છે.

૩૩. શ્રી આચાર્યએ વધુમાં રજૂઆત કરી કે સંપત્તિના મૂલ્ય અંગેના હાઇકોર્ટના તારણો સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલા અને અસમર્થનીય છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે હાઇકોર્ટે એકમાત્ર મથાળા એટલે કે વધારાના બાંધકામોના મૂલ્ય સિંવાય ડીવીએસી દ્વારા આપવામા આવેલ મૂલ્ય સ્વીકાર્યું છે. હાઇકોર્ટે ૧ બાબત એટલે કે લગ્ન ખર્ચ સિવાયના ખર્ચની રકમ સ્વીકારી છે અને હાઇકોર્ટે આવકમાં ૭ બાબતો ઉમેરી છે જે સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલી છે. શ્રી આચાર્યએ અમારું ધ્યાન એનેક્ષર-III (૬૪ બાબતો – એનેક્ષર-III, વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૨૪–૧૨૩૩) તરફ દોર્યું અને રજૂઆત કરી કે આવકમાં લોન, વ્યાજ, ભાડું, કૃષિ આવક અને ફિક્સ ડિપોઝીટનો સમાવેશ થાય છે. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, સદર રકમ રૂ. ૯,૩૪,૨૬,૦૫૪/– છે (જે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૨૪–૧૨૩૩ પર દેખાશે). ટ્રાયલ કોર્ટ મુજબ, આવક રૂ. ૯,૯૧,૦૫,૦૯૪.૭૫/– હશે (વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૩૯૬ પર દેખાતી). જોકે, હાઇકોર્ટે આવી આવક રૂ. ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪/– તરીકે દર્શાવી છે (વોલ્યુમ ૪ ના પાના ૯૯૭–૯૯૮ પર દેખાતી). એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે

હાઇકોર્ટે ૭ મથાળા હેઠળ વધારાની આવક ધ્યાનમાં લીધી અને આવક વધારીને રૂ. ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪/– કરી.

૩૪. હાઇકોર્ટે લોનમાંથી આવકનું મૂલ્ય રૂ. ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– તરીકે દર્શાવ્યું છે જેમાં સરવાળાની ભૂલ છે અને આ ૧૦ બાબતોનો કુલ સરવાળો રૂ. ૧૦,૬૭,૩૧,૨૭૪/– હોવો જોઈએ. તેથી, રૂ. ૧૩,૫૦,૦૦,૦૦૦/– ની સરવાળાની ભૂલ છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે આવક તરીકેની આ લોનને હાઇકોર્ટે લીધી છે તેમ ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં. કારણ કે ફરિયાદપક્ષે પહેલેથી જ આવી લોનને આવક તરીકે ધ્યાનમાં લીધી છે જે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૨૮ પર એનેક્ષર-III (બાબત ૧–૮) માં અને ખર્ચ વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૩૯૭ પર એનેક્ષર-IV (બાબત ૧–૮) માં દેખાય છે. તેમણે ૧૦ લોન અંગેના હાઇકોર્ટના ચુકાદા તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું, જે એસએલપી પેપર બુકના વોલ્યુમ ૪ ના પાના ૯૩૮–૯૩૯ પર દેખાશે, જે નીચે મુજબ છે:

૧.	**આંક પી૧૦૨૭**	**ઓએમટીએલ–ઇન્ડિયન બેંક, જયા પબ્લિકેશન્સ**	**રૂ. ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦.૦૦**
૨.	આંક પી૧૧૦૧	એગ્રીકલ્ચરલ એમ.ડી. લોન, ઇન્ડિયન બેંક, ગુના ભૂષણી. ગુના ભૂષણીની વિનંતી પર, તેઓ શેર ધારકો બન્યા હોવાથી તેઓએ લોનની જવાબદારી એ૨, એ૩ અને એ૪ પર બદલી. રૂ. ૩,૭૫,૦૦,૦૦૦.૦૦	

૩.	આંક પી૧૧૧૪	ઇન્ડિયન બેંક – એ૧	રૂ. ૯૦,૦૦,૦૦૦.૦૦
૪.	આંક પી૧૧૬૨	ઇન્ડિયન બેંક જે. રિયલ એસ્ટેટ	રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦.૦૦
૫.	આંક પી૧૧૭૨	ઇન્ડિયન બેંક જે.એસ. હાઉસિંગ	રૂ. ૧૨,૪૬,૦૦૦.૦૦
૬.	આંક પી૧૨૧૧	ઇન્ડિયન બેંક જે. ફાર્મ હાઉસ	રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦.૦૦
૭.	આંક પી૧૨૬૦	ઇન્ડિયન બેંક– શશિકલા	રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦.૦૦
૮.	આંક પી૧૩૩૦	ઇન્ડિયન બેંક– વી.એન. સુધાકરન	રૂ. ૧,૫૭,૦૦,૦૦૦.૦૦
૯.	આંક પી૧૩૫૪	રામરાજ એગ્રો મિલ લિ.	રૂ. ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦.૦૦
૧૦.	આંક પી૧૩૫૭	ઇન્ડિયન બેંક– મહાલક્ષ્મી કલ્યાણમંડપ	રૂ. ૧૭,૮૫,૨૭૪.૦૦
		કુલ	રૂ. ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪.૦૦

૩૫. શ્રી આચાર્યએ નિર્દેશ કર્યો કે હાઇકોર્ટે ઉપરોક્ત જણાવેલ ૧૦ લોનની રકમ, જે ઇન્ડિયન બેંક તરફથી લોન છે, તેને ખોટી રીતે ધ્યાનમાં લીધી છે. ઓએમટીએલ – જયા પબ્લિકેશન દ્વારા રૂ. ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦/– ની લોન અંગે, જે વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૩૯૭ પર એનેક્ષર-IV આંક પી–૨૩૩૦ (ખર્ચની યાદી છે) માં બાબત નં. ૧ તરીકે દર્શાવેલ છે, તેમણે રજૂઆત કરી કે આ રકમને હાઇકોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં. તેમણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૬૦ દ્વારા કરવામાં આવેલી જુબાની તરફ પણ અમારું ધ્યાન દોર્યું જે પરથી એવું જણાય છે કે સદર લોનની ચૂકવણી કરવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે આવી લોન સાથે કામ પાર પાડ્યું છે કારણ કે તે ખાસ જણાવવામાં આવ્યું છે કે સદર લોન ૨૫ જૂન, ૧૯૯૪ ના રોજ બંધ કરવામાં આવી હતી. તેથી શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે હાઇકોર્ટ આ રકમને ફરીથી લેશે, તે ડબલ એન્ટ્રી સમાન હશે.

૩૬. રૂ. ૩,૭૫,૦૦,૦૦૦/– ની એમડી લોન અંગે જે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૨૫ પર એનેક્ષર III આંક પી–૨૩૨૯ (આવકની યાદી) માં બાબત નં. ૮ તરીકે દર્શાવેલ છે, શ્રી આચાર્ય દ્વારા એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આવક સાથે કામ પાર પાડતી વખતે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૩૭–૧૨૩૯ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આ લોનની ચર્ચા કરવામાં આવી છે અને ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના કેસને સ્વીકાર્યો છે. આરોપીએ કોઈપણ સમયે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા કોઈ લોન ધ્યાનમાં ન લેવા અંગે વિવાદ કર્યો નથી. તેથી શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે હાઇકોર્ટે આ રકમને ધ્યાનમાં લેવી જોઈતી ન હતી કારણ કે આ રકમને ફરીથી લેવી, તે ડબલ એન્ટ્રી સમાન હશે.

૩૭. શ્રી આચાર્યએ વધુમાં રજૂઆત કરી કે રૂ. ૯૦,૦૦,૦૦૦/– ની લોન જે ચેક પિરિયડ પછી લેવામાં આવી છે તે માત્ર આંક પી–૧૧૧૪ માં દર્શાવેલ ક્રેડિટ વાઉચર છે, જે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યું છે, જેમણે જુબાની આપી છે કે આ લોન ઓગસ્ટ, ૧૯૯૬ માં એટલે કે

ચેક પિરિયડ પછી લેવામાં આવી હતી. તેથી તેમણે રજૂઆત કરી કે આ લોનને હાઇકોર્ટ દ્વારા બિલકુલ ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં.

૩૮. રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/– ની લોન અંગે જે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૨૪ પર એનેક્ષર-III આંક પી–૨૩૨૯ (આવકની ચાદી) માં બાબત નં. ૪ તરીકે અને વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૩૯૭ પર એનેક્ષર-IV, આંક પી–૨૩૩૦ (ખર્ચની ચાદી) ની બાબત નં. ૫ તરીકે દર્શાવેલ છે, શ્રી આચાર્ય દ્વારા એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ રકમ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા આંક પી–૧૧૬૧ થી ૧૧૬૩ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે જોકે બેંકે રૂ. ૨૫ લાખ મંજૂર કર્યા હતા, તેણે માત્ર રૂ. ૫ લાખની રકમ જારી કરી હતી. મુદ્દલ રકમ અને વ્યાજ પેઢી દ્વારા પાછું ચૂકવવામાં આવ્યું નથી. આવક સાથે કામ પાર પાડતી વખતે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૩૪ પર અને ખર્ચ સાથે કામ પાર પાડતી વખતે વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૪૧૭ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આ લોનની ચર્ચા કરવામાં આવી છે. શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે આ આવકને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે અને હાઇકોર્ટે આ મથાળા હેઠળ રૂ. ૨૫ લાખની રકમ લઈ શકતી નથી.

૩૯. જે.એસ. હાઉસિંગની રૂ. ૧૨,૪૬,૦૦૦/– ની લોન અંગે જે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૨૪ પર એનેક્ષર-III આંક પી–૨૩૨૯ (આવકની ચાદી) માં બાબત નં. ૩ તરીકે અને વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૩૯૭ પર એનેક્ષર-IV આંક પી–૨૩૩૦ (ખર્ચની ચાદી) માં બાબત નં. ૪ તરીકે દર્શાવેલ છે, વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ લોનની જુબાની ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા આપવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા આંક પી–૧૧૭૧ થી ૧૧૭૩ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે જોકે બેંકે રૂ. ૧૨.૪૬ લાખ મંજૂર કર્યા હતા, તેણે માત્ર રૂ. ૭ લાખની રકમ જારી કરી હતી અને મુદ્દલ રકમ અને વ્યાજ પેઢી દ્વારા પાછું ચૂકવવામાં આવ્યું નથી. આવક સાથે કામ પાર પાડતી વખતે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૩૪ પર અને ખર્ચ સાથે કામ પાર પાડતી વખતે વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૪૧૭ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આ લોનની ચર્ચા

કરવામાં આવી છે. તેથી, શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે આ આવકને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે અને હાઇકોર્ટે આ મથાળા હેઠળ રૂ. ૧૨.૪૬ લાખની રકમ લઈ શકતી નથી.

૪૦. જે. ફાર્મ હાઉસની રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦/– ની લોન અંગે જે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૨૪ પર એનેક્ષર-III આંક પી–૨૩૨૯ (આવકની યાદી) માં બાબત નં. ૨ તરીકે અને વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૩૯૭ પર એનેક્ષર-IV આંક પી–૨૩૩૦ (ખર્ચની યાદી) માં બાબત નં. ૩ તરીકે દર્શાવેલ છે, વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ લોનની જુબાની ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા આપવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા આંક પી–૧૨૧૧–૧૨૧૨ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે જોકે બેંકે રૂ. ૫૦ લાખ મંજૂર કર્યા હતા, તેણે માત્ર રૂ. ૨૮ લાખની રકમ જારી કરી હતી અને મુદ્દલ રકમ અને વ્યાજ પેઢી દ્વારા પાછું ચૂકવવામાં આવ્યું નથી. આવક સાથે કામ પાર પાડતી વખતે વોલ્યુમ ૫ ના પાના ૧૨૩૪ પર અને ખર્ચ સાથે કામ પાર પાડતી વખતે વોલ્યુમ ૬ ના પાના ૧૪૧૬ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આ લોનની ચર્ચા કરવામાં આવી છે. તેથી, શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી, આ આવકને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે અને હાઇકોર્ટે આ મથાળા હેઠળ રૂ. ૫૦ લાખની રકમ લઈ શકતી નથી.

૪૧. શશિકલા દ્વારા રૂપિયા ૨૫,૦૦,૦૦૦/– ની લોન અંગે, જે વોલ્યુમ ૫ ના પેજ ૧૨૨૪ ના એનેક્ષર–૩ ના આંક પી–૨૩૨૯ (આવક યાદી) માં આઇટમ નં. ૧ તરીકે અને વોલ્યુમ ૬ ના પેજ ૧૩૯૭ ના એનેક્ષર–૪ ના આંક પી–૨૩૩૦ (જાવક યાદી) માં આઇટમ નં. ૨ તરીકે દર્શાવેલ છે, વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ રકમ અંગે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા આંક પી–૧૨૬૦ તરીકે નિશાની કરવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે આ ખાતા હેઠળ બાકી રહેતી મુદ્દલ રકમ રૂપિયા ૧૩,૫૫,૦૨૩ હતી અને નીચલી કોર્ટે આવક અંગે ચર્ચા કરતી વખતે વોલ્યુમ ૫ ના પેજ ૧૨૩૪ પર અને જાવક અંગે ચર્ચા કરતી વખતે

વોલ્યુમ ૬ ના પેજ ૧૪૧૬ પર આ લોન અંગે ચર્ચા કરી છે. તેથી, શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે આ આવકને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે અને હાઇકોર્ટ આ મથાળા હેઠળ રૂપિયા ૨૫ લાખની રકમ લઈ શકે નહીં.

૪૨. સુધાકરણ (એ૩) દ્વારા રૂપિયા ૧,૫૭,૦૦,૦૦૦/– ની લોન અંગે, જે વોલ્યુમ ૫ ના પેજ ૧૨૨૪ ના એનેક્ષર–૩ ના આંક પી–૨૩૨૯ (આવક યાદી) માં આઇટમ નં. ૭ તરીકે અને વોલ્યુમ ૬ ના પેજ ૧૩૯૭ ના એનેક્ષર–૪ ના આંક પી–૨૩૩૦ (જાવક યાદી) માં આઇટમ નં. ૮ તરીકે દર્શાવેલ છે, શ્રી આચાર્ય દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ લોન લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ લિ. દ્વારા લેવામાં આવી છે અને સુધાકરણ દ્વારા નહીં. આ અંગે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા આંક પી–૧૩૩૦ તરીકે નિશાની કરવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે આ ખાતા હેઠળ બાકી રહેતી મુદ્દલ રકમ રૂપિયા ૮૩,૦૦,૦૦૦ હતી અને નીચલી કોર્ટે આવક અંગે ચર્ચા કરતી વખતે વોલ્યુમ ૫ ના પેજ ૧૨૩૪ પર અને જાવક અંગે ચર્ચા કરતી વખતે વોલ્યુમ ૬ ના પેજ ૧૪૧૮ પર આ લોન અંગે ચર્ચા કરી છે. તેથી, શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે, આ આવકને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે અને હાઇકોર્ટ આ મથાળા હેઠળ રૂપિયા ૧.૫૭ લાખની રકમ લઈ શકે નહીં.

૪૩. રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિ. દ્વારા રૂપિયા ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦/– ની લોન અંગે, વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ લોન વોલ્યુમ ૫ ના પેજ ૧૨૨૪ ના એનેક્ષર–૩ ના આંક પી–૨૩૨૯ (આવક યાદી) માં આઇટમ તરીકે કે વોલ્યુમ ૬ ના પેજ ૧૩૯૭ ના એનેક્ષર–૪ ના આંક પી–૨૩૩૦ (જાવક યાદી) માં આઇટમ તરીકે દર્શાવેલ નથી. આ અંગે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા આંક પી–૧૩૪૯ થી ૧૩૫૪ તરીકે નિશાની કરવામાં આવી છે. આંક ૧૩૫૪ એ રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિ. ના ઓસીસી–૧૯ ના ખાતાનું સ્ટેટમેન્ટ છે. વોલ્યુમ ૧૧ ના પેજ ૧૪૫ પર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૩૫ એ રૂપિયા ૧.૬૫ કરોડ મંજૂર થયા

વિશેની તેમની જાણકારી અંગે જણાવ્યું છે. જો કે, આ લોનની રકમની ચુકવણી અંગે કોઈ પુરાવો નથી. શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે આ ખાતા પર બેંકને ચૂકવવાપાત્ર રકમ રૂપિયા ૩૯,૧૦,૭૮૧/– હતી, તેથી, હાઇકોર્ટ આ મથાળા હેઠળ રૂપિયા ૧.૬૫ કરોડની રકમ લઈ શકે નહીં.

૪૪. મહાલક્ષ્મી કલ્યાણમંડપમ દ્વારા રૂપિયા ૧૭,૮૫,૨૭૪/– ની લોન અંગે, જે વોલ્યુમ ૫ ના પેજ ૧૨૨૪ ના એનેક્ષર–૩ ના આંક પી–૨૩૨૯ (આવક યાદી) માં આઇટમ નં. ૬ તરીકે અને વોલ્યુમ ૬ ના પેજ ૧૩૯૭ ના એનેક્ષર–૪ ના આંક પી–૨૩૩૦ (જાવક યાદી) માં આઇટમ નં. ૭ તરીકે દર્શાવેલ છે, શ્રી આચાર્ય દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ અંગે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા આંક પી–૧૩૫૭ તરીકે નિશાની કરવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે આ ખાતામાં બાકી રકમ રૂપિયા ૧૯,૮૧,૮૦૨ હતી અને નીચલી કોર્ટે આવક અંગે ચર્ચા કરતી વખતે વોલ્યુમ ૫ ના પેજ ૧૨૩૪ પર અને જાવક અંગે ચર્ચા કરતી વખતે વોલ્યુમ ૬ ના પેજ ૧૪૧૭ પર આ લોન અંગે ચર્ચા કરી છે. તેથી, શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે આ આવકને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે અને હાઇકોર્ટ આ મથાળા હેઠળ રૂપિયા ૧૭.૮૫ લાખની રકમ લઈ શકે નહીં.

૪૫. આથી શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે અગાઉના ફકરાઓમાં થયેલી વિગતવાર ચર્ચા સ્પષ્ટપણે દર્શાવશે કે હાઇકોર્ટે રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ વિરુદ્ધ આ ૧૦ આઇટમોને ધ્યાનમાં લીધી હતી અને રૂપિયા ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– ની કુલ રકમમાંથી રૂપિયા ૫,૯૯,૮૫,૨૭૪/– બાદ કર્યા પછી રૂપિયા ૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦/– આવે છે જેને રદ કરવાપાત્ર છે. તેમણે વધુમાં એવી દલીલ કરી હતી કે આરોપીઓએ સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળના તેમના લેખિત નિવેદનમાં, તેમના મેમોરેન્ડમ ઓફ અપીલમાં અથવા નીચલી કોર્ટ અને હાઇકોર્ટ સમક્ષ તેમની લેખિત દલીલોમાં, આવક અને જાવકની ગણતરી કરતી વખતે અને અનુક્રમે રૂપિયા ૯,૩૪,૨૬,૦૫૪/– (પેજ ૧૨૨૪, વોલ્યુમ ૫) અને રૂપિયા ૧૧,૫૬,૫૬,૮૩૩/– (પેજ ૧૩૯૭, વોલ્યુમ ૬) નું મૂલ્ય નક્કી

કરતી વખતે રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકોની કોઈપણ લોન ધ્યાનમાં લીધા વગર બાકાત રાખવામાં આવી હોવાનો બચાવ લીધો નથી. તેથી, તેમણે એવી દલીલ કરી હતી કે હાઇકોર્ટ દ્વારા પેજ ૯૩૯ પર લેવામાં આવેલ રૂપિયા ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– ની કિંમતની ૧૦ આઇટમોને સંપૂર્ણપણે બાકાત રાખવી પડશે કારણ કે તે ડબલ ક્રેડિટ સિવાય બીજું કંઈ જ નથી. જો આ ભૂલ સુધારવામાં આવે, તો તેમના મતે, આવકમાં રૂપિયા ૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦/– નો ઘટાડો થવો જોઈએ. તેથી, હાઇકોર્ટની રૂપિયા ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪/– ની કુલ આવકના તારણમાંથી, રૂપિયા ૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦/– ની રકમ બાદ કરવાપાત્ર છે અને કુલ આવક માત્ર રૂપિયા ૧૬,૫૯,૧૯,૬૫૪/– થશે, નહીં કે રૂપિયા ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪/–. તેમણે વધુમાં એવી દલીલ કરી હતી કે આ રકમમાંથી, જો આપણે તેને આવક માનીને કબૂલાત અને ભેટના આધારે આવક બાદ કરીએ, તો આવક રૂપિયા ૧૬,૫૯,૧૯,૬૫૪/– – રૂપિયા ૨,૮૪,૦૫,૧૫૧/– (કબૂલ કરેલી રકમ) + રૂપિયા ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦/– (ભેટો) = રૂપિયા ૧૨,૨૫,૧૪,૫૦૩/– થશે.

૪૬. શ્રી આચાર્યએ વધુમાં એવી દલીલ કરી કે નોંધપાત્ર રીતે આરોપીઓ કેસ અપીલીય કોર્ટ (હાઇકોર્ટ) ને રિમાન્ડ કરવા માટે દબાણ કરી રહ્યા નથી. પરિણામે, આરોપીઓ હાઇકોર્ટના તમામ તારણો સ્વીકારે છે. અલબત્ત, આ કોર્ટે ગણતરીની ભૂલો અથવા અંકગણિતની ભૂલો અને રેકોર્ડના દર્શનીય ભાગ પરની સ્પષ્ટ ભૂલોને સુધારવી પડશે. હાઇકોર્ટના કોઈપણ તારણ પર સવાલ ઉઠાવવાનું ટાળીને, નીચલી કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભૂલો પર જ પ્રહાર કરીને તેમના નિર્દોષ છુટકારાને જાળવી રાખવાના સામાવાળાઓના ચતુર પ્રયાસ પર પ્રતિક્રિયા આપતા, વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે સામાવાળાઓ સમક્ષ બે વિકલ્પો હતા:–

> (૧) આ કોર્ટ ગણતરી/ગાણિતિક ભૂલો સુધારીને તેમાં ફેરફાર કરે તેમજ આરોપીઓની કબૂલાત ધ્યાનમાં લે અને અપીલકર્તાઓ દ્વારા ચાર્ટ નં. ૬ (પેજ ૧૮ થી ૨૦) માં ધ્યાન દોરવામાં આવ્યા મુજબ ગેરકાયદેસર આવક બાકાત કરે તેના આધીન, તમામ મિલકતોને એકસાથે એક યુનિટ તરીકે

ગણવી અને તેને કાયમ રાખવી, જેના પરિણામે અપ્રમાણસર મિલકતોનો આંકડો રૂપિયા ૩૫.૦૦ કરોડથી ઉપર જાય છે; અથવા

(૨) હાઇકોર્ટના તારણો પર પ્રહાર કરવો અને કર્ણાટક રાજ્યની હાજરીમાં, જે એકમાત્ર પ્રોસિક્યુટિંગ એજન્સી છે, તેઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલો સાંભળવા માટે હાઇકોર્ટને કેસ રિમાન્ડ કરવા વિનંતી કરવી.

તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે ઉપરોક્ત બેમાંથી એક વિકલ્પને અનુસર્યા વિના, આરોપી માત્ર નીચલી કોર્ટના હુકમમાં કેટલીક ખામીઓ દર્શાવીને અને રેકોર્ડ પરના પુરાવાના યોગ્ય વિશ્લેષણ વિના નિર્દોષ છુટકારાની પુષ્ટિનો દાવો કરી શકે નહીં.

૪૭. ફરિયાદપક્ષનો વધુ કેસ એવો છે કે આરોપી નં. ૧ થી ૪ એ કાવતરું ઘડ્યું હતું અને તેના અનુસંધાને, લોકસેવક એવા આરોપી નં. ૧ (એ૧) ના કબજામાં ચેક પિરિયડ (૧૯૯૧–૧૯૯૬) દરમિયાન આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણમાં રૂપિયા ૬૬.૬૫ કરોડ જેટલી અપ્રમાણસર મિલકતો આવી હતી. અપીલકર્તાઓનો વધુ કેસ એવો છે કે એ૨ થી એ૪ એ ગુનો આચરવામાં એ૧ ને મદદગારી કરી છે.

૪૮. અપીલકર્તાઓનો એવો કેસ છે કે જ્યારે એ૨ થી એ૪ એ એ૧ ના ઘરમાં રહેવાનું શરૂ કર્યું હતું, ત્યારે તેમના નામે કોઈ નોંધપાત્ર મિલકત/સંપત્તિ ન હતી. તેમની પાસે આવકનો કોઈ સ્વતંત્ર સ્ત્રોત ન હતો. નવી રચાયેલી કે સંપાદિત કરાયેલી બત્રીસ પેઢીઓ/કંપનીઓ અને બે અસ્તિત્વ ધરાવતી પેઢીઓ, એટલે કે, જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ, જેમાં એ૧ અને એ૨ ભાગીદાર હતા, તેના નામે મિલકતો સંપાદિત કરવામાં આવી હતી. આ એકમો પૈકી, માત્ર અમુક જ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ હેઠળ કંપની તરીકે નોંધાયેલા હતા અને અન્ય તમામ પેઢીઓ છે. સદર પેઢીઓ કે કંપનીઓમાં એ૨ કે એ૩ કે એ૪ અથવા તેઓ બધા ભાગીદાર કે ડિરેક્ટર છે. સદર મિલકતો ચેક

પિરિયડ દરમિયાન સંપાદિત કરવામાં આવી હતી તેમાં કોઈ વિવાદ નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે તે રેકોર્ડ પર છે કે એક જ દિવસે, એટલે કે, ૨૫.૦૧.૧૯૯૪ ના રોજ છ પેઢીઓની નોંધણી કરવામાં આવી હતી, જેમાં એ૨, એ૩ અને એ૪ ભાગીદાર હતા અને બીજા એક જ દિવસે, એટલે કે, ૦૬.૦૨.૧૯૯૫ ના રોજ અન્ય દસ પેઢીઓની નોંધણી કરવામાં આવી હતી, જેમાં એ૨, એ૩ અને એ૪ ભાગીદાર હતા અને લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પી) લિ. માં એ૩ અને એ૪ ડિરેક્ટર હતા, જે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩ (ડી. થંગવેલુ, વોલ્યુમ ૨, પેજ ૧૧–૨૩) ની જુબાની પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. આગળ એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું કે ઇન્ડિયન બેંકની અબિરામપુરમ શાખામાં અને કેનેરા બેંકની માયલાપુર શાખામાં આરોપીઓ અને પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે આશરે ૫૦ બેંક ખાતા ખોલવામાં આવ્યા હતા, જે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૨ (એ.આર. અરુણાચલમ, વોલ્યુમ ૮ – પેજ ૯૦–૧૮૨) અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૦૧ (સી.કે.આર.કે. વિદ્યાસાગર, વોલ્યુમ ૯ – પેજ ૮૦–૨૩૧) ની જુબાની પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. એ પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આરોપીઓના કોમન ઓડિટર, આર્કિટેક્ટ અને એકાઉન્ટન્ટ હતા.

૪૯. મદદગારી અને કાવતરાના પ્રશ્ન પર, શ્રી આચાર્યએ વોલ્યુમ ૭ અને ૮ ના પેજ નં. ૧૮૩૮ થી ૨૦૨૮ પર આવેલા નીચલી કોર્ટના ચુકાદા અને હુકમના ફકરા નં. ૮૮ થી ૯૯ તરફ ધ્યાન દોર્યું અને રજૂઆત કરી કે એ૨ થી એ૪ ની આવકનો કોઈ સ્ત્રોત ન હતો અને વધુમાં એ૨ થી એ૪ નો એ૧ સાથે કોઈ સંબંધ ન હતો. તદુપરાંત, એ૨ થી એ૪ એ એ૧ સાથે રહેતા હતા.

૫૦. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે એ૩ ના નામે રહેલી મિલકતો; એ૨ થી એ૪ ના નામે મોટી સંખ્યામાં પેઢીઓની રચના; ૫૦ બેંક ખાતાઓ ખોલવા અને એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં ફંડ ટ્રાન્સફર કરવું અને બેંકોમાં રોકડ જમા કરવી એ દર્શાવે છે કે આ સંસાધનોની ઉત્પત્તિ એ૧ માંથી થઈ છે. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા અનુસાર, અન્ય સંજોગો જે કાવતરા અને મદદગારીને જાહેર કરે છે તે નીચેની હકીકતો પરથી સ્પષ્ટ થશે:–

(૧) એ૧ દ્વારા એ૨ ને જનરલ પાવર ઓફ એટર્ની આપવામાં આવી હતી;

(૨) વિવિધ પેઢીઓની સ્થાપના;

(૩) એ૧ ના નિવાસસ્થાનેથી પેઢીઓનું સંચાલન;

(૪) એ૧ ના મકાનમાં એ૨ થી એ૪ નું સ્થાયી થવું;

(૫) શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસમાં થયેલા મૂડી રોકાણો અંગે એ૧ ને જાણ હતી;

(૬) એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં પૈસાનું ટ્રાન્સફર;

(૭) સબ–રજીસ્ટ્રારોને એ૧ ના નિવાસસ્થાને બોલાવવા અને મિલકતોની નોંધણી કરવામાં આવી.

૫૧. આ તમામ કૃત્યો એ૧ સાથે એ૨ થી એ૪ વચ્ચેના કાવતરા અને મદદગારીના દાયરામાં આવશે. શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે ઉપર દર્શાવેલા તમામ સંજોગો મદદગારી અને કાવતરાને સાબિત કરે છે. સદર દલીલના સમર્થનમાં, અમારી સમક્ષ નીચેના ચુકાદાઓ ટાંકવામાં આવ્યા હતા:–

૧. સાજુ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ કેરાલા – (૨૦૦૧) ૧ એસ.સી.સી. ૩૭૮

૨. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર અને અન્ય વિરુદ્ધ સોમનાથ થાપા અને અન્ય – એ.આઇ.આર. ૧૯૯૬ સુપ્રિમ કોર્ટ ૧૭૪૪ = (૧૯૯૬) ૪ એસ.સી.સી. ૬૫૯

૩.

કેહર સિંઘ અને અન્ય વિરુદ્ધ સ્ટેટ (દિલ્હી એડમિનિસ્ટ્રેશન) – (૧૯૮૮) ૩ એસ.સી.સી. ૬૦૯

૪. રામ નારાયણ પોપલી વિરુદ્ધ સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન – (૨૦૦૩) ૩ એસ.સી.સી. ૬૪૧

૫. નૂર મોહમ્મદ મોહમ્મદ યુસુફ મોમિન વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર – (૧૯૭૦) ૧ એસ.સી.સી. ૬૯૬

૬. એમ.જી. અગ્રવાલ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર – એ.આઇ.આર. ૧૯૬૩ સુપ્રિમ કોર્ટ ૨૦૦ = (૧૯૬૩) ૨ એસ.સી.આર. ૪૦૫

૭. ફિરોઝુદ્દીન બશીરુદ્દીન અને અન્ય વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ કેરાલા – (૨૦૦૧) ૭ એસ.સી.સી. ૫૯૬

૫૨. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે કાવતરું સાબિત કરવા માટે પ્રત્યક્ષ પુરાવા હોવા શક્ય નથી. સાબિત થયેલા સંજોગો પરથી અનુમાન કાઢીને તેને સાબિત કરવાનું હોય છે. તે મૂળભૂત છે કે તમામ સંજોગોની એકત્રિત અસરને એકસાથે ધ્યાનમાં લઈને અંતિમ નિર્ણય લેવાનો હોય છે. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી કે કાવતરાખોરોના કિસ્સામાં, દરેક વ્યક્તિ એકબીજાના એજન્ટ બની ગયા હતા અને અન્યની ક્રિયાઓથી બંધાયેલા છે. જ્યાં સુધી એ૧ અને એ૨ નો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી એકબીજાના એજન્ટ ત્રણ રીતે છે –

(૧) બે પેઢીઓના ભાગીદારો તરીકે,

(૨) પાવર ઓફ એટર્નીની રૂએ,

(૩) કાવતરાખોર તરીકેની હેસિયત.

તેમની દલીલના સમર્થનમાં, તેમણે રજૂઆત કરી કે:

– એ૧ એ એ૨ દ્વારા આપવામાં આવેલી સૂચનાઓનું પાલન કરવાની ચોક્કસ સૂચના આપી હતી (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૯૮ – એમ. જયરામન, વોલ્યુમ ૯ – પેજ ૨૮ થી ૫૮ @ ૨૯).

– નંબર ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ ખાતેથી ઉદ્ભવતી રોકડ રકમમાંથી આ બે ખાતાઓમાં મોટી બેહિસાબી રોકડ જમા કરવામાં આવી છે.

– એ૨ એ કયા ખાતામાં મોટી રોકડ જમા કરવાની છે તે અંગે સૂચના આપી છે (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૯૮ – એમ. જયરામન, વોલ્યુમ ૯ – પેજ ૨૮ થી ૫૮).

– અસંખ્ય ઈન્ટર–એકાઉન્ટ ટ્રાન્સફર છે જે દર્શાવે છે કે તમામ ખાતાઓને એકસાથે એક ખાતા તરીકે ગણવામાં આવતા હતા.

– તિરુનેલવેલી, ઉથુકડુ, ઉથુકોટ્ટાઈ અને અન્ય સ્થળો જેવા વિવિધ સ્થળોએ જમીનો શોધવા અને ખરીદવા માટે અધિકારીઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૪૭ – કે. મુથિયન	**વોલ્યુમ ૨ – પાના ૨૩૭–૨૪૫**
ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૭૧ – એસ. રાધાકૃષ્ણન	વોલ્યુમ ૩ – પાના ૧૧૦–૧૭૦
ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ – રાજગોપાલન	વોલ્યુમ ૭ – પાના ૧૯–૧૨૪

. ખેતીલાયક તેમજ શહેરી જમીનો બંને જેવી સ્થાવર મિલકતોનું સંપાદન ૧૪૬ નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજો મુજબ છે, જે રજૂ કરવામાં આવેલ છે. તેઓ વ્યક્તિઓ/પેઢીઓ અથવા કંપનીઓના નામે સંપાદિત કરવામાં આવી હતી. સંપાદિત કરવામાં આવેલ ખેતીલાયક જમીનો આશરે ૩૦૦૦ એકર ફળદ્રુપ જમીન હતી, જેમાંથી આશરે ૯૦૦ એકરમાં ચાનો બગીચો હતો (આઇટમ નં. ૧૬૬ – એનેક્ષર ૨, પાના ૧૫૮૮ વોલ્યુમ ૬). આ મિલકતો આશરે રૂ. ૨૦ કરોડના ખર્ચે ખરીદવામાં આવી હતી.

. મોટાભાગના વેચાણના સંદર્ભમાં એ૨ જ હતા જેમણે વેચાણ કઈ પેઢી/વ્યક્તિના નામે નોંધવાનું હતું તે અંગેની સૂચનાઓ આપી હતી (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ – રાજગોપાલન વોલ્યુમ ૭ માં – પાના ૧૯–૧૨૪).

. આરોપી/પેઢીઓ/કંપનીઓના વિવિધ ખાતાઓમાંથી અને રોકડમાં રકમો ચૂકવવામાં આવી હતી.

. મોટાભાગના વેચાણના વ્યવહારો માર્ગદર્શિકા મૂલ્ય કરતાં નીચે થયા છે.

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ – રાજગોપાલન	**વોલ્યુમ ૭ – પાના ૧૯–૧૨૪**
ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૧ – આર. કેશવ રામાનુજમ	વોલ્યુમ ૧૦ પાના ૧૬૨–૨૪૯ @ ૧૭૨

. ઘણા વ્યવહારોમાં, વેચનારને ખરીદનાર વિશે માહિતગાર રાખવામાં આવ્યા ન હતા અને એ૧ ના નિવાસસ્થાને રજિસ્ટ્રારો મારફતે નોંધણીઓ થઈ હતી. તેવી જ રીતે વેચનારાઓને તેમની મિલકતો વેચવા માટે દબાણ હેઠળ મૂકવામાં આવ્યા હતા. અધિકારીઓને પણ દબાણ હેઠળ મૂકવાના દાખલા ઉપલબ્ધ હતા. પુરાવાઓ દ્વારા જાણવા મળ્યું કે એ૧ વ્યવહારોથી વાકેફ હતા.

. વધારાના અથવા નવા બાંધકામો પણ કરવામાં આવ્યા હતા અને જૂના મકાનોનું પણ ભારે ખર્ચે નવીનીકરણ કરવામાં આવ્યું હતું.

૫૩. શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે ટ્રાયલ કોર્ટે વોલ્યુમ ૬ માં પાના ૧૫૪૩ પર અસ્કયામતોનું વર્ગીકરણ કર્યું છે. તેમણે અમને નીચે મુજબનો ચાર્ટ પૂરો પાડ્યો:–

ચાર્ટ નં. ૧૦–એ						
કેસમાં						

સંકળાયેલા મુદ્દાઓની અનુકૂળ ચર્ચા માટે, આ અસ્કયામતોને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નીચેના મથાળાઓ હેઠળ વર્ગીકૃત કરવામાં આવી છે. [પાના ૧૫૪૩ વોલ્યુમ ૬]						
	અસ્કયામતોનું સ્વરૂપ	આઇટમ નં.	ફરિયાદપક્ષ મુજબ મૂલ્ય (રૂ. માં) પાના ૧૫૪૩ વોલ્યુમ ૬	ટ્રાયલ કોર્ટ મુજબ મૂલ્ય (રૂ. માં) પાના ૧૮૩૭ અને ૧૮૩૮ વોલ્યુમ ૭	હાઇકોર્ટ મુજબ મૂલ્ય (રૂ. માં) પાના ૯૬૬–૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	આરોપી મુજબ તેમની લેખિત રજૂઆતોમાં પાના ૨૩૫૦ વોલ્યુમ ૯

૧	સ્થાવર મિલકતો (અવેજ, નોંધણી નો ખર્ચ)	૧ થી ૧૭૩, ૧૭૫, ૨૯૨, ૨૯૭, ૩૦૧, ૩૦૨(૧), ૩૦૫ (આઇટમ નં. ૨૪, ૩૧, ૩૩, ૬૪, ૬૬, ૧૨૭, ૧૪૫, ૧૫૦, ૧૫૯ સિવાય)	૧૯,૭૭,૧૮,૧૬૪.૭૦/- પાના ૧૫૯૦ વોલ્યુમ ૬	૨૦,૦૭,૮૦,૨૪૬	૬,૨૪,૦૯,૧૨૦ પાના: ૯૭૮ વોલ્યુમ ૪ માત્ર ૯૭ વેચાણ દસ્તાવેજો ધ્યાને લીધા.	૧૬,૧૯,૦૩,૩૦૧/-
૨	અવેજ ઉપરાંત ચૂકવેલ રોકડ	૨૪, ૩૧, ૩૩, ૬૪, ૬૬, ૧૨૭, ૧૪૫, ૧૫૦, ૧૫૯	૨,૫૩,૮૦,૬૧૯.૦૦	૧,૫૮,૩૦,૬૧૯	-શૂન્ય- પાના: ૯૭૮ વોલ્યુમ ૪	શૂન્ય
૩	નવા અથવા વધારાના બાંધકામ	૧૭૪, ૧૭૬-૧૯૨, ૩૦૧,	૨૮,૧૭,૪૦,૪૩૦.૦૦	૨૨,૫૩,૯૨,૩૪૪	૫,૧૦,૫૪,૦૬૦ પાના: ૮૬૬-	૮,૬૦,૫૯,૨૬૧/-

	વાળા મકાનો	૩૦૨(૨)			૮૮૯, ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	
૪	સોના અને હીરાના દાગીના	૨૮૪–૨૯૦, ૨૯૫	૫,૫૩,૦૨,૩૩૪.૭૫	૨,૫૧,૫૯,૧૪૪	ફરિયાદપક્ષ મુજબ ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	શૂન્ય
૫	ચાંદીના વાસણો	૨૯૧	૪૮,૮૦,૮૦૦	૨૦,૮૦,૦૦૦	ફરિયાદપક્ષ મુજબ ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	શૂન્ય
૬	ફિક્સ ડિપોઝિટ અને શેરો	૨૫૮–૨૭૭, ૨૯૮, ૩૦૩, ૩૦૬	૩,૪૨,૬૨,૭૨૮.૦	૩,૪૨,૬૨,૭૨૮	ફરિયાદપક્ષ મુજબ ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	૨,૩૦,૦૦,૦૦૦/–
૭	બેંક ખાતાના દાગીના માં રોકડ સિલક	૧૯૩–૨૨૯, ૨૯૬, ૩૦૦, ૩૦૪	૯૭,૪૭,૭૫૧.૩૨	૯૭,૪૭,૭૫૧.૩૨	ફરિયાદપક્ષ મુજબ ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	૯૭,૪૭,૭૫૧.૩૨/–
૮	વાહનો	૨૩૦–૨૫૭, ૨૯૯	૧,૨૯,૯૪,૦૩૩.૦	૧,૨૯,૯૪,૦૩૩.૦	ફરિયાદપક્ષ મુજબ ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	૮૧,૩૫,૧૦૬/–
૯	મશીનરી	૨૯૩, ૨૯૪	૨,૨૪,૧૧,૦૦	૨,૨૪,૧૧,૦૦	ફરિયાદપક્ષ મુજબ	૯૪,૨૫,૮૩૫/

			૦.૦	૦.૦	૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	–
૧૦	પગરખાં	૨૭૮	૨,૦૦,૯૦૨.૪૫	શૂન્ય	–શૂન્ય– પાના ૯૬૬ વોલ્યુમ ૪	શૂન્ય
૧૧	સાડીઓ	૨૭૯–૨૮૧	૯૨,૪૪,૨૯૦.૦૦	શૂન્ય	–શૂન્ય– પાના ૯૬૭ વોલ્યુમ ૪	શૂન્ય
૧૨	કાંડા ઘડિયાળો	૨૮૨–૨૮૩	૧૫,૯૦,૩૫૦.૦૦	૧૫,૯૦,૩૫૦.૦૦	ફરિયાદપક્ષ મુજબ ૯૭૯ વોલ્યુમ ૪	શૂન્ય
	કુલ		૬૪,૪૨,૮૯,૬૧	૫૫,૦૨,૪૮,૨૧૫	૨૫,૪૬,૫૨,૧૭૭	૨૯,૮૨,૭૧,૨૫૪.૩૨

ચાર્ટ ૧૦–બી			
સ્થાવર મિલકતનું મૂલ્ય			
ફરિયાદપક્ષ	ટ્રાયલ કોર્ટ	હાઇકોર્ટ	આરોપી મુજબ
૧૯,૭૭,૧૮,૧૬૪.૭૦/– પાના ૧૫૪૩ વોલ્યુમ ૬	૨૦,૦૭,૮૦,૨૪૬/– પાના ૧૮૩૭ વોલ્યુમ ૭	૬,૨૪,૦૯,૧૨૦/– પાના ૯૭૮ વોલ્યુમ ૪	૧૬,૧૯,૦૩,૩૦૧/– પાના ૨૩૫૦ વોલ્યુમ ૯

મિલકતની ખરીદી વિશે બોલનાર કેટલાક મહત્વના સાક્ષીઓ છે:

વેચનારાઓ	સબ–રજિસ્ટ્રારો		
ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૪૦ ગંગાઈ અમરન (ખરીદનારાઓના નામ ખાલી છોડવા બાબતે)	–પાના ૧૬૩૯ –વોલ્યુમ ૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૧ કેશવ રામાનુજમ	ખરીદનારનું નામ પાછળથી દાખલ કરવામાં આવ્યું – મુખ્ય તપાસના પાના ૧૭–૧૮. આંક પી ૧૦૫–૧૧૦
ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી – ૫૬ રાજારામ (૫૦૦ એકર)	–પાના ૧૬૪૩ – વોલ્યુમ ૭	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ તિરુ રાજગોપાલન	પોએસ ગાર્ડન જઈને વિવિધ નોંધણીઓ કરવા બાબતે.
ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૮૯ પીટર ગ્રેગ જોન્સ (કોડનાડુર ચાનો બગીચો – ૯૦૦ એકર)			

૫૪. તેમણે આ વેચાણની વિગતો તરફ પણ અમારું ધ્યાન દોર્યું, જે અમારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી હતી. આ વેચાણ દસ્તાવેજો હેઠળની કુલ વેચાણ કિંમત રૂ. ૧૯,૭૭,૧૮,૧૬૪/– થાય છે જોકે ટ્રાયલ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ તે રૂ. ૨૦,૦૭,૮૦,૨૪૬/– છે. તફાવત નજીવો છે અને એવું માની શકાય કે તપાસના સમયગાળા દરમિયાન આશરે રૂ. ૨૦ (વીસ) કરોડની સ્થાવર મિલકતો સંપાદિત કરવામાં આવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે આ વેચાણ સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે આશરે ૬૦ વેચનારાઓ અને આશરે ૨૦ સબ–રજિસ્ટ્રારોની તપાસ કરી છે.

૫૫. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી કે જોકે ડીવીએસી (DVAC) મુજબ ૨૧ આઇટમો હતી, ટ્રાયલ કોર્ટે તેમાંથી માત્ર ૧૮ જ લીધી છે અને હાઇકોર્ટે તેમાંથી માત્ર ૧૭ જ લીધી છે. તેથી તેમણે રજૂઆત કરી કે હાઇકોર્ટે ૧૭ આઇટમોના બાંધકામના ક્ષેત્રફળની ખોટી ગણતરી ૨૧૭૪.૬૯ સ્ક્વેર્સ એટલે કે ૨,૧૭,૪૬૯ ચો. ફૂટના બદલે ૧૬૬૮.૩૯ સ્ક્વેર્સ એટલે કે ૧,૬૬,૮૩૯ ચો. ફૂટ તરીકે કરી છે, જે વેલ્યુએશન રિપોર્ટ્સ મુજબના વાસ્તવિક ક્ષેત્રફળ કરતાં લગભગ ૫૦૬.૩ સ્ક્વેર્સ એટલે કે ૫૦,૬૩૦ ચો. ફૂટ ઓછું છે. આવી દલીલના સમર્થનમાં, તેમણે એક ચાર્ટ દાખલ કર્યો, જે નીચે મુજબ આપવામાં આવેલ છે:

ચાર્ટ ૧૦–એફ						
તમામ ૨૧ મિલકતોનું વેલ્યુએશન						
નીચેનો ચાર્ટ નમૂનારૂપ ૩ મિલકતો સહિત ૨૧ મિલકતો અંગે છે.						
ક્રમ નં.	એનેક્ષર–૨ પાના–૨૩૨૮ મુજબના આઇટમ નં.	મિલકતનું વર્ણન	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ	આંક નં.	**ચો. મીટરમાં કુલ બાંધકામ**	વેલ્યુએશન
૧.	૧૯૨	**મેસર્સ રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડન**	૮૭	૫૧૯	૧૭૧.૦૦	૭,૦૮,૧૬૦/–

		ી વીઓસી જિલ્લાના ચેરનકુલમ ગામ ખાતેના સર્વે નં. ૪૬૬, ૪૬૧/૧ અને ૪૬૭/૨ પર આવેલ ઇલેક્ટ્રિક મોટર્સ સાથેના બોરવેલ અને પ અલગ વીજ જોડાણો અને પમ્પો સાથેનું મકાન				
૨.	૧૮૬	ચેન્નઈના અન્ના નગર ખાતે નં. એલ/૬૬ પર આવેલ રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ.	૯૮	૬૪૧	૨૮૯.૮૪	૨૪,૮૩, ૭૫૯/–
૩.	૧૮૭	ટી. નગર, ચેન્નઈ– ૧૭, મુરુગેસન સ્ટ્રીટ ખાતેના	૯૮	૬૪૨	૨૦૩	૧૦,૯૨, ૮૨૮/–

		ડોર નં. ૫ પર આવેલ મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ				
૪.	૧૭૮	ચેન્નઈના ડી. નં. ૩/૧૭૮ સી વેત્તુવનકેની ખાતેના રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ	૯૮	૬૪૩	૨૨૫૦.૪૧	૧,૫૨,૫૯,૦૭૬/-
૫.	૧૮૯	અક્કરાઈ, ચેન્નઈ ખાતેના નં. ૧, મર્ફી સ્ટ્રીટ પર આવેલ રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ	૯૮	૬૪૪	૨૭૧.૮	૨૦,૩૮,૯૫૯/-
૬.	૧૭૯	આંધ્રપ્રદેશમાં જીદી મેથ અને પેટપેશરા બાદ ગામોની હદમાં ગ્રેપ ગાર્ડન ફાર્મ	૯૮	૬૪૫	૧૦૦૯.૯	૬,૪૦,૩૩,૯૦૧/-

		હાઉસ ખાતેના મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ.				
૭.	૧૮૦	ચેંગાઈ એમજીઆર જિલ્લામાં સિરુથાવુર ખાતેના પોશ બંગલામાં નવું/વધારાનું બાંધકામ	૧૦૭	૬૬૧	૧૯૧૧	૫,૪૦,૫૨,૨૯૮/-
૮.	૧૭૬	ચેંગાઈ અન્ના જિલ્લામાં પયન્નુરીન ખાતેના ફાર્મ હાઉસ બંગલાઓમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ	૧૦૭	૬૬૨	૧૩૬૯.૦૯	૧,૨૫,૯૦,૨૬૧/-
૯.	૧૭૭	ડોર નં. ૪૮, જવાહરલાલ નેહરુ રોડ, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ગિન્ડી, એક્કાતુથંગલ,	૧૦૭	૬૬૩	૧૯૮૬.૧૨	૨,૧૩,૬૩,૪૫૭/-

		ચેન્નઈ ખાતે નવા/વધ ારાના બાંધકામવ ાળું મકાન (મેસર્સ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પ્રા.) લિ., પ્રિન્ટર્સ)				
૧૦.	૧૮૫	ટી. નગર, ચેન્નઈ– ૧૭, પદ્મનાભ સ્ટ્રીટ, ડોર નં. ૨૧ ખાતેના રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધા રાનું બાંધકામ	૧૧૬	૬૬૬	૩૪૪.૮૭	૨૦,૪૩, ૦૦૦/–
૧૧.	૧૮૨	ટીટીકે રોડ, ચેન્નઈ– ૧૮ ના ૧૪૯, ૧૫૦ ખાતેના મકાનમાં નવું/વધા રાનું બાંધકામ	૧૧૬	૬૬૭	૧૧૪૩.૬ ૩	૨૯,૫૯, ૦૦૦/–
૧૨.	૧૮૮	ન્યૂ મહાબલિપુ	૧૧૬	૬૬૮	૧૯૮૫.૨ ૪	૫૩,૧૧, ૦૦૦/–

		રમ રોડમાં એન્જામ્બક્કમ ખાતે નં. ૧/૨૪૦ પર કેમ્પસમાં રહેણાંક મકાનોમાં (૪ નંગ) નવું/વધારાનું બાંધકામ. એ૧				
૧૩.	૧૮૩	સી શેલ એવન્યુ નં. ૨/૧-બી-૩ એપાર્ટમેન્ટ શોલિંગનલ્લોર સાઈદાપેટ, તાલુકા ખાતેના મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ	૧૧૬	૬૬૯	૧૩૧૧.૩૯	૮૦,૩૬,૮૬૮/-
૧૪.	૧૮૪	માયલાપોર, ચેન્નઈ, પટ્ટમ્મલ સ્ટ્રીટ ખાતેના ડોર નં. ૧૯ પર આવેલ મકાનમાં	૧૧૬	૬૭૦	૧૦૭.૭૫	૮,૦૦,૦૦૦/-

		નવું/વધારાનું બાંધકામ				
૧૫.	૧૮૧	ડી. નં. ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ–૮૬ ખાતેના રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ.	૧૧૬	૬૭૧	૩૫૨૭.૫	૭,૨૪,૯૮,૦૦૦/–
૧૬.	૧૭૪	પ બી અને સી ઈસ્ટ કોસ્ટ રોડ, ડોર નં. ૪/૧૩૦ રાજા નગર, નીલનકરાઈ, ચેન્નઈ–૪૧ ખાતેના મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ (સંદર્ભ દસ્તાવેજ નં. ૪૭૫૨/૯૩ એસ.આર.ઓ. અડયાર)	૧૧૭	૬૭૩	૧૩૩૩.૮૩	૮૦,૭૫,૦૦૦/–

		વેલ્યુએશન રિપોર્ટ				
૧૭.	૧૯૧	એમએફ–૯, ગિન્ડી ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ચેન્નઈ–૩૨ ખાતે વર્ક શેડ માટે છાપરું બદલવું અને મકાનોમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ	૧૧૭	૬૭૪	૨૭૪.૬૯	(૧૪,૧૭,૫૩૮) ૧૫,૪૫,૦૦૦/–
૧૮.	૧૯૦	એસ. નં. ૩૨/૨–૪, પ્લોટ નં. એસ–૭, ગણપતિ કોલોની, તિરુ. વી–કા ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ગિન્ડી, ચેન્નઈ–૩૨ ખાતેના મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ	૧૧૭	૬૭૭	૮૮૩.૫૫	૩૯,૩૪,૦૦૦/–
૧૯.	૩૦૧	ટીએમટી. એન.	૧૪૪	૭૮૨	૧૦૯.૯૯	૬,૮૩,૩૨૫/–

		શશિકલા ની માલિકીના પ્લોટ નં. ૧૦૨, આઇટીઆઇ ક્રોસ રોડ, પોન નગર, ત્રિચી ખાતેના મકાનના જૂન ૧૯૯૨ અને ૧૯૯૩ ની વચ્ચે નવીનીકરણ અને વધારાના બાંધકામનો ખર્ચ (એસ.આર.ઓ.ટી.ઓ.આર.બી., ત્રિચીના તા. ૩–૫–૯૦ ના દસ્તાવેજ નં. ૨૨૫૬/૯૦ હેઠળ આવરી લેવાયેલ)				
૨૦.	૧૪૭	રામરાજ મિલ્સ કેમ્પસમાં કમ્પાઉન્ડ વોલ, ટ્વીન	૧૫૩	૮૨૨	૨૫૬૦.૮૬	૮૩,૪૧,૦૦૦/–

		હાઉસ, ૮ નંગ સ્ટાફ ક્વાર્ટર્સ અને એમડી બંગલાના બાંધકામનો ખર્ચ				
૨૧.	૧૪૬	વંદમપલાઈ ખાતે રામરાજ એગ્રો મિલ્સ કેમ્પસમાં ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર મજૂરો માટેના ક્વાર્ટર્સ (૫) અને ફર્સ્ટ ફ્લોર પર (૫), ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર ૧૦ નંગ અને ફર્સ્ટ ફ્લોર પર ૧૦ નંગના બાંધકામનો ખર્ચ, અસ્તિત્વમાં રહેલા ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર ગેસ્ટ હાઉસ માટે ફર્સ્ટ ફ્લોરનું બાંધકામ અને	૨૦૫	૧૯૬૪ ૮૬ ૧૯૬૫	૩૧.૩૮	૫૭,૧૯, ૮૦૦/-

		પ્લેટફોર્મનું બાંધકામ.				
		કુલ			૨૩,૦૭૬.૮૪	૨૯,૩૫,૬૮,૯૮૨/-
૨૩૦૭૬.૮૪ ચો. મીટર = ૨૪૮૩.૯૭ સ્ક્વેર્સ. જોકે હાઇકોર્ટે ૨૧ ના બદલે ૧૭ આઇટમો ધ્યાને લીધી છે. તેથી ૪ આઇટમો એટલે કે આઇટમ નં. ૧૪૬, ૧૪૭, ૧૯૨ અને ૩૦૧ ના બાંધકામનું ક્ષેત્રફળ આથી બાદ કરવામાં આવે છે અને ૧૭ આઇટમોનું કુલ ક્ષેત્રફળ ૨૦,૨૦૩ ચો. મીટર બરાબર છે જે = ૨૧૭૪.૬૯ સ્ક્વેર્સ એટલે કે ૨,૧૭,૪૬૯ ચો. ફૂટ છે. હાઇકોર્ટે ૧૭ આઇટમોના બાંધકામના ક્ષેત્રફળની ખોટી ગણતરી ૨૧૭૪.૬૯ સ્ક્વેર્સ એટલે કે ૨,૧૭,૪૬૯ ચો. ફૂટના બદલે ૧૬૬૮.૩૯ સ્ક્વેર્સ એટલે કે ૧,૬૬,૮૩૯ ચો. ફૂટ તરીકે કરી છે, જે વેલ્યુએશન રિપોર્ટ્સ મુજબના વાસ્તવિક ક્ષેત્રફળ કરતાં લગભગ ૫૦૬.૩ સ્ક્વેર્સ એટલે કે ૫૦,૬૩૦ ચો. ફૂટ ઓછું છે.						

૫૬. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે બાંધકામોનું વેલ્યુએશન લાયકાત ધરાવતા પીડબ્લ્યુડી ઇજનેરો દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે. બચાવપક્ષે પણ એક નિવૃત્ત ઇજનેર (બચાવપક્ષના સાક્ષી–૯૫) ની તપાસ કરી છે. વિગતવાર વેલ્યુએશન રિપોર્ટ્સ રજૂ કરવામાં આવ્યા છે અને નિરીક્ષણ કર્યા પછી મકાનોનું મૂલ્યાંકન કરનાર તમામ ઇજનેરોની તપાસ કરવામાં આવી છે. બચાવપક્ષની એ દલીલ કે ટ્રાયલ કોર્ટે આ પુરાવાને નકારી કાઢ્યા છે તે સાચી નથી. હકીકતમાં ટ્રાયલ કોર્ટે પુરાવા સ્વીકાર્યા છે. પરંતુ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે બાંધકામોના વેલ્યુએશનમાં અસંખ્ય અનિશ્ચિતતાઓ રહેલી હોય છે અને નજીવી ભૂલની સંભાવનાને ધ્યાનમાં લેતા, ટ્રાયલ કોર્ટે ૨૦% નું વળતર આપ્યું છે જે સંજોગોમાં વાજબી છે. વેલ્યુએશન રિપોર્ટ્સમાં વર્ણવ્યા મુજબ ઉપયોગમાં લેવાયેલ ઉચ્ચ ગુણવત્તાના આરસ અને ગ્રેનાઇટને ધ્યાનમાં રાખીને અને વિવિધ વિશેષ આઇટમોના મૂલ્યને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટનો આખરી નિષ્કર્ષ વાજબી છે, એમ તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું.

૫૭. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે આરોપીઓએ પણ આંજનેય પ્રિન્ટર્સના એક મકાન સિવાય મકાનોનું વેલ્યુએશન રૂ. ૮,૬૦,૫૯,૨૬૧/– હોવાનું સ્વીકાર્યું છે. જો આ બાંધકામનું મૂલ્ય રૂ. ૨,૧૩,૬૩,૪૫૭/– આ

રકમમાં ઉમેરવામાં આવે, તો કુલ રકમ રૂ. ૧૦,૭૪,૨૨,૭૧૮/– થશે. ઉપર દર્શાવ્યા મુજબના ચાર્ટ ૧૦ પરથી જોઈ શકાય છે તેમ, અસ્કયામતોની અન્ય આઇટમો ૪ થી ૧૨ હેઠળ, ટ્રાયલ કોર્ટે સાડીઓ અને પગરખાંના મૂલ્યને સંપૂર્ણપણે બાકાત રાખ્યું છે. સોના અને હીરાના દાગીના અંગે પણ પાના ૧૭૫૬ થી ૧૭૮૫ પરની વિગતવાર ચર્ચા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટે તેનું મૂલ્ય રૂ. ૫,૫૩,૦૨,૩૩૪/– થી ઘટાડીને રૂ. ૨,૫૧,૫૯,૧૪૪/– અને ચાંદીના વાસણોનું મૂલ્ય રૂ. ૪૮,૮૦,૮૦૦/– થી ઘટાડીને રૂ. ૨૦,૮૦,૦૦૦/– કર્યું છે. અન્ય આઇટમો જેવી કે ફિક્સ ડિપોઝિટ અને બેંક ખાતામાં રોકડ સિલક અંગે કોઈ વિવાદ હોઈ શકે નહીં. તેથી, રેકોર્ડ પરના પુરાવા મુજબ અન્ય અસ્કયામતોના મૂલ્ય અંગેનો ટ્રાયલ કોર્ટનો નિષ્કર્ષ સંપૂર્ણપણે વાજબી છે, એમ તેમણે દલીલ કરી હતી.

૫૮. જ્યાં સુધી ખર્ચનો સવાલ છે ત્યાં સુધી, હાઇકોર્ટે લગ્ન સિંવાયની તમામ આઇટમોના સ દર્ભમાં ડીવીએસી (DVAC) દ્વારા નક્કી કરાયેલ ખર્ચની રકમ સ્વીકારી છે. હાઇકોર્ટે લગ્નનો ખર્ચ રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/– (ફરિયાદપક્ષ મુજબ) થી ઘટાડીને રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– કર્યો છે, એટલે કે રૂ. ૬,૧૬,૩૬,૨૨૨ નો ઘટાડો. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, કુલ ખર્ચ રૂ. ૧૧,૫૬,૫૬,૮૩૩/– છે.

૫૯. તેમણે રજૂઆત કરી કે ખર્ચના શીર્ષક હેઠળ મુખ્ય વિવાદ લગ્ન અંગેનો છે. ફરિયાદપક્ષના કેસના સમર્થનમાં ચાર્ટમાં વિગતવાર જણાવ્યા મુજબ ૨૧ જેટલા સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી છે. જો કે ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ લગ્ન માટે થયેલ ખર્ચ રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/– છે, ટ્રાયલ કોર્ટે વિગતવાર વિચારણા કર્યા પછી તેને રૂ. ૩ કરોડ નક્કી કર્યો છે. તેથી એવી દલીલ કરવી સંપૂર્ણપણે ભૂલભરેલી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવાઓને નકારી કાઢ્યા છે, એવી તેમણે દલીલ કરી હતી. હકીકતમાં ટ્રાયલ કોર્ટે માત્ર ફરિયાદપક્ષના પુરાવાની જ નહીં પરંતુ ૨૩ બચાવપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવાની પણ વિચારણા કરીને, ખર્ચની રકમ રૂ. ૩ કરોડ સુધી યોગ્ય રીતે નક્કી કરી છે.

એ પણ કબૂલ કરવામાં આવ્યું છે કે લગ્ન માટે કુલ રૂ. ૨ થી ૩ કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો છે. તેમના મતે, ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવાઓ પર યોગ્ય રીતે અવિશ્વાસ કર્યો છે જેમણે દાવો કર્યો હતો કે પક્ષના કાર્યકરોએ ભંડોળ એકત્ર કર્યું છે અને અગ્રભાગ (ફસાડ), શણગાર, ભોજન વગેરે જેવા ખર્ચ માટે ખર્ચ કર્યો છે. તે માની શકાય તેમ નથી કે એ૧ ના કદની વ્યક્તિ, તેણીના પક્ષના કાર્યકરોને તેના પાલક પુત્રના લગ્ન પર ખર્ચ કરવા દે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે જોકે એ૧ એ ઇન્કમ ટેક્સ વિભાગની નોટિસના તેણીના જવાબમાં એવો દાવો કર્યો છે કે એ૨ એ અલગ અલગ હેડ હેઠળ રકમ ખર્ચી છે, એ૨ તેનો હિસાબ આપવામાં નિષ્ફળ રહી છે.

૬૦. શ્રી આચાર્યએ રજૂઆત કરી કે ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ આરોપીની કુલ આવક રૂ. ૯,૩૪,૨૬,૦૫૪/– છે અને ટ્રાયલ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, કુલ આવક રૂ. ૯,૯૧,૦૫,૦૯૪.૭૫/– છે. જો કે, હાઇકોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, કુલ આવક રૂ. ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪/– છે. આ તારણ પર આવતા, હાઇકોર્ટે આવકમાં સાત વસ્તુઓ ઉમેરી જેમ કે :

અનુક્રમ નંબર	વિગત	રકમ
૧.	આવક તરીકે લોન	૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦
૨.	દ્રાક્ષના બગીચામાંથી આવક	૪૬,૭૧,૬૦૦
૩.	ભેટ	૧,૫૦,૦૦,૦૦૦
૪.	શશી એન્ટરપ્રાઈઝીસ	૨૫,૦૦,૦૦૦
૫.	જયા પબ્લિકેશન્સ અને નમધુ એમજીઆર	૪,૦૦,૦૦,૦૦૦
૬.	સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/–
૭.	ભાડાની આવક	૩,૨૨,૦૦૦/–

શ્રી આચાર્યના જણાવ્યા મુજબ, જ્યાં સુધી ભેટનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી કોઈ કાયદેસરનો સ્ત્રોત નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે દાવાને નામંજૂર કર્યો છે. હાઇકોર્ટે વિલંબથી ફાઇલ કરવામાં આવેલ ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્નના આધારે તેને ભૂલથી રૂ. ૪ કરોડ નક્કી કરી છે, જે જો સ્વીકારવામાં આવે તો પણ માત્ર રૂ. ૧.૧૫ કરોડ થાય છે.

૬૧. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે જો ઉપરોક્ત સ્થિતિ સાચી છે, તો ટ્રાયલ કોર્ટનું તારણ સંપૂર્ણપણે વાજબી છે. તેમના મતે, ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીઓ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દરેક દલીલ પર વિચાર કર્યો છે અને જો કેટલીક દલીલો ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં ન આવી હોય, તો પ્રતિવાદી આ કોર્ટ સમક્ષ તે અંગે વિચારણા ન કરવા વિશે ફરિયાદ કરી શકે નહીં.

૬૨. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે જો અપીલકર્તાઓની એવી દલીલ કે અપ્રમાણસર અસ્કયામતોની ગણતરીમાં, તમામ આરોપીઓની અસ્કયામતો, ખર્ચ અને આવકનું મૂલ્ય પેઢીઓ અને કંપનીઓ (સંખ્યામાં ૩૪) સાથે સંયુક્ત રીતે ધ્યાનમાં લેવું જોઈએ, જેમ કે નીચેની બંને કોર્ટો દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે, તો એ૧ ના વ્યક્તિગત ચાર્ટમાં આપવામાં આવેલ ખુલાસો અને એ૨ થી એ૪ દ્વારા આપવામાં આવેલ સંયુક્ત ચાર્ટની કોઈ અસર થશે નહીં અને તેની નોંધ લેવા લાયક નથી. આરોપીઓએ ઈરાદાપૂર્વક તેમના ખુલાસાઓ અલગથી આપ્યા છે કારણ કે જો અસ્કયામતો સંયુક્ત રીતે લેવામાં આવે તો તેઓ કોઈ સંતોષકારક ખુલાસો આપી શકતા નથી.

૬૩. ખંડનમાં, એ૧ માટે હાજર રહેલા વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી કે ટ્રાયલ કોર્ટે સ્ટેટ ઓફ બિહાર વિ. લાલુ પ્રસાદ એન્ડ અનધર, (૨૦૦૮) સીઆરએલ.એલ.જે. ૨૪૩૩ માં પટના હાઇકોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખીને આરોપીની તરફેણમાં ઇન્કમ ટેક્સ આકારણી હુકમોને વિચારણામાંથી ખોટી રીતે બાકાત રાખ્યા, જે, તેમના મતે, સ્પષ્ટપણે લાગુ પડતું નથી કારણ કે

પટના હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ વચગાળાના હુકમની પ્રકૃતિનો હતો. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે "વધારાનું બાંધકામ" શીર્ષક હેઠળ એ૧ ની અસ્કયામતો સાથે કામ પાર પાડતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે મનસ્વી પદ્ધતિ દ્વારા બાંધકામના એકંદર ખર્ચમાંથી ૨૦% કાપી લીધા હતા. તેવી જ રીતે, લગ્નના ખર્ચના સંબંધમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે છાપરાવાળા મંડપના બાંધકામના ખર્ચનો ખોટી રીતે અંદાજ લગાવ્યો હતો અને મનસ્વી રીતે એવા તારણ પર આવી કે લગ્નનો ખર્ચ રૂ. ૩ કરોડ હતો, જેના માટે કોઈ આધાર આપવામાં આવ્યો નથી, તેમના મતે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે સોના અને દાગીનાના કબજા અંગે, જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે સ્વીકાર્યું હતું કે એ૧ પાસે ૧૯૮૭–૧૯૮૮ માં ૭૦૪૦ ગ્રામ સોનું હતું, જેમ કે વેલ્થ ટેક્સ આકારણી હુકમમાં દર્શાવેલ છે, તે પછીના વર્ષોના અન્ય વેલ્થ ટેક્સ આકારણી હુકમોને નજરઅંદાજ કરે છે જેના દ્વારા એ૧ ની સંપત્તિમાં રૂ. ૨,૫૧,૫૯,૧૪૪/– નો વધારો થયો હતો, જે પણ રેકોર્ડ પરના પુરાવાથી વિપરીત છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટ અને ફરિયાદપક્ષ દ્રાક્ષના બગીચાની આવક, વ્યાજની આવક, ભાડાની એડવાન્સ, ભાડાની આવક, વેલ્થ ટેક્સ રિફંડ, ભેટની આવક, જયા પબ્લિકેશન્સમાંથી એ૧ ના ભાગીદારના ઉપાડ અને નમધુ એમજીઆર યોજનાની આવક વગેરેને ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ ગયા છે.

૬૪. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી કે ટ્રાયલ કોર્ટે, સ્થપાયેલા કાયદાથી વિપરીત, એ૨ થી એ૪ અને કંપનીઓના નામે રહેલી મિલકતો એ૧ ના સંસાધનોમાંથી પ્રાપ્ત કરવામાં આવી હતી અથવા એ૧ થી એ૨ થી એ૪ તરફ ભંડોળનો કોઈ પ્રવાહ હતો તેવું દર્શાવવા માટે કોઈપણ પાયાના આધાર અથવા કોઈપણ પુરાવા વિના એ૨ થી એ૪ અને કંપનીઓ દ્વારા ધરાવવામાં આવતી મિલકતો અંગે જાહેર સેવકને ખુલાસો આપવા માટે જણાવ્યું છે. ટ્રાયલ કોર્ટે માત્ર એ૧ થી એ૪ એક જ ઘરમાં એક સમાન છત નીચે રહેતા હતા તેવા આધાર પર એ૧ અને એ૨ થી એ૪ વચ્ચે ગુનાહિત કાવતરાને આભારી કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.

૬૫. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે અપ્રમાણસર અસ્કયામતોના કેસમાં, ફરિયાદપક્ષે આરોપીની અસ્કયામતો આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો કરતા અપ્રમાણસર હતી તે સાબિત કરવાની પ્રારંભિક જવાબદારી નિભાવવી પડે છે. ફરિયાદપક્ષે વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરવું જોઈએ કે, આરોપીના કબજામાં રહેલી અસ્કયામતોનું મૂલ્ય અને તેની પર એ દર્શાવવાની વધુ જવાબદારી છે કે એ૨ થી એ૪ અને કંપનીઓ જેવા તૃતીય પક્ષોના નામે રહેલી મિલકતો જાહેર સેવક માટે બેનામી રાખવામાં આવી હતી. એકવાર ફરિયાદપક્ષ વાજબી શંકાની બહાર આ પ્રારંભિક જવાબદારી નિભાવે છે, ત્યારબાદ આવી આવકના સ્ત્રોતનો સંતોષકારક હિસાબ આપવાની જવાબદારી આરોપી પર જાય છે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે આરોપી માટે, સાબિતીનું ધોરણ સંભાવનાઓની પ્રબળતા પર આધારિત છે અને આરોપી માટે એવો બુદ્ધિગમ્ય ખુલાસો આપવો પૂરતો છે જે કોર્ટને સંતોષકારક હોય. તેમની દલીલના સમર્થનમાં, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો:

. વી.ડી. ઝીંગાન વિ. સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ – (૧૯૬૬) ૩ એસ.સી.આર. ૭૩૬

. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિ. વાસુદેવ રામચંદ્ર કૈદલવાર – (૧૯૮૧) ૩ એસ.સી.સી. ૧૯૯

. એમ. કૃષ્ણા રેડ્ડી વિ. સ્ટેટ, ડેપ્યુટી સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસ, હૈદરાબાદ – (૧૯૯૨) ૪ એસ.સી.સી. ૪૫

. અંબાલાલ વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા – (૧૯૬૧) ૧ એસ.સી.આર. ૯૩૩

. કે. વીરાસ્વામી વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા એન્ડ ઓઆરએસ. – (૧૯૯૧) ૩ એસ.સી.સી. ૬૫૫

. પૃથીપાલ સિંઘ એન્ડ ઓઆરએસ. વિ. સ્ટેટ ઓફ પંજાબ એન્ડ અનધર – (૨૦૧૨) ૧ એસ.સી.સી. ૧૦

૬૬. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે કથિત બેનામીદાર અને જાહેર સેવક વચ્ચેની કડી સ્થાપિત કરવામાં, જરૂરી સાબિતીનું ધોરણ પ્રત્યક્ષ પુરાવા અથવા નિર્ણાયક પ્રકૃતિના સંજોગોજન્ય પુરાવા છે, જે નિશ્ચિત પાત્રના કાનૂની પુરાવા રજૂ કરીને ચુસ્તપણે નિભાવવા પડે છે. તેમણે જયદયાલ પોદ્દાર (મૃતક) એલ.આર. મારફતે એન્ડ અનધર વિ. મસ્ત. બીબી હઝારા, (૧૯૭૪) ૧ એસ.સી.સી. ૩, કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (સુપ્રા), વલ્લીઅમ્મલ (મૃતક) એલ.આર. મારફતે વિ. સુબ્રમણ્યમ એન્ડ ઓઆરએસ., (૨૦૦૪) ૭ એસ.સી.સી. ૨૩૩, અને વ્રજલાલ જે. ગણાત્રાના વારસદારો વિ. પરષોત્તમ એસ. શાહના વારસદારો, (૧૯૯૬) ૪ એસ.સી.સી. ૪૯૦ માં આ કોર્ટના નિર્ણયો પર વધુ આધાર રાખ્યો હતો.

૬૭. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે ત્યારબાદ "કોઈપણ કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી પ્રાપ્ત આવક" ના હેતુ પર ધ્યાન આપ્યું અને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

૧૩. જાહેર સેવક દ્વારા ગુનાહિત ગેરવર્તણૂક – (૧) જાહેર સેવક ગુનાહિત ગેરવર્તણૂકનો ગુનો કરે છે તેમ કહેવાય છે,–

xxx xxx xxx xxx

(ઈ) જો તે અથવા તેના વતી કોઈ વ્યક્તિ, તેના હોદ્દાના સમયગાળા દરમિયાન કોઈપણ સમયે, તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો કરતા અપ્રમાણસર નાણાકીય સંસાધનો અથવા મિલકત કબજામાં ધરાવતો હોય અથવા ધરાવેલી હોય, જેનો જાહેર સેવક સંતોષકારક હિસાબ આપી શકતો નથી.

સમજૂતી.– આ કલમના હેતુઓ માટે, "આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો" નો અર્થ છે કોઈપણ કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી પ્રાપ્ત થયેલ આવક અને આવી પહોંચની જાણ તે સમયે જાહેર સેવકને લાગુ પડતા કોઈપણ કાયદા, નિયમો અથવા હુકમોની જોગવાઈઓ મુજબ કરવામાં આવી હોય."

૬૮. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે કલમ ૧૩(૧)(ઈ) માં ઉપયોગમાં લેવાયેલ શબ્દ "આવક" માં તમામ કમાણીનો સમાવેશ થશે, જેના સ્ત્રોતો કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત નથી અને તે આવકના તે અન્ય સ્ત્રોતો સાબિત કરવા માટે આરોપી માટે હંમેશા ખુલ્લું છે જે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા નથી અથવા ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પુરાવામાં લાવવામાં આવ્યા નથી. તેમના મતે, "આવક" શબ્દમાં "ભેટ" અને "લોન" ના રૂપમાં મળતી રકમનો પણ સમાવેશ થશે જે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓને જાહેર કરવામાં આવી છે અને તેમના દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી છે. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે 'આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો' નો ખ્યાલ માત્ર ફરિયાદપક્ષને જ્ઞાત સ્ત્રોત પૂરતો સીમિત નથી પરંતુ આવકનો દરેક અન્ય સ્ત્રોત જે આરોપી ટ્રાયલ દરમિયાન સ્થાપિત કરવામાં સક્ષમ છે. સદર દલીલના સમર્થનમાં, તેમણે આ કોર્ટના નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો:

. સી.એસ.ડી. સ્વામી વિ. ધ સ્ટેટ – (૧૯૬૦) ૧ એસ.સી.આર. ૪૬૧

. પી. નલ્લમ્મલ એન્ડ અનધર વિ. સ્ટેટ – (૧૯૯૯) ૬ એસ.સી.સી. ૫૫૯

. કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (સુપ્રા)

. એમ. કૃષ્ણા રેડ્ડી (સુપ્રા)

૬૯. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલના જણાવ્યા મુજબ, ઇન્કમ ટેક્સ/વેલ્થ ટેક્સ રિટર્ન અને આકારણી હુકમો, જાહેર દસ્તાવેજો હોવાથી, પુરાવામાં સ્વીકાર્ય છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે આ કોર્ટે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળના

કેસો નક્કી કરતી વખતે ઇન્કમ ટેક્સ હુકમો પણ સ્વીકાર્યા છે. આ કોર્ટે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

. મોહમ્મદ મુમતાઝ વિ. નંદિની સતપથી (II) – (૧૯૮૭) ૧ એસ.સી.સી. ૨૭૯

. સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિ. મોહનલાલ સોની – (૨૦૦૦) ૬ એસ.સી.સી. ૩૩૮

. આનંદા બેઝબરુઆહ વિ. યુઓઆઇ – (૧૯૯૪) સીઆરએલ.એલ.જે. ૧૨, પેરા ૮–૧૪

. એમ. કૃષ્ણા રેડ્ડી (સુપ્રા)

. સ્ટેટ ઓફ એ.પી. વિ. જે. સત્યનારાયણ , જેટી ૨૦૦૦ (૧૦) એસસી ૪૩૦

. ડીએસપી, ચેન્નાઇ વિ. કે. ઇનબાસાગરન, (૨૦૦૬) ૧ એસ.સી.સી. ૪૨૦

. કેદારી લાલ વિ. સ્ટેટ ઓફ મધ્યપ્રદેશ એન્ડ ઓઆરએસ., (૨૦૧૫) ૧૪ એસ.સી.સી. ૫૦૫

૭૦. ઉપરોક્તના આધારે, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળ આરોપી પરનો બોજો સિવિલ કેસની જેમ સંભાવનાઓની પ્રબળતા દ્વારા સાબિત થાય છે અને તે જ સ્તરની સાબિતી ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ હેઠળ પણ જરૂરી છે. તેથી, જ્યાં આકારણી પાત્ર વ્યક્તિએ ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ આવક અને ખર્ચની હદ સ્થાપિત કરી હોય, ત્યાં ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળના કેસમાં તેની હેઠળનો ન્યાયિક નિર્ણય

ફરિયાદપક્ષ પર બંધનકર્તા રહેશે. આથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આ પ્રશ્ન પર ટ્રાયલ કોર્ટનો ચુકાદો ખોટો છે.

૭૧. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા વિવિધ મૂલ્યાંકનોના સંબંધમાં, જેમ તેમણે ઉલ્લેખ કર્યો છે કે કાયદામાં, એવિડન્સ એક્ટની કલમ ૪૬ હેઠળ સાંભળેલી વાતના નિયમમાં નિષ્ણાત પુરાવા એ અપવાદ છે. નિષ્ણાત એ હકીકતનો સાક્ષી નથી. તેથી તેના પુરાવા ચકાસી શકાય તેવા અને વિશ્વસનીય ડેટા પર આધારિત હોવા જોઈએ અને નિષ્ણાત સાક્ષીએ નિશ્ચિતતા સાથે અભિપ્રાય આપવો પડે છે. તેમણે સ્ટેટ ઓફ એચ.પી. વિ. જય લાલ, (૧૯૯૯) ૭ એસ.સી.સી. ૨૮૦ માં આ કોર્ટના ચુકાદા અને અન્ય નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે પક્ષપલટો કરતા સાક્ષીઓના પુરાવાકીય મૂલ્યને નકારી કાઢવું જોઈએ. તેમણે સૂરજ માલ વિ. સ્ટેટ (૧૯૭૯) ૪ એસ.સી.સી. ૭૨૫ ના કેસ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૭૨. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે કોર્ટ ત્રીજો કેસ ઊભો કરી શકે નહીં જે ફરિયાદપક્ષના કેસનો અથવા આરોપીના કેસનો આધાર નથી. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે કંપનીને આરોપી બનાવ્યા વિના, તેની મિલકત જપ્ત કરી શકાય નહીં. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે તપાસ સમયગાળાના તમામ પાંચ વર્ષ માટે આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા એ૧ ની આવક અને ખર્ચ સ્વીકારવામાં આવ્યા છે. આકારણીના કોઈપણ વર્ષમાં સમજાવ્યા વગરના સ્ત્રોતમાંથી કોઈ આવકનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવતું નથી. જયા પબ્લિકેશન અને એ૨ માટે પણ સમાન સ્થિતિ છે, અને તે હુકમો પુરાવામાં આંક તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે એ૧ પાસે કોઈ અપ્રમાણસર સંપત્તિ નહોતી પરંતુ તેની સંભવિત બચત રૂ. ૬૭,૭૨,૧૨૮.૫૪ ની હદ સુધી હતી. ફરિયાદપક્ષે એ૧ થી એ૪ ની અને ૩૨ પેઢીઓ/કંપનીઓની તમામ સંપત્તિઓનું મૂલ્યાંકન રૂ. ૬૬,૬૫,૨૦,૩૯૫/- ની રકમમાં કર્યું છે. તપાસ સમયગાળા પહેલા તેમની પાસે રહેલી સંપત્તિનું મૂલ્ય રૂ. ૨,૦૧,૮૩,૯૫૭/- આકારવામાં આવ્યું હતું. તપાસ સમયગાળા દરમિયાન

હસ્તગત કરવામાં આવેલી સંપત્તિ રૂ. ૬૪,૪૨,૮૯,૬૧૬/– છે. ડીવીએસી મુજબ એકલા એ૧ દ્વારા હસ્તગત કરાયેલ સંપત્તિનું મૂલ્ય રૂ. ૨૪,૨૯,૪૦,૪૯૦/– છે.

૭૩. જો કે, એ૧ નો કેસ એવો છે કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ દ્વારા હસ્તગત કરવામાં આવેલી મિલકતો (બાંધકામ સહિત) ની રકમ રૂ. ૬,૫૨,૩૪,૪૧૦.૦૦ હતી જેના માટે તેણે તેના આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોમાંથી સંતોષકારક ખુલાસો આપ્યો હતો. સંપત્તિના મુખ્ય હેડ્સ અને નીચલી કોર્ટ દ્વારા આચરવામાં આવેલી ભૂલો નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવી હતી:

એ૧ એ સમગ્ર તપાસ સમયગાળા દરમિયાન માત્ર એક જ મિલકત હસ્તગત કરી હતી. તે આંક પી૧ મુજબ રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦/– માટે છે જે એનેક્ષર-II માં આઇટમ ૧૮ તરીકે દર્શાવવામાં આવી છે. તેણે બે બાંધકામો કર્યા, હૈદરાબાદ નજીક જીડીમેટલા ગામમાં એક ફાર્મ હાઉસ અને ૩૧–એ પોસ ગાર્ડનમાં એક બાંધકામ અને ૩૬ પોસ ગાર્ડન ખાતેની તેની રહેણાંક ઇમારતનું નવીનીકરણ કર્યું.

૭૪. નવા અને વધારાના બાંધકામો સંદર્ભે, વિદ્વાન સિનિયર વકીલ શ્રી એલ. નાગેશ્વર રાવ (જેમ તેઓ તે સમયે હતા) એ રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ કુલ ખર્ચ રૂ. ૧૩,૬૫,૩૧,૯૦૧/– હતો અને આરોપીના જણાવ્યા મુજબ આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા નિર્ધારિત કર્યા મુજબ તે રૂ. ૩,૬૨,૪૭,૭૦૦/– છે. આથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે રૂ. ૧૦,૦૨,૮૪,૨૦૧/– ની કપાત જરૂરી છે. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું હતું કે તમામ બાંધકામના મૂલ્યાંકનના સંબંધમાં ફરિયાદપક્ષના પુરાવામાં મૂળભૂત ખામીઓ છે કારણ કે માપ ચકાસી શકાય તેવું નથી, ઇમારતની ઉંમર આપવામાં આવી નથી, નોન–શિડ્યુલ્ડ વસ્તુઓની કિંમતની ગણતરી કરવા માટે કોઈ આધાર નથી. ફરિયાદપક્ષની ગણતરી મુજબ ગ્રેપ ગાર્ડન ફાર્મ હાઉસમાં નવા/વધારાના બાંધકામ હેડ હેઠળનો ખર્ચ રૂ. ૬,૪૦,૩૩,૯૦૧/– છે જ્યારે

એ૧ ના જણાવ્યા મુજબ આ ખર્ચ રૂ. ૧,૩૯,૬૨,૩૦૦/– છે. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે રૂ. ૫,૦૦,૭૧,૬૦૧/– ની રકમ કાપવી જોઈએ.

૭૫. વિદ્વાન સિનિયર વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, ફરિયાદપક્ષે પીડબલ્યુડી એન્જિનિયર, એમ. વેલાયુદમ (વોલ્યુમ ૪ પૃષ્ઠ ૧૪૮–૧૭૯) ને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૯૮ તરીકે તપાસ્યા છે અને તેમના રિપોર્ટ આંક પી–૬૪૫ (વોલ્યુમ ૩૩ પૃષ્ઠ ૮૬–૧૧૨) ને ચિહ્નિત કર્યો છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૯૮ ના પુરાવાઓને નકારી કાઢવા જોઈએ કારણ કે તેમના પુરાવામાં ત્રણ મોટી ખામીઓ છે. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું હતું કે તેમનો રિપોર્ટ કારણ વગરનો છે અને તેના પર આધાર રાખી શકાય નહીં. આસિસ્ટન્ટ ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયર, શ્રી ઉદય સૂરિયન દ્વારા ઇલેક્ટ્રિકલ ઉપકરણોનું સમગ્ર મૂલ્યાંકન, જેની રકમ રૂ. ૪૧,૫૩,૬૫૩/– (આંક પી–૬૪૫) છે, તે પુરાવામાં સ્વીકારવાપાત્ર નથી કારણ કે આ નિષ્ણાતને સાક્ષી તરીકે તપાસવામાં આવ્યા નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે નીચલી કોર્ટ દ્વારા બચાવપક્ષના પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા નથી. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે '૩૧–એ અને ૩૬ પોસ ગાર્ડન ખાતે રહેણાંક ઇમારતો પર નવું/વધારાનું બાંધકામ' હેડ હેઠળ ફરિયાદપક્ષની ગણતરી રૂ. ૭,૨૪,૯૮,૦૦૦/– છે (નીચલી કોર્ટનો ચુકાદો – વોલ્યુમ VII નું પૃષ્ઠ ૧૭૦૯), જ્યારે એ૧ મુજબ મૂલ્યાંકન રૂ. ૨,૧૪,૩૫,૪૦૦૦/– છે. તે મુજબ, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સદર રકમમાંથી રૂ. ૫,૧૦,૬૨,૬૦૦/– ની રકમ કાપવાની છે.

૭૬. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષે રૂ. ૭,૨૪,૯૮,૦૦૦/– ની ભૂલભરેલી ગણતરી પર પહોંચવા માટે મુખ્યત્વે પીડબલ્યુડી એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયર, જયપાલ (વોલ્યુમ ૫ પૃષ્ઠ ૪૧ પર દેખાય છે), ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૬ ના પુરાવા અને તેમના દ્વારા તૈયાર કરાયેલ રિપોર્ટ એટલે કે આંક પી–૬૭૧ (વોલ્યુમ ૩૫ પૃષ્ઠ ૧૬–૪૭) પર આધાર રાખ્યો છે. વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, રિપોર્ટ આંક પી–૬૭૧ તેમજ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૬ ની જુબાનીમાં ઘણી નબળાઈઓ છે. તેમણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૦

દ્વારા રજૂ કરાયેલ ઇલેક્ટ્રિકલ લેઆઉટ્સ આંક પી–૨૧૫૨ ના મૂલ્યાંકન અંગે પણ વિવાદ ઉઠાવ્યો હતો. તેમણે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૭૮ – આર. રવિરાજ, એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયર (વોલ્યુમ ૯૧ પૃષ્ઠ ૨૧૨) ના પુરાવા પર પણ આધાર રાખ્યો હતો. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે બાંધકામ પાછળ એ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલ કુલ ખર્ચ ઊંડી અને વ્યાપક ચકાસણી પછી આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી હતી કે એ૧ દ્વારા સમગ્ર ત્રણ બાંધકામોમાં કરવામાં આવેલ કુલ ખર્ચની રકમ માત્ર નીચે મુજબ છે:

૩૬ પોસ ગાર્ડનનું નવીનીકરણ	**રૂ. ૭૬,૭૪,૯૦૦/–**
૩૧–એ પોસ ગાર્ડન ખાતે બાંધકામ	રૂ. ૧,૩૫,૧૦,૫૦૦/–
હૈદરાબાદ ફાર્મ હાઉસમાં ઉમેરો	રૂ. ૧,૩૯,૬૨,૩૦૦/–
હૈદરાબાદ માટે કમ્પાઉન્ડ વોલ	રૂ. ૧૧,૦૦,૦૦૦/–
ફાર્મ હાઉસ	––––––––––––––
કુલ	રૂ. ૩,૬૨,૪૭,૭૦૦/–

જ્યારે ફરિયાદપક્ષે રૂ. ૧૩,૬૫,૩૧,૯૦૧/– ની રકમમાં ખર્ચ જાણીજોઈને વધારી દીધો છે. તેથી, એનેક્ષર-II માંથી રૂ. ૧૦,૦૨,૮૪,૨૦૧/– ની કપાત થવી જોઈએ જે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન સંપત્તિનું મૂલ્ય દર્શાવે છે.

૭૭. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ દ્વારા હસ્તગત કરેલી સોનાના દાગીનાની ડીવીએસી ની કિંમત આઇટમ ૨૮૬, ૨૮૮, ૨૮૯, ૨૯૦ અને ૨૯૧ તરીકે રૂ. ૫,૧૪,૧૯,૪૬૨.૨૫ દર્શાવી છે. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ દ્વારા હસ્તગત કરાયેલા સોનાના દાગીનાનું નીચલી કોર્ટનું મૂલ્યાંકન રૂ. ૨,૫૧,૫૯,૧૪૪/– છે. એ૧ પાસેના સોનાના દાગીનાના

સંદર્ભમાં, શ્રી રાવે રજૂઆત કરી હતી કે ૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ કુલ દાગીના જે ૨૧.૨૮૦.૩૦૦ હતા, તેનું મૂલ્ય રૂ. ૧,૫૦,૫૬,૧૪૬/– આંકવામાં આવ્યું હતું અને તે વર્ષમાં દાગીનામાં કોઈ ઉમેરો થયો ન હતો. સોનાના મૂલ્યમાં વધારાના આધારે અને નોંધાયેલા મૂલ્યાંકનકારના અહેવાલ આંક પી–૮૬૦ મુજબ ઉપરોક્ત આંકડો મેળવવામાં આવ્યો હતો. તેથી, તે નિર્વિવાદ છે અને ઉપર જણાવેલ ફરિયાદપક્ષના દસ્તાવેજ, જે આંક પી–૨૧૮૦ છે, અને સંપત્તિવેરા આકારણી હુકમો અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૧૩ ના પુરાવા મુજબ પણ, આંક પી–૧૦૧૬, વોલ્યુમ ૫૭, પૃષ્ઠ ૧૮૬–૧૮૭ પરથી સ્પષ્ટ થશે, ૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ એ૨ ની માલિકીના અને કબજામાં રહેલા કુલ સોનાના દાગીના ૧,૯૧૨.૧૫૦ ગ્રામ હતા. તેથી, કુલ દાગીના આશરે ૨૩,૧૯૨.૪૫૦ ગ્રામ થાય છે. વધુમાં જણાવાયું છે કે એઆઈએડીએમકે પાર્ટીના જનરલ સેક્રેટરીની રૂએ એ૧ ને ૩,૩૬૫.૮૦૦ ગ્રામ સોનાના સ્મૃતિચિહ્નો મળ્યા હતા જે એ૧ અને એ૨ ના કુલ હોલ્ડિંગમાં ઉમેરવા જોઈએ. આંક પી–૭૦૪, વોલ્યુમ ૩૬, ૨૫૩–૨૯૨ પરથી, તે સ્પષ્ટ થશે કે જપ્ત કરાયેલા સોનાના દાગીનાનું કુલ વજન ૨૬,૯૦૨.૦૮ ગ્રામ હતું જેમાં સ્મૃતિચિહ્નોનો સમાવેશ થાય છે. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ૩૪૩.૮૩૦ ગ્રામનો મામૂલી તફાવત છે. તેમના મતે આ તફાવત ખામીયુક્ત વજનને કારણે ઉદ્ભવ્યો હોઈ શકે છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે સંપત્તિવેરા સત્તાવાળાઓ સમક્ષ રિટર્નમાં ફાઇલ કરાયેલા દાગીનાના મૂલ્યાંકનમાં સ્મૃતિચિહ્નોનો સમાવેશ થતો ન હતો.

૭૮. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે આવકવેરા સત્તાવાળાઓ સમક્ષની તમામ કાર્યવાહીમાં એ૧ સફળ થઈ હતી અને તેમનો એ કેસ કે સોનાના દાગીના તપાસ સમયગાળા પહેલા જ તેમની પાસે હતા તે સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો. આથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ૨૬,૫૫૮.૨૫૦ ગ્રામ સુધીના કુલ દાગીનાનો હિસાબ આપવામાં આવ્યો છે અને જે બાકી રહે છે તે માત્ર ૩૪૩.૮૩૦ ગ્રામની આસપાસની સિલક છે જે મામૂલી તફાવત છે.

૭૯. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે આગળ ધ્યાન દોર્યું કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ પાસેથી ૪૧૬ કિલો ચાંદી જપ્ત કરવામાં આવી હતી. ડીવીએસી એનેક્ષર-II (વોલ્યુમ ૧ પૃષ્ઠ ૧૧૨) ની આઇટમ નં. ૨૯૧ માં વર્ણવ્યા મુજબ પ્રતિ કિલો રૂ. ૫,૦૦૦/– ના દરે આ ચાંદીનું મૂલ્ય રૂ. ૨૦,૮૦,૦૦૦/– લેવામાં આવ્યું છે. નીચલી કોર્ટનું તારણ છે કે ૪૧૬ કિલો ચાંદી એ તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ દ્વારા ગેરકાયદેસર રીતે હસ્તગત કરાઈ છે અને પ્રતિ કિલો રૂ. ૫,૦૦૦/– ના દરે આનું મૂલ્ય રૂ. ૨૦,૮૦,૦૦૦/– આકારવામાં આવ્યું છે.

૮૦. હાઇકોર્ટે પણ સદર મૂલ્યાંકન સ્વીકાર્યું છે. નીચલી કોર્ટે, મોંઘી ઘડિયાળોના સંબંધમાં, મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૨૯ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૩૦ ના મૌખિક પુરાવાને સ્વીકારીને ફરિયાદપક્ષના કેસને યોગ્ય રીતે સ્વીકાર્યો છે અને મંજૂરી આપી છે. વિદ્વાન સિનિયર વકીલના જણાવ્યા મુજબ, ૯૧ ઘડિયાળોનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૩૦ ની તપાસ કરવામાં આવી હતી. તેમનો રિપોર્ટ આંક ૭૪૦ છે. તેમણે ૯૧ ઘડિયાળોની કુલ કિંમત રૂ. ૬,૮૭,૩૫૦/– આપી હતી. જો કે, આ સાક્ષીઓની જુબાની પરથી સ્પષ્ટ થશે કે તેઓ નિષ્ણાત નથી કારણ કે તેમને ઘડિયાળોના મૂલ્યાંકનમાં કોઈ ખાસ નિપુણતા નથી અને ઘડિયાળોનું મૂલ્યાંકન કરવાનો તેમને અનુભવ નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે એ૧ ને અંગત ચીજવસ્તુઓ જાહેર કરવાની જરૂર નહોતી કારણ કે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ ની કલમ ૨(૧૪) હેઠળ તેને મુક્તિ આપવામાં આવી છે. આથી, એ૧ ની સંપત્તિની ગણતરીમાંથી રૂ. ૧૫,૯૦,૩૫૦/– ની રકમ બાકાત રાખવા પાત્ર છે. તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે કૂટવેર અને સાડીઓના સંબંધમાં સમગ્ર રકમને એ૧ ની મિલકતોમાંથી બાકાત રાખવાની રહેશે કારણ કે નીચલી કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના નિવેદન પર અવિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો છે.

૮૧. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે આગળ ખર્ચ તરફ ધ્યાન દોર્યું. ડીવીએસી નું એનેક્ષર-III દર્શાવે છે કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એ૧ થી એ૪ અને

કંપનીઓને આભારી ખર્ચનું મૂલ્યાંકન રૂ. ૧૧,૫૬,૫૬,૮૩૩/– છે અને ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ એ૧ ને આભારી ખર્ચ રૂ. ૮,૯૮,૬૯,૮૩૩/– છે. એ૧ નો કેસ એ હતો કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલો ખર્ચ રૂ. ૨,૪૯,૨૮,૮૧૫/– હતો. નીચલી કોર્ટના ચુકાદા મુજબ તેનું મૂલ્ય રૂ. ૮,૪૯,૦૬,૮૩૩/– છે (પૃષ્ઠ ૧૫૪૨ વોલ્યુમ VI) અને હાઇકોર્ટના તારણો જે અમારી સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા છે તે પૃષ્ઠો ૮૮૯–૮૩૧ પર છે.

તેમણે શ્રી વી.એન. સુધાકરણના લગ્નના સંદર્ભમાં ખાસ કરીને નીચેની વિગતો તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું:

. ફરિયાદપક્ષનું મૂલ્યાંકન – રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨.૦૦

. એ૧ નો કેસ – લગ્ન માટે એ૧ દ્વારા કરાયેલ ખર્ચ – રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦.૦૦

. નીચલી કોર્ટના ચુકાદા મુજબનું મૂલ્ય – રૂ. ૩,૦૦,૦૦,૦૦૦ (પૃષ્ઠ ૧૪૫૨–૧૫૪૨ વોલ્યુમ VI).

. હાઇકોર્ટના ચુકાદા મુજબનું મૂલ્ય – રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦.૦૦ (પૃષ્ઠ ૮૮૯–૯૩૧)

રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨.૦૦ ના ફરિયાદપક્ષના મૂલ્યને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા જ એનેક્ષર IV ની આઇટમ ૨૨૬ માં નીચે મુજબ વિભાજિત કરવામાં આવ્યું હતું:

(એ) સ્વીકારેલી/નોંધાયેલી ચૂકવણીઓ ઉપરાંત, લગ્નનો મંડપ ઊભો કરવા પાછળનો ખર્ચ –	**રૂ. ૫,૨૧,૨૩,૫૩૨/–**
(બી) ભોજન, મિનરલ વોટર અને તાંબુલમની કિંમત પાછળનો ખર્ચ –	રૂ. ૧,૧૪,૯૬,૧૨૫/–
(સી) ૩૪ ટાઇટન ઘડિયાળોની કિંમત (નીચલી કોર્ટ દ્વારા નામંજૂર)	રૂ. ૧,૩૪,૫૬૫/–

–	
(ડી) એ૩ માટે લગ્નનો પોશાક સિવડાવવાની રકમ	રૂ. ૧,૨૬,૦૦૦/–
(ઇ) ૧૦૦ ચાંદીની પ્લેટોની ખરીદી માટેની રકમ (એન. શશિકલા દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ) –	રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦/–
(એફ) ૫૬૦૦૦ લગ્નની કંકોત્રી મોકલવા માટે ટપાલ ખર્ચ:	રૂ. ૨,૨૪,૦૦૦/–
કુલ	રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/–

૮૨. લગ્નના મંડપોના સંદર્ભમાં, ફરિયાદપક્ષે થંગરાજ ના પુરાવા પર આધાર રાખ્યો હતો જેની ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી હતી જેમણે ખાસ જણાવ્યું હતું કે લગ્ન માટે વિશાળ મંડપ ઊભો કરવામાં આવ્યો હતો અને મંડપનો જ ખર્ચ રૂ. ૫,૨૧,૨૩,૫૩૨/– હતો. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ નો પુરાવો અસ્વીકાર્ય છે કારણ કે તે સદર રકમ સુધી પહોંચવા માટે માત્ર અફવા, સહ્યાકીય, મનસ્વી અને કોઈપણ ચકાસી શકાય તેવા ડેટા પર આધારિત નથી. આથી, વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેમના પુરાવા નકારી કાઢવા જોઈએ. એ૧ ના જણાવ્યા મુજબ, તેણે રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– ની રકમ ખર્ચી હતી જે આવકવેરા સત્તાવાળાઓના હુકમોમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. નીચલી કોર્ટે લગ્ન માટેના ખર્ચ પેટે આ રકમ રૂ. ૩,૦૦,૦૦,૦૦૦/– નક્કી કરી છે. એ૧ તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન સિનિયર વકીલના જણાવ્યા મુજબ, ફરિયાદપક્ષે લગ્ન માટેના ખર્ચની રકમ તેમજ એ૧ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા ખર્ચના સંદર્ભમાં તેનો બોજ ઉઠાવ્યો નથી. વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, ફરિયાદપક્ષ ન તો લગ્નના મંડપના બાંધકામનો ખર્ચ પ્રસ્થાપિત કરી શક્યું છે કે ન તો તેણે એ દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવો રજૂ કર્યો છે કે એ૧ એ કોઈ ખર્ચ કર્યો છે. આથી, રૂ. ૫.૨૧ કરોડની રકમ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવી હોવાનું કહી શકાય નહીં અને તેથી

સમગ્ર રકમ કાપવા પાત્ર છે. ફરિયાદપક્ષે એનેક્ષર-II માં સમગ્ર આઇટમ ૨૨૬ સાબિત કરી નથી. આથી, રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/– ની સમગ્ર રકમ બાકાત રાખવા પાત્ર છે.

૮૩. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે આવકવેરા વિભાગે એ૧ ના વર્ઝનને સ્વીકાર્યું હતું કે તેમણે માત્ર રૂ. ૨૯.૮૧ લાખનો ખર્ચ કર્યો હતો, જે તમામ રૂ. ૩.૧ લાખની રકમ સિવાય ચેક દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો. તેમના મતે, એ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચના સંદર્ભમાં વધુમાં વધુ રૂ. ૨૯,૬૬,૫૫૨/– ઉમેરવાના થાય છે. તેમના મતે, લગ્નના ખર્ચ માટે રૂ. ૩ કરોડની હદ સુધી નીચલી કોર્ટના તારણો સ્વીકારી શકાય નહીં. તેનાથી વિપરિત, હાઇકોર્ટે આરોપીના કેસને યોગ્ય રીતે સ્વીકાર્યો છે.

૮૪. ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઇકોર્ટે એ૧ થી એ૪ ની સંયુક્ત કુલ આવકની ગણતરી કરી છે અને અમને જણાય છે કે તેના સંદર્ભમાં એ૧ થી એ૪ દ્વારા કોઈ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી નથી. તેથી, આ તબક્કે, અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે અમે એ૧ થી એ૪ ની સંયુક્ત આવકના સંદર્ભમાં સમાન માપદંડ અપનાવીશું, તેનાથી વિપરીત કોઈ પ્રતીતિકારક કારણની ગેરહાજરીમાં.

૮૫. ગ્રેપ ગાર્ડનમાંથી આવકના સંદર્ભમાં, એવું જણાય છે કે ફરિયાદપક્ષ અને એ૧ વચ્ચે અંદાજિત ગ્રેપ ગાર્ડનની આવકમાં તફાવત રૂ. ૪૬,૭૧,૬૬૦/– છે. ફરિયાદપક્ષે એ૧ દ્વારા ગણતરી મુજબના રૂ. ૫૨,૫૦,૦૦૦/– ને બદલે ચેક પિરિયડ દરમિયાન ગ્રેપ ગાર્ડનમાંથી રૂ. ૫,૭૮,૩૪૦/– ની મર્યાદા સુધીની આવક ટાંકી છે. જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ ફરિયાદપક્ષ સાથે સહમત થઈ છે, હાઇકોર્ટે એ૧ નો કેસ સ્વીકાર્યો છે અને ગ્રેપ ગાર્ડનમાંથી એ૧ ની આવકના સંદર્ભમાં રૂ. ૪૬,૭૧,૬૬૦/– ની હદ સુધી ઉમેરવાની મંજૂરી આપી છે. વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ચેક પિરિયડ દરમિયાન રૂ. ૫૨,૫૦,૦૦૦/– ની કૃષિ આવકને એ૧ માટે ઉપલબ્ધ આવક

તરીકે લેવી જરૂરી છે. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ મુજબ, એ૧ એ કૃષિ આવકની પ્રાપ્તિ સંપૂર્ણપણે સાબિત કરી છે અને હાઇકોર્ટે પણ આ સ્વીકાર્યું છે.

૮૬. એ૧ ની વ્યાજની આવક અંગે, ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન્સ/એસેસમેન્ટ ઓર્ડરોમાં જાહેર કરેલી અને આકારણી કરેલી રકમના આધારે એ૧ દ્વારા દાવો કર્યા મુજબના રૂ. ૭૭,૪૦,૧૩૫/- ના બદલે ફરિયાદપક્ષે તેને રૂ. ૫૮,૯૦,૯૨૫/- ની હદ સુધી મંજૂરી આપી છે. ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષ સાથે સંમતિ દર્શાવી છે અને એ૧ ની રૂ. ૧૮,૪૯,૨૧૦/- ની વ્યાજની આવકને નામંજૂર કરી છે.

૮૭. એ૧ ના જણાવ્યા મુજબ, સેન્ટ મેરી રોડ, ચેન્નાઈ ખાતેની મિલકતના સંદર્ભમાં, ૧.૭.૧૯૯૧ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધી, દર મહિને રૂ. ૪,૦૦૦/- ના દરે, ભાડાની આવક વાર્ષિક રૂ. ૨,૩૨,૦૦૦/- હતી. એ પણ સ્વીકાર્ય છે કે વર્ષ ૧.૪.૧૯૯૨ થી ૩૧.૩.૧૯૯૩ માટે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન ફાઇલ કરી શકાયું ન હતું.

એ૧ નો દાવો છે કે તેના ૪૪ મા જન્મદિવસના અવસર પર તેના દ્વારા મેળવેલ ભેટની રકમ રૂ. ૨,૧૫,૦૦,૦૧૨/- (રોકડ અને ડ્રાફ્ટ) અને રૂ. ૭૭,૫૨,૦૫૯/- (ફોરેન રેમિટન્સ) હતી અને આ સંપૂર્ણ રકમને આવક તરીકે મંજૂરી આપવામાં આવશે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ફરિયાદપક્ષે ભેટની પ્રાપ્તિ સ્વીકારી છે, તેને સમકાલીન રીતે બેંકમાં જમા કરવામાં આવી છે, પરંતુ આ રકમને એ૧ માટે ઉપલબ્ધ આવક અથવા કાયદેસર સ્રોત તરીકે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે તેને સંપૂર્ણપણે નામંજૂર કરી છે. જોકે, હાઇકોર્ટે એ૧ ના કેસને સ્વીકાર્યો અને ભેટમાંથી મળેલી રૂ. ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ ઘટાડી. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે સદર આવક ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવાવી જોઈતી હતી.

૮૮. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે આ કોર્ટ દ્વારા તેના ન્યાયિક ચુકાદાઓમાં ભેટને આવકના માન્ય સ્રોત તરીકે માન્યતા

આપવામાં આવી છે અને તેમણે એમ. ક્રિષ્ના રેડ્ડી (ઉપરોક્ત) અને કેદારી લાલ (ઉપરોક્ત) ના કેસ પર આધાર રાખ્યો હતો. વધુમાં એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે એ૧ એ ચેક પિરિયડ દરમિયાન ભાગીદાર તરીકેની તેની હેસિયતમાં શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ પાસેથી રૂ. ૬,૨૮,૫૬૯.૦૦ ની રકમ મેળવી હતી જે એ૧ દ્વારા મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસને પરત કરવામાં આવી ન હતી, આથી તેને સદર પેઢીના ભાગીદાર તરીકે તેના ઉપાડ તરીકે ગણવામાં આવે છે.

૮૯. વધુમાં એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે એ૧ એ એ૨ અને તેની માલિકીની પેઢીઓ પાસેથી રૂ. ૧,૫૩,૦૩,૦૦૦.૦૦ ની લોન મેળવી હતી. જયા પબ્લિકેશન વર્ષ ૧૯૮૮ માં શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. સંબંધિત સમયે, એ૧ અને એ૨ એકમાત્ર ભાગીદાર હતા. તે પ્રિન્ટિંગનો વ્યવસાય કરતી હતી અને નમધૂ એમજીઆર નામનું દૈનિક અખબાર ચલાવતી હતી. આ દૈનિક અખબાર જનરલ સેક્રેટરીની તમામ જાહેરાતો તેમજ એઆઇએડીએમકે પક્ષના તમામ સમાચારો પણ પ્રસિદ્ધ કરતું હતું. જયા પબ્લિકેશને તેની નિયમિત વ્યવસાયિક આવક સિવાય ગ્રાહકોની ડિપોઝિટ યોજનાઓ દ્વારા પણ નાણા મેળવ્યા હતા. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે અખબારના પરિભ્રમણ અને વાચકવર્ગને પ્રોત્સાહન આપવાના હેતુથી, ચેક પિરિયડના એક વર્ષ અગાઉ સબસ્ક્રાઇબર્સ સ્કીમ શરૂ કરવામાં આવી હતી. આ યોજના હેઠળ કોઇપણ વ્યક્તિ રૂ. ૧૨,૦૦૦/–, ૧૫,૦૦૦/– અથવા ૧૮,૦૦૦/– ની ડિપોઝિટ કરી શકે છે અને ગ્રાહકોએ કરેલી ડિપોઝિટ અનુસાર દરરોજ ૪, ૫ અથવા ૬ નકલો વિના મૂલ્યે મેળવી શકે છે. ડિપોઝિટ માંગણીની ૧૫ દિવસની નોટિસ પર રિફંડપાત્ર હતી.

૯૦. સદર ડિપોઝિટ યોજના હેઠળ રસીદ પ્રસ્થાપિત કરવા માટે, એ૧ એ નાણાંની પ્રાપ્તિને સંભવિત કરવા અને સાબિત કરવા માટે ગ્રાહકો તરફથી ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન્સ અને સ્વતંત્ર પુરાવા રજૂ કર્યા. ૧૯૯૦ થી ૧૯૯૬ સુધી યોજના હેઠળ મળેલા નાણાં નમધૂ એમજીઆર ના બેંક ખાતામાં અથવા જયા પબ્લિકેશનના ખાતામાં જમા કરવામાં આવ્યા હતા. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓએ ડિપોઝિટની સદર યોજના સ્વીકારી હતી. વિદ્વાન

સિનિયર કાઉન્સેલના જણાવ્યા મુજબ, ફરિયાદપક્ષ વિભાગના આંતરિક ઓડિટર દ્વારા જયા પબ્લિકેશન અને નમધૂ એમજીઆર ના ખાતાની ચકાસણી કરવામાં આવી હતી અને અહેવાલ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. છતાં ઓડિટરની તપાસ કરવામાં આવી ન હતી કે તેમનો અહેવાલ પુરાવામાં ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો ન હતો. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ભૌતિક પુરાવા દબાવવાના કારણે ફરિયાદપક્ષના પુરાવા સામે પ્રતિકૂળ અનુમાન દોરવામાં આવવું જોઈએ. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે જયા પબ્લિકેશનના સ્કીમ ડિપોઝિટના દાવા સાથે કામ પાર પાડતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે ગંભીર ભૂલો કરી. વિદ્વાન કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી કે આરોપીએ સ્કીમ ડિપોઝિટને લગતો ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓનો ઓર્ડર રજૂ કર્યો હતો જેમાં ૫ વર્ષના સમગ્ર ચેક પિરિયડને આવરી લેવામાં આવ્યો હતો જેને ટ્રાયલ કોર્ટે અવગણ્યો હતો. તેમના મતે, જયા પબ્લિકેશનની ભાગીદાર તરીકેની તેની હેસિયતમાં જયા પબ્લિકેશનમાંથી એ૧ નો ઉપાડ, રૂ. ૩૪,૯૨,૦૦૦/- ની હદ સુધી યોગ્ય અને કાયદેસર છે. વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે એ૧ એ જયા પબ્લિકેશન પાસેથી રૂ. ૨૪,૭૫,૦૦૦/- મેળવ્યા હતા અને ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નાઈ ખાતે રહેઠાણના બાંધકામ માટે એ૧ વતી જયા પબ્લિકેશન દ્વારા ખર્ચવામાં આવેલી વધારાની રકમ રૂ. ૭૬,૭૪,૯૦૦/- હતી. પુરાવા કોર્ટ સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા હતા, જે આંક ડી-૨૨૬ અને બચાવપક્ષના સાક્ષી-૮૮ ની જુબાની હતા. તેથી, ઉપરોક્ત બે બાબતોનો કુલ સરવાળો રૂ. ૧,૦૧,૪૯,૯૦૦/- થાય છે. વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે કેન ફિન હોમ્સ તરફથી લોન આશરે રૂ. ૭૫,૦૦,૦૦૦/- છે જે ૨૯.૯.૧૯૯૨ ના રોજ કેન ફિન હોમ્સ તરફથી લોન તરીકે લેવામાં આવી હતી. લોનની ચૂકવણી પણ જયા પબ્લિકેશન દ્વારા એ૧ વતી ૨૭.૩.૧૯૯૫ ના રોજ કરવામાં આવી હતી અને તેની ચૂકવણી એ૧ દ્વારા જયા પબ્લિકેશનને કરવામાં આવી ન હતી, આથી તેને જયા પબ્લિકેશનના ભાગીદાર તરીકે તેના ઉપાડ તરીકે ગણવામાં આવે છે. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળ ખુલાસો આપવા માટે એ૧ અને એ૨ માટે રૂ. ૧૩,૮૯,૧૯,૪૭૫.૦૦ ની સમગ્ર રકમ પણ ઉપલબ્ધ સ્રોત છે.

૯૧. એ૨ થી એ૪ ની સંપત્તિ, છ કંપનીઓ અને અન્ય પેઢીઓને એ૧ ને આભારી હોવાનો ઉલ્લેખ કરતાં, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી કે ફરિયાદપક્ષે એ૧ ના ખાતામાં નીચેની કંપનીઓ દ્વારા હસ્તગત કરેલી મિલકતોનો સમાવેશ કર્યો છે અને તમામ મિલકતોનું મૂલ્ય કુલ સંપત્તિમાં સામેલ કરવામાં આવ્યું છે.

ક્રમ નં.	કંપનીનું નામ	ઇનકોર્પોરેશનની તારીખ
૧.	લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિ.	૨૫.૦૯.૧૯૯૦
૨.	મેડો એગ્રો મિલ્સ લિ.	૧૧.૧૦.૧૯૯૦
૩.	રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિ.	૨૮.૦૫.૧૯૮૬
૪.	રિવરવે એગ્રો પ્રાઇવેટ લિ.	૨૨.૧૦.૧૯૯૦
૫.	ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ લિ.	૦૨.૦૧.૧૯૯૦
૬.	સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝિસ લિ.	૨૨.૧૦.૧૯૯૦

ઉપરોક્ત તમામ કંપનીઓ દ્વારા ધારણ કરવામાં આવેલી મિલકતોની ગણતરી એનેક્ષર-II માં ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રૂ. ૪,૭૦,૨૪,૪૩૯/– ની રકમમાં કરવામાં આવી છે.

૯૨. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલના જણાવ્યા મુજબ, કંપનીઓની સંપત્તિને બાકાત રાખવી જરૂરી છે. તેમણે આગ્રહ કર્યો કે એ૧ આ છ કંપનીઓમાં ન તો શેરધારક છે, ન તો ડાયરેક્ટર કે સહયોગી છે. તેથી, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે કંપનીઓની મિલકતો એ૧ ની હોવા અંગે કોઈ વ્યાજબીપણું નથી. આ

કારણોસર, તેમણે રજૂઆત કરી કે કંપનીની મિલકતનો એ૧ ની ધારણામાં સમાવેશ કરી શકાય નહીં જેમાં તેણીને ખુલાસો આપવાની જરૂર પડે. આથી, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે સદર કંપનીઓ દ્વારા હસ્તગત કરેલી અને બાંધકામ કરેલી તમામ મિલકતો વિચારણામાંથી સંપૂર્ણપણે બાકાત રાખવાપાત્ર છે અને આમ રૂ. ૪,૭૦,૨૪,૪૩૯/– ની કુલ રકમ બાકાત રાખવાપાત્ર છે.

૯૩. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી કે ષડયંત્ર, જોકે સંજોગો પરથી અનુમાન લગાવી શકાય છે, આ કેસમાં, એ૧ થી એ૪ એ૧ ના ઘરની માલિકી ધરાવતા ઘરમાં રહેતા હતા તે માત્ર હકીકત ષડયંત્ર સાબિત કરવા માટેનો સંજોગ હોઈ શકે નહીં. તેમના મતે, એ૧ અને એ૨ બે ભાગીદારી પેઢીઓમાં ભાગીદાર હતા અને આવા ભાગીદારી જોડાણને ગુનાહિત સંજોગ ગણી શકાય નહીં. તેમના મતે, એ૧ થી એ૪ એ પોતાના પ્રયત્નોથી, તેમના દ્વારા કમાયેલા અથવા એકત્રિત કરેલા નાણાંથી મિલકતો ખરીદી છે. તે મુજબ, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદપક્ષે એવો કોઈ સંજોગ પ્રસ્થાપિત કર્યો નથી જેના પરથી ષડયંત્રનું અનુમાન દોરી શકાય. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા આ કેસમાં એવો કોઈ સંજોગ સાબિત કરવામાં આવ્યો નથી કે જેના પરથી એવો નિષ્કર્ષ દોરી શકાય કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ એ૧ ને ગુનો કરવા સક્ષમ બનાવવાના હેતુથી એ૧ થી એ૪ ના મન મળ્યા હતા. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે ચેક પિરિયડ દરમિયાન, બિન–જાહેર સેવક દ્વારા પેઢી શરૂ કરવી તે ષડયંત્રનું અનુમાન લગાવવા માટે ક્યારેય સંજોગ હોઈ શકે નહીં. આથી, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ષડયંત્રનું અનુમાન લગાવવા માટે સાબિત સંજોગના સ્વરૂપમાં કોઈ પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ પુરાવા નથી. આથી, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે હાઇકોર્ટના ચુકાદાને સમર્થન આપવું જોઈએ.

૯૪. પ્રતિવાદી નં. ૨ થી ૪ વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી શેખર નાફડેએ રજૂઆત કરી કે એનેક્ષર્સ-I થી VII નો સાર એ૨ થી એ૪, પેઢીઓ અને કંપનીઓને લગતી સંપત્તિ છે અને તેમણે સદર એનેક્ષર્સ તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું. તેમના મતે, ડીવીએસી મુજબ ચેક પિરિયડ પહેલાં એ૨ થી

એ૪, પેઢીઓ અને કંપનીઓ દ્વારા હસ્તગત કરેલી મિલકતો નીચેના ચાર્ટ પરથી દેખાશે:

એનેક્ષર – ૧ ડીવીએસી મુજબ તપાસ સમયગાળા પૂર્વે આરોપી નં. ૨, જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ દ્વારા હસ્તગત કરેલી મિલકતો જે નિર્વિવાદ છે					
શ્રીમતી એન. શશિકલા					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ – વેચાણ દસ્તાવેજ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૧ માં બાબત નં.
શ્રીમતી એન. શશિકલાના જમીન અને ફ્લેટ નં. ૭, આર.આર. ફ્લેટ્સ, ૩/૪ અન્તુ સ્ટ્રીટ, સાન્થોમ, ચેન્નઈ–૪	૧૭.૦૪.૧૯૮૯ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૩,૧૩,૫૩૦	૧	૬
૨૨એ,	૩૦–૧૨–	શ્રીમતી	૫,૮૫,૪૨૦	૧	૧૫

વિલિયમ રોડ, કેન્ટોનમેન્ટ ત્રિચીના મીરાસી પાસેથી ખરીદેલ પ્લોટ નં. ૧૦૨, ૩જો ક્રોસ રોડ, નવો વોર્ડ, નં. કે, બ્લોક નં. ૩૦, ટી.એસ.નં. ૧૦૭ માં અભિષેકપુરમ ગામ, પોનનગર, ત્રિચી ખાતે કુલ ૩૫૨૫ ચોરસ ફૂટ માપની જમીન અને મકાન,	૧૯૮૮ વેચાણ દસ્તાવેજ	એન. શશિકલા			
શ્રીમતી એન. શશિકલાના નામે ૩૦/૧૨/૧૯૮૮ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ કેનેરા બેન્ક કેલીસ બ્રાન્ચના એસબી ૩૮૭૪૬ માં ૧-૭-૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ	૩૦-૧૨-૧૯૮૮	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૧૩,૬૦૧	૧	૨૪

સિલક					
શ્રીમતી એન. શશિકલાના નામે ૨૩/૫/૧૯૯૦ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ કેનેરા બેન્ક માયલાપોરના ◌ાં એસબી ૨૩૨૧૮ માં ૧–૭–૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	૦૭–૦૧–૧૯૯૧	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૧,૪૦,૧૯૮	૧	૨૭
મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટ દ્વારા મૂલ્યાંકન મુજબ શ્રીમતી એન. શશિકલાના હોવાનો દાવો કરાયેલા દાગીનાની ૬૨ વસ્તુઓ	મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટના મૂલ્યાંકન અહેવાલ મુજબ	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૯,૩૮,૪૬૦	૧	૪૫
		કુલ	૧૯,૯૧,૨૦૯		

જયા પબ્લિકેશન					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ – વેચાણ દસ્તાવેજ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૧ માં બાબત નં.
વી.એચ. સુબ્રમણ્યન પુત્ર એચ. વેંકટસુબન, ૧૫ વેંકટરામન સ્ટ્રીટ, શ્રીનિવાસ એવન્યુ, ચેન્નઈ–૨૮ પાસેથી ખરીદેલ પ્લોટ નં. ૮૩, આર.એસ.નં. ૪૦૮૭, માપ ૧૮૯૭ ચોરસ ફૂટ, ડોર નં. ૧૯, પદ્મમલ સ્ટ્રીટ, ચેન્નઈ ખાતે આવેલ મકાન.	૧૮.૦૬.૧૯ ૮૯ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા)	૫,૭૦,૦૩૯	૧	૭
અડ્યાર ગામના શેડ નં. સી–૮ માં એસ.નં. ૫૫, ૫૬, બ્લોક નં. વી૧ માં ૫૬૫૮	૦૮.૧૨.૧૯ ૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા),	૫,૨૮,૦૩૯	૧	૧૭

ચોરસ ફૂટ માપની જમીન અને મકાન, થિરુ વિ. કા. ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ગીન્ડી					
કેનેરા બેન્ક, માયલાપોરન ા. સી.એ. નં. ૧૯૫૨ માં ૧.૭.૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	૨૩.૧૦.૮૯ ના રોજ ખાતું ખોલવામાં આવ્યું	નમાધુ એમજીઆર	૫,૫૧,૮૨૬	૧	૨૬
કેલીસ બ્રાન્ચમાંથી ટ્રાન્સફર થવા પર ૨૬-૯-૯૦ ના રોજ સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલાના નામે ખોલવામાં આવેલ કેનેરા બેન્ક માયલાપોરન ા. સી.એ. ૨૦૪૭ માં ૧-૭-૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક	૦૭-૦૧-૧૯૯૧	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા)	૭,૮૩,૮૬૧	૧	૨૮
કેનેરા બેન્ક,	તારીખ	મેસર્સ જયા	૬૪,૫૨૦	૧	૨૯

માયલાપોરમ ાં તારીખ ૧૯.૬.૧૯૯૦ ની ફિક્સ ડિપોઝિટ નં. ૪૫૧/૯૦	૧૯.૦૬.૧૯૯૦ ની એફડીઆર	પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા)			
		કુલ	૨૪,૯૮,૨૮૫		
શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ – વેચાણ દસ્તાવેજ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૧ માં બાબત નં.
૬૦૨, અન્ના સાલાઈ ચેન્નઈ–૬ ખાતે ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર દુકાન નં. ૧૪	૦૭–૦૫–૧૯૮૯ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૯૮,૯૦૪	૧	૮
આર.એસ.નં. ૫૮/૫૧ ખાતે ડોર નં. ૧૪ ખાદર નવાઝ ખાન રોડ, નુગમ્બક્કમ ખાતે માત્ર જમીનનો	૨૧–૯–૧૯૮૯ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૨,૧૦,૯૧૯	૧	૯

અવિભાજિત હિસ્સો જે ૧૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૭૩૬ ચોરસ ફૂટ જમીનમાં ૬૮/૧૨૦૦૦ સુધીનો અવિભાજિત હિસ્સો છે					
તંજાવુર એસ.નં. ૧૦૯૧ માં ૨૪૦૦ ચોરસ ફૂટ માપની જમીન અને મકાન.	૧૯–૦૪–૧૯૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૧,૫૭,૧૨૫	૧	૧૨
તંજાવુર શહેરના બ્લેક એચ ડી રોડ ખાતે ત્રીજા ડિવિઝનના છઠ્ઠા વોર્ડમાં મહાર નોમ્બુ ચાવડીમાં ટી.એસ.નં. ૧૦૯૧ માં ૫૧૦૦ ચોરસ ફૂટ માપની ખાલી જગ્યા	૧૯–૦૪–૧૯૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૧,૧૫,૩૧૫	૧	૧૩
તંજાવુર શહેરના ટી.એસ. નં. ૧૦૯૧ માં	૧૯–૦૪–૧૯૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ – ભાગીદારો	૨,૦૨,૭૭૮	૧	૧૪

મહાર નોમ્બુ ચાવડીમાં વોર્ડ નં. ૬ ખાતે ૮૯૭૦ ચોરસ ફૂટ માપની ખાલી જગ્યા		સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા			
તંજાવુર જિલ્લાના મન્નારગુડી તાલુકાના સુંદરકોટ્ટાઈ ગામના એસ.નં. ૪૦૨-૨ માં ૩.૨૩ એકર સુધીની સૂકી જમીન.	૦૭-૧૨-૧૯૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇ ઝિસ - ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૭૫,૨૧૦	૧	૧૬
ટીએસઆર ૩૩૩ (સ્વરાજ મઝદા વાન)	૦૧-૧૨-૧૯૮૯ નોંધણીની તારીખ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇ ઝિસ - ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૨,૯૯,૮૪૫ ૧ ૨૨		
શશી એન્ટરપ્રાઇ ઝિસના નામે ૨૧/૩/૧૯૯૧ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ કેનેરા બેન્ક, માયલાપોરન ા સી.એ. ૨૦૬૧ માં	૦૭-૦૧-૧૯૯૧	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇ ઝિસ- ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૨,૨૯,૫૭૮	૧	૩૩

૦૧/૭/૧૯૯૧ ના રોજની રોકડ સિલક, જેમાં સેલ્વી જે. જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા બંને ભાગીદારો છે					
નુગમ્બક્કમ, ૧૪, જેમ્સ કોર્ટ ખાદર નવાઝ ખાન રોડ ખાતે ૧૧ અને ૧૭૩૬ ચોરસ ફૂટમાં જમીનના હિસ્સા પર ૭૨/૧૨૦૦૦ ની ચૂકવેલી રકમ, જે સીબીના તારીખ ૨૩.૪.૯૦ ના ચેક દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ, જેની એસ આર થાઉઝન્ડ લાઈટ્સના દસ્તાવેજ નં. ૬૪૧/૯૩ તરીકે નોંધણી કરવામાં	૨૮–૭–૧૯૯૩	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૫૦,૦૦૦	૧	૫૦

આવી હતી, તારીખ ૨૮/૭/૧૯૯૩					
		કુલ	૧૪,૩૯,૬૭૪		
	કુલ સરવાળો	૩.	૫૯,૨૯,૧૬૮		

૯૫. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે તપાસ સમયગાળા પૂર્વે એ૨ થી એ૪, પેઢીઓ અને કંપનીઓ દ્વારા હસ્તગત કરેલી મિલકતો ડીવીએસી દ્વારા ધ્યાનમા લેવામાં આવી ન હતી અને તેમણે તે સંબંધમાં એક ચાર્ટ રજૂ કર્યો હતો, જે નીચે મુજબ છે:–

એ૧			
એનેક્ષર–૧			
તપાસ સમયગાળા પૂર્વે આરોપી નં. ૨ દ્વારા હસ્તગત કરેલી મ ◌િલકતો ડીવીએસી દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી નથી			
અનુક્રમ નં.	મિલકતનું વર્ણન	મૂલ્ય	આરોપી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ આંક અને પુરાવા
૧	આકારણી વર્ષ	૪,૩૫,૬૨૨	બચાવપક્ષના

	૧૯૯૧–૧૯૯૨ માટે ડીસેમ્બર ૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ પૂરા થતા બેલેન્સ શીટ મુજબ આરોપી નં. ૨ પાસે ઉપલબ્ધ રોકડ સિલક		સાક્ષી ૮૮ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૧૦૫–૧૭૬) આંક ડી–૨૮૭ (વોલ્યુમ નં. ૧૫૭, પૃષ્ઠ ૧–૫)
એનેક્ષર – ૧ માં ડીવીએસી મુજબ એ૨, જયા પબ્લિકેશન, શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની મિલકતોનું મૂલ્ય હતું		**૩. ૫૯,૨૯,૧૬૮.૦૦**	
૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ હાથ પર ઉપલબ્ધ રોકડ સિલક અને ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ એડજસ્ટમેન્ટ માટે પેન્ડિંગ રહેલી એડવાન્સ ચુકવણીઓ આંક પી–૨૧૯૧ મુજબ ૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ એ૨ દ્વારા ઉપલબ્ધ રકમ ૩. ૪,૩૫,૬૨૨/– છે જે ડીવીએસી દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી		૩. ૪,૩૫,૬૨૨.૬૦	
તેથી ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ હાથ પર ઉપલબ્ધ સિલકને તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એ૨ માટે ઉપલબ્ધ સ્ત્રોત/આવક તરીકે ગણવી જોઈએ અને તેને એનેક્ષર ૩ માં ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ		૩. ૪,૩૫,૬૨૨.૬૦	
તેથી તપાસ સમયગાળા પૂર્વે એ૨ ની મિલકતોનું મૂલ્ય આ રીતે ધ્યાનમાં લેવું જોઈએ		૩. ૬૩,૬૪,૭૯૦.૬૦	

૯૬. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ડીવીએસી મુજબ તપાસ સમયગાળાના અંતે એ૨ થી એ૪, પેઢીઓ અને કંપનીઓ દ્વારા હસ્તગત કરેલી મિલકતો નીચેના ચાર્ટ પરથી જોવા મળશે :

એનેક્ષર – ૨ – ભાગ – એ ડીવીએસી મુજબ તપાસ સમયગાળાના અંતે આરોપી નં. ૨–૪ અને અન્ય લોકો દ્વારા હસ્તગત કરેલી મિલકતો		
એન્ટિટી મુજબ સારાંશ	રકમ રૂ.	પૃષ્ઠ સંદર્ભ પર
શ્રીમતી એન. શશિકલા	૪,૩૫,૬૨,૩૭૨	
જયા પબ્લિકેશન્સ	૪,૦૭,૭૪,૧૫૭	
શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ	૨,૮૦,૦૫,૮૫૭	
ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ	૧,૭૭,૫૩,૦૧૭	
જય ફાર્મ હાઉસ	૧,૪૨,૮૪,૦૭૯	
જેજે લીઝિંગ એન્ડ મેન્ટેનન્સ	૧,૮૩૮	
જય રીયલ એસ્ટેટ	૪૪,૩૭,૦૩૬	

જેએસ હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ	૪૧,૩૫,૪૯૭	
જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ	૧૦,૯૮,૦૮૭	
કોડનાડ ટી એસ્ટેટ	૭,૬૦,૦૦,૦૦૦	
શક્તિ કન્સ્ટ્રક્શન્સ	૧,૦૨,૪૯૦	
લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન્સ	૧,૦૨,૪૯૦	
ગોપાલ પ્રમોટર્સ	૧,૦૨,૪૯૦	
વી.એન. સુધાકરન – વ્યક્તિગત	૧,૧૯,૮૯,૯૬૧	
જે. ઈલાવરસી	૬,૦૪,૦૭,૨૫૨	
જે. વિવેક – શ્રીમતી જે. ઈલાવરસીના પુત્ર અને પુત્રી	૧૦,૨૦,૮૨૩	
શ્રીમતી જે. ઈલાવરસીના પુત્ર અને પુત્રી	૩૮,૪૨૧	
મહાસુભા લક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ	૫૮,૭૮,૭૭૬	

જયા ફાઇનાન્સ પી લિમિટેડ	૧,૭૬૦	
આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૬,૧૬,૯૧,૫૭૪	
સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૪૧,૨૨,૩૭૭	
કુલ સરવાળો	૩૭,૫૫,૧૦,૩૫૪	

૯૭. તેમણે એનેક્ષર ૨ માં એ૨ થી એ૪, પેઢીઓ અને કંપનીઓને લગતી વિવાદિત બાબતો, તેનું મૂલ્ય તેમજ તેની માલિકી અંગે તેમના દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા ચાર્ટ તરફ પણ અમારું ધ્યાન દોર્યું, જે નીચે મુજબ આપવામાં આવેલ છે:–

ભાગ બી – એનેક્ષર ૨ માં વિવાદિત બાબતો જે તેના મૂલ્ય તેમજ તેની માલિકીને લગતી છે..									

એનેક્ષર – ૨									
એનેક્ષર – ૨ માં દર્શાવેલ બાબતો	એનેક્ષર ૨ માં બાબતનું વર્ણન	ડીવીએસી મુજબ મૂલ્ય	ડીવીએસી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ પુરાવા. અને આંક	બચાવપક્ષ મુજબ મૂલ્ય	આરોપી નં. ૨ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ પુરાવા. અને આંક.	ટ્રાયલ કોર્ટનાં તારણો	હાઇકોર્ટના તારણો		
આંક	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી		આંક	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી					
૬	મેસર્સ જયા પ બ્લિકેશન્સના ભાગીદારો – સેલ્વી	૫,૭૦,૦૩૯	એનેક્ષર – ૧, બાબત – ૬ માં દર્શાવેલ	તપાસ સમયગાળા પૂર્વે હસ્તગત કરેલ. તેથી, પૂરી રકમ					

	જે. જયલલિતા અને એન. શશિકલાનું ૧૮૯૭ ચોરસ ફૂટ માપનું પ્લોટ નં. ૮૩, આર. એસ. નં. ૪૦૮૭, ડોર નં. ૧૯, પદ્મમ્ મલ સ્ટ્રીટ, ચેન્નઈ ખાતે આવેલ જમીન			બાકાત રાખવામાં આવશે					

	અને મકા ન (એસ આર ઓ, માય લાપો રનો તારી ખ ૧૮– ૬– ૮૯ નો દસ્તા વેજ નં. ૧૦૨ ૪/૮ ૯)								
૭	શ્રીમ તી એન. શશિ કલા ના જમી ન અને ફ્લેટ નં. ૭ આર. આર.	૩,૧ ૩,૫ ૩૦	આંક પી– ૨૩૨ ૭ એને ક્ષર – ૧, બાબ ત – ૭ માં દર્શા વેલ (વોલ્	તપા સ સમય ગાળા પૂર્વે હસ્ત ગત કરેલ. તેથી, પૂરી રકમ બાકા ત					

	ફ્લેટ્સ, ૩/૪ અન્તુસ્ટ્રીટ, સાન્થોમ, ચેન્નઈ-૪ (એસઆરઓ, માયલાપોરનો તારીખ ૧૭.૪.૧૯૮૯ નો દસ્તાવેજ નં. ૫૭૫/૮૯)		યુમ નં. ૭૯, પૃષ્ઠ ૬૫-૭૭)	રાખવામાં આવશે					
૮	૬૦૨, અન્નાસાલાઈ, ચેન્નઈ	૯૮, ૯૦૪	એને ક્ષર - ૧, બાબત - ૮ માં	તપાસ સમય ગાળા પૂર્વે હસ્ત					

	–૬ (પા ર્સન મેનેરે) ખાતે ગ્રાઉન્ ડ ફ્લોર પર મેસર્સ શશી એન્ટ રપ્રાઇ ઝિસ ની દુકાન નં. ૧૪ (એસ આર ઓ, થાઉ ઝન્ડ લાઈટ્ સનો તારી ખ ૫– ૭– ૮૯ નો દસ્તા વેજ નં.		દર્શા વેલ	ગત કરેલ. તેથી, પૂરી રકમ બાકા ત રાખવ ામાં આવ શે					

	૩૯૯/૮૯)								
૯	બ્લોક નં. ૧૨, આર. એસ. નં. ૫૮/૫ માં ડોર નં. ૧૪, ખાદર નવા ઝ ખાન રોડ, નુગમ્ બક્ક મ ખાતે માત્ર જમી નનો અવિ ભાજિ ત હિસ્સ ો જે દુકાન નં. ૯ સાથે	૨,૧૦,૯૧૯	એને ક્ષર – ૧, બાબ ત – ૯ માં દર્શા વેલ	તપા સ સમય ગાળા પૂર્વે હસ્ત ગત કરેલ. તેથી, પૂરી રકમ બાકા ત રાખવ ામાં આવ શે					

	૧૧ ગ્રાઉન્ડ ૭૩૬ ચોર સ ફૂટમાં ૬૮/ ૧૨૦ ૦૦ સુધી નો અવિ ભાજિ ત હિસ્સ ો છે – મેસર્સ શશી એન્ટ રપ્રાઇ ઝિસ (જોઈ ન્ટ એસ. આર. ૨, થાઉ ઝન્ડ લાઈટ્ સનો તારી ખ ૨૧–								

	૯–૮૯ નો દસ્તાવેજ નં. ૫૨૬/૮૯)								
૧૨	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ, ભાગીદારો: જે. જયલલિતા, એન. શશિકલા ની તંજાવુર, મહારનોમ્બુ ચાવડી એસ. નં.	૧,૫૭,૧૨૫	એનેક્ષર – ૧ બાબત – ૧૨ માં દર્શાવેલ	તપાસ સમય ગાળા પૂર્વે હસ્તગત કરેલ. તેથી, પૂરી રકમ બાકાત રાખવામાં આવશે					

	૧૦૯૧ માં ૨૪૦૦ ચોરસ ફૂટ માપની જમીન અને મકાન (ઓઆરબી, તંજાવુરનો તારીખ ૧૯–૪–૯૦ નો દસ્તાવેજ નં. ૪૫૫/૯૦)								
૧૩	મેસર્સ શશી એન્ટર	૧,૧૫, ૩૧૫	એનેક્ષર – ૧, બાબત	તપાસ સમયગાળા					

	પ્રાઇઝિસની તંજાવુર શહેરના બ્લેક એચડી રોડ ખાતે ત્રીજા ડિવિઝનના છઠ્ઠા વોર્ડમાં મહાર નોમ્બુ ચાવડીમાં ટી.એસ. નં. ૧૦૯૧ માં ૫૧૦૦ ચોરસ ફૂટ સુધીની ખાલી જગ્યા (ઓઆરબી, તંજાવુરનો તારીખ ૧૯–૪–૯૦ નો દસ્તાવેજ નં. ૪૫૬/૯૦)		– ૧૩ માં દર્શાવેલ	પૂર્વે હસ્તગત કરેલ. તેથી, પૂરી રકમ બાકાત રાખવામાં આવશે				

૧૪	મેસર્સ શશી એન્ટર પ્રાઇ ઝિસન ી તંજાવુ ર શહેરન ા. બ્લેક એચ. ડી. રોડ ખાતે મહાર નોમ્બુ ચાવડ ીમાં ટી.એ સ.નં. ૧૦૧ ૯ માં ૮૯૭ ૦ ચોરસ ફૂટ માપન ી ખાલી જગ્યા , (ઓ આરબ ી,	૨,૦૨ ,૭૭૮	એનેક્ષ ૨ – ૧, બાબ ત – ૧૪ માં દર્શાવે લ	તપાસ સમય ગાળા પૂર્વે હસ્તગ ત કરેલ. તેથી પૂરી રકમ બાકા ત રાખવા માં આવ શે				

	તંજાવુરનો તારીખ ૧૯–૦૪–૧૯૯૦ નો દસ્તાવેજ નં. ૪૫૭/૯૦)							
૧૫	શ્રીમતી એન. શશિકલા પત્ની એમ. નટરાજનનું અભિષેકપુરમ ગામ, પોન નગર, ત્રિચી (પ્લોટ નં. ૧૦૨, ૩જો ક્રોસ	૫,૮૫,૪૨૦	એનેક્ષર – ૧, બાબત – ૧૫ માં દર્શાવેલ	તપાસ સમયગાળા પૂર્વે હસ્તગત કરેલ. તેથી પૂરી રકમ બાકાત રાખવામાં આવશે				

	રોડ, નવો વોર્ડ નં. કે, બ્લોક નં. ૩૦, ટી.એ સ.નં. ૧૦૭ માં) ખાતે ૩૫૨ ૫ ચોરસ ફૂટ સુધીન ી જમીન અને મકાન (ઓ આરબ ી, તંજાવુ રનો તારીખ ૩.૫. ૯૦ નો દસ્તા વેજ નં. ૨૨૫ ૬/૯							

	૦)							
૧૬	મેસર્સ શશી એન્ટર પ્રાઇ ઝિસન ી તંજાવુ રના સુંદરક ોટ્ટા ઈ ગામન ા. એસ. નં. ૪૦૨ /૨ માં ૩.૨૩ એકર સુધીન ી સૂકી જમીન (તારી ખ ૧૨– ૭– ૯૦ નો દસ્તા વેજ નં.	૭૫,૨ ૧૦	એનેક્ષ ૨ – ૧, બાબ ત – ૧૬ માં દર્શાવે લ	તપાસ સમય ગાળા પૂર્વે હસ્તગ ત કરેલ. તેથી પૂરી રકમ બાકા ત રાખવા માં આવ શે				

	૫૬૩/૯૦)							
૧૭	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સનું અડ્યા૨ ગામન ા. શેડ નં. સી–૮ માં એસ. નં. ૫૫, ૫૬, બ્લોક નં. ૬ માં ૫૬૫૮ ચોરસ ફૂટ માપની થિરુ વિ–કા ઇન્ડસ્ટ્રીયલ	૫,૨૮,૦૩૯	એનેક્ષ૨ – ૧, બાબત – ૧૭ માં દર્શાવેલ	તપાસ સમય ગાળા પૂર્વે હસ્તગત કરેલ. તેથી પૂરી રકમ બાકાત રાખવામાં આવશે				

	એસ્ટેટ , ગીન્ડી ખાતે આવેલ જમીન અને મકાન – (એસ આર ઓ, અડ્યાર નો તારીખ ૮.૧૨.૧૯૯૦ નો દસ્તાવેજ નં. ૪૬૪૦/૯૦)								
૩૧	મહાસુબા લક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ, ચેન્નાઈ ૧૦૬ ના સંપાદ	૩૮,૫૧,૦૦૦	આંક પી–૪૦ (વોલ્યુમ નં. ૧૪, પેજ ૧૦૫ –	ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી –૧૦ (વોલ્યુમ નં. ૨, પેજ ૫૪–	ધ્યાન માં લેવાની કિંમત રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦/– છે અને	આંક ડી–૩૭૯ (વોલ્યુમ નં. ૧૬૪, પેજ ૨૧ – ૨૪) આંક	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૦ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પેજ ૧૮૮ –	પેરા ૭૭.૧ અને ૭૭.૨ , વોલ્યુમ ૭ ના પેજ ૧૬૬ ૨ –	વોલ્યુમ નં_૧ વી ના પેજ નં. ૯૭૮

	નની કિંમત		૧૦૬)	૫૯)	તેથી રૂ. ૨૮,૫૧,૦૦૦/– બાકાત રાખવાની છે.	ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલ નથી	૧૯૫ @ પેજ ૧૯૦) બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૮૮ (વોલ્યુમ નં. ૯૨ પેજ ૧૦૫ – ૧૭૬ @ પેજ ૧૭૫) બચાવ પક્ષના સાક્ષી ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલ નથી	૧૬૬ ૫.	
૩૩	તારીખ ૧–૯–૯૩ ના રોજ નં. ૪૮, ઇનર	૮૪, ૨૧, ૦૦૦	તારીખ ૦૧.૦૯.૧૯૯૩ ના રોજનો એમ ઓયુ	ફરિયાદ પક્ષનો સાક્ષી –૧૫ (વોલ્યુમ નં. ૨ પેજ	અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા ખરીદે	આંકડી– ૨૩૬, આંકડી– ૨૩૭ અને આંકડી–	બચાવપક્ષના સાક્ષી –૮૯ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પેજ	સ્વીકારેલ નથી વોલ્યુમ નં. ૭ ના પેજ નં. ૧૮૨	વોલ્યુમ નં. ૪ ના પેજ નં. ૯૭૯

	રિંગ રોડ, એકડ્રુથંગલ ખાતે મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પી) લિમિટેડ દ્વારા શેરના સંપાદનની કિંમત (શ્રી નરેશ શ્રોફ પાસેથી રૂ. ૨૦, ૧૬, ૦૦૦/- ની મશીનરીની કિંમત		– આંક પી– ૪આઇ, વોલ્યુમ ૧૪ ના પેજ ૧૦૭ – ૧૧૨) પેજ ૧૦૮ પર	૭૭– ૮૩) પેજ ૭૯ પર	લી મશીનરીની કિંમત રૂ. ૨૦, ૧૬, ૦૦૦/– તરીકે દર્શાવેલ હોવાથી, વોલ્યુમ નં. ૧ પેજ ૧૧૩ માં એનેક્ષર ૨ ની આઇટમ ૨૯૪ માં સામેલ કરવામાં આવેલ છે, સદર	૨૩૮, વોલ્યુમ ૧૫૩ ના પેજ ૧૨૧, ૧૨૨ અને ૧૨૩ આંક ડી– ૨૭૬ પેજ ૧૧૭ વોલ્યુમ નં. ૧૫૬ અને આંક પી– ૧૫૧૯ (બેંક સ્ટેટમેન્ટ), વોલ્યુમ ૬૧ ના પેજ ૨૬૩	૧૭૭ – ૧૮૭) @ પેજ ૧૮૫ બચાવપક્ષ ના સાક્ષી –૮૮ (વોલ્યુમ નં. ૯૨ ના પેજ નં. ૧૨૭)	૦ થી ૧૮૨૩ પેરા ૮૪. ૩ થી પેરા ૮૪. ૫	

	અને રૂ. ૬૪, ૦૫, ૦૦૦ /– ના શેરના ટ્રાન્સ ફર પેટે				રકમ અહી બાકા ત રાખવ ાની રહે છે અને માત્ર રૂ. ૬૪, ૦૫, ૦૦૦ /– (આર ોપી ૨ દ્વારા ખરીદે લ શેર) ધ્યાન માં લેવા ના રહે છે. તેથી રૂ. ૨૦, ૧૬, ૦૦૦ /– ની કિંમ	– ૨૭૬ (સી એ નં. ૨૧૯ ૬ – સીબી) આંક પી– ૨૦૮ ૮ (વોલ્ યુમ નં. ૬૪, પેજ ૨૬૫)			

					ત બાકા ત રાખવ ાની રહે છે.				
૬૪	એસ આર ઓ નોર્થ મદ્રા સના તારી ખ ૮/૨ /૧૯ ૯૪ ના દસ્તા વેજ નં. ૪૨/ ૯૪ ની દસ્તા વેજ કિંમ તની ઉપર અને તેના થી વધુ	૪,૬ ૫,૦ ૦૦	આંક પી– ૧૩૯ (વોલ્ યુમ નં. ૨૨, પેજ ૨૩૩ – ૨૪૦)	ફરિય ાદ પક્ષન ા. સાક્ષી –૫૧ (વોલ્ યુમ નં. ૩, પેજ ૧– ૧૭ પેજ ૧૨ પર)	૩. ૪,૬ ૫,૦ ૦૦/ – ની રોકડ ચૂકવ ણીનો ઈનક ારકરવા માં આવે લ છે અને તે બાકા ત રાખવ ાપા ત્ર છે.			પેરા ૭૭. ૪, વોલ્યુ મ ૭ ના પેજ ૧૬૬ ૭– ૧૬૬ ૯. ટીસી અમા રા કેસને સ્વીક ારે છે	

	૧૦. ૭૮ એકર ના સંપાદનના ખર્ચ પેટે ચૂકવેલ રકમ								
૬૬	વેચનાર શ્રી ગોપીનાથ ને એસ આર ઓ નોર્થ મદ્રાસના તારીખ ૫/૨/૯૪ ના દસ્તાવેજ નં. ૪૩/૯૪	૪,૮૫,૦૦૦	આંક પી–૧૨૪ (વોલ્યુમ નં. ૨૨, પેજ ૧૬૫ – ૧૭૧)	ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી –૪૬ (વોલ્યુમ નં. ૨, પેજ ૨૨૮ – ૨૩૬) "ઉલટતપાસમાં કબૂલે છે કે દસ્તાવેજમ	કારણ કે તે રોકડ ચૂકવણી તરીકે કહેવાય છે. રૂ. ૪,૮૫,૦૦૦/– ની સંપૂર્ણ રકમ બાકાત રાખવાની રહે			પેરા ૭૭. ૪, વોલ્યુમ ૭ ના પેજ ૧૬૬ ૭– ૧૬૬ ૯. ટીસી અમારા કેસને સ્વીકારે છે	

	માં કિંમતની ઉપર અને તેનાથી વધુ ચૂકવેલ રકમ			ાં દર્શાવેલ અવેજ સાચો છે"	છે.				
૭૦	એસ આર ઓ અડયાર (ગ્રીન ફાર્મ હાઉસની માલિકીનું) ના તા. ૯:૩. ૧૯૯૪ ના ૧૯૯૪ ના દસ્તાવેજ નં. ૧૮૯/બુક ૪ હેઠળ આવરી લેવાયે	૫,૭૦,૨૦૦	આંક પી–૩૦, ૩૧ અને ૩૨ – પીઓએ આંક પી–૪૩ – વેચાણ કરાર (વોલ્યુમ નં. ૧૪) આંક સી૧, પાના ૭૮ – ૭૯, વોલ્યુમ ૮૧, આંક	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી –૧૬ (વોલ્યુમ નં. ૨, પાના ૮૪–૯૨) પાના ૮૬ પર	૨,૩૫,૨૦૦ (રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/– ની રોકડ ચૂકવણીનો ઇનકાર કર્યો) આંક–સી૨ માં જ વેચનારના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન દર્શાવે છે કે વેચાણ અવેજ માત્ર			જોકે અમારી કેસ સ્વીકારવામાં આવ્યો છે છતાં રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/– ની કોઈ કપાત આપવામાં આવી નથી, સંદર્ભ વોલ્યુમ ૭ નું પાનું ૧૮૩૭;	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પાના નં. ૯૭૮

	લા ૬.૭૫ સેન્ટ્સ ની ખરીદી માટે ૮.૩. ૧૯૯૪ ના રોજ ડીડી દ્વારા રૂ. ૨,૩૫,૨૦૦/- અને રોકડ દ્વારા રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- શ્રી જગદીશ એ. રાજા, પુત્ર અલાગુ રાજા, ૨૨, બાઝુલ્લાહ રોડ, ચેન્નાઈ-૧૭ ને ચૂકવવામાં આવેલ		સી૨, પાના ૮૦-૮૧, વોલ્યુમ ૮૧.		રૂ. ૨૩૫૨૦૦/- હતો. તેમના ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન રોકડ મળ્યા ના તેમના મૌખિક પુરાવા ને ખોટા પાડે છે. તેથી રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- ની કિંમત બાકાત રાખવા ની રહે છે.			વોલ્યુમ નં. ૭ નું પાના નં. ૧૬૫૪	

	વાસ્તવિક અવેજ								
૭૨	૮/૩/૧૯૯૪ના રોજ ડીડી દ્વારા રૂ. ૫૩૦૪૦૦/- અને રોકડ દ્વારા રૂ. ૩૩૫૦૦૦/- શ્રીમતી ગાયત્રી ચંદ્રન, પત્ની કે.ટી. ચંદ્રવદનમ, ૨૨, બાઝુ ધ્વાહ રોડ ચેન્નાઈ-૧૭ને ચૂકવવામાં આવેલ	૮,૬૫,૪૦૦	આંક પી-૪૪ - વેચાણ કરાર (વોલ્યુમ નં. ૧૪, પાના ૧૨૪ - ૧૨૮, @પાના ૧૨૬)	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧૬ (વોલ્યુમ નં. ૨, પાના ૮૪ - ૯૨) પાના ૮૬ પર	૫,૩૦,૪૦૦ (રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- ની રોકડ ચૂકવણીનો ઇનકાર કર્યો). રોકડ ચૂકવણી દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવા નથી તેથી રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- ની કિંમત બાકાત રાખવાની રહે છે.			રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- સુધીની કપાત આપવામાં આવી હતી, સંદર્ભ વોલ્યુમ ૭ નું પાનું ૧૮૩૭; વોલ્યુમ નં. ૭ નું પાના નં. ૧૬૫૪	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પાના નં. ૯૭૮

	વાસ્તવિક અવેજ (ગ્રીન ફાર્મ હાઉસની માલિકીનું)								
૭૪	૮/૩/૯૪ના રોજ ડીડી દ્વારા રૂ. ૨૩૫૨૦૦/- અને ૧૦/૪/૧૯૯૪ના રોજ રોકડ રૂ. ૩૩૫૦૦૦/- કે.ટી. ચંદ્રવદનન ૨૨, બાઝુલ્લાહ રોડ, ચેન્નાઈ-૧૭ને	આંક પી-૪૫ - વેચાણ કરાર (વોલ્યુમ નં. ૧૪, પાના ૧૨૯ - ૧૩૩, @પાના ૧૨૯)	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧૬ (વોલ્યુમ નં. ૨, પાના ૮૪ - ૯૨) પાના ૮૬ પર	૨,૩૫,૨૦૦ (રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- ની રોકડ ચૂકવણીનો ઇનકાર કર્યો). રોકડ ચૂકવણી દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવા નથી. તેથી રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- ની કિંમત બાકાત				જોકે અમારો કેસ સ્વીકારવામાં આવ્યો છે છતાં રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/- ની કોઈ કપાત આપવામાં આવી નથી, સંદર્ભ વોલ્યુમ ૭ નું પાનું ૧૮૩૭; વોલ્યુમ નં. ૭ નું પાના	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પાના નં. ૯૭૮

	ચૂકવવામાં આવેલ વાસ્તવિક અવેજ (ગ્રીન ફાર્મ હાઉસની માલિકીનું) ૫,૭૦,૨૦૦			રાખવાની રહે છે.				નં. ૧૬૫૪	
૯૧ અને ૯૨	તિરુવેંકાડુ નગર કોલોનીમાં સર્વે નં. ૫૮૮/૨એ, ૨બીમાં ૫૨૦ ચો.ફૂટના મકાન સાથે ૪૩૮૦ ચો.ફૂટ જમીન – વેચનાર શ્રીમતી સુંદરી	મુદ્દા નં. ૯૧ – રૂ. ૨,૬૫,૦૦૦/– મુદ્દા નં. ૯૨ – રૂ. ૩,૧૦,૦૦૦/–	આંક–પી–૪૬ (વોલ્યુમ નં. ૧૪, પાના ૧૩૪ – ૧૩૭) આંક–પી–૧૭ (વોલ્યુમ નં. ૧૩) રૂ. ૧૯૦૦૦૦ સ્ટેમ્પ ડ્યુટી રૂ. ૨૦,૮૦૦/	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી –૧૭ (વોલ્યુમ નં. ૨, પાના ૯૩–૯૫) ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૧ (રમેશ)	**આંક–પી–૧૭ (વોલ્યુમ નં. ૧૩, પાના ૨૩૫ – ૨૩૬) એટલે કે વેચાણ દસ્તાવેજમાં અવેજ તરીકે રૂ. ૧૯૦૦૦૦/– અને સ્ટેમ્પ ચાર્જિ**			વોલ્યુમ નં. ૬ના પાના નં. ૧૬૫૯–૧૬૬૦ જણાવે છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૧નો પુરાવો સંભવિત છે (જોકે તે લેખિત દસ્તાવેજથી વિરુદ્ધ	વોલ્યુમ નં. ૬નું પાના નં. ૯૭૮

	શંકરને દસ્તા વેજી કિંમત કરતાં વધુ ચૂકવા યેલ વધારા ની રકમ (શશિ એન્ટર પ્રાઇ ઝિસ)		– અને રજિસ્ટ્રે શન ચાર્જિ સ રૂ. ૧૯૯ ૫/–		**સ તરીકે રૂ. ૨૦૮ ૦૦/ – દર્શાવે લ છે. રજિસ્ટ્રે શન ચાર્જિ સ રૂ. ૧૯૯ ૫/– અને રૂ. ૩૭,૨ ૦૦/ – કમ્પા ઉન્ડિ ગ ફી મળીને કુલ રૂ. ૨,૪૯ ,૯૯૫ /– થાય છે. તેથી ડીવી એસી દ્વારા દર્શાવે લ રૂ. ૨૬૫ ૦૦૦ /– ખોટા છે. તેથી**			છે). સીઆ રપીસી ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ ના નિવેદ નમાં, એરૂ એ વેચા ણ અવેજ ઉપરાં ત કોઈ રોકડ ચૂકવ ણીનો ઇનકા ર કર્યો હતો. સીઆ રપીસી ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ ના જવાબ નું સંબંધિ ત પાનું બીડેલ છે.	

					રૂ. ૧૫,૦૦૫/– બાકાત રાખવાના રહે છે. આઈટમ નં. ૯૨ માં રૂ. ૩,૧૦,૦૦૦/– ની સંપૂર્ણ રોકડ ચૂકવણી પણ બાકાત રાખવાની રહે છે કારણ કે તેનો કોઈ પુરાવો નથી. તેથી બંને આઈટમ નં. ૯૧ અને ૯૨ નો સરવા				

					ળો એટલે કે રૂ. ૩,૨૫,૦૦૫/– બાકા ત રાખવા ના રહે છે.				
૧૨૭	ગાંધી અને અન્ય (૬,૧૮,૦૦૦ શેર ઓછા ૪૦૦૦ શેર) પાસેથ ી શેર દીઠ રૂ. ૩/– ના ભાવે વેન્ડામ્ પલાઈ ખાતે મેસર્સ રામરા જ એગ્રો ના ૬,૧૪,૦૦૦ શેરો	૧૮,૪૨,૦૦૦		વોલ્યુ મ નં. ૬૧ પાનું ૨૯૦ આંક– પી– ૧૫૨ ૯– ૨૦.૧ ૨.૯૪ ના ચેક નં. ૮૨૧૩ દ્વારા રૂ. ૩.૬૦ લાખન ી ડીડી ચૂકવ ણી, ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી પર,	**બચાવ પક્ષ મુજબ શેરોનું મૂલ્ય નીચે મુજબ છે:– શેરોનું કુલ મૂલ્ય – રૂ. ૧૮,૪૨,૦૦૦ બાદ: – એ–૨ થી એ–૪ ની માલિક ીના અને તેમને લગતા રૂ. ૩/– પ્રતિ**			વોલ્યુ મ ૭ ના પાના ૧૬૭૦ – ૧૬૭૧, ફકરો ૭૭.૫	વોલ્યુ મ નં. ૪ નું પાના નં. ૯૭૯

	ટ્રાન્સફર કરવા નો ખર્ચ (શ્રીમતી એન. શશિકલા.)			આંક–પી–૨૨૪, વોલ્યુમ નં. ૭૫ નું પાના નં. ૩૩૦	**શેરના ભાવે ૩,૬૦,૦૦૦ શેરોનું મૂલ્ય – રૂ. ૧૦,૮૦,૦૦૦/– બાકી રકમ = રૂ. ૭,૬૨,૦૦૦/– જેને બાકાત રાખવાની જરૂર છે. એ–૨ થી એ–૪ ના બેંક સ્ટેટમેન્ટ મારફતે કરવામાં આવેલી ચૂકવણી આંક–પી–૧૫૨**				

					૯ (વોલ્યુમ નં. ૬૧, પાના ૨૯૦ – ૨૯૧) – રૂ. ૩.૬૦ લાખની ડીડી ચૂકવણી, આંક– પી. ૨૨૪ પ એ૪ દ્વારા ચૂકવણી – વોલ્યુમ નં. ૭૬ નું પાના નં. ૨૭ (વોલ્યુમ નં. ૭૬, પાના ૧– ૩૬૫) – શેર ટ્રાન્સફર સર્ટિફિકેટ +				

					વોલ્યુમ નં. ૬૨ ના પાના ૩૬ પર રૂ. ૩૬૦ ૦૦૦ /– ની ચૂકવણી – આંક– પી૧૬ ૧૮, આંક– પી.૧ ૧૧૧ – એ૩ દ્વારા ચૂકવણી – આંક– પી૨૨ જપ વોલ્યુમ ૭૬ નું પાનું ૧૫૬ – (વોલ્યુમ નં. ૫૮, પાના ૨૨૧ – ૨૨૨)				

					અને અનુક્રમે આંક પી. ૧૧૧૩ – એ૩ દ્વારા ચૂકવાયેલ ચેક – (વોલ્યુમ ૫૮, પાના ૨૨૫ – ૨૨૬) છે. તેથી રૂ. ૭,૬૨,૦૦૦/– ની કિંમત બાકાત રાખવાની રહે છે.				
૧૫૯	ઇન્ડિયન બેંક અભિરામપુરમમાં મિલકતોના	૭૬,૦૦,૦૦૦	આંક– પી– ૧૦૫ થી ૧૧૦ (વેચાણ દસ્તા	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી –૪૩ (વોલ્યુમ નં. ૨,	અનુક્રમે શ્રીમતી એન. શશિકલા, જેએસ			ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કર્યા મુજબ રોકડ દ્વારા	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પાના નં. ૯૭૮

	નામે રહેલી લોન ચૂકતે કરવા ના હેતુથી એસ. આર. ઓ. ઉત્તર મદ્રાસ ના દસ્તા વેજ નં. ૨૪૧ /૯૫ થી ૨૫૨ /૯૫ હેઠળ આવરી લેવાયેલ અવેજ સિવાય લુઝ એવન્ યુ મિલકત સંપાદન કરવા નો ખર્ચ (શ્રીમતી એન. શશિક		વેજ) (વોલ્ યુમ નં. ૨૨, પાના ૯૭– ૧૩૬) અને આંક– પી– ૧૧૧ થી આંક– પી– ૧૨૧ (ચલણ) (વોલ્ યુમ નં. ૨૨, પાના ૧૩૭ – ૧૪૯)	પાના ૨૦૪ – ૨૧૪, ૨૯.૧ .૨૦૦ ૩ ના રોજ ઊલટ તપાસ)	હાઉસિંગ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ , આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ, જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ, વી.એન. સુધાકરન અને જે. ઈલાવરાસીન ા. નામે લુઝ ચર્ચનો ૧/૬ હિસ્સો . રોકડ માં આપેલ હોવાનું જણા			ચૂકવવામાં આવેલ વધારાની રકમ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી નથી. વોલ્યુમ ૮ ના પાના ૧૬૭૩ – ૧૬૮૦, ફકરો ૭૭.૮	

	લા) – આંક– પી– ૧૦૫				વેલ રૂ. ૭૬,૦૦,૦૦૦/– ની સમગ્ર રકમ બાકાત રાખવાની રહે છે.				
૧૬૮	૧૬૮	૪૦,૧૯૭		ડીવીએસી મુજબ તપાસ સમય ગાળા દરમિયાન એ–૨ દ્વારા એનેક્ષર ૨ માં દર્શાવેલ ક્રમ નં. ૩૪ થી ૪૮ ની આઈટમ રૂ. ૩,૪૯,૬૮૩/– માં ખરીદવામાં				વોલ્યુમ ૭ ના પાના ૧૬૪૯, ફકરો ૭૫.૬૪ – આઈટમોનું પુનરાવર્તન થયું હોવાની નોંધ લેવાઈ નથી.	

				આવી હતી. આ જ આઇટમો એ–૨ દ્વારા મેડો એગ્રો ફાર્મ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડને રૂ. ૨,૯૦,૦૦૦/– માં વેચવામાં આવે છે અને તે જ એનેક્ષર – ૨ ની આઇટમ નં. ૧૬૮ અને ૧૬૯ તરીકે ફરીથી દર્શાવેલ છે.					
૧૬૯	૧૬૯	૪૦,૧૯૭			આ આઇટમો ૧૬૮				

					અને ૧૬૯ ને એનેક્ષ ૨–૨ માંથી ૨૬ કરવા ની જરૂર છે. માત્ર ક્રમ નં. ૩૪ થી ૪૮ ની આઈટ મોનું મૂલ્ય જાળવ ી રાખવા નું છે અને રૂ. ૮૦,૩ ૯૪/ – ની કિંમત ધરાવ તી આઈટ મ નં. ૧૬૮ અને ૧૬૯ એનેક્ષ ૨ ૨ માંથી				

					રદ કરવા ની રહે છે.				
૧૭૩	કડલૂર માં ઇન્ડો –દોહા કેમિક લ્સ એન્ડ ફાર્માસ્ યુટિક લ્સ લિ.ના સંપાદ ન તરફન ો ખર્ચ (૧) શ્રી અય્યા દુરાઈ, ઇન્ડો દોહા ફાર્માસ્ યુટિક લ્સના પ્રમોટ ર રૂ. ૩૫,૪ ૫,૦૦ ૦/– (૨) ઇન્ટર ફેસ કેપિટ લ માર્કેટ	૮૬,૯ ૧,૦૦ ૦		ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી –૮૪ (વોલ્ યુમ નં. ૪, પાના ૩૨– ૪૨, પાના ૩૮ પર) વધુ ઊલટ તપાસ રૂ. ૫,૦૦ ,૦૦૦ /– ની કોઈ રોકડ ચૂકવ ણી ન હોવાનું દર્શાવ વા જશે	બચાવ પક્ષ મુજબ મૂલ્ય રૂ. ૮૧,૯ ૧,૦૦ ૦/– છે, તેથી રૂ. ૫,૦૦ ,૦૦૦ /– નું વિવા દિત મૂલ્ય જે રોકડ માં ચૂકવા યું હોવાન ો આક્ષે પ છે તેને બાકા ત રાખવા નું રહે છે.		સંદર્ભ ફેર– તપાસ પાનું ૪૧, વોલ્યુ મ નં. ૪	વોલ્યુ મ ૮ ના પાના ૧૯૨ ૭– ૧૯૩ ૫, ફકરો ૯૪– ૯૪.૮ , વોલ્યુ મ નં. ના પાના ૧૯૩ ૦ નું કોઈ મૂલ્યાં કન નથી	વોલ્યુ મ નં. ૪ નું પાના નં. ૯૭૯

	શેરો માટે રૂ. ૨૪,૦૫,૦૦૦/– (૩) ઇન્ડ બેંકને – રૂ. ૨૭,૪૧,૦૦૦/–								
૧૭૪	૫–એ, બી, અને સી ઇસ્ટ કોસ્ટ નીલંકરઈ ચેન્નાઈ – ૪૧ ખાતેન ા મકાન માં નવું/ વધારા નું બાંધક ામ (સંદર્ભ દસ્તા વેજ નં. ૪૭૫ ૨/૯	૮૦,૭૫,૦૦૦	આંક પી–૬૭૩ (વોલ્ યુમ નં. ૩૫, પાના ૭૦–૧૭૧)	ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી – ૧૧૭ (વોલ્ યુમ નં. ૫, પાના ૮૬, ઊલટ તપાસ ૧૦૮ – ૧૦૯, પુનઃબ ોલા વ્યા ૧૧૬) જુઓ બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૫ (વોલ્ યુમ	પૂર્વગ્ર હ વિના : (સ્વી કારવા ની રકમ રૂ. ૪૦,૩૯,૦૧૯/– છે) અને તેથી રૂ. ૪૦,૩૫,૯૮૧/– ની બાકી રકમ બાકા ત રાખવા ની રહે	આંક ડી–૩૦૬ (પાના ૧૨૨ – ૧૬૮ @ ૧૬૩, વોલ્યુ મ ૧૫૭) ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાન માં લેવાયું નથી	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્ યુમ નં. ૯૨, પાના ૨૦૩ – ૨૧૧)	વોલ્યુ મ ૭ ના પાના ૧૬૮ ૩– ૧૬૮, ફકરો ૭૮.૧ . ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીના એ તર્ક સાથે સંમત છે કે ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી	વોલ્યુ મ નં. ૪ ના ૮૮૯ નું પાના નં. ૮૬૬

	૩ એસ આર ઓ અડચા ૨) (શશિ એન્ટર પ્રાઇ ઝિસ)			નં. ૯૧, પાના ૧૮૧)	છે.			છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% નો ઘટાડો મંજૂર કર્યો છે. તેથી બાંધક ◌ામન ◌ા ખર્ચ અંગેન ◌ા ફરિયા દપક્ષ ના પુરાવા સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે. વોલ્યુ મ નં. ૭ માં પાના ૧૭૫ ૫– ૫૬ જુઓ	
૧૭૬	ચેંગલ પટ્ટુ અન્ના જિલ્લા ના પૈયાનુ	૧,૨૫ ,૯૦, ૨૬૧	આંક પી– ૯૬ થી આંક પી–	ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી – ૧૦૭,	મિલક ત મકાન સાથે ખરીદ વામાં	આંક ડી– ૨૫૧ (પાના ૩ થી ૯,	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૮૩ (વોલ્ યુમ	વોલ્યુ મ ૭ ના પાના ૧૬૮ ૯–	વોલ્યુ મ નં. ૪ ના પાના નં. ૮૬૬

	રમાં ફાર્મ હાઉસ બંગલા ઓમાં નવું/ વધારા નું બાંધક ામ (શ્રીમ તી એન. શશિક લા)		૧૦૩ (વોલ્ યુમ ૨૨– પાના ૫૦ – ૫૫; ૫૬ – ૬૧;૬ ૨ – ૬૭; ૬૮ – ૭૧; ૭૨ – ૭૬; ૭૭– ૮૦; ૮૧– ૮૫ અને ૮૬– ૯૧) આંક પી– ૬૬૨ (વોલ્ યુમ નં. ૩૪, પાના ૩૧– ૮૭)	વોલ્યુ મ ૪, પાના ૨૧૭ – ૨૫૩, પાના ૨૨૧ પર)	આવી હતી અને તપાસ સમય ગાળા દરમિ યાન કોઈ નવું બાંધક ામ કરવા માં આવ્યું નથી. તેથી રૂ. ૧,૨૫ ,૯૦, ૨૬૧ ની સંપૂર્ણ રકમ બાકા ત રાખવા ની રહે છે.	વોલ્યુ મ– ૧૫૬) થી આંક ડી– ૨૫૭ (પાના ૧૯ થી ૨૦, વોલ્યુ મ – ૧૫૬) આંક– ડી– ૨૫૪ (પાના નં. ૧૪ અને ૧૫, વોલ્યુ મ નં. ૧૫૬) ધ્યાન માં લેવાયું નથી	નં. ૯૨, પાના ૨૩– ૩૫) બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૩ (વોલ્ યુમ નં. ૯૨ પાના ૨૧૨ – ૨૧૭) બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ વોલ્યુ મ નં. ૯૨– પાનું ૨૨૪ વોલ્યુ મ નં. ૭ ના પાના ૧૬૯ પ માં આંક નકારી કાઢ્યા છે	૧૬૯ ૬, ફકરો ૭૮.૨ . ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીના એ તર્ક સાથે સંમત છે કે ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% નો ઘટાડો મંજૂર કર્યો છે. તેથી બાંધક ામન ો ખર્ચ અંગેન ો ફરિયા દપક્ષ ના	થી ૮૮૯

								પુરાવા સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૭૭	મકાન નં. ૪૮ જવાહરલાલ નેહરુ રોડ, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એસ્ટેટ ગિન્ડી એક્કાડુથાંગલ ચેન્નાઈ ખાતે મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ (શાસ્ત્રી નટ્સ પ્લેટ્સ)	૨,૧૩,૬૩,૪૫૭	આંક પી–૬૬૩ (વોલ્યુમ નં. ૩૪ પાના ૮૮–૧૦૪) અને આંક પી–૪૧ (એમ ઓયુ) (વોલ્યુમ નં. ૧૪, પાના ૧૦૭–૧૧૨)	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૦૭, વોલ્યુમ ૪, પાના ૨૧૭–૨૫૩)	કારણ કે મિલકત આંજનેય પ્રિન્ટર્સની માલિકીની નથી અને તે શાસ્ત્રી નટ્સ પ્લેટ્સની માલિકીની છે. તેથી રૂ. ૨,૧૩,૬૩,૪૫૭/– ની સંપૂર્ણ રકમ બાકાત રાખવા પાત્ર છે.	આંક ડી–૨૩૯ થી આંક ડી–૨૪૩ (પાના ૧૨૪–૧૩૨; ૧૩૩–૧૩૪; ૧૩૫–૧૩૭; ૧૩૮–૧૪૦ અને ૧૪૧, વોલ્યુમ નં. ૧૫૩) આંક ડી–૨૭૭, પાના ૧૧૮–૧૨૯ @	બચાવ પક્ષના સાક્ષી–૮૯ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પાના ૨૦૩–૨૧૧)	વોલ્યુમ ૭ ના પાના ૧૬૯૬–૧૭૦૧, ફકરો ૭૮.૩. ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીના એ તર્ક સાથે સંમત છે કે ફરિયાદપક્ષે બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% નો	વોલ્યુમ નં. ૪ ના પાના નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

						પાનું ૧૨૫, વોલ્યુમ ૧૫૬ – (રિટર્ન) ચૂકવેલ ભાડા માટે પી એન્ડ એલ ખાતું		ઘટાડો મંજૂર કર્યો છે. તેથી બાંધકામ. ખર્ચ અંગેના. ફરિયાદપક્ષના પુરાવા સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૭૮	ડી.નં. ૩/૧/૮સી – વેડુવંકેની ચેન્નાઈ ખાતેના. રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ (ગ્રીન	૧,૫૨,૫૯,૦૭૬	આંક પી–૬૪૩ (વોલ્યુમ નં. ૩૩, પાના ૨૮–૬૩) સંદર્ભિત પરંતુ ધ્યાનમાં લેવાયું નથી વોલ્યુમ નં.	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી –૯૮ (વોલ્યુમ નં. ૪, પાના ૧૪૮ – ૧૭૯) પાના ૧૫૧ પર	પૂર્વગ્રહ વિના: (સ્વીકારવાની રકમ રૂ. ૧,૦૨,૪૭,૨૮૬/– છે) અને તેથી રૂ. ૫૦,૧૧,૭૯	આંક ડી–૩૦૬ (પાના ૧૨૨ – ૧૬૮, વોલ્યુમ ૧૫૭)	બચાવપક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પાના ૨૨૩ – ૨૩૦) બચાવપક્ષના સાક્ષી –૭૬ (વોલ્યુમ નં.	વોલ્યુમ ૭ ના પાના ૧૭૦૧–૧૭૦૫, ફકરો ૭૮.૪. ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીના એ તર્ક સાથે સંમત છે કે	વોલ્યુમ નં. ૪ ના પાના નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

	ફાર્મ હાઉસ)		૭ નું પાનું ૧૭૦ ૧		૦/– ની બાકી રકમ બાકા ત રાખવા ની રહે છે		૯૧, પાના ૧૯૧ – ૨૦૪)	ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% નો ઘટાડો મંજૂર કર્યો છે. તેથી બાંધક ામન ા. ખર્ચ અંગેન ા. ફરિયા દપક્ષ ના પુરાવા સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૮૦	ચેંગાઈ એમજી આર જિલ્લા માં	૫,૪૦ ,૫૨, ૨૯૮	આંક પી– ૬૬૧ (વોલ્ યુમ	ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી –	(સ્વી કારવા ની રકમ રૂ.	આંક ડી– ૩૦૬ (પૃષ્ઠ ૧૨૨	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્	વોલ્યુ મ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૦	વોલ્યુ મ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં.

	સિરુથ ાવુર ખાતે વૈભવી બંગલા માં નવું વધારા નું બાંધક ામ		નં. ૩૪, પૃષ્ઠ ૧–૩૦)	૧૦૭ (વોલ્ યુમ નં. ૪, પૃષ્ઠ ૨૧૭ – ૨૫૩) પૃષ્ઠ ૧૩૩ પર ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી – ૨૨૦ (વોલ્ યુમ નં. ૧૦, પૃષ્ઠ ૧૩૨, ૧૬૧)	૧,૨૫ ,૦૬, ૩૦૫ /– છે) અને તેથી રૂ. ૪,૧૫ ,૪૫, ૯૯૩ /– ની બાકી રકમને બાકા ત રાખવા ની છે	– ૧૬૮, વોલ્યુ મ ૧૫૭)	યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૨૩ – ૨૩૦) બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૮૩ (વોલ્ યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૫– ૩૫)	૭– ૧૭૦ ૯, ફકરો ૭૮.૬ . ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધક ામન ા ખર્ચ અંગેન ા ફરિયા દપક્ષ	૮૬૬ થી ૮૮૯

								ના પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે. ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૦૭ ના પુરાવા અવિશ્વસનીય છે.	
૧૮૩	સૈદાપેટ તાલુકા (જે ફાર્મ હાઉસ), શોલિંગનલ્લુર, સી શેલ એવેન્યુ નં. ૨/૧ – બી –૩ એપાર્ટમેન્ટ ખાતે મકાન માં	૮૦,૩૬,૮૬૮	આંક પી–૬૬૯ (વોલ્યુમ નં. ૩૪, પૃષ્ઠ ૧૮૧ – ૨૩૦)	પૃષ્ઠ ૩૯ પર ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી – ૧૧૬ (વોલ્યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૩૪–૮૫)	પૂર્વગ્રહ વિના : (સ્વીકારવા ની રકમ રૂ. ૪૮,૧૦,૬૭૦/– છે) અને તેથી રૂ. ૩૨,૨૬,૧૯૮/– ની બાકી	આંક ડી–૩૦૬ (વોલ્યુમ ૧૫૭, પૃષ્ઠ ૧૫૭ પર પૃષ્ઠ ૧૨૨ – ૧૬૮) ધ્યાન માં લેવાયેલ નથી	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૨૩ – ૨૩૦) બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૯ (પૃષ્ઠ ૨૨૨ – ૨૩૭, વોલ્યુ	વોલ્યુમ VII, પૃષ્ઠ ૧૭૨૦–૧૭૨૨, ફકરો ૭૮.૯. ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

	નવું વધારા નું બાંધક ામ				રકમને બાકા ત રાખવા ની છે		મ ૯૧)	ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધક ામન ા. ખર્ચ અંગેન ા. ફરિયા દપક્ષ ના પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૮૪	ચેન્નાઈ , માયલ ાપોર , પદ્મમ	૮,૦૦ ,૦૦૦	આંક પી– ૬૭૦ (વોલ્ યુમ નં.	પૃષ્ઠ ૪૦ પર ફરિયા દપક્ષ ના	પૂર્વગ્ર હ વિના : (સ્વી કારવા	પૃષ્ઠ ૧૮૬ પર આંક ડી– ૨૨૬	પૃષ્ઠ ૧૦૯ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી	વોલ્યુ મ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૨ ૩–	વોલ્યુ મ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬

	લ સ્ટ્રીટ, ડોર નં. ૧૯ ખાતે મકાન માં નવું વધારા નું બાંધક ામ (જયા પબ્લિ કેશન)		૩૫, પૃષ્ઠ ૧–૧૫)	સાક્ષી – ૧૧૬ (વોલ્યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૩૪–૮૫)	ની રકમ રૂ. ૬,૪૨,૨૯૦/– છે) અને તેથી રૂ. ૧,૫૭,૭૧૦/– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવા ની છે	(પૃષ્ઠ ૧૮૫ – ૧૮૬, વોલ્યુમ ૧૧૪)	–૮૮ (પૃષ્ઠ ૧૦૫ – ૧૭૬, વોલ્યુમ નં. ૯૨)	૧૭૨ ૭, ફકરો ૭૮.૧૦. ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધક ામન ા. ખર્ચ અંગેન ા. ફરિયા દપક્ષ ના.	થી ૮૮૯

								પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૮૫	ચેન્નાઈ – ૧૭, ટી નગર, પદ્મનાભ સ્ટ્રીટ, ડોર નં. ૨૧ ખાતે રહેણાંક મકાન માં નવું વધારાનું બાંધકામ (આંજનેય પ્રિન્ટર્સ)	૨૦,૪૩,૦૦૦	આંક પી–૬૬૬ (વોલ્યુમ નં. ૩૪, પૃષ્ઠ ૧૧૩ – ૧૩૯)	પૃષ્ઠ ૩૬ પર ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી – ૧૧૬ (વોલ્યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૩૪–૮૫)	પૂર્વગ્રહ વિના : (બાંધકામ માટે ખર્ચવા માં આવેલી સ્વીકારવાની રકમ રૂ. ૧૯,૦૫,૮૬૮/– છે) અને તેથી રૂ. ૧,૩૭,૧૩૨/– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવા ની છે	આંક ડી–૨૭૭ (વોલ્યુમ ૧૫૬, પૃષ્ઠ ૧૨૮ પર પૃષ્ઠ ૧૧૮ – ૧૨૯) જમીન ના મૂલ્ય સહિત મિલકતનું મૂલ્ય રૂ. ૩૫૦ ૨૦૧૮/– છે ધ્યાન માં લેવાયેલ નથી	પૃષ્ઠ ૨૨૪ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૯ (પૃષ્ઠ ૨૨૨ – ૨૩૭, વોલ્યુમ નં. ૯૧) પૃષ્ઠ ૧૨૭ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૮૮ (પૃષ્ઠ ૧૦૫ – ૧૭૬, વોલ્યુમ નં. ૯૨)	વોલ્યુમ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૨૭– ૧૭૨૯, ફકરો ૭૮.૧ ૧. ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયાદપક્ષે બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કર્યો નથી છતાં એકંદર	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

								ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધક ામન ા. ખર્ચ અંગેન ા. ફરિયા દપક્ષ ના પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૮૬	ચેન્નાઈ , અન્ના નગર, નં. ૧/૬ ૬ ખાતે રહેણાંક મકાન માં નવું વધારા નું બાંધક ામ વોલ્યુ	૨૪,૮૩,૭૫૯	આંક પી–૬૪૧ (વોલ્યુમ નં. ૩૩, પૃષ્ઠ ૩–૧૭)	પૃષ્ઠ ૧૪૮, ૧૪૯ અને ૧૫૦ પર ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી –૯૮ (વોલ્યુમ નં. ૪, પૃષ્ઠ ૧૪૮ –	ધ્યાન માં લેવાનું મૂલ્ય રૂ. ૧૩,૮૫,૩૬૧/– છે. તેથી રૂ. ૧૦,૯૮,૩૯૮/– ની રકમને બાકા	આંક ડી–૩૦૬ (પૃષ્ઠ ૧૨૨ – ૧૬૮, વોલ્યુમ ૧૫૭)	પૃષ્ઠ ૧૯૩ – ૧૯૫ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૬ (વોલ્યુમ નં. ૯૧, ૨૦૪, પૃષ્ઠ ૧૯૧ –	વોલ્યુમ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૨ ૯– ૧૭૩ ૦, ફકરો ૭૮.૧ ૨. ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીની એ દલીલ	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

	મ નં. ૧ ના પૃષ્ઠ ૪૫ પર એનેક્ષ ૨ II ની આઇટ મ નં. ૨૪			૧૭૯)	ત રાખવા ની છે.		૨૦૪) બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્ યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૨૩ થી ૨૩૦)	સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધક ામન ા. ખર્ચ અંગેન ા. ફરિયા દપક્ષ ના પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે. ૩૧૩ સીઆ રપીસી	

								હેઠળ કોઈ પ્રશ્નો નથી.	
૧૮૭	ચેન્નાઈ ૧૭, ટી નગર, મુરુગેસન સ્ટ્રીટ, ડોર નં. ૫ માં મકાન માં નવું વધારા નું બાંધક ામ (જે. રિયલ એસ્ટેટ)	૧૦,૯૨,૮૨૮	આંક પી–૬૪૨ (વોલ્યુમ નં. ૩૩, પૃષ્ઠ ૧૮–૨૭)	પૃષ્ઠ ૧૫૨ અને ૧૫૩ પર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી –૯૮ (વોલ્યુમ નં. ૪, પૃષ્ઠ ૧૪૮ – ૧૭૯)	પૂર્વગ્રહ વિના : (સ્વીકારવા ની રકમ રૂ. ૫,૪૭,૧૦૨/– છે) અને તેથી રૂ. ૫,૪૫,૭૨૬/– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવા ની છે	આંક ડી–૩૦૬ (પૃષ્ઠ ૧૨૨ – ૧૬૮, વોલ્યુમ ૧૫૭) ધ્યાન માં લેવાયેલ નથી	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૨૩ – ૨૩૦) પૃષ્ઠ ૧૯૧ અને ૧૯૨ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૬ (પૃષ્ઠ ૧૯૧ – ૨૦૪, વોલ્યુમ નં. ૯૧)	વોલ્યુમ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૩૦ – ૧૭૩૧, ફકરો ૭૮.૧૩. ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયાદપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

								કર્યો. તેથી બાંધક ◌ામન ◌ા ખર્ચ અંગેન ◌ા ફરિયા દપક્ષ ના પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૮૮	ન્યુ મહાબ લીપુર મ રોડ (જે. ફાર્મ હાઉસ) માં નં. ૧/૨ ૪૦ ઇંજિબા ક્કમ ખાતે કેમ્પસ માં રહેણાં ક મકાન માં (૪ નંગ)	૫૩,૧ ૧,૦૦ ૦	આંક પી– ૬૬૮ (વોલ્ યુમ નં. ૩૪, પૃષ્ઠ ૧૫૧ – ૧૮૦)	પૃષ્ઠ ૩૭ પર ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી – ૧૧૬ (વોલ્ યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૩૪– ૮૫)	પૂર્વગ્ર હ વિના : (સ્વી કારવા ની રકમ રૂ. ૨૯,૮ ૨,૩૯ ૨/– છે) અને તેથી રૂ. ૨૩,૨ ૮,૬૦ ૮/– ની બાકી	આંક ડી– ૩૦૬ (પૃષ્ઠ ૧૨૨ – ૧૬૮, વોલ્યુ મ ૧૫૭) ધ્યાન માં લેવાયે લ નથી	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્ યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૨૩ – ૨૩૦) પૃષ્ઠ ૨૦૩ અને ૨૦૪ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૨	વોલ્યુ મ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૩ ૧ – ૧૭૩ ૨, ફકરો ૭૮.૧ ૪. ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે	વોલ્યુ મ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

	નવું વધારાનું બાંધકામ				રકમને બાકાત રાખવાની છે		(વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૦૩ – ૨૧૧) પૃષ્ઠ ૨૨૮ અને ૨૨૯ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૯ (વોલ્યુમ નં. ૯૧, પૃષ્ઠ ૨૨૨ – ૨૩૭)	ફરિયાદપક્ષે બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધકામના ખર્ચ અંગેના ફરિયાદપક્ષના પુરાવાને સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૮૯	ચેન્નાઈ, અક્કરાઈ, મર્ફી સ્ટ્રીટ	૨૦,૩૮,૯૫૯	આંક પી–૬૪૪ (વોલ્યુમ નં.	પૃષ્ઠ ૧૫૨ – ૧૫૩ પર ફરિયા	પૂર્વગ્રહ વિના : (સ્વીકારવા	આંક ડી–૩૦૬ (પૃષ્ઠ ૧૨૨ –	બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૫ (વોલ્યુમ	વોલ્યુમ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૩૨ –	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬

	નં. I ખાતે રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધારાનું બાંધકામ (જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ)		૩૩, પૃષ્ઠ ૬૪–૮૫)	દપક્ષના સાક્ષી –૯૮ (વોલ્યુમ નં. ૪, પૃષ્ઠ ૧૪૮ – ૧૭૯)	ની રકમ રૂ. ૧૩,૩૧,૧૮૫/– છે) અને તેથી રૂ. ૭,૦૭,૭૭૪/– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવાની છે	૧૬૮, વોલ્યુમ ૧૫૭) ધ્યાનમાં લેવાયેલ નથી	નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૨૨૩ – ૨૩૦) પૃષ્ઠ ૧૯૭ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૬ (પૃષ્ઠ ૧૯૧ – ૨૦૪, વોલ્યુમ નં. ૯૧) પૃષ્ઠ ૨૦૪ અને ૨૦૮ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૯૨ (પૃષ્ઠ ૨૦૩ – ૨૧૧, વોલ્યુમ નં. ૯૨)	૧૭૩૩, ફકરો ૭૮.૧ પ. ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયાદપક્ષે બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધકામનો ખર્ચ અંગેનો ફરિયાદપક્ષના	થી ૮૮૯

								પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૯૦	ચેન્નાઈ ૩૨, ગિંડી, થિરુ વિકા ઇન્ડસ્ ટ્રીયલ એસ્ટેટ , ગણપ તિ કોલો ની, પ્લોટ નં. એસ– ૭, સર્વે નં. ૩૨/ ૨–૪ ખાતે મકાન માં નવું/ વધારા નું બાંધક ામ (જયા પબ્લિ કેશન)	૩૯,૩ ૪,૦૦ ૦	આંક પી– ૬૭૭ (વોલ્ યુમ નં. ૩૫, પૃષ્ઠ ૨૭૭ – ૩૨૦)	પૃષ્ઠ ૯૪, ૧૦૩ અને ૧૦૪ પર ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી – ૧૧૭ (વોલ્ યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૮૬– ૧૧૭)	પૂર્વગ્ર હ વિના : (સ્વી કારવા ની રકમ રૂ. ૩૨,૯ ૪,૮૩ ૪/– છે) અને તેથી રૂ. ૬,૩૯ ,૧૬૬ /– ની બાકી રકમને બાકા ત રાખવા ની છે	પૃષ્ઠ ૧૮૬ પર આંક ડી– ૨૨૬ (પૃષ્ઠ ૧૮૫ – ૧૮૬, વોલ્યુ મ ૧૧૪) ધ્યાન માં લેવાયે લ નથી	પૃષ્ઠ ૧૦૯ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૮૮ (વોલ્ યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ નં. ૧૦૫ – ૧૭૬)	વોલ્યુ મ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૩ ૩– ૧૭૩ ૫, ફકરો ૭૮.૧ ૬. ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીની એ દલીલ સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર	વોલ્યુ મ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

								ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધક ામન ા. ખર્ચ અંગેન ા. ફરિયા દપક્ષ ના. પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૧૯૧	ચેન્નાઈ – ૩૨, ગિંડી ઇન્ડસ્ ટ્રીયલ એસ્ટેટ , એમએ ફ ૯ ખાતે વર્ક્સ શેડ માટે છત બદલ વી	૧૪,૧ ૭,૫૩ ૮	આંક પી– ૬૭૪ (વોલ્ યુમ નં. ૩૫, પૃષ્ઠ ૧૭૨ – ૨૨૫)	પૃષ્ઠ ૧૦૨, ૧૦૯ અને ૧૧૦ પર ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી – ૧૧૭ (વોલ્ યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૮૬–	પૂર્વગ્ર હ વિના : (સ્વી કારવા ની રકમ રૂ. ૪,૭૬ ,૫૨૫ /– છે) અને તેથી રૂ. ૯,૪૧	પૃષ્ઠ ૧૦૮ પર આંક ડી– ૨૭૨ (વોલ્ યુમ ૧૫૬, પૃષ્ઠ ૧૦૩ – ૧૧૨,) ધ્યાન માં લેવાયે	પૃષ્ઠ ૧૦૮ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૮૮ (પૃષ્ઠ ૧૦૫ – ૧૭૬, વોલ્યુ મ નં. ૯૨) પૃષ્ઠ ૧૮૩ અને	વોલ્યુ મ VII ના પૃષ્ઠ ૧૭૩ ૫ – ૧૭૩ ૬, ફકરો ૭૮.૧ ૭. ટ્રાયલ કોર્ટ આરો પીની એ દલીલ	વોલ્યુ મ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

	અને મકાન માં નવું વધારા નું બાંધક ામ (શશિ એન્ટર પ્રાઈઝ ીસ)			૧૧૭)	,૦૧૩ /– ની બાકી રકમને બાકા ત રાખવા ની છે	લ નથી	૧૮૪ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી –૭૫ (વોલ્ યુમ નં. ૯૧, પૃષ્ઠ ૧૮૦ – ૧૯૧)	સાથે સંમત થાય છે કે ફરિયા દપક્ષે બાંધક ામન ો ખર્ચ સાબિ ત કર્યો નથી છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો. તેથી બાંધક ામન ો. ખર્ચ અંગેન ો. ફરિયા દપક્ષ ના પુરાવા ને સંપૂર્ણ પણે નકારી કાઢવા પાત્ર છે.	
૨૪૨	ટીએસ આર	૨,૯૯ ,૮૪૫	એનેક્ષ ૨ - I	(ચેક સમય					

	૩૩૩ સ્વરાજ મઝદા વાન		ની આઇટમ ૨૨ માં દર્શાવેલ	ગાળા પહેલા પ્રાપ્ત કરેલ. તેથી રૂ. ૨,૯૯,૮૪૫/- ની આખી રકમને બાકાત રાખવાની છે)					
૨૪૯	(ટીએન-૦૧-૦૯-એફ-૩૭૪૪) (ટ્રેક્સ જીપ)	૨,૯૬,૧૯૧		પૃષ્ઠ ૫૮ પર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી -૫૯ (વોલ્યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૫૭-૬૧) (ચૂકવણી સ્વીકારતા નથી) પૃષ્ઠ ૧૦૨ પર ફરિયા	વાહનની ખરીદી માટે કોઈ રકમ ચૂકવવામાં આવી ન હોવાથી રૂ. ૨,૯૬,૧૯૧/- ની આખી રકમને બાકાત રાખવાની છે.		-	વોલ્યુમ VII ના પૃષ્ઠ ૧૮૦૭-૧૮૧૬, ફકરો ૮૩-૮૩.૧૪. વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરેલ નથી	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

				દપક્ષ ના સાક્ષી –૬૯ (વોલ્યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૧૦૦ – ૧૦૭)					
૨૫૪	ટીએન ૦૯ બી ૬૯૬ ૬ (મેટલ ક્રિંગ)	૨,૦૩ ,૯૭૯	આંક પી– ૨૪૨ (વોલ્યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૪૦ – ૪૨) આંક પી– ૨૮૮ (વોલ્યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૧૧૫)	ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી –૫૯ (વોલ્યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૫૭) જુઓ પૃષ્ઠ ૧૦૩ પર ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી –૬૯ (વોલ્યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૧૦૦ – ૧૦૭)	આંક પી– ૨૮૮ મુજબ વાહન ચેક સમય ગાળા પહેલા ૧૯.૪ .૧૯૯ ૧ ના રોજ એઆ ઈએડી એમકે દ્વારા ખરીદ વામાં આવ્યું હતું. સદર વાહન ૧૨.૫ .૧૯૯ ૨ ના રોજ આરો પી નં.			વોલ્યુમ VII ના પૃષ્ઠ ૧૮૦ ૭– ૧૮૧ ૬, ફકરો ૮૩ – ૮૩.૧ ૪ – ચર્ચા અને તારણ ો.	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

					૧ દ્વારા સેકન્ડ હેન્ડ તરીકે ખરીદ વામાં આવ્યું હતું અને આરો પી નં. ૧ પાસેથ ી, સદર વાહન ૨૨.૩ .૧૯૯ ૫ ના રોજ મેટલ ક્રિંગ દ્વારા ખરીદ વામાં આવ્યું હતું. તેથી સેકન્ડ હેન્ડ વાહન માટે ફરિયા દપક્ષ દ્વારા નક્કી કરાયે લ મૂલ્ય વાજબ				

					ી નથી અને તેથી રૂ. ૨,૦૩,૯૭૯/- ના સંપૂર્ણ મૂલ્ય ને રદ કરવા નું છે				
૨૫૬	ટીએન ૦૯ બી ૬૫૬૫ (મર્સિડીઝ બેન્ઝ કાર ઇમ્પોર્ટેડ) (જયા પબ્લિકેશન)	૯,૧૫,૦૦૦	આંક પી-૨૭૯ (વોલ્યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૧૦૩) આંક પી-૧૯૦૩ (વોલ્યુમ નં. ૬૩, પૃષ્ઠ ૫૭-૧૦૫, પૃષ્ઠ ૭૪ - રૂ. ૬૦૦ ૦૦૦ અને	પૃષ્ઠ ૧૦૨ પર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી -૬૯ (વોલ્યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૧૦૦ - ૧૦૭)	પૂર્વગ્રહ વિના : (સ્વીકારવા ની રકમ રૂ. ૬,૭૬,૦૦૦/- છે) અને તેથી રૂ. ૨,૩૯,૦૦૦/- ની બાકી રકમને બાકાત રાખવા ની છે	ડી-૨૨૦ - આઈટી રિટર્ન (વોલ્યુમ નં. ૧૧૪, પૃષ્ઠ ૯૪ પર પૃષ્ઠ ૭૯-૯૭) ધ્યાન માં લેવાયેલ નથી	પૃષ્ઠ ૧૦૮ પર બચાવ પક્ષના સાક્ષી -૮૮ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ નં. ૧૦૫ - ૧૭૬) ધ્યાન માં લેવાયેલ નથી	વોલ્યુમ VII ના પૃષ્ઠ ૧૮૦૭ - ૧૮૧૬, ફકરો ૮૩-૮૩.૧૪ - ચર્ચા અને તારણ ો.	વોલ્યુમ નં. IV ના પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

			રૂ. ૭૬૦ ૦૦ ની એન્ટ્રી માટે પૃષ્ઠ ૭૫)		આંક પી– ૧૯૦ ૩– જેપી નું બેંક સ્ટેટમે ન્ટ				
૨૫૭	ટીએન ૦૯ બી ૬૯૭ ૫ (બજા જ ટેમ્પો વાન) (મેટલ ક્રિંગ)	૨,૦૩ ,૯૭૯	આંક પી.– ૨૪૧ (વોલ્ યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૩૯– ૪૦) આંક પી.– ૨૮૭ (વોલ્ યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૧૧૪)	ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી ૫૯ (વોલ્ યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૫૭– ૬૧, પૃષ્ઠ ૫૮ પર) ફરિયા દપક્ષ ના સાક્ષી ૬૯ (વોલ્ યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૧૦૦ – ૧૦૭, પૃષ્ઠ ૧૦૩ પર)	આંક પી.– ૨૪૧ મુજબ , એઆ ઇએડી એમકે દ્વારા ચેક પિરિય ડ પહેલાં ૧૮.૦ ૪.૧૯ ૯૧ ના રોજ વાહન ખરીદ વામાં આવ્યું હતું. સદર વાહન મેટલ ક્રિંગ દ્વારા સેકન્ડ હેન્ડ ખરીદ વામાં			ફકરો ૮૩– ૮૩.૧ ૪, વોલ્યુ મ ૭ નું પૃષ્ઠ ૧૮૦ ૭ – ૧૮૧ ૬ – ચર્ચા અને તારણ ો.	વોલ્યુ મ નં. ૪ નું પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

					આવ્યું હતું. ફરિયાદપક્ષના આક્ષેપ મુજબ વાહન ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યું ન હતું તેથી વાજબી નથી અને રૂ. ૨,૦૩,૯૭૯/- ની પૂરી રકમને બાકાત રાખવાની રહેશે.				
		વાહનનું મૂલ્યાંકન :– ૧. રૂ. ૧,૨૯,૪૦૩							

		.૩૫ ૨. આરોપી દ્વારા સાબિત થયેલ							
૨૫૯	જયા પબ્લિકેશન્સના નામે કેનેરા બેંક, માયલાપોરમાં ફિક્સ ડિપોઝીટ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧	૧,૪૯,૫૪૪	આંક પી.– ૧૯૨૧ વોલ્યુમ નં. ૬૩, પૃષ્ઠ ૧૨૦ – ૧૨૧)	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ પૃષ્ઠ ૧૪૨, વોલ્યુમ નં. ૯	આંક મુજબ રકમ એ ચેક પિરિયડ પહેલાં મૂકવામાં આવેલી ફિક્સ ડિપોઝીટનું રિન્યુઅલ છે અને તેથી રૂ. ૧,૪૯,૫૪૪/– ની પૂરી રકમને બાકાત રાખવાની રહેશે.			ફકરો ૮૧, વોલ્યુમ ૭ નું પૃષ્ઠ ૧૭૯ ૧– ૧૭૯ ૫.	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

૨૬૧	જયા પબ્લિકેશન્સના નામે કેનેરા બેંક, મૈસુર બ્રાન્ચમાં ફિક્સ ડિપોઝીટ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧	૭૧,૨૧૮	આંક પી.–૧૯૨૨ (વોલ્યુમ નં. ૬૩, પૃષ્ઠ ૧૨૨ – ૧૨૩)	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ પૃષ્ઠ ૧૪૨, વોલ્યુમ નં. ૯	આંક મુજબ રકમ એ ચેક પિરિયડ પહેલાં મૂકવામાં આવેલી ફિક્સ ડિપોઝીટનું રિન્યુઅલ છે અને તેથી રૂ. ૭૧,૨૧૮/– ની પૂરી રકમને બાકાત રાખવાની રહેશે.			ફકરો ૮૧, વોલ્યુમ ૭ નું પૃષ્ઠ ૧૭૯ ૧–૧૭૯ પ.	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯
૨૮૫	મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટ દ્વારા ૩૧.૦૩.૧૯૯૧ ના રોજ	૯,૩૮,૪૬૦	આંક પી.–૧૦૧૪ (વોલ્યુમ નં. ૫૭, પૃષ્ઠ ૧૮૧	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૭૯ (વોલ્યુમ નં. ૭, પૃષ્ઠ ૨૫૩	ચેક પિરિયડ પહેલાં હસ્તગત કરેલ છે, તેથી રૂ.			ફકરો ૭૯, વોલ્યુમ ૭ નું પૃષ્ઠ ૧૭૫ ૬–૧૭૮	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

	મૂલ્યાંકન કર્યા મુજબ ટીએમટી એન. શશિકલાના હોવાનો દાવો કરવા માં આવતા. ૬૨ ઘરેણાં		– ૧૮૩), આંક પી.– ૧૦૧૫ (વોલ્યુમ નં. ૫૭, પૃષ્ઠ ૧૮૪ – ૧૮૫), આંક પી.– ૨૨૦૮ (વોલ્યુમ નં. ૬૯, પૃષ્ઠ ૧૬૪ – ૧૮૭) આંક પી.– ૨૨૦૯ (વોલ્યુમ નં. ૬૯, પૃષ્ઠ ૧૮૮ – ૧૮૯)	– ૨૭૨) ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૭ (વોલ્યુમ નં. ૧૧, પૃષ્ઠ ૪૦–૫૬, પૃષ્ઠ ૪૯ અને ૫૦ ૫૨)	૯,૩૮,૪૬૦/– ની આખી રકમને બાકાત રાખવા ની રહેશે.		૫.	
૨૮૭	મેસર્સ વીબી	૧૭,૫૪,૮૬	આંક પી.–	ફરિયાદપક્ષ	ચેક પિરિય			ફકરો ૭૯,	વોલ્યુમ નં.

	સી ટ્રસ્ટ દ્વારા ૧૬–૧–૧૯૯૨ ના રોજ મૂલ્યાંકન કર્યા મુજબ ટીએમટી શશિકલાના હોવાનું જણા. તા. ૩૪ ઘરેણાં	૮	૧૦૧૬ (વોલ્યુમ નં. ૫૭, પૃષ્ઠ ૧૮૬–૧૮૮) આંક પી.–૨૨૦૮ (વોલ્યુમ નં. ૬૯, પૃષ્ઠ ૧૬૪–૧૮૭), આંક પી.–૨૨૦૯ (વોલ્યુમ નં. ૬૯, પૃષ્ઠ ૧૮૮–૧૮૯)	ના સાક્ષી ૧૭૯ (વોલ્યુમ નં. ૭, પૃષ્ઠ ૨૫૩–૨૭૨)	૬ પહેલાં હસ્તગત કરેલ છે તેથી રૂ. ૧૭,૫૪,૮૬૮/– ની આખી રકમને બાકાત રાખવાની રહેશે.			વોલ્યુમ ૭ નું પૃષ્ઠ ૧૭૫ ૬–૧૭૮ પ.	૪ નું પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯
૨૯૩	ત્યાર બાદ મેસર્સ મેટલ કિંગ માટે	૭,૬૯,૦૦૦	આંક પી.–૬૬૫ (વોલ્યુમ નં.	ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૧૫ (વોલ્	મશીનરી સ્ક્રેપ તરીકે જણાવવામ			ફકરો ૮૪, વોલ્યુમ ૭ નું પૃષ્ઠ	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પૃષ્ઠ નં.

	ખરીદેલ મશીનરી		૩૪, પૃષ્ઠ ૧૧૧ – ૧૧૨)	યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૧૮–૩૩ (તેમણે તેને સ્ક્રેપ વેલ્યુ તરીકે ઉલ્લેખ કર્યો છે) વોલ્યુમ ૫ ના પૃષ્ઠ ૨૬ પર પણ.	ાં આવી છે (તેનું કોઈ મૂલ્ય નથી). તેથી રૂ. ૭,૬૯,૦૦૦/– ની આખી રકમને બાકાત રાખવાની રહેશે.			૧૮૧૬–૧૮૨૩.	૯૭૯
૨૯૪ (આઇટમ નં. ૩૩ નો ભાગ)	ત્યાર બાદ મેસર્સ અંજનેયા પ્રિન્ટર્સ માટે ખરીદેલ મશીનરી	૨,૧૬,૪૨,૦૦૦	આંક પી.–૬૬૪ (વોલ્યુમ નં. ૩૪, પૃષ્ઠ ૧૦૫ – ૧૧૦) આંક પી.–૨૦૮૮ (વોલ્યુમ નં. ૬૪,	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૫ (વોલ્યુમ નં. ૫, પૃષ્ઠ ૧૮–૩૩)	**બચાવ પક્ષ મુજબ મશીનરીની કિંમત રૂ. ૯૪,૨૫,૮૩૫/– છે અને ડીવીએસીએ મશીનરીનો એક ભાગ**	આંક ડી.–૨૩૬ થી ડી.–૨૩૮ (પૃષ્ઠ ૧૨૧; ૧૨૨ અને ૧૨૩, વોલ્યુમ નં. ૧૫૩) આંક ડી.–૨૭૬ (પૃષ્ઠ ૧૧૭,	બચાવ પક્ષના સાક્ષી ૮૯ (પૃષ્ઠ ૧૭૭ – ૧૮૭, વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૧૭૮ પર) બચાવ પક્ષના સાક્ષી ૮૮ (પૃષ્ઠ	ફકરો ૮૪ – ૮૪.૭, વોલ્યુમ ૭ નું પૃષ્ઠ ૧૮૧૬–૧૮૨૩. આંક ડી.–૨૩૫ (પૃષ્ઠ ૧૨૦, વોલ્યુમ	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

			પૃષ્ઠ ૨૬૫) – ૩ પક્ષકારોના ચેકને સંબંધિત છે		**એનેક્ષ ૨૪ ના ક્રમ નં. ૨૨૩ અને ક્રમ નં. ૨૨૪ તરીકે દર્શાવ્યો છે જેની કુલ રકમ રૂ. ૫૩,૦૦,૦૦૦/– થાય છે. તેથી બચાવ પક્ષ માત્ર રૂ. ૯૪,૨૫,૮૩૫/– ની રકમનો ખુલાસો કરવા માટે જવાબદાર છે. તેથી રૂ.**	વોલ્યુમ નં. ૧૫૬) આંક ડી.– ૨૭૭ (પૃષ્ઠ ૧૧૮ – ૧૨૯, વોલ્યુમ નં. ૧૫૬ પૃષ્ઠ ૧૨૮ પર)	૧૦૫ – ૧૭૬, વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ ૧૨૭ પર)	૧૫૩ અહીં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ખોટી રીતે ઉલ્લેખિત છે)	

					૧,૨૨,૧૬,૧૬૫ નો તફાવત બાકાત રાખવા નો રહેશે				
૨૯૯	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન પ્રા. લિમિટેડના નામે ખરીદવામાં આવેલ નોંધણી નં. ટીએન – ૦૯ એફ ૨૫૭૫ ધરાવતો અશોક લેલેન્ડ પેન્થર લક્ઝરી કોચ (ચેસીસ ૩. ૬,૯૯	૩૨,૪૦,૨૭૮	આંક પી.–૨૫૩ (વોલ્યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૬૨–૬૩) આંક પી.–૨૫૪ (વોલ્યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૬૪–૬૫) આંક પી.–૨૫૫ (વોલ્યુમ નં. ૨૫, પૃષ્ઠ ૬૬–	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૩ (વોલ્યુમ નં. ૩, પૃષ્ઠ ૭૪–૭૮)	(સ્વીકારવાની રકમ ૩. ૩૨,૩૯,૧૭૮/– છે) અને તેથી ૩. ૧,૧૦૦/– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવાની રહેશે	આંક ડી.–૨૨૬ (પૃષ્ઠ ૧૮૫ – ૧૮૬, વોલ્યુમ નં. ૧૧૪, પૃષ્ઠ ૧૮૬ પર – ફિક્સ એસેટ્સ હેઠળ)	બચાવ પક્ષના સાક્ષી ૮૮ (વોલ્યુમ નં. ૯૨, પૃષ્ઠ નં. ૧૦૫ – ૧૭૬, પૃષ્ઠ ૧૦૯ પર)	ફકરો ૮૩.૬, વોલ્યુમ ૭ નું પૃષ્ઠ ૧૮૧૧–૧૮૧૨.	વોલ્યુમ નં. ૪ નું પૃષ્ઠ નં. ૯૭૯

	,૧૭૮ * બોડી બિલ્ડીંગની કિંમત રૂ. ૨૫,૪૧,૦૦૦)		૬૭)						
૩૦૧	ટીએમટી એન. શશિકલાની માલિકીના પ્લોટ નં. ૧૦૨, ત્રીજો ક્રોસ રોડ, પોન નગર, ત્રિચી ખાતે મકાનના જૂન ૧૯૯૨ અને ૧૯૯૩ની વચ્ચે નવીનીકરણ અને વધારા	૬,૮૩,૩૨૫	આંક પી.–૭૮૧ (વોલ્યુમ નં. ૩૯, પૃષ્ઠ ૧૨૬–૧૨૭) અને આંક પી.–૭૮૨ (વોલ્યુમ નં. ૩૯, પૃષ્ઠ ૧૨૮–૧૨૯)	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૪૪ (વોલ્યુમ નં. ૬, પૃષ્ઠ ૧૪૭–૫૨) રિકોલ કરવામાં આવ્યા. વોલ્યુમ ૬નું પૃષ્ઠ ૧૫૨ જુઓ.	ચેક પિરિયડ પહેલાં બિલ્ડીંગ સાથે ખરીદેલ છે. ચેક પિરિયડ પહેલાં ખરીદેલ કોઈ નવું બાંધકામ નથી એનેક્ષર ૧, આઇટમ નં. ૧૫, વોલ્યુમ નં. ૧ (પૃષ્ઠ ૪૨). તેથી			ફકરો ૭૮.૧૮, વોલ્યુમ ૭નું પૃષ્ઠ ૧૭૩૬–૧૭૩૮. ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીના એ વિવાદ સાથે સહમત છે કે ફરિયાદપક્ષે બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કર્યો નથી છતાં	વોલ્યુમ નં. ૪નું પૃષ્ઠ નં. ૮૬૬ થી ૮૮૯

	ના બાંધકામનો ખર્ચ (દસ્તાવેજ નં. ૨૨૫૬/૯૦ તા. ૦૩/૦૫/૯૦ એસ આર૦ આઇ૦ આરબીત્રિચી દ્વારા આવરી લેવાયેલ)				બિલ્ડીંગની કિંમત રૂ. ૬,૮૩,૩૨૫/- બાકાત રાખવાની રહેશે.			એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો છે. તેથી બાંધકામનો ખર્ચ અંગેના ફરિયાદપક્ષના પુરાવાને સંપૂર્ણ રીતે નકારવા પાત્ર છે. ટ્રાયલ કોર્ટ વોલ્યુમ નં. ૭ ના પૃષ્ઠ ૧૭૩૬ પર રૂ. ૩૯,૩૪,૦૦૦/- મૂકે છે	
	કુલ	૧૩,૧૧,૦૨							

		,૫૫૯							

કારણ કે કંપનીઓ (સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝિસ, મીડો એગ્રો ફાર્મ્સ, રામરાજ એગ્રો મિલ્સ, રિવરવે એગ્રો મિલ્સ, લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ, ઇન્ડો દોહા ફાર્માસ્યુટિકલ્સ) અલગ કાનૂની સંસ્થાઓ છે અને તેઓ અત્રે આરોપી નથી. તેથી તેમની મિલકતો બાકાત રાખવાપાત્ર છે. તેમના દ્વારા સંપાદિત મિલકતો કોઈપણ આરોપીને આભારી નથી કારણ કે આ મિલકતો આરોપીઓ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા ભંડોળથી સંપાદિત કરવામાં આવી હતી તેવો કોઈ પુરાવો નથી.

એનેક્ષર – ૨ ડીવીએસી મુજબ ચેક પિરિયડ દરમિયાન આરોપી નં. ૨ દ્વારા સંપાદિત મિલકતો						
શ્રીમતી એન. શશિકલા – આરોપી નં. ૨						
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજ નો સંદર્ભ	જેના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂપિયા	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.	
શ્રીમતી એન. શશિકલા ના સાન્થોમ, ચેન્નઈ–૪ ખાતે ૩/૪ અંથુ સ્ટ્રીટ, આર.આર. ફ્લેટ્સમાં	૧૭–૦૪–૧૯૮૯ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા	૩,૧૩,૫૩૦	૨	૭	

જમીન અને ફ્લેટ નં. ૭ (એસઆર ઓ, માયલાપુર નો દસ્તાવેજ નં. ૫૭૫/૮૯, તારીખ ૧૭.૪.૧૯૮૯)						
શ્રીમતી એન. શશિકલા પત્ની એમ. નટરાજન ના ત્રિચીના પોન નગરમાં અભિષેકપુરમ ગામ ખાતે (પ્લોટ નં. ૧૦૨, ત્રીજો ક્રોસ રોડ, નવો વોર્ડ નં. કે, બ્લોક નં. ૩૦, ટી.એસ. નં. ૧૦૭ માં) ૩૫૨૫ ચો.ફૂટની હદ સુધી જમીન	૦૩–૦૫–૧૯૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૭૮૨ (પેજ ૧૨૮, ૧૨૯, વોલ્યુમ ૩૯) અને ડી–૨૮૭ – ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન (૧૯૯૧–૯૨) પેજ ૧–૫, વોલ્યુમ ૧૫૭)	૫,૮૫,૪૨૦	૨	૧૫ (૩૦૧ તરીકે પણ સૂચિબદ્ધ)	

અને મકાન (ઓઆર બી, તંજાવુરનો દસ્તાવેજ નં. ૨૨૫૬/૯૦, તારીખ ૩.૫.૯૦) ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૪૪ અને બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮						
મન્નારગુડી ગામ હરિદ્રનાદી વેસ્ટ સ્ટ્રીટના સર્વે નં. ૯૩, ૯૪ અને ૯૫ માં ૨૫૦૩૫ ચો.ફૂટની હદ સુધી જમીન અને મકાન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૩૮ અને ફરિયાદપક્ષના	૨૨–૮–૧૯૯૧ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૬૪૬, પેજ ૧૧૩–૧૨૪, વોલ્યુમ ૩૩ અને પી–૧૫૧૦ (૨૩.૦૫.૯૦ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ એસબી ખાતું ૨૩૨૧૮) (પેજ	૬,૭૮,૦૦૦	૨	૧૯	

સાક્ષી–૯૯		૨૩૫–૨૪૮, વોલ્યુમ ૬૧)				
સિકંદરાબાદ કેન્ટોનમેન્ટમાં ડોર નં. ૧૬ ઇપ્પાબબી (રાધિકા નગર) અંજૈયા ગાર્ડન બૂસારેડ્ડી ગુડા રોડ ખાતે સર્વે નં. ૪૯ અને ૫૦ જમીન વિસ્તાર ૨૨૨.૯૨ ચો.મી. બિલ્ડિંગ એરિયા ૨૨૦૦ ચો.ફૂટ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૬૩ – એસઆર ઓ – શ્રીનિવાસ રાવ	૨૫–૩–૧૯૯૨ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૧૫૧૦, પેજ ૨૩૫–૨૪૮, વોલ્યુમ ૬૧ અને આંક પી–૯૩૫, પેજ ૨૩૫–૨૪૨ વોલ્યુમ ૫૫ આંક પી–૧૫૧૩ અને ૧૫૧૪, પેજ ૨૫૩–૨૫૪ અને ૨૫૫–૨૫૬, વોલ્યુમ ૬૧. – જસપાલને ચુકવણી માટે ડીડી ચલણ	૫,૫૭,૭૬૧	૨	૨૨	
૧–૯–૯૩ ના રોજ નં.	૦૧–૦૯–૧૯૯૩	શ્રી વી.એન. સુધાકરણ	૮૪,૨૧,૦૦૦	૨	૩૩ (રૂપિયા ૨૦,૧૬,	

૪૮ ઇનર રિંગ રોડ, ઇક્કાડુથંગલ ખાતે મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પી) લિમિટેડન ા શેર સંપાદન કરવાનો ખર્ચ (શ્રી નરેશ શ્રોફ પાસેથી રૂપિયા ૬૪,૦૫,૦૦૦/- ના શેર ટ્રાન્સફર અને રૂપિયા ૨૦,૧૬,૦૦૦ ના મશીનરી ખર્ચ પેટે – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫	વેચાણ દસ્તાવેજ	અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૪૧, પેજ ૧૦૭– ૧૧૨, વોલ્યુમ ૧૪ અને આંક પી– ૧૫૧૯, પેજ ૨૬૩– ૨૭૬, વોલ્યુમ ૬૧ (સીએ ૨૧૯૬)			૦૦૦/- ની કિંમતની મશીનરીનું મૂલ્ય કાઢી નાખવું)	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮/૧૮૦ એફ માં ૪.૪૧ એકર ખેતીલાયક જમીન –	૨૮– ૧૦– ૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૮૩, પેજ ૧૬૦– ૧૭૧, વોલ્યુમ	૩૭,૪૧૦	૨	૩૪ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–	

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ થી ૩૯		૨૧			૩૨ – બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાનપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮/૧૮૦ એફ૩, ૧૯૮/૧ પ૯બી માં ૧.૪૨ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૯૧, પેજ ૨૪૨–૨૫૨, વોલ્યુમ ૨૧	૧૨,૦૬૦	૨	૩૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રામવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ મુથૈયા.	
વેલક્કાપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮/૧	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–	૧૨,૦૬૦	૨	૩૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–	

૮૦/એ૬ ૧૨ ૧૯૮/૧ ૬૧ એ ૧૯૮/૧ ૬૦એ ૧૯૮/૧ ૫૯ ડી૨, ૧૯૮/૧ ૫૮ બી૨ ૧૯૮/૧ ૫૭ બી૧ માં ૧.૪૨ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૩૩ અને ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૩૯	દસ્તાવેજ	૮૪, પેજ ૧૭૨– ૧૭૯, વોલ્યુમ ૨૧			૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૩૨ – બાબુ ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલક્કાપુર મ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮/૧ ૮૦ એ૬૧૧, ૧૭૯ એ ૧૬૩એ, ૧૬૨એ, ૧૬૧બી, ૧૫૭ બી૨, ૧૫૬.બી, ૧૫૫ બી૧ માં ૧.૪૨ એકર	૨૮– ૧૦– ૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૯૨, પેજ ૧–૧૨, વોલ્યુમ ૨૨	૧૨,૦૬૦	૨	૩૭ ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૩૨ – બાબુ ફરિયાદપ ક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ–	

ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ વાંચવું					એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૪.૪૧ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૮૧, પેજ ૧૨૭–૧૩૪, વોલ્યુમ ૨૧	૩૭,૩૮૫	૨	૩૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ –	

					મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૧.૪૨ એકર ખેતીલાયક જમીન ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૪ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૯	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૮૫, પેજ ૧૮૦–૧૮૬, વોલ્યુમ ૨૧	૧૨,૦૬૦	૨	૩૯ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૯–વેણુ–એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૧.૪૨ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૯, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૧ અને ફરિયાદપક્ષના	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૯૩, પેજ ૧૩–૨૬, વોલ્યુમ ૨૨	૧૨,૦૬૦	૨	૪૦ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૧ રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૨ – બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૩૯–વેણુ–	

સાક્ષી– ૩૫					એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૪.૪૧ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૪ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૮૬, પેજ ૧૮૭–૨૦૦, વોલ્યુમ ૨૧	૩૭,૩૮૧	૨	૪૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૪.૪૧ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૯૦, પેજ ૨૩૧–૨૪૧, વોલ્યુમ ૨૧	૩૭,૩૮૫	૨	૪૨ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ	

સાક્ષી– ૩૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૮ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯					ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૪.૪૧ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૫ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯	૨૮– ૧૦– ૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૮૭, પેજ ૨૦૧– ૨૦૯, વોલ્યુમ ૨૧	૩૭,૩૮૫	૨	૪૩ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૧.૪૨	૨૮– ૧૦– ૧૯૯૩ વેચાણ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૯૪, પેજ	૧૨,૦૬૦	૨	૪૪ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ –	

એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૨	દસ્તાવેજ	૨૭–૩૭, વોલ્યુમ ૨૨			રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૪.૪૧ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૬ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૮૮, પેજ ૨૧૦–૨૨૦, વોલ્યુમ ૨૧	૩૭,૪૧૦	૨	૪૫ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા	

વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૪.૪૧ એકર ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૮૯, પેજ ૨૨૧–૨૩૦, વોલ્યુમ ૨૧	૩૭,૪૧૦	૨	૪૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯ વોલ્યુમ ૨૧ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈયા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૧.૪૨ એકર ખેતીલાયક	૨૮–૧૦–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૯૫, પેજ ૩૮–૪૯, વોલ્યુમ	૧૨,૦૬૦	૨	૪૭ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપ	

જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯		૨૨			ક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈય્યા.	
વેલાગપુરમ ગામના સર્વે નં. ૧૯૮ માં ૪૧ સેન્ટ ખેતીલાયક જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧	૨૮– ૧૦– ૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૮૨, પેજ ૧૩૫– ૧૫૯, વોલ્યુમ ૨૧	૩,૪૯૮	૨	૪૮ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૧ – રત્નવેલુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૨ બાબુ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૩૯– વેણુ– એસ.આર. ઓ. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૭ – મુથૈય્યા.	
પૈયાનૂર ગામના	૧૦– ૧૧–	શ્રીમતી એન.	૧,૯૫,૮	૨	૯૫ ડી– ૨૫૧ થી	

સર્વે નં. ૩૯૨/૬, ૩૮૦/૪, ૫, ૩૯૨/૩, ૫,૧,૨,૪, ૩૮૧/૯, ૩૮૦/૧, ૨ માં ૫.૮૦ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શશિકલા આંક પી–૯૬, પેજ ૫૦–૫૫, વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ આંક પી–૧૫૧૯, પેજ ૨૬૩–૨૭૬, વોલ્યુમ ૬૧ – સીએ ૨૧૯૬, આંક પી–૧૫૨૮, પેજ ૨૮૭–૨૮૯, વોલ્યુમ ૬૧ – ડીડી ચલણ અને આંક પી–૧૮૯૯, પેજ ૪૯–૫૦, વોલ્યુમ ૬૩ – ચેક કોપી	૦૦		૨૫૭ બચાવપક્ષના સાક્ષી– ૯૩	
પૈયાનૂર ગામમાં દસ્તાવેજ નં. ૩૯૧/૧, ૨, ૩, ૫,	૧૦–૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૯૭, પેજ ૫૬–૬૧,	૨,૮૬,૫૨૦	૨	૯૬ ડી–૨૫૧ થી ૨૫૭ બચાવપક્ષના સાક્ષી–	

૬, ૭, ૩૯૨/૮, ૯, ૧૦, ૧૧ માં ૩.૫૨ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯		વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ			૯૩	
પૈયાનૂર ગામના સર્વે નં. ૩૮૪/૧, ૩, ૪૦૪/૧, ૩૮૧/૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૧૦, ૧૧ માં ૫.૨૮ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	૧૦–૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૯૮, પેજ ૬૨–૬૭, વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ	૨,૫૪,૬૭૦	૨	૯૭ ડી– ૨૫૧ થી ૨૫૭ બચાવપક્ષના સાક્ષી– ૯૩	
પૈયાનૂર ગામના સર્વે નં. ૩૮૩ માં ૦.૪૦	૧૦–૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૯૯, પેજ	૧,૯૪,૦૧૨	૨	૯૮ ડી– ૨૫૧ થી ૨૫૭ બચાવપક્ષના	

એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	દસ્તાવેજ	૬૮–૭૧, વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ			સાક્ષી– ૯૩	
પૈયાનૂર ગામના સર્વે નં. ૩૮૩ માં ૦.૪૦ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	૧૦–૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૧૦૦, પેજ ૭૨–૭૬, વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ	૨,૦૪,૦૧૨	૨	૯૯ ડી– ૨૫૧ થી ૨૫૭ બચાવપક્ષના સાક્ષી– ૯૩	
પૈયાનૂર ગામના સર્વે નં. ૪૦૩/૧ માં ૨.૭૬ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	૧૦–૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી– ૧૦૧, પેજ ૭૭–૮૦, વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ	૧,૭૬,૯૧૦	૨	૧૦૦ ડી– ૨૫૧ થી ૨૫૭ બચાવપક્ષના સાક્ષી– ૯૩	
પૈયાનૂર	૧૦–	શ્રીમતી	૧,૯૧,૨	૨	૧૦૧ ડી–	

ગામના સર્વે નં. ૩૭૯/૨ અને ૩૭૯/૩ માં ૪.૨૩ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	એન. શશિકલા આંક પી–૧૦૨, પેજ ૮૧–૮૫, વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ	૪૮		૨૫૧ થી ૨૫૭ બચાવપક્ષના સાક્ષી– ૯૩	
પૈયાનૂર ગામના સર્વે નં. ૩૮૧/૯, ૩૯૨/૧ અને ૩૯૨/૨ માં ૦.૫૧ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૦ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	૧૦–૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૧૦૩, પેજ ૮૬–૯૧, વોલ્યુમ ૨૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ	૨,૧૪,૮૧૦	૨	૧૦૨ ડી–૨૫૧ થી ૨૫૭ બચાવપક્ષના સાક્ષી– ૯૩	
ગાંધી અને અન્ય પાસેથી વેંદામપલઈ ખાતે મેસર્સ રામરાજ	૨૭–૧૧–૧૯૯૪	મેસર્સ રામરાજ એગ્રો મિલ્સ. આંક પી–૧૫૧૯, પેજ	૧૮,૪૨,૦૦૦	૨	૧૨૭	

એગ્રોના ૬,૧૪,૦૦૦ શેર રૂપિયા ૩/- પ્રતિ શેરના દરે ટ્રાન્સફર કરવાનો ખર્ચ (૬,૧૮,૦૦૦ શેર માઈનસ ૪૦૦૦ શેર) - ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૫૦૧		૨૬૩-૨૭૬, વોલ્યુમ ૬૧ - સીએ ૨૧૯૬ ડીડી ચલણ તારીખ ૨૦.૧૨.૧૯૯૪				
માયલાપુર લુઝ એવન્યુના સર્વે નં. ૩૩૩૪/૧એ માં પ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૧૩૩૩ ચો.ફૂટ જમીનમાં એક-ષષ્ઠમાંશ અવિભાજિત હિસ્સો - ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૪૩ અને ફરિયાદપ	૨૧-૩-૧૯૯૫ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી-૧૦૫, પેજ ૯૭-૧૦૩ - વેચાણ દસ્તાવેજ, આંક પી-૧૫૧૯, પેજ ૨૬૩-૨૭૬, વોલ્યુમ ૬૧ - સીએ ૨૧૯૬ તારીખ ૨૧.૦૩.૧૯૯૫ ના	૧૦,૮૭,૧૯૬	૨	૧૫૫	

ક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯		રોજ રૂપિયા ૭.૫૦ લાખ + રૂપિયા ૧.૫૦ લાખની ચુકવણી				
ઇન્ડિયન બેંક અબિરામ પુરમમાં મિલકતોન ા નામે રહેલી લોન ક્લિયર કરવાના હેતુથી એસ.આર. ઓ. નોર્થ મદ્રાસના દસ્તાવેજ નં. ૨૪૧/૯૫ થી ૨૫૨/૯૫ હેઠળ આવરી લેવાયેલા અવેજ સિવાયની લુઝ એવન્યુની મિલકત સંપાદિત કરવાનો ખર્ચ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–	ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૩ એ રોકડમાં પ્રાપ્ત કર્યાનો ઇનકાર કર્યો	કોઈ દસ્તાવેજ નથી અને પહેલેથી જ દલીલ કરેલ છે	૭૬,૦૦,૦૦૦	૨	૧૫૯	

૪૩, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૪ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૫						
પૈયાનૂર ગામના સર્વે નં. ૩૮૫/૧૨, ૩૮૫/૧૩, ૩૮૫/૧૪ માં ૨.૦૩ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૪૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી– ૧૫૯	૧૯–૭–૧૯૯૫ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૧૫૧૦, પેજ ૨૩૫–૨૪૮, વોલ્યુમ ૬૧ – *(૨૩.૦૫.૯૦ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ એસબી ખાતું ૨૩૨૧૮) આંક પી–૧૫૧૮, પેજ ૨૬૧–૨૬૨, વોલ્યુમ ૬૧ – ડીડી ચૂકવવામાં આવેલ; આંક પી–૧૬૩૧, પેજ ૫૨–	૩,૪૪,૧૯૫	૨	૧૭૦	

		૫૩, વોલ્યુમ ૬૨ – ચેક ચૂકવવામાં આવેલ; આંક પી–૧૦૪, પેજ ૯૨–૯૬, વોલ્યુમ ૨૨				
પૈયાનૂર ગામના સર્વે નં. ૩૮૫/૭, ૮, ૯ ૩૮૬/૧ એ, ૧બી, ૧સી, ૧ડી, ૩૮૬/૨ માં ૨.૩૪ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૪૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૫૯	૧૯–૭–૧૯૯૫ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક પી–૯૧૨ – વેચાણ દસ્તાવેજ (પેજ ૧૪૨–૧૪૭, વોલ્યુમ ૫૫)	૩,૯૧,૬૫૫	૨	૧૭૧	
પૈયાનુર ગામમાં સર્વે નંબર ૩૮૬/૧૫, ૩૮૫/૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬ ૧૦	૧૯–૭–૧૯૯૫ વેચાણ દસ્તાવેજ	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક–પી–૯૧૩–વેચાણ દસ્તાવેજ	૩,૨૧,૦૩૦	II	**૧૭૨ (વસ્તુઓ ૧૭૦–૧૭૨ માટે સ્ટેમ્પ ડ્યુટી અને નોંધણી ફી સહિત કુલ**	

માં ૦.૯૦ એકર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૪૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯		(વોલ્યુમ ૫૫ ના પેજ ૧૪૮ –૧૫૩)			૩. ૧૦,૫૬, ૮૮૦/–)	
ચેંગઈ અન્ના જિલ્લામાં પૈયાનુર ખાતે ફાર્મ હાઉસ બંગલામાં નવું/વધારાનું બાંધકામ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૦૭	મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક– પી– ૬૬૨, વોલ્યુમ ૩૪ ના પેજ ૩૧ – ૮૭ – જે છે	૧,૨૫,૯૦,૨૬૧	II	૧૭૬	
૧૧/૩/૧૯૯૪ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ આઇબી અપીરામપુરમના સીએ ૧૦૭૧ નું ૩૦/૪/૧૯૯૬ ના રોજનું રોકડ	૩૦–૪–૧૯૯૬	ટીએમટી. એન શશિકલા ફ્રેશ મશરૂમ પ્રોપરાઇટ્રિક્સ – આંક– પી– ૧૧૧૭, વોલ્યુમ ૫૮ ના પેજ ૨૩૩	૭૭૧	II	૧૯૫	

બેલેન્સ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨		–૨૪૦				
૧૦–૧૧–૯૩ માં ખોલવામાં આવેલ સીબી માયલાપોર સીએ ૨૨૭૭ માં ૩૦–૦૪–૯૬ ના રોજનું રોકડ બેલેન્સ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ મેટલ કિંગ સોલ પ્રોપરાઇટર એન.શશિકલા – આંક–પી. ૨૦૮૧, વોલ્યુમ ૬૩ ના પેજ ૨૧૬–૨૫૨	૨,૯૦૦	II	૨૦૧	
૧–૧૨–૯૨ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીબી માયલાપોર સીએ ૨૧૯૬ માં ૩૦.૦૪–૯૬ ના રોજનું રોકડ બેલેન્સ – ફરિયાદપક્ષના	૩૦–૪–૧૯૯૬	ટીએમટી. એન. શશિકલા – આંક–પી–૧૫૧૯, વોલ્યુમ ૬૧ ના પેજ ૨૬૩–૨૭૬	૧,૮૮૯	II	૨૦૨	

સાક્ષી ૨૦૧						
૨૩–૫–૯૦ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીબી માયલાપો ર એસબી ૨૩૨૧૮ માં ૩૦–૦૪–૯૬ ના રોજનું રોકડ બેલેન્સ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧	૩૦–૪–૧૯૯૬	ટીએમટી. એન. શશિકલા – આંક– પી–૧૫૧૦, વોલ્યુમ ૬૧ ના પેજ ૨૩૫–૨૪૫	૧,૦૯૫	II	૨૦૪	
મેટલ કિંગ ના નામે ૨–૧.૯૫ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીબી ગીન્ડી માં સીએ ૧૨૪૫ માં ૩૦–૦૪–૯૬ ના રોજનું રોકડ બેલેન્સ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ મેટલ કિંગ સોલ પ્રોપરાઇટર એન.શશિકલા – આંક– ડી–૨૮૧, વોલ્યુમ ૧૫૬ ના પેજ ૧૪૨–૧૭૬	૩,૧૭૨૩૨	II	૨૦૫	

૨૦૧						
૩–૨–૯૨ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીબી માયલાપોર સીએ ૨૧૩૩ માં ૩૦–૦૪–૧૯૯૬ ના રોજનું રોકડ બેલેન્સ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧	૩૦–૪–૧૯૯૬	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક–પી–૨૦૩૧, વોલ્યુમ ૬૪ ના પેજ ૧૫૬.૧૮૩	૫૬૧	II	૨૧૨	
૨૯–૧–૯૩ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીબીઆઈ એસબી ૨૩૭૯૨ સિકંદરાબાદ માં ૩૦–૦૪–૯૬ ના રોજનું રોકડ બેલેન્સ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી	૩૦–૪–૧૯૯૬	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક–પી–૯૩૭, વોલ્યુમ ૧૫૫ ના પેજ ૨૫૫–૨૫૬	૨,૩૪,૦૦૦	II	૨૨૯	

૧૬૪						
ટીએન – ૦૧ – એફ – ૯૦૯૦ ટાટા સીએરા કાર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૫૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૬	૧૮–૦૮–૧૯૯૨	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક– પી–૨૨૮ અને પી–૨૨૯, પેજ ૧૩ અને ૧૪, વોલ્યુમ ૨૫; આંક– પી–૨૬૪, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૮૫ – નોંધણી આંક– પી–૧૫૧૦, વોલ્યુમ ૬૧ ના પેજ ૨૩૫ – ૨૪૫– એસબી એકાઉન્ટ ૨૩૨૧૮ – કેનેરા બેંક	૩,૮૮,૩૭૬	II	૨૪૧	
ટીએન – ૦૯ એચ ૩૫૫૯ ટાટા સીએરા કાર – ફરિયાદપક્ષના	૨૬–૦૩–૧૯૯૬	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક– પી–૨૩૧, વોલ્યુમ ૨૫ ના	૫,૧૧,૧૧૮	II	૨૪૩	

સાક્ષી ૫૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૯		પેજ ૧૮				
ટીએન ૦૯ એચ ૩૪૯૬ ટાટા સીએરા કાર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૫૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૯	૨૫–૦૩–૧૯૯૬	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક– પી– ૨૩૦, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૧૬ અને પી– ૨૩૨, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૨૦ આંક– પી– ૧૫૧૯, વોલ્યુમ ૬૧ ના પેજ ૨૬૩– ૨૭૬ વસ્તુઓ ૨૪૩ અને ૨૪૪ માટે રૂ. ૧૦,૬૦, ૭૯૦/– માટે ૦૪,૦૪. ૯૬ ના રોજની ચુકવણી	૫,૧૧,૧૧૮	II	૨૪૪	

ટીએન ૦૯ – ઈ ૯૦૩૬ (મારુતિ કાર) – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૫૮ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૯	૧૯–૧૨.૧૯૯૪	મેસર્સ મેટલ ક્રિંગ સોલ પ્રોપરાઇટર એન.શશિકલા આંક– પી– ૨૩૬, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૨૮ અને પી– ૨૮૬, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૧૧૦	૨,૨૨,૪૮૫	II	૨૫૩	
ટીએન ૦૯ બી ૬૯૬૬ બજાજ ટેમ્પો ઓમ્ની બસ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૫૯ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૯	૧૯.૦૪–૧૯૯૧	મેસર્સ મેટલ ક્રિંગ સોલ પ્રોપરાઇટર એન.શશિકલા આંક– પી– ૨૪૨, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૪૦ અને પી– ૨૮૮, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૧૧૨.	૨,૦૩,૯૭૯	II	૨૫૪	
ટીએન ૦૯ બી ૬૯૭૫ (બજાજ ટેમ્પો વાન) –	૧૯–૦૪–૧૯૯૧	મેસર્સ મેટલ ક્રિંગ સોલ પ્રોપરાઇટર એન.શશિ	૨,૦૩,૯૭૯	II	૨૫૭	

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૫૯ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૯		કલા આંક– પી– ૨૪૧, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૩૮– ૩૯ અને પી– ૨૮૭, વોલ્યુમ ૨૫ ના પેજ ૧૧૧				
ટીએમટી. એન. શશિકલા ના હોવાનો દાવો કરાયેલ ઘરેણાંની ૬૨ વસ્તુઓ જેનું મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટ દ્વારા ૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૭૯	૩૧–૩–૧૯૯૧ ના રોજ મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટના મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ મુજબ	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક– પી– ૧૦૧૪, વોલ્યુમ ૫૭ ના પેજ ૧૮૧– ૧૮૩ અને પી.૧૦૧૫ , વોલ્યુમ ૫૭ ના પેજ ૧૮૪ –૧૮૫ (ચેક સમયગાળા પહેલા)	૯,૩૮,૪૬૦	II	૨૮૫	
ટીએમટી. શશિકલા	૧૬–૧.૧૯૯૨	ટીએમટી. એન.	૧૭,૫૪,	II	૨૮૭	

ના હોવાનું કહેવાતા ઘરેણાંની ૩૪ વસ્તુઓ જેનું મેસર્સ વીબીસી ટ્રસ્ટ દ્વારા ૧૬-૧-૧૯૯૨ ના રોજ મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૭૯	ના રોજનો મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ	શશિકલા આંક-પી-૧૦૧૬, વોલ્યુમ ૫૭ ના પેજ ૧૮૬-૧૮૮ (ચેક સમયગાળો. પહેલા)	૮૬૮			
મેસર્સ મેટલ કિંગ માટે ત્યારબાદ ખરીદેલ મશીનરી – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૫	મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ	મેસર્સ મેટલ કિંગ સોલ પ્રોપરાઇટર એન.શશિકલા – આંક-પી-૬૬૫	૭,૬૯,૦૦૦	II	૨૯૩	
ટીએમટી. એન. શશિકલા ના નામે ૩૦-૧૨-૮૮ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ	૩૦-૪-૧૯૯૬	ટીએમટી. એન. શશિકલા આંક-પી-૯૭૫ થી પી-૯૭૭	૧૭,૫૦૨	II	૩૦૦	

સીબી કેલીસ ના. એસબી ૩૮૭૪૬ માં ૩૦–૦૪–૧૯૯૬ ના. રોજનું રોકડ બેલેન્સ – ફરિયાદપક્ષના. સાક્ષી ૨૦૮						
ટીએમટી. એન. શશિકલા. ની માલિકીની પ્લોટ નં. ૧૦૨ III ક્રોસ રોડ, પોન નગર, ત્રિચી ખાતેની ઇમારતનું જૂન ૧૯૯૨ અને ૧૯૯૩ વચ્ચે રિનોવેશન અને વધારાના બાંધકામનો ખર્ચ (દસ્તાવેજ નં. ૨૨૫૬/	૩૧–૩–૧૯૯૩	ટીએમટી. એન. શશિકલા. આંક–પી–૭૮૧ અને પી–૭૮૨ (કોઈ વધારાનું બાંધકામ નથી તેથી સંપૂર્ણપણે રદ કરવામાં આવશે)	૬,૮૩,૩૨૫	II	૩૦૧	

૯૦/ તા. ૩/૫/૯૦ એસ આર ઓ આઇ ઓ આર બી ત્રિચી દ્વારા આવરી લેવાયેલ) – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૪૪						
		કુલ	૪,૩૫,૬૨,૩૭૨			

જયા પબ્લિકેશન					
મિલકતની વિગત	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
ચેન્નાઈના પટ્ટમ્મલ સ્ટ્રીટમાં ડોર નં. ૧૯ ખાતે જમીન અને મકાન, પ્લોટ નં. ૮૩, આર.એસ. નં. ૪૦૮૭, ૧૮૯૭ ચોરસ ફૂટ વિસ્તાર, મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ	૦૮–૦૬–૧૯૮૯ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ તપાસ સમયગાળા પહેલા	૫,૭૦,૦૩૯	૨	૬

ના ભાગીદારો સેલ્વી જે. જયલલિતા અને એન. શશિકલા (એસઆર ઓ, માયલાપોરન ા. તા. ૧૮-૬-૧૯૮૯ ના દસ્તાવેજ નં. ૧૦૨૪/૮૯)					
અડયાર ગામમાં થિરુ વી-કા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એસ્ટેટ, ગીંડી ખાતે જમીન અને મકાન, સર્વે નં. ૫૫, ૫૬, બ્લોક નં. ૬, ૫૬૫૮ ચોરસ ફૂટ વિસ્તાર, શેડ નં. સી-૮, મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (એસઆર ઓ, અડયારના તા. ૮.૧૨.૧૯૯૦ ના દસ્તાવેજ નં.	૦૮-૧૨-૧૯૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ તપાસ સમયગાળા પહેલા	૫,૨૮,૦૩૯	૨	૧૭

૪૬૪૦/૯૦)					
થિરુ વી કા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એસ્ટેટ ગીંડી, સેન્ટ થોમસ માઉન્ટ ગામમાં ટી.એસ. નં. ૪૩૪૫, સર્વે નં. ૩૩/૩પૈકી, ૩૨/૪પૈકી માં પ્લોટ નં. એસ – ૭, બ્લોક નં. ૬ માં મકાન સાથે ૪૬૬૪.૬૦ ચોરસ ફૂટ વિસ્તાર – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૩ (પૃષ્ઠ ૩ સર્વે નં. ૧૦ વાંચવા માટે)	૨૬–૯–૧૯૯૧ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૦૨૦ – સીએ ૭૯૨ ઇન્ડિયન બેંક – આંક–પી–૧૦૨૩ – ૩. ૧૦ લાખ માટે બીપીઓની નકલ આંક–પી–૧૯૦૩–સીએ ૨૦૪૭–કેનેરા બેંક આંક–પી–૧૯૩૦ –૩. ૨.૬૦ લાખ માટે ડીડીની નકલ	૧૫,૦૫,૪૨૮	૨	૨૦
તાન્સી (ફાઉન્ડ્રી) જમીન અને મકાન ૫૫ ગ્રાઉન્ડ અને ૨૧૪૩ ચોરસ ફૂટ એટલે કે	૦૨–૦૬–૧૯૯૨ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા)	૨,૧૩,૬૮,૧૫૨	૨	૨૩

૧૨૪૬૨.૧ ૭૨ ચોરસ ફૂટ. અડયાર ગામના આલંદુર હેમ્લેટના સર્વે નં. ૮૬, ૮૭, ૮૮, ૮૯, ૯૧, ૯૨ અને ૯૩ પૈકી, થિરુ.વી.કા. ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એસ્ટેટ ગીંડી – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૪, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૩ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૨૬ (જમ્મી માટે)		આંક–પી–૧૦૨૮ – સીએ ૭૯૨ ઇન્ડિયન બેંક – રૂ. ૧.૫૦ કરોડની લોન – આંક–પી–૧૦૨૬– રૂ. ૨૮.૩ લાખ માટે બીપીઓની નકલ આંક–પી–૧૯૦૩– સીએ ૨૦૪૭ – કેનેરા બેંક આંક–પી–૧૦૨૭ – ઓએમટીએ લનું સ્ટેટમેન્ટ – ઇન્ડિયન બેંક અને આંક–પી–૬			
માયલાપોર આર.એસ. નં. ૧૬૩૯/૫ના લઝ ચર્ચ રોડની ઉત્તર હરોળના ડોર નં. ૯૮/૯૯ (જૂનો નં. ૩૮૧) ખાતે ૧૦ ગ્રાઉન્ડ અને ૬૪૦ ચોરસ ફૂટમાં ૮૮૦/૭૨૦	૨૭–૦૬–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૯૦૩ – સીએ ૨૦૪૭ – કેનેરા બેંક આંક–પી–૧૯૩૩ અને	૨,૨૬,૧૩૦	૨	૮૩

૦૦ ના અવિભાજિત હિસ્સાની જમીન – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૩૦ અને ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૫૯		૧૯૩૪ – ચુકવણીની વિગતો અને આંક–પી–૭૯ અને ૮૦			
ઉરુર ગામના બ્લોક નં. ૨૨ ના ટી.એસ. નં. ૨ અને ટી.એસ. નં. ૧૮ માં ૪૫૬૪ ચોરસ ફૂટ જગ્યા અને મકાન જે નં. ૧ પરમેશ્વરી નગર તરીકે ઓળખાય છે – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૨૩, ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૫૯ અને ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૨૦૧	૧૫–૧૧–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૭૯ અને પી–૮૦ સ્ટેમ્પ શુલ્ક સહિત આંક–પી–૧૯૨૬ અને ૧૯૨૭ – ડીડીની નકલ અને આંક–પી૧૦૨૦ – ઈન્ડિયન બેંક સાથે જેપીનું સીએ –૭૯૨	૩૪,૨૦,૧૬૦	૨	૧૦૪
માયલાપોર ચેન્નાઈના પદ્મમલ સ્ટ્રીટમાં ડોર નં. ૧૯	મૂલ્યાંકન અહેવાલ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સમજાવ્યું કે શેડનું મૂલ્ય રૂ.	૮,૦૦,૦૦૦	૨	૧૮૪

ખાતેના મકાનમાં નવું વધારાનું બાંધકામ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૧૬		૬,૪૨,૨૯૦ /– છે અને તેથી રૂ. ૧,૫૭,૭૧૦ /– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવાની છે) આંક– પી–૬૭૦ – અહેવાલ			
થિરુવીકા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એસ્ટેટ ગીંડી ચેન્નાઈ ૩૨, ગણપતિ કોલોનીમાં પ્લોટ નં. એસ–૭, સર્વે નં. ૩૨/૨–૪ ખાતે મકાનમાં નવું/વધારા નું બાંધકામ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૧૭	મૂલ્યાંકન અહેવાલ	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સમજાવ્યું કે બાંધવામાં આવેલ મકાનનું મૂલ્ય રૂ. ૩૨,૯૪,૮૩૪/– છે અને તેથી રૂ. ૬,૩૯,૧૬૬ /– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવાની છે) આંક– પી–૬૭૭ – અહેવાલ	૩૯,૩૪,૦૦૦	૨	૧૯૦
સીબી માયલાપોર સીએ ૨૦૪૭ તા. ૨૬–૦૯–૯૦ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ (કેલીસ બ્રાન્ચમાંથી	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૯૦૩–	૨૦,૭૯,૮૮૫	૨	૨૦૩

ટ્રાન્સફર પર) માં તા. ૩૦.૦૪–૯૬ ના રોજની રોકડ સિલક – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૨૦૧		સીએ ૨૦૪૭ કેનેરા બેંક			
ટીએન – ૦૧–૦૦૦૯ ટાટા એસ્ટેટ કાર – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૫૭ અને ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૬૬	૨૯–૦૭–૧૯૯૨	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૯૦૩– સીએ ૨૦૪૭ કેનેરા બેંક. આંક–પી ૨૨૬ (ઇન્વોઇસ) અને પી. ૨૬૩ (રજીસ્ટ્રેશન)	૪,૦૬,૧૦૬	૨	૨૩૪
ટીએન – ૦૧ એન – ૯૯૯૯ સ્વરાજ માઝદા વાન – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૬૦ અને ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી	૨૧–૧૧–૧૯૯૧	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) – બાકાત રાખવા માટે આંક–પી–	૩,૮૫,૫૨૦	૨	૨૩૬

૬૬		૨૪૫ (ઇન્વોઇસ) અને પી. ૨૬૨ (રજીસ્ટ્રેશન)			
ટીએન – ૦૧ – ક્યુ ૦૦૯૯ ટાટા મોબાઇલ વાન – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૫૭ અને ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૬૬	૨૧–૧૨–૧૯૯૪	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૯૦૩ – સીએ ૨૦૪૭ કેનેરા બેંક આંક–પી–૨૨૪ (ઇન્વોઇસ)	૨,૮૧,૧૬૯	૨	૨૩૮
ટીએન – ૦૪ ઇ ૦૦૯૯ મહિન્દ્રા અરમાડા જીપ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૬૨ અને ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૬૭	૨૯–૦૪.૧૯૯૩	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) – બાકાત રાખવા માટે આંક–પી–૧૯૦૩ – સીએ ૨૦૪૭–કેનેરા બેંક આંક–પી–૨૫૧ (ઇન્વોઇસ)	૩,૩૦,૨૫૦	૨	૨૩૯

		આંક–પી–૨૫૨ (૨સીદ) અને પી ૨૬૬ (૨જીસ્ટ્રેશન)			
ટીએન ૦૭ ડી ૨૩૪૨ – બજાજ વાન – ખીવરાજ ઓટોમોબાઇલ્સ – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૪ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૮	૧૬–૦૨–૧૯૯૫	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) – બાકાત રાખવા માટે આંક–પી–૧૬૩૫ – સીએ ૧૯૫૨ – કેનેરા બેંક આંક–પી–૨૫૬ (ઇન્વોઇસ) આંક–પી–૨૫૭ (૨સીદ) અને પી. ૨૬૯ (૨જીસ્ટ્રેશન)	૫૨,૨૭૧	૨	૨૫૦
ટીએન ૦૯ બી ૬૫૬૫ (મર્સિડીઝ બેન્ઝ કાર આયાત કરેલ) – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી	૦૪–૦૬–૧૯૯૩	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા)	૯,૧૫,૦૦૦	૨	૨૫૬

૬૯ દ્વારા સમજાવ્યા મુજબ		આંક–પી–૧૯૦૩ – સીએ ૨૦૪૭– કેનેરા બેંક પી–૨૭૯ (રજીસ્ટ્રેશન) બચાવપક્ષન ◌ા સાક્ષી– ૮૮ આંક– ડી–૨૨૦			
જયા પબ્લિકેશન્સ ના નામે કેનેરા બેંક, માયલાપોરમ ◌ાં ફિક્સ્ડ ડિપોઝીટ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૨૦૧	૧૯–૯–૧૯૯૪	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૯૨૧ – એફડીઆર નકલ	૧,૪૯,૫૪૪	૨	૨૫૯
જયા પબ્લિકેશન્સ ના નામે કેનેરા બેંક, મૈસુર બ્રાન્ચમાં ફિક્સ્ડ ડિપોઝીટ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૨૦૧	૧૯–૯–૧૯૯૪	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ (સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૯૨૨ – એફડીઆર નકલ	૭૧,૨૧૮	૨	૨૬૧
મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન	૧૮–૪–૧૯૯૫	મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ	૩૨,૪૦,૨૭૮	૨	૨૯૯

પ્રાઇવેટ લિમિટેડના નામે ખરીદેલ અશોક લેલેન્ડ પેન્થર લક્ઝરી કોચ જેનો રજીસ્ટ્રેશન નં. ટીએન–૦૯ એફ ૨૫૭૫ છે (ચેસીસ રૂ. ૬૯૯૧૭૮ – બોડી બિલ્ડીંગનો ખર્ચ રૂ. ૨૫૪૧૦૦૦) – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૩, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬૫ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧		(સેલ્વી જે. જયલલિતા અને ટીએમટી. એન. શશિકલા) આંક–પી–૧૯૦૩ – સીએ ૨૦૪૭ કેનેરા બેંક આંક–પી૨૫૫ (ઇન્વોઇસ) આંક–પી–૨૫૮ (રજીસ્ટ્રેશન) આંક–પી–૧૯૩૬ થી ૧૯૩૮–વેન્ડર ભારત ઇન્ડસ્ટ્રીઝને ચુકવણી			
કેનેરા બેંક, માયલાપોરના. સીએ નં. ૧૯૫૨ માં તા. ૩૦.૪.૯૬ના રોજની રોકડ સિલક – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી	૩૦–૪–૧૯૯૬	નમધુ એમજીઆર = આંક–પી–૧૬૩૫–સીએ ૧૯૫૨–કેનેરા બેંક	૫,૧૦,૯૬૮	૨	૩૦૪

૨૦૧					
		કુલ	૪,૦૭,૭૪,૧૫૭		
શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ					
મિલકતની વિગત	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	જેના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
દુકાન નં. ૧૪, ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર ૬૦૨ પર, અન્ના સલાઈ, ચેન્નાઈ–૬ (પાર્સન મેનેર) મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ (દસ્તાવેજ નં. ૩૯૯/૮૯, તા. ૫–૭–૮૯, એસ.આર. ઓ., થાઉઝન્ડલા ઈટ્સના)	૦૫–૦૭–૧૯૮૯ (ચેક પિરિયડ પહેલાં) વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૯૮,૯૦૪	૨	૮
માત્ર ડોર નં. ૧૪, કાદર નવાઝ ખાન રોડ, નુંગમબક્કમ, બ્લોક નં.	૨૦–૦૯–૧૯૮૯ (ચેક પિરિયડ પહેલાં) વેચાણ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ ભાગીદારો જયલલિતા અને શ્રીમતી	૨,૧૦,૯૧૯	૨	૯

૧૨ માં, આર.એસ.નં. ૫૮/૫ ખાતે ૧૧ ગ્રાઉન્ડ ૭૩૬ ચો.ફૂટમાં ૬૮/૧૨૦૦૦ ના અવિભાજિત હિસ્સાના પ્રમાણની જમીનનો અવિભાજિત હિસ્સો દુકાન નં. ૯ સાથે મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ (જોઈન્ટ એસ.આર.૨ , થાઉઝન્ડલા ઈટ્સનો દસ્તાવેજ નં. ૫૨૬/૮૯ તા. ૨૧–૯–૮૯) ભાડા માટે ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૧૩ (મોહસીન બીજાપુરી)	દસ્તાવેજ	એન. શશિકલા આંક પી–૭૬૯ (વેચાણ દસ્તાવેજ) એક્સ–૧૯ – ભાડા કરાર			
તાંજોર, મહામુમ્બુ ચાવડી સર્વે નં. ૧૦૯૧ માં ૨૪૦૦ ચો.ફૂટના	૧૯–૦૪–૧૯૯૦ (ચેક પિરિયડ પહેલાં) વેચાણ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા	૧,૫૭,૧૨૫	૨	૧૨

પ્રમાણની જમીન અને મકાન મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ, ભાગીદારો: જે. જયલલિતા, એન. શશિકલા (ઓઆરબી, તંજાવુરનો દસ્તાવેજ નં. ૪૫૫/૯૦ તા. ૧૯–૪–૯૦)	દસ્તાવેજ	અને શ્રીમતી એન. શશિકલા			
બ્લેક એચ.ડી. રોડ, તાંજોર ટાઉન, ૩જા ડિવિઝન, ૬૪મા વોર્ડ, મહાર નોમ્બુ ચાવડી ખાતે ટી.એસ.નં. ૧૦૯૧ માં ૫૧૦૦ ચો.ફૂટના પ્રમાણની ખુલ્લી જગ્યા મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ (ઓઆરબી, તંજાવુરનો દસ્તાવેજ નં. ૪૫૬/૯૦ તા. ૧૯–	૧૯–૦૪–૧૯૯૦ (ચેક પિરિયડ પહેલાં) વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૧,૧૫,૩૧૫	૨	૧૩

૪-૯૦)					
બ્લેક એચ.ડી. રોડ, તાંજોર ટાઉન, મહાર નોમ્બુ ચાવડી ખાતે ખુલ્લી જગ્યા, ટી.એસ.નં. ૧૦૧૯ માં ૮૯૭૦ ચો.ફૂટનું પ્રમાણ મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ, (ઓઆરબી, તંજાવુરનો દસ્તાવેજ નં. ૪૫૭/૯૦ તા. ૧૯-૦૪-૧૯૯૦)	૧૯-૦૪-૧૯૯૦ (ચેક પિરિયડ પહેલાં) વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ - ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૨,૦૨,૭૭૮	૨	૧૪
સુંદરકોટ્ટાઈ ગામ, તંજાવુર ખાતે સર્વે નં. ૪૦૨/૨ માં ૩.૨૩ એકરના પ્રમાણની સુકી જમીન મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ (દસ્તાવેજ નં. ૫૬૩/૯૦ તા. ૧૨-	૧૨-૦૭-૧૯૯૦ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ - ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૭૫,૨૧૦	૨	૧૬

૭–૯૦)					
નવા ડોર નં. ૧૪, કાદર નવાઝ ખાન રોડ, નુંગમબક્કમ બ્લોક ૧૨ ખાતે જમીન અને મકાન, નુંગમબક્કમ ગામમાં આર.એસ.નં. ૫૮ અને નવા આર.એસ.નં. ૫૮/૫ માં ૧૧ ગ્રાઉન્ડ ૧૭૩૬ ચો.ફૂટમાં ૮૭/૧૨૦૦૦ અવિભાજિત હિસ્સાની જમીન અને ૫૨૩ ચો.ફૂટનું મકાન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૩૭ – શ્રી તાજુદ્દીન	૧૯–૨–૧૯૯૨ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો – સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક – પી – ૧૯૪૦ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ – ૨૦૬૧ આંક–પી–૭૭૦ – વેચાણ દસ્તાવેજ	૨,૯૮,૧૪૪	૨	૨૧ (રૂ. ૫૦,૦૦૦/– ૨૩.૪.૯૦ ના રોજ ચૂકવવામાં આવ્યા એટલે કે ચેક પિરિયડ પહેલાં) – જુઓ
તાન્સી (ઇનેમલ્ડ વાયર્સ) થીરુ વી કા ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ગીંડી ખાતે જમીન અને મકાન,	૧૦–૦૭–૧૯૯૨ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન.	૯૦,૧૭,૦૮૯	૨	૨૫

અડયારના હેમ્લેટ અલંદુર ગામના બ્લોક નં. ૧૨ ના સર્વે નં. ૮૯ માં ૦.૬૩ એકર જમીન અને આરસીસી રૂફમાં ૪૯૫ ચો.ફૂટ તથા એસીસી શીટ રૂફમાં ૧૧૫૫ ચો.ફૂટ, (તાન્સી ઇનેમલ્ડ વાયર્સ) – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૩ (પૃષ્ઠ ૫ નો સંદર્ભ લો)		શશિકલા આંક–પી– ૧૯૪૦ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ – ૨૦૬૧			
મયલાપોર ગામ ડોર નં. ૧૮ ઈસ્ટ અબિરામપુર મ ૧૧૧૧ સ્ટ્રીટમાં આર.એસ.નં. ૩૫૮૧ ના ભાગમાં ૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૪૭૫ ચો.ફૂટના પ્રમાણની જમીન અને મકાન – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૪	૨૨–૦૧–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક– પી– ૧૯૪૦ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ – ૨૦૬૧ આંક–પી– ૨૩ –	૪૯,૦૨,૧૦૫	૨	૨૬

(પૃષ્ઠ ૨ નો સંદર્ભ લો – રામચંદ્રન)		વેચાણ દસ્તાવેજ આંક–પી–૧૫૧૯ – કેનેરા બેંક સાથે એનએસ નું સીએ – ૨૧૯૬			
આર.એસ.નં. ૫૮/૫ ઈ ૧૪, જેમ્સ કોર્ટ, કાદર નવાઝ ખાન રોડ, નુંગમબક્કમ ખાતે ૧૧ ગ્રાઉન્ડ ૧૭૩૬ ચો.ફૂટનો ૭૨/૧૨૦૦૦ હિસ્સો – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૩૭	૨૮–૭–૧૯૯૩ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક– પી–૧૯૪૦ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ – ૨૦૬૧ આંક–પી–૭૬૮ – તા. ૩૦.૬.૯૩ નો વેચાણ દસ્તાવેજ	૧,૬૦,૫૭૨	૨	૩૨ (રૂ. ૫૦,૦૦૦/– ૨૩.૪.૯૦ ના રોજ ચૂકવવામાં આવ્યા એટલે કે ચેક પિરિયડ પહેલાં)
થિરુવેન્કડા નગર કોલોનીમાં સર્વે નં. ૫૮૮/૨એ, ૨બી માં ૫૨૦ ચો.ફૂટના મકાન સાથે ૪૩૮૦	૨૬–૦૯–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ આંક–પી–૪૬ આંક–પી–૧૯૪૦ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ –	૨,૬૫,૦૦૦	૨	૯૧ (રૂ. ૫૨,૨૦૫/– વધારાની રકમ કાઢી નાખવાની રહેશે)

ચો.ફૂટ જમીન – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૭ – શ્રીમતી સુંદરી શંકર; ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ (રાજગોપાલન) અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૧ (રમેશ)		૨૦૬૧			
થિરુવેન્કાડુ નગર કોલોનીમાં સર્વે નં. ૫૮૮/૨એ, ૨બી માં ૫૨૦ ચો.ફૂટના મકાન સાથે ૪૩૮૦ ચો.ફૂટ જમીન – દસ્તાવેજ મૂલ્ય કરતા વધુ વેચનાર શ્રીમતી સુંદરી શંકરને ચૂકવવામાં આવેલ વધારાની રકમ	૨૬–૦૯–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ	૩,૧૦,૦૦૦	૨	૯૨ (ફરિયાદપક્ષ દ્વારા કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી તેથી રૂ. ૩,૧૦,૦૦૦/– કાઢી નાખવાના રહેશે)
૫–એ બી, અને સી	મૂલ્યાંકન	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ	૮૦,૭૫,૦૦	૨	૧૭૪ (રૂ. ૪૦,૩૯,૦૧

ઈસ્ટ કોસ્ટ રોડ, ડોર નં. ૪/૧૩૦ રાજા નગર, નીલનકરાઈ ચેન્નાઈ –૪૧ ખાતે મકાનમાં નવું/વધારા નું બાંધકામ (સંદર્ભ દસ્તાવેજ નં. ૪૭૫૨/૯૩ એસઆરઓ અડયાર) – અગાઉથી સમજાવેલ છે	અહેવાલ	ીસ (સ્વીકારવા પાત્ર રકમ રૂ. ૪૦,૩૫,૯૮ ૧/– છે)	૦		૯/– ની બાકી રકમને બાકાત રાખવાની રહેશે)
નીલનકરાઈ ગામના સર્વે નં. ૯૪ માં ૧૧૧૯૭૬ ચો.ફૂટ જમીનના પ્રમાણની જમીન (પ્લોટ નં. ૫ એ, બી અને સી) – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૫૦ (એસ.આર. ઓ.)	૧૯૯૩	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન, શશિકલા આંક–પી–૧૩૩ – આંક–પી–૧૯૪૦ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ – ૨૦૬૧	૫,૭૨,૯૧૦	૨	૧૭૫
એમએફ ૯ ગીંડી ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ચેન્નાઈ –૩૨	મૂલ્યાંકન અહેવાલ	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ (સ્વીકારવા પાત્ર રકમ રૂ.	૧૪,૧૭,૫૩ ૮	૨	૧૯૧ (રૂ. ૯,૪૧,૦૧૩ /– ની બાકી રકમને બાકાત

ખાતે મકાનમાં નવું વધારાનું બાંધકામ અને વર્ક્સ શેડ માટે છાપરામાં ફેરફાર – અગાઉથી સમજાવેલ છે		૪,૭૬,૫૨૫/– છે)			રાખવાની રહેશે)
૩૦/૦૪/૯૬ ના રોજ સીબી, મયલાપોરમાં ૨૧/૩/૯૧ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીએ ૨૦૬૧ માં રોકડ સિલક – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૨૦૧	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક–પી–૧૯૪૦ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ – ૨૦૬૧	૪,૫૯,૯૭૬	૨	૨૧૪
૩૦/૪/૯૬ ના રોજ આઈબી અબિરામપુર મના ૧૫/૧૨/૯૩ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીએ ૧૦૪૪ માં રોકડ સિલક – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક–પી–૧૨૫૫ – કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ –	૧,૦૨,૪૯૦	૨	૨૨૧

૧૮૨		૧૦૪૪			
ટીએસઆર ૩૩૩ (સ્વરાજ) મઝદા વાન *** ૧૨/૧/૧૯૮૯	૧૨-૦૧-૧૯૮૯ ચેક પિરિયડ પહેલાં	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ - ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા	૨,૯૯,૮૪૫	૨	૨૪૨
ટીએન ૦૧ ડબલ્યુ ૧૨૩૩ ટેમ્પો ટ્રાવેલર	૧૯-૦૧-૧૯૯૪	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ - ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક-પી-૧૯૪૦ - કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ - ૨૦૬૧ આંક-પી-૨૩૮ (ઇન્વોઇસ) આંક-પી-૨૬૫ (રજીસ્ટ્રેશન)	૪,૨૪,૨૬૮	૨	૨૪૫
ટીએન ૦૭ એચ ૦૦૦૯ (ટાટા સુમો)	૨૧-૧૨-૧૯૯૪	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ - ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા	૩,૧૫,૫૩૭	૨	૨૪૬

		અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક–પી–૧૯૪૦– કેનેરા બેંક સાથે એસઈ નું સીએ–૨૦૬૧ આંક–પી–૨૩૩ (ઇન્વોઇસ)			
ટીએન ૦૯ ઈ ૯૨૦૭ (મારુતિ એસ્ટીમ કાર)	૨૬–૧૨–૧૯૯૪	મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝ ીસ – ભાગીદારો સેલ્વી જયલલિતા અને શ્રીમતી એન. શશિકલા આંક–ડી–૨૭૦–પૃષ્ઠ ૧૫૬૧– આંક–પી–૨૩૭ (ઇન્વોઇસ) – આંક–પી– ૨૮૦ (રજીસ્ટ્રેશન)	૫,૨૫,૧૩૨	૨	૨૪૭
		કુલ	૨,૮૦,૦૫,૮૫૭		
ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ					
મિલકતની વિગત	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	જેના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ

					નં.
શોલિંગનલ્લો ર ગામના સર્વે નં. ૧/૧એફ અને જુના આર.એસ.નં. ૧/૧સીમ માં ૧૬.૭૫ સેન્ટ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૬ – (જગદીશ એ રાજા)	૦૩–૦૯–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રી વી.એન. સુધાકરન (ગ્રીન ફાર્મ હાઉસમાં ભાગીદાર) આંક–પી–૪૩ થી ૪૫ – વેચાણ કરાર અને પાવર ઓફ એટર્ની આંક–પી–૧૧૮૯ – ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮	૧૨૫	૨	૬૯
૮.૩.૧૯૯૪ ના રોજ ૬.૭૫ સેન્ટ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૬ – (જગદીશ એ રાજા)	૧૮૯/૧૯૯૪ તા. ૯–૩–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક–પી–૧૧૮૯ – ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮. રૂ. ૨૩૫૦૦૦/– માન્ય રાખવાના છે	૫૭૦૨૦૦,,	૨	૭૦ રૂ. ૩૩૫૦૦૦/– નો રોકડ હિસ્સો બાકાત રાખવાનો રહેશે
શોલિંગનલ્લો ર ગામના સર્વે નં. ૧/૧એફ અને જુના આર.એસ.નં. ૧/૧સીમ માં ૧૬.૫૦ સેન્ટ – ફરિયાદપક્ષ	૦૯–૦૩–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	શ્રી વી.એન. સુધાકરન (ગ્રીન ફાર્મ હાઉસમાં ભાગીદાર)	૧૨૫	૨	૭૧

ના સાક્ષી ૧૬ – (જગદીશ એ રાજા)					
શ્રીમતી ગાયત્રી ચંદ્રન પત્ની કે.ટી. ચંદ્રવદનમ, ૨૨, બઝુલ્લાહ રોડ ચેન્નાઈ –૧૭ ને ૮/૩/૧૯૯૪ ના રોજ ડીડી દ્વારા રૂ. ૫૩૦૪૦૦/ – અને રોકડ દ્વારા રૂ. ૩૩૫૦૦૦/ – ચૂકવવામાં આવેલ વાસ્તવિક અવેજ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૬. (જગદીશ એ રાજા)	૦૯–૦૩–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક–પી–૧૧૮૯ – ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮. રૂ. ૫૩૯૪૦૦/ – માન્ય રાખવાના છે	૮,૬૫,૪૦૦	૨	૭૨ રૂ. ૩૩૫૨૦૦/ – નો રોકડ હિસ્સો બાકાત રાખવાનો રહેશે
શોલિંગનલ્લો ર ગામ ખાતે આર.એસ.નં. ૧/૧એફ જુના આર.એસ.નં. ૧/૧સીમાં ૧૬.૭૫	૦૯–૦૩–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ	૧૨૫	૨	૭૩

સેન્ટ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૬ – (જગદીશ એ રાજા)					
કે.ટી. ચંદ્રવદનન ૨૨, બઝુલ્લાહ રોડ, ચેન્નાઈ –૧૭ ને ૮/૩/૯૪ ના રોજ ડીડી દ્વારા રૂ. ૨૩૫૨૦૦/– અને ૧૦/૪/૧૯૯૪ ના રોજ રોકડ રૂ. ૩૩૫૦૦૦/– ચૂકવવામાં આવેલ વાસ્તવિક અવેજ – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૬ – (જગદીશ એ રાજા)	૦૮–૦૩–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક– પી–૧૧૮૯ – ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮. રૂ. ૨૩૫૨૦૦/– માન્ય રાખવાના છે	૫,૭૦,૨૦૦	૨	૭૪ રૂ. ૩૩૫૨૦૦/– નો રોકડ હિસ્સો બાકાત રાખવાનો રહેશે
વેટ્ટુવાંકની ગામમાં સર્વે નં. ૧૬૫/૮૮ માં ૨૬ નાળિયેરીના ઝાડ સાથે ૩૪ સેન્ટ –	૧૬–૬–૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક– પી–૧૧૮૯ – ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮. આંક–પી–	૧,૨૧,૦૦૦	૨	૮૦

ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૫૯ (રાજગોપાલ) અને માલિક શ્રીમતી શાંતિ ' સુબ્રમણ્યમ અને અન્ય – તપાસવામાં આવ્યા નથી		૯૦૬ થી ૯૦૮ – વેચાણ દસ્તાવેજ આંક–પી– ૧૧૯૬ થી ૧૧૯૮ – બેંક ટ્રાન્સફર ચલણ			
વેટ્ટુવાંકની ગામમાં સર્વે નં. ૧૬૫/૭૮ માં ૨૬ નાળિયેરીના ઝાડ સાથે ૦.૩૪ એકર – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૫૯ (રાજગોપાલ) અને માલિક શ્રીમતી શાંતિ સુબ્રમણ્યમ અને અન્ય – તપાસવામાં આવ્યા નથી	૧૬–૬–૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક– પી– ૧૧૮૯– ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮. આંક–પી– ૯૦૬ થી ૯૦૮ – વેચાણ દસ્તાવેજ આંક–પી– ૧૧૯૬ થી ૧૧૯૮ – બેંક ટ્રાન્સફર ચલણ	૧,૨૧,૦૪૦	૨	૮૧
વેટ્ટુવાંકની ગામમાં સર્વે નં. ૧૬૫/૯એ	૧૬–૬–૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક– પી– ૧૧૮૯ –	૧,૨૧,૦૪૦	૨	૧ ૮૨

માં ૨૬ નાળિયેરીના ઝાડ સાથે ૦.૩૪ એકર – ફરિયાદપક્ષ ના સાક્ષી ૧૫૯ (રાજગોપાલ) અને માલિક શ્રીમતી શાંતિ સુબ્રમણ્યમ અને અન્ય – તપાસવામાં આવ્યા નથી		ઇન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮. આંક–પી–૯૦૬ થી ૯૦૮.– વેચાણ દસ્તાવેજ આંક–પી–૧૧૯૬ થી ૧૧૯૮ – બેંક ટ્રાન્સફર ચલણ			
વેટ્ટુવાંકેની ઇંજમ્બાક્કમ ગામમાં સર્વે નં. ૧૬૫/૯૮ માં ૩૭ સેન્ટ	૨૭–૦૯–૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક– પી–૧૧૮૯– ઇન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮.આંક –પી– ૧૨૫ – વેચાણ દસ્તાવેજ	૧,૨૪,૫૪૦	૨	૯૩
ડી.નં. ૩/૧/૮સી – વેટ્ટુવાંકેની ચેન્નાઈ ખાતે રહેણાંક મકાનમાં નવું/વધારા નું બાંધકામ	મૂલ્યાંકન અહેવાલ મુજબ	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ સ્વીકારેલ રકમ = રૂ. ૧,૦૨,૪૭, ૨૮૬/–	૧,૫૨,૫૯, ૦૭૬	૨	૧૭૮ રૂ. ૫૦,૧૧,૭૯ ૦/– નો બાકી હિસ્સો બાકાત રાખવાનો રહેશે

૨૭/૧/૯૪ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ ૧બી અબિરામપુર મના સીએ ૧૦૫૮ માં ૩૦/૦૪/૧૯૯૬ ના રોજ રોકડ સિલક	૩૦-૪-૧૯૯૬	મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ આંક-પી-૧૧૮૯-ઇન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૮.	૧૪૬	૨	૨૧૯
		કુલ	૧,૭૭,૫૩,૦૧૭		
જે ફાર્મ હાઉસ					
મિલકતની વિગત	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	જેના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
ઇંજમ્બાક્કમ ગામના સર્વે નં. ૧૮/૪એ૧ માં ૧.૨૯ એકર - ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૫ - ભંડારી. પી.બી. - ચીફ વાંચવા માટે	૨૫-૨-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસીસ આંક-પી-૭૩ આંક-પી-૧૨૦૭ - ઇન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૪.	૬,૪૯,૭૭૦	૨	૬૮
સોલિંગનલ્લુર ગામમાં સર્વે નં. ૨/૧બી, ૩એ માં ૫૦ સેન્ટ -	૧૨-૧૨-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસીસ આંક-પી-૭૨ - પાવર ઓફ એટર્ની	૨,૮૬,૪૪૧	૨	૧૧૦

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૪ – દાનીલીવાલા. ટી.કે.		આંક–પી–૧૨૦૭–ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૪. આંક. પી–૯૦૯ વેચાણ દસ્તાવેજ ૦૯.૧૨.૧૯૯૪			
સી શેલ એવન્યુ નં. ૨/૧–બી–૩ એપાર્ટમેન્ટ શોલિંગનલ્લો ર સાયદાપેટ તાલુકા ખાતે મકાનમાં નવું વધારાનું બાંધકામ – સમજાવ્યા મુજબ	મૂલ્યાંકન અહેવાલ મુજબ	મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસીસ આંક–પી–૭૨ – પાવર ઓફ એટર્ની આંક–પી–૧૨૦૭ – ઈન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૪.આંક. પી–૯૦૯ વેચાણ દસ્તાવેજ ૦૯.૧૨.૧૯૯૪ માન્ય રાખેલ મૂલ્ય રૂ. ૪૮,૧૦,૬૭૦/– છે	૮૦,૩૬,૮૬૮	૨	૧૮૩ (બાકાત રાખવાનું મૂલ્ય રૂ. ૩૨,૨૬,૧૯૮/– છે)
ન્યૂ મહાબલીપુરમ રોડમાં નં. ૧/૨૪૦ ઇંજમ્બાક્કમ ખાતે કેમ્પસમાં	મૂલ્યાંકન અહેવાલ મુજબ	મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસીસ માન્ય રાખેલ મૂલ્ય રૂ. ૨૯,૮૨,૩૯	૫૩,૧૧,૦૦૦	૨	૧૮૮ (બાકાત રાખવાનું મૂલ્ય રૂ. ૨૩,૨૮,૬૦૮/– છે)

રહેણાંક મકાનમાં (૪ નં.) નવું વધારાનું બાંધકામ – સમજાવ્યા મુજબ		૨/– છે			
		કુલ	૧,૪૨,૮૪,૦૭૯		
જેજે લીઝીંગ એન્ડ મેઇન્ટેનન્સ					
મિલકતની વિગત	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	જેના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય ૩.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
૨૭–૧–૯૪ ના રોજ ના નામે ખોલવામાં આવેલ ૧બી અબિરામપુર મના સીએ ૧૦૫૯ માં ૩૦/૪/૯૬ ના રોજ રોકડ સિલક	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ જે.જે. લીઝીંગ એન્ડ મેઇન્ટેનન્સ આંક–પી–૧૧૩૬ – ઇન્ડિયન બેંકનો સીએ નં. ૧૦૫૯	૧,૮૩૮	૨	૨૧૭
		કુલ	૧,૮૩૮		
જય રિયલ એસ્ટેટ					
મિલકતનું વર્ણન	**દસ્તાવેજનો સંદર્ભ**	**ના નામે છે**	**મિલકતનું મૂલ્ય ૩.**	**એનેક્ષર નં.**	**એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.**
ટી નગર	19–07–	M/s. Jay	૩૩,૪૪,૦	૨	૮૪

ગામના સર્વે નં. ૫૨૦૨ માં ૪૮૦૦ ચો.ફૂટ. જમીન અને ભોંયતળિયે તથા પહેલા માળે મકાન, જે હવે મુરુગેસા મુદલી સ્ટ્રીટ તરીકે જાણીતી છે – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬ (શ્રી ગોપાલસામી)	1994 Sale deed	Real Estate Ex-P-29- Sale deed Ex-P-1160 - CA No.1050 of Indian Bank	૪૦		
ચેન્નાઇ ૧૭ માં ટી નગરના મુરુગેસન સ્ટ્રીટના ડોર નં. ૫ ના મકાનમાં નવું વધારાનું બાંધકામ	મૂલ્યાંકન અહેવાલ મુજબ	મેસર્સ જય રિયલ એસ્ટેટ સ્વીકારેલ મૂલ્ય રૂ. ૫,૪૭,૧૦૨/– છે	૧૦,૯૨,૮૨૮	૨	૧૮૭ (બાકાત રાખવાનું મૂલ્ય રૂ. ૫,૪૫,૭૨૬/– છે)

Cash Balance as on 30/4/96 CA 1050 of IB Abirampram opened on 27/1/94	૩૦-૪-૧૯૯૬	મેસર્સ જય રિયલ એસ્ટેટ આંક- પી- ૧૧૬૦- ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૦૫૦	૧૬૮	૨	૨૧૫
		કુલ	૪૪,૩૭,૦૩૬		
જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ					
Land and Building in Plot No.40 and 41 with a built up area of 900 sq.ft. both in the Ground and first Floors (Land extent 5 grounds) of Soling	10-8-94 Sale deed	મેસર્સ જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ આંક- પી- ૧૧૭૦ - ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૦૬૨	૯,૯૫,૬૭૦	૨	૮૫

anaIllur Village in S.No.1/1c5 which is now known as No.1. Murphy street , Akkari Village - PW-26 - Kama! Batcha - to read					
માયલાપોર ના। લુઝ એવન્યુના। સર્વે નં. ૩૩૩૪ માં ૫ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૧૩૩ ચો.ફૂટ જમીનમાં છઠ્ઠો અવિભાજિત હિસ્સો	21–3–1995 Sale deed	મેસર્સ જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ આંક– પી– ૧૧૭૦ – ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૦૬૨	૧૦,૮૭,૧૯૬	૨	૧૫૬
New/ additional construction in residential Building	Evaluation Report Sale deed	મેસર્સ જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ સ્વીકારેલ	૨૦,૩૮,૯૫૯	૨	૧૮૯ (બાકાત રાખવાનું મૂલ્ય રૂ. ૭,૦૭,૭૭

at No. I Murphy Street , Akkarai Chennai		મૂલ્ય રૂ. ૧૩,૩૧,૧૮૫/– છે			૪/– છે)
Cash Balance as on 30/04/96 in CA 1062 of IB Abiramapuram in	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ જે એસ હાઉસિંગ કોર્પોરેશન આંક– પી– ૧૧૭૦– ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૦૬૨	૧૩,૬૭૨	૨	૨૧૮
		કુલ	૪૧,૩૫,૪૯૭		
જયા કન્સ્ટ્રક્શન (કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ)					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
I/6th undivided shares of land in 5	21–3–1995 Sale deed	મેસર્સ જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ	૧૦,૮૭,૧૯૬	૨	૧૫૮

grounds and 1133 sq.ft. in S.No.333 4/1a of Luz Avenue		બિલ્ડર્સ આંક– પી–૧૧૦ – વેચાણ દસ્તાવેજ આંક– પી– ૧૦૪૯– ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૦૪૯			
Cash Balance as on 30/4/96 in CA 1049 of IB Abiramapuram Opened on 27/1/94	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ આંક– પી– ૧૦૪૯ – ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૦૪૯	૧૦,૮૯૧	૨	૨૨૦
		કુલ	૧૦,૯૮,૦૮૭		
કોડનાડ ટી એસ્ટેટ – ખરીદી					
Kodanad tea estate and tea factory extent two	05–05–1995 Reconstituti on deed	ટીએમટી. એન. શશિકલા, ટીએમટી. જે.	૭,૬૦,૦૦,૦૦૦	૨	૧૬૬

acres at kthogiri, Nilgris district acquired on an unregistered reconstitution of partnership deed dt. 5/6/1995 payment through six cheques dated 5/5/1995 - PW 177 (Indian Bank - Mr .Shanmugasundaram)		ઈલાવરાસી, અને વી.એન. સુધાકરન આંક–પી–૫૨૦ અને પી–૫૨૩			
		કુલ	૭,૬૦,૦૦,૦૦૦		
શક્તિ કન્સ્ટ્રક્શન્સ					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
Cash Balance as on 30/4/96 in CA 1149 of 1B Abiramapuram opened on 23/3/	૩૦/૪/૧૯૯૬	મેસર્સ શક્તિ કન્સ્ટ્રક્શન્સ આંક–પી–૨૦૧૬ – ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૧૪૯	૧,૦૨,૪૯૦	૨	૨૨૨

93					
		કુલ	૧,૦૨,૪૯૦		
મેસર્સ લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
cash Balance as on 30/4/96 in CA 1140 of IB Abirampuram Opened on 23/3/95	૩૦-૪-૧૯૯૬	મેસર્સ લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન્સ આંક-પી-૧૯૮૦ - ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૧૪૯	૧,૦૨,૪૯૦	૨	૨૨૪
		કુલ	૧,૦૨,૪૯૦		
ગોપાલ પ્રમોટર્સ					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
cash Balance as on 30/4/96 in CA 1146 opened on 23/3/95	૩૦-૪-૧૯૯૬	મેસર્સ ગોપાલ પ્રમોટર્સ આંક-પી-૧૯૭૪ - ઇન્ડિયન બેંકનું સીએ નં. ૧૧૪૬	૧,૦૨,૪૯૦	૨	૨૨૩
		કુલ	૧,૦૨,૪૯૦		

	ગ્રાન્ડ ટોટલ	૨૩,૦૩,૫૯,૪૧૦			
ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન – આરોપી નં. ૩					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
11 acres 83 cents in S.No.345/38. 3A, 2 5B, 5F , 5d, 5f , 5c, 344/1, 2.402/4, 401/1, 355/1, in Siruthavoor Village	02-08-1994 Sale deed	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૨,૩૩,૭૭૦	૨	૬૦
10 acres 86 cents in S.No,392/1, 391,392, 380,381/3,393,409/3,398, 406,399, 400,406 in Siruthavoor Village	02-08-1994 Sale deed	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૨,૧૧,૩૨૫	૨	૬૨
7 Acres 44 cents in	02-05-1994 Sale	ટીઆર. વી.એન.	૧,૪૫,૮૯૧	૨	૬૫

S.No.339/1a, 341/1,342/3a,2a, 281,282,338/1a,3, 342/3b,4a, 235/3,4,2, 234/1,2 in Siruthavur Village	deed	સુધાકરન			
Amount Paid over and above the cost in document No.43/94 dated 5/2/94 , S R North Madras to the seller Tr. Gopinath	02-05-1994 Sale deed	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૪,૮૫,૦૦૦	૨	૬૬
3.30 Acres in S.No.403/3 , 401/2 in Siruthavur Village	24-5-1994 Sale deed	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૯૩,૪૭૫	૨	૭૯
One sixth undivided share of land in 5 ground and 1133 sq.ft. in S.No.3334/	21-3-1995 Sale deed	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૧૦,૮૭,૧૯૬	૨	૧૫૩

a of Luz Avenue					
કડલોર ખાતે ઇન્ડો–ડોહો કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ લિમિટેડના સંપાદન પાછળનો ખર્ચ (૧) ટીઆર. અય્યાદુરાઇ ઇન્ડો–ડોહો ફાર્માસ્યુટિકલ્સના પ્રમોટર રૂ. ૩૫,૪૫,૦૦૦/– (૨) ટુ ઇન્ટરફેસ કેપિટલ માર્કેટ શેર્સ ૨૪,૦૫,૦૦૦/– (૩) ટુ ઇન્ડ બેંક– ૨૨,૪૧,૦૦૦/–		ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૮૬,૯૧,૦૦૦	૨	૧૭૩
Cash Balance as on 30–4–96 in CA 1068 of IB Abiramapuram opened on 30–3–1994	૩૦–૪–૧૯૯૬	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૧,૩૨,૨૨૧	૨	૧૯૭
Cash	૩૦–૪–	ટીઆર.	૪૭,૪૫૩	૨	૨૦૬

Balance as on 30-04-96 in Cb, Mylapore CA 2220 Opened on 7-4-1993 in the name of	૧૯૯૬	વી.એન. સુધાકરન			
Cash Balance as on 30-04-96 in CB Mylapore SB 24621 opened on 25-2-92	૩૦-૪-૧૯૯૬	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૬૧,૪૩૦	૨	૨૦૮
ટીએન ૦૯ ઇ ૯૦૨૭ (અશોક લેલેન્ડ કાર્ગો વાહન)	૧૯-૧૨-૧૯૯૪	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૫,૦૫,૦૦૯	૨	૨૪૮
TN 01 09 f 3744 (Tarx Jeep)	૨૯-૦૫-૧૯૯૫	ટીઆર. વી.એન. સુધાકરન	૨,૯૬,૧૯૧	૨	૨૪૯
		કુલ	૧,૧૯,૮૯,૯૬૧		
ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી – આરોપી નં. ૪					
મિલકતનું	દસ્તાવેજનો	ના નામે છે	મિલકતનું	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨

વર્ણન	સંદર્ભ		મૂલ્ય રૂ.		માં આઇટમ નં.
અન્ના નગર, ચેન્નાઇ – ૪૦ ના પ્લોટ નં. એલ–૬૬ (જૂનો નં. ૫૨૪ એન) ની ફાળવણી પેટે ટીએનએચબીને ચૂકવેલી રકમ	09–02–1992 Sale deed	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૨,૩૫,૮૧૩	૨	૨૪
Land and Building to the extent of 4802 sq.ft. together with a building with ground and first floor in S.No.94, Plot No. 7 of Nellankarai Village	31–12–1993 Sale deed	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૯,૬૦,૫૨૦	૨	૫૦
10 Acres and 41 cents in R.S.No.346/1B, 346/1c,348/2a2a, 348/2a2b, 348/2a2c,3	31–1–1994 Sale deed	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૨,૩૩,૭૭૦	૨	૫૭

46/2, 344/1A, 347/2c,342/18c,342/184,342/185, 345/1.346/1k,349/2B, 351/183, 348/3a, 348/3c,380,345/1, 345/1a, 346/11,349/2a,349/4c3,350/2a1, 351/282, 344/1,346/1d,346/1e, 346/2,379/2,346/2a,350/2a 2, 344/1B, 348/3B, 348/2B					
11 acres and 28 cents S.No.42/2 in Karungullpallam and S.No.383 to 386 and 393 in Siruthavoor Village	02-08-1994 Sale deed	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૨,૨૭,૦૨૬	૨	૬૧

10.78 Acres in S.No.379.381, 382, 342, in Sriuthavoor Village	02-08-1994 Sale deed	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૨,૦૨,૨૫૧	૨	૬૩
Amount paid towards the cost of acquisition of 10.78 acres over and above the document value doc No. 42/94 dated 8/2/1994 of SRO North Madras	08-02-1994 Sale deed	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૪,૬૫,૦૦૦	૨	૬૪
one sixth undivided shares of land in five grounds and 1133 sq.ft. in S.No. 3334/1a in Mylapore Luz Avenue (Chennai -4)	21-3-1995 Sale deed	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૧૦,૮૭,૧૯૬	૨	૧૫૪
ચેંગઈ એમજીઆર જિલ્લાના સિરુથાવુરમ	મૂલ્યાંકન અહેવાલ	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૫,૪૦,૫૨,૨૯૮	૨	૧૮૦

ાં પોશ બંગલામાં નવું વધારાનું બાંધકામ					
નં. ૧/૬૬ અન્ના નગર ચેન્નાઇ ખાતે રહેણાંક મકાનમાં નવું વધારાનું બાંધકામ	મૂલ્યાંકન અહેવાલ	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૨૪,૮૩,૭૫૯	૨	૧૮૬
Cash Balance as on 30/4/1996 in Ca 1171 of indian Bank Abiramapuram opened in 28/3/95	૩૦-૪-૧૯૯૬	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૩,૪૦,૫૨૭	૨	૧૯૯
Cash Balance as on 30-4-96 In CB Mylapore in CA 2219 opened on 7-4-93	૩૦-૪-૧૯૯૬	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૧,૧૮,૧૯૮	૨	૨૧૦
Cash Balance as on 30/4/96 in CB Mylapore SB 25389 opened on 23/1/	૩૦-૪-૧૯૯૬	ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી	૮૯૪	૨	૨૧૧

93					
		કુલ	૬,૦૪,૦૭,૨૫૨		
જે. વિવેક માઇનોર – આરોપી નં. ૪ ના પુત્ર અને પુત્રી					
1.50 Acres in S.No.392/1.2 in Sirthavur village	21–09–2014 Sale deed	પી. વિવેક (માઇનોર) તેમની માતા અને કુદરતી વાલી ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી દ્વારા રજૂ, નં. ૭ ઇસ્ટ બીચ રોડ, નીલંકરાઈ, ચેન્નાઈ ૪૧	૪૪,૨૧૦	૨	૫૬
3 acres 51 cents in S.No.43/2 in Karunkuzhi pallam village	15–09–2014 Sale deed	જે. વિવેક (માઇનોર) તેમની માતા અને કુદરતી વાલી ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી દ્વારા રજૂ, નં. ૭ ઇસ્ટ બીચ રોડ, નીલંકરાઈ, ચેન્નાઈ ૪૧	૧,૫૮,૩૧૦	૨	૮૭
4 Acres 52 cents in S.No.46	15–09–2014 Sale	J. Vivek (minor) Represente	૨,૦૩,૫૧૦	૨	૮૮

in Karunku zhipallam Village	deed	d by his mother and natural guardian Tmt. J. Elavarasi No.7 East beach Road, Neelankarai , Chennai 41			
4 Acres 15 cents in S.No.45 in Karunku zhipallam Village	15-09-2014 Sale deed	જે. વિવેક (માઇનોર) તેમની માતા અને કુદરતી વાલી ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી દ્વારા રજૂ, નં. ૭ ઇસ્ટ બીચ રોડ, નીલંકરાઈ, ચેન્નાઈ ૪૧	૧,૮૬,૩૫૬	૨	૮૯
4 Acres 15 cents in Karunku zhipallam Village	15-09-2014 Sale deed	જે. વિવેક (માઇનોર) તેમની માતા અને કુદરતી વાલી ટીએમટી. જે. ઇલાવરાસી દ્વારા રજૂ, નં. ૭ ઇસ્ટ બીચ રોડ, નીલંકરાઈ, ચેન્નાઈ ૪૧	૧,૮૬,૨૨૬	૨	૯૦
cash	30-04-	J. Vivek (	૨,૪૨,૨૧૧	૨	૧૯૩

Balance as on 30/4/96 in the SB 4110 of Indian Bank Abiramapuram opened on 12/9/94 in the name of Master J. Vivek, s/o. J. Elavarasi	1996	minor) Represented by his mother and natural guardian Tmt. J. Elavarasi No.7 East Beach Road, Neelankarai, Chennai 41			
		કુલ	૧૦,૨૦,૮૨૩		
જે ઈલાવરાસીન ા પુત્ર અને પુત્રી					
Amount deposited in the name of Master Vivek Selvi Snakila and Selvi Krishnapriya son and daughter of Tmt. J. Elavarasi during October 1993 in Indian Bank (On receipts of terminal benefits of	બેંક રેકોર્ડ્સ	ટીએમટી. જે. ઈલાવરાસીન ા પુત્ર અને પુત્રી	૩૮,૪૨૧	૨	૩૦૬

their father Tr. Jayaraman)					
		કુલ	૩૮,૪૨૧		
મહા સુબ્બુલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતનું મૂલ્ય રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
મહા સુબ્બુલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ, ચેન્નાઇ ૧૦૬ ના સંપાદનનો ખર્ચ	૧૯-૭-૧૯૯૩	મહા સુબ્બુલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ	૩૮,૫૧,૦૦૦	૨	૩૧
3197 Sq. ft / ts No. 115/P, 117/P in Arumbakkam Village	31-10-1994 and 04-04-1995 Sale deed	મહા સુબ્બુલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ	૮,૫૫,૧૫૦	૨	૧૦૩
3197 Sq. ft / ts No. 115/P, 117/P in Arumbakkam Village	31.10.1994 and 04-04-1995 Sale deed	મહા સુબ્બુલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ	૮,૫૫,૧૫૦	૨	૧૬૨
કેનેરા બેંક, અન્ના	Account opened on 1-12-	મહા સુબ્બુલક્ષ્મી	૩,૧૭,૪૭૬	૨	૨૦૭

નગરના સીએ નં. ૧૬૮૯ માં ૩૦.૪.૧૯૯૬ ના રોજની રોકડ સિલક	1993	કલ્યાણ મંડપમ			
		કુલ	૫૮,૭૮,૭૭૬		
ગ્રાન્ડ ટોટલ ૬,૭૩,૪૫,૨૭૨					
મેસર્સ જયા ફાઇનાન્સ પી લિમિટેડ					
ઇન્ડિયન બેંક અભીરામપુર મના તારીખ ૫/૫/૯૫ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીએ ૧૧૭૯ માં તારીખ ૩૦–૪–૯૬ ના રોજની રોકડ સિલક	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ જયા ફાઇનાન્સ (પી) લિમિટેડ	૧,૭૬૦		૨૦૯
		કુલ			
		ગ્રાન્ડ ટોટલ	૪,૬૦,૨૪,૪૩૯		
એનેક્ષર – ૨ ડીવીએસી મુજબ ચકાસણી સમયગાળા ના અંતે અંજનેય					

પ્રિન્ટર્સ (પી) લિમિટેડ દ્વારા સંપાદિત મિલકતો					
૨૧, પદ્મનાભન સ્ટ્રીટમ ટી નગર નવો ટી એસ નં. ૮૦૨૫/૧ બ્લોક નં. ૧૦૭ માં એસ.નં. ૩૦૧, ૪૭૨૫/૧૬ માં સુપર સ્ટ્રક્ચર સાથે ૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૦૮૬ ચો.ફૂટ નો ૧/૫ મો ભાગ	૧૭-૧-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૩,૧૯,૨૩૦	૨	૫૧
૨૧, પદ્મનાભન સ્ટ્રીટમ ટી નગર નવો ટી એસ નં. ૮૦૨૫/૧ બ્લોક નં. ૧૦૭ માં એસ.નં. ૩૦૧, ૪૭૨૫/૧૬ માં સુપર સ્ટ્રક્ચર સાથે ૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૦૮૬	૧૭-૧-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૩,૧૯,૨૩૦	૨	૫૨

ચો.ફૂટ નો ૧/૫ મો ભાગ					
૨૧, પદ્મનાભન સ્ટ્રીટમ ટી નગર નવો ટી એસ નં. ૮૦૨૫/૧ બ્લોક નં. ૧૦૭ માં એસ.નં. ૩૦૧, ૪૭૨૫/૧૬ માં સુપર સ્ટ્રક્ચર સાથે ૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૦૮૬ ચો.ફૂટ નો ૧/૫ મો ભાગ	૧૭-૧-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૩,૧૯,૨૩૦	૨	૫૩
૨૧, પદ્મનાભન સ્ટ્રીટમ ટી નગર નવો ટી એસ નં. ૮૦૨૫/૧ બ્લોક નં. ૧૦૭ માં એસ.નં. ૩૦૧, ૪૭૨૫/૧૬ માં સુપર સ્ટ્રક્ચર સાથે ૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૦૮૬ ચો.ફૂટ નો ૧/૫ મો	૧૭-૧-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૩,૧૯,૨૩૦	૨	૫૪

ભાગ					
૨૧, પદ્મનાભન સ્ટ્રીટમ ટી નગર નવો ટી એસ નં. ૮૦૨૫/૧ બ્લોક નં. ૧૦૭ માં એસ.નં. ૩૦૧, ૪૭૨૫/૧૬ માં સુપર સ્ટ્રક્ચર સાથે ૧ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૦૮૬ ચો.ફૂટ નો ૧/૫ મો ભાગ	૧૭-૧-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૩૧૯,૨૩૦	૨	૫૫
એસ.નં. ૬૭૯૪ માં મકાન (૨૦૦૦ ચો.ફૂટ ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર ૨૬૦૦ ચો.ફૂટ ફર્સ્ટ ફ્લોર) સાથે ૪૨૯૩ ચો.ફૂટ જેને નં. ૬૮, હબીબુલ્લાહ રોડ, ટી.નગર એમ.એસ. ૧૭ કહેવામાં આવે છે	૩૦-૧૨-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૪૩,૫૬,૧૪૨	૨	૧૨૨
સર્વે નં,	૩૦-૧૨-	મેસર્સ	૫૯,૯૬,૩૪	૨	૧૨૩

૬૭૯૪ માં મકાન ૩૦૦૦ ચો.ફૂટ ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર ૩૭૦૦ ચો.ફૂટ ફર્સ્ટ ફ્લોર સાથે ૩૪૭૨ ચો.ફૂટ જેને ૬૯, હબીબુલ્લાહ રોડ ટી નગર એમ.એસ. ૧૭ કહેવામાં આવે છે	૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૬		
લુઝ એવન્યુના એસ.નં. ૩૩૩૪/૧ એ માં ૫ ગ્રાઉન્ડ અને ૧૧૩૩ ચો.ફૂટ માં જમીનના ૧/૬ અવિભાજિત ભાગ	૨૧-૩-૧૯૯૫ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૧૦,૮૭,૧૯૬	૨	૧૫૭
ડોર નં. ૪૮ જવાહરલાલ નેહરુ રોડ, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ ગીન્ડી એકકુથંગલ ચેન્નાઈ ખાતે નવું/વધારાનું બાંધકામ	ઇવેલ્યુએશન રિપોર્ટ મુજબ**	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૨,૧૩,૬૩,૪૫૭	૨	૧૭૭

મકાન					
ડોર નં. ૨૧ પદ્મનાભ સ્ટ્રીટ ટી નગર ચેન્નાઈ – ૧૭ ખાતે રહેણાંક મકાનમાં નવું વધારાનું બાંધકામ	ઈવેલ્યુએશન રિપોર્ટ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ	૨૦,૪૩,૦૦૦	૨	૧૮૫
તારીખ ૨૯–૦૭–૯૩ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીબી. માયલાપોર ના સીએ ૨૨૫૦ માં તારીખ ૩૦–૦૪–૯૬ ના રોજની રોકડ સિલક	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૧૦,૭૫,૩૩૬	૨	૨૧૩
ટીએન ૦૯ એચ ૩૫૯૫ (સ્વરાજ મઝદા વાન)	૨૬–૦૩–૧૯૯૬	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૫,૫૬,૯૯૯	૨	૨૫૧
ટીએન ૦૯ એચ ૩૫૪૧ (સ્વરાજ મઝદા વાન)	૨૬–૦૩–૧૯૯૬	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૫,૫૬,૯૯૯	૨	૨૫૨
ટીએન ૦૯ એચ ૩૫૮૬ (સ્વરાજ મઝદા વાન)	૨૫–૩–૧૯૯૬	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૫,૫૬,૯૯૯	૨	૨૫૫
મેસર્સ માટે	ઈવેલ્યુએશન	મેસર્સ	૨,૧૬,૪૨,	૨	૨૯૪

ત્યારબાદ ખરીદવામાં આવેલ મશીનરી.	રિપોર્ટ મુજબ **	અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૦૦૦		
ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ થિરુમુઝીમાં મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડના નામે તારીખ ૨૦/૪/૧૯૯૪ ના રોજ રૂ. ૮૧૯૦૦૦/- ની કિંમતે ૧.૧૨ એકર વિસ્તારનો નં. ૬ ધરાવતો વિકસિત પ્લોટ અને સિડકો દ્વારા તારીખ ની રસીદ નં. ૧૨૦૧૨૮ દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલ રૂ. ૪૦૯૫૦ ના સર્વિસ ચાર્જીસ	૦૫-૦૬-૧૯૯૪ વેચાણ દસ્તાવેજ	મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પી લિમિટેડ	૮,૬૦,૯૫૦	૨	૨૯૭
		કુલ	૬,૧૬,૯૧,૫૭૪		

સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ					
મિલકતનું વર્ણન	દસ્તાવેજનો સંદર્ભ	ના નામે છે	મિલકતની કિંમત રૂ.	એનેક્ષર નં.	એનેક્ષર ૨ માં આઇટમ નં.
આઇબી અભીરામપુર મ ખાતે તારીખ ૨૫/૧/૯૫ ના રોજ ખોલવામાં આવેલ સીએ ૧૧૫૨ માં તારીખ ૩૦.૦૪–૯૬ ના રોજની રોકડ સિલક	૩૦–૪–૧૯૯૬	મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૫,૪૬,૫૭૭	૨	૨૧૬
આઇબી, અભીરામપુર મમાં ના નામે ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ	૨૦–૦૪–૧૯૯૫	મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૫,૦૦.૦૦૦	૨	૨૬૦
આઇબી, અભીરામપુર મમાં ના નામે ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ	૨૫–૩–૧૯૯૫	મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૫,૦૦,૦૦૦	૨	૨૬૨
આઇબી, અભીરામપુર મમાં ના નામે ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ	૨૫–૩–૧૯૯૫	મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૫,૦૦,૦૦૦	૨	૨૬૩
આઇબી,	૨૫–૩–	મેસર્સ સુપર	૫,૦૦,૦૦૦	૨	૨૬૪

અભીરામપુર મમાં ના નામે ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ	૧૯૯૫	ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ			
ઇલેક્ટ્રોનિક્સ કોમ્પ્લેક્સ, ગીન્ડીમાં સિડકો દ્વારા તારીખ ૧૫/૪/૧૯૯૫ ના રોજ તરફેણમાં ફાળવવામાં આવેલ શેડ	૧૫-૦૪-૧૯૯૫	મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૧૫,૭૫,૮૦૦	૨	૨૯૨
		કુલ	૪૧,૨૨,૩૭૭		
ગ્રાન્ડ ટોટલ			**૩૭,૫૫,૧૦,૩૫૪**		

૯૮. શ્રી નાફડેએ રજૂઆત કરી કે ૩૦૬ આઇટમો છે, જે એનેક્ષર ૨ માં દેખાશે, જેમાંથી ૧૭૫ આઇટમો આરોપી નં. ૧ થી ૪, જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશિ એન્ટરપ્રાઇઝીસની મિલકતોને લગતી છે. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ ચાર્જશીટમાં જે ૩૨ એન્ટિટીનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે તેમાંથી, ૧૭ પાસે મિલકતો હોવાનો આક્ષેપ છે, સદર ૧૭ કંપનીઓ અને/અથવા પેઢીઓમાંથી ૪ પાસે માત્ર રોકડ સિલક છે અને ૨ એન્ટિટી, જેનો ૩૨ એન્ટિટીમાં સમાવેશ થતો નથી, તે (૧) મહાસુબુલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ અને (૨) જયા ફાઇનાન્સ છે. ૩૨ એન્ટિટીઓમાંથી, ૧૫ ની એનેક્ષર ૨ માં કોઈ સંપત્તિ દર્શાવવામાં આવી નથી. એ૨ પોતાની, જયા પબ્લિકેશન્સ, શશિ એન્ટરપ્રાઇઝીસ તેમજ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ, જે ફાર્મ હાઉસ, જેય રિયલ એસ્ટેટ, જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ, જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ, જે.જે. લીઝિંગ એન્ડ મેન્ટેનન્સ, લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન્સ,

ગોપાલ પ્રમોટર્સ, શક્તિ કન્સ્ટ્રક્શન્સ, કોડનાડ ટી એસ્ટેટ અને જયા ફાઇનાન્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના સંબંધમાં દર્શાવેલ મિલકતો સાથે સંબંધિત છે. એ૩ પોતાના તેમજ સુપર ડુપર ટીવી (પી) લિમિટેડના સંબંધમાં દર્શાવેલ મિલકતો સાથે સંબંધિત છે. એ૪ પોતાની, જે.વિવેક સગીર પુત્ર, એ૪ ના પુત્રી અને પુત્ર અને મહાસુબુલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમના સંબંધમાં દર્શાવેલ મિલકતો સાથે સંબંધિત છે.

કુલ ૧૦ આઇટમો, જે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા એનેક્ષર ૨ માં જણાવવામાં આવી છે તે બાકાત રાખવાપાત્ર છે કારણ કે ખરીદી ચકાસણી સમયગાળા પહેલા કરવામાં આવી છે. તેથી એનેક્ષર ૨ માંથી રૂ. ૨૮,૫૭,૨૭૯/– ની રકમ બાકાત રાખવાની જરૂર છે.

૯૯. શ્રી નાફડેએ વધુમાં આઇટમ નં. ૩૧– મહાસુભલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ, ચેન્નાઈના સંપાદનની કિંમત રૂ. ૩૮,૫૧,૦૦૦/– ના સંબંધમાં રજૂઆત કરી કે તે એક ભાગીદારી પેઢી છે જેના મૂળ ભાગીદારો એક સેલ્વરાજ અને તેમના પરિવારના સભ્યો હતા, જેઓ કોર્ટ સમક્ષ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૦ તરીકે હાજર થયા હતા અને તેમણે જુબાની આપી હતી કે બાંધકામના હેતુ માટે, સદર પેઢીએ સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા પાસેથી રૂ. ૧૯ લાખની લોન લીધી હતી અને આવી લોન સદર મંડપમની આવકમાંથી યોગ્ય રીતે ચૂકવવામાં આવી હતી. એ૩ એ વર્ષ ૧૯૯૩ માં તેમનો સંપર્ક કર્યો અને એવું સંમત થયું હતું કે મૂળ ભાગીદારો નિવૃત્ત થશે અને એ૩, એ૪ અને એક શ્રીથલાદેવીને ભાગીદાર તરીકે સામેલ કરવામાં આવશે. તેમણે જણાવ્યું છે કે એ૩ એ ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ દ્વારા રૂ. ૩૮,૫૧,૦૦૦/– ની રકમ ચૂકવી. તેમણે તારીખ ૧૨.૧૧.૧૯૯૬ ના બેંકના પત્ર પર આધાર રાખ્યો, જે કોર્ટ સમક્ષ આંક પી–૪૦ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૦૦. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે પત્ર એ દર્શાવતો નથી કે એ૩, એ૪ અથવા સદર શ્રીથલાદેવી દ્વારા કોઈ રકમ ચૂકવવામાં આવી છે.

ફરિયાદપક્ષે સ્પષ્ટપણે એ દર્શાવવા માટે પુરાવા સાથે છેડછાડ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે એ૩, એ૪ અને શ્રીથલાદેવીએ રૂ. ૩૮,૫૧,૦૦૦/– ની રકમ ચૂકવી. રૂ. ૩૮,૫૧,૦૦૦/– ની કોઈ ચૂકવણીના કોઈપણ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં ફરિયાદપક્ષના કેસને નકારી કાઢવો જોઈએ. જોકે, બચાવપક્ષે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ મારફતે પુરાવા રજૂ કર્યા અને ભાગીદારી ખત (આંક ડી–૩૭૯) સાબિત કર્યું છે જે મૂળ ભાગીદારોની નિવૃત્તિ અને એ૩, એ૪ અને શ્રીથલાદેવીને ભાગીદાર તરીકે સામેલ કરવામાં આવ્યા હોવાનું દર્શાવે છે. સદર ખત પરથી એ સ્પષ્ટ થશે કે બહાર જતા ભાગીદારોને માત્ર રૂ. ૧૦ લાખની રકમ ચૂકવવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે રૂ. ૩૮,૫૧,૦૦૦/– ની સંપૂર્ણ રકમને આરોપીની સંપત્તિ તરીકે ઉમેરી છે. જોકે એ૩ આ આઇટમ હેઠળ માત્ર રૂ. ૧૦ લાખની રકમ કબૂલે છે, પરંતુ બાકીના રૂ. ૨૮,૫૧,૦૦૦/– બાકાત રાખવાપાત્ર છે. ૧૦૧. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે તારીખ ૦૧.૦૯.૧૯૯૩ ના રોજ નં. ૪૮, ઈનર રિંગ રોડ, એકડ્ડથંગલ ખાતે મેસર્સ અંજનેય પ્રિન્ટર્સ (પી) લિમિટેડ દ્વારા તમામ શેર સામે રૂ. ૬૪,૦૫,૦૦૦/– ની ચૂકવણી કરીને શેર અને શ્રી નરેશ શ્રોફ પાસેથી રૂ. ૨૦,૧૬,૦૦૦/– ની મશીનરી સંપાદિત કરવામાં આવી હતી અને આ રીતે કુલ રૂ. ૮૪,૨૧,૦૦૦/– થાય છે. શ્રી નાફડે મુજબ, ફરિયાદપક્ષની રજૂઆત એ ધારણા પર આગળ વધે છે કે આરોપીઓએ માત્ર શાસ્ત્રી નટ્સના શેર જ સંપાદિત કર્યા નથી પરંતુ શાસ્ત્રી નટ્સની સંપત્તિ પણ સંપાદિત કરી છે અને તે આધારે ફરિયાદપક્ષે મશીનરીનું મૂલ્ય રૂ. ૨૦,૧૬,૦૦૦/– આંક્યું છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૫ ના પુરાવા સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે એ૨ એ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૫ અને તેમના પરિવારના સભ્યો પાસેથી શાસ્ત્રી નટ્સના શેર સંપાદિત કર્યા. શ્રી નાફડેએ જણાવ્યું કે તારીખ ૦૧.૦૯.૧૯૯૩ ના રોજના એમઓયુ માત્ર શેરનું મૂલ્ય દર્શાવશે, એટલે કે, રૂ. ૬૪,૦૫,૦૦૦/– ચૂકવવામાં આવ્યા છે અને વધુમાં આરોપીઓએ શાસ્ત્રી નટ્સની સંપત્તિ ખરીદી નથી. શ્રી નાફડે મુજબ, રૂ. ૨૦,૧૬,૦૦૦/– ની રકમ બાકાત રાખવાપાત્ર છે.

૧૦૨. શ્રી નાફડેએ વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે એનેક્ષર–૨ ની આઇટમ નં. ૬૪ એ વિવાદિત આઇટમ છે. તેમના જણાવ્યા મુજબ, તારીખ ૧૯.૧.૧૯૯૪ ના વેચાણ દસ્તાવેજ આંક ડી–૧૩૯ માં દર્શાવેલ કિંમતની ઉપર અને તેનાથી વધુ, સિરુથાવુર ગામમાં ૧૦.૭૮ એકર જમીનના સંપાદન પેટે આ આઇટમના સંબંધમાં દર્શાવેલ રોકડ ચૂકવણી, અને આક્ષેપિત રોકડ ચૂકવણીનો ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો ન હતો જે વોલ્યુમ ૭ ના પેરા ૭૭.૪ માં પેજ ૧૬૭– ૧૬૯ પર દેખાશે. ટ્રાયલ કોર્ટે પેજ ૧૬૭–૧૬૯ પર તેના સંબંધમાં બચાવપક્ષના કેસનો સ્વીકાર કર્યો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે વેચનારને તારીખ ૫ મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૪ ના દસ્તાવેજ નં. ૪૩/૯૪ માં કિંમતની ઉપર અને તેનાથી વધુ ચૂકવેલ રકમના સંબંધમાં દર્શાવેલ રોકડ ચૂકવણી પણ કાઢી નાખવી જોઈએ કારણ કે ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના કેસનો સ્વીકાર કર્યો છે.

એનેક્ષર–૨ માં દર્શાવેલ વિવાદિત આઇટમ્સ અનુક્રમ નં. ૭૦, ૭૨ અને ૭૪ ના સંબંધમાં, એ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ દલીલનો સ્વીકાર કર્યો હતો, પરંતુ તેણે તમામ ત્રણ આઇટમ્સના સંબંધમાં પૂરો લાભ આપ્યો ન હતો પરંતુ માત્ર આઇટમ નં. ૭૨ ના સંબંધમાં આક્ષેપ મુજબ રોકડ ચૂકવણી હોવાને કારણે રૂ. ૩,૩૫,૦૦૦/– ની રકમમાં રાહત મંજૂર કરી હતી. જોકે, શ્રી નાફડેએ રજૂઆત કરી કે આઇટમ નં. ૭૦ અને ૭૪ ના સંબંધમાં, રૂ. ૬,૭૦,૦૦૦/– ની વધુ રકમ પણ બાકાત રાખવાપાત્ર છે.

૧૦૩. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે રૂ. ૨,૬૫,૦૦૦/– અને રૂ. ૩,૧૦,૦૦૦/– સંબંધિત એનેક્ષર–૨ ની અનુક્રમ નં. ૯૧ અને ૯૨ હોવાથી વિવાદિત આઇટમ્સ, રૂ. ૩,૨૫,૦૦૫/– ની રકમ બાકાત રાખવી પડશે. એ જ રીતે, ગાંધી અને અન્ય પાસેથી એ૨, એ૩ અને એ૪ ને શેર દીઠ રૂ. ૩/– ના દરે વેંદમ્પલય ખાતે મેસર્સ રામરાજ એગ્રોના ૬,૧૪,૦૦૦ શેરના ટ્રાન્સફરની કિંમત સંબંધિત એનેક્ષર–૨ ની વિવાદિત આઇટમ નં. ૧૨૭ ના સંબંધમાં, એ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ડીવીએસીના આક્ષેપ મુજબ એ૨, એ૩ અને એ૪ પાસે રૂ.

૧૮,૪૨,૦૦૦/– ની કિંમતના શેર નહોતા. ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના કેસને ધ્યાનમાં લીધા વિના યાંત્રિક રીતે ફરિયાદપક્ષના કેસનો સ્વીકાર કર્યો. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી કે એ૨ થી એ૪ ની આક્ષેપિત સંપત્તિમાંથી રૂ. ૭,૬૨,૦૦૦/– ની રકમ ઘટાડવાની રહે છે.

૧૦૪. લુઝ એવન્યુ મિલકતના સંપાદનની કિંમત સંબંધિત એનેક્ષર–૨ ની અનુક્રમ નં. ૧૫૯ પરની વિવાદિત આઇટમ અંગે, શ્રી નાફડે દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા આક્ષેપ કર્યા મુજબ, દસ્તાવેજમાં વર્ણવેલ વેચાણ અવેજની ઉપર અને તેનાથી વધુ રૂ. ૭૬,૦૦,૦૦૦/– ની ચૂકવણી રોકડ દ્વારા કરવામાં આવી હતી. બચાવપક્ષ મુજબ, વેચાણ દસ્તાવેજમાં વર્ણવેલ અવેજની રકમ સિવાય અન્ય કોઈ રકમ ચૂકવવામાં આવી ન હતી. તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું કે ટ્રાયલ કોર્ટે એનેક્ષર–૨ ની અનુક્રમ નં. ૧૬૮ અને ૧૬૯ પરની વિવાદિત આઇટમ્સના સંબંધમાં ફરિયાદપક્ષના કેસને માન્ય રાખ્યો ન હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એ૨ એ ડીવીએસી મુજબ ચકાસણી સમયગાળા દરમિયાન રૂ. ૩,૪૯,૬૮૩/– માં એનેક્ષર–૨ ની અનુક્રમ નં. ૩૪ થી ૪૮ પરની આઇટમ્સ ખરીદી હતી અને સમાન આઇટમ્સ એ૨ દ્વારા મેડો એગ્રો પ્રાઇવેટ લિમિટેડને રૂ. ૨,૯૦,૦૦૦/– માં વેચવામાં આવી હતી અને તેને ફરીથી એનેક્ષર–૨ ની આઇટમ નં. ૧૬૮ અને ૧૬૯ તરીકે દર્શાવવામાં આવી છે. તેથી, ડુપ્લિકેશનને કારણે આ કાઢી નાખવી જોઈએ.

૧૦૫. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૭૩ નો વિવાદિત મુદ્દો, જે કડલુર ખાતે ઇન્ડો–દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ્સ લિમિટેડના સંપાદન તરફના ખર્ચ સંબંધિત છે, તે અંગે ફરિયાદપક્ષનો કેસ એવો છે કે શેરની ખરીદી માટે અવેજ તરીકે રૂ. ૩૦,૪૫,૦૦૦/– ની રકમ ઉપરાંત રૂ. ૫ લાખની રકમ રોકડમાં ચૂકવવામાં આવી છે અને ફરિયાદપક્ષે આંક પી–૫૧૦ (પેજ ૨૫ વોલ્યુમ ૩૧) રજૂ કર્યો છે, જે એક કરાર છે જેના દ્વારા એ૩ એ શ્રી અય્યાદુરાઈ (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૮૪), એમ. ખાદર મોહમ્મદ અને કે. સમુદ્ર પાંડિયન પાસેથી શેર ખરીદ્યા હતા. આ અંગે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કરાર વેચાણ અવેજનો ઉલ્લેખ

કરતો નથી. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૮૪ એ તેની જુબાનીમાં જણાવ્યું હતું કે એ૩ એ પાંચ ચેક દ્વારા રૂ. ૩૦,૪૫,૦૦૦/– ચૂકવ્યા હતા અને વધુ રૂ. ૫ લાખની રકમ તેમને રોકડમાં ચૂકવવામાં આવી હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૮૪ ના પુરાવા પર કાર્ય કરીને ફરિયાદપક્ષનો કેસ ખોટી રીતે સ્વીકાર્યો છે.

૧૦૬. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૭૪ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે ૫–એબી અને સી ઈસ્ટ કોસ્ટ રોડ, ડોર નં. ૪/૧૩૦, રાજા નગર, નીલનકરાઈ, ચેન્નાઇ ખાતે બિલ્ડિંગમાં નવા/વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ડીવીએસી એ આ અસ્કયામતનું મૂલ્ય રૂ. ૮૦,૭૫,૦૦૦/– આંક્યું હતું જેનો ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો. જો કે, એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે ચેક સમયગાળા દરમિયાન સદર બાંધકામ હાથ ધરવામાં આવ્યું ન હતું અને વધુમાં સદર મૂલ્યાંકન અવૈજ્ઞાનિક અને અસ્વીકાર્ય છે. શ્રી નફાડેએ રજૂઆત કરી કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી દ્વારા જુબાની આપવામાં આવ્યા મુજબ આરસપહાણ (માર્બલ) અને ગ્રેનાઈટનું મૂલ્યાંકન વધુ પડતું હતું. તેમના મતે, બચાવપક્ષના સાક્ષી–૯૫ એ આ મિલકતનું મૂલ્યાંકન રૂ. ૪૦,૩૫,૯૮૧/– (આંક ડી–૩૦૬, પેજ ૧૨૨ પેજ ૧૬૩ પર વોલ્યુમ ૧૫૭) ની રકમ માટે કર્યું હતું. તેમના મતે, ટ્રાયલ કોર્ટ મૂલ્યાંકનને કોઈ શ્રેય આપવામાં નિષ્ફળ રહી, પરંતુ કુલ બાંધકામના મૂલ્ય પર ૨૦% નો એકંદર ઘટાડો માન્ય રાખ્યો અને તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી કે બાકીની રકમને બાકાત રાખવી જોઈએ. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૭૬ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે ચિંગલપટ્ટુ અન્ના જિલ્લાના પય્યાનુર ખાતે ફાર્મ હાઉસ બંગલામાં નવા/વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, ડીવીએસી દ્વારા આક્ષેપ કર્યા મુજબ, એ૨ દ્વારા ફાર્મ હાઉસ બંગલામાં વધારાના બાંધકામ દ્વારા રૂ. ૧,૨૫,૯૦,૨૬૧/– ની રકમનું રોકાણ કરવામાં આવ્યું હતું. વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલના જણાવ્યા મુજબ, વધારાના બાંધકામ માટે કોઈ રકમનું રોકાણ કરવામાં આવ્યું ન હતું, કારણ કે તે આરોપીનો નિશ્ચિત કેસ છે કે ખરીદી પછી કોઈ સુધારો અથવા વધારાનું બાંધકામ કરવામાં આવ્યું ન હતું. જો

કે, ફરિયાદપક્ષે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૪૦, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૦૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૨૦ ના મૌખિક પુરાવા અને આંક પી–૯૬ થી આંક પી–૧૦૩ જે વેચાણ દસ્તાવેજો છે તેના પર આધાર રાખ્યો હતો અને આંક પી–૬૬૨ એ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૦૭ નો મૂલ્યાંકન અહેવાલ છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ઉપરોક્ત દલીલના સમર્થનમાં, બચાવપક્ષે આંક ડી–૨૫૧ થી આંક ડી–૨૫૭ પર આધાર રાખ્યો હતો અને તેમના મતે, સદર ઇમારત વેચાણ પહેલા પણ અસ્તિત્વમાં હતી. તેમના મતે, ચેક સમયગાળા દરમિયાન વધારાના બાંધકામ અથવા તેના મૂલ્યને સાબિત કરવા માટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા કોઈ હકારાત્મક પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી. ટ્રાયલ કોર્ટે હજુ પણ સદર બાંધકામના કથિત મૂલ્યના ૮૦% સ્વીકાર્યા જે છોડી દેવા જોઈતા હતા.

૧૦૭. તેવી જ રીતે, રૂ. ૨,૧૩,૬૩,૪૫૭/– ના ખર્ચે, ડોર નં. ૪૮, જવાહરલાલ નેહરુ રોડ, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, ગીંડી એકત્તુથંગલ, ચેન્નાઇ (શાસ્ત્રી નટ્સ પ્લેટ્સ) ખાતે બિલ્ડિંગના નવા/વધારાના બાંધકામના સંબંધમાં, જે એનેક્ષર–૨ નો અનુક્રમ નં. ૧૭૭ નો મુદ્દો છે, શ્રી નકાડેએ રજૂઆત કરી કે ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટે ધારી લીધું છે કે સદર વધારાનું બાંધકામ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું જ્યાં એ૨ અને એ૩ ડિરેક્ટર છે. બચાવપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, આ બાંધકામ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવ્યું નથી અને તે શાસ્ત્રી નટ્સ પ્લેટ્સ મેન્યુફેક્ચરર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડનું છે અને આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ માત્ર એક ભાડૂત છે. એવું વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૫ ના પુરાવા અને આંક પી–૪૧ સિવાય, બીજો કોઈ પુરાવો નથી જે દર્શાવે કે કોઈપણ આરોપીએ શાસ્ત્રી નટ્સ પ્લેટ્સની અસ્કયામતો ખરીદી હતી. તેમના મતે, જોકે ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીની એ દલીલ સાથે સહમત છે કે ફરિયાદપક્ષે બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કર્યો નથી, તેણે છતાં એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો મંજૂર કર્યો છે. આથી, આવા એકંદર ખર્ચને તેની સંપૂર્ણતામાં બાકાત રાખવો જોઈએ.

૧૦૮. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૭૮ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે ડી.નં. ૩/૧/૮સી – વેટ્ટુવનકેની, ચેન્નાઇ ખાતે રહેણાંક મકાનમાં નવા/વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટને જાણવા મળ્યું કે આ નવા વધારાના બાંધકામનું મૂલ્ય રૂ. ૧,૫૨,૫૯,૦૭૬/– હતું. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સદર બાંધકામ ચેક સમયગાળા દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું તે દર્શાવવા માટે કોઈ પુરાવો ઉપલબ્ધ નથી. એવી વધુ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૯૮ ના પુરાવા સિવાય, બાંધકામ ચેક સમયગાળા દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું તે દર્શાવવા માટે કોર્ટ સમક્ષ કોઈ અન્ય પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો. તદનુસાર, સદર રકમને સંપૂર્ણપણે બાકાત રાખવા પાત્ર છે.

૧૦૯. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૮૦ ના વિવાદિત મુદ્દા વિશે, જે ચિંગલપટ્ટુ એમજીઆર જિલ્લામાં સિરુથાવુર ગામ ખાતે પોશ બંગલામાં નવા વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, જે ચેક સમયગાળા દરમિયાન બાંધકામના ખર્ચ તરીકે એજ ને રૂ. ૫,૪૦,૫૨,૨૯૮/– ની રકમ આભારી છે અને તે અહેવાલ પર આધારિત છે જે આંક પી–૬૬૧ તરીકે પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યો હતો, જે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૦૭ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો જેઓ મૂલ્યાંકનકાર હોવાનો દાવો કરે છે, શ્રી નફાડેએ રજૂઆત કરી હતી કે સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળની તપાસમાં તેમના પુરાવા એજ સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા ન હોવાથી, તેથી, આ મૂલ્યાંકન સ્વીકારી શકાય નહીં. આથી, સદર બાંધકામનો ખર્ચ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નકારી કાઢવો જોઈતો હતો.

૧૧૦. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૮૩ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે સી શેલ એવન્યુ, નં. ૨/૧–બી–૩ એપાર્ટમેન્ટ શોલિંગનલ્લુર સાયદાપેટ તાલુકા ખાતે બિલ્ડિંગમાં નવા વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ડીવીએસી ને જાણવા મળ્યું કે આ નવું બાંધકામ રૂ. ૮૦,૩૬,૮૬૮/– ના ખર્ચે ઊભું કરવામાં આવ્યું હતું અને ટ્રાયલ કોર્ટે મૂલ્યાંકનકાર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૧૬ ની તપાસ કરી હતી અને મૂલ્યાંકન

અહેવાલને આંક પી–૬૬૯ તરીકે નિશાનીબદ્ધ કર્યો હતો. શ્રી નફાડેના જણાવ્યા મુજબ, સદર મૂલ્યાંકન અહેવાલ સ્વીકારી શકાય નહીં કારણ કે તેમના મતે, વિશેષ વસ્તુઓના મૂલ્યો વધુ પડતા હતા.

૧૧૧. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૮૪ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે ડોર નં. ૧૯, પલ્લમ્મલ સ્ટ્રીટ, માયલાપોર, ચેન્નાઇ – જયા પબ્લિકેશન ખાતે બિલ્ડિંગમાં નવા વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૧૬ એ જણાવ્યું હતું કે આ બાંધકામ માટે મૂલ્ય રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦/– હોવાનો અંદાજ હતો. જો કે, તેને સ્વીકારવામાં આવ્યું ન હતું કારણ કે ૩૧.૦૩.૧૯૯૬ ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષ માટે જયા પબ્લિકેશન્સની બેલેન્સ શીટ મુજબ તેનું મૂલ્ય રૂ. ૬,૪૨,૨૯૦/– દર્શાવેલ છે. આથી, બાકીની રકમને બાકાત રાખવા પાત્ર છે.

૧૧૨. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૮૫ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે ડોર નં. ૨૧, પદ્મનાભ સ્ટ્રીટ, ટી. નગર, ચેન્નાઇ ખાતે રહેણાંક મકાનમાં નવા વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ મેસર્સ આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા રૂ. ૨૦,૪૩,૦૦૦/– ની હદ સુધી સદર બાંધકામ હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું અને ફરિયાદપક્ષે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૧૬ ના પુરાવા અને આંક પી–૬૬૬ તરીકે તૈયાર કરવામાં આવેલ અહેવાલ પર આધાર રાખ્યો હતો અને શ્રી નફાડેના જણાવ્યા મુજબ, બાંધકામ ચેક સમયગાળા દરમિયાન હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું તે સાબિત કરવા માટે કોઈ હકારાત્મક પુરાવો નથી. શ્રી નફાડેના જણાવ્યા મુજબ, બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ દ્વારા આવા ખર્ચના સંબંધમાં માત્ર રૂ. ૧૯,૦૫,૫૬૮/– ની રકમ સાબિત કરવામાં આવી હતી અને તેથી, બાકીની રકમને બાકાત રાખવા પાત્ર છે.

૧૧૩. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૮૬ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે નં. ૧/૬૬, અન્ના નગર, ચેન્નાઇ ખાતે રહેણાંક મકાનમાં રૂ. ૨૪,૮૩,૭૫૯/– ના

ખર્ચે નવા વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષે આંક પી–૬૪૧ પર આધાર રાખ્યો હતો જે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૯૮ (પેજ ૧૪૮ થી ૧૭૯, વોલ્યુમ ૪) દ્વારા સાબિત કરાયેલ મૂલ્યાંકનનો અહેવાલ છે. શ્રી નફાડેના જણાવ્યા મુજબ, સદર પુરાવાને બિલકુલ ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં કારણ કે તે સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળની તપાસમાં મિલકતની માલિક – એ૪ સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૯૮ ના પુરાવા પ્રદર્શિત કરી શકાય નહીં કારણ કે તેઓ સિવિલ એન્જિનિયર હોવાથી, ઇલેક્ટ્રિકલ વસ્તુઓનું મૂલ્યાંકન આપવા માટે સક્ષમ નથી.

૧૧૪. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૮૭ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે ડોર નં. ૫, મુરુગેસન સ્ટ્રીટ, ટી. નગર, ચેન્નાઈ–૧૭ માં બિલ્ડિંગમાં રૂ. ૧૦,૯૨,૮૨૮/– ના ખર્ચે નવા વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૯૮ એ સદર બાંધકામના સંબંધમાં જુબાની આપી હતી. જો કે, શ્રી નફાડેએ રજૂઆત કરી હતી કે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૯૫ મુજબ સદર બાંધકામનો ખર્ચ રૂ. ૫,૪૭,૧૦૩/– થશે. આથી, તેમણે રજૂઆત કે બાકીની રકમને રદ કરવી જોઈએ.

૧૧૫. એનેક્ષર–૨ ના અનુક્રમ નં. ૧૮૮ ના વિવાદિત મુદ્દા અંગે, જે ન્યૂ મહાબલીપુરમ રોડ પર નં. ૧/૨૪૦ ખાતેના કેમ્પસમાં રહેણાંક મકાનમાં (૪ નંબરો) રૂ. ૫૩,૧૧,૦૦૦/– ના ખર્ચે નવા વધારાના બાંધકામ સંબંધિત છે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ડીવીએસી એ આક્ષેપ કર્યો હતો અને ટ્રાયલ કોર્ટને જાણવા મળ્યું હતું કે સદર નવું વધારાનું બાંધકામ ઊભું કરવામાં આવ્યું હતું પરંતુ એ સાબિત થયું નથી કે સદર બાંધકામ ચેક સમયગાળા દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું કારણ કે આ અંગે કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા. બચાવપક્ષે એ દર્શાવવા માટે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૯૫ ની પણ તપાસ કરી હતી કે વિશેષ વસ્તુઓનું મૂલ્ય વધુ પડતું હતું અને તેમના મતે બાંધકામનો ખર્ચ રૂ.

૨૯,૮૨,૩૯૨/– થશે. આથી, બાકીના રૂ. ૫,૪૫,૭૨૫/– ને બાકાત રાખવા પાત્ર છે.

૧૧૬. અનુક્રમ નં. ૧૮૯, ૧૯૦, ૧૯૧, ૨૪૨, ૨૪૯, ૨૫૪, ૨૫૬, ૨૫૭, ૨૫૯, ૨૬૧, ૨૮૫, ૨૮૭, ૨૯૩, ૨૯૪ અને ૩૦૧ પર રહેલા વિવાદિત મુદ્દાઓ અંગે, શ્રી નફાડેએ રજૂઆત કરી કે જોકે મૂલ્યાંકન અહેવાલો અને રકમો, જેને નિશાનીબદ્ધ કરીને કોર્ટ સમક્ષ પ્રદર્શિત કરવામાં આવી છે, તે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી છે, તેમના મતે તે મૂલ્યો વધુ પડતા છે અને મોટાભાગની રકમો ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવાયેલી રકમો કરતા ઘણી ઓછી હોવી જોઈએ. આથી, તેમણે રજૂઆત કરી કે ટ્રાયલ કોર્ટે તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવેલા પુરાવાઓ અને દસ્તાવેજોનું યોગ્ય રીતે મૂલ્યાંકન કર્યું નથી અને તેમના મતે રકમોનો વધુ પડતો ભાગ રદ કરવો જોઈતો હતો.

૧૧૭. શ્રી નફાડેએ વધુમાં દલીલ કરી હતી કે ચેક સમયગાળા દરમિયાન એર દ્વારા ૧૯૯૨–૧૯૯૩ ના આકારણી વર્ષમાં દર્શાવેલ આવક, વિદેશી નાણાં મોકલવા (ફોરેન રેમિટન્સ) સહિત, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી નથી અને ટ્રાયલ કોર્ટે આને એર ની આવકમાં સામેલ કરવી જોઈતી હતી. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૧૯૯૩ માટે એર માટે ખેતીની કામગીરીમાંથી અને ભેટ તરીકે મળેલ આવકને એર ની આવકમાં સામેલ કરવામાં આવી નથી અને ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓએ તેને સ્વીકારી હોવાથી, ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટે ભૂલથી આવી આવકને એર ની આવકમાં સામેલ કરવાનું છોડી દીધું છે. આકારણી વર્ષ ૧૯૯૩–૧૯૯૪ માં દર્શાવેલ એર ની રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦/– ની આવક ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી નથી. તેવી જ રીતે, ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટે એર ના આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૧૯૯૫ માં દર્શાવેલ આવકને યોગ્ય શ્રેય આપ્યો ન હતો જે રૂ. ૨૪,૯૯,૦૦૫/– ની હદ સુધી હતી. એવી વધુ દલીલ કરવામાં આવે છે કે ૧૦.૧.૧૯૯૬ ના રોજ ચેન્નાઈની હાઉસિંગ એન્ડ રિયલ એસ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ પાસેથી અને અનુક્રમે ૬.૧.૧૯૯૬ અને ૫.૩.૧૯૯૬ ના રોજ

ચેન્નાઇની હાઉસિંગ, રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ પાસેથી, પોતાની જાત માટે અને તેની માલિકીની પેઢી મેટલ કિંગ માટે એ૨ દ્વારા લેવામાં આવેલ ૩. ૧૫,૦૦,૦૦૦/– અને ૩. ૭૫,૦૦,૦૦૦/– ની બે લોન માટે ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા યોગ્ય શ્રેય આપવામાં આવ્યો ન હતો. તેથી તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આ લોનની રકમોને એ૨ ની આવકમાં સામેલ કરવી જોઈતી હતી.

૧૧૮. વધુમાં વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલે દલીલ કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટ ૩. ૨૨,૦૦,૦૦૦/– ની રકમને ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ રહી જે એ૨ ને ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ તરફથી એડવાન્સ તરીકે મળી હતી, જે સદર કંપની દ્વારા ચેકથી ચૂકવવામાં આવી હતી. શ્રી નફાડેના જણાવ્યા મુજબ તે રકમને એ૨ ની આવકમાં સામેલ કરવી જોઈતી હતી. જો કે, તપાસ દરમિયાન જપ્ત કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં અને કોર્ટમાં ફાઇલ કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં અન્ય ઘણા દસ્તાવેજો સાથે આ દસ્તાવેજો પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યા ન હતા અને નિશાની વગરના દસ્તાવેજો તરીકે રાખવામાં આવ્યા હતા.

૧૧૯. એ૨ એ ૧૮.૨.૧૯૯૫ ના રોજ મેસર્સ રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ (પી) લિ. પાસેથી વધુમાં ૩. ૫૨,૦૦,૦૦૦/– નો એડવાન્સ મેળવ્યો હતો જે ૩૧.૩.૧૯૯૬ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે સદર કંપનીની બેલેન્સ–શીટમાં (આંક ડી–૧૯૨) પ્રતિબિંબિત થયો હતો અને એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા મેસર્સ રિવરવેને નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી અને ૩૦.૩.૨૦૦૦ ના રોજ એક ઓર્ડર પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે મેસર્સ રિવરવેને જુદી–જુદી વ્યક્તિઓ પાસેથી શેર અરજીના નાણાં મળ્યા છે જેમની પાસે આવા યોગદાન આપવા માટે જરૂરી સ્રોત છે. પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટે આ રકમને એવા કારણોસર નામંજૂર કરી હતી કે સદર વ્યવહાર ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૨૬૯–એસએસ થી પ્રભાવિત હતો. આથી, તેમણે રજૂઆત કરી કે સદર રકમના સંદર્ભમાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ક્રેડિટ મંજૂર કરવી જોઈતી હતી.

૧૨૦. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે એ૨ દ્વારા ચેક મારફતે મેસર્સ મેડો એગ્રો ફાર્મ્સ (પી) લિ. પાસેથી મેળવેલ એડવાન્સ સદર કંપની પાસેથી લોન હતી પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટે સદર રકમને એવા કારણોસર સ્વીકારી ન હતી કે તે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૨૬૯–એસએસ થી પ્રભાવિત હતી. તેમણે વધુમાં નિર્દેશ કર્યો કે જુદી–જુદી પેઢીઓના (૯ નંબરો) ભાગીદાર તરીકે, એ૨ ને વિઘ્નેશ્વરા બિલ્ડર્સ સિવાયના દરેક સંસ્થાનોમાંથી રૂ. ૨૫ લાખ મળીને કુલ રૂ. ૨,૨૦,૦૦,૦૦૦/– ની રકમ મળી, જેના કિસ્સામાં તે રૂ. ૨૦ લાખ હતી, જે કુલ મળીને રૂ. ૨,૨૦,૦૦,૦૦૦/– થતી હતી. આ ચૂકવણીઓ એ૨ અને સંબંધિત સંસ્થાનો બંનેના બેંક ખાતાઓમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. કોઈપણ વ્યાજબીપણા વિના, તે રકમ એ૨ ની આવક તરીકે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી ન હતી.

૧૨૧. આંક પી–૯૧૦ અને પી–૯૧૧ મુજબ, એ૨ એ ચેક પિરિયડ દરમિયાન તેની મિલકતો મેસર્સ મેડો એગ્રો ફાર્મ્સને વેચી હતી અને તેના દ્વારા વેચાણ અવેજ તરીકે રૂ. ૨,૯૦,૦૦૦/– ની રકમ મેળવવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે સદર રકમને એ૨ ની આવક તરીકે કોઈ ક્રેડિટ આપી ન હતી. વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે એ૨ પાસે રોકડ રકમ રૂ. ૪,૩૫,૬૨૨/– હોવાને પણ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી.

વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસે ૨૦.૨.૧૯૯૬ ના રોજ હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિ. પાસેથી રૂ. ૧૦ લાખની લોન લીધી હતી. બેંક સ્ટેટમેન્ટ અને ચેક દ્વારા કરવામાં આવેલી ચૂકવણીને ધ્યાનમાં લીધા વિના ટ્રાયલ કોર્ટ, સદર હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિ. કંપની પાસેથી લોન લેવાના પુરાવામાં આરોપીઓએ કોઈ સ્વીકાર્ય પુરાવા રજૂ કર્યા નથી તેવા કારણોસર સદર લોન વ્યવહાર સ્વીકારવામાં નિષ્ફળ ગઈ. શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસે ૧૮.૧૦.૧૯૯૫ ના રોજ મેસર્સ લેક્સ પ્રોપર્ટીઝ પ્રાઇવેટ લિ. પાસેથી રૂ. ૨ લાખની વધુ લોન લીધી હતી જે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસના બેંક સ્ટેટમેન્ટ આંક

પી–૧૨૫૫ દ્વારા સમર્થિત છે. આ રકમને ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી નથી.

૧૨૨. શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસે ૨૯.૯.૧૯૯૨ ના રોજ એ૧ પાસેથી રૂ. ૭૫ લાખનું યોગદાન મેળવ્યું હતું જે તેણે કેનફિન હોમ્સ લિ. પાસેથી રૂ. ૧ કરોડની એફડી સામે લોન તરીકે લીધું હતું. તેથી, ચેક પિરિયડ દરમિયાન એ૧ દ્વારા મૂડી યોગદાન તરીકે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની આવક રૂ. ૭૫ લાખ હતી જેને ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કોઈ વ્યાજબીપણા વિના અવગણવામાં આવી છે અને નજરઅંદાજ કરવામાં આવી છે. વિદ્વાન કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી કે આ રકમને પણ ચેક પિરિયડ દરમિયાન પેઢીની આવક તરીકે સમાવવામાં આવશે. શ્રી નાફડેએ વધુમાં રજૂઆત કરી કે પ્રશ્નગત વ્યવહારને મંજૂર કર્યા વિના ટ્રાયલ કોર્ટે ષડયંત્રનું અનુમાન લગાવવા સંજોગ ઠેરવ્યો હતો. તેમણે વધુમાં નિર્દેશ કર્યો કે ૧૯૯૨–૧૯૯૩ દરમિયાન, એમ. રામચંદ્રન, નાગમ્મલ અને સુબ્રમણ્યમ દ્વારા શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસને રૂ. ૧૬,૯૧,૦૦૦/– ની રકમો ચૂકવવાની બાકી હતી જે ૧૯૯૨–૧૯૯૩ દરમિયાન યોગ્ય રીતે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની તિજોરીમાં આવી હતી, પરંતુ આ રકમ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી ન હતી. આમ, શ્રી નાફડેના જણાવ્યા મુજબ, સદર રકમને સદર પેઢીની આવકમાં ઉમેરવી પડશે.

૧૨૩. વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ પાસે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૧૯૯૩ થી ૧૯૯૬–૧૯૯૭ દરમિયાન ભાડાની આવક હતી. આ ભાડાની આવક ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓને તેમના રિટર્નમાં જાહેર કરવામાં આવી છે જે તેમના દ્વારા યોગ્ય રીતે સ્વીકારવામાં આવી હતી. આમ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ પાસે પાંચ વર્ષના ચેક પિરિયડ દરમિયાન રૂ. ૧૬,૪૭,૮૦૦/– ની ભાડાની આવક હતી જેને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા અવગણવામાં આવી હતી. એવું પણ રજૂ કરવામાં આવે છે કે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ પાસે સદર આકારણી વર્ષો દરમિયાન કૃષિ આવક પણ હતી, જે રૂ. ૯,૭૨,૫૫૦/– હતી જેને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા એવા કારણોસર ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી કે શશી

એન્ટરપ્રાઇઝિસ દ્વારા કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી. આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૧૯૯૫ દરમિયાન, શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસે કેટલીક મૂડી સંપત્તિ રૂ. ૧૦,૨૦,૦૦૦/– માં વેચી હતી જેને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી હતી. તેવી જ રીતે, બિઝનેસ ઓપરેશનમાંથી શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની રૂ. ૨,૩૯,૭૦૧/– ની આવક ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી ન હતી. રૂ. ૬ લાખના બિલ્ડીંગ મટીરીયલ્સના વેચાણને પણ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની આવક તરીકે સ્વીકારવામાં આવ્યું ન હતું. એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૫–૧૯૯૬ દરમિયાન, શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસે નીલંકરાઈ ખાતેની તેની મિલકતના વેચાણ પેટે રૂ. ૨૩,૮૦,૦૦૦/– નો એડવાન્સ મેળવ્યો હતો જેને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો ન હતો.

૧૨૪. શ્રી નાફડેએ વધુમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૧૯૯૩ થી ૧૯૯૬–૧૯૯૭ દરમિયાન, ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલા ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન્સ દ્વારા સમર્થિત છે તેમ રૂ. ૧,૧૫,૯૪,૮૪૯/– નો નફો કર્યો હતો. તેમના મતે, સદર રકમને જયા પબ્લિકેશન્સની આવકમાં ઉમેરવી જોઈતી હતી, પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટે તેને મુખ્યત્વે એવા કારણોસર નકારી કાઢી કે આધાર રાખવામાં આવેલા સહાયક દસ્તાવેજો ઇન્કમ ટેક્સ કાર્યવાહીના હતા.

૧૨૫. તેમણે રેખાંકિત કર્યું કે જયા પબ્લિકેશન્સ 'નમધૂ એમજીઆર' નામનું અખબાર પ્રકાશિત કરતું હતું અને સદર અખબાર ચલાવવા માટે અલગ ખાતું જાળવવામાં આવ્યું હતું. 'નમધૂ એમજીઆર' ના સબ્સ્ક્રિપ્શનને વેગ આપવા માટે, ગ્રાહકો પાસેથી ડિપોઝિટ મેળવવામાં આવતી હતી. આ યોજનામાં, ચેક પિરિયડ દરમિયાન ૧.૭.૧૯૯૧ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધી જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા રૂ. ૧૪,૧૦,૩૫,૦૦૦/– ની કુલ રકમ મેળવવામાં આવી હતી. શ્રી નાફડેના જણાવ્યા મુજબ, સદર રકમ જયા પબ્લિકેશન્સની આવકમાં ઉમેરવી જોઈતી હતી કારણ કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા વિગતવાર

ચકાસણી પછી તેને સ્વીકારવામાં આવી હતી. પરંતુ ડીવીએસી અને ટ્રાયલ કોર્ટે સદર આવકને કોઈ ક્રેડિટ આપી ન હતી.

૧૨૬. મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસ જેમાં એ૨, એ૩ અને એ૪ ભાગીદારો હતા, તેના માટે એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે તેણે નાણાકીય વર્ષ ૧૯૯૫–૧૯૯૬ દરમિયાન મેસર્સ હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિ. પાસેથી રૂ. ૨૫ લાખની લોન લીધી હતી જે સદર કંપની દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હતી. આ રકમ ચેક પિરિયડ દરમિયાન સદર કંપનીની આવક તરીકે ઉપલબ્ધ હતી. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેને કોઈ ક્રેડિટ આપવામાં આવી નથી. શ્રી નાફડેએ રજૂઆત કરી કે આ રકમને કંપનીની આવક તરીકે સામેલ કરવી જોઈતી હતી. તેવી જ રીતે, મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ જેમાં એ૨, એ૩ અને એ૪ ભાગીદારો હતા, તેણે નાણાકીય વર્ષ ૧૯૯૫–૧૯૯૬ દરમિયાન ૨૦.૧૦.૧૯૯૫ ના રોજ મેસર્સ હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિ. પાસેથી રૂ. ૨૫ લાખની લોન લીધી હતી. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ રકમ ચેક પિરિયડ દરમિયાન સદર મેસર્સ ગ્રીન ફાર્મ હાઉસની આવક તરીકે ઉપલબ્ધ હતી પરંતુ તેના સંદર્ભમાં કોઈ ક્રેડિટ આપવામાં આવી નથી અને ટ્રાયલ કોર્ટે આ હકીકતની સંપૂર્ણ અવગણના કરી હતી. આમ, શ્રી નાફડેના જણાવ્યા મુજબ, આ રકમ કંપનીની આવકમાં સામેલ થવી જોઈએ.

૧૨૭. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઈવેટ લિ. ના ઈનકોર્પોરેશન અગાઉ, વ્યવસાય મેસર્સ સુપર ડુપર ટીવી નામે પ્રોપરાઈટર તરીકે એ૩ દ્વારા ચલાવવામાં આવતો હતો અને ત્યારબાદ તે કંપની તરીકે નોંધવામાં આવી હતી અને તેની રચના પછી પણ માલિકીની પેઢીનો વ્યવસાય ચાલુ રહ્યો હતો. તે ઈન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમ બ્રાન્ચમાં ચાલુ ખાતું ધરાવતી હતી. તપાસ દરમિયાન, ૧૨.૮.૧૯૯૪ થી ૨૩.૮.૧૯૯૫ ના સમયગાળા માટે સદર ખાતાના સ્ટેટમેન્ટની ઝેરોક્ષ કોપી જપ્ત કરવામાં આવી હતી પરંતુ તેને આંક તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી ન હતી, કારણ કે તેમાં બેન્કર્સ બુક્સ એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૯૧ હેઠળ જરૂરી સહી ન હતી. શ્રી નાફડેએ રજૂઆત કરી કે સદર

માલિકીની પેઢીને જુદી–જુદી કંપનીઓ પાસેથી અમુક રકમો મળી હતી જે ધ્યાનમાં લેવાવી જોઈતી હતી પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેને નામંજૂર કરવામાં આવી છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે એવી અમુક અન્ય રકમો છે જે ડીવીએસી દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી નથી. તેમના મતે, એ૨ થી એ૪, સંબંધિત પેઢીઓ અને કંપનીઓ દ્વારા જનરેટ કરવામાં આવેલી કુલ આવકમાંથી, ભાગીદારોને વધુ રકમ ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી જેને તેમના માટે ઉપલબ્ધ રકમમાંથી બાદ કરવાની જરૂર છે. આથી, તેમના મતે, ડબલ એન્ટ્રી ટાળવા માટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા રૂ. ૪,૩૦,૧૪,૪૬૯/– ની રકમને બાકાત રાખવી જોઈતી હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે એ૨ થી એ૪, તેમની પેઢીઓ અને કંપનીઓ સાથે સંબંધિત એનેક્ષર-IV માંથી વિવાદિત બાબતો કાઢી નાખવી જોઈતી હતી.

૧૨૮. શ્રી નાફડેએ રજૂઆત કરી કે ડીવીએસી મુજબ સદર બેંક પાસેથી મેળવેલ લોનના સંદર્ભમાં ઈન્ડિયન બેંકને ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજ પેટે જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા રૂ. ૫૦,૯૩,૯૨૧/– નો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમના મતે આ બાબતને એનેક્ષર-IV માં ખર્ચના કોલમમાં વધારાની બાબત તરીકે લઈ શકાય નહીં. તેમના મતે ફરિયાદપક્ષ કોર્ટને ગેરમાર્ગે દોરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો છે કારણ કે એક તરફ, તે એવું દર્શાવતું નથી કે વ્યાજની રકમ ડેબિટ કર્યા પછી જયા પબ્લિકેશન્સનો ચોખ્ખો નફો મેળવવામાં આવ્યો છે અને બીજી તરફ, તે વ્યાજની ચૂકવણીને ખર્ચની બાબત તરીકે દર્શાવી રહ્યો છે, જેનાથી આરોપીને ડબલ જિયોપાર્ડી હેઠળ આધીન કરવામાં આવે છે.

૧૨૯. તેવી જ રીતે, તેમણે રૂ. ૧૧,૮૧,૪૨૫.૧૬ ના ખર્ચને સમજાવવાનો પ્રયાસ કર્યો જે સદર બેંક પાસેથી મેળવેલ લોનના સંદર્ભમાં ઈન્ડિયન બેંકને ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજ પેટે આંજનેય પ્રિન્ટર્સ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો. બચાવપક્ષનો કેસ એવો છે કે રૂ. ૧૧,૮૧,૪૨૫.૧૬ ની સદર રકમને ખર્ચના કોલમમાં વધારાની બાબત તરીકે લઈ શકાય નહીં. તેમના મતે, ફરિયાદપક્ષ વ્યાજની ચૂકવણી પ્રસ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ દસ્તાવેજી પુરાવા એવું દર્શાવતા નથી કે ચેક પિરિયડ

દરમિયાન સદર રકમ બેંકને ચૂકવવામાં આવી હતી. બચાવપક્ષે રજૂઆત કરી કે ૧૯૯૩–૧૯૯૪ થી ૧૯૯૫–૧૯૯૬ દરમિયાન, ઉપરોક્ત ત્રણ વર્ષમાં ચૂકવવામાં આવેલ કુલ વ્યાજ, રૂ. ૨૪,૨૫,૬૮૫/– થતું હતું અને સદર સમયગાળા માટે ચોખ્ખો નફો રૂ. ૫૩,૫૦,૨૧૫/– આવ્યો હતો. તેમના મતે, ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના પુરાવાઓની સંપૂર્ણ અવગણના કરી છે અને તેના નિષ્કર્ષ પર આવી છે. તેમણે આગ્રહ કર્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે ખોટી રીતે બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાને કોઈ વજન આપ્યું નથી અને આરોપીની તરફેણમાં ક્રેડિટ આપવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે ટ્રાયલ કોર્ટ સંપૂર્ણપણે ખોટી છે અને આરોપી નં. ૨ થી ૪ વતી કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓને અવગણીને નિષ્કર્ષ પર આવી છે.

૧૩૦. હકીકતલક્ષી અને આંકડાકીય વિપુલતાના વિશાળ ફલકની પૃષ્ઠભૂમિમાં, મૌખિક અને દસ્તાવેજી રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓની ચકાસણી અને ટ્રાયલ કોર્ટ તથા હાઇકોર્ટ દ્વારા તેની પ્રશંસાની ચકાસણી શરૂ કરતા પહેલાં, તેના પર આધારિત સ્પર્ધાત્મક કાનૂની ધારણાઓના આવશ્યક હાર્દને પુનરાવર્તનના ભોગે પણ અમુક અંશે પુનરાવર્તિત કરવું યોગ્ય રહેશે.

૧૩૧. કર્ણાટક રાજ્યનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી દુષ્યંત દવેએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે વાદગ્રસ્ત નિર્ણય રેકોર્ડ પર સ્પષ્ટ દેખાતી અસંખ્ય ભૂલોથી પીડિત છે જે તેને કાયદા અને હકીકતોના આધારે અસમર્થનક્ષમ બનાવે છે. તેમના મતે, હાઇકોર્ટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા નિષ્કર્ષોના ઓડિટના અવકાશ અને પ્રકૃતિ અંગે સંપૂર્ણ ગેરસમજ કરી હતી અને આ પ્રક્રિયામાં પોતે જ મૂળભૂત સિદ્ધાંતો પર ભૂલ કરવા માટે સંપૂર્ણપણે ગેરમાર્ગે દોરાઈ હતી, આમ તેના નિષ્કર્ષોને મૂળથી દૂષિત કર્યા છે. જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટનો અભિગમ મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાના વિશ્લેષણમાં નોંધપાત્ર રીતે વ્યાપક અને દ્વિભાષી હતો, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલ દોષસિદ્ધિને ઉલટાવવામાં હાઇકોર્ટે તેને ન્યાયી ઠેરવવા માટે કોઈ ખાતરીજનક નિષ્કર્ષ નોંધ્યો ન હતો, આમ તેના નિર્ણયને સ્વીકૃતિ માટે અયોગ્ય બનાવ્યો હતો. હાઇકોર્ટે

રેકોર્ડ પર રહેલી સામગ્રીની સંપૂર્ણપણે કથિત અને સુપરફિસિયલ સારવાર પર અને લાગુ કાયદાના સ્પષ્ટ ખોટા અર્થઘટન પર દોષસિદ્ધિને ઉલટાવી દીધી. શ્રી દવે હાઇકોર્ટની આકરી ટીકા કરતા હતા જેમાં તેમના મતે વિવિધ સાક્ષીઓ દ્વારા બહાર લાવવામાં આવેલા વિવિધ તથ્યાત્મક પાસાઓ અને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોના કોઈપણ ઉપયોગ વિના પુરાવાનું માત્ર એક મૌખિક મૂલ્યાંકન હતું. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે હાઇકોર્ટનો દૃષ્ટિકોણ સમગ્ર રીતે કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી, (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયનો લાભ પ્રતિવાદી–આરોપીઓને આપવા માટે દેખાતો હતો. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી કે હાઇકોર્ટે માત્ર બાંધકામનો ખર્ચ અને લગ્નનો ખર્ચ ખોટી રીતે ઘટાડ્યો જ નથી, તેણે લોનમાંથી મેળવેલી આવકનો સરવાળો પણ ખોટી રીતે કર્યો અને તે દ્વારા અપ્રમાણસર અસ્કયામતોની ટકાવારી કાઢવાના ફોર્મ્યુલાના સ્પષ્ટ ખોટા ઉપયોગથી, કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (ઉપર મુજબ) નો લાભ પ્રતિવાદીઓને આપ્યો અને તેઓને આરોપોમાંથી નિર્દોષ મુક્ત કર્યા. હાઇકોર્ટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ અસ્કયામતોના મૂલ્ય તરીકે રૂ. ૬૬,૯૯,૭૩,૫૭૩/– સ્વીકાર્યા હોવા છતાં, તેમાંથી લગ્નના ખર્ચની કપાત કરી શકી ન હોત, જે વૈચારિક રીતે અસ્વીકાર્ય છે, તે હકીકત સિવાય, તેમણે દલીલ કરી કે જો અસ્કયામતોના મૂલ્ય અને લગ્નના ખર્ચમાં બિનજરૂરી ઘટાડો કરવામાં ન આવ્યો હોત, તો અપ્રમાણસર અસ્કયામતોની ટકાવારી અંદાજે ૭૬.૭૫% ની આસપાસ હોત. આવક, અસ્કયામતો અને ખર્ચના મૂલ્યાંકનને લગતા પુરાવાઓના કથિત વિશ્લેષણ અંગે શ્રી દવે ખાસ કરીને કઠોર હતા અને દલીલ કરી હતી કે તેના આધારે પહોંચેલા નિષ્કર્ષો સ્પષ્ટપણે વિકૃત હોવાથી તેને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે. રેકોર્ડ પરની સામગ્રીએ સ્પષ્ટપણે દર્શાવ્યું હતું કે તપાસના સમયગાળા દરમિયાન પ્રતિવાદીઓ દ્વારા મેળવેલી અસ્કયામતો તેમની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતના પ્રમાણમાં અત્યંત અપ્રમાણસર હતી, તેનો સંતોષકારક હિસાબ આપવાની જવાબદારી, મુખ્યત્વે સંબંધિત સમયે જાહેર સેવક હોવાને કારણે એ૧ ની હતી, વધુ ખાસ કરીને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) સાથે કલમ ૧૦૯ અને ૧૨૦બી આઇપીસી હેઠળના આરોપના સંદર્ભમાં. શ્રી દવેએ

દલીલ કરી હતી કે રેકોર્ડ પર ઉપલબ્ધ પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લેતાં, એ સ્પષ્ટ છે કે સંબંધિત સમયે જાહેર સેવક હોવાને કારણે એ૧ તેમાં સામેલ અસ્કયામતો પોતાની હોવાનું જાહેર કરી શકી ન હોત અને તેથી એ૨, એ૩ અને એ૪ સાથે મળીને કામ કર્યું હતું અને તેમના કાવતરા અને મદદના આધારે તેને પોતાની વચ્ચે તેમજ પેઢીઓ/કંપનીઓ કે જેમાં તેઓ ભાગીદારો અથવા ડિરેક્ટર્સ હતા તેમાં વહેંચી દીધી હતી. ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) માં વિચારવામાં આવેલ "આવકના સ્ત્રોતો" એટલે "આવકના કાયદેસર સ્ત્રોતો" થાય છે અને ફરિયાદપક્ષને જાણ છે તેમ, કેસની હકીકતોમાં પ્રતિવાદી–આરોપીઓની જવાબદારી હતી કે તેઓ પાસે રહેલી સ્પષ્ટ અપ્રમાણસર અસ્કયામતોનો સંતોષકારક હિસાબ આપે અને તેઓ તેમ કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ ગયા હોવાથી, હાઇકોર્ટે તેઓની નિર્દોષ મુક્તિ નોંધવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે, એમ તેમણે જાળવી રાખ્યું. તેમ કરવામાં, હાઇકોર્ટ મોટાભાગે વિલંબિત ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેમાં પસાર કરાયેલા આદેશો પર ભારે આધાર રાખતી વખતે તેના અભિગમમાં ગંભીર રીતે ખામીયુક્ત હતી, અને તે દ્વારા આ કોર્ટ દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલ વિપરીત કાયદાની ખુલ્લેઆમ અવગણના પણ કરી, એમ તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું. શ્રી દવેએ રજૂઆત કરી કે માત્ર વિલંબિત ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન જ નહીં, જે પુરાવા તરીકે જાહેર થયા હતા, તે પ્રતિવાદીઓ માટે સ્વ–સેવા પ્રકૃતિના હતા અને તે પણ લગાવેલા આરોપોના સંદર્ભમાં જરૂરી સાબિતી મૂલ્ય વિનાના હતા, તે અન્યથા પણ ટ્રાયલ કોર્ટ પર બંધનકર્તા ન હતા અને તેથી હાઇકોર્ટ દ્વારા તેના પરના અણનમ વિશ્વાસે તેના ન્યાયનિર્ણયને અસાધ્ય રીતે દોષપૂર્ણ બનાવ્યો છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કરવામાં હાઇકોર્ટે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમના અક્ષર અને ભાવના તેમજ તેના સંબંધમાં લાંબા સમયથી ચાલી આવતી પૂર્વવર્તી રજૂઆતોનું સંપૂર્ણ ખોટું અર્થઘટન કર્યું છે, આમ તેના નિષ્કર્ષોને અફર રીતે ગેરકાયદેસર અને બચાવ વગરના બનાવ્યા છે. શ્રી દવેના જણાવ્યા મુજબ, રેકોર્ડ પરની સામગ્રીના મહેનતુ અને શ્રમયુક્ત મૂલ્યાંકનને અનુસરીને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા નિષ્કર્ષો ગુણવત્તા અને સામગ્રીમાં અકાટ્ય છે અને તેથી હાઇકોર્ટ દ્વારા તેની

કેઝ્યુઅલ અને કથિત સમીક્ષાનો આશરો લઈને તેને ઉલટાવી દેવાનું કોઈ જ વ્યાજબી કારણ ન હતું. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે ભ્રષ્ટાચાર પરના કાયદાની કડક આગાહી અને પ્રતિવાદીઓ સામેના આરોપોની સાબિતી વાજબી શંકાની પેલે પાર હોવાને ધ્યાનમાં લેતા, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલ તેમની દોષસિદ્ધિ સંપૂર્ણપણે પુનઃસ્થાપિત થવી જોઈએ.

૧૩૨. કર્ણાટક રાજ્ય માટેના સ્પેશિયલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર શ્રી આચાર્યએ ઉપર જણાવેલ રજૂઆતોનું પોતાનું સામાન્ય સમર્થન વ્યક્ત કરતી વખતે, આરોપને લગતા વિવિધ તથ્યાત્મક પાસાઓ અને તેના સંબંધમાં રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓ વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપી. તેમણે પુનરાવર્તન કર્યું કે હાઈકોર્ટે આવકનું પ્રમાણ નક્કી કરવામાં રૂ. ૧૩.૫ કરોડનો ખોટો સમાવેશ કર્યો હતો અને અસ્કયામતોનું મૂલ્ય અને લગ્નનો ખર્ચ પણ ઘટાડ્યો હતો અને આવા ખોટા આંકડાઓના આધારે કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણય પર આધાર રાખીને પ્રતિવાદીઓની અપ્રમાણસર અસ્કયામતોના આરોપની વિરુદ્ધ ચુકાદો આપ્યો. પ્રતિવાદીઓ વતી દલીલો દરમિયાન કરવામાં આવેલા આક્ષેપનું સખત ખંડન કરતાં કે તેમની સામેનો ફરિયાદપક્ષ અન્યાયી રહ્યો છે, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે અન્ય બાબતોની સાથે સાથે એ૧ ને ફરિયાદ દાખલ કરતા પહેલા અપ્રમાણસર અસ્કયામતો સમજાવવા માટે જારી કરવામાં આવેલી કારણદર્શક નોટિસનો સંદર્ભ આપ્યો. તપાસના સમયગાળા દરમિયાન વિવિધ આકારણી વર્ષો માટેના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેના પર પસાર કરવામાં આવેલા આદેશોને કોઈપણ વિશ્વસનીયતા માટે અયોગ્ય ગણાવીને નકારી કાઢતા, કારણ કે તે સ્પષ્ટ હેતુ સાથે ચાર્જશીટ પછી મોડા દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા, શ્રી આચાર્યએ ભાર મૂક્યો કે રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓ ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, એટલે કે એ૧ ના રહેણાંક સચિવાલયમાંથી અન્ય પ્રતિવાદીઓના તેમજ પેઢીઓ અને કંપનીઓ કે જેના તેઓ ભાગીદારો/ડિરેક્ટર્સ હતા તેના વિવિધ ખાતાઓમાં રોકડના અવિરત પ્રવાહને પ્રમાણિત કરે છે, જે તેના દ્વારા વિશાળ મિલકતોના સંપાદનમાં પરિણમે છે. તેમના મતે, એ૨, એ૩, એ૪ અને સંકળાયેલી

પેઢીઓ/કંપનીઓના ખાતાઓ સ્પષ્ટપણે એ૧ થી ઉદ્ભવતા રોકડ જમા અને વિનિમયના પ્રવાહને છુપાવવા અને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) અને કલમ ૧૦૯ અને ૧૨૦બી આઇપીસી હેઠળના આરોપને હરાવવા માટે પરસ્પર પરિભ્રમણ કરવા માટેના ખોટા મોરચા હતા. ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેના પરના ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓના આદેશો ક્રિમિનલ કોર્ટ પર બિલકુલ બંધનકર્તા નથી તે વાતનો પુનરોચ્ચાર કરતી વખતે, તેમણે વધુમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે રાજ્ય આ કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર ન હોવાથી, આ તેના આધારે આપવામાં આવેલા બચાવના સંદર્ભમાં ન તો સંબંધિત છે, ન સ્વીકાર્ય છે કે ન તો કોઈ સાબિતી મૂલ્ય ધરાવે છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે માત્ર આવકની આકારણી અને ગણતરી જ ખોટી રહી નથી, પરંતુ હાઇકોર્ટે અસ્કયામતોનું મૂલ્યાંકન કરવામાં અને ખર્ચ નક્કી કરવામાં સ્પષ્ટ ભૂલો કરી છે. શ્રી આચાર્યના જણાવ્યા મુજબ, તપાસના સમયગાળા દરમિયાન બનાવવામાં આવેલી પેઢીઓના નામે ૧૪૬ વેચાણ દસ્તાવેજો દ્વારા અન્ય લોકોની સાથે સ્થાવર મિલકતોની ખરીદી એ રેકોર્ડ પર જ બનાવટી વ્યવહારો હતા અને તેના માલિકોનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા બે એટર્ની દ્વારા કરવામાં આવ્યા હતા, એટલું જ નહીં, સોદાઓનું ઓછું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું અને વધુમાં તેની નોંધણી માટેના નિયમો પણ પ્રતિવાદીઓના લાભ માટે ફેરવવામાં આવ્યા હતા, જે સ્પષ્ટપણે એ૧ કે જેઓ ત્યારે સત્તામાં હતા તેમની સૂચનાઓ પર કરવામાં આવ્યું હતું. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે દલીલ કરી કે રેકોર્ડ પરના પુરાવાના એકંદર વિશ્લેષણ પર, એ૧ ની અન્યથા અપ્રમાણસર અસ્કયામતોને પોતાની વચ્ચે અને તેમના દ્વારા સંચાલિત પેઢીઓ/કંપનીઓમાં વહેંચવાની પ્રતિવાદીઓની ઊંડા મૂળવાળી યોજના વાજબી શંકાની પેલે પાર સાબિત થઈ છે અને હાઇકોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલી નિર્દોષ મુક્તિ સ્પષ્ટપણે ગેરવાજબી છે અને જો તેને ઊભી રહેવા દેવામાં આવે તો તે ન્યાયની મજાક અને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમના ઘોષિત ઉદ્દેશ્યોના તુચ્છીકરણમાં પરિણમશે. તેમણે રજૂઆત કરી કે આરોપના સમર્થનમાં જબરજસ્ત પુરાવાઓ હોવા છતાં, પ્રતિવાદીઓને કોઈ પણ સંજોગોમાં કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયનો લાભ આપી શકાય નહીં.

૧૩૩. ડો. સુબ્રમણ્યમ સ્વામીએ, પૂરવણી રૂપે દલીલ કરી છે કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ દ્વારા શરૂ કરાયેલ નવી કાનૂની શાસનવ્યવસ્થા, જે ભ્રષ્ટાચારના આરોપમાં, વધુ ખાસ કરીને જાહેર જીવનમાં, સમાધાન વિનાના દૃષ્ટિકોણનો આદેશ આપે છે, તેના વિરોધમાં હાઇકોર્ટે કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (ઉપર મુજબ) માં નિર્ણય લાગુ કરીને પ્રતિવાદીઓને નિર્દોષ મુક્ત કરવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે. ડો. સ્વામીના મતે, આ નિર્ણય માત્ર શાબ્દિક હકીકતોને ધ્યાનમાં લીધા વિના કાયદાની સમાન દરખાસ્ત નિર્ધારિત કરતો નથી, પરંતુ સ્વીકાર્યા વિના એમ પણ માની લઈએ કે આવક, અસ્કયામતો અને ખર્ચનું મૂલ્યાંકન કરવામાં હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી ગણતરી સાચી છે, તો પણ આપણી લોકશાહી રાજ્યવ્યવસ્થાના પ્રણાલીગત આત્માના મહત્વપૂર્ણ અંગોને નષ્ટ કરતા જાહેર જીવનમાં ભ્રષ્ટાચારના વ્યાપક અને હાનિકારક વધારા સામે વૈધાનિક અસહિષ્ણુતાના જબરજસ્ત પરિપ્રેક્ષ્યમાં પ્રતિવાદીઓને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા ગંભીર આરોપોમાંથી મુક્ત કરી શકાય નહીં.

૧૩૪. ૨૦૧૫ ના એસએલપી (ક્રિમિનલ) નં. ૬૨૯૪–૬૨૯૫ માં પિટિશનર શ્રી અંબઝગન, જેઓ પ્રતિવાદીઓની નિર્દોષ મુક્તિ પર પણ મહાભિયોગ ચલાવી રહ્યા છે, તેમણે તેમની લેખિત રજૂઆતોમાં કે. અંબઝગન વિરુદ્ધ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસ અને અન્ય – (૨૦૦૪) ૩ એસ.સી.સી. ૬૬૭ અને કે. અંબઝગન (ઉપર મુજબ) માં આ કોર્ટના ચુકાદાઓનો વિપુલ પ્રમાણમાં સંદર્ભ આપીને પડકાર જાળવી રાખવા માટે પોતાના અધિકારની તરફેણમાં આગ્રહપૂર્વક ભાર મૂક્યો છે. તેમની સ્થિતિ આ કોર્ટ દ્વારા અણનમ રીતે માન્ય રાખવામાં આવી છે અને તમિલનાડુ રાજ્યમાંથી કર્ણાટક રાજ્યમાં ફરિયાદપક્ષની બદલી કરવાના માન્ય કારણોસર તેમાં નોંધ્યા મુજબ તેમની દખલગીરી, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, એવી દલીલ કરવા ઉપરાંત, તેમણે એવી દલીલ કરી છે કે તેમણે ખરેખર ન્યાયી સંચાલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે ટ્રાયલના તમામ તબક્કે રચનાત્મક યોગદાન આપ્યું હતું. તેમણે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ વિગતવાર લેખિત દલીલો પણ રજૂ કરી હોવાનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો

છે. તેમણે હાઇકોર્ટ દ્વારા તેમની લેખિત રજૂઆતો પર વિચાર ન કરવા અંગે પણ પોતાની નારાજગી વ્યક્ત કરી છે. પ્રતિવાદીઓને નિર્દોષ મુક્ત કરતા હાઇકોર્ટના નિર્ણય પરના તેમના હુમલાને આગળ વધારવાના તેમના અધિકાર પર ભાર મૂકતી વખતે, તેમણે મુખ્યત્વે અપ્રમાણસર અસ્કયામતોની ટકાવારી નક્કી કરવામાં લોનની રકમને આવક તરીકે નક્કી કરવામાં તેના દ્વારા કરવામાં આવેલી ભૂલ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું છે. તેમના મતે, રાજ્યની દલીલનું પણ પુનરાવર્તન કરતાં, હાઇકોર્ટે તે ગણતરીમાં ખોટી રીતે રૂ. ૧૩,૫૦,૦૦,૦૦૦/– ની રકમનો સમાવેશ કર્યો હતો, જેને જો કાઢી નાખવામાં આવે તો, લાગુ પડતા ફોર્મ્યુલાના આધારે અપ્રમાણસર અસ્કયામતો ૭૬.૭% સુધી પહોંચી જશે, આમ પ્રતિવાદીઓ કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (૧૯૭૭) ૧ એસ.સી.સી. ૮૧૬ ના નિર્ણયના લાભ માટે હકદાર રહેશે નહીં.

૧૩૫. પ્રભાવશાળી ખંડનમાં, એ૧ માટેના વિદ્વાન સિનિયર વકીલે તમામ મુદ્દાઓ પર વાદગ્રસ્ત હુકમને ભારપૂર્વક સમર્થન આપ્યું. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે સૌપ્રથમ રાજ્ય માટેના અન્ય વકીલ દ્વારા આગળ કરવામાં આવેલી રજૂઆતો ઉપરાંત કોઈપણ મૌખિક રજૂઆત કરવાની શ્રી કે. અન્બાગઝનની સ્થિતિ પર સવાલ ઉઠાવ્યો. તેમણે દલીલ કરી હતી કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) માત્ર કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી થતી આવક પર જ ભાર મૂકે છે જે કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત ન હોય તેવું કલ્પે છે, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલ કોઈપણ વિશેષ કાયદા, નિયમો અથવા હુકમોની ગેરહાજરીમાં, જાહેર સેવકને આવી કાયદેસરની આવકના સ્ત્રોતોની જાણ કરવાની આવશ્યકતા હોય, તેમના પ્રતિવાદી સામેનો આરોપ સાબિત થયો નથી. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે એ૧ સામે કલમ ૭ અથવા ૧૧ અથવા ૧૩(૧)(એ) અથવા ૧૩(૧)(બી) હેઠળ કોઈ આરોપ ઘડવામાં આવ્યો ન હોવાથી, ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળના ગુના માટે કોઈ ધારણા તેની કલમ ૨૦ હેઠળ ઉપલબ્ધ નથી. વધુમાં, તેને જાણીતા આવકના સ્ત્રોતોના આધારે અપ્રમાણસર સંપત્તિના આરોપના સમર્થનમાં, પુરાવા રજૂ કરવાનો પ્રારંભિક બોજ ફરિયાદપક્ષ પર

હોવાથી, આ કેસમાં કોઈપણ સમયે એ૧ પર કોઈ બોજ શિફ્ટ થયો ન હતો, કારણ કે આવી પૂર્વજરૂરિયાતોનું પાલન થયું ન હતું. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે બેનામી વ્યવહારો અંગેના પુરાવાઓને નકારી કાઢ્યા જે તે આરોપ પરથી ઉદ્ભવ્યા હતા કે એ૧ ની મિલકતો કથિત રીતે એ૨, એ૩, એ૪ અને સંકળાયેલી પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે ખરીદવામાં/રાખવામાં આવી છે, કારણ કે તે અંગે કોઈ આરોપ ઘડવામાં આવ્યો ન હતો. વિદ્વાન સિનિયર વકીલના જણાવ્યા અનુસાર માત્ર ૦૭.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ તેમના ઘરે દરોડા પાડવામાં આવે તે પહેલા તેમના અસીલના સંબંધિત આવકવેરા રિટર્ન ફાઇલ કરવામાં આવ્યા ન હતા, પરંતુ તમામ સંબંધિત પાસાઓની સંપૂર્ણ ચકાસણી પછી તેના પર આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમો તેમની સામે મૂકવામાં આવેલા આક્ષેપોનો સંપૂર્ણ જવાબ પૂરો પાડે છે. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે આવકવેરાના રેકોર્ડ ઇન્ડિયન એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૯૨ (જે હવે પછી "એવિડન્સ એક્ટ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૪૩ ના સંદર્ભ વિના પણ જાહેર દસ્તાવેજો તરીકે સંબંધિત અને સ્વીકાર્ય છે. તેમણે વિનંતી કરી કે પૂરા પાડવામાં આવેલ ઇનપુટ્સની વિગતવાર પૂછપરછ અને ત્યારબાદ કેટલાક સ્તરો સમક્ષ અપીલોમાં ચકાસણી પછી પસાર કરાયેલી આવકવેરાની કાર્યવાહી/હુકમોને, નીચલી કોર્ટ દ્વારા ટિપ્પણી કર્યા મુજબ કોઈ પુરાવા મૂલ્ય વિનાના ગણીને દૂર કરી શકાય નહીં. વધુમાં, બચાવપક્ષે માત્ર આવકવેરાના રેકોર્ડનો ઉલ્લેખ કર્યો ન હતો પરંતુ તે ટ્રાયલ વખતે પ્રાથમિક પુરાવા દ્વારા રજૂ પણ કર્યા હતા જેને નીચલી કોર્ટ દ્વારા કોઈ પણ રીતે અવગણી શકાય નહીં. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે આવક, સંપત્તિ અને ખર્ચને લગતા પુરાવાના વિવિધ પાસાઓ પર વિસ્તૃત વર્ણન કરીને આગ્રહ કર્યો કે હાઇકોર્ટ દ્વારા તેનું મૂલ્યાંકન અને તેના આધારે તારણો નિર્વિવાદ છે. કાવતરાના દુષ્પ્રેરણના આરોપને પણ નકારી કાઢતાં વિદ્વાન સિનિયર વકીલે જાળવી રાખ્યું હતું કે એ૧ થી એ૪ ના માત્ર સંયુક્ત રહેઠાણને તેના સમર્થનમાં નિર્ણાયક પરિબળ ગણી શકાય નહીં અને સહ–આરોપીઓને એ૧ ની અનામતની ફાળવણી અને સામેલ મિલકતોના સંપાદન માટે તેના ઉપયોગના કોઈપણ મજબૂત પુરાવાની

ગેરહાજરીમાં, હાઇકોર્ટ તેમને તેમાંથી મુક્ત કરવામાં વાજબી હતી. તેમના મતે, બે મંચો દ્વારા નોંધવામાં આવેલા બે અસંગત મંતવ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ કોર્ટે સામેલ મુદ્દાઓનો નિર્ણય કરવા માટે રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓની નવેસરથી તપાસ કરવી જોઈએ. કોઈ પણ સંજોગોમાં, વિદ્વાન સિનિયર વકીલે દલીલ કરી હતી કે ચાર્જિસ સંબંધિત એ૧ નો બોજ માત્ર સંભાવનાના વર્ચસ્વ દ્વારા જ હતો જે તેણે પૂરતા પ્રમાણમાં ઉઠાવ્યો હતો, જો કે તે જરૂરી ન હતું, કારણ કે ફરિયાદપક્ષ તેને સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યું હતું. સંપત્તિના મૂલ્યાંકન અંગે હાઇકોર્ટ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા મૂલ્યાંકનને સમર્થન આપતાં, વિદ્વાન સિનિયર વકીલે નિષ્ણાત ટીમ દ્વારા બનાવવામાં આવેલા કહેવાતા અહેવાલોને અપૂર્ણ, અસ્પષ્ટ અને બિનભરોસાપાત્ર ગણીને નકારી કાઢ્યા, કારણ કે તે કારણો અથવા કોઈપણ સમકાલીન રેકોર્ડ/દસ્તાવેજ દ્વારા સમર્થિત ન હતા.

૧૩૬. એ૨ થી એ૪ નું પ્રતિનિધિત્વ કરતા શ્રી નાફડેએ, પ્રથમ દાખલામાં, બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓના મહત્વપૂર્ણ ભાગોની વિચારણા ન કરવા અને મગજનો ઉપયોગ ન કરવાને કારણે નીચલી કોર્ટના નિર્ણયને દૂષિત ગણાવીને તેની નિંદા કરી છે. તેમના મતે, દોષિત ઠરાવતો ચુકાદો અનુમાન અને અટકળોથી ભરેલો છે, જે સાબિત થયેલી હકીકતો પર, કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી માન્ય નથી. બાહ્ય બાબતો પર અપ્રમાણસર ભાર મૂકીને પ્રેરિત થવાના નીચલી કોર્ટના અભિગમની ટીકા કરતા, વિદ્વાન સિનિયર વકીલે જાળવી રાખ્યું છે કે ફરિયાદપક્ષ આરોપ સાબિત કરવામાં સંપૂર્ણપણે નિષ્ફળ ગયું છે. શ્રી નાફડેએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે એ૧ થી સહ–આરોપીઓ અથવા સંકળાયેલી પેઢીઓ અને કંપનીઓમાં રોકડ પ્રવાહ સાબિત કરવા માટેના કોઈપણ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, આરોપનો પાયો અસ્તિત્વમાં ન હોવા સમાન બની ગયો હતો. તેમના મતે, નીચલી કોર્ટ આવકવેરાના રેકોર્ડને અવગણવામાં અને એ હકીકતને નજરઅંદાજ કરવામાં સ્પષ્ટપણે ખોટી ગઈ છે કે તપાસ સમયગાળા પહેલા પણ, એ૨ વ્યવસાયમાં હતી અને તેણે તેના આવકવેરા અને સંપત્તિવેરાના રિટર્ન ફાઇલ કર્યા હતા. સહાયક સામગ્રીઓ સિવાય પ્રતિવાદીઓની

દોષિતતાને માની લેવામાં નીચલી કોર્ટ દ્વારા એ હકીકતને પણ અવગણવામાં આવી છે કે તમામ છ પેઢીઓ/કંપનીઓ તપાસ સમયગાળા પહેલા અસ્તિત્વમાં હતી અને વ્યવસાયમાં હતી, તેના પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી, શ્રી નાફડેએ રજૂઆત કરી કે ફરિયાદપક્ષ પોતાનો બોજ ઉઠાવવામાં નિષ્ફળ ગયું છે કે એ૧ એ પોતે અને/અથવા સહ–આરોપીઓએ તેના વતી કોઈ ભ્રષ્ટ પ્રથા આચરી છે, અને તેથી મદદગારી અને કાવતરાના કોઈપણ નક્કર પુરાવાની ગેરહાજરીમાં તેમને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં હાઈકોર્ટ સંપૂર્ણપણે વાજબી હતી. વિદ્વાન સિનિયર વકીલે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે કોઈપણ કિસ્સામાં એ૨, એ૩ અને એ૪ સંબંધિત સમયે જાહેર સેવકો ન હોવાથી, તેમને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળના આરોપને સમજાવવા માટે બોલાવી શકાય નહીં. તેમણે આવક, સંપત્તિ અને ખર્ચને લગતા ફરિયાદપક્ષના પુરાવાઓને, તેના જોડાણમાં નિષ્ણાતોના અહેવાલોના વિશેષ સંદર્ભ સાથે, નકારી કાઢ્યા હતા, અને તેને સહજ મૂલ્ય અને વિશ્વસનીયતાનો અભાવ હોવાનું જણાવ્યું હતું. આરોપમાં પ્રતિવાદીઓની મિલીભગતનું અનુમાન લગાવવામાં, ફરિયાદપક્ષના પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કરવામાં અને બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી મોટાભાગની સામગ્રીઓને વિચારણામાંથી બહાર રાખવામાં નીચલી કોર્ટે ગંભીર ભૂલ કરી છે, તેના પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે. તેમના મતે, પ્રતિવાદીઓ અને સંબંધિત પેઢીઓ/કંપનીઓ સંકળાયેલા બેંકિંગ વ્યવહારોને પ્રતિવાદીઓની દોષિત રચના ધારવા માટે કોઈપણ અશુભ અથવા આરોપપાત્ર લક્ષણ આભારી હોઈ શકે નહીં, જેથી તેમની સામે અપરાધનું તારણ આપી શકાય. પ્રતિવાદીઓનું માત્ર સંયુક્ત નિવાસસ્થાન અને તેમના વ્યવસાયિક જોડાણને કોઈ પણ સંજોગોમાં મદદગારી અને કાવતરાના નિર્ણાયક સૂચકાંક તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં, તે નીચલી કોર્ટના અભિગમમાં પૂર્વગ્રહ તારવવા માટે રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું છે. શ્રી નાફડેએ એ દર્શાવવા માટે મહેનત કરી કે રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ એ પ્રમાણિત કરે છે કે ફરિયાદપક્ષે પ્રતિવાદીઓની આવકની નોંધપાત્ર રકમ ઉમેરવાનું ઇરાદાપૂર્વક છોડી દીધું હતું અને નીચલી કોર્ટે તેમની દોષિતતા નોંધતી વખતે પણ તેની અવગણના કરી હતી.

૧૩૭. તે યોગ્ય રહેશે કે, અસંખ્ય દરખાસ્તોની આપ–લે કરવામાં આવી હોવાથી, આ તબક્કે, સામેલ ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ, તેના સંબંધમાં બાર સમક્ષ ટાંકવામાં આવેલા સંબંધિત નિર્ણયો અને ન્યાયનિર્ણય માંગતા મુદ્દાઓને લાગુ પડતા બંધનકર્તા પ્રભાવના કાનૂની સિદ્ધાંતોની નોંધ લેવી.

પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૪૭

૧૩૮. આ કાયદાની પ્રસ્તાવના દર્શાવે છે કે તે લાંચ અને ભ્રષ્ટાચારના ઉન્નત અસરકારક નિવારણના ઉદ્દેશ્ય સાથેનો કાયદો છે. આ કાયદાના ઉદ્દેશ્યો અને કારણોનું નિવેદન દર્શાવે છે તેમ, તે જાહેર સેવકોની લાંચ અને ભ્રષ્ટાચારને ડામવા માટે અનુભવાયેલી આવશ્યકતા દ્વારા પ્રેરિત હતો, જે યુદ્ધની પરિસ્થિતિઓ દ્વારા નોંધપાત્ર રીતે વધ્યો હતો, જે તે સમયે લંબાઈ રહ્યો હતો. મોટા પ્રમાણમાં સરકારી સરપ્લસ સ્ટોર્સ અને સરકારી નાણાંની મોટી રકમની સંબંધિત વહેંચણી ધરાવતા યુદ્ધ પછીના પરિણામોએ, દેખીતી રીતે ભ્રષ્ટ પ્રથાઓ માટે વ્યાપક અવકાશ પૂરો પાડ્યો, જેણે સદર બિમારીને નાબૂદ કરવા માટે તાત્કાલિક અને કડક પહેલની આવશ્યકતા ઊભી કરી. હાલનો કાયદો ફેલાતા જોખમને પહોંચી વળવા માટે અપૂરતો સાબિત થતાં, કાયદો ઘડવામાં આવ્યો હતો.

૧૩૯. કલમ ૩ દ્વારા, ઈન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમ ૨૧ માં સમાવિષ્ટ, "જાહેર સેવક" શબ્દપ્રયોગની વ્યાખ્યા પ્રદાન કરવા ઉપરાંત, સદર કોડની કલમ ૧૬૫એ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાને તત્કાલીન કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૮૯૮ ના હેતુઓ માટે કોગ્નિઝેબલ ગુનો ગણવામાં આવ્યો હતો. કલમ ૧૪ માં ધારણા રજૂ કરવામાં આવી છે કે જ્યાં કોઈ જાહેર સેવક કાનૂની મહેનતાણા સિવાય અન્ય કોઈપણ સંતોષ સ્વીકારતો કે સંમત થતો અથવા સ્વીકારવાનો/મેળવવાનો પ્રયાસ કરતો જોવા મળે છે. ઘટનાઓમાં, તેમાં ઉલ્લેખ કર્યા મુજબ, કલમ ૫ માં જાહેર સેવક દ્વારા ગુનાહિત ગેરવર્તણૂકને વ્યાખ્યાયિત

કરવામાં આવી છે. નોંધનીય રીતે, ૧૯૬૪ ના અધિનિયમ ૪૦ ની કલમ ૬ એટલે કે એન્ટી કરપ્શન લૉ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૬૪ દ્વારા, અન્ય બાબતોની સાથે, કલમ ૫ માં ખંડ (ઇ) દ્વારા નીચેનો ઉમેરો સામેલ કરવામાં આવ્યો હતો:

"જો તે અથવા તેના વતી કોઈ વ્યક્તિ કબજામાં હોય અથવા, તેના હોદ્દાના સમયગાળા દરમિયાન કોઈપણ સમયે, કબજામાં હોય, જેના માટે જાહેર સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપી શકતો નથી, તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણમાં અપ્રમાણસર આર્થિક સંસાધનો અથવા મિલકત."

૧૪૦. આ અર્કનું માત્ર અવલોકન એ દર્શાવશે કે જાહેર સેવકની ગુનાહિત ગેરવર્તણૂક, તેમાં કલ્પના કર્યા મુજબ, ત્યારે ઉદ્ભવશે જો તે/તેણી અથવા તેના/તેણીના વતી કોઈ વ્યક્તિ કબજામાં હોય અથવા તેના/તેણીના હોદ્દાના સમયગાળા દરમિયાન કોઈપણ સમયે, તેની/તેણીની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણમાં અપ્રમાણસર આર્થિક સંસાધનો અથવા મિલકતના કબજામાં હોય, જેનો જાહેર સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપી શકતો નથી. નોંધપાત્ર રીતે, આવી ગેરવર્તણૂક માટે, અપ્રમાણસર આર્થિક સંસાધનો અથવા મિલકતનો કબજો, જેનો જાહેર સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવામાં અસમર્થ હોય, તે કાં તો તેના/તેણીના દ્વારા અથવા તેના/તેણીના વતી કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા રાખવામાં આવે તે આવશ્યક છે. આ ગુનો આમ, ગુનાને વાસ્તવિક સ્વરૂપ આપવામાં મદદગાર અથવા સહ–કાવતરાખોર તરીકે, જાહેર સેવક સિવાયના વ્યક્તિઓની ચોક્કસ સંડોવણી અને ભૂમિકાને તેના વ્યાપમાં સમાવે છે. પરિણામે, આમ ગુનાની આ બાબતમાં આવા મદદગારો અથવા સહ–કાવતરાખોરો અથવા ભાગીદારો, જો સાબિત થાય, તો તેમની સહભાગી ભૂમિકા માટે કાનૂની પરિણામોમાંથી બચી શકે નહીં. કલમ ૫ ના અન્ય વિભાગો, તાત્કાલિક સુસંગતતા ન હોવાથી, તેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવી રહ્યો નથી.

૧૪૧. કલમ ૭એ માં ઇન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમો ૧૬૧, ૧૬૫, ૧૬૫એ અથવા અધિનિયમની કલમ ૫ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર કોઈપણ ગુનાના સંબંધમાં કોઈપણ કાર્યવાહી માટે કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૮૯૮ (તે સમયે અમલમાં) લાગુ કરવાનું ફરજિયાત કર્યું છે, જે તેમાં ગણતરી કરેલ ફેરફારોને આધીન છે.

પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮

૧૪૨. ૧૯૪૭ ના અધિનિયમ પછી પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન, ૧૯૮૮ ના રૂપમાં ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાનું નવું સંસ્કરણ આવ્યું, જે ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અને તેની સાથે જોડાયેલી બાબતોના કાયદાને એકીકૃત અને સુધારવા માંગે છે. કાયદાએ, તેની પ્રસ્તાવનામાં પરિચય પ્રમાણિત કરે છે તેમ, ઇન્ડિયન પીનલ કોડ થી શરૂ કરીને ૧૯૪૭ ના અધિનિયમ સુધી જાહેર સેવકોમાં લાંચ અને ભ્રષ્ટાચારના ગુના અંગેના કાયદાની ઉત્ક્રાંતિને પાછી ખેંચી લીધી છે, જે બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછીના અભિવ્યક્તિઓ દ્વારા ઉતાવળમાં ઊભી થયેલી સમયની જરૂરિયાતોનો પ્રતિભાવ આપવા માંગે છે. એવું અનુભવ્યા પછી કે ૧૯૪૭ નો અધિનિયમ પણ ભ્રષ્ટાચારના ગુનાને અસરકારક રીતે પહોંચી વળવા માટે અપૂરતો સાબિત થયો હતો અને પરિણામલક્ષી કાયદાની ખાતરી આપતો હતો, ત્યારે અન્ય બાબતોની સાથે સાથે તેનું કવરેજ વિસ્તૃત કરીને અને તેની જોગવાઈઓને ફરીથી લાગુ કરીને ૧૯૮૮ નો અધિનિયમ લાવવામાં આવ્યો. ૧૯૮૮ ના અધિનિયમના પુરોગામી તરીકે આ ઉદ્દેશ્યો સાથે સંસદમાં બિલ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

૧૪૩. આ કાયદાના ઉદ્દેશ્યો અને કારણોના નિવેદનમાં, ઉપરોક્ત ધ્યેયને પુનરાવર્તિત કરતી વખતે, ઇન્ડિયન પીનલ કોડના પ્રકરણ ૯ માં લોક સેવકો અને તેમાં ઉલ્લેખિત ગુનાઓમાં ફોજદારી ગેરવર્તણૂક દ્વારા મદદગારી કરનારાઓ સાથે કામ કરતી જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. ક્રિમિનલ લૉ એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૪૪ માં ભ્રષ્ટ માધ્યમો દ્વારા મેળવેલી ગેરકાયદેસર

સંપત્તિ જપ્ત કરવા સક્ષમ બનાવતી જોગવાઈઓ તરફ પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું. લોક સેવકોમાં ભ્રષ્ટાચાર સામે લડવા માટે તેમને વધુ અસરકારક બનાવવા માટે, જરૂરી ફેરફારો સાથે આ તમામ જોગવાઈઓનો સમાવેશ કરવાનું બિલ સ્પષ્ટ રીતે વિચારે છે. તે હેતુને ધ્યાનમાં રાખીને, "લોક સેવક" ના વ્યાપને વિસ્તારવાની માંગ કરવામાં આવી હતી. વધુમાં, ઈન્ડિયન પીનલ કોડની કલમો ૧૬૧ થી ૧૬પએ માં અત્યાર સુધી ગણવામાં આવેલા ગુનાઓને કડક સજા સાથે કાયદામાં સામેલ કરવાની ભલામણ કરવામાં આવી હતી. ફરિયાદપક્ષ માટે મંજૂરી અને કેસોની રોજબરોજની સુનાવણી માટેની જોગવાઈને સમર્થન આપતા ટ્રાયલ કોર્ટના હુકમની અંતિમતાને પણ પહેલની કેટલીક અન્ય અનન્ય વિશેષતાઓ તરીકે એકીકૃત કરવામાં આવી હતી.

૧૪૪. ટાળી શકાય તેવા સંદર્ભોને દૂર કરવા માટે, નિર્ણાયક સુસંગતતાની કેટલીક જોગવાઈઓને જ વિસ્તૃત કરવામાં આવશે. કલમ ૩ કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય સરકારને, તેમાં ઉલ્લેખિત કર્યા મુજબ, કેસોની સુનાવણી કરવા માટે સત્તાવાર ગેઝેટમાં જાહેરનામા દ્વારા વિશેષ ન્યાયાધીશોની નિમણૂક કરવાની સત્તા આપે છે, એટલે કે;

(એ) સદર અધિનિયમ હેઠળ સજાપાત્ર કોઈપણ ગુનો; અને

(બી) ખંડ (એ) માં ઉલ્લેખિત ગુનાઓ કરવા માટેનું કોઈપણ કાવતરું અથવા કરવાનો કોઈપણ પ્રયાસ અથવા કોઈપણ મદદગારી.

૧૪૫. કલમ ૪ સ્પષ્ટ કરે છે કે, આ રીતે નિયુક્ત કરાયેલ વિશેષ ન્યાયાધીશ સદર અધિનિયમની કલમ ૩ માં ઉલ્લેખિત ગુનાઓની સુનાવણી કરશે અને કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ (જે હવે પછી 'સદર કોડ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) હેઠળ સમાન સુનાવણીમાં આરોપી સામે આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય તે સિવાયના કોઈપણ ગુનાની સુનાવણી પણ કરી શકે છે. કલમ ૫ એવું દર્શાવે છે કે તેની પેટા-કલમો (૧) અને (૨) માં વિચાર્યા મુજબના વિચલનોને આધીન, સદર કોડની જોગવાઈઓ, જ્યાં સુધી તે સદર અધિનિયમ સાથે

અસંગત ન હોય ત્યાં સુધી, વિશેષ ન્યાયાધીશ સમક્ષની કાર્યવાહીને લાગુ પડશે, જેની કોર્ટ સેશન્સ કોર્ટ હશે અને તેનું સંચાલન કરનાર વ્યક્તિને પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર માનવામાં આવશે. કલમ ૫(૬) એવી જોગવાઈ કરે છે કે વિશેષ ન્યાયાધીશ, સદર અધિનિયમ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાની સુનાવણી કરતી વખતે, ક્રિમિનલ લૉ એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૪૪ હેઠળ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા વાપરી શકાય તેવી તમામ સત્તાઓ અને કાર્યોનો ઉપયોગ કરશે.

૧૪૬. પ્રકરણ ૩ "ગુનાઓ અને દંડ" વિશે વાત કરે છે અને તેની હેઠળની કલમ ૧૩ એવી આકસ્મિકતાઓ નક્કી કરે છે કે જે હેઠળ લોક સેવક દ્વારા ફોજદારી ગેરવર્તણૂક કરવામાં આવે છે. અત્રે આરોપનું મુખ્ય કારણ હોવાથી કલમ ૧૩ નો ખંડ ૧(ઇ) નીચે ટાંકવામાં આવ્યો છે:

"જો તે અથવા તેના વતી કોઈપણ વ્યક્તિ, તેના હોદ્દાના સમયગાળા દરમિયાન કોઈપણ સમયે, તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોની અપ્રમાણસર નાણાકીય સંસાધનો અથવા મિલકતનો કબજો ધરાવે છે અથવા તેનો કબજો ધરાવતા હતા, જેનો લોક સેવક સંતોષકારક હિસાબ આપી શકતો નથી.

સમજૂતી:–આ કલમના હેતુઓ માટે, "આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો" નો અર્થ કોઈપણ કાયદેસર સ્ત્રોતમાંથી પ્રાપ્ત થયેલી આવક છે અને આવી પ્રાપ્તિની જાણ લોક સેવકને તે સમયે લાગુ પડતા કોઈપણ કાયદા, નિયમો અથવા હુકમોની જોગવાઈઓ અનુસાર કરવામાં આવી છે."

૧૪૭. અન્યથા ૧૯૪૭ ના અધિનિયમમાંથી પુનઃઉત્પાદિત આ ખંડમાં એક નોંધપાત્ર ઉમેરો તેની સાથે જોડાયેલી સમજૂતી છે જે "આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો" ની અભિવ્યક્તિને કોઈપણ કાયદેસર સ્ત્રોતમાંથી પ્રાપ્ત થયેલી આવક તરીકે દર્શાવે છે, જેની પ્રાપ્તિની જાણ તે સમયે લોક સેવકને લાગુ પડતા કોઈપણ કાયદા, નિયમો અથવા હુકમોની જોગવાઈઓ અનુસાર કરવામાં આવી છે.

૧૪૮. લોક સેવકની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોની કાયદેસરતા અથવા વૈધાનિકતા, જેની અપ્રમાણસર હોવાનો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે તે નાણાકીય સંસાધનો અથવા મિલકતનો સંતોષકારક હિસાબ આપવા માટે, આ રીતે એક અનિવાર્ય કાયદાકીય આદેશ છે.

૧૪૯. સદર અધિનિયમની કલમ ૨૨ તેમાં ઉલ્લેખિત કેટલાક ફેરફારોને આધીન, તેની હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાના સંબંધમાં કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની જોગવાઈઓને પણ લાગુ કરે છે. અહીં પણ, સદર કોડની કલમ ૪૫૨ ની લાગુ પડતી, જે અન્યથા ફોજદારી અદાલતને તેની સમક્ષની સુનાવણી પૂરી થવા પર મિલકતના નિકાલ માટે હુકમ કરવાની સત્તા આપે છે, તેને બાકાત રાખવામાં આવી નથી. જ્યારે કલમ ૨૭ સદર અધિનિયમ હેઠળના વિશેષ ન્યાયાધીશને કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવેલી અપીલ અને રિવિઝનની સત્તાઓ મુજબ સેશન્સ કોર્ટ તરીકે માન્યતા આપે છે, જે હુકૂમત ધરાવતી હાઇકોર્ટને ઉપલબ્ધ છે, ત્યારે કલમ ૨૮ એવો હુકમ કરે છે કે સદર અધિનિયમની જોગવાઈઓ તે સમયે અમલમાં રહેલા કોઈપણ અન્ય કાયદાના ઉમેરામાં હશે અને તેના અલ્પીકરણમાં નહીં હોય અને તેમાં સમાવિષ્ટ કંઈપણ કોઈપણ લોક સેવકને તેની/તેણીની સામે દાખલ કરવામાં આવી શકે તેવી કોઈપણ કાર્યવાહીમાંથી મુક્તિ આપશે નહીં. કલમ ૨૯ દ્વારા, અન્ય બાબતોની સાથે, ક્રિમિનલ લૉ એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ એક્ટ, ૧૯૪૪ ના ફકરા ૪એ ને નીચે મુજબ બદલવામાં આવ્યો છે:

"૪એ – પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનો".

નોંધપાત્ર રીતે, અવેજીકરણ પહેલાં, ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત ઓર્ડિનન્સનો ફકરો ૪એ નીચે મુજબ વંચાતો હતો:

"૪એ: પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૫ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનો"

૧૫૦. નિશ્ચિતપણે આ રીતે, પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૪૭ (ટૂંકમાં "૧૯૪૭ નો અધિનિયમ") ની કલમ ૫ હેઠળનો ગુનો, ૧૮.૧૨.૧૯૬૪ થી ક્રિમિનલ એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૪૪ સાથે જોડાયેલ ગુનાઓની સૂચિમાં સામેલ કરવામાં આવ્યો હતો, જેનાથી એન્ટી કરપ્શન લોઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૬૪ અમલમાં આવ્યો હતો.

૧૫૧. લોક સેવકની ફોજદારી ગેરવર્તણૂક અને તેની મદદગારીના ગુના સાથે કામ કરતા ઈન્ડિયન પીનલ કોડના પ્રકરણ ૯ માં સમાવિષ્ટ કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ હેઠળના ગુનાઓના એકીકરણના પરિણામે, કાયદાની કલમ ૩૧ દ્વારા, આ જોગવાઈઓને આઈપીસીમાંથી દૂર કરવામાં આવી હતી અને તેને સેન્ટ્રલ એક્ટ દ્વારા રદ કરવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવતું હતું.

૧૫૨. આમ, ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની યોજના, જાહેર જીવનમાં ભ્રષ્ટાચારનો સામનો કરવા અને તેને નાબૂદ કરવા માટે એક કડક કાયદો સુનિશ્ચિત કરે છે અને તેના દાયરામાં, માત્ર લોક સેવકોને જ નહીં પરંતુ તેમાં ગણાવેલા ગુનાઓ કરવામાં તેમને મદદ કરનારા અને કાવતરું ઘડનારાઓને પણ આવરી લે છે. આમ, સમયની અનિવાર્ય માંગ અને પ્રગટ થતી સમકાલીન વાસ્તવિકતાઓ દ્વારા પ્રેરિત કાયદાના સ્પષ્ટ ઉદ્દેશ્યો, અગોચર અને મામૂલી ભૂલો અને ખામીઓ પર શંકાના લાભના નિયમ વિના સમાન અસર કરવા માટે યોગ્ય કાનૂની અભિગમની માંગ કરે છે.

૧૫૩. સદર અધિનિયમની યોજનાનું સાદું અવલોકન, તેના માટે નિર્ધારિત ઉદ્દેશ્યો સિદ્ધ કરવાના કાયદાકીય હેતુ અનુસાર તેની કેટલીક નોંધપાત્ર વિશેષતાઓ રજૂ કરે છે. ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદાને એકીકૃત કરવાની અને મજબૂત બનાવવાની જરૂરિયાતની માંગ કરતા જબરજસ્ત બેકડ્રોપ ઉપરાંત, મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય સાર્વજનિક કચેરીમાં શુદ્ધિકરણ હાંસલ કરવાનો છે, કાયદાએ કલ્પના મુજબ તેના વ્યાપને મહત્તમ વિસ્તારવા માટે "લોક સેવક" ની કલ્પનાને વિસ્તૃત કરવા ઉપરાંત, તેની હેઠળના ગુનાઓની સુનાવણી માટે વિશેષ ન્યાયાધીશની

અદાલતની રચના કરવાનો હુકમ કર્યો છે અને તે કરવામાં કોઈપણ કાવતરા અથવા પ્રયાસ અથવા મદદગારીનો આરોપ પણ મૂક્યો છે. આમ, એક વિશિષ્ટ સ્વાયત્ત ન્યાયિક શાસન વ્યવસ્થા લાગુ કરવામાં આવી છે. વિચારેલા ફેરફારોને આધીન સદર કોડની જોગવાઈઓ લાગુ કરવામાં આવી છે અને ખાસ કરીને વિશેષ ન્યાયાધીશ, જ્યારે સદર અધિનિયમ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાની સુનાવણી કરતા હોય ત્યારે તેમને સદર ઓર્ડિનન્સ હેઠળ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેવી તમામ સત્તાઓ અને કાર્યોનો ઉપયોગ કરવા માટે અધિકૃત કરવામાં આવ્યા છે. સદર અધિનિયમની કલમો ૭ થી ૧૨ ઈન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૬૧ થી ૧૬પએ ને અનુરૂપ છે, જેનાથી કલ્પના મુજબ વિશેષ ફોરમ દ્વારા સુનાવણી કરવામાં આવનાર કાયદામાં ગુનાઓને એકીકૃત કરવામાં આવ્યા છે. પરિણામે, સ્પષ્ટ કારણોસર ઈન્ડિયન પીનલ કોડમાંથી કલમો ૧૬૧ થી ૧૬પએ ને નાબૂદ કરવામાં આવી છે. કલમ ૧૩(૧)(ઇ) ની સમજૂતી સ્પષ્ટ કરે છે કે લોક સેવકની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો, નાણાકીય સંસાધનો અથવા મિલકતનો સંતોષકારક હિસાબ આપવા માટે, જે અપ્રમાણસર હોવાનો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે, તે કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી હોવા જોઈએ અને વધુમાં તેની પ્રાપ્તિની જાણ જે તે કિસ્સામાં તેને/તેણીને તે સમયે લાગુ પડતા કોઈપણ કાયદા, નિયમ અથવા હુકમોની જોગવાઈઓ અનુસાર કરવામાં આવી હતી. આ નિર્દેશ નિઃશંકપણે લોક સેવકને અન્યથા તેના અપ્રમાણસર હોવાનો આરોપ મૂકવામાં આવેલ નાણાકીય સંસાધનો અથવા મિલકતનો સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવા સક્ષમ બનાવવા માટે આવકની કાયદેસરતા અથવા વૈધાનિકતા પર ભાર મૂકે છે. સદર અધિનિયમની કલમ ૨૦ માં સમજાયેલી આકસ્મિકતાઓમાં, સદર અધિનિયમ માત્ર લોક સેવક સામે જ ધારણા બાંધે છે એવું નથી, કલમ ૨૮ માં એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે કાયદામાં કંઈપણ કોઈપણ લોક સેવકને સદર અધિનિયમ સિવાય તેની અથવા તેણીની સામે દાખલ કરવામાં આવી શકે તેવી કોઈપણ કાર્યવાહીમાંથી મુક્તિ આપશે નહીં. પુનરાવર્તન કરવા માટે, અન્ય બાબતોની સાથે, કલમ ૨૯ એ સદર ઓર્ડિનન્સના ફકરા ૪એ માં ૧૯૪૭ ના અધિનિયમની કલમ ૫ હેઠળના ગુનાને

બદલે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાને બદલી નાખ્યો છે. આમ કાયદો એ પોતાનામાં એક સંપૂર્ણ કોડ છે, જે તેના હેતુ સાથે જીવંત છે અને વૈધાનિક ધ્યેયને પ્રભાવિત કરવાની ભાવના સાથે એનિમેટેડ છે. આ બધું હિતકારી કાયદાકીય દ્રષ્ટિકોણને આગળ વધારવા માટે તેની જોગવાઈઓના હેતુપૂર્ણ ખુલાસાનું અનુમાન કરે છે.

કાવતરું

૧૫૪. મોહમ્મદ હુસૈન ઉમર કોચરા વિગેરે વિરુદ્ધ કે.એસ. દલીપસિંહજી અને અન્ય વિગેરે, (૧૯૬૯) ૩ એસ.સી.સી. ૪૨૯ માં કાવતરાના ખ્યાલ પર વિચાર કરતી વખતે આ કોર્ટે ઠેરવેલ કે કાવતરામાં, સંમતિ એ ગુનાનો સાર છે અને સમાન યોજનાને આગળ વધારવા માટે સમાન ડિઝાઇન અને સમાન ઈરાદો જરૂરી છે. દરેક કાવતરાખોર સમાન હેતુ પ્રાપ્ત કરવા માટે એક સંકલિત અને સંયુક્ત પ્રયાસમાં પોતાનો અલગ ભાગ ભજવે છે. એવું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે કાવતરું ક્રમિક તબક્કામાં વિકસી શકે છે અને નવી તકનીકો શોધી શકાય છે અને નવા માધ્યમો ઘડી શકાય છે, અને એક સામાન્ય કાવતરું સમાન સામાન્ય હેતુ ધરાવતા અલગ કાવતરાંઓનો સરવાળો હોઈ શકે છે, જેના આવશ્યક તત્વો સહયોગ, મિલીભગત, અલગતામાં સંયુક્તતા અને સંકલન છે.

(ભાર મૂકવામાં આવેલ છે)

૧૫૫. નૂર મોહમ્મદ મોહમ્મદ યુસુફ મોમિન (ઉપર મુજબ), માં ગાયે રસ્તો રોક્યો હોવાની અત્યંત મામૂલી ઘટના પર પડોશીઓ વચ્ચે અથડામણની હકીકતની પરિસ્થિતિનો સામનો કરવો પડ્યો. ત્યારબાદ ખૂની હુમલાઓ થયા જેમાં અપીલકર્તા સાથે ૪/૫ સાથીદારો સંડોવાયેલા હતા. અપીલકર્તાને અન્યો સાથે આઇપીસી ની કલમ ૩૦૨/૩૪ હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. આ કોર્ટે ઠેરવેલ કે ભાગીદારી એ સમાન ઈરાદાનું મુખ્ય કારણ છે પરંતુ કલમ ૧૦૯, મદદગાર હાજર ન હોય તો પણ મદદગારી આકર્ષિત થઈ શકે છે. કાવતરા મુજબ, એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે તે ગેરકાયદેસર કૃત્ય અથવા ગેરકાયદેસર

માધ્યમથી ગેરકાયદેસર ન હોય તેવું કૃત્ય કરવા અથવા કરાવવા માટે બે અથવા વધુ વ્યક્તિઓ વચ્ચેના કરારને અનુમાનિત કરે છે. એવું સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે, કાવતરું મદદગારી કરતા વધુ વ્યાપક છે જોકે બંને વચ્ચે ગાઢ સંબંધ છે. એવો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો કે કાવતરું સંજોગોવશાત પુરાવા દ્વારા સાબિત થઈ શકે છે અને તેની સાબિતી મોટે ભાગે હકીકતોના આધારે અનુમાનાત્મક છે અને આ ફોજદારી કાવતરાના સીધા પુરાવા મેળવવામાં મુશ્કેલીને કારણે છે. એવું સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે એકવાર બે કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓએ કાવતરું ઘડ્યું હોવાનું સૂચવવા માટેનું વાજબી કારણ દર્શાવવામાં આવે, તો તેમના સમાન ઈરાદાના સંદર્ભમાં તેમનામાંથી કોઈ એક દ્વારા કરવામાં આવેલ કોઈપણ કૃત્ય કાવતરું અને તેના અનુસંધાનમાં આચરવામાં આવેલા ગુનાઓને સાબિત કરવામાં સુસંગત બને છે.

(ભાર મૂકવામાં આવેલ છે)

૧૫૬. સાજુ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ કેરળ (ઉપર મુજબ) માં, એવું પ્રસ્તાવિત કરવામાં આવ્યું હતું કે આઈપીસી ની કલમ ૧૨૦બી ને આકર્ષવા માટે, એ સાબિત કરવું પડશે કે તમામ આરોપીઓનો ઈરાદો હતો અને તેઓ ગુનો કરવા માટે સંમત થયા હતા. એવું માની લેવામાં આવ્યું હતું કે કાવતરું ખાનગીમાં અને ગુપ્ત રીતે ઘડવામાં આવે છે, જેના માટે સીધા પુરાવા સરળતાથી ઉપલબ્ધ ન હોય. એવો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો કે એ જરૂરી નથી કે કાવતરાના દરેક સભ્યને તમામ કાવતરાની તમામ વિગતો જાણવી જ જોઈએ.

(ભાર મૂકવામાં આવેલ છે)

૧૫૭. યશ પાલ મિત્તલ વિ. સ્ટેટ ઓફ પંજાબ, (૧૯૭૭) ૪ એસ.સી.સી. ૫૪૦ ના કેસમાં આ કોર્ટે પોતાના અવલોકનો યાદ કર્યા કે કાવતરાના સમાન ધ્યેયને સિદ્ધ કરવા માટે ઘણી બધી યુક્તિઓ અને તકનીકો અપનાવવામાં આવી હોઈ શકે છે, અને વાસ્તવિક અંત સુધી પહોંચવાના એક જ ઉદ્દેશ્ય સાથેના કાર્યોની શૃંખલામાં કામગીરીનું વિભાજન પણ હોઈ શકે છે,

જેનાથી દરેક સહયોગી વાકેફ હોવા જરૂરી નથી પરંતુ તે દરેક તેમાં રસ ધરાવતા હોય. કાવતરાખોરો વચ્ચે ઉદ્દેશ્ય અથવા હેતુની એકતા હોવી આવશ્યક છે પરંતુ સાધનોની બહુલતા હોઇ શકે છે, કેટલીકવાર તો એકબીજાથી પણ અજાણ હોઈ શકે છે. એકમાત્ર સુસંગત પરિબળ એ છે કે અપનાવવામાં આવેલા તમામ માધ્યમો અને કરવામાં આવેલા ગેરકાયદેસર કૃત્યો કાવતરાના ઉદ્દેશ્યને પરિપૂર્ણ કરવા માટે હોવા જોઈએ. ભલે અન્ય લોકોની જાણ વિના કાવતરાખોરોમાંથી એક કે બે દ્વારા કેટલાક પગલાંનો આશરો લેવામાં આવે તો પણ, જ્યારે તેઓ કાવતરાના ઉદ્દેશ્ય સાથે સંકળાયેલા હોય ત્યારે તે અન્યની દોષિતતાને અસર કરશે નહીં.

તે નોંધવામાં આવ્યું હતું કે કાયદાની સ્થાપિત સ્થિતિના અપવાદ રૂપે, એક આરોપીના કૃત્ય અથવા કાર્યનો અન્ય વિરુદ્ધ પુરાવા તરીકે ઉપયોગ કરી શકાતો નથી, એવિડન્સ એક્ટની કલમ ૧૦ અન્યથા જોગવાઈ કરે છે. કલમ ૧૦ ની લાગુતાને આકર્ષિત કરવા માટે, કોર્ટ પાસે એવું માનવા માટે વ્યાજબી કારણ હોવું જોઈએ કે બે અથવા વધુ વ્યક્તિઓએ એકસાથે મળીને ગુનો આચરવાનું કાવતરું ઘડ્યું હતું અને ત્યારબાદ આરોપીઓ પૈકીના કોઈ એક દ્વારા કરવામાં આવેલા કાર્ય અથવા નિવેદનના પુરાવાનો અન્ય વિરુદ્ધ પુરાવા તરીકે ઉપયોગ કરી શકાશે.

(ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

૧૫૮. રામ નારાયણ પોપલી વિ. સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, મારુતિ ઉદ્યોગ લિમિટેડના અધિકારીઓ પર એ–પ ની તરફેણમાં તેના ભંડોળને ઉચાપત કરવાના ગુનાહિત કાવતરાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો અને તેઓની સામે આઇ.પી.સી. ની કલમો ૧૨૦બી, ૪૨૦, ૪૦૯, ૪૬૭ અને ૪૭૧ સાથે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમો ૧૩(૧)(સી) અને ૧૩(૨) હેઠળ કામ ચલાવવામાં આવ્યું હતું. આ કોર્ટે પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે ગુનાહિત કાવતરાનો સાર એ ગેરકાયદેસર સંયોજન છે અને સામાન્ય

રીતે ગુનો ત્યારે પૂર્ણ થાય છે જ્યારે સંયોજન ઘડવામાં આવે છે અને કાવતરાને ગુનો બનાવતો કાયદો, નુકસાન કરવાની અતિશય શક્તિને કાબૂમાં લેવા માટે બનાવવામાં આવ્યો છે જે સાધનોના સંયોજન દ્વારા મેળવવામાં આવે છે. એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે ગુનાહિત કાવતરાના ગુનાનો પાયો ગુનો આચરવાની સંમતિમાં રહેલો છે. કાવતરું માત્ર બે કે તેથી વધુ લોકોના ઈરાદામાં જ નહીં પરંતુ ગેરકાયદેસર માધ્યમ દ્વારા ગેરકાયદેસર કાર્ય કરવા માટે બે કે તેથી વધુની સંમતિમાં રહેલું છે.

સંમતિ જે ગુનાહિત કાવતરાનો સર્વોચ્ચ ભાગ છે તે પ્રત્યક્ષ અથવા સંજોગજન્ય પુરાવા દ્વારા અથવા બંને દ્વારા સાબિત કરી શકાય છે અને તે સામાન્ય અનુભવની બાબત છે કે કાવતરાને સાબિત કરવા માટે પ્રત્યક્ષ પુરાવા ભાગ્યે જ ઉપલબ્ધ હોય છે.

૧૫૯. હેલ્સબરીના લોઝ ઓફ ઇંગ્લેન્ડની ૪ થી આવૃત્તિ વોલ્યુમ ૧૧, પેજ ૫૪, પેરા ૫૮ માંથી નીચેના અંશ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો:–

"કાવતરું ઉદ્ભવે છે અને સંમતિ થતાં જ ગુનો આચરવામાં આવે છે: અને ગુનો ત્યાં સુધી આચરવામાં આવતો રહે છે જ્યાં સુધી સંયોજન અસ્તિત્વમાં રહે છે, એટલે કે, જ્યાં સુધી કાવતરાખરી સંમતિ તેના પ્રદર્શનની પૂર્ણતા દ્વારા અથવા ત્યાગ અથવા નિષ્ફળતા દ્વારા સમાપ્ત ન થાય અથવા તેમ છતાં, કાવતરામાં એક્ટસ રિયસ (ગુનાહિત કૃત્ય) એ ગેરકાયદેસર આચરણને અમલમાં મૂકવા માટેની સંમતિ હોઈ શકે છે, તેનો અમલ નહીં. તે પૂરતું નથી કે બે અથવા વધુ વ્યક્તિઓ એક જ સમયે અથવા એક જ જગ્યાએ સમાન ગેરકાયદેસર હેતુ માટે પ્રયત્ન કરે. ગેરકાયદેસર હેતુ સિદ્ધ કરવા માટે સર્વસંમતિ માટે મનના મિલન (મીટિંગ ઓફ માઇન્ડ્સ) દર્શાવવું જરૂરી છે. જો કે, તે જરૂરી નથી કે દરેક કાવતરાખોરે એકબીજા સાથે વાતચીત કરી હોય."

૧૬૦. રેજિના વિ. મર્ફી, (૧૮૩૭) ૧૭૩ ઈ.આર. ૫૦૨ નો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો જ્યાં ન્યાયમૂર્તિ કોલરિજનો એવો મત હતો કે જોકે સમાન

ડિઝાઇન એ ચાર્જનું મૂળ છે, તે સાબિત કરવું જરૂરી નથી કે આ બંને પક્ષો એકસાથે આવ્યા હતા અને સમાન ડિઝાઇન ધરાવતા હોવાની શરતોમાં ખરેખર સંમત થયા હતા અને તેને સમાન માધ્યમ દ્વારા અનુસરવા અને તેને અમલમાં મૂકવા માટે સંમત થયા હતા, કારણ કે સ્થાપિત કાવતરાના ઘણા કેસોમાં, આવી કોઈપણ વસ્તુ સાબિત કરવાની કોઈ રીત નથી. જો એવું જાણવા મળે કે આ બે વ્યક્તિઓ તેમના કાર્યો દ્વારા, સમાન ઉદ્દેશ્યને અનુસરે છે, ઘણીવાર સમાન માધ્યમો દ્વારા, એક કાર્યનો એક ભાગ અને બીજો સમાન કાર્યનો બીજો ભાગ પૂર્ણ કરે છે જેથી તેને પૂર્ણ કરી શકાય, જે ઉદ્દેશ્ય તેઓ અનુસરી રહ્યા છે તેને પ્રાપ્ત કરવાના હેતુથી, તમને એ નિષ્કર્ષ કાઢવાની સ્વતંત્રતા હશે કે તેઓ તે ઉદ્દેશ્યને પ્રભાવિત કરવા માટે કાવતરામાં સામેલ હતા.

(ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

૧૬૧. તેથી અત્યંત પ્રભાવશાળી ન્યાયિક અભિપ્રાય એવો છે કે કાવતરું સંજોગજન્ય પુરાવા દ્વારા સાબિત થઈ શકે છે, કારણ કે મોટેભાગે ગુનાહિત કૃત્યની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને, કોઈ પ્રત્યક્ષ પુરાવાની અપેક્ષા રાખી શકાય નહીં.

૧૬૨. ફિરોઝુદ્દીન બશીરુદ્દીન અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ કેરળ, (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે પુરાવાની સ્વીકૃતિ અંગે કાવતરાના ટ્રાયલમાં હળવા ધોરણો પ્રવર્તે છે. સામાન્ય નિયમથી વિપરીત, કાવતરાના ફરિયાદપક્ષમાં, એક કાવતરાખોર દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈપણ ઘોષણા, કાવતરાને આગળ વધારવા માટે અને તેના પડતર સમય દરમિયાન, દરેક સહ કાવતરાખોર વિરુદ્ધ સ્વીકાર્ય છે. અફવા આધારિત (હીઅરસે) પુરાવાની અવિશ્વસનીયતા હોવા છતાં, તે કાવતરાની કાર્યવાહીમાં સ્વીકાર્ય છે. એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે આમ કાવતરાખોરો એજન્સીના સિદ્ધાંત પર સહ કાવતરાખોરોના નિવેદનો માટે જવાબદાર છે જેમ તેઓ તેમના સાથીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા ખુલ્લા કૃત્યો અને ગુનાઓ માટે જવાબદાર છે.

(ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

૧૬૩. મીર નગવી અસ્કરી વિ. સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન, (૨૦૦૯) ૧૫ એસ.સી.સી. ૬૪૩ ના કેસમાં, એવું ઘોષિત કરવામાં આવ્યું હતું કે કોર્ટોએ કાવતરાના ગુનાના અસ્તિત્વ અથવા અન્યથા અંગે નિર્ણય લેતી વખતે એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે તે ગુપ્ત રીતે ઘડવામાં આવે છે અને તેને સ્થાપિત કરવા માટે પ્રત્યક્ષ પુરાવા મેળવવાનું જો અશક્ય ન હોય તો મુશ્કેલ છે. જે રીતે અને સંજોગોમાં ગુનાઓ આચરવામાં આવ્યા છે અને આરોપી વ્યક્તિઓએ ભાગ લીધો છે તે સુસંગત છે. તે સાબિત કરવા માટે કે પ્રસ્તાવકોએ સ્પષ્ટપણે ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરવા માટે સંમતિ આપી હતી અથવા તે કરાવ્યું હતું, તે સંજોગજન્ય પુરાવા રજૂ કરીને અથવા/અને જરૂરી અસરો દ્વારા સાબિત કરી શકાય છે.

(ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

૧૬૪. રસેલ્સ ઓન ક્રાઈમ્સ ૧૨ મી આવૃત્તિ, વોલ્યુમ ૧ માંથી નીચેનો અંશ મંજૂરી સાથે ટાંકવામાં આવ્યો હતો:–

"તો પછી કાવતરાના ગુનાનો સાર, કૃત્ય કરવામાં, અથવા જે હેતુ માટે કાવતરું ઘડવામાં આવ્યું છે તેને અસર કરવામાં, અથવા તેમને કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં, અથવા અન્યોને તે કરવા માટે ઉશ્કેરવામાં રહેલો નથી, પરંતુ પક્ષકારો વચ્ચે યોજના અથવા સંમતિની રચના કરવામાં રહેલો છે. સંમતિ આવશ્યક છે. યોજનાની માત્ર જાણકારી, અથવા ચર્ચા પણ, તેના પોતાનામાં પૂરતી નથી."

૧૬૫. કેહર સિંહ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ (દિલ્હી એડમિનિસ્ટ્રેશન), (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, તેના નિષ્કર્ષને યાદ કરવામાં આવ્યો હતો કે ગુનાહિત કાવતરાનો ગુનો સ્થાપિત કરવા માટે, એવું જરૂરી નથી કે તમામ કાવતરાખોરો દ્વારા એક જ સમયે એક જ સંમતિ કરવામાં આવે. દરેક કાવતરાખોર સમાન હેતુ સિદ્ધ કરવા માટે એક સંકલિત અને સંયુક્ત પ્રયાસમાં પોતાનો અલગ ભાગ ભજવે

છે. દરેક વ્યક્તિ જાણે છે કે તેણે સામાન્ય કાવતરામાં ભૂમિકા ભજવવાની છે, જો કે તે તેના તમામ રહસ્યો અથવા સાધનો જાણતો ન હોય કે જેના દ્વારા સામાન્ય હેતુ પૂર્ણ કરવાનો હોય. ઉપરોક્ત દર્શાવેલ કાનૂની ધારણાઓની કસોટી પર, તાર્કિક રીતે માન્ય હોય તેવું અનુમાન તારવવા માટે રેકોર્ડ પરના પુરાવાની ચકાસણી કરવી પડશે.

(ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

પી.સી. ના કેસોમાં કોર્ટનો અભિગમ

૧૬૬. સદર અધિનિયમ હેઠળના ગુનાઓ સંબંધિત કોર્ટના જરૂરી વલણ અંગે, સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. અને અન્ય વિ. રામ સિંહ, (૨૦૦૦) ૫ એસ.સી.સી. ૮૮ ના કેસમાં, અન્ય બાબતોની સાથે ભારપૂર્વક અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે સંસ્કારી સમાજમાં ભ્રષ્ટાચાર કેન્સર જેવા રોગ સમાન છે, જે જો સમયસર શોધવામાં ન આવે તો તે દેશની રાજનીતિને અસર કરશે જે વિનાશક પરિણામો તરફ દોરી જશે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે ભ્રષ્ટાચાર પ્લેગ જેવો છે જે માત્ર ચેપી જ નથી પરંતુ જો નિયંત્રિત ન કરવામાં આવે તો જંગલની આગની જેમ ફેલાય છે. એવું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે ભ્રષ્ટાચાર લોકશાહી અને સામાજિક વ્યવસ્થાનો વિરોધી છે, જે માત્ર લોકવિરોધી જ નથી પરંતુ તેમની વિરુદ્ધ લક્ષિત અને કેન્દ્રિત છે. તે અર્થતંત્રને અસર કરે છે અને સાંસ્કૃતિક વારસાનો નાશ કરે છે અને તેથી, જો તેને શરૂઆતમાં જ ડામી દેવામાં ન આવે તો, તે અન્યથા સ્વસ્થ, સમૃદ્ધ, અસરકારક અને ધબકતા સમાજમાં સામાજિક–આર્થિક–રાજકીય વ્યવસ્થાને હચમચાવી નાખીને અશાંતિનું કારણ બનવાની સંભાવના ધરાવે છે.

૧૬૭. ૧૯૪૭ ના અધિનિયમના અમલીકરણના ઈતિહાસને આર.એસ. નાયક વિ. એ.આર. અંતૂલે, (૧૯૮૪) ૨ એસ.સી.સી. ૧૮૩ ના કેસમાં ટ્રેસ કરવામાં આવ્યો હતો અને એવી અસર માટે ચેતવણી આપવામાં આવી હતી કે જ્યારે પણ અસ્પષ્ટતા પર અર્થઘટનનો પ્રશ્ન ઊભો થાય અથવા જો ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદા (ત્યારનો ૧૯૪૭ નો અધિનિયમ) ની જોગવાઈના બે મંતવ્યો

શક્ય હોય, તો તે અર્થઘટન અપનાવવાની કોર્ટની ફરજ રહેશે જે કાનૂન હેઠળના ઉદ્દેશ્યને આગળ ધપાવે, એટલે કે લાંચ અને ભ્રષ્ટાચાર અટકાવવાની જોગવાઈને અસરકારક બનાવવા અને કોઈપણ ભોગે તેને હરાવવા માટે નહીં. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે કાયદાની પ્રક્રિયાગત વિલંબ અને ટેકનિકાલિટીઝને કાનૂન દ્વારા સિદ્ધ કરવાના ઉદ્દેશ્યને હરાવવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં અને તેની વિવિધ જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરતી વખતે અને તેના હેઠળના કેસોમાં નિર્ણય કરતી વખતે એકંદર જાહેર હિત અને સામાજિક ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ.

(ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

૧૬૮. નિરંજન હેમચંદ્ર શશિત્તલ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર, (૨૦૧૩) ૪ એસ.સી.સી. ૬૪૨ ના કેસમાં, આ કોર્ટે સમાન વિષય પર વિચાર કરતી વખતે, નીચે મુજબ પ્રસ્તુત કર્યું:

"કોઈપણ વિરોધાભાસના ડર વિના એ કહી શકાય કે ભ્રષ્ટાચારને હુકમનામા દ્વારા ન્યાય કરી શકાય નહીં, કારણ કે ભ્રષ્ટાચાર અવ્યવસ્થા પેદા કરે છે, પ્રગતિ કરવાની સામાજિક ઈચ્છાશક્તિનો નાશ કરે છે, અયોગ્ય મહત્વાકાંક્ષાઓને વેગ આપે છે, અંતરાત્માને મારી નાખે છે, સંસ્થાઓના ગૌરવને નષ્ટ કરે છે, દેશના આર્થિક સ્વાસ્થ્યને લકવાગ્રસ્ત કરે છે, નાગરિકતાની ભાવનાને નષ્ટ કરે છે અને શાસનના મૂળને નુકસાન પહોંચાડે છે. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે સંપત્તિનું અનૈતિક સંપાદન પ્રામાણિકતામાં માનતા લોકોની ઊર્જાનો નાશ કરે છે, અને ઇતિહાસ વ્યથા સાથે નોંધે છે કે તેઓએ કેવી રીતે સહન કર્યું છે. એકમાત્ર ઉદ્ધારક હકીકત એ છે કે સામૂહિક સંવેદનશીલતા આવી વેદનાનો આદર કરે છે કારણ કે તે બંધારણીય નૈતિકતા સાથે સુસંગત છે."

૧૬૯. સુબ્રમણ્યમ સ્વામી વિ. ડિરેક્ટર, સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન અને અન્ય, (૨૦૧૪) ૮ એસ.સી.સી. ૬૮૨ ના કેસમાં, આ કોર્ટની બંધારણીય બેંચે પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે ભ્રષ્ટાચાર એ રાષ્ટ્રનો દુશ્મન છે

અને ભ્રષ્ટ જાહેર સેવકોને શોધી કાઢવા અને આવી વ્યક્તિઓને સજા કરવી એ ૧૯૮૮ ના અધિનિયમનો આવશ્યક આદેશ છે.

૧૭૦. ઉપરોક્ત સ્થાપિત કાનૂની આદેશોની કસોટી પર તાર્કિક રીતે માન્ય હોય તેવું અનુમાન તારવવા માટે રેકોર્ડ પરના પુરાવાની ચકાસણી કરવી પડશે.

આવકના સ્ત્રોતની કાયદેસરતા સંબંધિત ઇન્કમ ટેક્સની કાર્યવાહીનું સાબિતી મૂલ્ય

૧૭૧. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, યુ.પી. વિ. દેવી પ્રસાદ વિશ્વનાથ પ્રસાદ, (૧૯૬૯) આઈ.ટી.આર. ૧૯૪ ના કેસમાં પ્રતિવાદી હેન્ડલૂમ કાપડ અને સિલ્ક કાપડનો વેપાર કરતી પેઢી હતી. એસેસમેન્ટ વર્ષ ૧૯૪૬–૪૭ ની કાર્યવાહીમાં, આવકવેરા અધિકારીને અન્ય બાબતોની સાથે, તેના હિસાબી ચોપડામાં રતનગઢના મેસર્સ બંશીધર રાવતમલના નામે થાપણ તરીકે રૂ. ૨૦૦૦૦/– ની જમા રકમ મળી. એસેસી દ્વારા મેળવવામાં આવેલા પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, આવકવેરા અધિકારીએ એવી દલીલ ફગાવી દીધી કે આ રકમ ઉપરોક્ત પેઢી દ્વારા જમા કરવામાં આવી હતી અને નિષ્કર્ષ કાઢ્યો કે તે જાહેર ન કરાયેલ સ્ત્રોતમાંથી એસેસીની આવક હતી. આખરે, નીચેના પ્રશ્ન સાથે કેસનું નિવેદન હાઇકોર્ટને મોકલવામાં આવ્યું હતું:

"શું, કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, એવું ઠરાવવા માટે કોઈ સામગ્રી હતી કે રૂ. ૨૦,૦૦૦/– ની રકમ કોઈ અન્ય સ્ત્રોતમાંથી એસેસીની આવક હતી અને હિસાબી ચોપડાઓ રદ થવા પર આકારણી કરાયેલી આવકમાં સમાવિષ્ટ આવક ન હતી?"

હાઇકોર્ટે એસેસીની તરફેણમાં હકારાત્મક જવાબ આપ્યો હોવાથી, આ મુદ્દો આ કોર્ટ સુધી પહોંચ્યો.

૧૭૨. એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવેલ કે કાયદામાં એવું કશું જ નહોતું જે યોગ્ય કેસમાં ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસરને રોકડ જમા રકમ, જેનો સ્રોત અને સ્વરૂપ

સંતોષકારક રીતે સમજાવવામાં આવેલ ન હોય, અને ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૨૨ ની કલમ ૧૩ હેઠળ તેમના દ્વારા અંદાજિત વ્યવસાયની આવક એમ બંને પર કર લાદતા રોકી શકે, આકારણીપાત્રના હિસાબના ચોપડાઓને અવિશ્વસનીય ગણીને નકારી કાઢ્યા પછી. એવું પણ પ્રતિપાદિત કરવામાં આવેલ કે જ્યાં સમજાવ્યા વિનાની રોકડ જમા રકમ હોય, ત્યાં ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસર માટે એવું ઠરાવવું ખુલ્લું હતું કે તે આકારણીપાત્રની આવક છે અને તે આવક કોઈ ચોક્કસ સ્રોતમાંથી છે તે દર્શાવવાની ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસર પર આગળ કોઈ જવાબદારી રહેતી નથી અને જો રોકડ જમા રકમ આવકનું પ્રતિનિધિત્વ કરતી હોય તો પણ, તે એવા સ્રોતમાંથી આવક હતી જેના પર પહેલેથી જ કર ચૂકવવામાં આવ્યો હતો તે સાબિત કરવાનું આકારણીપાત્ર માટે હતું.

૧૭૩. અનંતરામ વીરસિંગૈયા એન્ડ કંપની વિ. સી.આઇ.ટી., આંધ્રપ્રદેશ, (૧૯૮૦) સપ્લિ. એસ.સી.સી. ૧૩ માં, અરજદાર – આકારણીપાત્ર, જેઓ અબકારી કોન્ટ્રાક્ટર હતા, તેમના દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિટર્ન આઇ.ટી.ઓ. દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલ નહીં કારણ કે અન્ય બાબતોની સાથે, જાહેર કરાયેલ ઉપલબ્ધ રોકડ કરતાં વધુ ખર્ચ નોંધનીય હતો અને આગળ અન્યના નામે અનેક જમા રકમો કરવામાં આવી હતી. આકારણીપાત્રનો ખુલાસો કે વધારાનો ખર્ચ અન્ય દુકાનદારો દ્વારા તેમની પાસે જમા કરાવવામાં આવેલી રકમમાંથી પૂરો કરવામાં આવ્યો હતો પરંતુ તેમના ચોપડામાં નોંધવામાં આવ્યો ન હતો, તેને સ્વીકારવામાં આવ્યો ન હતો અને તેમના સામે દંડની કાર્યવાહી કાઢવામાં આવી હતી એવું ઠરાવીને કે રોકડ ખાધ અને રોકડ જમા રકમની બાબતો ચોપડાઓમાં દર્શાવેલ દબાવવામાં આવેલ ઉપજ અને ઓછા વેચાણ દરોમાંથી પરિણામતી છુપાવેલ આવકનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. જો કે, એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલે આકારણીપાત્રની અપીલ માન્ય રાખી અને દંડના હુકમને રદબાતલ કર્યો. હાઇકોર્ટે એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલના નિર્ણયને ઉલટાવી દીધો અને આ બાબત સુપ્રિમ કોર્ટમાં પહોંચી.

૧૭૪. એવું ઠરાવવામાં આવેલ કે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૨૭૧(૧)(સી) મુજબ, જે કિસ્સામાં કોઈ વ્યક્તિએ તેની આવકની વિગતો છુપાવી હોય અથવા ઇરાદાપૂર્વક આવી આવકની અચોક્કસ વિગતો પૂરી પાડી હોય ત્યાં દંડ લાદી શકાય છે. સંબંધિત કાર્યવાહી અર્ધ ફોજદારી પ્રકૃતિની હતી અને મહેસૂલ પર એ પ્રસ્થાપિત કરવાની જવાબદારી રહેલી હતી કે વિવાદિત રકમ આવકનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે અને આકારણીપાત્રએ સભાનપણે તેની આવકની વિગતો છુપાવી હતી અથવા ઇરાદાપૂર્વક અચોક્કસ વિગતો પૂરી પાડી હતી. દંડની કાર્યવાહીમાં સાબિતીનો બોજો આકારણી કાર્યવાહીમાં સંડોવાયેલા કરતા અલગ હતો અને આકારણી કાર્યવાહીમાં એવો નિષ્કર્ષ કે ચોક્કસ પહોંચ આવક હતી તે દંડની કાર્યવાહીમાં તે અસર માટેના નિષ્કર્ષ તરીકે આપમેળે અપનાવી શકાય નહીં. દંડની કાર્યવાહીમાં, કરવેરા સત્તાધિકારી તેની સમક્ષની સામગ્રી પર નવેસરથી બાબતને ધ્યાનમાં લેવા માટે બંધાયેલ હતા, એ ખાતરી કરવા માટે કે કોઈ ચોક્કસ રકમ મહેસૂલી આવક છે કે કેમ. એવું અવલોકન કરવામાં આવેલ કે નિઃશંકપણે એ હકીકત કે આકારણી વર્ષમાં એક નિષ્કર્ષ છે કે વિવાદિત રકમ આવકનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે તે દંડની કાર્યવાહીમાં સારો પુરાવો છે, પરંતુ આકારણી કાર્યવાહીમાંના નિષ્કર્ષને દંડની કાર્યવાહીના હેતુ માટે નિર્ણાયક ગણી શકાય નહીં. દંડ લાદવામાં આવે તે પહેલાં, તમામ સંજોગોને ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ અને એ નિષ્કર્ષ પર દોરી જવા જોઈએ કે વિવાદિત રકમ આવકનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે અને આકારણીપાત્રએ સભાનપણે તેની આવકની વિગતો છુપાવી હતી અથવા ઇરાદાપૂર્વક અચોક્કસ વિગતો પૂરી પાડી હતી.

૧૭૫. નિર્ણય એ જણાવવા માટે છે કે જોકે પ્રસ્તુત કેસમાં આઇ.ટી. રિટર્ન અને આઇ.ટી. કાર્યવાહીમાં પસાર કરવામાં આવેલા હુકમો સંબંધિત આરોપીઓની આવક તેમના રિટર્નમાં જાહેર કર્યા મુજબ નોંધે છે, તેમના સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપને ધ્યાનમાં રાખીને, આવા રિટર્ન અને આઇ.ટી. કાર્યવાહીમાંના હુકમો પોતે જ પ્રસ્થાપિત કરશે નહીં કે આવી આવક કલમ

૧૩(૧)(ઇ) ની સમજૂતીમાં વિચાર્યા મુજબ કાયદેસરના સ્રોતમાંથી હતી અને તેનો હિસાબ આપવા માટે સ્વતંત્ર પુરાવાની જરૂર પડશે.

૧૭૬. જોકે દલીલોના ક્રમમાં ઇન્ડિયન એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૪૩ ની આસપાસ કેન્દ્રિત નોંધપાત્ર આદાનપ્રદાન કરવામાં આવ્યું હતું, અમે એ સમજણના છીએ કે તેને વિગતોમાં વર્ણવવાની જરૂર નથી. એ જણાવવું પૂરતું છે કે એમ માની લઈએ કે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન, તેની સાથે જોડાયેલી કાર્યવાહી અને તેમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણયો સંબંધિત અને પુરાવામાં સ્વીકાર્ય પણ છે, તેમાંથી ચોક્કસપણે એવું કંઈ મળતું નથી કારણ કે તે આવકના સ્રોત(સ્રોતો)ની કાયદેસરતાની કોઈ ખાતરી કે પ્રમાણીકરણ પૂરું પાડતા નથી, જે સામાવાળાઓ સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપનો મુખ્ય અર્ક છે. બચાવપક્ષની એ દલીલ છે કે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને હુકમો, જ્યારે આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવ્યા ત્યારે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હતો અને વધુમાં તેણે (ફરિયાદપક્ષે) પણ પુરાવામાં ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન/હુકમો માંગ્યા હતા અને તેથી, તે બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા રેકોર્ડની સ્વીકૃતિ સામે વાંધો ઉઠાવી શકે નહીં. પુનરાવર્તન કરવા માટે, જો આવા રિટર્ન અને હુકમો સ્વીકાર્ય હોય, તો પણ સાબિતીનું મૂલ્ય પૂરી પાડવામાં આવેલી માહિતીના પ્રકાર, હુકમોમાં નોંધાયેલા નિષ્કર્ષો અને મુકાયેલા આરોપ પર અસર કરતા હોવા પર આધારિત રહેશે. જોકે, બાબતના કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી, આવા રિટર્ન અને હુકમો આપમેળે જ આરોપને નિર્ણાયક રીતે સાબિત કે ખોટો સાબિત કરી શકશે નહીં અને શ્રેષ્ઠ રીતે પુરાવાના ટુકડા હોઈ શકે છે જેનું રેકોર્ડ પરની અન્ય સામગ્રી સાથે મૂલ્યાંકન કરવું પડશે. નોંધનીય રીતે, હાથ પરના કેસમાં કોઈપણ સામાવાળાઓની શપથ પર તપાસ કરવામાં આવી નથી. વધુમાં, બચાવપક્ષ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન તેમજ તેને લગતી કાર્યવાહીમાં પસાર કરવામાં આવેલા હુકમો ચાર્જશીટ રજૂ કરવામાં આવ્યા પછી ફાઇલ કરવામાં/પસાર કરવામાં આવ્યા છે. નોંધપાત્ર રીતે, આરોપી વ્યક્તિઓ સામે કાવતરા અને દુષ્પ્રેરણાનો આરોપ છે. તેથી એકંદર

પરિપ્રેક્ષ્યમાં ન તો ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન કે ન તો તેના સંબંધિત કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા હુકમો, આરોપી વ્યક્તિઓની આવકના સ્રોતોની કાયદેસરતાને નિર્ણાયક રીતે પ્રમાણિત કરે છે અથવા સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) દ્વારા ફરજિયાત કર્યા મુજબ તેમના આર્થિક સંસાધનો અને મિલકતોની અપ્રમાણસરતાનો સંતોષકારક હિસાબ આપવા માટે તેમને કોઈપણ રીતે ઉપયોગી છે.

૧૭૭. ઇકબાલ સિંઘ મારવાહ અને અન્ય વિ. મીનાક્ષી મારવાહ અને અન્ય, (૨૦૦૫) ૪ એસ.સી.સી. ૩૭૦ માં આ કોર્ટની બંધારણીય બેન્ચે, આ સંદર્ભમાં એવો ચુકાદો આપ્યો હતો કે એવી કોઈ કાનૂની જોગવાઈ નથી કે કોઈ કાનૂની સિદ્ધાંત નથી કે એક કાર્યવાહીમાં નોંધાયેલા નિષ્કર્ષોને બીજી કાર્યવાહી પર અંતિમ અથવા બંધનકર્તા તરીકે ગણી શકાય કારણ કે બંને કેસો તેમાં રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાના આધારે નક્કી કરવાના હોય છે.

૧૭૮. સીઆઇટી પટિયાલા વિ. પ્યારા સિંઘ, ૧૯૮૦ સપ્લિ. એસ.સી.સી. ૧૬૬ માં, સામાવાળાને ભારત પાકિસ્તાન સરહદ પાર કરતી વખતે પકડવામાં આવ્યા હતા અને રૂ. ૬૫,૫૦૦/– ની રકમ જપ્ત કરવામાં આવી હતી. પૂછપરછમાં તેમણે ખુલાસો કર્યો કે, તેઓ ભારતમાં દાણચોરી કરવા માટે સોનાની ખરીદી માટે ચલણી નોટો પાકિસ્તાન લઈ જઈ રહ્યા હતા. ચલણી નોટો જપ્ત કરવામાં આવી હતી. સામાવાળાની ઇન્કમ ટેક્સ આકારણી કાર્યવાહીમાં, આઇ.ટી.ઓ. એ ઠરાવ્યું કે રૂ. ૬૫,૫૦૦/– માંથી રૂ. ૬૦,૫૦૦/– ની રકમ અઘોષિત સ્રોતોમાંથી આકારણીપાત્રની આવક હતી. સામાવાળાની દલીલ એ હતી કે જો તેમને સોનાની દાણચોરીના વ્યવસાયમાં રોકાયેલા ગણવામાં આવે, તો તેઓ ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ ની કલમ ૧૦(૧) હેઠળ રૂ. ૬૫,૫૦૦/– ની સંપૂર્ણ રકમની કપાત માટે હકદાર હતા કારણ કે તેને જપ્ત કરવાને કારણે વ્યવસાયમાં નુકસાન થયું હતું. તેમના દાવાને માન્ય રાખવામાં આવ્યો. એવો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો કે જો દાણચોરીની પ્રવૃત્તિઓને વ્યવસાય ગણી શકાય, તો આકારણીપાત્ર દ્વારા લઈ જવામાં આવતી ચલણી નોટો નફા સાથે

ભારતમાં વેચવા માટે પાકિસ્તાનમાં સોનું મેળવવા માટે હતી. ચલણી નોટો લઈ જવી એ વ્યવસાયનો આવશ્યક ભાગ હતો અને ચલણી નોટોની જપ્તી એ વ્યવસાયને આગળ ધપાવવામાં થયેલું નુકસાન હતું અને તે એવી ઘટના સમાન હશે, જાણે કે વ્યવસાય ચાલુ રાખતી વખતે રસ્તામાં ચલણી નોટો ચોરાઈ ગઈ હોય અથવા પડી ગઈ હોય.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

આ રજૂઆત પણ ઇન્કમ ટેક્સ કાર્યવાહી અથવા તેમાં પસાર કરવામાં આવેલા હુકમની સાબિતીની અસરકારકતા સામે તેમાં સંડોવાયેલી કોઈપણ આવકના સ્રોતની કાયદેસરતાના નિર્ણાયક નિર્ધારક તરીકે ઘોષણા કરે છે.

૧૭૯. સ્ટેટ ઓફ તમિલનાડુ બાય ઇન્સ્પેક્ટર ઓફ પોલીસ વિજિલન્સ એન્ડ એન્ટી-કરપ્શન વિ. એન. સુરેશ રાજન અને અન્ય, (૨૦૧૪) ૧૧ એસ.સી.સી. ૭૦૯ માં, તમિલનાડુના મંત્રી એવા સામાવાળા સામે એવો આક્ષેપ હતો કે તેમણે પોતાના નામે અને તેમના પરિવારના સભ્યો અને મિત્રોના નામે આવકના જાણીતા સ્રોતોની સરખામણીમાં અપ્રમાણસર આર્થિક સંસાધનો અને મિલકતો મેળવી છે. પરિવારના સભ્યો અને મિત્રો સામે પણ દુષ્પ્રેરણાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો. ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) અને ૧૩(૨) સાથે વાંચતા આઈપીસી ની કલમ ૧૦૯ હેઠળ ચાર્જશીટ રજૂ કરવામાં આવી હતી. હાઇકોર્ટ દ્વારા તે તમામ લોકોને દોષમુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૮૦. આ કોર્ટે એવો ચુકાદો આપ્યો કે બે મંત્રીઓ સિવાયના આરોપીઓએ ઇન્કમ ટેક્સની આકારણી કરાવી હતી અને ઇન્કમ ટેક્સ ચૂકવ્યો હતો તે હકીકત પર આરોપી વ્યક્તિઓને દોષમુક્ત કરવા માટે આધાર રાખી શકાય નહીં, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા કરવામાં આવેલા એ આક્ષેપને ધ્યાનમાં રાખીને કે આવી વિશાળ મિલકત એકઠી કરવા માટે કોઈ અલગ આવક ન હતી. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે માત્ર ઇન્કમ ટેક્સ આકારણીપાત્રના નામે રહેલી મિલકત એ એવું ઠરાવવા માટેનું કારણ હોઈ શકે નહીં કે તે ખરેખર આવા

આકારણીપાત્રની છે અને જો આ પ્રસ્તાવ સ્વીકારવામાં આવે, તો તે વિનાશક પરિણામો તરફ દોરી જશે. આ કોર્ટે વિચાર્યું કે આવી પરિસ્થિતિમાં તે ભ્રષ્ટ જાહેર સેવકને જાણીતી વ્યક્તિના નામે મિલકત એકઠી કરવાની, તેમના વતી ઇન્કમ ટેક્સ ચૂકવવાની અને પછી કાયદાની પકડમાંથી બહાર નીકળવાની તકો આપશે.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૧૮૧. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, ગુજરાત વિ. એસ.સી. કોઠારી, (૧૯૭૨) ૪ એસ.સી.સી. ૪૦૨ માં, સામાવાળા એસ.સી. કોઠારી એક રજિસ્ટર્ડ પેઢી હતી અને કમિશન એજન્ટ અને જનરલ મર્ચન્ટનો વ્યવસાય કરતી હતી. ૧૯૫૮–૫૯ ના આકારણી વર્ષ દરમિયાન, આકારણીપાત્રએ અમુક વ્યવહારોમાં રૂ. ૩,૪૦,૪૪૩/– નું નુકસાન થયું હોવાનો દાવો કર્યો હતો અને દલીલ કરી હતી કે ઉપરોક્ત નુકસાન ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૨૨ ની કલમ ૧૦(૧) હેઠળ તેની અન્ય વ્યવસાયિક આવક સામે કપાત તરીકે માન્ય છે. ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસર એવા મતના હતા કે પ્રશ્નગત વ્યવહારો ફોરવર્ડ કોન્ટ્રેક્ટ્સ રેગ્યુલેશન એક્ટ, ૧૮૫૨ ની જોગવાઈઓ અને સૌરાષ્ટ્ર ઓઈલ એન્ડ ઓઈલસીડ્સ એસોસિએશન લિમિટેડના નિયમો અને વિનિયમો દ્વારા બાધિત છે. આથી નુકસાન ગેરકાયદેસર વ્યવહારોમાં થયું હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું અને ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસરે, આકારણીપાત્રની એ દલીલને નકારી કાઢી હતી કે જો એવી ધારણા કરવામાં આવે કે નુકસાન ગેરકાયદેસર વ્યવહારોમાં થયું હતું, તો પણ તે આવકની ગણતરીમાં માન્ય કરવામાં આવશે. એપેલેટ આસિસ્ટન્ટ કમિશનરે ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસરના હુકમને સમર્થન આપ્યું પરંતુ ટ્રિબ્યુનલે, આગળની અપીલમાં એવું ઠરાવ્યું કે પ્રશ્નગત વ્યવહારો ગેરકાયદેસર કરારો ન હતા પરંતુ એવા કરારો હતા જે સદર અધિનિયમ અને પેટાનિયમો વગેરે હેઠળ માન્ય રીતે કરવામાં આવ્યા હતા. ટ્રિબ્યુનલે અહેવાલ માટે બાબતને એપેલેટ આસિસ્ટન્ટ કમિશનરને રિમાન્ડ કરી હતી અને તેની પ્રાપ્તિ પર, છેવટે એવું ઠરાવ્યું હતું કે આવા નુકસાનને અન્ય આવક સામે સેટ ઓફ કરી શકાતું નથી પરંતુ તેનો એવો

મત હતો કે આકારણીપાત્ર સટ્ટાકીય વ્યવહારોમાં નફા સામે નુકસાનના સેટ ઓફ માટે હકદાર હતા.

૧૮૨. કરવામાં આવેલ રેફરન્સમાં, હાઈકોર્ટે, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, ઠેરવેલ કે જોકે વિવાદિત કરારો ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત અધિનિયમ અનુસાર માન્ય રીતે દાખલ કરવામાં આવ્યા ન હતા, રૂ. ૩,૪૦,૯૯૩ ના નુકસાનને ૧૯૨૨ ના સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૦ હેઠળ આકારણીદારની વ્યાપારિક આવકની ગણતરી કરતી વખતે ધ્યાનમાં લેવાપાત્ર હતું અને આકારણીદાર અન્ય સટ્ટાકીય વ્યવહારોમાંથી થતા નફા સામે સેટ ઓફ કરવા માટે હકદાર હતો. ઉપરોક્ત તથ્યાત્મક પૃષ્ઠભૂમિમાં સુપ્રિમ કોર્ટે ઠેરવેલ કે તે સુસ્થાપિત છે કે જે કરારો કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત છે, તે પ્રતિબંધ સ્પષ્ટ અથવા ગર્ભિત હોય, તે ગેરકાયદેસર અને બિનઅસરકારક હશે જો તેઓ કાયદાના ઉલ્લંઘનમાં દાખલ કરવામાં આવે છે. જો ધંધો ગેરકાયદેસર છે, તો કમાયેલો નફો કે થયેલ નુકસાન કાયદામાં લાગુ કરી શકાય તેવું રહેશે નહીં. પરંતુ તે કર લાદતા કાયદામાંથી નફાને બહાર કાઢતું નથી. એ જ રીતે વ્યવસાયની ગેરકાયદેસરતાનો કલંક, નુકસાનને ૧૯૨૨ ના સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૦(૧) હેઠળ "નફા" તરીકે કરને આધીન કરી શકાય તેવી રકમની ગણતરી કરવા માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવતા રોકી શકતો નથી અને કર વસૂલનાર સાંભળી શકાય નહીં કે તે કુલ આવકને કર હેઠળ લાવશે. તે માત્ર કોઈ વ્યાપાર કે ધંધાના નફા પર જ કર લાદી શકે છે અને તે ધંધાના નુકસાન અને કાયદેસરના ખર્ચની કપાત કર્યા વિના કરી શકાતું નથી. હાઈકોર્ટના એ મતને માન્ય રાખવામાં આવ્યો હતો કે કલમ ૧૦(૧) ના હેતુ માટે, ચોક્કસ ગેરકાયદેસર ધંધો ચલાવવામાં ખરેખર જે નુકસાન થયું છે તે નફાને લગતો સાચો આંકડો ગણવા અથવા તેને કરપાત્ર ઠરાવવામાં આવે તે પહેલાં બાદ થવો જોઈએ.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૧૮૩. આ નિર્ણયનો અર્થ એ છે કે કરવેરા પ્રણાલીમાં, નફો અથવા નુકસાન પેદા કરતા વ્યવહારોની કાયદેસરતા અથવા ગેરકાયદેસરતા એ મુદ્દા માટે બિનઅસરકારક છે કે આવક કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી છે કે નહીં. આકારણી કાર્યવાહીમાં ચકાસણી માત્ર કરપાત્ર આવકની માત્રા નક્કી કરવા માટે નિર્દેશિત હોય છે અને તેમાં પસાર કરવામાં આવેલા હુકમો એ પ્રમાણિત અથવા અધિકૃત કરતા નથી કે તેના સ્ત્રોતો કાયદેસર છે અને આથી સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળના આરોપની તુલનામાં તેનું કોઈ મહત્વ નથી.

૧૮૪. વિશ્વનાથ ચતુર્વેદી વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય, (૨૦૦૭) ૪ એસ.સી.સી. ૩૮૦ માં, યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયાને તેમની સત્તા અને અધિકારનો દુરુપયોગ કરીને આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણની બહાર અપ્રમાણસર સંપત્તિ એકત્ર કરવા બદલ ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળ પ્રતિવાદી ૨ થી પ્રતિવાદી ૫ સામે કેસ ચલાવવા માટે યોગ્ય પગલાં લેવા નિર્દેશ આપવા માટે યોગ્ય રિટની અરજ કરતી ભારતના બંધારણ ના અનુચ્છેદ ૩૨ હેઠળ રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદીઓ યુ.પી.ના તત્કાલિન કાર્યરત મુખ્યમંત્રી અને તેમના સંબંધીઓ હતા. એ નોંધ્યા પછી કે મૂળભૂત મુદ્દો કથિત રોકાણો અને આવા રોકાણોના સ્ત્રોતોને લગતો હતો, પ્રતિવાદીઓ ૨ થી ૫ ને આ કોર્ટ દ્વારા સંબંધિત આકારણી વર્ષના ઇન્કમટેક્સ અને વેલ્થ ટેક્સ રિટર્નની નકલો ફાઇલ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો જે કરવામાં આવ્યું હતું. અરજદાર વતી એ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે જોકે પરિવારની ચોખ્ખી સંપત્તિ રૂ. ૯,૨૨,૭૨,૦૦૦/– હતી, સત્તાવાર મૂલ્યાંકનકાર દ્વારા કરવામાં આવેલી ગણતરી મુજબ, તે સમયે ચોખ્ખી સંપત્તિનું મૂલ્ય રૂ. ૨૪ કરોડ થવા જતું હતું. પ્રતિવાદીઓ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન પહેલેથી જ ફાઇલ કરવામાં આવ્યા હતા અને બાબતો સંબંધિત સત્તાવાળાઓ સમક્ષ પડતર હતી અને તમામ ચૂકવણીઓ ચેક દ્વારા કરવામાં આવી હતી, અને આ રીતે તેમની સામે મૂકવામાં આવેલો આરોપ પાયાવિહોણો હતો. એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે પક્ષકારો દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી વિગતોની બારીકાઇ અને

ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન અને આકારણી હુકમો, વેચાણ દસ્તાવેજો વગેરેને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ અને અન્ય અધિકૃત એન્જિનિયરો અને મિલકતના મૂલ્યાંકનકારોની સહાયથી માત્ર એક સ્વતંત્ર એજન્સી દ્વારા કાળજીપૂર્વક જોવાની અને વિશ્લેષણ કરવાની જરૂર હતી. એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે ઇન્કમટેક્સ વિભાગને માત્ર આવકના સ્ત્રોત અને કર ચૂકવવામાં આવ્યો છે કે નહીં તેની જ ચિંતા હતી અને, તેથી, માત્ર એક સ્વતંત્ર એજન્સી અથવા સીબીઆઈ કોર્ટના નિર્દેશ પર, અપ્રમાણસર સંપત્તિનો પ્રશ્ન નક્કી કરી શકે છે. આમ, સીબીઆઇને તમામ પ્રતિવાદીઓની સંપત્તિની પ્રાથમિક તપાસ હાથ ધરવા અને કેસ બને છે કે નહીં તેની ચકાસણી કર્યા પછી બાબતમાં આગળની કાર્યવાહી કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

આ નિર્ણય એ બાબત પર ભાર મૂકવા માટે છે કે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન અને તેના પર પસાર કરાયેલા આકારણી હુકમો રજૂ કરવાથી, પીસી એક્ટ હેઠળ વિચારવામાં આવ્યા મુજબના આવકના જાણીતા કાયદેસરના સ્ત્રોતોના પ્રમાણની બહાર અપ્રમાણસર સંપત્તિ હસ્તગત કરવાના આરોપ સામે સંપૂર્ણ પુરાવારૂપ બચાવ બનશે નહીં અને પીસી એક્ટ દ્વારા વિચારવામાં આવેલો ગુનો બને છે કે નહીં તે નક્કી કરવા માટે તેની વધુ ચકાસણી/વિશ્લેષણ આવશ્યક છે.

પી.સી. બાબતોમાં કોર્ટ્સનો સુસંગત અભિગમ

૧૮૫. સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિરુદ્ધ શંભુ દયાલ નગર, (૨૦૦૬) ૮ એસ.સી.સી. ૬૯૩ માં, આ કોર્ટે ભ્રષ્ટાચારના આરોપ અંગે ઉદાર વલણ માટેની અરજ પર પ્રતિભાવ આપતી વખતે સરકારી કર્મચારી દ્વારા મોટા પ્રમાણમાં લાંચ લેવાની વૃત્તિ સામે ચિંતા વ્યક્ત કરી અને નોંધ્યું કે આ બીમારી કેન્સરના લસિકા ગાંઠોની જેમ રાજકીય માળખાની મહત્વની નસોને, જાહેર સેવામાં કાર્યક્ષમતાના સામાજિક તાણાવાણાને કોરી રહી છે અને પ્રામાણિક અધિકારીઓનું મનોબળ

તોડી રહી છે. સરકારી કર્મચારીઓએ કાર્યાલયની ફરજો પ્રત્યે તેમનું નિષ્ઠાવાન ધ્યાન સમર્પિત કરવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

૧૮૬. સુબ્રમણ્યમ સ્વામી (ઉપર દર્શાવેલ) માં, આ કોર્ટ ડીએસપીઇ એક્ટ, ૧૯૪૬ ની કલમ ૬એ ની બંધારણીય માન્યતાના પડકારની તપાસ કરી રહી હતી – જે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળના કોઈપણ ગુનાની પૂછપરછ/તપાસના હેતુ માટે કલમ ૬એ દ્વારા સરકારી કર્મચારીઓ વચ્ચે કરવામાં આવેલા વર્ગીકરણ અંગે છે. એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે ભ્રષ્ટાચાર એ રાષ્ટ્રનો દુશ્મન છે અને ભ્રષ્ટ સરકારી કર્મચારીને શોધી કાઢવા અને તેમને સજા કરવી એ ૧૯૮૮ ના અધિનિયમનો જરૂરી આદેશ છે અને કાયદાના હેતુઓ કાં તો જાહેર અનિષ્ટને દૂર કરવા અથવા જાહેર ભલાઈ હાંસલ કરવા માટે હોવાથી, વર્ગીકરણ તેની વિરુદ્ધ છે અને એક રીતે જાહેર અનિષ્ટને પ્રોત્સાહન આપે છે અને ગુનેગારનું રક્ષણ કરે છે. એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે આ જોગવાઈ ભ્રષ્ટ સરકારી કર્મચારીઓને શોધી કાઢવા માટે સ્વતંત્ર, અવિરત, પક્ષપાત વિનાની, કાર્યક્ષમ અને નિર્ભય પૂછપરછ/તપાસને અવરોધે છે. ડીએસપીઇ એક્ટની કલમ ૬એ અને સીબીસી એક્ટની કલમ ૨૬(સી) ને રદ કરવામાં આવી.

૧૮૭. નિરંજન હેમચંદ્ર સશીત્તલ (ઉપર દર્શાવેલ) માં, આ કોર્ટે, ૧૯૮૮ ના અધિનિયમના ઉદ્દેશ્યને સ્પષ્ટ કરવા ઉપરાંત ઠેરવ્યું કે તે હેઠળના ગુનાની ગંભીરતાનો નિર્ણય લાંચની માત્રાના માપ પરથી કરવાનો નથી, કારણ કે ભ્રષ્ટાચારને અંશના આધારે ન્યાયી ઠેરવી શકાય નહીં. સમકાલીન અસ્તિત્વમાં આ બીમારીની વ્યાપક હાજરીની નોંધ લઈને ગંભીર ચિંતા વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી, એટલી હદે કે સંપત્તિનું અનૈતિક સંપાદન દેખીતી રીતે પ્રામાણિકતામાં માનતા લોકોનું મનોબળ નષ્ટ કરવાની, પ્રગતિ કરવાની સામાજિક ઈચ્છાશક્તિનો નાશ કરવાની ક્ષમતા ધરાવે છે, આ ઉપરાંત શિષ્ટાચારની ભાવનાને ક્ષીણ કરે છે અને શાસનના મૂળતત્વોને નબળા પાડે છે.

કંપનીના કોર્પોરેટ આવરણને હટાવવું

૧૮૮. એરોન સાલોમન (પૌપર) વિરુદ્ધ એ. સાલોમન એન્ડ કંપની લિમિટેડ, ૧૮૯૭ એસી ૨૨ માં, હાઉસ ઓફ લોર્ડ્સે તેના સબ્સ્ક્રાઇબર્સની તુલનામાં કંપનીની વિશિષ્ટ ઓળખ પર ભાર મૂક્યો હતો જે નીચે મુજબ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો છે:

"કંપની કાયદામાં મેમોરેન્ડમના સબ્સ્ક્રાઇબર્સથી સંપૂર્ણપણે એક અલગ વ્યક્તિ છે; અને, જોકે એવું બની શકે કે ઇન્કોર્પોરેશન પછી, ધંધો બરાબર એવો જ હોય જેવો તે પહેલાં હતો, અને સમાન વ્યક્તિઓ મેનેજર હોય, અને સમાન હાથ નફો મેળવતા હોય, કંપની કાયદામાં સબ્સ્ક્રાઇબર્સની એજન્ટ અથવા તેમના માટે ટ્રસ્ટી નથી."

જોકે આ સંદર્ભમાં લોર્ડ હેલ્સબરી એલ.સી.ની ચેતવણી, નીચે મુજબ ઉતારવામાં આવી છે, તે ખુલાસો કરનાર છે:

"હું અહી માત્ર કાયદાની જોગવાઇઓ સાથે કામ કરી રહ્યો છું, અને મને લાગે છે કે કૃત્રિમ સર્જન માટે તે આવશ્યક છે કે કાયદાએ માત્ર તે કૃત્રિમ અસ્તિત્વને જ માન્યતા આપવી જોઈએ – વ્યક્તિગત કોર્પોરેશનના ઉદ્દેશ્યો અથવા વર્તનથી તદ્દન અલગ. આમ કહેવામાં, મારો એવો કોઈ અર્થ નથી કે જો એવું પ્રસ્થાપિત કરી શકાય કે કાયદાની આ જોગવાઈ કે જેના તરફ હું ધ્યાન દોરી રહ્યો છું તેનું પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું, તો તમે સર્ટિફિકેટ ઓફ ઇન્કોર્પોરેશનની પાછળ જઈને એ દર્શાવી શકતા નથી કે પ્રમાણપત્ર આપવાની ફરજ સોંપાયેલ અધિકારી સાથે છેતરપિંડી આચરવામાં આવી હતી, અને સ્કાયર ફેસિયાસ પ્રકૃતિની કેટલીક કાર્યવાહી દ્વારા તમે એ હકીકત સાબિત કરી શકતા નથી કે કંપનીનું કોઈ વાસ્તવિક કાનૂની અસ્તિત્વ નથી."

૧૮૯. સમાન વિષય પર વિસ્તૃત ચર્ચા કરતી વખતે, આ કોર્ટે દિલ્હી ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી વિરુદ્ધ સ્કીપર કન્સ્ટ્રક્શન કંપની (પી) લિમિટેડ અને અન્ય, (૧૯૯૬) ૪ એસ.સી.સી. ૬૨૨ માં નોંધ્યું કે, ઉપરોક્ત કાનૂની દરખાસ્ત, જોકે, ગાવર – મોડર્ન કંપની લો – ૪થી આવૃત્તિ (૧૯૭૯) (પૃષ્ઠ

૧૩૭) દ્વારા લખ્યા મુજબ, અન્ય અપવાદોની સાથે કેટલાક અપવાદોને આધીન હતી, જ્યારે કોર્પોરેટ વ્યક્તિત્વનો સ્પષ્ટપણે છેતરપિંડી અથવા અયોગ્ય વર્તન માટે આવરણ તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

૧૯૦. પેનિંગ્ટન દ્વારા કંપની લો – પમી આવૃત્તિ ૧૯૮૫ માં પૃષ્ઠ ૫૩ પરથી નીચેનો ફકરો પણ મંજૂરી સાથે ટાંકવામાં આવ્યો હતો:

"યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સમાં 'આવરણ વીંધવાના' ખ્યાલનો યુકે કરતાં ઘણો વધુ વિકાસ થયો છે. ન્યાયમૂર્તિ સાનબોર્ન દ્વારા જે સૂત્ર નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારથી કાયદા તરીકે ટાંકવામાં આવ્યું છે, તે એ છે કે 'જ્યારે કાનૂની અસ્તિત્વની કલ્પનાનો ઉપયોગ જાહેર સુવિધાને હરાવવા, ખોટાને ન્યાયી ઠેરવવા, છેતરપિંડીનું રક્ષણ કરવા અથવા ગુનાનો બચાવ કરવા માટે કરવામાં આવે છે, ત્યારે કાયદો કોર્પોરેશનને વ્યક્તિઓના મંડળ તરીકે ગણશે'. આ જ બાબત વિવિધ યુરોપિયન અધિકારક્ષેત્રોમાં જોઈ શકાય છે."

આ કોર્ટે પણ તે નિર્ણયમાં, અમેરિકન પ્રોફેસર એલ. મૌરિસ વોર્મસર દ્વારા તેમના લેખ "પિયર્સિંગ ધ વેઇલ ઓફ કોર્પોરેટ એન્ટિટી" માં દાખલ કર્યા મુજબ આ વિષય પરના નીચેના સારાંશનો સંદર્ભ આપ્યો હતો :

"જ્યારે કોર્પોરેટ અસ્તિત્વની કલ્પનાનો ઉપયોગ લેણદારો સાથે છેતરપિંડી કરવા, વર્તમાન જવાબદારીથી બચવા, કાયદાને અટકાવવા, એકાધિકાર હાંસલ કરવા અથવા કાયમી કરવા અથવા લુચ્ચાઈ અથવા ગુનાનું રક્ષણ કરવા માટે કરવામાં આવે છે, ત્યારે કોર્ટ્સ અસ્તિત્વના જાળાને બાજુ પર રાખશે, કોર્પોરેટ કંપનીને જીવંત, સક્રિય, પુરુષો અને સ્ત્રીઓ શેરધારકોના મંડળ તરીકે ગણશે અને વાસ્તવિક વ્યક્તિઓ વચ્ચે ન્યાય કરશે.".

૧૯૧. છેવટે એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે કોર્પોરેટ અસ્તિત્વનો ખ્યાલ વેપાર અને વાણિજ્યને પ્રોત્સાહિત કરવા અને તેને વધારવા માટે વિકસિત કરવામાં આવ્યો હતો, નહી કે ગેરકાયદેસરતાઓ કરવા અથવા લોકો સાથે

છેતરપિંડી કરવા અને આમ જ્યારે કોર્પોરેટ પાત્રનો ઉપયોગ ગેરકાયદેસરતા કરવા અથવા અન્ય લોકો સાથે છેતરપિંડી કરવાના હેતુથી કરવામાં આવે છે, ત્યારે કોર્ટે કોર્પોરેટ પાત્રની અવગણના કરવી જોઈએ અને કોર્પોરેટ આવરણ પાછળની વાસ્તવિકતાને સ્કેન કરવી જોઈએ જેથી કરીને પક્ષકારો વચ્ચે ન્યાય કરવા યોગ્ય હુકમો પસાર કરી શકાય.

૧૯૨. સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન અને અન્ય વિરુદ્ધ ગોટન લાઈમ સ્ટોન ખાનજી ઉદ્યોગ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ અને અન્ય, (૨૦૧૬) ૪ એસ.સી.સી. ૪૬૯ માં, એવું પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવ્યું છે કે કોર્પોરેટ આવરણ હટાવવાનો સિદ્ધાંત માત્ર કરચોરી ખોલવા માટે જ નહીં પરંતુ જ્યાં જાહેર હિતનું રક્ષણ સર્વોપરી મહત્વ ધરાવતું હોય અને કોર્પોરેટ અસ્તિત્વ માત્ર કાનૂની જવાબદારીઓમાંથી છટકવાનો પ્રયાસ હોય અને કોઈપણ કલ્યાણકારી કાયદાને ટાળવાની યુક્તિને રોકવા માટે આવરણ હટાવવું જરૂરી છે ત્યાં સારી રીતે માન્ય છે. એ સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે એવા કેસોના વર્ગોની ગણતરી કરવી મુશ્કેલ છે જ્યાં આવરણ હટાવવાની પરવાનગી છે પરંતુ તેના પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે તે જરૂરીપણે સંબંધિત વૈધાનિક અથવા અન્ય જોગવાઈઓ, પ્રાપ્ત કરવાના ઉદ્દેશ્ય, આક્ષેપિત વર્તન, જાહેર હિતના તત્વની સંડોવણી, જે પક્ષકારોને અસર થઈ શકે છે તેના પરની અસર વગેરે પર આધારિત હોવું જોઈએ. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે જો જાહેર હિત માટે તે જરૂરી હોય અથવા કોર્પોરેટ અસ્તિત્વની યુક્તિનો ઉપયોગ કરીને કાયદાનું ઉલ્લંઘન થયું હોય તો આવરણ હટાવવાના સિદ્ધાંતનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. નોંધાયેલા કેસમાં, બે અલગ અલગ વ્યવહારો તરીકે ઓળખાવીને વૈધાનિક સંમતિ વિના અવેજ માટે ત્રીજા પક્ષકારને ખાણકામની લીઝના ટ્રાન્સફરના વાસ્તવિક વ્યવહારને છુપાવવા માટે કોર્પોરેટ અસ્તિત્વનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. વાસ્તવિક વ્યવહાર એ ખાણકામની લીઝનું વેચાણ હતું જે કાયદેસર રીતે અમાન્ય હતું. જે કાયદાને અટકાવવા માંગવામાં આવી છે તેને અસર આપવા માટે આવરણ હટાવવાના સિદ્ધાંતને લાગુ કરવો જોઈએ, તે આમ ન્યાયિક નિયમ છે.

૧૯૩. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ વિ. પી. મોહનકલા, (૨૦૦૭) ૬ એસ.સી.સી. ૨૧ માં, સંડોવાયેલ મુદ્દો એસેસિંગ ઓફિસર દ્વારા કેટલાક વિદેશી ભેટોના સંબંધમાં કરવામાં આવેલા ઉમેરાઓ સાથે સંબંધિત છે જે સંપત કુમાર નામના એક સામાન્ય દાતા પાસેથી એસેસીઓ દ્વારા પ્રાપ્ત થયા હોવાનું જણાવવામાં આવેલ હતું. જોકે ભેટો બે અન્ય નામો ધરાવતી વ્યક્તિઓ પાસેથી પ્રાપ્ત થઈ હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો, તપાસ દરમિયાન, એસેસિંગ ઓફિસર દ્વારા એવું સુનિશ્ચિત કરવામાં આવ્યું હતું કે તે બધા સંપત કુમારના ઉપનામો હતા. સંબંધિત મહેસૂલ સત્તાધિકારીએ, તેથી એ ખુલાસો સ્વીકાર્યો ન હતો કે જે રસીદ મળી છે તે એન.આર.આઇ. (NRI) તરફથી ભેટ હતી. નોંધનીય રીતે, ચૂકવણીઓ વિદેશી બેંક દ્વારા જારી કરાયેલા સાધનો દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને ભારતમાં બેંક મારફત વાટાઘાટો દ્વારા સંબંધિત એસેસીના ખાતામાં જમા કરવામાં આવી હતી. તપાસ દરમિયાન, સંપત કુમારના સ્વ–સેવા આપતા નિવેદન સિવાય, તેમની નાણાકીય સ્થિતિના સંદર્ભમાં કોઈ અન્ય ભૌતિક પુરાવા સપાટી પર આવ્યા નથી. એસેસિંગ ઓફિસરે, એકત્રિત કરાયેલા પુરાવાઓની પ્રશંસા પર, એવું તારણ કાઢ્યું હતું કે તેણે એસેસીઓને તેના દ્વારા આપવામાં આવેલી ભેટોના બદલામાં વળતરની ચૂકવણીઓ પ્રાપ્ત કરવાની શક્યતા સાથે ભેટો આપી હતી. આમ, સદર સત્તાધિકારી દ્વારા એવું તારણ કાઢવામાં આવ્યું હતું કે ભેટો દેખીતી હોવા છતાં વાસ્તવિક ન હતી અને તે મુજબ, એસેસીઓના પુસ્તકોમાં જમા થયેલી તે રકમોને તેમની આવક તરીકે ગણવામાં આવી હતી.

૧૯૪. આ કોર્ટે સંકળાયેલી હકીકતોને તપાસતી વખતે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૬૮ નો સંદર્ભ આપ્યો. તેણે સુમતી દયાલ વિ. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, બેંગ્લોર, (૧૯૯૫) સપ્લી. ૨ એસ.સી.સી. ૪૫૩ માં આ કોર્ટના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો હતો કે જે તમામ કેસોમાં રસીદને આવક તરીકે કર વસૂલવાની માંગ કરવામાં આવે છે, તે કરવેરાની જોગવાઈમાં છે તે સાબિત કરવાનો બોજો વિભાગ પર છે અને જો રસીદ આવકના સ્વરૂપમાં

હોય, તો તે સાબિત કરવાનો બોજો કે તે કરપાત્ર નથી કારણ કે તે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી મુક્તિની અંદર આવે છે તે એસેસી પર રહેલો છે. આ કોર્ટે ટેક્સ્ચ્યુઅલ હકીકતોમાં એસેસિંગ ઓફિસરના તારણને સમર્થન આપ્યું હતું, અને સૌથી અગત્યનું એ રેખાંકિત કર્યું હતું કે જો કે સામેલ નાણાં બેંક ચેક દ્વારા આવ્યા હતા અને બેંકિંગ વ્યવહારની પ્રક્રિયા દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યા હતા, તે જ તેના પર કોઈ પરિણામ નહોતું.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૧૯૫. આ નિર્ણય બે પાસાઓ પર પ્રકાશ પાડે છે, પ્રથમ જો એસેસિંગ ઓફિસર માંગવામાં આવેલી સામગ્રીઓની વિચારણા પર કલમ ૬૮ ની શરતોમાં, અઘોષિત સ્ત્રોતો દ્વારા નિર્ધારિત આવક તરીકે એસેસી દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ સ્પષ્ટીકરણથી સંતુષ્ટ ન હોય, તો આવી આવકને આવકવેરાને પાત્ર બનાવી શકાય છે અને બીજું જો આવા વ્યવહારનો બેંકિંગ કામગીરી તેમજ તેને લગતા સમકાલીન રેકોર્ડ્સ દ્વારા પુરાવો આપવામાં આવે તો પણ, તે જ વ્યવહાર સાચી સ્વીકાર્ય ભેટનો હતો તેવું માનવા માટે નિર્ણાયક રહેશે નહીં. આ સંદર્ભમાં જ દેખીતી રીતે એક એટલે કે વાસ્તવિક વ્યવહાર વચ્ચેના તફાવતને ભારપૂર્વકના શબ્દોમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો છે.

૧૯૬. યશ પાલ ગોયલ વિ. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ (અપીલ્સ), (૨૦૦૯) ૩૧૦ આઇ.ટી.આર. ૭૫ (પી એન્ડ એચ) શ્રીમતી કુસુમલતા ઠકરાલ વિ. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ (અપીલ્સ), (૨૦૧૦) ૩૨૭ આઇ.ટી.આર. ૪૨૪ (પી એન્ડ એચ) , કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ વિ. સંદીપ ગોયલ, (૨૦૧૪) ૩૬૯ આઇ.ટી.આર. ૪૭૧ (પી એન્ડ એચ) અને ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસર વિ. મુકેશ ભાનુભાઈ શાહ, (૨૦૦૯) ૩૧૮ (એ.ટી.) ૩૯૪ (આઇ.ટી.એ.ટી. [મુંબઈ]) માં, સામાન્ય મુદ્દો ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૬૮ ની લાગુ પડવા અંગેનો હતો રસીદોના વિરુદ્ધમાં કે જે એસેસીઓ દ્વારા ભેટ તરીકે હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો અને આમ આવકવેરામાંથી મુક્તિ

આપવામાં આવી હતી. આ તમામ કેસોમાં એસેસીઓને આવકવેરામાંથી મુક્તિ આપવામાં આવેલી ભેટોની હદમાં રસીદો લાવવા માટે સમજૂતી આપવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું અને તેના પર ઊંડાણપૂર્વકની ચકાસણી પર એ.ઓ. (AO) એ તારણ કાઢ્યું હતું કે આવકવેરા ટાળવા માટે વ્યવહારો માત્ર સ્મોક સ્ક્રીન/છળકપટ હતા. ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ ની કલમ ૬૮ ના સંદર્ભમાં સુમતી દયાલ (ઉપર મુજબ) માંના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો. વધુમાં દાતાઓની શાખ અને વ્યવહારોની વાસ્તવિકતાના નોંધપાત્ર પાસાઓને પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા હતા. દાતાઓ અને એસેસી વચ્ચેના સંબંધની પણ તપાસ કરવામાં આવી હતી જેથી કુદરતી પ્રેમ અને સ્નેહના કારણે આવી ભેટ માટે સ્વીકાર્ય કારણ અથવા સમર્થન પૂરું પાડી શકાય.

૧૯૭. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે ભેટની વાસ્તવિકતા તપાસવા માટે, માનવ સંભાવનાની કસોટી ખૂબ જ યોગ્ય હતી. એ વાતનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે દાતાની ઓળખ, તેની શાખ, ભેટ મેળવનાર સાથેના સંબંધો અને પ્રસંગ સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી માત્ર બેંકિંગ ચેનલો મારફત ચેક અથવા ડ્રાફ્ટ દ્વારા રકમ આવી હોવાના કારણે ભેટને અસલ તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં. જ્યાં સુધી પ્રાપ્તકર્તા વ્યવહારની વાસ્તવિકતા સાબિત ન કરે, ત્યાં સુધી તેને એસેસીના પોતાના નાણાંની આવાસ એન્ટ્રી તરીકે ખૂબ સારી રીતે ગણી શકાય, જે કરવેરાના હેતુ માટે જાહેર કરવામાં આવી ન હતી.

૧૯૮. જોકે બધામાં, સદર અધિનિયમની કલમ ૬૮ હેઠળ ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાધિકારીઓ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રક્રિયા માત્ર એ નક્કી કરવા માટે છે કે રસીદ અઘોષિત સ્ત્રોતોમાંથી આવક છે કે નહીં અને તે સ્ત્રોતો અથવા રસીદની કાયદેસરતા સાથે અસંબંધિત છે. આમ જો ભેટ તરીકે દાવો કરાયેલી રસીદને ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાધિકારીઓની ચકાસણી પછી અઘોષિત સ્ત્રોતોમાંથી આવક ગણવામાં આવે અને આવકવેરાને આધીન કરવામાં આવે તો પણ, સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળના ચાર્જના હેતુઓ માટે તે અસર માટે

કોઈપણ સ્વતંત્ર અને સંતોષકારક પુરાવાઓની ગેરહાજરીમાં તે કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી હતી તે માનવું પૂરતું રહેશે નહીં.

૧૯૯. સુમતી દયાલ (ઉપર મુજબ) માં, ચકાસણીનો વિષય એસેસી દ્વારા રેસમાં તેણીની જીતમાંથી હોવાનો દાવો કરાયેલ રસીદો અને તેના સમર્થનમાં સ્પષ્ટીકરણ હતો. આ કોર્ટે ઠેરવેલ કે તેમાં કોઈ શંકા નથી કે તમામ કેસોમાં જ્યાં રસીદને આવક તરીકે કર લાદવાની માંગ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તે સંબંધિત જોગવાઈની અંદર છે તે સાબિત કરવાનો બોજો વિભાગ પર છે અને જો રસીદ આવકના સ્વરૂપમાં હોય, તો તે કરપાત્ર નથી પરંતુ તે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી મુક્તિ હેઠળ આવે છે તે સાબિત કરવાનો બોજો એસેસી પર રહેલો છે. પરંતુ સદર અધિનિયમની કલમ ૬૮ ને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યાં કોઈ પણ અગાઉના વર્ષ માટે એસેસીના પુસ્તકોમાં કોઈ રકમ જમા થયેલી જોવા મળે છે, જો એસેસિંગ ઓફિસરના મતે તેની પ્રકૃતિ અને સ્ત્રોત વિશે એસેસી દ્વારા આપવામાં આવેલ ખુલાસો સંતોષકારક ન હોય તો અગાઉના વર્ષના એસેસીની આવક તરીકે આવકવેરા તરીકે તે જ વસૂલવામાં આવી શકે છે. એવું સમજાવવામાં આવ્યું હતું કે આવા કિસ્સામાં એસેસી વિરુદ્ધ પ્રથમદર્શી પુરાવો છે એટલે કે, નાણાંની પ્રાપ્તિ, અને જો તે સદર પુરાવાને રદિયો આપવામાં નિષ્ફળ જાય છે, તો તે આવક પ્રકૃતિની રસીદ હતી તેવું માનીને તેનો ઉપયોગ તેની સામે થઈ શકે છે.

૨૦૦. સંદર્ભિત હકીકતોમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે જોકે તેણી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી વિજેતા ટિકિટોના આધારે અપીલકર્તા દ્વારા વિવિધ રેસ ક્લબ પાસેથી રકમ પ્રાપ્ત થઈ હોવા અંગે કોઈ વિવાદ નહોતો, પરંતુ પ્રશ્ન એ હતો કે શું વ્યવહારને વાસ્તવિક તરીકે સ્વીકારી શકાય. કોર્ટે યાદ કર્યું, એ દરખાસ્ત રજૂ કરી કે દેખીતી રીતે જ્યાં સુધી તે દર્શાવવામાં ન આવે કે દેખીતી વાસ્તવિક નથી તેવું માનવાના કારણો છે ત્યાં સુધી તેને વાસ્તવિક માનવું જોઈએ અને કરવેરા અધિકારીઓ વાસ્તવિકતા શોધવા માટે પરિચારકના સંજોગોમાં જોવા માટે હકદાર છે અને માનવ સંભાવનાઓની કસોટી લાગુ કરીને

આ બાબતને ધ્યાનમાં લેવી પડશે. વિવિધ એટેન્ડન્ટ પરિબળોના વિશ્લેષણ પર એટલે કે રેસિંગ વિશે અપીલકર્તાનું જ્ઞાન, અપીલકર્તાનો જંગલી અને અવિશ્વસનીય દાવો કે તેણે ૩–૪ રેસમાં માત્ર એક જ જગ્યાએ નહીં પરંતુ ત્રણ અલગ–અલગ કેન્દ્રો પર અનેક જેકપોટ જીત્યા હોવાનો દાવો, રેસના દિવસોમાં અથવા તેના તરત જ પહેલાના દિવસોમાં અપીલકર્તાના પુસ્તકોમાંથી રેખાંકનોની ગેરહાજરી, ખર્ચ અને ટિકિટની ખરીદી અથવા નુકસાન વગેરે માટે કોઈપણ ડેબિટની ગેરહાજરી પર, કોર્ટે એ.ઓ. (AO) ના વિશ્લેષણને સમર્થન આપ્યું હતું અને અપીલકર્તાના વિજેતા રેસની રસીદના દાવાને અવાસ્તવિક ગણાવીને ફગાવી દીધો હતો. આમ આ કોર્ટે દાવો વાસ્તવિક હતો કે નહીં તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે પરિચારક સંજોગોની તપાસ કરવાની અને માનવ સંભાવનાઓની કસોટી લાગુ કરવાના અભિગમને સમર્થન આપ્યું.

ભેટ, જો જાહેર હોદ્દો ધરાવનાર માટે આવકનો કાયદેસર સ્ત્રોત હોય:

૨૦૧. આર.એસ. નાયક વિ. એ.આર. અંતુલે અને અન્ય, (૧૯૮૪) ૨ એસ.સી.સી. ૭૧૪ માં આ કોર્ટે અન્ય બાબતોની સાથે ઈન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમો ૧૪૧ અને ૧૪૫ ની વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતાઓ સાથે કામ કર્યું હતું. તે સ્પષ્ટ કરે છે કે અગાઉની કલમ હેઠળ, જાહેર સેવક દ્વારા કાર્યાલયના દુરુપયોગ માટે હેતુ અથવા પુરસ્કાર તરીકે હાજરી લેવામાં આવે છે પરંતુ બાદમાં, હેતુ અથવા પુરસ્કારનો પ્રશ્ન સંપૂર્ણપણે અવિશ્વસનીય છે અને કોઈપણ વિચાર કર્યા વિના અથવા અપૂરતી વિચારણા સાથે વ્યવહાર કરવા માટે વ્યવસાય ધરાવતી અથવા તેવી શક્યતા ધરાવતી વ્યક્તિ પાસેથી મૂલ્યવાન વસ્તુ સ્વીકારવાની મનાઈ છે કારણ કે જો કે કોઈ સત્તાવાર તરફેણ દર્શાવવા માટે હેતુ અથવા પુરસ્કાર તરીકે લેવામાં આવતો નથી, પરંતુ તે જાહેર સેવકને આવી મૂલ્યવાન વસ્તુ આપનાર વ્યક્તિની સત્તાવાર તરફેણ દર્શાવવા માટે પ્રભાવિત કરે તેવી શક્યતા છે. જ્યારે એવું નિરીક્ષણ કરવામાં આવે છે કે કલમ ૧૪૫ નો વ્યાપ આઈપીસી ની કલમો ૧૪૧, ૧૪૨ અને ૧૪૩ કરતાં વધુ વ્યાપક છે અને ભ્રષ્ટાચારના કેસોને આવરી લેવાનો છે જે પછીની જોગવાઈઓના વ્યાપમાં

આવતા નથી, તે ભારપૂર્વક જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું કે જો જાહેર સેવકોને હાજરી સ્વીકારવાની મંજૂરી આપવામાં આવે જ્યારે તેઓને કાયદામાં પ્રતિબંધિત હોય, તો તેઓ હાજરીના આકારમાં લાંચ સ્વીકારીને પ્રતિબંધને સરળતાથી ટાળી શકશે. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે આઈપીસી ની કલમો ૧૬૧ અને ૧૬૫ તેમજ ૧૯૪૭ ના અધિનિયમ ની કલમ ૫ હેઠળની જોગવાઈઓનો હેતુ જાહેર સેવકને ભ્રષ્ટાચારથી મુક્ત રાખવાનો હતો અને આમ આખરે જાહેર જીવનમાં શુદ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવાનો હતો.

૨૦૨. એ યાદ કરવું સાર્થક છે કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ ના આગમન સાથે, કલમ ૧૬૧ થી ૧૬૫એ કોડમાંથી બાદ કરવામાં આવી છે કારણ કે તે સદર કાનૂનમાં આવશ્યકપણે સમાવિષ્ટ કરવામાં આવી છે અને આ રીતે તેનો સાર અને ભાવના સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૩ ના ઘટકો પર અસર કરે છે. આ, અમારી સમજમાં, કાયદાના હેતુઓ અને કારણોના નિવેદન સાથે સુસંગત હશે, જે "જાહેર સેવક" અભિવ્યક્તિની વ્યાખ્યાના અવકાશને વિસ્તૃત કરવાની અને સદર અધિનિયમમાં કલમ ૧૬૧ થી ૧૬૫એ હેઠળના ગુનાઓનો સમાવેશ કરવાની કલ્પના કરે છે. પરિણામ સ્વરૂપે, આપેલ કેસની હકીકતોમાં તેની કલમ ૧૩ લાગુ કરતી વખતે, અગાઉના આઈપીસી ની કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ માં સમાવિષ્ટ ગુનાઓના લક્ષણોને સંપૂર્ણપણે અવગણી શકાય નહીં.

સાબિતીનો બોજો અને શંકાના લાભો

૨૦૩. ઉન્માદના બચાવ અને અન્ય કોઈપણ વૈધાનિક અપવાદને આધીન આરોપ સાબિત કરવાનો બોજો ફરિયાદપક્ષ પર છે તે વૂલમિંગ્ટન વિ. ધ ડિરેક્ટર ઓફ પબ્લિક પ્રોસિક્યુશન્સ, (૧૯૩૫) એ.સી. ૪૬૨ માં સત્તાવાર રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યું છે અને નીચેના અર્ક દ્વારા સાક્ષી આપવામાં આવી છે:

"ઇંગ્લીશ ક્રિમિનલ લો ના સમગ્ર જાળામાં હંમેશા એક સુવર્ણ દોરો જોવા મળે છે, કે ઉન્માદના બચાવ વિશે અને કોઈપણ વૈધાનિક અપવાદને આધીન મેં અગાઉ જે કહ્યું છે તેને આધીન કેદીના અપરાધને સાબિત કરવાની ફરજ

ફરિયાદપક્ષની છે. જો, કેસના અંતે અને સમગ્ર કેસમાં, ફરિયાદપક્ષ અથવા કેદી દ્વારા આપવામાં આવેલા પુરાવાઓ દ્વારા ઊભી થયેલી વાજબી શંકા હોય કે શું કેદીએ મૃતકની દૂષિત ઈરાદાથી હત્યા કરી છે, તો ફરિયાદપક્ષે કેસ બનાવ્યો નથી અને કેદી નિર્દોષ છૂટવા માટે હકદાર છે. આરોપ ગમે તે હોય અથવા ટ્રાયલ ક્યાં હોય, તે સિદ્ધાંત કે ફરિયાદપક્ષે કેદીનો અપરાધ સાબિત કરવો જ જોઈએ તે ઇંગ્લેન્ડના સામાન્ય કાયદાનો ભાગ છે અને તેને ઓછો કરવાનો કોઈ પણ પ્રયાસ ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે નહીં."

૨૦૪. શિવાજી સાહબરાવ બોબડે અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર, (૧૯૭૩) ૨ એસ.સી.સી. ૭૯૩ માં, માનનીય ન્યાયમૂર્તિ કૃષ્ણા અય્યર, તેમની અજોડ અભિવ્યક્તિની સુખદતામાં, શંકાના લાભના નિયમ પ્રત્યે અતિશયોક્તિપૂર્ણ આત્મીયતાના જોખમો સામે નીચે મુજબ ચેતવણી આપી છે:

સામાજિક સુરક્ષાના ભોગે શંકાના લાભના નિયમ પ્રત્યેના અતિશયોક્તિપૂર્ણ સમર્પણના જોખમો અને પીડિત અને સમુદાય માટેના ન્યાયની પરવા કર્યા વિના તમામ નિર્દોષ છૂટકારો હંમેશા સારા છે તેવી હળવી લાગણી, વધતા ગુનાઓ અને છટકી જવાના સમકાલીન સંદર્ભમાં વિશેષ ભારની માંગ કરે છે. ન્યાયિક સાધનની જાહેર જવાબદારી છે. વાજબી શંકાની બહાર સાબિતીના પ્રિય સિદ્ધાંતો અથવા સુવર્ણ દોરો જે આપણા કાયદાના તાણાવાણામાં ચાલે છે, તેને દરેક શંકા, ખચકાટ અને શંકાની ડિગ્રીને અપનાવવા માટે રોગિષ્ઠ રીતે ખેંચવા જોઈએ નહીં. એક હજાર દોષિત માણસો ભલે છૂટી જાય પણ એક નિર્દોષ શહીદને સહન ન કરવું જોઈએ તેવા વલણમાં પ્રતિબિંબિત અતિશય કાળજી એ ખોટી દ્વિધા છે. માત્ર વાજબી શંકાઓ જ આરોપીની હોય છે. નહિંતર ન્યાયની કોઈપણ વ્યવહારુ વ્યવસ્થા તૂટી પડશે અને સમુદાય સાથે વિશ્વસનીયતા ગુમાવશે. એક વિદ્વાન લેખક (ગ્લેનવિલે વિલિયમ્સ 'પ્રૂફ ઓફ ગિલ્ટ'માં) સાવધાનીપૂર્વક અવલોકન કર્યું છે તેમ, દોષિત વ્યક્તિને હળવાશથી નિર્દોષ છોડી દેવાની અનિષ્ટ, માત્ર એક દોષિત વ્યક્તિ સજા વિના જતો રહ્યો છે તે સરળ હકીકતથી ઘણી આગળ છે. જો અયોગ્ય

નિર્દોષ છૂટકારો સામાન્ય બની જાય છે, તો તે કાયદાની નિંદાત્મક અવગણના તરફ દોરી જાય છે, અને આ બદલામાં દર્શાવેલ 'વ્યક્તિઓ' સામે કઠોર કાનૂની ધારણાઓ અને દોષિત જોવા મળતા લોકો માટે વધુ કડક સજાની જાહેર માંગ તરફ દોરી જાય છે.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૦૫. કલેક્ટર ઓફ કસ્ટમ્સ, મદ્રાસ અને અન્ય વિ. ડી. ભૂરમલ, (૧૯૭૪) ૨ એસ.સી.સી. ૫૪૪ માં, આ કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે માનવીય તમામ બાબતોમાં, સંપૂર્ણ નિશ્ચિતતા એ એક માન્યતા છે અને કાયદો ફરિયાદપક્ષને અશક્યને સાબિત કરવા માટે કહેતો નથી. એ વાત પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો કે ફક્ત એટલી જ સંભાવનાની ડિગ્રી સ્થાપિત કરવાની જરૂર છે કે જેના આધારે એક સમજદાર માણસ વિવાદિત હકીકતના અસ્તિત્વમાં માની શકે. એવું સમજાવવામાં આવ્યું હતું કે કાનૂની સાબિતી એ આ રીતે આવશ્યકપણે સંપૂર્ણ સાબિતી નથી અને તે કેસની સંભાવના અંગે સમજદાર માણસના અંદાજ સિવાય બીજું કંઈ નથી.

૨૦૬. વાજબી શંકાથી પર સાબિતી એ માત્ર એક માર્ગદર્શિકા છે અને કોઈ અંધશ્રદ્ધા નથી અને એક દોષિત માણસ તેનાથી બચી શકતો નથી કારણ કે જ્યારે માનવ પ્રક્રિયાઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે ત્યારે સત્ય નબળાઈથી પીડાય છે, આ બાબત પર ઈન્દર સિંગ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ (દિલ્હી એડમિનિસ્ટ્રેશન), (૧૯૭૮) ૪ એસ.સી.સી. ૧૬૧ માં આ કોર્ટ દ્વારા ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો. એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે જો કોઈ કેસ ખૂબ જ સંપૂર્ણ રીતે સાબિત થાય છે, તો એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે તે કૃત્રિમ છે; જો કોઈ કેસમાં કેટલીક ખામીઓ હોય, જે અનિવાર્ય છે કારણ કે મનુષ્ય ભૂલ કરવા માટે સંવેદનશીલ છે, તો એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે તે, ખૂબ અપૂર્ણ છે અને આ રીતે એક ભાગ્યે જ નિર્દોષને સજા થવાથી બચાવવા માટેની ઝીણવટભરી અતિસંવેદનશીલતામાં, ઘણા, દોષિત પુરુષોને કઠોરતાથી છટકી જવા દેવા જોઈએ.

૨૦૭. એ જ રીતે, આ કોર્ટે અશોક દેબબર્મા ઉર્ફે અચક દેબબર્મા વિ. સ્ટેટ ઓફ ત્રિપુરા, (૨૦૧૪) ૪ એસ.સી.સી. ૭૪૭ માં, સમજાવ્યું કે આપણી ફોજદારી ન્યાય પ્રણાલીમાં, આરોપીના દોષની નોંધ કરવા માટે, તે જરૂરી નથી કે ફરિયાદપક્ષે કેસને સંપૂર્ણ અથવા ગાણિતિક નિશ્ચિતતા સાથે સાબિત કરવો જોઈએ પરંતુ માત્ર વાજબી શંકાની બહાર અને ફોજદારી અદાલતો, જ્યારે તપાસ કરતી હોય કે કોઈ શંકા વાજબી શંકાની બહાર છે કે કેમ, તેમના મનમાં કેટલીક "શેષ શંકા" રાખી શકે છે ભલે અદાલતો વાજબી શંકાની બહાર આરોપી વ્યક્તિઓના દોષની ખાતરી ધરાવતી હોય.

મુદ્દો – એસ્ટોપલ

૨૦૮. આ કોર્ટે રવિન્દર સિંગ વિ. સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા, (૧૯૭૫) ૩ એસ.સી.સી. ૭૪૨ માં, ઇશ્યૂ/એસ્ટોપલના નિયમ પર વિચાર કરતી વખતે જણાવ્યું હતું કે ઇશ્યૂ–એસ્ટોપલના નિયમનો આહ્વાન કરવા માટે માત્ર બે કાર્યવાહીઓમાં પક્ષકારો સમાન હોવા જોઈએ એટલું જ નહીં પરંતુ અગાઉની કાર્યવાહીમાં સાબિત થયેલ કે ન થયેલ હકીકત–મુદ્દો પણ પછીની કાર્યવાહીમાં જેને ફરીથી ઉઠાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે તેની સાથે સમાન હોવો જોઈએ.

૨૦૯. આ ચુકાદો એ અરજ ના સંદર્ભમાં હતો કે અલગ ટ્રાયલમાં સહ–આરોપી (તેમાંના અપીલકર્તા) ના નિર્દોષ છૂટકારાની સામે, તેની (અપીલકર્તા) સામેની સજા ટકી શકે તેમ નથી. આ દરખાસ્ત પર ફરિયાદપક્ષ દ્વારા તેની અરજ ને મજબૂત કરવા માટે આધાર રાખવામાં આવ્યો છે કે બાબતના કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી, તે કર આકારણી કાર્યવાહીમાં, કોઈપણ સ્તરે પક્ષકાર ન હોવાથી, તેમાં પસાર કરવામાં આવેલ નિર્ણય ઇશ્યૂ એસ્ટોપલના નિયમને આહ્વાન કરીને ટ્રાયલ પર બંધનકર્તા રહેશે નહીં.

૨૧૦. આ કોર્ટની બંધારણીય બેંચે ઇકબાલ સિંગ મારવાહ અને અન્ય વિ. મીનાક્ષી મારવાહ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) માં, આ સંદર્ભમાં એવો ચુકાદો

આપ્યો હતો કે એવી કોઈ કાનૂની જોગવાઈ નથી કે કોઈ કાનૂની સિદ્ધાંત નથી કે એક કાર્યવાહીમાં નોંધાયેલા તારણોને બીજીમાં અંતિમ અથવા બંધનકર્તા તરીકે ગણવામાં આવે કારણ કે બંને કેસોનો નિર્ણય તેમાં રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓના આધારે લેવાનો હોય છે.

૧૯૭૭ ના અધિનિયમ ની કલમ ૫(૧)(ઇ) અને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળ ગેરવર્તણૂકના ગુનાના સંદર્ભમાં "સંતોષકારક હિસાબ" અભિવ્યક્તિનું અર્થઘટન

૨૧૧. આ કોર્ટ સી.એસ.ડી. સ્વામી વિ. ધ સ્ટેટ, (ઉપર મુજબ) માં, ૧૯૭૭ ના અધિનિયમ ની કલમો ૫(૧)(એ) અને ૫(૧)(ડી) હેઠળની સજામાંથી અપીલ સાથે કામ કરી રહી હતી. પાઠ્ય હકીકતોમાં આ કોર્ટે ૧૯૭૭ ના અધિનિયમ ની કલમ ૫(૩) ના તાત્પર્યની તપાસ કરતી વખતે અવલોકન કર્યું કે સદર જોગવાઈએ નવો ગુનો ઉભો કર્યો નથી પરંતુ માત્ર પુરાવાનો નિયમ ઘડ્યો છે, જે કોર્ટને અમુક સંજોગોમાં દોષની ધારણા ઉભી કરવામાં સક્ષમ બનાવે છે – એક એવો નિયમ કે જે ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના સ્થાપિત સિદ્ધાંતોથી સંપૂર્ણપણે અલગ હતો કે ચાર્જ કરાયેલા ગુનાના તમામ ઘટકોને સાબિત કરવાની જવાબદારી હંમેશા ફરિયાદપક્ષ પર રહે છે અને તેની સામે ઘડવામાં આવેલ ચાર્જને રદિયો આપવાનો બોજો ક્યારેય આરોપી પર આવતો નથી. આ આધારમાં, તેવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે બુદ્ધિગમ્ય સ્પષ્ટતાની કસોટી લાગુ પડતી ન હતી, કારણ કે આ કાયદા હેઠળ, આરોપી વ્યક્તિએ આવકના તેના પોતાના સ્ત્રોતોના અપ્રમાણસર નાણાકીય સંસાધનો અથવા મિલકતના કબજા માટે સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવો જરૂરી હતો અને ધારાસભા દ્વારા ઈરાદાપૂર્વક ઉપયોગમાં લેવાયેલ "સંતોષકારક રીતે" શબ્દ આરોપી પર માત્ર કેવી રીતે તેણે તેની મોટી સંપત્તિ પ્રાપ્ત કરી તે અંગે બુદ્ધિગમ્ય ખુલાસો આપવાનો બોજો નથી નાખતો પરંતુ તેની સમજૂતી સ્વીકૃતિને લાયક હતી તેવું કોર્ટને સંતોષવા માટે પણ બોજો નાખે છે. આ કોર્ટે જણાવ્યું હતું કે "આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો" માં કેસની સંપૂર્ણ તપાસ પર ફરિયાદપક્ષને જાણીતા સ્ત્રોતોનો સંદર્ભ

હોવો આવશ્યક છે અને તે આરોપીને જાણીતા સંસાધનો હોઈ શકે નહીં. વધુ વિસ્તરણમાં, એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે એવિડન્સ એક્ટ ની કલમ ૧૦૬ ના સંદર્ભમાં આરોપી વ્યક્તિની બાબતો તેના વિશેષ જ્ઞાનની બાબત હશે અને કોઈ ચોક્કસ વ્યક્તિની આવકનો સ્ત્રોત જીવનમાં તેના સ્થાન પર આધારિત હશે, જીવનમાં તેના વ્યવસાય અથવા શોખના વિશેષ સંદર્ભમાં અને સરકારી કર્મચારીના કિસ્સામાં, ફરિયાદપક્ષ સ્વાભાવિક રીતે અનુમાન લગાવશે કે તેની આવકનો જાણીતો સ્ત્રોત તેની સક્રિય સેવા દરમિયાન તેના દ્વારા મેળવેલ પગાર હશે. જોકે, તે રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું હતું કે આરોપી માટે આવકના અન્ય સ્ત્રોતો સાબિત કરવા માટે તે ખુલ્લું રહેશે જે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા ન હતા અથવા ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પુરાવામાં લાવવામાં આવ્યા ન હતા.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૧૨. એમ. નારાયણન નામ્બિયાર વિ. સ્ટેટ ઓફ કેરળ, (૧૯૬૩) સપ્લિ. ૨ એસ.સી.આર. ૭૨૪ માં, જેમાં ૧૯૪૭ ના અધિનિયમ ની કલમ ૫(૧)(ડી) હેઠળના ગુનાનો પણ સમાવેશ થાય છે, તેમાં આ કોર્ટે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે લાંચ અને ભ્રષ્ટાચારને અટકાવવા માટે વધુ અસરકારક જોગવાઈઓ કરવા માટે આ કાયદો પસાર કરવામાં આવ્યો હતો કારણ કે આઈપીસી ની કલમો ૧૬૧ અને ૧૬૫ માં સમાવિષ્ટ સામાન્ય કાયદો જાહેર સેવાને ખરાબ કરતા આ ગુનાઓની વધતી જતી અનિષ્ટને નાબૂદ કરવા અથવા નિયંત્રિત કરવા માટે પણ અપૂરતો સાબિત થયો હતો. આ કોર્ટે એવો મત ધરાવ્યો હતો કે કાયદા દ્વારા વિચારવામાં આવેલી રદ કરી શકાય તેવી ધારણા જોકે ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના જાણીતા સિદ્ધાંતોની વિરુદ્ધ હતી, તેને જાહેર હિતમાં કલ્પના કરાયેલ સામાજિક રીતે ઉપયોગી માપદંડ તરીકે સમજવામાં આવી હતી અને આમ ઈચ્છિત ઉદ્દેશ્ય લાવવા માટે તેને ઉદારતાથી અર્થઘટન કરવા માટે લાયક છે. આ કોર્ટે ઉમેર્યું હતું કે જ્યારે વિધાનસભાએ, કાયદાના ઉદ્દેશ્યનો સંદર્ભ આપ્યા પછી હેતુ સિદ્ધ કરવા માટે કલમ ૫(૧)(ડી) માં વ્યાપક પરિભાષાનો ઉપયોગ કર્યો હતો, ત્યારે બાંધકામ દ્વારા સામગ્રીને મર્યાદિત ન

કરવી તે યોગ્ય રહેશે જ્યારે ખાસ કરીને કાયદાની ભાવના તેમાં વપરાયેલા શબ્દો સાથે સુસંગત હોય.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૧૩. ૧૯૪૭ ના અધિનિયમ ની કલમ ૫(૧)(ઇ) સાથે ચોક્કસ શરતોમાં કામ કરતા, સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિ. વાસુદેવ રામચંદ્ર કૈદલવાર, (ઉપર મુજબ) માં અન્ય લોકો વચ્ચે તે જ મતનું પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું.

આ ઉચ્ચારણની સ્પષ્ટ વ્યવસ્થા એ છે કે તેની હેઠળ આચરવામાં આવ્યો હોવાનો આરોપ મૂકવામાં આવેલ ગુનાને સમજવા માટે કાયદાની ભાવનાને સંબંધિત પરિબળ તરીકે સ્વીકારવી પડશે. "જાહેર સેવક સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપી શકતો નથી" અને "આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો" કે જેનો અર્થ "ફરિયાદપક્ષ માટે જાણીતા સ્ત્રોતો" હોવાનું માનવામાં આવે છે તેની અભિવ્યક્તિઓ પર વિસ્તૃત કરતી વખતે, આ કોર્ટે એવો મત રાખ્યો હતો કે જ્યાં સુધી ફરિયાદપક્ષ આવકના તમામ સંભવિત સ્ત્રોતોને ખોટા સાબિત ન કરે ત્યાં સુધી, જાહેર સેવક જેના પર અપ્રમાણસર સંપત્તિ હોવાનો આરોપ છે, જેનો તે સંતોષકારક હિસાબ આપી શકતો નથી, તેને સદર અધિનિયમ ની કલમ ૫(૧)(ઇ) હેઠળ દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં તેવી અરજ ભૂલભરેલી હતી. એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ફરિયાદપક્ષને જાણ હોય તે સિવાયના આવકના સંભવિત સ્ત્રોતો એવિડન્સ એક્ટ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૧૦૬ ના અર્થમાં જાહેર સેવકના વિશેષ જ્ઞાનની બાબતો છે. જોકે, તે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે આરોપીનો બોજો ફરિયાદપક્ષ જેટલો કઠોર ન હતો અને સંભાવનાઓના સંતુલનના પુરાવા દ્વારા મુક્ત થઈ શકે છે.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૧૪. કે. પોન્નુસ્વામી વિ. સ્ટેટ ઓફ ટી.એન., (૨૦૦૧) ૬ એસ.સી.સી. ૬૭૪ માં, આ કોર્ટે ઇન્ડિયન એવિડન્સ એક્ટ ૧૮૭૨ ની કલમ ૩ માં "સાબિત" શબ્દની વ્યાખ્યા અને તેની કલમ ૧૧૪ નો પણ સંદર્ભ આપ્યો.

તેની શરતોમાં એ નોંધતી વખતે, કોઈ હકીકત ત્યારે સાબિત થઈ હોવાનું કહેવાય છે જ્યારે તેની સમક્ષની બાબતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, કોર્ટ કાં તો તે અસ્તિત્વમાં હોવાનું માને છે અથવા તેના અસ્તિત્વને એટલું સંભવ માને છે કે એક સમજદાર માણસે, ચોક્કસ કેસના સંજોગો હેઠળ, આ ધારણા પર કાર્ય કરવું જોઈએ કે તે અસ્તિત્વમાં છે. તેણે કાયદા હેઠળ કલ્પવામાં આવેલી અનુમતિપાત્ર ધારણાને પણ પ્રતિબિંબિત કરી છે, કોઈપણ હકીકતના અસ્તિત્વના સંદર્ભમાં જે કોર્ટને લાગે છે કે તે બની હોવાની શક્યતા છે, કુદરતી ઘટનાઓના સામાન્ય અભ્યાસક્રમ, માનવ આચરણ અને ચોક્કસ કેસની હકીકતોના સંબંધમાં જાહેર અને ખાનગી વ્યવસાયને ધ્યાનમાં રાખીને.

૨૧૫. આ નિર્ણયનું મહત્વ એ છે કે રેકોર્ડ પરના પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે, સાથેની હકીકતો અને સંજોગોની પણ નોંધ લેવાની જરૂર છે, તે નક્કી કરવા માટે કે શું ઉપલબ્ધ સામગ્રી, કુદરતી ઘટનાઓના સામાન્ય અભ્યાસક્રમ અને માનવ આચરણને ધ્યાનમાં રાખીને તાર્કિક રીતે મુદ્દાને સાબિત કરે છે.

૨૧૬. સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) માં દર્શાવેલ ફોજદારી ગેરવર્તણૂકના ગુનાના મુખ્ય ભાગ એવા જાહેર સેવકની આવકના સ્ત્રોતોના સંદર્ભમાં, આ કોર્ટે સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિ. અવધ કિશોર ગુપ્તા અને અન્ય, (૨૦૦૪) ૧ એસ.સી.સી. ૬૯૧ માં, પેરા ૬ માં નીચે મુજબ આવકના લક્ષણો પર વિસ્તૃત વર્ણન કર્યું છે:

કલમ ૧૩(૧)(ઇ) [જૂની કલમ ૫(૧)(ઇ)] માં "જાણીતા આવકના સ્ત્રોતો" શબ્દપ્રયોગમાં સ્પષ્ટપણે "આવક" શબ્દ પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. એ અવલોકન કરવું પ્રાથમિક રહેશે કે જાહેર સેવક માટે, આવક તે હશે જે તેની ઓફિસ અથવા હોદ્દા સાથે જોડાયેલી હોય, જેને સામાન્ય રીતે મહેનતાણું અથવા પગાર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. "આવક" શબ્દ પોતે, લવચીક છે અને તેના વ્યાપક અર્થ છે. જે કંઈ પણ આવે છે અથવા પ્રાપ્ત થાય છે, તે આવક છે. પરંતુ, "આવક" શબ્દનો અર્થ અને વ્યાપ ગમે તેટલો વિશાળ હોય, તેને એવી આવક

તરીકે સમજી શકાતો નથી કે જેનો વ્યક્તિની મહેનત, અથવા કુશળતા, અથવા મિલકત, અથવા રોકાણ સાથે કોઈ સંબંધ ન હોય અને જેનો એવો સ્ત્રોત હોય કે જેમાંથી નિયમિત આવક મળે અથવા ન પણ મળે. "આવક" શબ્દને સમજવા માટે આ આવશ્યક લક્ષણો અત્યંત મહત્વપૂર્ણ છે. તેથી, એમ કહી શકાય કે, જોકે "આવક" એ તે મેળવનારના હાથમાં પ્રાપ્તિ છે, દરેક પ્રાપ્તિ આવકનું સ્વરૂપ લેતી નથી. જાહેર સેવક માટે, તેને તેની નોકરીમાંથી જે પણ વળતર મળે છે, તે તેની આવકનો પ્રાથમિક હિસ્સો હશે. અન્ય આવકો, જે જાહેર સેવક માટે કલ્પી શકાય તેવી આવક છે, તે નિયમિત રૂપે (એ) તેની મિલકતમાંથી અથવા (બી) તેના રોકાણમાંથી પ્રાપ્ત થશે. અણધારી કમાણી, અથવા લાંચના લાભો, ગુના અથવા અનૈતિક સ્ત્રાવોમાંથી વ્યક્તિઓને મળતી આવક પ્રથમદર્શનીય રીતે જાહેર સેવકના "જાણીતા આવકના સ્ત્રોતો" માંથી મળતી આવક ગણાશે નહીં.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૧૭. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે "સંતોષકારક રીતે" શબ્દ આરોપી પર માત્ર એ વિશ્વાસપાત્ર ખુલાસો આપવાનો બોજ લાદતો નથી કે તેણે આટલી મોટી સંપત્તિ કેવી રીતે મેળવી, પરંતુ કોર્ટને એવો સંતોષ આપવાનો પણ બોજ લાદે છે કે આ ખુલાસો સ્વીકારવા યોગ્ય હતો. આ ઉચ્ચારણનું નોંધપાત્ર લક્ષણ એ છે કે આરોપી દ્વારા આપવામાં આવેલ ખુલાસો સ્વીકાર્ય બનવા માટે માત્ર સ્વભાવ અને વિષયવસ્તુમાં વિશ્વાસપાત્ર જ ન હોવો જોઈએ પરંતુ તે સ્વીકારવા યોગ્ય પણ હોવો જોઈએ.

૨૧૮. પી. નલ્લમ્મલ અને અન્ય વિરુદ્ધ સ્ટેટ, (ઉપર મુજબ) માં, આ કોર્ટે એ સ્પષ્ટ કરતી વખતે કે ૧૯૮૮ નો અધિનિયમ કલમ ૧૩ હેઠળના ગુનાના દુષ્પ્રેરણની કલ્પના કરે છે, એ જાહેર કર્યું કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) ના ખુલાસા મુજબ, કોર્ટને સંતોષવા માટે જાહેર સેવકની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતો "કાયદેસર સ્ત્રોત" હોવા જોઈએ અને વધુમાં તેની પ્રાપ્તિ વિશે તેના અથવા તેણી દ્વારા સંબંધિત સમયે આવા જાહેર સેવકને લાગુ પડતા

કોઈપણ કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર જાણ કરવામાં આવી હોવી જોઈએ. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે જાહેર સેવક અન્ય કાયદેસર રીતે પ્રતિબંધિત સ્ત્રોતો દર્શાવીને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) ની ચુંગાલમાંથી બચી શકે નહીં.

૨૧૯. કે. વીરાસ્વામી વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય, (૧૯૯૧) ૩ એસ.સી.સી. ૬૫૫ માં આ કોર્ટની બંધારણીય બેન્ચે, ૧૯૪૭ ના અધિનિયમની કલમ ૫(૨) સાથે વંચાણે લેતાં કલમ ૫(૧)(ઇ) હેઠળના ગુના અંગે ફરીથી વિસ્તૃત વર્ણન કરતા એ મતને સમર્થન આપ્યું કે કલમ ૫(૧) નો ખંડ (ઇ) એક વૈધાનિક ગુનો ઉભો કરે છે જે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સાબિત થવો જોઈએ અને જ્યારે તેના દ્વારા બોજો ઉતારવામાં આવે છે, ત્યારે આરોપીએ તેની પાસે રહેલી મિલકતોની અપ્રમાણસરતા માટે સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવાનો રહે છે. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે સદર કલમ આરોપીને બચાવ માટે વૈધાનિક બચાવ ઉપલબ્ધ કરાવે છે જે તેણે/તેણીએ સાબિત કરવાનો હતો અને જાહેર સેવકે આવકની સરખામણીમાં મિલકતોની અસમાનતાનો હિસાબ આપવાનો રહેતો હતો. જોકે એ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે આરોપી પર મૂકવામાં આવેલ સાબિતીનો કાનૂની બોજો ફરિયાદપક્ષ જેટલો કષ્ટદાયક નથી, એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું હતું કે માત્ર ફરિયાદપક્ષની રજૂઆત પર કોઈ શંકા ઊભી કરવી પૂરતું રહેશે નહીં. "સંતોષકારક હિસાબ" વાક્યપ્રયોગનો સંદર્ભ આપતા, એવો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો કે "સંતોષકારક રીતે" શબ્દ પર યોગ્ય ભાર મૂકવો જોઈએ જે દર્શાવે છે કે આરોપીએ કોર્ટને સંતોષ આપવાનો રહે છે કે તેનો ખુલાસો સ્વીકારવા યોગ્ય હતો. જોકે એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે આ પ્રક્રિયા ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના જાણીતા સિદ્ધાંતથી વિપરીત હતી કે સાબિતીનો બોજો હંમેશા ફરિયાદપક્ષ પર રહે છે અને ક્યારેય આરોપી પર જતો નથી, અમુક પાસાઓ અને ખાસ કરીને આરોપીની જાણમાં રહેલી બાબતો અંગે આવા બોજાને ખસેડવાની સંસદની ક્ષમતાનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેમાં અપીલકર્તાની એ દલીલ સ્વીકારવામાં આવી ન હતી કે વ્યક્તિના આવકના

સ્ત્રોતની સરખામણીમાં અપ્રમાણસર મિલકતો હોવી એ કોઈ ગુનો નથી, જ્યાં સુધી જાહેર સેવક તેના વધારાનો હિસાબ આપવા સક્ષમ ન હોય. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે જો કોઈ વ્યક્તિ તેના કાયદેસરના માધ્યમોની બહાર મિલકતો ધરાવે છે, તો એ કહેવાની જરૂર નથી કે આ વધારો ગેરકાયદેસર કમાણીમાંથી છે એવું અવલોકન કરતા કે મિલકતો હવામાંથી નાઇટ્રોજનની જેમ ખેંચવામાં આવતી નથી અને તેને આવશ્યકપણે પ્રાપ્ત કરવી પડે છે, જેના માટે સાધનો જરૂરી છે. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે સંબંધિત જાહેર સેવકે આવકના સ્ત્રોત અથવા તેણે મિલકતો મેળવી હોય તે માધ્યમો સાબિત કરવાના રહે છે. એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું હતું કે એકવાર ફરિયાદપક્ષ સાબિત કરે છે કે જાહેર સેવક પાસે તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોની સરખામણીમાં અપ્રમાણસર મિલકતો છે, ત્યારે તેને ગુનાહિત વર્તનનો ગુનો લાગુ પડે છે પરંતુ તેના માટે આવી અપ્રમાણસરતા અંગે સંતોષકારક રીતે હિસાબ આપવાનો વિકલ્પ ખુલ્લો રહેશે.

૨૨૦. વી. ડી. જીંગન વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ (ઉપર મુજબ) માં, એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે કોઈ કાયદો આરોપી વ્યક્તિ પર સાબિતીનો બોજો મૂકે છે, ત્યારે એવું નથી કે તેને પોતાની દલીલ સ્થાપિત કરવાની જરૂર નથી, પરંતુ આરોપી પાસેથી અપેક્ષિત સાબિતીની માત્રા અને સ્વરૂપને ફરિયાદપક્ષ પાસેથી અપેક્ષિત સાબિતી સાથે સરખાવી શકાય નહીં.

૨૨૧. એન. રામકૃષ્ણૈયા (મૃત) દ્વારા કાનૂની વારસદારો વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ આંધ્રપ્રદેશ, (૨૦૦૮) ૧૭ એસ.સી.સી. ૮૩ માં, તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોની સરખામણીમાં અપ્રમાણસર મિલકતો મેળવવાના આરોપસર અરજદાર (મૃત્યુ પામેલ) સામે ૧૯૪૭ ના અધિનિયમની કલમ ૫(૧)(ઇ) અને ૫(૨) હેઠળ ચાર્જશીટ રજૂ કરવામાં આવી હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો હતો. હાઇકોર્ટ સમક્ષની અપીલમાં, વિવાદ માત્ર મિલકતો (જંગમ મિલકતો) ની આઇટમ ૨૬ અને ખેતીની આવક પૂરતો મર્યાદિત હતો. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે અગાઉની મિલકતોનો વધારે પડતો અંદાજ

કાઢવામાં આવ્યો હતો અને તેને ઘટાડવાપાત્ર છે અને ખેતીની આવકનો ઓછો અંદાજ કાઢવામાં આવ્યો હતો અને તેને વધારવાપાત્ર છે. હાઇકોર્ટે આ દલીલ નકારી કાઢી. આ કોર્ટે નોંધ્યું કે જ્યાં અન્ય બાબતોની સાથે ખેતીની આવકના સમર્થનમાં ફરિયાદપક્ષે મંડલ રેવેન્યુ ઓફિસરના પુરાવાઓ અને તેના દ્વારા સાબિત કરવામાં આવેલા દસ્તાવેજોમાં સાક્ષી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી વિગતો પર આધાર રાખ્યો હતો, ત્યાં આરોપીએ એક દસ્તાવેજ પર આધાર રાખ્યો હતો કે જેનો લેખક કોણ છે અને તેમાં ઉલ્લેખિત એન્ટ્રીઓ કયા આધારે કરવામાં આવી હતી તે જાહેર કર્યા વિના રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિરુદ્ધ અવધ કિશોર ગુપ્તા અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણય પર આધાર રાખીને, જાહેર સેવકની "આવક", "જાણીતા સ્ત્રોતો" અને "સંતોષકારક રીતે હિસાબ" સાથે કામ કરતા, આ કોર્ટે દોષસિદ્ધિને સમર્થન આપ્યું. તેણે પુનરોચ્ચાર કર્યો કે "સંતોષકારક રીતે" શબ્દનો ઉપયોગ કરીને, ધારાસભાએ ઇરાદાપૂર્વક આરોપી પર માત્ર એ વિશ્વાસપાત્ર ખુલાસો આપવાનો બોજ લાદ્યો નથી કે તેણે આટલી મોટી સંપત્તિ કેવી રીતે મેળવી, પરંતુ કોર્ટને એવો સંતોષ આપવાનો પણ બોજ લાદ્યો છે કે તેનો ખુલાસો સ્વીકારવા યોગ્ય હતો.

ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૩૯ હેઠળ નિર્દોષ છુટકારા/દોષસિદ્ધિના હુકમમાં દખલગીરીનો વ્યાપ

૨૨૨. સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ વિરુદ્ધ ચેત રામ અને અન્ય, (૧૯૮૯) ૨ એસ.સી.સી. ૪૨૫ માં આ કોર્ટે, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ દોષસિદ્ધિના ચુકાદાને ઉલટાવીને હાઇકોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલના વ્યાપ પર વિચાર કરતી વખતે એવું પ્રતિપાદિત કર્યું કે નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદાને રદ કરતી વખતે (અનુચ્છેદ ૧૩૯ હેઠળ) સત્તાનો ઉપયોગ કાળજીપૂર્વક અને સંયમથી થવો જોઈએ, તેમ છતાં જ્યારે ન્યાયના હેતુઓ તે માટે જરૂરી હોય ત્યારે કોર્ટ તેની ફરજમાં નિષ્ફળ જશે. પાઠ્યગત હકીકતોમાં, આ કોર્ટે નોંધ્યું કે હાઇકોર્ટના તારણો તેના માટે પુરાવામાં કોઈ આધાર વિના અટકળોના આધારે કાઢવામાં આવ્યા હતા. એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે

ફરિયાદપક્ષના પુરાવા નિર્વિવાદ પ્રકૃતિના હતા અને તેમાંથી એક બીજા કરતા વધુ વિશ્વાસપાત્ર હોય તેવા બે મંતવ્યો લેવા માટે કોઈ અવકાશ પૂરો પાડતા ન હતા. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે દલીલના એક અમૂર્ત પ્રસ્તાવ તરીકે, જોકે એવું કહી શકાય કે દરેક કેસ બે મંતવ્યો લેવાની સંભાવના પૂરી પાડે છે, એ સમજવું જરૂરી છે કે વૈકલ્પિક મંતવ્યમાં થોડી વિશ્વાસપાત્રતા હોવી જોઈએ અને તેના વિના, સદર મંતવ્યને કાયદામાં એક વિશ્વાસપાત્ર વિકલ્પ તરીકે સમર્થન આપી શકાય નહીં. આ સંદર્ભમાં, તેણે અરુણાચલમ વિરુદ્ધ પી.એસ.આર. સદાનંદમ અને અન્ય, (૧૯૭૯) ૨ એસ.સી.સી. ૨૯૭ માં એ ઉચ્ચારણને યાદ કર્યું, કે નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલ સાથે કામ કરતી વખતે, કોર્ટ એ ધ્યાનમાં રાખશે કે નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા દ્વારા આરોપીની તરફેણમાં નિર્દોષતાની ધારણાને બળ મળે છે. તેણે, જોકે, એ ચેતવણી પણ નોંધી કે આવી સ્થિતિમાં પણ, જ્યાં દખલગીરી અનિવાર્ય હોય ત્યાં દખલ કરવામાં સંકોચ અનુભવીને કોર્ટ ન્યાયની ગેરવહીવટ અટકાવવાની તેની ફરજમાંથી પીછેહઠ કરશે નહીં. એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે જ્યાં નિર્દોષ છુટકારો અસંબંધિત કારણ પર આધારિત હોય, અથવા જ્યાં હાઇકોર્ટ પોતાને ટ્રેક પર દોરવામાં આવેલા રેડ હેરિંગ્સ દ્વારા વિચલિત થવા દે છે, અથવા ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલા પરંતુ ઉપરછલ્લી વિચારણા બાદ હાઇકોર્ટ દ્વારા નકારવામાં આવેલા પુરાવા દ્વારા અથવા જ્યાં હાઇકોર્ટના હાનિકારક અભિગમને પરિણામે મહત્વપૂર્ણ અને નિર્ણાયક પુરાવાઓની અવગણના કરવામાં આવી હોય અથવા આવા કોઈપણ પર્યાપ્ત કારણોસર, કોર્ટ ન્યાયિક અંતરાત્માને શાંત કરવા માટે ન્યાયના હિતને સુરક્ષિત કરવા માટે પગલું ભરવા બંધાયેલી લાગશે.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૨૩. આ કોર્ટે ભાગ્યે જ દખલગીરી કરવી જોઈએ અને માત્ર જ્યાં કાયદાની ગંભીર ભૂલ અથવા ન્યાયની ગંભીર ગેરવહીવટ હોય અથવા જેની સામે અપીલ કરવામાં આવી હોય તે હાઇકોર્ટનો ચુકાદો કાયદાની ગંભીર અને નોંધપાત્ર ભૂલ અને કાનૂની નબળાઈઓથી ભરેલો હોય ત્યાં જ દખલ કરવી જોઈએ એ

બાબતને સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિરુદ્ધ નરસિંહરાવ ગંગારામ પિમ્પલ, (૧૯૮૪) ૧ એસ.સી.સી. ૪૪૬ માં પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી. તેમાં સંકળાયેલા હકીકતના દૃશ્યમાં, આ કોર્ટનો મત હતો કે નિર્દોષ છુટકારાના હુકમમાં દખલગીરીથી દૂર રહેવું એ ફરજમાં નિષ્ફળતા સમાન ગણાશે.

૨૨૪. સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિરુદ્ધ કરનૈલ સિંહ, (૨૦૦૩) ૧૧ એસ.સી.સી. ૨૭૧ માં, જ્યાં એ વાતને રેખાંકિત કરવા ઉપરાંત કે જે પુરાવા પર નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ આધારિત છે તેની સમીક્ષા કરવા પર એપેલેટ કોર્ટ પર કોઈ પ્રતિબંધ નથી, ત્યાં એ પણ વિસ્તૃત કરવામાં આવ્યું હતું કે જો પુરાવાના સમાન સેટ પર બે મંતવ્યો શક્ય હોય, તો નિર્દોષ છુટકારામાં દખલગીરી વાજબી ગણાશે જ્યારે આમ કરવા માટે ખાતરીપૂર્વકના અને સબળ કારણો હોય. એવું પણ કહેવામાં આવ્યું હતું કે જો વાદગ્રસ્ત નિર્દોષ છુટકારાનો ચુકાદો ગેરવાજબી હોય, તો તે પણ તેને ઉલટાવી દેવા માટેનું એક ખાતરીપૂર્વકનું કારણ બનશે.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૨૫. મૃત્યુંજય બિસ્વાસ વિરુદ્ધ પ્રણબ ઉર્ફે કુટી બિસ્વાસ અને અન્ય, (૨૦૧૩) ૧૨ એસ.સી.સી. ૭૯૬ માં એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું હતું કે નાની વિસંગતતાઓ પર અયોગ્ય ભાર ન મૂકવો જોઈએ અને પુરાવાને વિશ્વાસપાત્રતાના દૃષ્ટિકોણથી ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ. તે કોર્ટના મનમાં વિશ્વાસ પ્રેરે છે કે કેમ તે એની કસોટી છે. જો પુરાવા અવિશ્વસનીય હોય અને વિવેકપૂર્ણ કસોટી દ્વારા સ્વીકારી શકાય તેમ ન હોય, તો તે ફરિયાદપક્ષની રજૂઆતમાં છીંડું પાડી શકે છે. દરેક ચૂક એ ભૌતિક ચૂકનું સ્થાન લઈ શકતી નથી અને તેથી નાના વિરોધાભાસો, અસંગતતાઓ અથવા નજીવા શણગારો ફરિયાદપક્ષના કેસના મૂળને અસર કરતા નથી. ચૂકે સાક્ષીની સચ્ચાઈ અથવા શાખ વિશે ગંભીર શંકા ઊભી કરવી જોઈએ. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે માત્ર ગંભીર વિરોધાભાસો અને ચૂકો જ ફરિયાદપક્ષના કેસને ભૌતિક રીતે અસર કરશે, પરંતુ દરેક વિરોધાભાસ અથવા ચૂક સંબંધિત હોતી નથી.

૨૨૬. આ કોર્ટે સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. વિરુદ્ધ ગોકરણ અને અન્ય, ૧૯૮૪ સપ્લી. એસ.સી.સી. ૪૮૨ માં સ્પષ્ટ કર્યું કે જ્યારે સંતોષકારક પ્રકારના ગુનાહિત પુરાવાઓને મુખ્યત્વે એવા કેટલાક સંજોગો પર આધાર રાખીને બાજુ પર મૂકવામાં આવે છે જે આવા ગુનાહિત પુરાવાઓના મૂલ્યને ઘટાડતા નથી, ત્યારે ન્યાયના માર્ગને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે નિર્દોષ છુટકારામાં દખલગીરી કરવી એ કોર્ટની ફરજ બની જાય છે. એવું વિસ્તૃત કરવામાં આવ્યું હતું કે જો એવું જણાય કે નીચલી કોર્ટે સમગ્ર ફરિયાદપક્ષના કેસમાં વધુ પડતો ટેકનિકલ અભિગમ અપનાવ્યો હતો અને પ્રત્યક્ષ નજરે જોયેલા પુરાવા પર શંકા કરી શકાય તેમ નથી, તો દખલગીરીની જરૂર રહેશે.

૨૨૭. મસ્ત. દલબીર કૌર અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ પંજાબ, (૧૯૭૬) ૪ એસ.સી.સી. ૧૫૮ માં, કોર્ટે ઠેરવેલ કે સુપ્રિમ કોર્ટ સામાન્ય ફોજદારી અપીલ કોર્ટ નથી અને હકીકતના શુદ્ધ પ્રશ્નોમાં દખલ કરતી નથી. તે માત્ર એવા ખૂબ જ ખાસ કેસોમાં જ દખલ કરશે જ્યારે તેને ખાતરી થાય કે હાઇકોર્ટે કાયદા અથવા પ્રક્રિયાની ભૂલ કરી છે જેના પરિણામે ન્યાયમાં ગંભીર ખામી સર્જાઈ છે. સામાન્ય રીતે આ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્રમાં પુરાવાઓનું પુનઃમૂલ્યાંકન કરવાનું અને સાક્ષીઓની વિશ્વસનીયતાના પ્રશ્નમાં ઉતરવાનું નથી, સિવાય કે હાઇકોર્ટ દ્વારા પુરાવાઓનું આકારણી કાયદા અથવા પ્રક્રિયાની ભૂલ, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો, રેકોર્ડની ભૂલો અથવા પુરાવાઓને ગેરમાર્ગે દોરવા, પુરાવાઓમાં દેખીતી અસંગતતાઓને ધ્યાનમાં ન લેવાથી દૂષિત થઈ હોય જે ફરિયાદપક્ષના કેસને નષ્ટ કરે છે અથવા જ્યાં તારણો સ્પષ્ટપણે વિકૃત અને અસમર્થનીય હોય. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, નોંધપાત્ર અને ગંભીર અન્યાય દૃશ્યમાન હોવો જોઈએ, જે અપીલ કરાયેલ નિર્ણયની સમીક્ષા માટે વોરંટ આપે છે. હકીકતોના તારણો પાછળ જવા કોર્ટને મનાવવા માટે કંઈક નોંધપાત્ર અસ્તિત્વમાં હોવું જોઈએ. તેણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે અનુચ્છેદ ૧૩૬ આ કોર્ટને યોગ્ય કેસોમાં દખલ કરવાની વિશેષ વિવેકાધીન સત્તા અનામત રાખે છે જ્યારે વિશેષ કારણોસર, તે માને છે કે ન્યાયના વ્યાપક હિતમાં દખલ જરૂરી છે.

૨૨૮. ચંદ્રપ્પા અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક, (૨૦૦૭) ૪ એસ.સી.સી. ૪૧૫ માં, હાઇકોર્ટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ નિર્દોષ છૂટકારાના હુકમને રદ કર્યો હતો અને અપીલકર્તાઓને દોષિત ઠેરવ્યા હતા. સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૭૮ હેઠળ નિર્દોષ છૂટકારાના હુકમમાં દખલગીરીનો અવકાશ આમ આ કોર્ટની ચકાસણી હેઠળ આવ્યો. એવો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો કે નિર્દોષ છૂટકારા સામેની અપીલમાં, હાઇકોર્ટને મોટા પાયે પુરાવાઓનું પુનઃમૂલ્યાંકન, સમીક્ષા અને પુનર્વિચાર કરવાની, નિર્દોષ છૂટકારાનો હુકમ જે સામગ્રી પર આધારિત છે અને આવા પુરાવા પર તેના પોતાના તારણો પર પહોંચવાની સંપૂર્ણ સત્તા છે. નિર્દોષ છૂટકારાના હુકમ સામેની અપીલમાં હાઇકોર્ટ દ્વારા હકીકત અને કાયદા બંને પ્રશ્નો નક્કી કરવા માટે ખુલ્લા છે. જોકે, તેણે એ ધ્યાનમાં રાખવું પડશે કે એકવાર નિર્દોષ છૂટકારાનો હુકમ થાય પછી આરોપીની તરફેણમાં બેવડી પૂર્વધારણા હોય છે. પ્રથમ, ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના મૂળભૂત સિદ્ધાંત હેઠળ નિર્દોષતાની પૂર્વધારણા તેમને ઉપલબ્ધ છે કે સક્ષમ કાયદાની અદાલત દ્વારા તેને દોષિત સાબિત ન કરવામાં આવે ત્યાં સુધી દરેક વ્યક્તિને નિર્દોષ માનવો જોઈએ અને બીજું આરોપીએ નિર્દોષ છૂટકારો મેળવ્યો હોવાથી, તેની નિર્દોષતાની પૂર્વધારણા ચોક્કસપણે નબળી પડી નથી પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેને મજબૂત, પુનઃપુષ્ટ અને દૃઢ કરવામાં આવી છે.

૨૨૯. તેણે શિવ સ્વરૂપ વિ. આર. એમ્પરર, એ.આઇ.આર. ૧૯૩૪ પીસી ૨૨૭ (૨) માં લોર્ડ રસેલના મંતવ્યને મંજૂરી સાથે ટાંક્યું કે એવા અભિપ્રાયનો કોઈ પાયો નથી કે હાઇકોર્ટને નિર્દોષ છૂટકારાના હુકમને રદ કરવાની કોઈ સત્તા કે અધિકારક્ષેત્ર નથી સિવાય કે એવા કેસોમાં જેમાં નીચલી અદાલતે "હઠાગ્રહપૂર્વક ભૂલ" કરી હોય અથવા "અસમર્થતા, મૂર્ખતા અથવા વિકૃતિ દ્વારા" એવા 'વિકૃત તારણો પર પહોંચી હોય જેથી ન્યાયની સકારાત્મક નિષ્ફળતા ઊભી થાય અથવા અન્ય કોઈ રીતે એવું વર્તન અથવા ગેરવર્તન કર્યું હોય જેથી ન્યાયની દેખીતી

નિષ્ફળતા ઊભી થાય અથવા બચાવપક્ષ દ્વારા છેતરાઈ હોય જેથી સમાન પરિણામ ઉત્પન્ન થાય.

૨૩૦. એ વાતનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે જોકે હાઇકોર્ટને એ પુરાવાઓની સમીક્ષા કરવાની સંપૂર્ણ સત્તા છે જેના પર નિર્દોષ છૂટકારાનો હુકમ આધારિત છે, નિર્દોષતાની પૂર્વધારણાને ધ્યાનમાં રાખીને, રદીકરણ માત્ર નોંધપાત્ર અને અનિવાર્ય કારણોસર જ કરી શકાય છે. આ નિર્ણયમાં શિવાજી સાહેબરાવ બોબડે (ઉપર મુજબ) ના અવલોકનો ટાંકવામાં આવ્યા છે, જેમાં સામાજિક સંરક્ષણના ભોગે શંકાના લાભના નિયમ પ્રત્યેની અતિશયોક્તિપૂર્ણ ભક્તિના જોખમો સામે અને એવી શાંત લાગણી સામે સાવધાની વ્યક્ત કરવામાં આવી છે કે પીડિત અને સમુદાયને મળતા ન્યાયને ધ્યાનમાં લીધા વિના તમામ નિર્દોષ છૂટકારા હંમેશા સારા હોય છે. આ નિર્ણયમાં કે. ગોપાલ રેડ્ડી વિ. સ્ટેટ ઓફ આંધ્ર પ્રદેશ, (૧૯૭૯) ૧ એસ.સી.સી. ૩૫૫ માં રજૂઆત તરફ પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે, જો પુરાવા પર બે વાજબી રીતે સંભવિત અને સમાન રીતે સંતુલિત મંતવ્યો શક્ય હોય, તો વ્યક્તિએ વાજબી શંકાના અસ્તિત્વને આવશ્યકપણે સ્વીકારવું જોઈએ પરંતુ દૂરસ્થ અને કાલ્પનિક શક્યતાઓને ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ નહીં. એ વાતનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે મંતવ્યોના દ્વૈતવાદની શક્યતામાંથી ઉદ્ભવતા શંકાના લાભ માટે આરોપી વ્યક્તિને હકદાર બનાવવા માટે, તેની તરફેણમાં સંભવિત મત, તેની વિરુદ્ધ જેટલો જ વ્યાજબી રીતે સંભવિત હોવો જોઈએ.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૨૩૧. રામૈયા ઉર્ફે રામા વિ. સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક, (૨૦૧૪) ૯ એસ.સી.સી. ૩૬૫ માં, આ કોર્ટે, આ જ વિષય પર વિચાર કરતી વખતે હરબંસ સિંહ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ પંજાબ, એ.આઈ.આર. ૧૯૬૨ એસસી ૪૩૯ માં તેનું અવલોકન ટાંક્યું કે તાજેતરના વર્ષોમાં, "અનિવાર્ય કારણો" પર ભાર મૂકવાનું ઘણીવાર ટાળવામાં આવ્યું છે પરંતુ તેમ છતાં નીચલી અદાલતોને

આરોપીને નિર્દોષ છોડવા માટે પ્રેરિત કરનારા કારણોની નજીકની અને કાળજીપૂર્વકની તપાસની આવશ્યકતા પર આગ્રહ રાખવામાં આવ્યો છે. નિર્દોષ છૂટકારા સામેના આક્ષેપને નક્કી કરવામાં અપીલ કોર્ટ દ્વારા પુરાવાઓની વિશેષ કાળજી સાથે તપાસ કરવાની આવશ્યકતાનો પુનરોચ્ચાર કરતી વખતે, એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે એકવાર અપીલ કોર્ટ એવા તારણ પર આવે કે નીચલી અદાલત દ્વારા લેવામાં આવેલ મત સ્પષ્ટપણે ગેરવાજબી હતો, તો તે પોતે જ દખલગીરી માટેનું અનિવાર્ય કારણ બની રહેશે. એ બાબત પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો કે જ્યારે દોષ વાજબી શંકાની બહાર સ્થાપિત થાય ત્યારે દોષિત વ્યક્તિને સજા કરવી એ કોર્ટની ફરજ છે, જ્યારે આવો દોષ સ્થાપિત ન થાય ત્યારે આરોપીને નિર્દોષ છોડવાની ફરજ કરતાં જરાય ઓછી નથી.

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

બેનામી વ્યવહારો:

૨૩૨. આ કોર્ટે જયદયાળ પોદ્દાર (મૃતક) મારફત કાનૂની વારસદારો (ઉપર મુજબ) માં, સ્પષ્ટ કર્યું કે એ સુસ્થાપિત છે કે કોઈ ચોક્કસ વેચાણ બેનામી છે અને દેખીતો ખરીદનાર વાસ્તવિક માલિક નથી તે સાબિત કરવાનો બોજો, હંમેશા તે એવું ભારપૂર્વક કહેનાર વ્યક્તિ પર રહે છે. બોજો ચોક્કસ પાત્રના કાનૂની પુરાવા રજૂ કરીને સખત રીતે નિભાવવો જોઈએ જે કાં તો બેનામીની હકીકતને સીધી રીતે સાબિત કરશે અથવા તે હકીકતનું અનુમાન યોગ્ય રીતે અને વાજબી રીતે ઊભું કરતા સંજોગો સ્થાપિત કરશે. એવું પ્રતિપાદન કરવામાં આવ્યું હતું કે બેનામીનો સાર સંબંધિત પક્ષ અથવા પક્ષકારોનો ઈરાદો છે અને ભાગ્યે જ, આવો ઈરાદો જાડા પડદામાં ઢંકાયેલો હોય છે જેને સરળતાથી ભેદી શકાતો નથી. જોકે આવી મુશ્કેલીઓ વ્યવહાર બેનામી હોવાનો દાવો કરનાર વ્યક્તિને તેના પર રહેલી ગંભીર જવાબદારીના કોઈપણ ભાગમાંથી મુક્ત કરતી નથી અને સાબિતીના વિકલ્પ તરીકે માત્ર અટકળો અથવા અનુમાનોના સ્વીકારને ન્યાયી ઠેરવતી નથી. એવું પ્રતિપાદન કરવામાં આવ્યું હતું કે આનું

કારણ એ છે કે દસ્તાવેજ એ નોંધપાત્ર વિચાર–વિમર્શ પછી તૈયાર કરવામાં આવેલ અને અમલ કરવામાં આવેલ એક ગંભીર દસ્તાવેજ છે, અને દસ્તાવેજમાં ખરીદનાર અથવા ટ્રાન્સફરી તરીકે સ્પષ્ટપણે દર્શાવેલ વ્યક્તિ, તેની તરફેણમાં પ્રારંભિક પૂર્વધારણા સાથે શરૂઆત કરે છે કે બાબતોની દેખીતી સ્થિતિ એ બાબતોની વાસ્તવિક સ્થિતિ છે. એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે જોકે પ્રશ્ન, કે શું કોઈ ચોક્કસ વેચાણ બેનામી છે કે નહીં, તે મોટાભાગે હકીકતનો છે અને આ પ્રશ્ન નક્કી કરવા માટે, તમામ પરિસ્થિતિઓમાં સમાન રીતે લાગુ પડતું કોઈ નિરપેક્ષ સૂત્ર અથવા એસિડ ટેસ્ટ નિર્ધારિત કરી શકાતું નથી; છતાં શક્યતાઓ તોલવા અને સંબંધિત સંકેતો એકત્ર કરવા માટે, કોર્ટો સામાન્ય રીતે નીચેના સંજોગો દ્વારા માર્ગદર્શન મેળવે છે:

(૧) ખરીદીના નાણાં ક્યાંથી આવ્યા તે સ્ત્રોત;

(૨) ખરીદી પછી, મિલકતના કબજાનું સ્વરૂપ;

(૩) વ્યવહારને બેનામી રંગ આપવા માટેની નોટિસ, જો કોઈ હોય;

(૪) પક્ષકારોની સ્થિતિ અને દાવેદાર અને કથિત બેનામીદાર વચ્ચેનો સંબંધ, જો કોઈ હોય;

(૫) વેચાણ પછી ટાઇટલ–ડીડ્સની કસ્ટડી અને

(૬) વેચાણ પછી મિલકત સાથે કામ પાર પાડવામાં સંબંધિત પક્ષકારોની વર્તણૂક.

૨૩૩. જોકે ઉપર મુજબના સંકેતો સંપૂર્ણ નથી અને તેમની અસરકારકતા દરેક કેસની હકીકતો અનુસાર બદલાય છે તેના પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો. બેનામી ખરીદી અંગેના નિર્ણયનો ભાર, તેથી, એ છે કે બેનામી હોવાનું કથિત મિલકત દસ્તાવેજમાં જે વ્યક્તિના નામે મિલકત દર્શાવવામાં આવી છે તેના સિવાય અન્ય કોઈના ભંડોળ/સંસાધનોથી ખરીદવામાં આવી હતી તેવું અનુમાન

ઊભું કરવા માટે કાં તો કેટલાક પ્રત્યક્ષ પુરાવા અથવા મજબૂત સંજોગજન્ય પુરાવા હોવા જોઈએ.

૨૩૪. હાલના કેસમાં, કાવતરું અને દુષ્પ્રેરણાનો ચાર્જ પણ છે અને, તેથી, ઉપર મુજબના પરિબળોને સમગ્ર સંજોગોની એરણ પર ચકાસવા પડશે જેથી તેમાંથી કથિત મુજબના બેનામી વ્યવહારનું વાજબી અનુમાન લગાવી શકાય કે કેમ તે નક્કી કરી શકાય. આ એટલા માટે વધુ છે કારણ કે કાવતરાના ગુનાની પ્રકૃતિ દ્વારા, તેના જોડાણમાં રહેલી પ્રવૃત્તિઓ ગુપ્ત રીતે રચવામાં આવે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

નિષ્ણાતના પુરાવાનું સાબિતીનું મૂલ્ય

૨૩૫. નિષ્ણાતોના પુરાવાના સાબિતીના મૂલ્યના સંદર્ભમાં, મહમૂદ વિ. સ્ટેટ ઓફ યુ.પી., (૧૯૭૬) ૧ એસ.સી.સી. ૫૪૨, છત્ત રામ વિ. સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા, (૧૯૮૦) ૧ એસ.સી.સી. ૪૬૦, સ્ટેટ ઓફ એચ.પી. વિ. જય લાલ અને અન્ય, (૧૯૯૯) ૭ એસ.સી.સી. ૨૮૦, રમેશ ચંદ્ર અગ્રવાલ વિ. રીજન્સી હોસ્પિટલ લિમિટેડ અને અન્ય, (૨૦૦૯) ૯ એસ.સી.સી. ૭૦૯, અને દયાળ સિંહ અને અન્ય વિ. સ્ટેટ ઓફ ઉત્તરાંચલ, (૨૦૧૨) ૮ એસ.સી.સી. ૨૬૩ ના ઘણા નિર્ણયો બાર સમક્ષ ટાંકવામાં આવ્યા છે. આ તમામ નિર્ણયો સમાન દરખાસ્તોની પૂર્વધારણા કરતા હોવાથી, બિનજરૂરી લંબાણને ટાળવા માટે આ સત્તામંડળોના ગંભીર ભાગનો જ ઉલ્લેખ કરવામાં આવશે. આ રજૂઆતો સ્પષ્ટ કરે છે કે નિષ્ણાત એ છે જેણે જે વિષય પર તે બોલે છે અથવા તેનો અભિપ્રાય આપે છે, તેને ચોક્કસ અભ્યાસ, પ્રેક્ટિસ અથવા અવલોકનની બાબત બનાવી છે અને તેને તેના વિશે વિશેષ જ્ઞાન છે. તેનું જ્ઞાન કુશળતાના માન્ય ક્ષેત્રની અંદર હોવું જોઈએ અને તે અનિવાર્યપણે અભ્યાસની તે શાખામાં લાયકાત ધરાવતો હોવો જોઈએ. એવું પ્રતિપાદન કરવામાં આવ્યું છે કે નિષ્ણાત હકીકતનો સાક્ષી નથી અને તેના પુરાવા ખરેખર સલાહકારી પાત્રના છે અને ન્યાયાધીશ/કોર્ટને તારણોની ચોકસાઈ ચકાસવા માટે જરૂરી વૈજ્ઞાનિક માપદંડો પ્રદાન કરવાની તેની

ફરજ છે જેથી ન્યાયાધીશ/કોર્ટ પુરાવા દ્વારા સાબિત થયેલ હકીકતો પર આવા માપદંડો લાગુ કરીને તેના/તેના સ્વતંત્ર ચુકાદાની રચના કરી શકે. એવિડન્સ એક્ટ ૧૮૯૨ ની કલમ ૪૫ નો સંદર્ભ આપતા, જે નિષ્ણાતના અભિપ્રાયને સ્વીકાર્ય બનાવે છે, એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે નિષ્ણાત પાસે તેની શિસ્તમાં જરૂરી વિશેષ કૌશલ્ય અને અનુભવ હોવો જોઈએ એટલું જ નહીં, તેના અભિપ્રાયને કારણનું સમર્થન હોવું જોઈએ અને તેના સાબિતીના મૂલ્યને સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેની તપાસ અને ઉલટતપાસ થવી જોઈએ. કોઈપણ સ્વતંત્ર સમર્થન વિના નિષ્ણાતના અભિપ્રાયના આધારે આરોપી વ્યક્તિને દોષિત ઠેરવવો અસુરક્ષિત રહેશે તે પણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે. એવું ઠેરવવામાં આવ્યું છે કે નિષ્ણાતના અભિપ્રાયનું પુરાવાકીય મૂલ્ય એ હકીકતો પર આધારિત છે જેના પર તે આધારિત છે અને તે પ્રક્રિયાની માન્યતા પર પણ આધાર રાખે છે જેના દ્વારા તારણ પર પહોંચવામાં આવ્યું છે. નિર્ણયો એ વાત પર ભાર મૂકે છે કે કોર્ટે તેના પોતાના ચુકાદાને નિષ્ણાતના ચુકાદાને આધીન ન કરવો જોઈએ અથવા તેની સત્તા ત્રીજા પક્ષને ન સોંપવી જોઈએ પરંતુ નિષ્ણાતના પુરાવાનું અન્ય કોઈ પુરાવાની જેમ મૂલ્યાંકન કરવું જોઈએ.

સાંભળેલા પુરાવાનો ઉપયોગ મૂળભૂત પુરાવાને સમર્થન આપવા માટે થઈ શકે છે.

૨૩૬. પવન કુમાર વિ. સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા, (૨૦૦૩) ૧૧ એસ.સી.સી. ૨૪૧ માં, આ કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે સાંભળેલા પુરાવાનો ઉપયોગ મૂળભૂત પુરાવાને સમર્થન આપવા માટે કરી શકાય છે.

કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (ઉપર મુજબ), આ કેસમાં કલમ ૫(૨) હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે ૧૯૪૭ ના અધિનિયમ (૧૯૫૪ ના સુધારા પહેલા, જેવો હતો) ની કલમ ૫(૩) માં રહેલી પૂર્વધારણા પર કાર્ય કરીને ટ્રાયલ કોર્ટ તેમજ હાઈકોર્ટ દ્વારા અરજદારને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. અરજદારની દલીલ

એવી હતી કે કલમ ૫(૧) હેઠળ તેની સામે મુકવામાં આવેલા આરોપો સ્થાપિત થયા ન હતા અને તેથી, પૂર્વધારણા ઉપલબ્ધ ન હતી.

૨૩૭. હકીકતો પરથી જાણવા મળ્યું કે ૨૯.૧૧.૧૯૪૯ થી ૧.૧.૧૯૬૨ ના ચેક સમયગાળા દરમિયાન કબૂલાત કરાયેલ આવક રૂ. ૧,૧૨,૫૧૫.૪૩ હતી. આવકના વિવિધ મથાળાઓ વિવાદમાં હતા અને આ કોર્ટે તે મથાળાઓ હેઠળ પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓની તપાસ કરી અને વિવિધ રકમો નામંજૂર/મંજૂર કર્યા પછી, આવક તરીકે રૂ. ૧,૨૭,૭૧૫.૪૩/– ના આંકડા પર પહોંચી.

ખર્ચના સંદર્ભમાં પણ, સ્વીકૃત આંકડો રૂ. ૨૩,૪૫૯.૮૪ હતો અને પક્ષકારો વચ્ચે વિવિધ શીર્ષકો હેઠળ વિવાદ હતો. તેવી જ રીતે, આ કોર્ટે પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ પુરાવાનું વિશ્લેષણ કર્યું હતું અને વિવિધ બાબતોના ખર્ચને મંજૂર/નામંજૂર કર્યા પછી, તારણ કાઢ્યું હતું કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન અરજદારનો કુલ ખર્ચ રૂ. ૮૩,૩૩૧.૮૪ હતો.

આમ આ રીતે ગણતરી કરેલ કુલ આવકમાંથી કુલ ખર્ચ બાદ કરતાં, એવું બહાર આવ્યું કે અરજદાર પાસે તેમની સંપાદિત અસ્કયામતો માટે રૂ. ૪૪,૩૮૩.૫૯ ની રકમ ઉપલબ્ધ હતી.

સ્વીકૃત અસ્કયામતો રૂ. ૩૮,૫૭૨.૪૬ હતી. અહીં ફરીથી, વિવિધ શીર્ષકો હેઠળ રેકોર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં રાખીને અને સામસામા દાવાઓને મંજૂર/નામંજૂર કરીને, આ કોર્ટ અસ્કયામતોના મૂલ્ય તરીકે રૂ. ૫૫,૭૩૨.૨૫ ના આંકડા પર પહોંચી.

૨૩૮. અરજદાર પાસે ખર્ચ સરભર કર્યા પછી બચેલી આવક એટલે કે રૂ. ૪૪,૩૮૩.૫૯ ની અસ્કયામતોના મૂલ્ય એટલે કે ૫૫,૭૩૨.૨૫ સાથે સરખામણી કરતાં, આ કોર્ટે ઠેરવેલ કે જો કે અસ્કયામતોનું મૂલ્ય આવકની રકમ કરતાં વધી ગયું છે, પરંતુ વધારો તુલનાત્મક રીતે નાનો છે અને કુલ આવક

એટલે કે રૂ. ૧,૨૭,૭૧૫.૪૩ ના ૧૦% કરતા ઓછો છે અને એવા મતની હતી કે અસ્કયામતો તેની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના અપ્રમાણસર ન હતી જેથી કલમ ૫(૩) હેઠળ ધારણા ઊભી કરવાનું વાજબી ઠરે. અરજદારને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યો.

૨૩૯. ચુકાદાનું વર્ણન સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે આ કોર્ટે આવક, ખર્ચ અને અસ્કયામતોને લગતી વિવાદની બાબતો પર રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓનું જાતે મૂલ્યાંકન કર્યું હતું અને તેના પોતાના સ્વતંત્ર તારણો નોંધ્યા હતા. મોટા ભાગની બાબતોમાં, જ્યાં આ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષની દલીલને ફગાવી દીધી હતી, ત્યાં એવું જણાય છે કે તેણે કોઈ પણ પુરાવા રજૂ કર્યા ન હતા. વધુમાં, ચુકાદામાં એવો કોઈ પ્રસ્તાવ રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી કે જાહેર સેવકની આવકની સરખામણીમાં અસ્કયામતોના અપ્રમાણસરતાનો નિર્ણય કરવા માટે, ૧૦% નું માર્જિન સમાન ઉપયોગનો માન્ય સૂચકાંક છે અને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળ જે જાહેર સેવક પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય તેને આવા બેન્ચમાર્ક પર નિર્ણય કરીને કાયદા દ્વારા વિચારવામાં આવેલા ફોજદારી ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત ઠેરવી શકાય છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે એક નિર્ણાયક તરીકે સ્વીકારવામાં આવે છે.

૨૪૦. ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં રેકોર્ડ પરના પુરાવાને હવે સામાવાળા સામે ઘડવામાં આવેલા આરોપના સંદર્ભમાં ચકાસવાના રહેશે. સામાવાળા એ૧ પર પીસી એક્ટ ની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળ ષડયંત્રના ગુના તેમજ ફોજદારી ગેરવર્તણૂકનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે અને એ૨ થી એ૪ પર ખાસ કરીને, સદર અધિનિયમ હેઠળ ઉપરોક્ત ગુનો આચરવામાં ષડયંત્ર અને મદદગારી નો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે.

ચકાસણી માટે મૂળભૂત રીતે ચાર વ્યાપક શીર્ષકો છે:

(૧) આવક

(૨) ખર્ચ

(૩) અસ્કયામતો

(૪) ષડયંત્ર અને મદદગારી.

૨જૂ કરાયેલા પુરાવા અને કરાયેલી દલીલો પરથી, એવું જણાય છે કે આવક, ખર્ચ અને અસ્કયામતો, તે બધાને સંચિત રૂપે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા છે. જોકે એ૧ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે તેણીને એ૨, એ૩ અને એ૪ સાથે કોઈ પણ પ્રકારનો સંબંધ નથી અને, તેથી આવક, ખર્ચ અને અસ્કયામતોને લગતા આંકડા અલગથી ધ્યાનમાં લેવા પડશે, એવું બહાર આવશે કે દલીલો દરમિયાન સબમિટ કરાયેલા ચાર્ટ્સ તરફ ધ્યાન દોરતી વખતે, આવા અલગ કરવા માટે આગ્રહ રાખવામાં આવ્યો નથી અને નીચે મુજબની મૂલવણીના હેતુ માટે, ષડયંત્ર અને મદદગારીના આરોપને ધ્યાનમાં લેતાં તે બિનજરૂરી પણ છે.

આવક

૨૪૧. આવક શીર્ષક હેઠળ, ફરિયાદપક્ષે તેની ગણતરી ૬૪ બાબતો સુધી મર્યાદિત રાખી છે, જેનો સામાવાળા વિવાદ કરતા નથી પરંતુ તેઓએ તેમાં વધુ સાત શીર્ષકો ઉમેર્યા છે. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, ૬૪ શીર્ષકોની આવક રૂ. ૯,૩૪,૨૬,૦૫૩.૫૬ છે, જે ટ્રાયલ કોર્ટે પુરાવા ધ્યાનમાં લીધા પછી રૂ. ૯,૯૧,૦૫,૦૯૪.૭૫ હોવાનું શોધી કાઢ્યું છે.

૨૪૨. જોકે, હાઇકોર્ટે સાત વધારાના શીર્ષકો હેઠળ સામાવાળાના આવકના દાવાને સ્વીકાર્યો અને આવક વધારીને રૂ. ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪ કરી. નોંધનીય રીતે, રૂ. ૩૪,૭૬,૬૫,૬૫૪ ની આ આવક એ તમામ સામાવાળાની સંયુક્ત કુલ આવક છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, સામાવાળા પણ આરોપને ખોટો સાબિત કરવા માટે આ સામૂહિક આવક પર આધાર રાખે છે. ક્યાંય પણ, તેમની દલીલ એવી નથી કે એ૨, એ૩ અને એ૪ ની આવકથી અલગ કરીને,

એ૧ ની આવક અલગથી નોંધવી જોઈએ. એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે સામાવાળા ડીવીએસી દ્વારા દર્શાવેલ રૂ. ૯,૩૪,૨૬,૦૫૩.૫૬ ની આવકને સ્વીકારે છે અને તેના સંદર્ભમાં કોઈ વિવાદ નથી, તેથી તેના આંકડાના સમર્થનમાં ફરિયાદપક્ષના પુરાવાની તપાસ કરવી જરૂરી નથી.

૨૪૩. ડીવીએસી દ્વારા દર્શાવેલ આવક વિવાદિત ન હોવાથી અને સામાવાળાનો કેસ સાત શીર્ષકો હેઠળની વધારાની આવક પર આધારિત છે, જે તેઓ દ્વારા દર્શાવેલ છે અને હાઇકોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલ છે, તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઇકોર્ટના તારણો સાથે આ વધારાના શીર્ષકોના સંબંધમાં પુરાવાની તપાસ કરવી જરૂરી બનશે.

આવકના સંદર્ભમાં, ત્રણ પાસાઓ હોવાનું જણાય છે:

(૧) ડીવીએસી દ્વારા સૂચિબદ્ધ કર્યા મુજબની આવક

(૨) હાઇકોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા આવકના વધારાના શીર્ષકો અને

(૩) અગાઉના બે શીર્ષકોમાં પૂરક તરીકે બચાવપક્ષ દ્વારા પુરાવામાં રજૂ કરાયેલા આવકના શીર્ષકો.

પુનરાવર્તન કરવા માટે, ડીવીએસી દ્વારા જણાવ્યા મુજબની આવકનો બચાવપક્ષ દ્વારા વિવાદ કરવામાં આવ્યો નથી. જોકે, સામાવાળા આવકને વધુ વધારવા માટે હાઇકોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા વધારાના શીર્ષકોનો લાભ લેવા માંગે છે.

૧. દ્રાક્ષના બગીચામાંથી આવક :

૨૪૪. આવકની આ બાબતનો ફરિયાદપક્ષ દ્વારા એનેક્ષર III ની બાબત નં. ૩૩ પર પાના ૧૨૨૮ – ગ્રંથ V માં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે અને તેની ગણતરી રૂ. ૫,૭૮,૩૪૦/– કરવામાં આવી છે.

પુરાવાઓના મૂલ્યાંકન પર ટ્રાયલ કોર્ટે આવક વધારીને રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ કરી છે એટલે કે ડીવીએસી દ્વારા દર્શાવેલ આંકડામાં રૂ. ૪,૨૧,૬૬૦ નો વધારો કર્યો છે.

જોકે, હાઇકોર્ટે એ૧ ના દાવાને સ્વીકાર્યો કે આવક રૂ. ૫૨,૫૦,૦૦૦ હતી અને તે દ્વારા ડીવીએસી દ્વારા નિર્ધારિત કરેલ રૂ. ૫,૭૮,૩૪૦ માં રૂ. ૪૬,૭૧,૬૬૦ ઉમેર્યા.

૨૪૫. એ૧ વતી દલીલ એવી છે કે રાજ્ય વતી દલીલો દરમિયાન રૂ. ૪૬,૭૧,૬૬૦ ની વધારાની રકમ સ્વીકારવામાં આવી છે અને વધુમાં આ રકમ આકારણી વર્ષ, ૧૯૯૫–૯૬ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટેના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન/તેના પર પસાર કરાયેલા હુકમોના આધારે સ્થાપિત કરવામાં આવી છે.

આની સામે, ફરિયાદપક્ષ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેના પર પસાર કરાયેલા હુકમો બંધનકર્તા નથી અને તે પોતે જ આવકની રકમ અથવા તેના કાયદેસરના સ્ત્રોતને સાબિત કરતા નથી.

૨૪૬. આ ઘટક પર ફરિયાદપક્ષના સંબંધિત પુરાવાઓ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૫ – કે.આર. લતા – આસિસ્ટન્ટ ડિરેક્ટર (બાગાયત) ની કચેરી, રંગારેડ્ડી જિલ્લો, એ.પી. માં હોર્ટિકલ્ચર ઓફિસર, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૬ – પી. કોંડારેડ્ડી, બાગાયત વિભાગના આસિસ્ટન્ટ ડિરેક્ટર અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૫૬ – શ્રી આર. કદિરેશન, નાયબ પોલીસ અધિક્ષક, તકેદારી વિભાગ અને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ, ચેન્નાઈ પાસે શોધી શકાય છે.

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૫ એ જુબાની આપી છે કે ૧૦.૧૨.૧૯૯૬ ના રોજ આસિસ્ટન્ટ ડિરેક્ટર ઓફ હોર્ટિકલ્ચરના નિર્દેશ મુજબ, તેણીએ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૫૬ ની હાજરીમાં હોર્ટિકલ્ચર ઓફિસર સંજય કુમાર સાથે એ૧ ના દ્રાક્ષના બગીચાની મુલાકાત લીધી હતી. તેણીએ બાગાયતી પાકનું

નિરીક્ષણ કર્યું અને ઉગાડવામાં આવેલી દ્રાક્ષની જાતો તેમજ છોડ અને આવરી લેવામાં આવેલા વિસ્તારની તપાસ કરી.

૨૪૭. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૬ એ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૫ ની જુબાનીને સમર્થન આપ્યું. તેણે દ્રાક્ષના બગીચાની મુલાકાત પણ લીધી હતી અને દ્રાક્ષ ઉગાડવાના ખર્ચ અને કુલ તેમજ ચોખ્ખી આવક અંગેની વિગતો તૈયાર કરી હતી અને પોતાનો રિપોર્ટ (આંક પી–૯૩૮) સબમિટ કર્યો હતો. આસિસ્ટન્ટ ડિરેક્ટર ઓફ હોર્ટિકલ્ચરે દ્રાક્ષ સહિત વિવિધ પાકો ઉગાડવા માટેના ખર્ચના આધારનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે સક્ષમ હોવાનો દાવો કર્યો અને ૧૯૯૧–૯૬ ના સમયગાળા માટે બીજવાળી જાતની કુલ આવક રૂ. ૩,૮૨,૪૨૦ અને ૧૯૯૩–૯૬ થી ફરીથી બીજવાળી જાતની રૂ. ૨,૧૮,૯૬૦ હોવાનો ઉલ્લેખ કર્યો. તેણે ઉલ્લેખ કર્યો કે ઉપરોક્ત તારણ પર પહોંચવામાં તેણે ઉદારતાથી મૂલ્યાંકન કર્યું હતું. તેણે ખેતીના ખર્ચ અને પાકની આવકને લગતા મૂલ્યાંકન રિપોર્ટ તૈયાર કરવાની બાબતમાં પોતાની કુશળતાનો દાવો કર્યો અને ખેતીના ખર્ચ અને ઉપજનું મૂલ્યાંકન કરવામાં NABARD ના ધોરણો અપનાવ્યા હોવાનું જણાવ્યું. જોકે, ઉલટતપાસમાં, તેણે સ્વીકાર્યું કે તેણે પોતાના રિપોર્ટ આંક પી–૯૩૮ સાથે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૫ નો નિરીક્ષણ રિપોર્ટ બિડ્યો ન હતો અને તેના મૂલ્યાંકન અંદાજિત અને સંભવિત હતા.

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૫૬ એ જણાવ્યું હતું કે તેણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૫ અને સંજય કુમારની વિનંતીથી દ્રાક્ષના બગીચાની ઉપજના મૂલ્યનો અંદાજ કાઢ્યો હતો.

૨૪૮. ટ્રાયલ કોર્ટે એ૧ વતી કરેલી એ દલીલની તપાસ કરી કે આંક પી–૯૩૮ સ્વીકારવા યોગ્ય નથી કારણ કે તેની સાથે કોઈ અંતિમ રિપોર્ટ ન હતો અને આવી ચૂક માટે ફરિયાદપક્ષના કોઈ ખુલાસાની ગેરહાજરીમાં પણ. તેણે એ૧ ના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેને સ્વીકારતા આકારણી અધિકારીના હુકમો પર

આધારિત દલીલની પણ તપાસ કરી અને તે છેવટે સદર રિટર્ન અને હુકમોના આધારે, દ્રાક્ષના બગીચામાંથી આવક રૂ. ૫૨,૫૦,૦૦૦ હોવાનું જણાયું હતું.

આ તબક્કે બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓનો ટૂંકમાં સંદર્ભ આપી શકાય.

૨૪૯. સંબંધિત ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ/ફોરમ દ્વારા પસાર કરાયેલા આંક ડી–૬૧ થી ડી–૬૪ હુકમો દ્વારા, છેવટે સંબંધિત આકારણી વર્ષો એટલે કે ૧૯૯૧–૯૨ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટે તેણીના રિટર્નમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી વિગતોના આધારે એ૧ ની ખેતીની આવકના દાવાને સ્વીકારવામાં આવ્યા. સીઆઇટી (અપીલ)–૧, ચેન્નાઈના તારીખ ૩૦.૩.૧૯૯૯ (આંક ડી–૬૧) ના હુકમ મુજબ, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ માટે એ૧ ની ખેતીની આવક રૂ. ૧૦,૫૦,૦૦૦/– હોવાના દાવાને સમર્થન આપતી વખતે, સદર સત્તાધિકારીએ આકારણી અધિકારીના મંગાવ્યા મુજબના ૨૫.૩.૧૯૯૯ ના રિપોર્ટ પર આધાર રાખ્યો હતો અને એ૧ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા આંકડાને સ્વીકાર્યો હતો. આકસ્મિક રીતે સુપરવાઈઝર પાસેથી પૂછપરછ કર્યા મુજબ સદર રિપોર્ટમાં દ્રાક્ષની વેલાની ઉંમર ૨ થી ૨.૫ વર્ષ હોવાનું ઉલ્લેખિત છે. જોકે સદર રિપોર્ટના આધારે ચોખ્ખી ખેતીની આવક રૂ. ૧૩,૫૫,૦૦૦/– આકારવામાં આવી હતી, ખર્ચ કુગાવાના અનુક્રમણિકા અને ખેતી હેઠળની વધારાની જમીન લાગુ કર્યા પછી, સત્તાધિકારીએ એ૧ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા આંકડાને સ્વીકાર્યો. તે પહેલાં, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૩–૯૪ માટે, સીઆઇટી (અપીલ) એ એ૧ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલ રૂ. ૯,૫૦,૦૦૦ ની ખેતીની આવક સ્વીકારી હતી. આકારણી વર્ષ ૧૯૯૫–૯૬ અને ૧૯૯૬–૯૭ માટે સંબંધિત સત્તાવાળાઓ/ફોરમ દ્વારા સમાન અભિગમ અપનાવવામાં આવ્યો હતો અને સમાન કારણો ટાંકવામાં આવ્યા હતા.

૨૫૦. આ રીતે એ૧ એ ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ/ફોરમના ઉપરોક્ત રિટર્ન/હુકમોના આધારે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન રૂ. ૫૨,૫૦,૦૦૦ ની ખેતીની આવકનો દાવો કર્યો હતો.

ટ્રાયલ કોર્ટે આ સંદર્ભમાં ફરિયાદપક્ષ તેમજ બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓનું વિગતવાર મૂલ્યાંકન કર્યું અને તારણ કાઢ્યું કે બંને આવૃત્તિઓ અસંગત હતી. તેણે આંક પી–૯૩૮ ના રિપોર્ટનું સમર્થન કરતી નિરીક્ષણની નોંધની ગેરહાજરીમાં ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓને સ્વીકાર્યા ન હતા. તેણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૫, ૧૬૬ અને ૨૫૬ ના પુરાવાઓમાં ખામીઓ પણ નોંધી હતી જેમાં બહાર આવ્યું હતું કે દ્રાક્ષના બગીચાનું નિરીક્ષણ કોઈ પણ મહેસૂલ અથવા સર્વે રેકોર્ડના સંદર્ભ વિના કરવામાં આવ્યું હતું અને દ્રાક્ષ અને અન્ય પાકોની ખેતી માટે ઉપયોગમાં લેવાતી જમીનની ચોક્કસ હદ અંગે કોઈ સ્પષ્ટ અને નિશ્ચિત પુરાવા ન હતા. તેણે નિરીક્ષણ ટીમ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી ઉપજ અને ગણતરી કરાયેલી કિંમતના આધાર પર શંકા વ્યક્ત કરી અને તેથી ઠેરવેલ કે રિપોર્ટ અવિશ્વસનીય હતો.

૨૫૧. એ૧ ના પુરાવા અસ્પષ્ટ અને સંદિગ્ધ હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કારણ કે તેને સ્વીકાર્ય પુરાવાઓનું સમર્થન નહોતું. એવો મત હતો કે સંબંધિત વર્ષો દરમિયાન ખેતીના વિસ્તાર, ઉત્પાદનના જથ્થા, ખેતીના ખર્ચ અને એ૧ દ્વારા મેળવવામાં આવેલ કિંમત નક્કી કરવામાં ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેના પર પસાર કરાયેલા હુકમોનું ન્યૂનતમ સાબિતી મૂલ્ય હતું. તેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે આ તમામ પાસાઓ એ૧ ની વિશિષ્ટ જાણકારીમાં હોવા છતાં, તે તેણીને ઉપલબ્ધ શ્રેષ્ઠ પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહી હતી. આમ ટ્રાયલ કોર્ટનો એવો મત હતો કે એ૧ ના દાવાને સ્વીકારવા માટે કોઈ યોગ્ય પુરાવા નથી. ઉપરોક્ત તારણ હોવા છતાં, ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે એ૧ પાસે ૧૪½ એકર ખેતીની જમીન હતી અને તે તેના પર દ્રાક્ષ ઉગાડતી હતી. સંબંધિત જમીન પર દ્રાક્ષ ઉગાડવામાં આવી રહી હોવાના તેના સ્ટેન્ડના

સમર્થનમાં તેણે આંક પી૨૨૫૧ થી પી૨૨૫૮ પહાણીની નકલોનો સંદર્ભ આપ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટનો મત હતો કે ખાતરીપૂર્વકના દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કરવામાં તેની નિષ્ફળતા માટે તેના સંપૂર્ણ દાવાને નકારી શકાય નહીં. તેણે અહેવાલો પરથી એ હકીકતની નોંધ લીધી કે, સંબંધિત સમયે દ્રાક્ષની ખેતી માટે ૧૦ એકર જમીનનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હતો. ચેક સમયગાળા દરમિયાન ખેતીના સંભવિત ખર્ચ અને પ્રવર્તમાન વધઘટ થતી કિંમતને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટે દ્રાક્ષના બગીચામાંથી આવકનો અંદાજ વાર્ષિક ૩. ૨૦,૦૦૦/– પ્રતિ એકર લગાવ્યો અને તેના આધારે, ચેક સમયગાળા દરમિયાન પાંચ વર્ષના ચેક સમયગાળા માટે કૃષિ આવક ૩. ૧૦ લાખ નક્કી કરી, આમ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી ૩. ૫,૭૮,૩૪૦/– ની આવકમાં વધારો કર્યો.

૨૫૨. બીજી તરફ, હાઇકોર્ટે આકારણીપાત્ર દ્વારા ફાઇલ કરવામાં આવેલા ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્નનો સહજતાથી સ્વીકાર કર્યો હતો અને ૩. ૫૨,૫૦,૦૦૦/– ની કૃષિ આવકના એ૧ ના દાવાને સમર્થન આપ્યું હતું. તેનો એવો મત હતો કે જોકે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન મોડા ફાઇલ કરવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ દ્રાક્ષના બગીચામાંથી એ૧ ની કૃષિ આવકના પુરાવા તરીકે તેને નકારી કાઢવા માટે તે પોતે કોઈ કારણ બની શકે નહીં. આથી, હાઇકોર્ટે એ૧ ની કૃષિ આવક વધારીને ૩. ૫૨,૫૦,૦૦૦/– કરી, જેમાં ૩. ૪૬,૭૧,૬૦૦/– નો ઉમેરો કરવાની મંજૂરી આપી.

૨૫૩. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વિસ્તૃત રીતે ચર્ચા અને વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યા મુજબ રેકોર્ડ પરના અન્ય પુરાવાના સંદર્ભ વિના આ પાસા પર હાઇકોર્ટનો અભિગમ સંક્ષિપ્ત સ્વરૂપનો હોવાનું જણાય છે તે હકીકત સિવાય, કાયદામાં ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન/આ મુદ્દા પર પસાર કરાયેલા હુકમો ફોજદારી કોર્ટ પર અંતિમ અને બંધનકર્તા નથી, અને શ્રેષ્ઠ રીતે માત્ર સંબંધિત છે અને ગુણદોષ પર તેના સ્વતંત્ર મૂલ્યાંકનને હંમેશા આધીન છે.

૨૫૪. પ્રતિવાદી ૧/એ૧ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે આ મથાળા હેઠળ રૂ. ૫૨,૫૦,૦૦૦/– ની આવકનો તેણીનો દાવો સંબંધિત ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેના પર પસાર કરાયેલા હુકમોના આધારે સંપૂર્ણપણે સાબિત થાય છે. બચાવપક્ષના સાક્ષી–૬૪ ના મૌખિક પુરાવા અને ડી–૬૧ થી ડી–૬૪ મારફતે દસ્તાવેજી પુરાવા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. અગાઉ નોંધ્યા મુજબ, હાઇકોર્ટે આ પુરાવાનો સહજતાથી સ્વીકાર કર્યો હતો અને આ રીતે ડીવીએસી દ્વારા દર્શાવેલ રૂ. ૫,૭૮,૩૪૦/– ની રકમમાં રૂ. ૪૬,૭૧,૬૦૦/– ઉમેરીને આ મથાળા હેઠળ એ૧ ની આવક રૂ. ૫૨,૫૦,૦૦૦/– વધારી હતી. આ દાવાના સમર્થનમાં કોઈ સ્વતંત્ર પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, કાયદાની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને કે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન/હુકમો ફોજદારી કોર્ટ પર આપમેળે બંધનકર્તા નથી, અમારા મતે, હાઇકોર્ટ દ્વારા તેનો સહજ સ્વીકાર આ પ્રસ્થાપિત કાનૂની દરખાસ્તની અવગણના સમાન છે. આમ કરીને હાઇકોર્ટે આવા ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન/હુકમોને અખંડનીય પ્રાધાન્ય આપ્યું છે અને તેના સાબિતી મૂલ્યની કોઈપણ વિચારણા વિના તેને ફોજદારી કોર્ટ પર અંતિમ અને બંધનકર્તા બનાવ્યા છે.

૨૫૫. આમ હાઇકોર્ટ માત્ર એકંદરે પુરાવાની અવગણના કરીને જ આગળ વધી ન હતી પરંતુ આ કોર્ટ દ્વારા ઉચ્ચારવામાં આવેલી કાનૂની પૂર્વધારણાઓથી પણ અજાણ હતી કે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન/તેના પર પસાર કરાયેલા હુકમો ફોજદારી કોર્ટ પર બંધનકર્તા નથી અને તેમાં સંડોવાયેલી હકીકતો સ્વતંત્ર પુરાવાઓના આધારે સાબિત થવી જોઈએ અને ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન/હુકમો માત્ર સંબંધિત છે અને તેનાથી વિશેષ કંઈ નથી.

લોન:

૨૫૬. સામાવાળાઓ દ્વારા સંડોવાયેલી આવકનું બીજું વધારાનું મથાળું ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી બેંક લોન ઉપરાંતની લોનનું બનેલું છે, જેની

હાઇકોર્ટે સામાવાળાઓની આવકમાં રૂ. ૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦ ઉમેરવા માટે નોંધ લીધી છે.

આવકની આ આઇટમ નોંધપાત્ર રીતે એક કોર્પોરેટ યુનિટ તરીકેના આરોપ અંગે સામાવાળાઓના સામૂહિક વલણને સૂચવે છે. લોન માટેની અરજીઓની સામગ્રીનો સૂર અને પ્રવાહ અને તેનો લાભ લેતી પેઢીઓ/કંપનીઓની રચના, સૂચવે છે કે સામાવાળાઓ વ્યવહારોમાં એકબીજા સાથે સહયોગમાં હતા જે તેમાં તેમની સંયુક્ત સંડોવણી દર્શાવે છે.

૨૫૭. અહીં, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, બે પાસાઓ છે, પહેલું એ કે તેમાં પુનરાવર્તન છે કારણ કે ડીવીએસીએ તેના ચાર્ટમાં આ લોનનો સમાવેશ કર્યો છે જેને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે અને બીજું, ભલે અન્યથા હોય, હાઇકોર્ટે રૂ. ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪ ના આંકડા પર પહોંચવા માટે આ વધારાના ૧૦ મથાળાની લોનની રકમ ઉમેરવામાં ભૂલ કરી છે જે સાચી ગણતરી મુજબ રૂ. ૧૦,૬૭,૩૧,૨૨૪/– હોવી જોઈએ.

૨૫૮. નોંધનીય રીતે, આ વધારાની લોનની રકમો એ૧, મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ અને અન્ય પેઢીઓ જેવી કે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ, મેસર્સ જય રિયલ એસ્ટેટ, મેસર્સ જે.એસ. હાઉસિંગ, મેસર્સ જે. ફાર્મ હાઉસ, મેસર્સ રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિમિટેડ, મેસર્સ મહાલક્ષ્મી કલ્યાણમંડપમ દ્વારા લેવામાં આવી છે (જે હવે પછી સંક્ષિપ્તતા ખાતર નામો અને સંદર્ભિત પેઢીઓની આગળ ઉપસર્ગ તરીકે 'મેસર્સ' ટાળવામાં આવશે).

આ લોન સાથે ક્રમાનુસાર કામ પાર પાડવું યોગ્ય રહેશે.

ઇન્ડિયન બેંક – ઓએમટીએલ – જયા પબ્લિકેશન્સ:

રૂ. ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦/–

૨૫૯. આ મથાળું એનેક્ષર IV (ખર્ચ) – આંક પી–૨૩૩૦ ની આઇટમ નં. ૧ ને અનુરૂપ છે. આ દર્શાવે છે કે આ લોન ખાતું ૨૫.૬.૧૯૯૪ ના રોજ બંધ કરવામાં આવ્યું હતું. આ લોન પર વ્યાજ તરીકે રૂ. ૫૦,૯૩,૯૨૧/– ની રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી જે આંક પી–૧૦૨૭ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ દ્વારા આ જણાવવામાં આવ્યું છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૬ પણ લોનની ચુકવણીની પુષ્ટિ કરે છે. આમ, ચેક સમયગાળાના અંતે એટલે કે ૩૦.૪.૧૯૯૬ ના રોજ આવકનું આ મથાળું અસ્તિત્વમાં નહોતું અને તેનો હિસાબ આપી શકાતો નથી.

ટ્રાયલ કોર્ટે તેના ચુકાદામાં રજૂ કરાયેલા પુરાવાના આધારે લોનની આ આઇટમ્સ સાથે કામ પાર પાડતી વખતે, વધુ ખાસ કરીને ખર્ચના મથાળા સાથે કામ પાર પાડતી વખતે આ પાસાની નોંધ લીધી હતી.

આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતાં, સામાવાળાઓની આવકમાં લોનની આ આઇટમનો સમાવેશ કરવામાં હાઇકોર્ટની ભૂલ હતી.

ઇન્ડિયન બેંક – કૃષિ લોન – રૂ. ૩,૭૫,૦૦,૦૦૦:

૨૬૦. આ ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવ્યા મુજબ આંક પી–૨૩૨૯ મારફતે આવકના મથાળાની આઇટમ નં. ૮ ને અનુરૂપ છે. આ અસર માટે મૌખિક પુરાવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યા છે જેમણે આંક પી–૧૧૦૧ સાબિત કર્યું છે. ટ્રાયલ કોર્ટે આ સંબંધમાં મૌખિક અને દસ્તાવેજી બંને પુરાવાઓ સાથે કામ પાર પાડ્યું હતું અને લોન માટે અરજદાર દ્વારા બેંકને સંબોધિત પત્ર આંક પી–૧૦૦૧ નો સંદર્ભ આપીને, એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચી હતી કે લોન ચૂકવવાની જવાબદારી એ૨ થી એ૪ દ્વારા લેવામાં આવી હતી. આમ, રેકોર્ડ પરના પુરાવા દર્શાવે છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે લોનની આ આઇટમની નોંધ લીધી હતી અને તેથી હાઇકોર્ટે પુનરાવર્તન કરીને આ આંકડો ઉમેરવો જોઈતો નહોતો.

ઇન્ડિયન બેંક – એ૧ – રૂ. ૯૦,૦૦,૦૦૦/–

૨૬૧. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ ના પુરાવા પરથી સ્પષ્ટ થશે કે જેમણે આંક પી–૧૧૧૪ સાબિત કર્યું હતું, આ લોન ચેક સમયગાળા પછી એટલે કે ઓગસ્ટ ૧૯૯૬ માં લેવામાં આવી હતી અને આમ, હાઇકોર્ટ દ્વારા તેની રકમને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી શકી ન હોત. તેથી આ આંકડાને પરિણામ સ્વરૂપે બાકાત રાખવો પડશે.

ઇન્ડિયન બેંક – જય રિયલ એસ્ટેટ – રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/–

૨૬૨. આ ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી આવકની યાદીની આઇટમ નં. ૪ ને અનુરૂપ છે અને આંક પી–૨૩૨૯ ને સંબંધિત છે. આંક પી–૧૧૬૧ થી પી–૧૧૬૩ મારફતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ એ આ લોન સાબિત કરી છે. જય રિયલ એસ્ટેટ વતી એ૩ દ્વારા લખવામાં આવેલ આંક પી–૧૧૬૧ એ તેમાં જોડાયેલ એનેક્ષરમાં જરૂરી વિગતો પૂરી પાડીને રૂ. ૨૯ લાખની લોન મેળવવા માટેનો પત્ર છે. આંક પી–૧૧૬૨ જાહેર કરે છે કે બેંક દ્વારા રૂ. ૨૫ લાખની મધ્યમ ગાળાની લોન મંજૂર કરવામાં આવી હતી પરંતુ ૨૨.૧૧.૧૯૯૫ ના રોજ, રૂ. ૫ લાખની રકમનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું, જે આંક પી–૧૧૬૩ થી સ્પષ્ટ થાય છે.

આવક નક્કી કરતી વખતે તેમજ આ લોન સામે વ્યાજ તરીકેના ખર્ચની નોંધ લેતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે આ અસરના પુરાવા સાથે યોગ્ય રીતે કામ પાર પાડ્યું છે.

ફરિયાદપક્ષની એ દલીલ કે ઉપરોક્ત પરિસરમાં, આ મથાળા હેઠળ સામાવાળાઓની આવકમાં રૂ. ૨૫ લાખની રકમ ઉમેરવામાં હાઇકોર્ટની ભૂલ હતી, તેનો સ્વીકાર કરવો પડશે.

ઇન્ડિયન બેંક – જે.એસ. હાઉસિંગ – રૂ. ૧૨,૪૬,૦૦૦/–:

૨૬૩. આ ડીવીએસી દ્વારા આંક પી–૨૩૨૯ મારફતે ટાંકવામાં આવેલી આવકના મથાળાની આઇટમ નં. ૩ ને અનુરૂપ છે. આ લોન ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ દ્વારા આંક પી–૧૧૭૧ થી ૧૧૭૩ મારફતે સાબિત કરવામાં આવી છે. ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ એનેક્ષર IV (ખર્ચ) માં સૂચિબદ્ધ કર્યા મુજબ લોનની રકમ પર વ્યાજ તરીકે આવક અને ખર્ચ નક્કી કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે આ પુરાવાનો સંદર્ભ આપ્યો છે.

૨૬૪. આ લોનના વ્યવહારને લગતા દસ્તાવેજો પ્રમાણિત કરે છે કે જોકે બેંક દ્વારા રૂ. ૧૨,૪૬,૦૦૦/– ની રકમ મંજૂર કરવામાં આવી હતી, તેણે માત્ર રૂ. ૭ લાખની રકમ જ જારી કરી હતી અને પેઢી દ્વારા મુદ્દલ રકમ અને વ્યાજ ચૂકવવામાં આવ્યું નહોતું. આમ, હાઇકોર્ટ દ્વારા આ મથાળા હેઠળ સામાવાળાઓની આવકની ગણતરીમાં રૂ. ૧૨,૪૬,૦૦૦/– ની રકમ ઉમેરવી યોગ્ય નહોતી.

ઇન્ડિયન બેંક – જય ફાર્મ હાઉસ – રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦/–:

૨૬૫. આ ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી આવકના મથાળાની આઇટમ નં. ૨ ને અનુરૂપ છે અને આંક પી–૧૨૧૧ મારફતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવ્યું છે. રેકોર્ડ પ્રમાણિત કરે છે કે જોકે રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦/– ની પૂરી રકમ મંજૂર કરવામાં આવી હતી, માત્ર રૂ. ૨૮ લાખની રકમનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું અને વ્યાજ સાથે મુદ્દલ રકમ ચૂકવવામાં આવી નહોતી.

ટ્રાયલ કોર્ટે આ અસરમાં મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ પર વિચારણા કરી છે. તેથી, હાઇકોર્ટ દ્વારા સામાવાળાઓની આવકના ભંડોળમાં રૂ. ૫૦ લાખની વધુ રકમ ઉમેરવી એ સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલું છે.

ઇન્ડિયન બેંક – સુશ્રી શશિકલા – રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/–:

૨૬૬. આ ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી આવકની આઇટમની આઇટમ નં. ૧ ને અનુરૂપ છે અને વાસ્તવમાં શશિ એન્ટરપ્રાઈઝીસ દ્વારા તેનો લાભ લેવામાં આવ્યો હતો, જેમ કે આંક પી–૧૨૬૦ મારફતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ દ્વારા નિવેદન આપવામાં આવ્યું છે. સંબંધિત સમયે બેંકને ચૂકવવાપાત્ર અને બાકી રકમ રૂ. ૧૩,૫૫,૦૨૩/– હતી.

ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું કે લોન માટેની અરજી સુશ્રી શશિકલા દ્વારા પેઢીના મેનેજિંગ પાર્ટનર તરીકે કરવામાં આવી હતી અને લોનને લગતા સ્ટેટમેન્ટ ઓફ એકાઉન્ટ સહિતના સંબંધિત પુરાવાઓની તપાસ કરી હતી. આમ આવકના આ મથાળાની ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધ લેવામાં આવી હતી અને તેથી તે હેઠળ રૂ. ૨૫ લાખની વધુ રકમ ઉમેરવી હાઇકોર્ટ માટે યોગ્ય નહોતી.

ઇન્ડિયન બેંક – શ્રી સુધાકરન – રૂ. ૧,૫૭,૦૦,૦૦૦/–:

૨૬૭. આ ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી આવકના મથાળાની આઇટમ નં. ૭ ને અનુરૂપ છે અને આંક પી–૧૩૩૦ મારફતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવ્યું છે. રૂ. ૧,૫૭,૦૦,૦૦૦/– ની લોન માટે લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પી) લિમિટેડ વતી શ્રી વી.એન. સુધાકરન દ્વારા અરજી કરવામાં આવેલી આ લોન સંબંધિત પુરાવાઓની ટ્રાયલ કોર્ટે તપાસ કરી છે. લોનની મંજૂરી અને સ્ટેટમેન્ટ ઓફ એકાઉન્ટ અંગેના મૌખિક અને અન્ય દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું પણ વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું છે. આમ, સામાવાળાઓની આવકની ગણતરી કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે આ લોનની નોંધ લીધી હતી. સંબંધિત સમયે આ ખાતા હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર મુદ્દલ રકમ રૂ. ૮૩,૦૦,૦૦૦/– હતી. ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં આવક તરફ હાઇકોર્ટ દ્વારા રૂ. ૧,૫૭,૦૦,૦૦૦/– ની રકમનો ઉમેરો અસમર્થનીય છે.

રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિમિટેડ – રૂ. ૧,૬૫,૦૦,૦૦૦/–:

૨૬૮. ડીવીએસી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી આવકની યાદીમાં આ બાબતનો સમાવેશ થતો નથી. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ એ આ લોન વિશે આંક પી–૧૩૪૯ થી પી–૧૩૫૪ દ્વારા જુબાની આપી છે. રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિમિટેડનું એકાઉન્ટ સ્ટેટમેન્ટ આંક પી–૧૩૫૪ છે. આને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૩૫ દ્વારા પણ સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે જેમણે જણાવ્યું છે કે લોન તરીકે રૂ. ૧.૬૫ કરોડ મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા. જો કે, મંજૂર કરવામાં આવેલી લોન સંબંધે કોઈપણ રકમના વિતરણ અંગે કોઈ પુરાવા નથી. કોઈપણ સંજોગોમાં, આ ખાતામાં સંબંધિત સમયે બેંકમાં બાકી રકમ રૂ. ૩૯,૧૦,૭૮૧/– હતી. તેથી, હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવ્યા મુજબ રૂ. ૧.૬૫ કરોડની રકમનો ઉમેરો કોઈ પણ રીતે વ્યાજબી કહી શકાય નહીં.

૨૬૯. કદાચ તેની સાથે સંબંધિત કોઈપણ રકમના વિતરણ અંગેના કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીને કારણે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લોનના આ મથાળા વિશે કોઈ ચર્ચા કરવામાં આવી નથી. જો કે, હાઇકોર્ટે, સંડોવાયેલી પેઢીની તરફેણમાં મંજૂર કરાયેલી લોનમાંથી વાસ્તવમાં કોઈ રકમ જારી કરવામાં આવી હતી કે કેમ તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે પુરાવાનો સંદર્ભ લીધા વિના પણ રૂ. ૧.૬૫ કરોડની રકમ ઉમેરી છે.

કોઈપણ સંજોગોમાં, આ લોનને લગતી રામરાજ એગ્રો મિલ્સ પ્રાઈવેટ લિમિટેડના એકાઉન્ટ સ્ટેટમેન્ટ આંક પી–૧૩૫૪ ની તપાસ, એવું દર્શાવે છે કે, સંબંધિત સમયે, બેંકમાં બાકી રકમ રૂ. ૩૯,૧૦,૭૮૧/– હતી અને આ રીતે, કોઈપણ દ્રષ્ટિકોણથી, હાઇકોર્ટ આ બાબત સામે રૂ. ૧.૬૫ કરોડ ઉમેરી શકી ન હોત.

ઇન્ડિયન બેંક – મહા સુબ્બલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ – રૂ. ૧૭,૮૫,૨૭૪/–:

૨૭૦. આ ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી આવકના મથાળાની આઇટમ નં. ૬ ને અનુરૂપ છે અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ દ્વારા તેનો ઉલ્લેખ

કરવામાં આવ્યો છે જેમણે તે સંબંધમાં આંક પી–૧૩૫૭ સાબિત કર્યો હતો. સંબંધિત સમયે આ ખાતા હેઠળ બાકી રકમ રૂ. ૧૯,૮૧,૮૦૨/– હતી.

ટ્રાયલ કોર્ટે, આ અસરના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ ધ્યાને લીધા છે અને આ રીતે પ્રતિવાદીઓની કુલ આવક નક્કી કરતી વખતે આ ઘટકનો હિસાબ લીધો હતો. આ પરિસરમાં, હાઇકોર્ટ રૂ. ૧૭,૮૫,૨૭૪/– ની પૂરી રકમ ઉમેરવામાં સાચી ન હતી, જાણે કે તે ડીવીએસી અથવા ટ્રાયલ કોર્ટના ધ્યાન બહાર ગઈ હોય.

૨૭૧. હાઇકોર્ટનો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો જાહેર કરે છે તેમ, તેણે સામાન્ય રીતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૫૯ ની જુબાનીનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને અવલોકન કર્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓએ બેંકો તેમજ ખાનગી પક્ષો પાસેથી લોન લીધી હતી જેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી. જો કે, તેમાં નામ આપ્યા મુજબ, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વિવિધ પેઢીઓ અને કંપનીઓ પાસેથી મેળવેલી લોનની નોંધ લેતી વખતે, હાઇકોર્ટે પોતાની જાતને રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકોમાંથી લીધેલી લોન પૂરતી જ મર્યાદિત રાખી હતી, જેનો ઉપર ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, પરંતુ રૂ. ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– નો આંકડો વધારવા માટે રકમોનો ખોટો સરવાળો કર્યો હતો, જે સાચા અંકગણિત મુજબ વાસ્તવમાં રૂ. ૧૦,૬૭,૩૧,૨૨૪/– હોવો જોઈએ. ત્યારબાદ, હાઇકોર્ટે રૂ. ૫,૯૯,૮૫,૨૭૪/– એટલે કે ડીવીએસી દ્વારા નિર્ધારિત આવકને એડજસ્ટ કરીને પ્રતિવાદીઓની આવકમાં રૂ. ૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦/– (રૂ. ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪ – રૂ. ૫,૯૯,૮૫,૨૭૪) ઉમેર્યા.

૨૭૨. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં લેતાં, હાઇકોર્ટે આ પહેલાં ઉલ્લેખિત દસ આઇટમોમાં સમાવિષ્ટ લોનની પૂરી રકમને સામેલ કરવામાં માત્ર ભૂલ જ નથી કરી, પરંતુ આવક પરના તેના તારણને રૂ. ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– ના વધારેલા અને સ્પષ્ટપણે ખોટા આંકડા પર આધારિત રાખ્યું છે. હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં

આવ્યા મુજબ પ્રતિવાદીઓની આવકમાં રૂ. ૧૮,૧૭,૪૬,૦૦૦/– નો આ ઉમેરો સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલો છે અને તેથી તે ટકી શકે નહીં.

પુનરાવર્તન કરવા માટે, હાઇકોર્ટે એ૩, જે. ફાર્મ હાઉસ, મીડો એગ્રો ફાર્મ્સ લિમિટેડ, શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ, ભરણી બીચ રિસોર્ટ, લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ પાસેથી પ્રતિવાદીઓએ લીધેલી ખાનગી લોનનો ઉલ્લેખ કર્યો હોવા છતાં, તેણે પ્રતિવાદીઓની કુલ આવકમાં તેનો સમાવેશ કર્યો ન હતો. ખાનગી સ્ત્રોતોમાંથી થતી આવકને બિલકુલ ધ્યાનમાં લેવામાં આવી ન હતી તેવી પ્રતિવાદીઓની દલીલ આમ ટકી શકે તેવી નથી, ખાસ કરીને હાઇકોર્ટ દ્વારા ઉપરોક્ત બાકાત રાખવા સામે તેમના દ્વારા કોઈ પડકારની ગેરહાજરીમાં.

ભેટો:

૨૭૩. હાઇકોર્ટ દ્વારા દર્શાવેલ આવકની આગામી વધારાની આઇટમ એ૧ ને આપવામાં આવેલી ભેટો છે. બચાવપક્ષે આવકની આ આઇટમને ૨૪.૨.૧૯૯૨ ના રોજ એ૧ ના જન્મદિવસ પર મળેલી ભેટો સામે રજૂ કરી છે, જે તે ટર્મ માટે રાજ્યના મુખ્યમંત્રી તરીકે તેમનો પ્રથમ જન્મદિવસ હોવાથી મોટા પાયે ઉજવવામાં આવ્યો હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે. ખાસ કરીને દાગીના અને રોકડ સ્વરૂપે ભેટો મળી હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે. વિદેશી રેમિટન્સ પણ ભેળવી દેવામાં આવ્યા છે. બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવામાં એઆઇએડીએમકે (AIADMK) પાર્ટીના સભ્યોની જુબાનીનો સમાવેશ થાય છે, જેના સંબંધિત સમયે, એ૧ જનરલ સેક્રેટરી હતા. આશરે ૩૦૦/૩૫૦ દાતાઓ સાથે યોગદાન આપવાનો દાવો કરતા એઆઇએડીએમકે ના સભ્યો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાની સમજી શકાય તેવી પેટર્ન એ છે કે તેમનું યોગદાન પાર્ટીના સંબંધિત પદાધિકારીઓ દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદ તે રકમને એ૧ ના નામે ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટમાં રૂપાંતરિત કરવામાં આવી હતી. જો કે, પુરાવા પરથી તે તારવી શકાય છે જે મોટાભાગે સ્ટીરિયોટાઇપ સ્વરૂપના છે કે યોગદાન આપનારાઓને તેમના દાન સામે કોઈ વ્યક્તિગત રસીદ

જારી કરવામાં આવી ન હતી. પાર્ટીના પદાધિકારીઓ તરીકે કલેક્ટર્સનો રેકોર્ડ પણ રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. આવા કલેક્શન અંગે કોઈ હિસાબ જાળવવામાં આવ્યો નથી. રૂ. ૨,૧૫,૦૦૦/– ની ડ્રાફ્ટ રકમની નકલ સાબિત થઈ છે. ડ્રાફ્ટમાં પરિણમતા બેંકિંગ વ્યવહારો અંગેનો કોઈ રેકોર્ડ પણ સાબિત થયો નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, ડ્રાફ્ટના ભંડોળનો સ્ત્રોત અસ્પષ્ટ રહ્યો છે.

૨૭૪. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાવો કર્યા મુજબ, ભેટો સદર અધિનિયમની કલમ ૧૧(૧)(ઈ) હેઠળ આવકનો કાયદેસરનો સ્ત્રોત નથી અને, તેથી ડીવીએસી દ્વારા આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોની યાદીમાં તેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૨૭૫. એ૧ એ તેમના તા. ૬.૯.૧૯૯૩ ના પત્ર દ્વારા તેમના જન્મદિવસના અવસરે દાગીના, રોકડ, ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ, ચાંદીની વસ્તુઓ, સિલ્ક સાડીઓ, ફ્રેમ કરેલા પોટ્રેટ વગેરેની ભેટો મળી હોવાનો દાવો કર્યો હતો. સંબંધિત આકારણી વર્ષ ૧૯૯૦–૯૧, ૧૯૯૧–૯૨ વગેરે સંબંધે સમાન ભેટો મળ્યાનો પણ ઉલ્લેખ છે. તા. ૨૧.૩.૧૯૯૫ ના સંબંધિત આકારણી હુકમમાં, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૦–૯૧, ૧૯૯૧–૯૨, ૧૯૯૨–૯૩ માટે ભેટો સંબંધિત દાખલ કરાયેલ એફિડેવિટને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી. આ આકારણી હુકમ દર્શાવે છે કે બેંકમાં દાગીના, ચાંદીની વસ્તુઓ અને રોકડ જમા મળ્યા સામે કુલ રૂ. ૧,૨૬,૩૨,૬૫૭/– ને આવક તરીકે લેવામાં આવી હતી.

૨૭૬. આંક પી–૨૧૩૯ એ એ૧ નું આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ માટેનું ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન છે જે ૨૩.૧૧.૧૯૯૨ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમાં અન્ય સ્ત્રોતોમાંથી આવક તરીકે કોઈપણ ભેટનો ઉલ્લેખ નથી. જો કે, ૨૧.૩.૧૯૯૫ ના રોજ પસાર કરાયેલ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ માટેનો આકારણી હુકમ આંક પી–૨૧૪૦ દર્શાવે છે કે ૭.૧૨.૧૯૯૨ ના રોજ, કરદાતાના પ્રતિનિધિએ ૩૧.૩.૧૯૯૨ ના રોજની સ્થિતિ મુજબની રસીદ અને ચુકવણી ખાતું (આંક પી–૨૧૪૦), નફો અને નુકસાન ખાતું અને સરવૈયું

દાખલ કર્યું હતું, અને તેને કુલ આવકના સ્ટેટમેન્ટ સાથે વાંચવામાં આવે તેવી વિનંતી કરી હતી. તે હેઠળ, ૧.૪.૧૯૯૧ થી ૩૧.૩.૧૯૯૨ ના સમયગાળા માટે "રસીદ અને ચુકવણી" (Receipt and Payment) મથાળા હેઠળ રૂ. ૧,૯૪,૫૦,૦૧૨/– ની રકમ "મળેલી ભેટો" હોવાનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. સદર આંકડો ૩૧.૩.૧૯૯૨ ના રોજની સ્થિતિ મુજબ સરવૈયામાં પણ દર્શાવવામાં આવ્યો છે. તેમાં, મળેલ ભેટો તરીકે વધુ રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦/– ની રકમ પણ ઉમેરવામાં આવી હતી.

૨૭૭. આ રીતે આ હુકમ સૂચવે છે કે નાણાકીય વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ માટે એ૧ ના રિટર્નમાં, ભેટો સામે રૂ. ૧,૯૪,૫૦,૦૧૨/– ની રકમ મૂળરૂપે દર્શાવવામાં આવી ન હતી પરંતુ ૭.૧૨.૧૯૯૨ ના રોજ પૂરક આવકના સ્ટેટમેન્ટ તરીકે રજૂ કરવાની માંગ કરવામાં આવી હતી. તેમ છતાં, આ આંક એટલે કે પી–૨૧૪૦ એ પણ ઉપરોક્ત તર્ક પર, આ રકમની નોંધ લીધી છે અને આ ભેટ તરીકેની પ્રાપ્તિને અપ્રગટ સ્ત્રોતોમાંથી આવક તરીકે ગણીને તેના પર કર લાદવામાં આવ્યો છે.

૨૭૮. ઉપર મુજબના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન અને આકારણી હુકમો સાબિત કરવાનો બચાવપક્ષનો પ્રયાસ એ દર્શાવવાનો છે કે એક રાજકીય વ્યક્તિત્વ અને એક આદરણીય નેતા તરીકે તેમના દ્વારા મેળવેલા સન્માન અને આદરને ધ્યાનમાં લેતાં રોકડ, ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ, દાગીના, ચાંદીના વાસણો વગેરે સ્વરૂપની પ્રાપ્તિઓ એ૧ ના દરેક જન્મદિવસ પર સામાન્ય બાબત રહી છે.

૨૭૯. પ્રાસંગિક રીતે, સીબીઆઈએ, ભેટોમાંથી આવક તરીકે રૂ. ૧.૫ કરોડની પ્રાપ્તિના દાવા સંદર્ભે એ૧ સામે ચાર્જશીટ દાખલ કરી હતી જે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળ ગુનો બને છે. જો કે, હાઇકોર્ટે તપાસમાં વિલંબના કારણોસર કાર્યવાહી રદ કરી હતી અને સીબીઆઈએ આ કોર્ટ સમક્ષ સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન દાખલ કરી છે, જે એસએલપી (ક્રિમિનલ) નં. ૧૧૬૩–૧૧૬૮ ઓફ ૨૦૧૨ છે જે ન્યાયનિર્ણય માટે પડતર છે. અહીં વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર

કરતી વખતે આ હકીકત હાઇકોર્ટના ધ્યાન પર લાવવામાં આવી ન હતી. ફરી નોંધનીય છે કે, ફરિયાદપક્ષના દાવા મુજબ, પીસી એક્ટની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) ના 'ખુલાસા' (Explanation) ને ધ્યાનમાં લેતાં, જાહેર સેવક દ્વારા મેળવેલી કોઈપણ ભેટ, આવકનો કાયદેસર સ્ત્રોત બનવા માટે કાયદા મુજબ સત્તાવાળાઓને તેની જાણ કરવી જોઈતી હતી. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, ઇન્કમટેક્સ રિટર્નમાં આવી પ્રાપ્તિનો ઉલ્લેખ કરવો, એ જાતે જ પૂરતો નથી.

૨૮૦. આ પાસાં સાથે કામ કરતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે એ૧ ને રૂ. ૨,૧૫,૦૦,૦૧૨/- ની રોકડ અને ડ્રાફ્ટ અને રૂ. ૭૭,૫૨,૫૯૧/- ના વિદેશી રેમિટન્સ દ્વારા ભેટ આપવા અંગેના બચાવપક્ષની દલીલની નોંધ લીધી હતી, જેમણે ૨૨.૧૧.૧૯૯૨ ના રોજ દાખલ કરેલ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨-૯૩ માટેના તેમના ઇન્કમટેક્સ રિટર્નમાં તેને જાહેર કરી હતી. ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓએ આ રકમને અપ્રગટ સ્ત્રોતોમાંથી એ૧ ની આવક ગણી હતી અને કર લાદ્યો હતો, જે તેમના દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યો હતો, તેની પણ ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ લીધી હતી. તપાસ અધિકારી એવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨૫૯ નો તેમની ઊલટતપાસમાં પુરાવો કે તમિલનાડુમાં, પક્ષના કાર્યકરો અને સામાન્ય લોકો સામાન્ય રીતે રાજકીય નેતાઓના જન્મદિવસ પર આવી ભેટો આપે છે અને તપાસાયેલ સાક્ષીઓ પાસેથી, એ૧ માટે જન્મદિવસની ભેટ તરીકે ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ મારફતે રૂ. ૧,૯૪,૫૦,૦૧૨/- ની રકમ મળી હતી, તેને પણ રેકોર્ડ પર લેવામાં આવી હતી. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨૫૯ દ્વારા જણાવ્યા મુજબ, સમાન પ્રસંગ માટે ભેટ સ્વરૂપે રૂ. ૧૫ લાખની રોકડ પ્રાપ્તિઓ પણ ધ્યાને લેવામાં આવી હતી. અગાઉના વર્ષોમાં ભેટ સ્વરૂપની પ્રાપ્તિઓ પણ ટ્રાયલ કોર્ટના ધ્યાન બહાર ગઈ ન હતી. આ સાક્ષીની જુબાની પરથી તેણે ૧૯૯૨-૯૩ દરમિયાન અમેરિકન ડોલરમાં વિદેશી રેમિટન્સ સ્વરૂપે નોંધપાત્ર રકમની ભેટ મળવાની પણ નોંધ લીધી હતી.

૨૮૧. બચાવપક્ષના પુરાવા અને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સાબિત કરાયેલ ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન/હુકમોને પણ વિગતવાર ધ્યાને લેવામાં આવ્યા હતા. આ

સંબંધે ખાસ કરીને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ એવા બચાવપક્ષના સાક્ષી–૬૪ એસ. શણમુગમના પુરાવાનું પણ વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું હતું. નોંધનીય છે કે, આ સાક્ષી ૧૯૯૬–૨૦૦૦ ના સમયગાળા દરમિયાન એ૧ ના ઓડિટર હતા પરંતુ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ થી ૧૯૯૭–૯૮ માટે તેમના એકાઉન્ટ્સ સંભાળ્યા હોવાનો દાવો કર્યો હતો. તેણે સામાન્ય રીતે ૨૪.૨.૧૯૯૨ ના રોજ એ૧ ના જન્મદિવસના પ્રસંગે રૂ. ૨,૧૫,૦૦,૦૧૨/– ની ભેટ અને રૂ. ૭૭,૫૨,૫૯૧/– ના વિદેશી રેમિટન્સ દ્વારા પ્રાપ્તિઓની જાહેરાત અંગેના પુરાવાનો પુનરુચ્ચાર કર્યો હતો. જો કે, તેમણે કબૂલ્યું કે એ૧ ના આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ થી ૧૯૯૫–૯૬ માટેના ઈન્કમટેક્સ રિટર્ન તેમના અગાઉના ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમના દ્વારા નહીં.

૨૮૨. જોકે, ટ્રાયલ કોર્ટ આ સાક્ષીના પુરાવાના વિશ્લેષણ પરથી એવા મંતવ્ય પર આવી હતી કે તે કેસની સાચી હકીકતોથી પરિચિત ન હતો અને એ૧ દ્વારા મેળવેલ ભેટો અથવા તેણી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ આવકવેરા રિટર્ન વિશે બોલવા માટે અસમર્થ હતો, કારણ કે તે સંબંધિત સમયે તેણીનો ઓડિટર ન હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે સંબંધિત રિટર્ન અને સંબંધિત આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમોની પણ તપાસ કરી અને યોગ્ય રીતે નોંધ્યું કે પ્રથમ દાખલા પર આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ માટે એ૧ ના રિટર્નમાં કથિત ભેટો/સોગાદોનો કોઈ ઉલ્લેખ નથી. જોકે ૧૯૯૧ ના સંપત્તિ વેરા રિટર્નના સમયગાળા માટે ભેટ તરીકે ઘરેણાં મળ્યાની હકીકત નોંધવામાં આવી હતી. એ૧ નો તારીખ ૧૮.૩.૧૯૯૪ નો પત્ર જેમાં પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે તેણીએ તેના જન્મદિવસ પર વ્યક્તિગત ભેટ તરીકે વિવિધ વર્ષોમાં રોકડ/ડીડી/ઘરેણાં/ચાંદીના વાસણો મેળવ્યા છે અને તેણીએ તેના સંપત્તિ વેરા રિટર્નમાં તેનો ખુલાસો કર્યો છે અને સંપત્તિ વેરો ચૂકવ્યો છે, તેને પણ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો. જોકે, તેણે આંક પી–૨૧૪૫ માં કરવામાં આવેલ અવલોકનની નોંધ લીધી હતી કે જન્મદિવસની ભેટોનો દાવો કરતા રિટર્ન સંબંધિત આકારણી વર્ષોમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા ન હતા પરંતુ

લાંબા સમય પછી અને પ્રથમ ચાર વર્ષ માટે, એટલે કે આકારણી વર્ષ ૧૯૮૭–૮૮ થી ૧૯૯૦–૯૧ માટે, રોકડ ભેટોનો કોઈ ઉલ્લેખ ન હતો અને તે માત્ર ઘરેણાં પૂરતો જ મર્યાદિત હતો.

૨૮૩. આવકવેરા કમિશનરના તારણથી વ્યથિત થઈને, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૨૫ કે ભેટો અને સોગાદોનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા નાણાં અને અસ્કયામતો ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ ની કલમો ૬૯ અને ૬૯એ ના અર્થમાં અરજદારની અઘોષિત સ્ત્રોતમાંથી આવક બનાવે છે, એ૧ એ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી અને તે પેન્ડિંગ હતી, તે નોંધવામાં આવ્યું હતું.

૨૮૪. જાહેર સેવકના કિસ્સામાં સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧) (ઇ) ના અર્થમાં આવક તરીકે લાયક બનવા માટે નાણાં અથવા આર્થિક સંસાધનોની પ્રાપ્તિ તેના/તેણીના સત્તાવાર હોદ્દા સાથે અનિવાર્યપણે જોડાયેલી હોવી જોઈએ અને સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિરુદ્ધ અવધ કિશોર ગુપ્તા (ઉપર મુજબ) માં આ કોર્ટે ઠેરવેલ કે ભ્રષ્ટાચાર, ગુના અથવા અનૈતિક સ્ત્રાવનો કોઈપણ અણધાર્યો લાભ અથવા કમાણી પ્રથમ દૃષ્ટિએ તેના/તેણીના આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોમાંથી મળેલી રસીદ ગણાશે નહીં, તે નોંધવામાં આવ્યું હતું. ટ્રાયલ કોર્ટનો મત હતો કે જોકે જન્મદિવસની ભેટો જાતે જ અણધાર્યા લાભ અથવા અનૈતિક સ્ત્રાવ સમાન ન હોઈ શકે, પરંતુ રાજ્યના મુખ્યમંત્રી તરીકે ભેટ અને સોગાદ તરીકે રૂ. ૨ કરોડની જંગી રકમ અને વિદેશી રેમિટન્સની પ્રાપ્તિ, રસીદોની પ્રકૃતિ વિશે ગંભીર શંકાઓ અને આશંકાઓને પાત્ર છે. ૧૯૯૨ પછી આવી ભેટો આપવાની પ્રથા બંધ કરવામાં આવી હતી અને જો એ૧ હોદ્દા પર ન હોત તો આવી ઓફર કરવામાં આવી ન હોવાની શક્યતા પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે પક્ષના કાર્યકરોના પુરાવાને ફગાવી દીધા અને કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી ભેટમાંથી આવકના એ૧ ના દાવાને નકારી કાઢ્યો. આ કોર્ટનો એ.આર. અંતૂલે વિરુદ્ધ આર.એસ. નાયક અને અન્ય, (૧૯૮૮) ૨ એસ.સી.સી. ૬૦૨ માં ચુકાદો, જાહેર સેવકને ભ્રષ્ટાચારથી મુક્ત રાખવા અને જાહેર જીવનમાં શુદ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવા ૧૯૪૭ ના અધિનિયમ ના ઉદ્દેશ્યો પર ભાર મૂકવા માટે સંદર્ભિત કરવામાં

આવ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે, આ રીતે, કથિત ભેટોને નકારી કાઢી, જે એ૧ દ્વારા આવકના કાયદેસર સ્ત્રોતની રચના માટે પ્રાપ્ત થઈ હોવાનું કહેવાય છે.

આ મુદ્દા પર ટ્રાયલ કોર્ટની ચર્ચા વાંચતા, કોઈપણ રીતે, રેકોર્ડ પરના પુરાવાની પ્રશંસા અથવા કારણો અથવા મનના ઉપયોગથી વંચિત હોવાનું નકારી શકાય નહીં.

૨૮૫. તેનાથી વિપરીત, હાઈકોર્ટે મુખ્યત્વે આવકવેરા રિટર્ન અને તેના પર સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમોનો સંદર્ભ આપીને ભેટની રકમ રૂ. ૧.૫ કરોડ હોવાનું નક્કી કર્યું હતું. તેણે નોંધ્યું હતું કે આવકવેરા રિટર્ન સબમિટ કરવામાં વિલંબ થયો હતો પરંતુ આવકવેરા સત્તાવાળાઓના આદેશો પર કાર્યવાહી કરતી બચાવપક્ષની દલીલ સ્વીકારી. રાજ્યમાં રાજકીય નેતાઓને તેમના જન્મદિવસે ભેટ આપવાની પ્રથા હતી તે દલીલથી પણ તેને ખાતરી થઈ હોય તેવું લાગે છે. એટલું જ નહીં હાઈકોર્ટનો અંતિમ નિષ્કર્ષ, ટ્રાયલ કોર્ટના સ્પષ્ટ તારણને ઉલટાવી નાખવા માટે પુરાવાના કોઈપણ સ્વતંત્ર મૂલ્યાંકન સિવાય, કોઈ ખાતરીજનક અથવા પ્રેરક કારણ પણ બહાર આવતું નથી. કાયદાની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને આ પણ મહત્વ ધરાવે છે કે આવકવેરા સત્તાવાળાઓ/ફોરમના તારણો ક્રિમિનલ કોર્ટ માટે સંબંધિત રેકોર્ડ પરની સામગ્રીની આંતરિક ગુણવત્તાની તપાસના કોઈપણ અંશ વિના આકારણીધારક દ્વારા આવકવેરા રિટર્નમાં ઉલ્લેખિત આવકના સ્ત્રોતની કાયદેસરતા અથવા કાયદેસરતાને સહેલાઈથી સ્વીકારવા માટે બંધનકર્તા નથી. હાઈકોર્ટ દ્વારા માત્ર આ પાસું સંપૂર્ણપણે ચૂકી જવાયું ન હતું, પરંતુ આ સંદર્ભે પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરવા, આત્મનિર્ભર અને સંપૂર્ણ નિર્ધારણ પર પહોંચવા માટે તેના દ્વારા કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હોય તેવું લાગતું નથી.

૨૮૬. આંક પી–૨૧૪૫ એ આકારણી વર્ષ ૧૯૮૭–૮૮ થી ૧૯૯૨–૯૩ માટે રોકડ, ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ, ઘરેણાં, ચાંદીના વાસણો દ્વારા તેણી દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ ભેટો અંગે એ૧ ની સમજૂતીને નકારતો સીઆઈટી (અપીલ) નો તારીખ

૨૫.૩.૧૯૯૬ નો હુકમ છે. અન્ય બાબતોની સાથે, આ હુકમ દર્શાવે છે કે એ૧ નું કોઈ પણ આવકવેરા રિટર્ન અને સંપત્તિ વેરા રિટર્ન સમયસર ન હતું. જ્યારે આકારણી વર્ષ ૧૯૮૭–૮૮ થી ૧૯૯૧–૯૨ માટેના એક વર્ષ અને પાંચ વર્ષ અને તેથી વધુના સમયગાળા વચ્ચે વિલંબિત હતા, ત્યારે ૧૯૯૨–૯૩ માટે પણ વિલંબ થયો હતો. આ અસર માટે તેના પત્રોમાં એ૧ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી સમજૂતી નોંધવામાં આવી હતી અને આકારણી અધિકારી દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી ન હતી અને સીઆઈટી (અપીલ) એ પણ આ નિષ્કર્ષને જાળવી રાખ્યો હતો. અન્ય પાસાઓ સિવાય, એપેલેટ સત્તામંડળે આવકવેરા તેમજ સંપત્તિ વેરા રિટર્ન સબમિટ કરવામાં ન સમજાવી શકાય તેવા વિલંબની પણ નોંધ લીધી હતી. આકારણી અધિકારીનું અવલોકન કે આવકવેરા રિટર્ન સંબંધિત સમય દરમિયાન આકારણીદારકને મળેલ ભેટો/સોગાદો જાહેર કરતા નથી, તે પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું. એપેલેટ સત્તામંડળનો મત હતો કે, ધ કમિશનર ઓફ એક્સપેન્ડિચર ટેક્સ, આંધ્ર પ્રદેશ વિરુદ્ધ પી.વી.જી. રાજુ, (૧૯૭૬) ૧ એસ.સી.સી. ૨૪૧ માં આ કોર્ટના નિર્ણયમાંથી સંકેત લેતા, રાજકારણ એ એક વ્યવસાય છે અને તેથી ભેટો/સોગાદોના રૂપમાં સંગ્રહ એ વ્યવસાયમાંથી મળેલી આવક સિવાય બીજું કંઈ ન હોઈ શકે અને તેથી કલમ ૨૮ હેઠળ વ્યાવસાયિક આવક તરીકે અર્થઘટન કરવામાં આવે. હુકમ પરથી સ્પષ્ટ થશે તેમ, આવકવેરા સત્તાવાળાઓએ માત્ર એ નક્કી કરવા માટે જ તેમની ચકાસણી મર્યાદિત કરી હતી કે શું ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ ના હેતુઓ માટે ભેટો/સોગાદો મારફતે મળેલી રસીદોને આવક ગણવી કે નહીં, અને ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળ ગુનાહિત ગેરવર્તણૂકના આરોપના દૃષ્ટિકોણથી જરૂરી હોવા મુજબ તેના સ્ત્રોત અથવા તેનાથી સંબંધિત વ્યવહારોની વાસ્તવિકતા, અધિકૃતતા અને કાયદેસરતા ચકાસવા માટે નહીં.

૨૮૭. ઉત્સવના પ્રસંગો પર રાજ્યોના રાજકીય વ્યક્તિઓને ભેટો અને દાનના મનોરંજનની પ્રથા વિશે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૨૧૫ અને ૨૫૯ ની મૌખિક જુબાની ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળ આવકના કાયદેસરના સ્ત્રોત તરીકે

આવી રસીદોને કોઈ કાયદેસરતા આપવા માટે કોઈ પરિણામની નથી એ હકીકત સિવાય, ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ માં આઇ.પી.સી. ની કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ ના અક્ષર અને ભાવનામાં સમાવેશને ધ્યાનમાં રાખીને, એ૧ ને કરવામાં આવ્યા હોવાનો દાવો કરાયેલ ભેટો માત્ર કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત ન હતી, તેના હોદ્દા અને તેની સાથે જોડાયેલી ભૂમિકાને ધ્યાનમાં રાખીને, પરંતુ તે હેઠળ ગુનો પણ બને છે. તેથી કોઈપણ રીતે, સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન એ૧ ને આપવામાં આવેલી કોઈપણ સ્વરૂપમાં ભેટો, આ કાયદાના અંતર્ગત ઉદ્દેશ્યોના તર્ક અને કઠોરતાને ધ્યાનમાં રાખીને આવકના કાયદેસર સ્ત્રોત તરીકે સ્વીકારવામાં આવી શકે નહીં. પુનરોચ્ચાર કરવા માટે, એ૧ ના આવકવેરા રિટર્નમાં આવી ભેટોનો ખુલાસો અને તેના આધારે આવકવેરા સત્તાવાળાઓના હુકમો, તેની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળના આરોપને દૂર કરવા માટે સદર રસીદોને કાયદેસર આવક સુધી વધારવા માટે માન્ય કરતા નથી. એમ. કૃષ્ના રેડ્ડી (ઉપર મુજબ) અને કેદારી લાલ (ઉપર મુજબ) માં આ કોર્ટના નિર્ણયો પર બચાવપક્ષનો આધાર, કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, કોઈ કામનો નથી.

૨૮૮. જાહેર સેવકો દ્વારા ભેટો સ્વીકારવાની પરવાનગી પર વિસ્તારપૂર્વક જણાવતી વખતે, આ કોર્ટે આર.એસ. નાયક (ઉપર મુજબ) માં જાહેર કર્યું હતું કે જો તેને મંજૂરી આપવામાં આવે, તો તે ભેટ/સોગાદના રૂપમાં લાંચ સ્વીકારવાના પ્રતિબંધની અવગણનાની સુવિધા આપશે. આઇ.પી.સી. ની કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ ના ઘટકોમાં વિશ્લેષણાત્મક સમજ, પછી સદર કોડ ના ભાગ રૂપે કાયદા પુસ્તક પર તે પ્રસ્તાવિત કરવા માટે હાથ ધરવામાં આવી હતી કે કલમ ૧૬૫ નો વ્યાપ આઇ.પી.સી. ની કલમો ૧૬૧,૧૬૨ અને ૧૬૩ કરતા વ્યાપક હતો અને તે ભ્રષ્ટાચારના કેસોને આવરી લેવાનો હતો. એવું વિસ્તૃત કરવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૧૬૧ અને ૧૬૫ આઇ.પી.સી. હેઠળ સજાપાત્ર લાંચની સ્વીકૃતિ વચ્ચેનો તફાવત એ હતો કે અગાઉની કલમ હેઠળ, હોદ્દાના દુરુપયોગ માટે ભેટને હેતુ અથવા પુરસ્કાર તરીકે લેવામાં આવે છે પરંતુ પછીની કલમ હેઠળ, હેતુ અથવા પુરસ્કારનો પ્રશ્ન સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત છે અને વિચારણા વિના અથવા અયોગ્ય

વિચારણા સાથે કોઈ મૂલ્યવાન વસ્તુનો સ્વીકાર એવી વ્યક્તિ પાસેથી જેની સાથે વ્યવહાર કરવાનો છે અથવા કરવાની સંભાવના છે, તેને પ્રતિબંધિત કરવામાં આવે છે કારણ કે તે કોઈ સત્તાવાર તરફેણ દર્શાવવા માટે હેતુ અથવા પુરસ્કાર તરીકે લેવામાં આવતું નથી, તો પણ તે એવી મૂલ્યવાન વસ્તુ આપનાર વ્યક્તિને સત્તાવાર તરફેણ દર્શાવવા માટે જાહેર સેવકને પ્રભાવિત કરે તેવી શક્યતા છે. એ બાબત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે આઇ.પી.સી. ની કલમ ૧૬૧ અને ૧૬૫ તેમજ પીસી એક્ટ ની કલમ ૫ જાહેર સેવકને ભ્રષ્ટાચારથી મુક્ત રાખવા અને આ રીતે આખરે જાહેર જીવનમાં શુદ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે છે.

૨૮૯. સદર અધિનિયમ માં હવે સંકલિત આઇ.પી.સી. ની કલમો ૧૬૧ થી ૧૬૫એ ના સંદર્ભમાં જાહેર સેવક એ૧ ને આપેલી ભેટો દેખીતી રીતે ગેરકાયદેસર અને કાયદા દ્વારા પ્રતિબંધિત છે. આવકના કાયદેસરના સ્ત્રોતની રચના માટે ભેટોનું ચિત્રણ કરવા માટે "કાનૂની" અને "ગેરકાયદેસર" વચ્ચે તફાવત કરવાનો પ્રયાસ આ રીતે સંપૂર્ણપણે ખોટો છે.

૨૯૦. ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ ના આગમન સાથે, અને અન્ય બાબતોની સાથે "જાહેર સેવક" ની વ્યાખ્યાના વ્યાપના વિસ્તરણ અને સદર કાયદામાં આઇ.પી.સી. ની કલમ ૧૬૧ થી ૧૬૫એ ના એકીકરણના પરિણામે, તેના જન્મદિવસ પર એ૧ ને આપવામાં આવેલી ભેટોને કાયદેસરની આવક તરીકે ગણવાનો બચાવપક્ષનો દાવો, આ રીતે ન્યાયિક મંજૂરી મેળવી શકે નહીં.

ભાડાની આવક, ખેતીની આવક અને લોનની ચુકવણી દ્વારા શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની આવક.

૨૯૧. આ અંશતઃ ડીવીએસી દ્વારા રજૂ કરાયેલ આવકના શીર્ષકોમાં આઇટમ નં. ૫૯, ૬૦ અને ૬૧ પર સૂચિબદ્ધ આ પેઢીની ભાડાની આવક સાથે સંબંધિત છે, જેની રકમ રૂ. ૬,૧૫,૯૦૦/– છે. જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસના વિવિધ શીર્ષકો એટલે કે વ્યવસાયમાંથી નફો, ભંગારનું વેચાણ, ખેતીની આવક, ભાડાની આવક, લોનની વસૂલાત, મિલકતના વેચાણ

માટે એડવાન્સ રસીદ હેઠળ આવક તરીકે રૂ. ૯૫,૯૨,૭૭૬/– કમાયાના દાવાને નકારી કાઢ્યો હતો અને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ઉલ્લેખિત આંકડાને જાળવી રાખ્યો હતો, હાઇકોર્ટે સમાન રકમ રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/– હોવાનું નક્કી કર્યું હતું.

૨૯૨. જેમ રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ દર્શાવે છે તેમ, તેમના દાવાના સમર્થનમાં, પ્રતિવાદીઓ આવકવેરા રિટર્ન અને આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટે પસાર કરાયેલા હુકમો અને બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ ની મૌખિક જુબાની પર ભારે આધાર રાખતા હતા. આંક ડી–૨૬૨ થી ડી–૨૭૫ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની ભાડાની આવક માટે, પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, રૂ. ૧૨,૬૮,૮૦૦/– ની રકમ સામે, ડીવીએસી એ માત્ર રૂ. ૬,૧૫,૯૦૦/– સ્વીકાર્યા હતા જે તેના દ્વારા રજૂ કરાયેલ આવકના શેડ્યૂલની આઇટમ નં. ૫૯, ૬૧ અને ૬૨ ની સામે દર્શાવેલ છે.

૨૯૩. ૧૯૯૨ થી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ હોવાનો દાવો કરનાર બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૮ કે. સૌંદરવેલને જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસના હિસાબો અને એ૨ ના વ્યક્તિગત હિસાબો અને તેમને સંબંધિત પેઢીઓના હિસાબો સંભાળ્યા હોવાની જુબાની આપી હતી. તેઓ ઉપરોક્ત કરદાતાઓના હિસાબોને આખરી ઓપ આપવા સાથે સંકળાયેલા હોવાનું જણાવાયું છે. તેમણે સામાન્ય રીતે વિવિધ આંક જેવા કે આવકવેરા રિટર્ન, નફા અને નુકસાન ખાતા, બેલેન્સ શીટ અને તે સંબંધમાં આવકવેરા સત્તાધિકારીઓના હુકમોને ઓળખી કાઢ્યા હતા. તેમણે ફેક્સ યુનિવર્સલના નામે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ જે વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલ હતી તે અંગે પણ નિવેદન આપ્યું હતું. તેમણે કૃષિ કામગીરી હાથ ધરવા માટે વર્ષ ૧૯૯૦ માં શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ સાથે એક ટીએસઆર વાસુદેવનના લીઝ કરારનો અને ભાડાપટ્ટાની જમીનોના સંબંધમાં વિલ્લુપુરમના તહસીલદાર દ્વારા જારી કરાયેલ પ્રમાણપત્રની નકલનો પણ સંદર્ભ આપ્યો હતો. તેમણે પેઢી દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો પણ ઓળખી કાઢ્યા હતા જે એક નાગમ્મલ અને સુબ્રમણ્યમને આપવામાં આવેલી લોનના એક ભાગની વસૂલાત દર્શાવે છે. નોંધનીય છે કે, તેમની જુબાની માત્ર દસ્તાવેજોની સામગ્રી પર

આધારિત હતી. એ જ રીતે તેમણે સંબંધિત આવકવેરા રિટર્નમાં દર્શાવ્યા મુજબની કૃષિ આવકનો પણ સંદર્ભ આપ્યો. જોકે, તેમણે સ્વીકાર્યું કે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫, ૧૯૯૫–૯૬ અને ૧૯૯૬–૯૭ માટે સમયસર આવકવેરા રિટર્ન ફાઈલ કર્યા ન હતા જેના માટે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૧૪૮ હેઠળ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. આવકવેરા રિટર્ન મોડા સબમિટ કરવા બદલ આ પેઢી સામે શરૂ કરાયેલ ફરિયાદપક્ષની કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં આ મહત્વ ધરાવે છે.

૨૯૪. આ મુદ્દે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૧૩ મોસીન બીજાપુરીની તપાસ કરવામાં આવી હતી, જેઓ સંબંધિત સમયે એટલે કે ૧૯૯૨–૯૩ માં, એચ.બી.એમ. ફાઉન્ડેશન લિમિટેડમાં મેનેજિંગ ડિરેક્ટર હતા. તેમણે તેમની કંપની દ્વારા ભાડે દુકાન લેવા અંગે નિવેદન આપ્યું હતું જેના માટે રૂ. ૨૧,૬૦૦/– ની એડવાન્સ ચુકવણી કરવામાં આવી હતી. તેમણે ૧૯૯૭ સુધી એટલે કે પરિસર ખાલી કરવા સુધીના ભાડાની ચુકવણી અંગે પણ જણાવ્યું હતું. તેમણે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ સાથેના ભાડા કરારની નકલનો સંદર્ભ આપ્યો હતો પરંતુ સ્વીકાર્યું હતું કે તેઓ જાણતા નથી કે પેઢી વતી કોણે સહી કરી હતી.

૨૯૫. નીચલી કોર્ટે મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાનું સંપૂર્ણ મૂલ્યાંકન કર્યું. તેણે વ્યક્તિગત રીતે દસ્તાવેજોની સામગ્રીનું વિશ્લેષણ કર્યું જેથી તપાસ સમયગાળા દરમિયાન દરેક આકારણી વર્ષ માટે વિવિધ મથાળા હેઠળ આવકના દાવાની વાજબીતા કે અન્યથાની તપાસ કરી શકાય. તેણે અન્ય બાબતોની સાથે નોંધ્યું કે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૨૬૯ (એસએસ) ના સંદર્ભમાં, એકાઉન્ટ પેયી ચેક અથવા એકાઉન્ટ પેયી બેંક ડ્રાફ્ટ મારફત સિવાય કોઈપણ વ્યક્તિને અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ પાસેથી રૂ. ૨૦,૦૦૦/– થી વધુ રકમની લોન અથવા ડિપોઝિટ લેવા અથવા સ્વીકારવાની પરવાનગી ન હતી. સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) માં લાગુ કરવામાં આવેલ "આવકના જાણીતા સ્ત્રોત" ની વ્યાખ્યાના સંદર્ભમાં તેણે આ પાસાની તપાસ કરી. એકાઉન્ટ પેયી ચેક અથવા એકાઉન્ટ પેયી બેંક ડ્રાફ્ટ મારફત પુન:ચુકવણી અંગેની કલમ ૨૬૯–ડી નો પણ

સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો. જોકે પ્રતિવાદીઓ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ડાયરેક્ટ ટેક્સ લોઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ ઓફ ૧૯૮૭ ને ધ્યાનમાં રાખીને, કલમ ૨૭૬ડીડી કે જે કલમ ૨૬૯ડીડી ના ઉલ્લંઘન માટે ફરિયાદપક્ષ અને દંડની જોગવાઈ કરે છે તેને રદ કરવામાં આવી છે, કલમ ૨૬૯એસએસ નું પાલન ન કરવું, એવું માની લઈએ કે આવા ઉલ્લંઘનથી સદર અધિનિયમ હેઠળ ફરિયાદપક્ષ આકર્ષિત થતું નથી તો પણ, સંડોવાયેલ વ્યવહારોની સચ્ચાઈ અને/અથવા સ્વીકૃતિ નક્કી કરવા માટે તેને અવગણી શકાય નહીં. ઓછામાં ઓછા આ હદ સુધી, નીચલી કોર્ટનો અભિગમ અને કલમ ૨૬૯એસએસ ની અરજી સ્વીકૃતિને પાત્ર છે.

૨૯૬. નીચલી કોર્ટનો પણ એવો મત હતો કે લોનની વસૂલાતની દલીલની તુલનામાં, બચાવપક્ષે મુખ્યત્વે નફા–નુકસાન ખાતાના આધારે ઉપરોક્ત મથાળા હેઠળ આવકના દાવાને સાબિત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, ત્યાં લોન આપવા અથવા તેની પુન:ચુકવણીનો બીજો કોઈ નક્કર પુરાવો ન હતો. એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે બચાવપક્ષે લોન લેનારની તપાસ પણ કરી ન હતી કે વ્યવહારના સમર્થનમાં કોઈ સામગ્રી પણ રજૂ કરી ન હતી. તેણે નાગમ્મલ અને સુબ્રમણ્યમને આપવામાં આવેલી લોન પેટે રૂ. ૧૬,૯૧,૦૦૦/– ની રકમ વસૂલ કરવામાં આવી હતી તેવી બચાવપક્ષની દલીલના સમર્થનમાં નફા અને નુકસાન ખાતાને પણ ફગાવી દીધું હતું.

૨૯૭. નીચલી કોર્ટે અન્ય બાબતોની સાથે, ટીએસઆર વાસુદેવન અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ વચ્ચેના લીઝ કરારને એવા કારણોસર ફગાવી દીધો કે દાવેદારની લીઝ ૧૧ મહિનાના સમયગાળા માટે હતી જે ટ્રાન્સફર ઓફ પ્રોપર્ટી એક્ટની કલમ ૧૦૭ હેઠળ અસ્વીકાર્ય હતી. વધુમાં કૃષિ આવકનો દાવો કરવા માટે જમીન ખેડવામાં આવી હોવાનો કોઈ સ્વીકાર્ય પુરાવો ન હતો. એ૨ ૧૯૮૦ થી ૧૯૮૮ સુધી સંડોવાયેલ જમીનની લીઝી હોવાનું પ્રમાણિત કરતો તહસીલદાર, વિલ્લુપુરમનો પત્ર આંક ૨૫૯ પણ એવા કોઈ પુરાવાના અભાવે ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો કે જેની મૂળ મુદત ૨૧.૭.૧૯૯૨ ના રોજ પૂરી થઈ

ગઈ હતી તેવી લીઝ ત્યારબાદ લંબાવવામાં આવી હતી. વધુમાં, ૨૫.૧૦.૨૦૦૧ નું પ્રમાણપત્ર કોઈ સ્થાનિક પૂછપરછ અથવા સંબંધિત લીઝ ડીડની ચકાસણીના કોઈ પુરાવા વિનાનું હતું, જેનાથી સદર દસ્તાવેજ શંકાસ્પદ બનતો હતો. નીચલી કોર્ટના મતે, આવકવેરા રિટર્ન, નફા અને નુકસાન ખાતા અને બેલેન્સ શીટ તેમજ આવકવેરા સત્તાધિકારીઓના હુકમો તે અસર માટે સ્વતંત્ર અને ખાતરીપૂર્વકના પુરાવાના અભાવમાં બચાવપક્ષ દ્વારા કરવામાં આવેલ આવકના દાવાને સાબિત કરતા નથી. પેઢીના ભાડૂત તરીકે દર્શાવેલ હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા ભાડા પેટે તેને રૂ. ૧૦ લાખની રકમ ચૂકવી હોવાની દલીલના સમર્થનમાં રજૂ કરવામાં આવેલ પત્રને પણ ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો, કારણ કે દસ્તાવેજ સાદા કાગળ પર હતો અને તેમાં જારી કર્યાની કોઈ તારીખ ન હતી. આ દાવાને અપ્રમાણિક માનીને ફગાવી દેવા માટે પેઢીના નામમાં રહેલી વિસંગતતા પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી. હાઉસિંગ એન્ડ રિયલ એસ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ ખાતાઓની પુષ્ટિના અંશ તરીકે બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલ આંક ડી–૨૭૪ ને પણ નીચલી કોર્ટની મંજૂરી મળી ન હતી, તેને તેના લેખક દ્વારા સાબિત કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તેને સંબંધિત વ્યવહારની જરૂરી વિગતોના અભાવમાં હતો. આમ નીચલી કોર્ટે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસના રૂ. ૯૫,૯૨,૭૭૬/– ની આવકની વધારાની રકમના દાવાને સંપૂર્ણપણે ફગાવી દીધો હતો.

૨૯૮. હાઇકોર્ટે અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોને સંપૂર્ણપણે સ્વીકારી લીધા અને તેની સામગ્રી પર કાર્યવાહી કરી. જોકે એ નોંધવું નોંધનીય છે કે તે સંબંધિત વર્ણન, તેના દ્વારા પ્રસ્તાવિત હકીકતોના પુરાવાની સ્વીકૃતિની કસોટી પર તેના સાબિતીના મૂલ્યને માપવા માટે કોઈ વિશ્લેષણાત્મક અભિગમ છતો કરતું નથી. મૌખિક કે દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું તેમના આંતરિક મૂલ્ય નક્કી કરવા માટે આવકવેરા રિટર્ન, નફા–નુકસાન ખાતા અને બેલેન્સ શીટથી સ્વતંત્ર રીતે પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું નથી.

નિષ્કર્ષ પર, જોકે, રૂ. ૯૫,૯૨,૭૭૬/– ના દાવા સામે, હાઇકોર્ટે શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની આવક રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/– હોવાનું આકલન કર્યું. આ ગણતરી માટે કોઈ સ્વીકાર્ય આધાર પણ જાહેર કરવામાં આવ્યો નથી.

૨૯૯. અમે ઉપર જણાવ્યા મુજબ મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓની જરૂરી હદ સુધી તપાસ કરી છે. હકીકત એ છે કે સંબંધિત આકારણી વર્ષો માટે આવકવેરા રિટર્ન, નફા અને નુકસાન ખાતા અને બેલેન્સ શીટની સામગ્રી તેમજ તેના આધારે આવકવેરા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલ નિર્ધારણ અંતિમ નથી અને ફોજદારી કોર્ટ પર બંધનકર્તા નથી તે સિવાય, નીચલી કોર્ટનો તપાસનો અભિગમ સ્પષ્ટપણે અપેક્ષા મુજબ રજૂ કરાયેલા પુરાવાના દરેક ભાગ અંગે તુલનાત્મક રીતે વ્યાપક અને શોધખોળભર્યો રહ્યો છે. જોકે વિચારણા હેઠળના મુદ્દાના વિવિધ પાસાઓ પર આવકવેરા સત્તાધિકારીઓના હુકમો, તેમાંથી માત્ર કરપાત્ર આવકની ગણતરીના મર્યાદિત પરિપ્રેક્ષ્યમાં સંબંધિત ગણાતી સામગ્રીની તપાસ છતી કરે છે, અમે એ છાપ સાથે રહી ગયા છીએ કે હાઇકોર્ટે પોતાના તારણો પર પહોંચવા માટે આવકવેરા આકારણીને લગતા દસ્તાવેજો/રેકોર્ડ્સ અને કર સત્તાધિકારીઓના નિર્ણયથી સ્વતંત્ર રીતે ઉપલબ્ધ પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કરવાનો કોઈ પ્રયાસ કર્યો નથી. પુનરાવર્તન કરવા માટે આવકવેરા રિટર્ન અને તેના પરિશિષ્ટો તેમજ આવકવેરા સત્તાધિકારીઓના હુકમો ફોજદારી કોર્ટ પર નિર્ણાયક કે બંધનકર્તા નથી અને તેમાં વર્ણવેલ હકીકતો, જો ફોજદારી કાર્યવાહીમાં ચકાસણી માટે આવે, તો કેસ મુજબ તેને સાબિત કરવા અથવા રદિયો આપવા માટે આવશ્યકપણે પુરાવા રજૂ કરીને તેનો ઉકેલ લાવવો જોઈએ. અનુરૂપ, કોર્ટ કાનૂની રીતે તેના પરથી તેના તારણને નોંધવા માટે તેની જાતે તેનું ઝીણવટભર્યું નિરીક્ષણ હાથ ધરવા માટે બંધાયેલ રહેશે.

૩૦૦. ડીવીએસી દ્વારા પ્રમાણિત કરાયેલ રૂ. ૬,૧૫,૯૦૦/– ની સામે પ્રતિવાદીઓએ રૂ. ૯૫,૯૨,૭૭૬/– ની આવકનો દાવો કર્યો હોવાથી, તેને સાબિત કરવાની જવાબદારી તેમના પર હતી. સંભાવનાઓના સંતુલનના બેન્ચ માર્ક દ્વારા પણ નિર્ણય લેવામાં આવે તો પણ, અમારા મતે, હાઇકોર્ટે નીચલી

કોર્ટના નિર્ધારણને ઉલટાવવા માટે, સમાન પુરાવાઓના આધારે આ પરિપ્રેક્ષ્યમાં પુરાવાઓની તપાસ અને આકારણી કરવા માટે પોતાની જાતે લાગુ પડવું જોઈતું હતું. ૩૦૧. હાઇકોર્ટે, અમારા મતે, તેના અભિગમને ધ્યાનમાં રાખીને અપીલ ફોરમ તરીકે અને તથ્યોની ઉચ્ચ કોર્ટ તરીકે સાચા કાનૂની સંદર્ભમાં પુરાવાઓની પ્રશંસા કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. હાઇકોર્ટનું તારણ, આ મુદ્દે, આમ, ટકાવી શકાય તેમ નથી.

એ૧ ની ભાડાની આવક

૩૦૨. જ્યારે ડીવીએસી દ્વારા આવકના મથાળાની આઇટમ નં. ૫૩ અને ૫૪ સામે દર્શાવ્યા મુજબ આ મથાળા હેઠળની આવક રૂ. ૪૦,૦૧,૧૨૭/– ટાંકવામાં આવી હતી, ત્યારે બચાવપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, તે રૂ. ૪૩,૭૫,૧૩૨/– હોવી જોઈતી હતી. નીચલી કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૦૨ રાઘવનના મૌખિક પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા, જેઓ સંબંધિત સમયે, પ્લાન્ટ કન્સ્ટ્રક્શન પ્રાઇવેટ લિમિટેડ પેઢીના મેનેજર (એડમિનિસ્ટ્રેશન) હતા, જેણે લીઝ ડીડ આંક પીકપ૧ મારફતે, તેમાં દર્શાવેલ અને મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સની માલિકીનું મકાન મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ પાસેથી રૂ. ૧,૦૫,૦૦૦/– ના માસિક ભાડા પર લીધું હતું. આ સાક્ષીએ તે કરારો પણ સાબિત કર્યા જેના દ્વારા ત્યારબાદ ભાડામાં વધારા પર ભાડૂઆત સમયાંતરે લંબાવવામાં આવી હતી.

૩૦૩. આ સાક્ષીએ લીઝ ડીડ આંક પીકપપ મારફતે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સની માલિકીના બીજા મકાનના ભાડાપટ્ટા અંગે પણ જુબાની આપી હતી જે શરૂઆતમાં રૂ. ૧૦,૦૦૦/– ના માસિક ભાડા પર હતી, જે ભાડૂઆત/લીઝના નવીનીકરણ પર ત્યારબાદ વધારવામાં આવી હતી. આ સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, ભાડું ચેક દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યું હતું અને જાન્યુઆરી, ૧૯૯૩ થી એપ્રિલ, ૧૯૯૬ ના સમયગાળા માટે કુલ મળીને રૂ.

૪૩,૭૫,૧૩૨/– ની રકમ આ હેતુ માટે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સને ચૂકવવામાં આવી હતી.

૩૦૪. એ૧ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે તેણે માસિક એડવાન્સ તરીકે રૂ. ૯૦૦૦૦/– અને તપાસ સમયગાળા દરમિયાન ભાડાની આવક તરીકે રૂ. ૨,૩૨,૦૦૦/– મેળવ્યા હતા. આંક પી–૯૩૬ (એ૧ નું સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાનું સ્ટેટમેન્ટ), પી–૨૩૩૪ અને પી–૨૩૩૬ જે સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન તેમના ખાતાના સ્ટેટમેન્ટ છે તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૬૪ એસ–ષણમુગમના પુરાવા, જેમણે તેમના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ હોવાનો દાવો કર્યો હતો, તેનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે.

૩૦૫. વિદ્વાન નીચલી કોર્ટે આ પુરાવા સ્વીકાર્યા અને નોંધ્યું કે જોકે ચૂકવવામાં આવેલ કુલ ભાડું રૂ. ૪૩,૭૫,૧૩૨/– થતું હતું, ફરિયાદપક્ષે આ આંકડો રૂ. ૪૦,૦૧,૧૨૭/– લીધો હતો. જોકે તેણે એ આધાર પર દખલ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો કે ભાડાની આવક ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ હેઠળ કરપાત્ર હતી. બીજી તરફ, હાઇકોર્ટે, પુરાવાની કોઈપણ ચર્ચા વિના ભાડાની આવકમાં રૂ. ૩,૨૨,૦૦૦/– નો ઉમેરો કર્યો હતો કારણ કે ફરિયાદપક્ષ તેમ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યું હતું.

૩૦૬. અમારા મતે, બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓએ પ્રસ્થાપિત કર્યું હતું કે પ્રશ્ન હેઠળના બે પરિસર માટે ભાડા તરીકે રૂ. ૪૩,૭૫,૧૩૨/– ચૂકવવામાં આવ્યા હતા, જે ડીવીએસી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી આવકની યાદીમાં આઇટમ નં. ૫૩ અને ૫૪ હેઠળ ઓળખાયા છે, હાઇકોર્ટ રૂ. ૩,૨૨,૦૦૦/– ઉમેરવામાં વાજબી હતી.

જયા પબ્લિકેશન્સ અને નમધુ એમજીઆરની આવક:

૩૦૭. અપીલકર્તા–રાજ્યે ડીવીએસી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા આંકડા ઉપરાંત જયા પબ્લિકેશન્સ અને નમધુ એમજીઆરની આવક પેટે હાઇકોર્ટ દ્વારા રૂ. ૪ કરોડની રકમ ઉમેરવા સામે પણ વાંધો ઉઠાવ્યો છે.

૩૦૮. જયા પબ્લિકેશન્સ એક પ્રોપરાઇટરશીપ પેઢી છે જેના, સંબંધિત સમયે, એ૧ અને એ૨ ભાગીદારો હતા. ભાગીદારી ખત મુજબ, તે તમામ પ્રકારના પ્રિન્ટીંગ અને અખબારો/મેગેઝીન/સામયિકો વગેરેના પ્રકાશનનો અને ભાગીદારો વચ્ચે પરસ્પર સંમતિથી નક્કી કરવામાં આવનાર અન્ય વ્યવસાય અથવા વ્યવસાયોનો કારોબાર કરતી હતી. તેણે, રેકોર્ડ મુજબ, ફેક્ટરી બિલ્ડિંગ સાથે ફેક્ટરી શેડની ખરીદી કરી હતી અને ત્યાં પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ સ્થાપિત કર્યું હતું અને જાહેર જનતા અને અન્ય વિવિધ એજન્સીઓમાં પ્રસારણ માટે એઆઈએડીએમકે પાર્ટીના ન્યૂઝ લેટર અર્થાત્ "નમાધુ એમજીઆર" ના પ્રિન્ટીંગ અને પ્રકાશનનો વ્યવસાય શરૂ કર્યો હતો.

૩૦૯. બચાવપક્ષ દ્વારા એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે વાર્ષિક રૂ. ૧૨,૦૦૦, રૂ. ૧૫,૦૦૦, રૂ. ૧૮,૦૦૦ ની થાપણો સામે ન્યૂઝલેટરની મફત નકલો પૂરી પાડવા માટે વર્ષ ૧૯૯૦ માં વ્યાજમુક્ત ડિપોઝિટ સ્કીમ શરૂ કરવામાં આવી હતી, જેના માટે ગ્રાહકોને અનુક્રમે દરરોજ આવા ન્યૂઝલેટરની ૪, ૫ અથવા ૬ નકલો મળી શકતી હતી. પૂર્વ નોટિસ આપીને ડિપોઝિટ રિફંડ કરવાની જોગવાઈ પણ કરવામાં આવી હતી.

૩૧૦. બચાવપક્ષે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ કે. સૌંદરવલનની તપાસ કરી હતી, જે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ છે અને દાવો કરે છે કે તેણે જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસના હિસાબો સંભાળ્યા હતા અને વર્ષ ૧૯૯૨ થી ૧૯૯૬ ના સમયગાળા દરમિયાન ઉક્ત પેઢીઓના હિસાબ આખરી કરવામાં સામેલ હતા. તેમણે ઉપરોક્ત યોજના અને લવાજમના દરોનો પણ સંદર્ભ આપ્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે જયા પબ્લિકેશન્સ વર્ષ ૧૯૯૧ થી ઇન્કમટેક્સની આકારણીદાર હતી. તેમના જણાવ્યા મુજબ, તેમણે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫

માટે વિશેષ ઓડિટરો સમક્ષ આકારણીદારના હિસાબના ચોપડા જાતે રજૂ કર્યા હતા જે યોગ્ય રીતે જાળવવામાં આવ્યા હોવાનું પ્રમાણિત કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે ૬.૧૧.૧૯૮૮ ના રોજ સબમિટ કરેલ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ થી ૧૯૯૩–૯૪ એટલે કે આંક ડી–૨૧૮, ડી–૨૧૯, ડી–૨૨૦ માટે પેઢીના ઇન્કમટેક્સ રિટર્નને ઓળખી બતાવ્યા હતા. તેમણે ૧૭.૩.૧૯૯૮ ના રોજ સબમિટ કરેલ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ થી ૧૯૯૬–૯૭ એટલે કે આંક ડી–૨૨૧ અને ૧૭.૩.૧૯૯૯ ના રોજ સબમિટ કરેલ ડી–૨૨૨, ડી–૨૨૩ માટે જયા પબ્લિકેશન્સના ઇન્કમટેક્સ રિટર્નને પણ ઓળખી બતાવ્યા હતા. તેમણે જુબાની આપી હતી કે રિટર્નની સાથે સંબંધિત વર્ષોના આવકવેરાના સ્ટેટમેન્ટ, બેલેન્સ શીટ્સ, નફા અને નુકસાન ખાતા રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. જો કે, તેમણે સ્વીકાર્યું હતું કે આવકવેરા વિભાગ દ્વારા કોર્ટમાં રજૂ કરાયેલા રેકોર્ડમાં આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫, ૧૯૯૫–૯૬, ૧૯૯૬–૯૭ ના બેલેન્સ શીટ્સ ઉપલબ્ધ ન હતા અને તેમણે અનુક્રમે ૩૧.૩.૧૯૯૪, ૩૧.૩.૧૯૯૫ અને ૩૧.૩.૧૯૯૬ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષો માટે આકારણીદારના બેલેન્સ શીટ્સ અને નફા અને નુકસાન ખાતાની પ્રમાણિત નકલો એટલે કે આંક ડી–૨૨૪, ડી–૨૨૫ અને ડી–૨૨૬ રજૂ કરી હતી. તેમણે વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ એટલે કે આંક ડી–૨૨૮ માટે ડિપોઝિટ સ્કીમના સબ્સ્ક્રાઇબર્સની યાદીનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા વર્ષ ૧૯૯૧ થી ૧૯૯૬ ના હિસાબની ચકાસણી વિશે પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આકારણી અધિકારીએ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ માટે તેમના તારીખ ૨૬.૩.૨૦૦૧ ના હુકમ દ્વારા સ્કીમ ડિપોઝિટના દાવાને સ્વીકાર્યો ન હતો. પરંતુ સંબંધિત સી.આઈ.ટી. (અપીલ્સ) એ, આકારણીદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં, સ્કીમ ડિપોઝિટ લવાજમના દાવાને સ્વીકાર્યો હતો.

તેવી જ રીતે, સીઆઈટી (અપીલ્સ) એ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ અને ૧૯૯૩–૧૯૯૪ માટે આકારણીદારના દાવાને માન્ય રાખ્યો હતો.

૩૧૧. આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ થી ૧૯૯૬–૯૭ ની બાબતમાં, આ સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આકારણી અધિકારીએ અંશતઃ દાવાને મંજૂરી આપી હતી જે સીઆઈટી (અપીલ્સ) દ્વારા અપીલોમાં માન્ય રાખવામાં આવી હતી. અંતે, ઇન્કમટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, બી બેન્ચે એક સમાન હુકમ દ્વારા, ૪૧ થાપણદારો સિવાય કે જેમણે આવી થાપણો કરી હોવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, ડિપોઝિટ સ્કીમ અંગેના આકારણીદારના દાવાને સ્વીકાર્યો હતો. સાક્ષીએ જાહેર કર્યું હતું કે આકારણીદારને આ ૪૧ થાપણદારોની ઉલટતપાસ કરવાની તક આપવાના નિર્દેશ સાથે આ બાબતને આકારણી અધિકારીને પાછી મોકલવામાં આવી હતી. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું હતું કે આવી તપાસ પડતર હતી. જોકે, તેમણે જુબાની આપી હતી કે ડિપોઝિટ સ્કીમ હેઠળ, જયા પબ્લિકેશનસે છ વર્ષના સમયગાળા દરમિયાન રૂ. ૧૪,૨૩,૮૯,૦૦૦/– ની રકમ એકત્ર કરી હતી.

૩૧૨. સાક્ષીએ જાહેર કર્યું હતું કે જયા પબ્લિકેશન્સની આવકનો મુખ્ય સ્ત્રોત અખબારોનું વેચાણ, જાહેરાતો અને જોબ વર્કના આધારે પ્રિન્ટીંગ હતો અને તેના નફા અને નુકસાનના સ્ટેટમેન્ટ મુજબ, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ થી ૧૯૯૬–૯૭ દરમિયાન ઉપરોક્ત સ્ત્રોતોમાંથી તેના દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ ચોખ્ખો નફો રૂ. ૧,૧૫,૯૪,૮૪૮.૬૦/– હતો. તેમણે સપ્તગિરી ફાર્મ્સના નામે જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવતી કૃષિ કામગીરી વિશે પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો જેનાથી કૃષિ આવક પ્રાપ્ત થતી હતી.

૩૧૩. ટ્રાયલ કોર્ટે, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટે બચાવપક્ષ દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલ જયા પબ્લિકેશન્સની આવકની વિગતો ધ્યાનમાં લીધી હતી, જે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૮ ના મૌખિક પુરાવા અને વિવિધ દસ્તાવેજો આંક ડી–૨૧૭ થી ડી–૨૩૫ દ્વારા સાબિંત કરવાનો પ્રયાસ કરવામા આવ્યો હતો. પેઢી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી વિવિધ સ્ત્રોતોમાંથી આવકની વિગતો દર્શાવે છે કે ઉપરોક્ત સમયગાળા દરમિયાન સ્કીમ ડિપોઝિટ દ્વારા તેની આવક રૂ. ૧૪,૧૦,૩૫,૦૦૦/– હતી અને વેચાણ, જોબ વર્ક, જાહેરાતો, વ્યાજ, કૃષિ આવક, ભાડાં વગેરે સહિત અન્ય સ્ત્રોતોમાંથી રૂ.

૧,૧૫,૯૪,૮૪૮/– હતી. ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકતથી વાકેફ હતી કે બચાવપક્ષે ઉપરોક્ત આવકના તેમના દાવાના સમર્થનમાં ૩૧ સાક્ષીઓની જુબાનીને પુરાવા તરીકે રજૂ કરી હતી, જેમણે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૮ ઉપરાંત, યોજના હેઠળ તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલી થાપણો વિશે વાત કરી હતી અને આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા મેળવવામાં આવેલ વિશેષ ઓડિટ રિપોર્ટ, આંક પી–૨૧૭, કમિશનર ઓફ ઇન્કમટેક્સ (અપીલ્સ) ના હુકમો આંક ડી–૨૩૧ થી ડી–૨૩૪ તેમજ રિટર્ન સાથે દાખલ કરવામાં આવેલ બેલેન્સ શીટ્સ આંક ડી–૨૧૮ થી ડી–૨૨૨ પર વધુ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

૩૧૪. ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે નોંધ્યું હતું કે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨, ૧૯૯૨–૯૩, ૧૯૯૩–૯૪ ના રિટર્ન ૬.૧૧.૧૯૯૮ ના રોજ ખૂબ જ વિલંબથી દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને આ રિટર્નમાં પેઢીના વ્યવસાયની પ્રકૃતિ "પ્રિન્ટીંગ, પ્રકાશન અને મિલકતોનો કારોબાર" તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી. તેણે એ પણ નોંધ્યું હતું કે ૧૯૯૧–૯૨ ના વર્ષના રિટર્ન સાથે બિડાણ કરેલ બેલેન્સ શીટમાં જવાબદારી કોલમમાં રૂ. ૧૩,૫૪,૦૦૦/– ની રકમ દર્શાવવામાં આવી હતી. આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ અને ૧૯૯૩–૯૪ ના રિટર્ન સાથે બિડાણ કરેલ બેલેન્સ શીટમાં જવાબદારી કોલમમાં સ્કીમ ડિપોઝિટ હોવાથી રૂ. ૮૨,૧૪,૦૦૦/– અને રૂ. ૩,૦૫,૪૦,૦૦૦/– ની રકમ પણ દર્શાવવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે એ પણ નોંધ્યું હતું કે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ માટેનું રિટર્ન આંક ડી–૨૨૧ ફક્ત ૧૭.૩.૧૯૯૮ ના રોજ જ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેની સાથે જોડાયેલ બેલેન્સ શીટમાં જવાબદારી કોલમમાં રૂ. ૫૧,૩૧,૫૦,૦૦/– ની સ્કીમ ડિપોઝિટ દર્શાવવામાં આવી હતી. આકારણી વર્ષ ૧૯૯૫–૯૬ નું રિટર્ન પણ ૧૭.૩.૧૯૯૯ ના રોજ ખૂબ જ વિલંબથી દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું, તે પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું. ટ્રાયલ કોર્ટે ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને યોગ્ય રીતે કે આ રિટર્ન તેમજ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૬–૯૭ ના રિટર્ન એટલે કે આંક ડી–૨૨૨ અને ડી–૨૨૩ માં સ્કીમ ડિપોઝિટ વિશે ઉલ્લેખ નથી. બચાવપક્ષે જોકે આંક ડી–૨૨૪, ડી–૨૨૫ અને ડી–૨૨૬ દ્વારા

૩૧.૩.૧૯૯૪, ૩૧.૩.૧૯૯૫ અને ૩૧.૩.૧૯૯૬ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષોના નફા અને નુકસાન ખાતાને અલગથી ચિહ્નિત કરાવ્યા હતા, જેની નોંધ લેવામાં આવી હતી. જોકે, ટ્રાયલ કોર્ટે આ દસ્તાવેજો એટલે કે ઉપર જણાવેલ નફા અને નુકસાન ખાતાને ધ્યાનમાં લેવાનું છોડી દીધું હતું, પહેલું કારણ એ હતું કે તે માત્ર પ્રમાણિત નકલો જ હતી અને બીજું, કારણ કે તેઓ આવકવેરા સત્તાવાળાઓ સમક્ષ અનુરૂપ રિટર્ન સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યા હોવાનું અથવા કોઈપણ સમયે તેમની સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા હોવાનું કોઈ પણ રીતે દર્શાવતા ન હતા.

૩૧૫. તેમના દ્વારા રૂ. ૧૨૦૦૦/– થી રૂ. ૧૮૦૦૦/– સુધીની વિવિધ રકમની કરવામાં આવેલી થાપણોના સંદર્ભમાં ૩૧ સાક્ષીઓના પુરાવા લગભગ એક જ સમાન મોડેલના છે અને એઆઈએડીએમકે પાર્ટી પ્રત્યેની વફાદારીને આભારી છે. તેમાંથી કેટલાક લોકોએ સબ્સ્ક્રાઇબર બનવા માટેની તેમની અરજી પણ સાબિત કરી હતી પરંતુ જો કે તેઓએ જણાવ્યું હતું કે કરેલી થાપણો માટે રસીદો આપવામાં આવી છે, કોઈએ તે રજૂ કરી ન હતી.

૩૧૬. ટ્રાયલ કોર્ટે રેકોર્ડ પરના પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ થી શરૂ કરીને આ ગણતરી પર આવકવેરા સત્તાવાળાઓ સમક્ષની કાર્યવાહીને શોધી કાઢી હતી. આકારણી અધિકારી દ્વારા સ્કીમ ડિપોઝિટના દાવાને કેવી રીતે ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો તે તેણે ચિહ્નિત કર્યું હતું કારણ કે જપ્ત કરાયેલા હિસાબના ચોપડા તે દર્શાવતા ન હતા, ત્યારબાદ પુનઃમૂલ્યાંકનની કાર્યવાહીને અનુસરીને, કમિશનર ઓફ ઇન્કમટેક્સ (અપીલ્સ) એ તેને માન્ય રાખ્યો હતો. આકારણીદાર દ્વારા આકારણી અધિકારી સમક્ષ સ્કીમ ડિપોઝિટના સમર્થનમાં જરૂરી દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં શરૂઆતી નિષ્ફળતા અને ૬.૧૧.૧૯૯૮ ના રોજ જ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨ થી ૧૯૯૩–૯૪ ના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન સબમિટ કરવામાં બિનખુલાસાવાર વિલંબની પૃષ્ઠભૂમિમાં, ટ્રાયલ કોર્ટનું માનવું હતું કે બચાવપક્ષે માત્ર વર્ષ ૧૯૯૮ માં જ સ્કીમ ડિપોઝિટની વાર્તા ઉપજાવી કાઢી હતી અને તેના અનુસંધાનમાં આવા રિટર્ન સાથે જોડાયેલા નફા અને નુકસાન ખાતાના સ્ટેટમેન્ટમાં તેનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટ જોકે,

તે તારણ પર સંતોષ માની શકી ન હતી પરંતુ રેકોર્ડ પર લાવવામાં આવેલી સબ્સ્ક્રાઇબર્સની અરજીઓની પણ ચકાસણી કરી હતી. જોકે, તેણે આવા અરજી ફોર્મ, રસીદોના કાઉન્ટર ફોઇલ વગેરે ગુમ થઈ ગયા છે અને તેના સંબંધમાં ફરિયાદ નોંધવામાં આવી છે તેવા કારણસર આવકવેરા સત્તાવાળાઓ સમક્ષ તે રજૂ ન કરવા માટે આકારણીદાર દ્વારા આપવામાં આવેલ ખુલાસાની નોંધ લીધી હતી. આ રીતે ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના તે સ્ટેન્ડની વિશ્વસનીયતા પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો કે આવા અરજીપત્રકો આવકવેરા વિભાગ પાસેથી મેળવવામાં આવ્યા હતા. જોકે, એવું જણાય છે કે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ એ અરજીઓ ધરાવતી ફાઈલોનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો. આ બાબતના કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી, આંક ડી–૨૩૦ હેઠળની આ અરજીઓ ટ્રાયલ સમયે બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી હતી.

૩૧૭. ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું હતું કે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ એ સ્વીકાર્યું હતું કે આવકવેરા સત્તાવાળાઓને સંબોધવામાં આવેલ જયા પબ્લિકેશન્સના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટના અહેવાલ આંક ડી–૨૧૭ માં એવો કોઈ ઉલ્લેખ ન હતો કે આકારણીદારના હિસાબના ચોપડા વિશેષ ઓડિટરો સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં, અહેવાલ આંક ડી–૨૧૭ માં એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે રોકડ દ્વારા કરવામાં આવેલી તમામ ચુકવણીઓ કોઈપણ બહારના દસ્તાવેજ અથવા પુરાવા દ્વારા સમર્થિત નથી અને તે માત્ર યોગ્ય પ્રાપ્તકર્તાઓની સહીઓ સાથેના આંતરિક રીતે બનાવેલા વાઉચરો દ્વારા સમર્થિત હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે એ પણ નોંધ્યું હતું કે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ એ સ્વીકાર્યું હતું કે ૩૧.૩.૧૯૯૪, ૩૧.૩.૧૯૯૫, ૩૧.૩.૧૯૯૬ ના રોજ આકારણીદારના નફા અને નુકસાન ખાતા/બેલેન્સ શીટ્સ એટલે કે આંક ડી–૨૨૪ થી ડી–૨૨૬ માં આવકવેરા સત્તાવાળાઓની તારીખ, સિક્કો અને સહીઓ ન હતી. વધુમાં સબ્સ્ક્રાઇબર્સની દાવો કરાયેલી યાદી આંક ડી–૨૨૮ માં પણ જયા પબ્લિકેશન્સનો સિક્કો અને સહીઓ ન હતી. આંક ડી–૨૩૦(૧) થી આંક ૨૩૦(૧૭) માં સમાવિષ્ટ અસલ સબ્સ્ક્રિપ્શન અરજીઓ આવકવેરા સત્તાવાળાઓ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી ન

હતી પરંતુ માત્ર તેમની ઝેરોક્ષ નકલો જ રજૂ કરવામાં આવી હતી, તેની પણ નોંધ લેવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટ એ હકીકત રેકોર્ડ પર લાવવામાં સ્પષ્ટ હતી કે ૧૫.૯.૧૯૯૮ ના રોજ આકારણીદારના સ્કીમ ડિપોઝિટના દાવાને ફગાવી દેતા આકારણી આદેશ એટલે કે ૩.૩.૧૯૮૮ ના આદેશને સીઆઈટી (અપીલ્સ) દ્વારા રદ કરવામાં આવ્યો ત્યાર બાદ જ જયા પબ્લિકેશનસે ૬.૧૧.૧૯૯૮ ના રોજ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨, ૧૯૯૨–૯૩, ૧૯૯૩–૯૪ ના તેના રિટર્ન દાખલ કર્યા હતા, જેમાં પ્રથમ વખત આવી થાપણોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ ચકાસણી દરમિયાન, આકારણી અધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલી નોટિસના જવાબમાં, જયા પબ્લિકેશનસે અરજીઓની અસલ નકલો અને થાપણોના કાઉન્ટર–ફોઈલ રજૂ કર્યા ન હતા પરંતુ માત્ર નકલો જ રજૂ કરી હતી, તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી.

૩૧૮. ટ્રાયલ કોર્ટે કેનેરા બેન્ક, માયલાપોર બ્રાન્ચના અધિકારી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ સી.કે.આર.કે. વિદ્યા સાગરના પુરાવાનું પણ પૃથ્થકરણ કર્યું હતું, જેમાં જયા પબ્લિકેશન્સ, નમાધુ એમજીઆર, શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ, મેટલ કિંગ કંપની કે જેના પ્રોપરાઇટર એ૨ હતા અને વિનોદ વિડીયો વિઝનના ખાતાઓ વચ્ચે થયેલા ભારે રકમના વ્યવહારો જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા, જે તેમના મતે, એવી વિવિધ પેઢીઓ અને કંપનીઓના નામે વણહિસાબી અને અઘોષિત ભંડોળના પરિભ્રમણને દર્શાવે છે જેના એ૧ થી એ૪ સંબંધિત સમયે ડિરેક્ટર અથવા ભાગીદાર હતા. જયા પબ્લિકેશન્સના ખાતામાં ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૦૧ દ્વારા જણાવેલ રકમોનો ઉલ્લેખ કરતાં, ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષ દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલ ડિપોઝિટ સ્કીમ હેઠળ લવાજમમાંથી ઉઘરાણી તરીકે રૂ. ૧૪,૧૦,૩૫,૦૦૦/– ની ડિપોઝિટ ક્રેડિટની દલીલ પર અવિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો હતો.

૩૧૯. ટ્રાયલ કોર્ટે પુરાવાઓના એકંદર મૂલ્યાંકન પરથી નિષ્કર્ષ કાઢ્યો કે સ્કીમ ડિપોઝિટની વાર્તા ૪.૧૦.૧૯૯૭ ના રોજ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવ્યા પછી એટલે કે વર્ષ ૧૯૯૮ માં દાખલ કરાયેલા ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન દ્વારા જ

બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી હતી. વર્ષ ૧૯૯૦ માં આ સ્કીમ શરૂ કરવામાં આવી હતી તે દર્શાવવા માટે કોર્ટ સમક્ષ કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા તે નોંધવામાં આવ્યું હતું. બચાવપક્ષ દ્વારા આવકના આ મથાળા હેઠળના દાવાને નકારી કાઢતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતમાંથી સમર્થન મેળવવાનો પ્રયાસ કર્યો કે કરદાતાએ સ્પેશિયલ ઓડિટર અથવા આકારણી અધિકારીઓ સમક્ષ પ્રાથમિક દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા ન હતા અને આંક ડી–૨૩૦ સિરીઝની અરજીઓને ઉપજાવી કાઢેલી ગણીને નકારી કાઢી હતી. ગ્રાહકોની જુબાનીઓને એ કારણસર પણ રદ કરવામાં આવી હતી કે તેઓ કટ્ટર પક્ષના કાર્યકરો હતા.

૩૨૦. હાઇકોર્ટે, જોકે ઉપરોક્ત હકીકતોને ઓછી વિગતવાર આવરી લીધી હતી, મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ સાથે કામ પાર પાડ્યું હતું અને નોંધ્યું હતું કે સંબંધિત સીઆઈટી (અપીલ્સ) દ્વારા સ્વીકારાયેલ રૂ. ૧૩,૮૯,૧૯,૪૭૫/– ની સ્કીમ ડિપોઝિટનો બચાવપક્ષનો દાવો હાઇકોર્ટ, મદ્રાસ સમક્ષ ન્યાયવિચારાધીન હતો. હાઇકોર્ટે એ પણ પુનરોચ્ચાર કર્યો કે સંબંધિત આકારણી વર્ષો માટેના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન ખૂબ જ વિલંબથી દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેના માટે કોઈ સ્વીકાર્ય ખુલાસો આપવામાં આવ્યો ન હતો. એ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે એ૧ કે એ૨ બંનેમાંથી કોઈએ પોતાની જાતની તપાસ કરી ન હતી. હાઇકોર્ટે એ હકીકતને પણ ધ્યાનમાં લીધી હતી કે એક સમયે, કરદાતાએ ફરિયાદ કરી હતી કે ગ્રાહકો દ્વારા આપવામાં આવેલી અરજીઓ ગાયબ હતી અને તે અંગેની ફરિયાદ નોંધાવવામાં આવી હતી, પરંતુ ત્યારબાદ ઇન્કમટેક્સ વિભાગ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી હોવાનું કહેવાતી તે અરજીઓ કોર્ટમાં આંક તરીકે રજૂ કરવામાં આવી હતી. હાઇકોર્ટે સ્પષ્ટપણે ઠેરવેલ કે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન વિલંબથી અને કોઈ ખુલાસા વિના રજૂ કરવાથી તેની વાસ્તવિકતા અંગે શંકા ઊભી થાય છે. આમ છતાં, હાઇકોર્ટે ન્યૂઝલેટર માટે પોતાને થાપણદારો/ગ્રાહકો હોવાનો દાવો કરતા ૩૧ સાક્ષીઓના મૌખિક પુરાવાને જ ધ્યાનમાં રાખીને, એવો નિષ્કર્ષ આપ્યો કે કરદાતાના સમગ્ર દાવાને માત્ર ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન દાખલ કરવામાં વિલંબના કારણોસર જ નકારી શકાય

નહીં. માત્ર આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને કામ કરતાં, હાઇકોર્ટે, આ રીતે જયા પબ્લિકેશન્સની આવક તરીકે રૂ. ૪ કરોડની રકમ ઉમેરવાની મંજૂરી આપી.

૩૨૧. અમારા મતે, અહીં ઉપર સંદર્ભિત કર્યા મુજબ માત્ર એટલું જ નહીં, ટ્રાયલ કોર્ટ આ મુદ્દા પર અસર કરતા સંબંધિત દસ્તાવેજો વિશે સજાગ રહી હતી અને તેની વિસ્તૃત ચકાસણી પર તેના નિષ્કર્ષોનો આધાર રાખ્યો હતો, બચાવપક્ષ દ્વારા તેની એવી ટીકા કે તેણે અન્ય લોકોની સાથે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૨૦૧, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૩૦ અને બચાવપક્ષના સાક્ષી ૨ થી બચાવપક્ષના સાક્ષી ૬૭ અને બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૮ ના મૌખિક પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લીધા નથી તે સ્વીકાર્ય નથી. જયા પબ્લિકેશન્સની બાબતો અંગે ડીવીએસીના ઇન્ટરનલ ઓડિટરનો રિપોર્ટ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૫૯ દ્વારા તેમની જુબાનીમાં દર્શાવ્યા મુજબ નમથુ એમજીઆર ના હિસાબો રજૂ ન કરવા અંગેની ફરિયાદ પણ કોઈ નિર્ણાયક સુસંગતતા ધરાવતી નથી. રિપોર્ટની ગેરહાજરી માત્ર બચાવપક્ષની દલીલને સાબિત કરતી નથી એટલું જ નહીં, નોંધપાત્ર રીતે, પ્રતિવાદીઓ તરફથી સદર રિપોર્ટ મંગાવવા માટે કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ન હતો. ફરિયાદપક્ષ તરફથી ઇન્ટરનલ ઓડિટરની તપાસ કરવામાં અને તેમનો રિપોર્ટ રજૂ કરવામાં થયેલી ચૂક ફરિયાદપક્ષ સામે પ્રતિકૂળ અનુમાનને યોગ્ય ઠેરવે છે તેવો તર્ક સ્વીકારવા માટે યોગ્ય નથી. આવું વિશેષ કરીને એટલા માટે છે કે ફરિયાદપક્ષે નમથુ એમજીઆર સ્કીમ હેઠળની થાપણને આવકનો કાયદેસર સ્ત્રોત માનવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. પરિણામે પ્રતિવાદીઓએ તેને કાયદેસર સાબિત કરવા માટે, તેને સંતોષકારક રીતે સાબિત કરવાની તેમની જવાબદારી નિભાવવી જોઈતી હતી અને તે માટે, જો આવા રિપોર્ટને અત્યંત આવશ્યક ગણવામાં આવતો હોય તો, જરૂરી પગલાં લેવા જોઈતા હતા.

૩૨૨. સંબંધિત આકારણી વર્ષો માટેના બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાન ખાતાના સંદર્ભમાં, જેને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યા હતા, એટલું નોંધવું પૂરતું છે કે ફરિયાદપક્ષ તરફથી કોઈ વાંધા વિના દસ્તાવેજોને માત્ર આંક તરીકે રજૂ કરવાથી, કાયદામાં તે દસ્તાવેજોના સમાવિષ્ટ ભાગનું પ્રમાણીકરણ કે

સાબિતી બની જતું નથી અને તેનાથી વિપરીત દલીલ, આમ ટકી શકે નહીં. વધુમાં, ઇન્કમટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૩૯(૯) હેઠળના ખુલાસાના ખંડ (ડી) પર આધારિત અનુમાન પર એવું સૂચવવા માટે આધાર રાખવો કે બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાન ખાતાઓ સંબંધિત ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યા હોવા જોઈએ અને ઇન્કમટેક્સ વિભાગ તરફથી તેને રજૂ કરવામાં થયેલી નિષ્ફળતા, રિટર્ન સાથે આવા બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાન ખાતાઓ રજૂ કરવાના બચાવપક્ષના દાવાને નષ્ટ કરતી નથી, તે અમારા અંદાજ મુજબ, ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન સાથે ફરજિયાતપણે રજૂ કરવાના થતા બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાન ખાતાઓ વાસ્તવમાં તેની સાથે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા તે વધુ સારા પુરાવા દ્વારા સાબિત કરવામાં પ્રતિવાદીઓ તરફથી થયેલી નિષ્ક્રિયતાનો કોઈ જવાબ નથી, વિશેષ કરીને આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ માટેના બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાન ખાતામાં દેખીતી વિસંગતતાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, જે સુનાવણી વખતે સાબિત થઈ હતી.

૩૨૩. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ના પુરાવા કે જેના પર પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ઘણો ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે, તે શરૂઆતથી જ, નમથુ એમજીઆર નું ચાલુ ખાતું ખોલવાની તારીખ પર વિરોધાભાસી છે. જોકે આ સાક્ષી દ્વારા નમથુ એમજીઆર ના ચાલુ ખાતા નં. ૧૯૫૨ ના સંદર્ભમાં ૧૮.૧૨.૧૯૯૧ થી તેમાં કરવામાં આવેલી થાપણો વિશે સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, છતાં તેમની જુબાની પરથી એ નોંધપાત્ર રીતે સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમાંથી મોટી રકમ તપાસ સમયગાળા દરમિયાન વિવિધ તારીખોએ એ૧, એ૨, એ૩ અને એ૪, જયા પબ્લિકેશન્સ, શશિ એન્ટરપ્રાઇઝિસ, આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રા. લિ., મેટલ કિંગ, ગ્રીન ફાર્મહાઉસ, મેડો એગ્રો ફાર્મ્સ અને ફેક્સ યુનિવર્સલ (શશિ એન્ટરપ્રાઇઝિસનું એકમ) ના ખાતાઓમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી છે.

૩૨૪. બચાવપક્ષ દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યા મુજબ, સ્કીમ ડિપોઝિટ અને નમથુ એમજીઆર ના ખાતામાંથી પ્રતિવાદીઓ અને તેમની પેઢીઓને ભંડોળના મુક્ત પ્રવાહના સંદર્ભમાં એકંદર પુરાવાને ધ્યાનમાં રાખીને, આવકના

આ સ્ત્રોત સામે ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઇકોર્ટના સમાન નિષ્કર્ષો અસાધારણ હોવાનું જણાય છે.

૩૨૫. નોંધપાત્ર રીતે, જોકે હાઇકોર્ટે સંબંધિત વર્ષોના ઇન્કમટેક્સ રિટર્નના ખુલાસા વગરના વિલંબિત સબમિશનને ધ્યાનમાં લઈને અને ટ્રાયલ કોર્ટની સરખામણીમાં ઓછા વિસ્તૃત રીતે રેકોર્ડ પરની સામગ્રીની ચકાસણી પર આવકના આ સ્ત્રોતને પણ નકારી કાઢ્યો હતો, છતાં સદર નિષ્કર્ષ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા પડકાર વિનાનો રહ્યો છે.

૩૨૬. પુનરાવર્તનના ભોગે, આ મુદ્દાને લગતી હકીકતોના સારાંશને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટ તેના અધિકારક્ષેત્રમાં હતી અને કાયદા દ્વારા બંધાયેલી હોવાથી, જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા કરવામાં આવેલ સ્કીમ ડિપોઝિટના દાવાની વાસ્તવિકતા કે અન્યથા મૂલ્યાંકન કરવા માટે સ્વતંત્ર રીતે પુરાવાની યોગ્ય રીતે ચકાસણી કરી હતી. ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રક્રિયાના વિવિધ તબક્કાઓ, આવી સ્કીમ ડિપોઝિટના સમર્થનમાં ઓડિટર્સ અને ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ અસલ સ્વરૂપમાં પ્રાથમિક દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં કરદાતાની નિષ્ફળતા અને ખાસ કરીને ચાર્જશીટ રજૂ કર્યા પછી ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન રજૂ કરવામાં થયેલ અતિશય વિલંબ, તેમજ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવાયેલા અન્ય સંલગ્ન સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતા, અમારું માનવું છે કે હાઇકોર્ટ માત્ર ૩૧ સાક્ષીઓના મૌખિક પુરાવાના આધારે સ્કીમ ડિપોઝિટને કારણે જયા પબ્લિકેશન્સની આવક તરીકે રૂ. ૪ કરોડની વધારાની રકમ ઉમેરવાની મંજૂરી આપવામાં ન્યાયી ન હતી. આવું વિશેષ કરીને ત્યારે છે જ્યારે તે રેકોર્ડ પરના પુરાવાની ચકાસણી પર અન્યથા સહમત હતી કે સ્કીમ ડિપોઝિટનો સમાવેશ કરતા ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન, ખાસ કરીને સંબંધિત આકારણી વર્ષો માટે, તેને રજૂ કરવામાં થયેલા ખુલાસા વગરના વિલંબને ધ્યાનમાં રાખીને શંકાસ્પદ હતા. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જોકે હાઇકોર્ટ પોતે જ સ્કીમ ડિપોઝિટના દાવાની સ્વીકૃતિ વિશે મોટે ભાગે વિલંબિત ઇન્કમટેક્સ રિટર્નને કારણે અસહમત રહી હતી, તેણે કરદાતાને માત્ર ૩૧ સાક્ષીઓની મૌખિક જુબાનીના આધારે રૂ. ૪

કરોડની આવક ઉદારતાથી આપી હતી, જેઓ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધ્યા મુજબ, એઆઈએડીએમકે (AIADMK) પક્ષ પ્રત્યે અખૂટ વફાદારી ધરાવતા હતા અને તેને સમર્થન આપવા માટે કોઈ કાયદેસર રીતે સ્વીકાર્ય દસ્તાવેજી પુરાવા ન હતા. તેના સંદર્ભમાં પુરાવાની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને જયા પબ્લિકેશન્સની આવક તરીકે રૂ. ૪ કરોડની આ વધારાની રકમના ઉમેરાને સમર્થન આપી શકાય નહીં.

બેંક થાપણો પર વ્યાજ સ્વરૂપે એ૧ ની આવક:

૩૨૭. બેંક થાપણો પર વ્યાજ સ્વરૂપે તેમની આવક તરીકે સામાવાળા ૧/એ૧ વતી રૂ. ૧૮,૪૯,૨૧૦/– ની વધારાની રકમનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે. જોકે આવકની સંબંધિત આઇટમો સામે ફરિયાદપક્ષે રૂ. ૫૮,૯૦,૯૨૫/– ની રકમ સ્વીકારી છે, સામાવાળા ૧/એ૧ ના જણાવ્યા મુજબ, તે રૂ. ૭૭,૪૦,૧૩૫/– હોવી જોઈતી હતી. આમ રૂ. ૧૮,૪૯,૨૧૦/– ની વધારાની રકમનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે. આ દાવાને સમર્થન આપવા માટે, આ સામાવાળાએ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટેના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન/હુકમો પર સંપૂર્ણપણે આધાર રાખ્યો છે, જ્યાં વિવિધ રકમો "અન્ય સ્ત્રોતોમાંથી આવક" ના મથાળા હેઠળ દર્શાવવામાં આવી હતી.

૩૨૮. ટ્રાયલ કોર્ટે આ આઇટમો સાથે વિગતવાર કામ પાર પાડ્યું હતું. તેણે ખાતાઓના સમકાલીન સ્ટેટમેન્ટની નકલોના સંદર્ભમાં સંબંધિત બેંકોના અધિકારીઓ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૬૪, ૧૭૩, ૨૦૧ અને ૨૦૨ ના પુરાવાઓની તપાસ કરી હતી અને તેના હેઠળ ઉપલબ્ધ આંકડા સ્વીકાર્યા હતા. જોકે, તેણે સદર સામાવાળા વતી તેમની વ્યાજ સ્વરૂપે આવક તરીકે રૂ. ૭૭,૪૦,૧૩૫/– ના વધારવામાં આવેલા દાવાના સમર્થનમાં રજૂ કરવામાં આવેલ નફા અને નુકસાન ખાતાના સ્ટેટમેન્ટને તે માટેના અન્ય કોઈ આધારભૂત પુરાવાના અભાવમાં સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. એમ માની લઈએ કે આ સામાવાળા વતી એવો તર્ક હતો કે નફા અને નુકસાન ખાતાઓ ખરેખર સંબંધિત ઇન્કમટેક્સ રિટર્નનો ભાગ હતા અને કોઈપણ સંજોગોમાં, સુનાવણી વખતે

અલગથી રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને પુરાવા તરીકે તેને આંક આપવામાં આવ્યો હતો, તો પણ કાયદામાં તે તેના સમાવિષ્ટ ભાગના સંભવિત મૂલ્યનું અકાટ્ય પ્રમાણીકરણ ન હતું, એટલું બધું કે ટ્રાયલ કોર્ટના અભિગમને સુધારી ન શકાય તેવો ભૂલભરેલો કહીને નકારી શકાય. વધુમાં હાઇકોર્ટે આ મુદ્દા પર ચુકાદો આપવાનું છોડી દીધું હોય તેવું લાગે છે.

૩૨૯. પુનરાવર્તન કરવા માટે, ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ હેઠળના આરોપ પરની સુનાવણીમાં રેકોર્ડ પરના પુરાવાની ચકાસણી, કાવતરા અને દુષ્પ્રેરણના આક્ષેપ સાથે સંકળાયેલા ગુનાઓના ઘટકોને અનુરૂપ પરિપ્રેક્ષ્યમાં આવશ્યકપણે હોવી જોઈએ અને તેનાથી અલગ ન હોવી જોઈએ, ઇન્કમટેક્સ રિટર્નમાં આવકના ખુલાસાઓ અને તેના પર ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમો પર શરત વિનાનો આધાર રાખવો એ કાયદા સાથે સુસંગત અભિગમ ન કહેવાય. ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન/હુકમોની સ્વીકૃતિ અથવા તેને સાબિત કરવાની પદ્ધતિ સામે વાંધો ઉઠાવવામાં ફરિયાદપક્ષ તરફથી થયેલી ચૂક, માત્ર તે જ કારણસર તેના સમાવિષ્ટ ભાગને સંભવિત અસરકારકતા પ્રદાન કરશે નહીં. આ પાસા પર આર.વી.ઈ. વેંકટાચલા ગ્રાઉન્ડર વિ. અરુલમિગુ વિશ્વેશ્વરસ્વામી અને વી.પી. ટેમ્પલ અને અન્ય (૨૦૦૩) ૮ એસ.સી.સી. ૭૫૨ ના આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખવો આમ પ્રતિવાદીઓ માટે કોઈ કામનો નથી.

૩૩૦. આ નિર્ણય દસ્તાવેજોની સ્વીકૃતિ અંગેના વાંધાઓના સ્વરૂપ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે દા.ત. વાંધો કે તે પોતે જ પુરાવા તરીકે અસ્વીકાર્ય છે અથવા તેને સાબિત કરવાની પદ્ધતિ અનિયમિત અથવા અપૂરતી હોવાનો આક્ષેપ કરે છે. તે એ પ્રસ્તાવ પર કોઈ સત્તાધિકાર નથી કે જો આમાંનો કોઈ પણ વાંધો લેવામાં ન આવે, તો આ રીતે રજૂ કરવામાં આવેલ દસ્તાવેજના સમાવિષ્ટ ભાગને, તેના દ્વારા પહોંચાડવામાં આવેલી હકીકતોના અકાટ્ય પુરાવા તરીકે આપમેળે સ્વીકારવો પડશે.

સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રા. લિ.ની આવક – રૂ. ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/–.

૩૩૧. જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે આ દાવાને નકારી કાઢ્યો છે, હાઇકોર્ટે તેને મંજૂરી આપી છે. આવકના આ સ્ત્રોતને ડીવીએસી દ્વારા તેની યાદીમાં સામેલ કરવામાં આવ્યો ન હતો અને બચાવપક્ષની એવી દલીલ રહી છે કે તેને ખોટી અને ઇરાદાપૂર્વક રીતે બાકાત રાખવામાં આવ્યો હતો. આ રકમ શરૂઆતમાં સુપર ડુપર ટી.વી. ના માલિક તરીકે હાથ ધરવામાં આવેલા અને બાદમાં સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ તરીકે સમાવિષ્ટ તેમના વ્યવસાયમાંથી એ૩ ની કાયદેસર આવક હોવાનો દાવો કરવામાં આવે છે. ટ્રાયલ કોર્ટે તપાસ અધિકારી, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૫૯ ના પુરાવાનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો, જેમણે જુબાની આપી હતી કે જપ્ત કરાયેલા દસ્તાવેજોમાં પેઢી દ્વારા જાળવવામાં આવેલ ૨૨ ફી રસીદ બુકો સામેલ છે, દરેકમાં ૧૦૦ પાના છે અને કાઉન્ટર-ફોઇલ્સ દર્શાવે છે કે દરેકમાં રૂ. ૫,૦૦૦/- ની પ્રાપ્તિ થઈ છે. જોકે, સાક્ષીએ ઇનકાર કર્યો હતો કે અન્યથા કુલ રૂ. ૧,૧૦,૦૦,૦૦૦/- ની રકમ સુપર ડુપર ટી.વી. ની આવક હતી અને આ રકમનો એ૩ ની આવક તરીકે સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો કારણ કે તેનો ઉપયોગ કંપની ચલાવવાના ખર્ચમાં કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૩૨. બચાવપક્ષ દ્વારા ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યા મુજબ, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે ચેક પિરિયડ દરમિયાન કંપનીમાં તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલી થાપણો વિશે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૬૫ થી બચાવપક્ષના સાક્ષી ૭૩ ના સાક્ષીઓની જુબાનીની નોંધ લીધી હતી. કંપનીના મેનેજર, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૫ દ્વારા રૂ. ૧.૧૦ કરોડની પ્રાપ્તિ સાબિત કરવા માટે રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હતા. ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું કે આ કંપની ચેક પિરિયડ દરમિયાન એ૨, એ૩ અને એ૪ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી કંપનીઓ પૈકીની એક હતી અને તેણે એક ડિપોઝીટ સ્કીમ રજૂ કરી હતી જે હેઠળ કેબલ ઓપરેટરોએ રૂ. ૫,૦૦૦/- અથવા તેના ગુણાંકમાં રોકડ જમા કરાવી હતી અને તે પ્રક્રિયામાં કંપનીને રૂ. ૧,૦૬,૧૦,૧૦૦/- ની ડિપોઝીટ મળી હતી. તે ઉપરાંત, ટ્રાયલ કોર્ટે એમ પણ નોંધ્યું કે કંપનીને ભાડે આપવામાં આવેલા અન્ય સાધનોમાંથી દર મહિને રૂ. ૧,૫૦૦/- નું સમયાંતરે ભાડું મળ્યું હતું. આ માટેના લીઝ કરારો પણ

ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હતા. કંપનીએ તમિલનાડુ ટુરિઝમ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન લિમિટેડને સાધનો પૂરા પાડ્યા હોવાના દાવાની નોંધ લેવામાં આવી હતી. પ્રદર્શિત આકારણી હુકમોની નકલોની તપાસ કરવામાં આવી હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટે નિષ્કર્ષ આપ્યો હતો કે સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડના નામે એ૨ અને એ૩ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા વ્યવસાયિક વ્યવહારો પર શંકા કરવાનું કોઈ કારણ નથી. જોકે, તેણે બચાવપક્ષ દ્વારા આધાર રાખેલ આકારણી હુકમો એટલે કે આંક ડી.–૧૮૨, ડી.–૧૮૩ અને ડી.–૧૮૪ ના સંદર્ભમાં નોંધ્યું હતું કે તે ૦૪.૧૦.૧૯૯૭ ના રોજ ચાર્જશીટ દાખલ થયા પછી વિલંબથી સબમિટ કરવામાં આવ્યા હતા.

૩૩૩. બચાવપક્ષના દાવાના સંદર્ભમાં કે વ્યવસાયિક આવક તરીકે રૂ. ૧,૦૬,૧૦,૧૦૦/– ની રકમ અન્ય આવક ઉપરાંત એ૨ અને એ૩ પાસે ઉપલબ્ધ હતી, ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું, અન્ય બાબતોની સાથે, કેબલ ટેલિવિઝન નેટવર્ક રૂલ્સ, ૧૯૯૪ મુજબ, જે ૨૯.૦૪.૧૯૯૪ થી અમલમાં આવ્યા હતા, ફક્ત રિફંડેબલ સિક્યોરીટી ડિપોઝીટ જ માન્ય હતી અને જોકે રસીદ બુકો અને પેચી–ઇન–સ્લિપ્સના કાઉન્ટર–ફોઇલ્સ દર્શાવે છે કે મોટી સંખ્યામાં ગ્રાહકો પાસેથી એકત્રિત કરવામાં આવેલ દરેકમાં રૂ. ૫,૦૦૦/– ની રકમ ખાતા નં. ૧૧૫૨ માં જમા કરવામાં આવી હતી, રેકોર્ડ પર એવું દર્શાવવા માટે કંઈ નહોતું કે કંપની દ્વારા વિવિધ ગ્રાહકોને સપ્લાય કરવામાં આવ્યા હોવાનો દાવો કરવામાં આવતા સાધનોની ખરીદી માટે રોકાણ કેવી રીતે કરવામાં આવ્યું હતું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં, દાવા મુજબ સ્થાવર મિલકતોની ખરીદી માટે આવકના સ્થિર કોર્પસ તરીકે આ રકમ એ૩ પાસે ઉપલબ્ધ ન હોઈ શકે. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૫, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ના પુરાવાનો વિગતવાર સંદર્ભ આપતા, ટ્રાયલ કોર્ટે કંપનીના ખાતામાં અને તેમાંથી રોકડના વિશાળ પ્રવાહની નોંધ લીધી. નોંધનીય રીતે, આવી થાપણો અને ઉપાડ, એ૧ થી એ૪ અને તેમના દ્વારા ચેક પિરિયડ દરમિયાન શરૂ કરવામાં આવેલી કંપનીઓ અને પેઢીઓ કે જેના તેઓ ભાગીદારો/ડિરેક્ટરો હતા, જે પણ કિસ્સો

હોય, તેમાં સંડોવાયેલા કેટલાક ખાતાઓ સામે હતા. આ બધું ખાતાઓ અને વ્યક્તિગત વ્યવહારોનો સંદર્ભ આપીને નોંધવામાં આવ્યું હતું. પ્રતિવાદીઓ અને તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓ વચ્ચેના બેંક વ્યવહારોની વિશાળતાને ધ્યાનમાં રાખીને ટ્રાયલ કોર્ટે એડ ના એ દાવાને સમર્થન આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો કે તેમની પાસે આવકનો સ્વતંત્ર સ્ત્રોત હતો અને તે તેમના નામે મિલકતો મેળવવા માટે તેમની અને એચ પાસે ઉપલબ્ધ હતો.

૩૩૪. આની સામે, હાઇકોર્ટે મુખ્યત્વે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૫ ના પુરાવા પર આધાર રાખ્યો હતો, જેમણે ૧૯૯૫–૯૬ દરમિયાન કંપનીના મેનેજર/એડમિનિસ્ટ્રેટર તરીકે પોતાનો પરિચય આપ્યો હતો અને સભ્ય દીઠ રૂ. ૫,૦૦૦/– ની નોન–રિફંડેબલ એન્ટ્રન્સ ફી તરીકે દાવો કરેલ ડિપોઝીટ સંબંધિત ફી રસીદ બુકો અને કાઉન્ટર–ફોઇલ્સ રજૂ કર્યા હતા.

૩૩૫. વધુમાં, તેણે દાખલ કરાયેલ વ્યવસાયિક વ્યવહારોના સંબંધમાં તમિલનાડુ ટુરિઝમ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને અન્ય જાહેર/જાહેર ક્ષેત્રના ઉપક્રમો સહિત કંપની દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ ચૂકવણી સંબંધિત ટ્રાયલ વખતે પ્રદર્શિત રોકાણો/દસ્તાવેજો સ્વીકાર્યા હતા. તે દરમિયાન, તેણે આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા કંપનીના રિટર્નનું આકારણી નોંધ્યું અને તેને રૂ. ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/– હોવાનું આકાર્યું.

૩૩૬. અમારા મતે, હાઇકોર્ટે રજૂ કરાયેલા પુરાવાને સમજવામાં પ્રતિવાદીઓ સામે મુકવામાં આવેલા આરોપોના પાસાઓ ચૂકી ગઈ છે અને પોતાને મોટે ભાગે દાવો કરાયેલા થાપણદારોના નિવેદનો અને તેની સાથે જોડાયેલી ડિપોઝીટ બુકો અને કાઉન્ટર–ફોઇલ્સ પૂરતી જ સીમિત રાખી છે. તેનાથી વિપરીત ટ્રાયલ કોર્ટે માત્ર પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું યોગ્ય વિગતોમાં વિશ્લેષણ કર્યું ન હતું, પરંતુ કંપની દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલી આવક અને તેના સંભવિત રોકાણોની તપાસ કરવાની તસ્દી લીધી હતી. તેણે પેઢીઓ/કંપનીઓ કે જેના પ્રતિવાદીઓ ચેક

પિરિયડ દરમિયાન ભાગીદારો/ડિરેક્ટરો હતા તેના ખાતાઓમાં રોકડના વિશાળ પ્રવાહ અને જાવકની પણ નોંધ લીધી હતી જેથી આ મથાળા હેઠળ એ૩ દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલી આવક તેની સ્વતંત્ર ઓળખ જાળવી રાખવાનું બંધ કરી દે જેથી એક અલગ સંસ્થા તરીકે તેની વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ ચલાવવા માટે કંપનીની નોંધપાત્ર કમાણી તરીકે સ્વીકારવામાં આવે. બેંક વ્યવહારો સંબંધિત ખુલાસો એ મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ પરથી એકત્ર કરી શકાય તેવો રેકોર્ડનો વિષય છે અને, અમારા અંદાજ મુજબ, પ્રતિવાદીઓ સામે મૂકવામાં આવેલા કાવતરા અને મદદગારીના આરોપની પૃષ્ઠભૂમિમાં ખૂબ મહત્વ ધરાવે છે. હાઈકોર્ટ દ્વારા આ મુદ્દા પરના પુરાવાની સારાંશપૂર્ણ સારવારમાં, અમારી સમજ મુજબ, ઈચ્છિત અભિગમ અને અંતર્દ્રષ્ટિનો અભાવ છે અને તેથી, તેને ટકાવી શકાય નહીં. આમ, સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઈવેટ લિમિટેડની રૂ. ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦/– ની આવકના ઉમેરાને સમર્થન આપી શકાય નહીં.

એ૧ ને વેલ્થ ટેક્સનું રિફંડ:

૩૩૭. પ્રતિવાદી નં. ૧/એ૧ એ ૨૨.૦૪.૧૯૯૩ ના રોજ વેલ્થ ટેક્સ રિફંડના રૂપમાં રૂ. ૧,૩૫,૬૩૧/– ની વધુ રકમ ઉમેરવા વિનંતી કરી છે અને આ દાવાને સમર્થન આપવા માટે, ૩૧.૦૩.૧૯૯૪ ના રોજની તેમની સ્ટેટમેન્ટ ઓફ અફેર્સ હોવાને કારણે આંક પી.–૨૩૩૬ અને પી.–૧૩૮૨ અને કેનેરા બેંક, માયલાપોર, મદ્રાસ ના ૦૧.૦૪.૧૯૯૩ થી ૩૦.૦૪.૧૯૯૩ ના સમયગાળાના સ્ટેટમેન્ટ ઓફ એકાઉન્ટમાં સદર રકમની પ્રાપ્તિ/થાપણ દર્શાવવા પર આધાર રાખ્યો છે. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૬૪ ની જુબાનીનો પણ ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

૩૩૮. વેલ્થ ટેક્સની વિભાવના અને સંપત્તિ અને ચોખ્ખી સંપત્તિને આકર્ષતા આવા લેવીને ધ્યાનમાં રાખીને, આ રિફંડ, જોકે વેલ્થ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૫૭ દ્વારા વિચારવામાં આવ્યું છે, તે જ રીતે સંપત્તિની કાયદેસરતાને પ્રમાણિત કરતું નથી જેના પર શરૂઆતમાં ટેક્સ વસૂલવામાં આવ્યો હતો અને

બાદમાં રિફંડ કરવામાં આવ્યો હતો. રિફંડને લગતી સંપત્તિના કાયદેસર મૂળ અને સ્થિતિને સંતોષકારક રીતે સાબિત કરવા માટે અન્ય કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, અમારા મતે, તેને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) માં કલ્પના મુજબ કાયદેસર સ્ત્રોતમાંથી આવક તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં. વધુમાં, ટ્રાયલ કોર્ટ અથવા હાઈકોર્ટ દ્વારા પ્રતિવાદી ૧/એ૧ ના આવકના આ દાવાની કોઈ ચર્ચા કે વિશ્લેષણ જણાયું નથી.

મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસમાંથી એ૧ ની આવક:

૩૩૯. આગળનો ઉમેરો મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસમાંથી આવક મારફતે માંગવામાં આવ્યો છે. આ દાવાને સમર્થન આપવા માટે, આંક ડી.–૨૬૭ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જે ૩૧.૦૩.૧૯૯૩ ના રોજ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની બેલેન્સ શીટ છે જે ૩૧એ, પોયસ ગાર્ડન માટે રૂ. ૨,૮૬,૫૬૯/– ની રજીસ્ટ્રેશન ચાર્જની ચુકવણી દર્શાવે છે અને આંક પી.–૨૩૩૪, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૬–૯૭ માટે એ૧ નું એકાઉન્ટ સ્ટેટમેન્ટ છે જે તેમના કરંટ એકાઉન્ટ નં. ૨૦૧૮ માં મેસર્સ ફેક્સ યુનિવર્સલમાંથી રૂ. ૩,૪૨,૦૦૦/– ની રકમની પ્રાપ્તિ દર્શાવે છે. આ પરિસરમાં, એ૧ એ ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે આ મથાળા હેઠળ, તેણીની શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસમાંથી રૂ. ૬,૨૮,૫૬૯/– ની આવક હતી, મેસર્સ ફેક્સ યુનિવર્સલ સદર પેઢીનું એક એકમ છે. આકસ્મિક રીતે અને નિઃશંકપણે, સંબંધિત સમયે, એ૧ અને એ૨ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસના ભાગીદારો હતા અને એ૨ મેસર્સ ફેક્સ યુનિવર્સલના પણ ભાગીદારોમાંના એક હતા. તેથી અહીં દર્શાવેલ અનામતોની આપલે તમામ વ્યવહારુ હેતુઓ માટે એ૧ અને એ૨ વચ્ચે છે. સંજોગોને જોતા ઉપરોક્ત રકમને કાયદેસર આવક તરીકે સ્વીકારવાના બચાવપક્ષના દાવામાં મનામણીનો અભાવ છે.

એ૨ પાસેથી એ૧ દ્વારા લોન:

૩૪૦. એ૨ અને તેમની માલિકીની પેઢીઓ પાસેથી રૂ. ૧,૫૩,૦૩,૦૦૦/– ની લોનની રકમ એ૧ વતી દાવો કરવામાં આવેલી આવકનો આગળનો ક્રમ છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧, મેનેજર, કેનેરા બેંક, માયલાપોર બ્રાન્ચની મૌખિક જુબાની અને આંક પી.–૨૩૩૨, ૨૩૩૪, ૨૩૩૫, ૨૩૩૬, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૬–૯૭ માટે એ૧ નું સ્ટેટમેન્ટ ઓફ એકાઉન્ટ, પી.–૧૩૮૨, પી.–૧૧૧૭ નો સંદર્ભ એ૨, ફ્રેશ મશરૂમ લિમિટેડ અને વિનોદ વીડિયો વિઝનમાંથી વિવિધ રકમોની પ્રાપ્તિ/થાપણો દર્શાવવા માટે આપવામાં આવ્યો છે.

૩૪૧. સ્વીકૃતપણે, સંબંધિત સમયે એ૨ ફ્રેશ મશરૂમ અને વિનોદ વીડિયો વિઝન બંનેના એકમાત્ર માલિક હતા અને આથી થાપણો, જોકે વિશેષરૂપે બેંક વ્યવહારો દ્વારા સાબિત થાય છે, તે સ્પષ્ટપણે, એ૧ અને એ૨ અને તેની પેઢીઓ વચ્ચે છે. કાવતરા અને મદદગારીના આરોપની પૃષ્ઠભૂમિમાં તેમની સાચી પુરાવાકીય કિંમત નક્કી કરવા માટે આ આવકોનું અનિવાર્યપણે પરીક્ષણ થવું જોઈએ.

૩૪૨. અત્રે ઉપર ઉલ્લેખ કર્યો છે તેમ, આ કોર્ટે કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ વિરુદ્ધ પી. મોહનકલા (ઉપર મુજબ) માં, બેંક વ્યવહારો દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી વિદેશી ભેટો મારફતે મળેલી રકમ અંગે એસેસિંગ ઓફિસર દ્વારા કરવામાં આવેલા ઉમેરાના પડકારની તપાસ કરતી વખતે, રેકોર્ડ પરની સામગ્રીના મૂલ્યાંકન પર ઠેરવેલ કે ભેટના વ્યવહારો સ્પષ્ટ હોવા છતાં સાચા ન હતા અને એવો નિષ્કર્ષ આપ્યો કે બેંક ચેક દ્વારા પૈસા આવ્યા હતા અને બેંકિંગ વ્યવહારની પ્રક્રિયા મારફતે ચૂકવવામાં આવ્યા હતા તે હકીકત પોતે પ્રમાણભૂતતાનું કોઈ પ્રમાણપત્ર નહોતું. એ સમજતી વખતે કે વ્યવહાર સ્પષ્ટ હોવા છતાં વાસ્તવિક ન પણ હોઈ શકે, જેવું કે તેની સાથે સંકળાયેલા સમકાલીન પરિબળો દ્વારા દર્શાવી શકાય છે, એસેસિંગ ઓફિસર દ્વારા ભેટની વાસ્તવિકતાના અસ્વીકારને સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું.

૩૪૩. ઉપર ઉલ્લેખિત વ્યવહારોમાં સામેલ વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓના મિશ્રણને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે અન્ય ખાતરીજનક પુરાવાઓની ગેરહાજરીમાં, સદર રિસિપ્ટ્સ/થાપણોને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) માં કલ્પના મુજબ કાયદેસર આવક તરીકે સ્વીકારવા તૈયાર નથી.

જયા પબ્લિકેશન્સ, કેનફીન હોમ્સ અને નમધુ એમજીઆર માંથી એ૧ ની આવક:

૩૪૪. પ્રતિવાદીઓ અનુસાર એ૧ ની આવકનો આગળનો એકમ ત્રણ સ્ત્રોતો એટલે કે જયા પબ્લિકેશન્સમાંથી ઉપાડ, કેનફીન હોમ્સમાંથી લોન જેની જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા એ૧ વતી ચુકવણી કરવામાં આવી હતી અને નમધુ એમજીઆર માંથી ઉપાડ તરીકે જયા પબ્લિકેશન્સમાંથી ભાગીદાર તરીકેની રસીદો છે. ઉપરોક્ત પ્રથમ ઘટકના સંદર્ભમાં, એ૧ વતી મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓના આધારે દર્શાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે જે મોટે ભાગે એ૧ ની તરફેણમાં તેમાંથી વિવિધ રકમ ઉપાડીને જયા પબ્લિકેશન્સના કરંટ એકાઉન્ટ નં. ૨૦૪૭ માં એન્ટ્રીઓ રચે છે. આવા ટ્રાન્સફર કે જે એ૧ ના સંબંધિત સ્ટેટમેન્ટ ઓફ એકાઉન્ટ અને જયા પબ્લિકેશન્સના ઉપરોક્ત કરંટ એકાઉન્ટમાંની એન્ટ્રીઓ દર્શાવે છે તે ૦૫.૦૮.૧૯૯૧, ૧૨.૦૮.૧૯૯૧, ૨૧.૧૦.૧૯૯૨, ૨૧.૦૩.૧૯૯૫, ૧૭.૦૭.૧૯૯૫, ૦૭.૧૧.૧૯૯૫ ના રોજ છે, જે દરેકમાં રૂ. ૨ લાખથી રૂ. ૫ લાખ સુધીની રકમ છે. આ નોંધાયેલી હકીકતોની પૃષ્ઠભૂમિમાં નોંધપાત્ર છે કે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટે જયા પબ્લિકેશન્સના આવકવેરા રિટર્નમાં દર્શાવ્યા મુજબ, સદર સમયગાળા દરમિયાન તેની ચોખ્ખી આવક રૂ. ૧,૧૫,૯૪,૮૪૮/– હતી. એ૧ ના જણાવ્યા મુજબ, આ મથાળા હેઠળ, જયા પબ્લિકેશન્સના કરંટ એકાઉન્ટ નં. ૨૦૪૭ માંથી રૂ. ૧,૦૧,૪૯,૯૦૦/– ની રકમ ઉપાડવામાં આવી હતી.

૩૪૫. ઉપરોક્ત ઉપરાંત, એ૧ વતી એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે તેણીએ ૨૯.૯.૧૯૯૨ ના રોજ કેનફિન હોમ્સ પાસેથી રૂ. ૭૫ લાખની લોન લીધી હતી જે ૨૭.૩.૧૯૯૫ ના રોજ જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા ચૂકવવામાં આવી હતી. તેણી દ્વારા એવું ભારપૂર્વક જણાવવામાં આવ્યું છે કે આ રકમ તેણી દ્વારા જયા પબ્લિકેશન્સને પાછી ચૂકવવામાં આવી ન હતી અને તેને સદર પેઢીના ભાગીદાર તરીકે તેના ઉપાડ તરીકે ગણવી જોઈએ. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, ચેક પિરિયડ દરમિયાન, જયા પબ્લિકેશન્સે, એ૧ ની તરફેણમાં રૂ. ૧,૦૧,૪૯,૯૦૦/– ની વહેંચણી કરવા ઉપરાંત તેની રૂ. ૭૫ લાખની લોનની પણ ચૂકવણી કરી હતી. નોંધનીય રીતે, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યું છે તેમ, એ૧ દ્વારા કેનફિન હોમ્સ પાસેથી લેવામાં આવેલી લોનના પાસાની ચર્ચા કરતી વખતે, આવી લોન પહેલાં, તેણીએ ૬.૩.૧૯૯૨ ના રોજ સદર નાણાકીય સંસ્થા પાસે ફિક્સ ડિપોઝિટમાં રૂ. ૧ કરોડ જમા કરાવ્યા હતા. આ, જેવું ટ્રાયલ કોર્ટે રેકોર્ડ પર લીધું છે તે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૯૫ વીરપ્પન, પ્રાદેશિક પ્રબંધક, કેનફિન હોમ્સની જુબાની દ્વારા છે. આ સાક્ષીએ વધુમાં ખુલાસો કર્યો છે કે લોનની ઉપરોક્ત રકમ આ ફિક્સ ડિપોઝિટ પર લેવામાં આવી હતી. તેમણે જણાવ્યું કે ૨૫.૮.૧૯૯૫ ના રોજ, એ૧ એ આ ફિક્સ ડિપોઝિટ પર ફરીથી રૂ. ૭૫ લાખની લોન લીધી, જોકે અલગ લોન ખાતા માટે.

૩૪૬. ત્રીજા મથાળા અંગે, કબૂલાત મુજબ નમધૂ એમજીઆર એ માત્ર જયા પબ્લિકેશન્સનું પ્રકાશન છે પરંતુ તેનું અલગ બેંક ખાતું છે. નમધૂ એમજીઆર પાસેથી રૂ. ૯૪,૩૩,૦૦૦/– નો ઉપાડ કર્યો હોવાનો એ૧ નો દાવો દેખીતી રીતે જયા પબ્લિકેશન્સના ભાગીદાર તરીકેની હેસિયતમાં પણ છે.

૩૪૭. બેંક ખાતાઓમાં જુદી–જુદી એન્ટ્રીઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવતી થાપણો અને ઉપાડ સમાન કોર્પસમાંથી ઉદ્ભવતા વ્યવહારોના ગુણાકાર સૂચવે છે. જુદા–જુદા સંયોજનો સામેલ કરતો ટુકડાઓમાં નાણાકીય વિનિમયનો ગૂંચવાડો પ્રતિવાદીઓની વ્યક્તિગત અને સામૂહિક આવક વધારવાના પ્રયાસનો સંકેત આપે છે. તેની વાસ્તવિકતાની ઘોષણા કરવા માટે જેનો આશરો લેવામાં

આવ્યો છે તેવા બેંકિંગ વ્યવહારો, એકંદર હકીકતલક્ષી ચિત્રને ધ્યાનમાં લેતા વાસ્તવિક જણાતા નથી. તેથી જયા પબ્લિકેશન્સમાંથી રસીદો દ્વારા એ૧ ની રૂ. ૨,૭૦,૮૨,૯૦૦/– ની આવકનો દાવો અવિશ્વસનીય છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, અમારા અંદાજ મુજબ એ૧, આવકના આ ઘટકને સંતોષકારક રીતે સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે.

એ૨ થી એ૪ દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલી વધારાની આવક:

૩૪૮. એ૨ થી એ૪ ના સંદર્ભમાં, તેમનો વિવાદ એ છે કે ફરિયાદપક્ષે તેમની વાસ્તવિક આવક ધ્યાનમાં લેવામાં ચૂક કરી હતી અને તેને કુલ રૂ. ૬,૭૨,૪૧,૬૪૦/– સુધી મર્યાદિત કરી હતી. તેઓ એવો દાવો કરે છે કે ફરિયાદપક્ષે રૂ. ૨૬,૫૦,૫૭,૪૭૮/– ધ્યાનમાં લીધા નથી જે તેમની વ્યક્તિગત આવક તેમજ તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ, જયા પબ્લિકેશન્સ, જય ફાર્મ હાઉસ, ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ, સુપર ડુપર ટી.વી., આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, જે.જય ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડની આવક છે. ચાર્ટના રૂપમાં જુદા–જુદા મથાળા હેઠળ આવકનું બ્રેકઅપ આપવામાં આવ્યું છે અને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા સમાવિષ્ટ રકમની કપાત અને બહારના વ્યક્તિઓ/ભાગીદારોને કરવામાં આવેલી ચૂકવણીની અસર પછી, તેઓ ભારપૂર્વક જણાવે છે કે ચેક પિરિયડ દરમિયાન તેમની કુલ આવક રૂ. ૬,૭૨,૪૧,૬૪૦/– ને બદલે રૂ. ૨૮,૨૩,૧૬,૬૫૬/– તરીકે નોંધવી જોઈતી હતી.

૩૪૯. ઉપરોક્ત દાવાના સમર્થનમાં સંબંધિત હકીકતો અને આંકડાઓનું સંકલન આવકની જુદી–જુદી બાબતોના સમર્થનમાં મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવા સૂચવે છે, જે તેમના મત મુજબ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા બિલકુલ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા નથી પરંતુ હાઇકોર્ટ દ્વારા તેની પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો તેમજ જેની ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી પરંતુ તેના દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યા ન હતા. અમુક બાબતો માટે, તે સ્પષ્ટ નથી કે શું ટ્રાયલ

કોર્ટ દ્વારા તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી કે નહીં. આવકના ઘટકોના દાખલા પણ છે, જેની ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ચકાસણી કરવામાં આવી હતી પરંતુ હાઇકોર્ટ દ્વારા તેનો જવાબ આપવામાં આવ્યો ન હતો. એ૨ થી એ૪ દ્વારા ઉલ્લેખિત આવકના ઘટકોમાં સંબંધિત આકારણી વર્ષો દરમિયાન એ૨ ના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન્સમાં નોંધાયેલ ઘટકો, ભાગીદાર તરીકેની હેસિયતમાં અને અન્યથા સંબંધિત પેઢીઓ પાસેથી તેના દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર/મેળવેલ/મળેલ લોન, આવી પેઢીઓ દ્વારા બેંક અને સહયોગી પેઢીઓ પાસેથી મેળવેલ લોન, ભાડાનું એડવાન્સ, શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની કૃષિ આવક, ભાડાની આવક, મૂડી સંપત્તિનું વેચાણ, જયા પબ્લિકેશન્સનો ચોખ્ખો નફો અને નમધૂ એમજીઆર ની સ્કીમ ડિપોઝિટનો સમાવેશ થાય છે.

૩૫૦. અન્ય બાબતોની સાથે સાથે સુપર ડુપર ટી.વી.માંથી અને સહયોગી પેઢીઓ પાસેથી મેળવેલ લોનમાંથી તેની માલિકીની પેઢી મારફતે એ૩ ની વધારાની આવક અને સંબંધિત પેઢીઓ પાસેથી લોન, ભાડાની રસીદો વગેરે મારફતે એ૪ ની આવક ટાંકવામાં આવી છે. આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડની કમાણી અને પેઢી દ્વારા મળેલા ભાડાના એડવાન્સનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જે. જય ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા ઇન્ડિયન બેંક પાસેથી મેળવેલ લોન, સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા ગ્રાહકો પાસેથી મેળવેલ નોન–રિફંડેબલ ડિપોઝિટને પણ દાવો કરેલી આવકની ગણતરી કરવા માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે.

૩૫૧. એ૨ થી એ૪ ની આવક તરીકે રૂ. ૨૬,૫૦,૫૭,૪૭૮/– ની રકમ ઉમેરવી જોઈએ તેવી દલીલના સમર્થનમાં, કમાણી/રસીદોના જુદા–જુદા મથાળા માટે આંકડાઓનો કોલાજ સેવામાં મૂકવામાં આવ્યો હતો. ચકાસણીમાં અનુકૂળતા ખાતર, સમાન જૂથોમાં તેમની સાથે કામ પાર પાડવાનો પ્રસ્તાવ છે.

૩૫૨. બાબત નંબરો ૧ થી ૨૧ ના સંદર્ભમાં, પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, હાઇકોર્ટે ચુકાદામાં તેની સાથે કામ પાર પાડ્યું હતું પરંતુ બાબત નંબર ૮

સિવાય, તેમના મતે, ટ્રાયલ કોર્ટે તેના સંબંધિત પુરાવા પર વિચાર પણ કર્યો ન હતો. બાબત નંબરો ૧ થી ૫ સામે આવકના સ્રોતો આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩, ૧૯૯૩–૯૪ અને ૧૯૯૪–૯૫ માટે એ૨ ના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન્સમાં શોધી શકાય છે. આવક અન્ય બાબતોની સાથે સાથે એ૨ ના રૂ. ૫૧,૪૭,૯૫૫/– ના ફોરેન રેમિટન્સ અને રૂ. ૩૫,૦૦૦/– ની કૃષિ આવક સંબંધિત છે. ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન્સ અને ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓના ઓર્ડર મારફતે ખાસ કરીને દસ્તાવેજી પુરાવા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ ની મૌખિક જુબાનીનો પણ સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો છે.

૩૫૩. તેનાથી વિપરીત, ફરિયાદપક્ષ વતી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે માત્ર ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન્સ અને તેના સંબંધમાં પસાર કરવામાં આવેલા ઓર્ડર તેમાં ઉલ્લેખિત આવકની કાયદેસરતા માટે નિર્ણાયક નથી, સંકળાયેલા આકારણી વર્ષો માટે રિટર્ન મોડા સબમિટ કરવા બદલ એ૧ અને એ૨ ની સાથે મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી તે હકીકતને તેના પર આધારિત બચાવની વિશ્વસનીયતાનો નિર્ણય કરતી વખતે નજરઅંદાજ કરી શકાય નહીં. એવો પણ આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે એ૨ દ્વારા ફોરેન રેમિટન્સની આવી વિશાળ રકમ મેળવવી ખાસ કરીને તેને ન્યાયી ઠેરવતા તેના દ્વારા કોઈપણ ખુલાસાની ગેરહાજરીમાં સ્પષ્ટપણે અસ્વીકાર્ય છે. આમ ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, માત્ર આ રસીદનો સંતોષકારક હિસાબ આપવામાં આવ્યો નથી, તે એ૨ ના નામે એ૧ ની તરફેણમાં રેમિટન્સનું મજબૂત સૂચન કરે છે જે તે અસર માટે ધારણાને આકર્ષે છે. ફરિયાદપક્ષે દલીલ કરી છે કે પ્રતિવાદીઓ સામે લગાવવામાં આવેલા દુષ્પ્રેરણ અને ષડયંત્રના આરોપને જોતાં આવી સંભાવના સ્પષ્ટ છે.

૩૫૪. જોકે ફરિયાદપક્ષ સામે કરદાતા વતી એવો બચાવ લેવાની માંગ કરવામાં આવી હતી કે મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ પેઢીના ખાતાઓ ફાઇનલ કરવામાં આવ્યા ન હોવાથી અને તેથી કોઈ રિટર્ન દાખલ કરવામાં આવ્યું ન હોવાથી અને સંબંધિત રિટર્નની આકારણીએ અંતિમ સ્વરૂપ પ્રાપ્ત કર્યું ન

હોવાથી, દોષારોપણ અકાળ હતું, રજૂઆતો નકારી કાઢવામાં આવી હતી. શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ વિ. આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, (૨૦૧૪) ૫ એસ.સી.સી. ૧૩૯ માં આ કોર્ટ દ્વારા એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે અપીલ સંબંધિત ઇન્કમ ટેક્સની કાર્યવાહી પડતર હોવી એ કલમ ૨૭૬સીસી હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ ન કરવા માટેનું સંબંધિત પરિબળ નથી જેમાં રિટર્ન ફાઈલ ન કરવા બદલ ગુનો કરવામાં આવ્યો હોય. એવું પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું કે ભાગીદારોના વ્યક્તિગત રિટર્નમાં માત્ર એટલો ઉલ્લેખ કરવો, કે તેમની પેઢીનું ખાતું ફાઇનલ કરવામાં આવ્યું નથી અને તેથી કોઈ રિટર્ન સબમિટ કરી શકાયું નથી તે નિયત સમયગાળામાં રિટર્ન ફાઇલ કરવાની ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ હેઠળની તેની જવાબદારીમાંથી પેઢીને મુક્ત કરવા માટે સ્વીકાર્ય દલીલ ન હતી.

૩૫૫. નોંધનીય રીતે, બચાવપક્ષ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ સંકલન મુજબ, હાઇકોર્ટે એ૨ થી એ૪ ની આવકના બાબત નંબરો ૧ થી ૨૧ સાથે કામ પાર પાડ્યું હતું. ચુકાદાના તે ભાગના વર્ણનનું સામાન્ય અવલોકન દર્શાવે છે કે હાઇકોર્ટે તેમાં વિશેષરૂપે પ્રતિવાદીઓની આવક તરીકે રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો પાસેથી લીધેલી લોન સાથે કામ પાર પાડ્યું હતું. જોકે તેમાં ઉલ્લેખિત જુદી–જુદી પેઢીઓ પાસેથી પ્રતિવાદીઓ દ્વારા મેળવેલી લોનનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, હાઇકોર્ટે તેને ધ્યાનમાં લીધી ન હતી અને પોતાને માત્ર પ્રતિવાદીઓ દ્વારા રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો પાસેથી મેળવેલી લોન સુધી સીમિત રાખી હતી. તે બાબતને જોતાં, ચકાસણી હેઠળના આવકના ઘટકોને પણ હાઇકોર્ટ દ્વારા વિચારણામાંથી બાકાત રાખવામાં આવ્યા હતા. આમ પ્રતિવાદીઓની એ ફરિયાદ કે આવકના આ ઘટકો અંગેના પુરાવાઓ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા ન હતા, તે નિર્ણાયક મહત્વ ધરાવતું નથી, ખાસ કરીને આ અંગે હાઇકોર્ટની ચૂકને તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઇપણ પડકારની ગેરહાજરીમાં.

૩૫૬. દલીલો દરમિયાન, આ કોર્ટનું ધ્યાન રેમિટન્સ ઓફ ફોરેન એક્સચેન્જ એન્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ ઇન ફોરેન એક્સચેન્જ બોન્ડ્સ (ઇમ્યુનિટીઝ એન્ડ એક્ઝેમ્પશન્સ) એક્ટ, ૧૯૯૧ તરફ દોરવામાં આવ્યું હતું. ફોરેન

એક્સચેન્જમાં રેમિટન્સ મેળવનાર વ્યક્તિઓ અને ફોરેન એક્સચેન્જ બોન્ડ ધરાવતી વ્યક્તિઓને કેટલીક મુક્તિઓ પૂરી પાડવા અને આવા રેમિટન્સ અને બોન્ડ્સ સંબંધિત ડાયરેક્ટ ટેક્સ માટે અમુક છૂટછાટો અને તેની સાથે જોડાયેલી અથવા આકસ્મિક બાબતો માટે આ એક કાયદો છે. સદર અધિનિયમની કલમ ૩, જે મુક્તિઓ સાથે કામ પાર પાડે છે, જોકે તે પેટા કલમ (૨) માં સ્પષ્ટ કરે છે કે આવી મુક્તિ ઇન્ડિયન પીનલ કોડ, નાર્કોટિક ડ્રગ્સ એન્ડ સાયકોટ્રોપિક સબસ્ટેન્સીસ ૧૯૮૫, ધ ટેરરિસ્ટ્સ એન્ડ ડિસરપ્ટિવ એક્ટિવિટીઝ, (પ્રિવેન્શન) એક્ટ ૧૯૮૭, ધ પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ ૧૯૮૮ ના પ્રકરણ IX અથવા પ્રકરણ XVIII હેઠળ શિક્ષાપાત્ર કોઈપણ ગુના માટે કાર્યવાહીના સંબંધમાં અથવા કોઈપણ સિવિલ જવાબદારીના અમલના હેતુ માટે લાગુ પડશે નહીં.

૩૫૭. બાબત નં. ૬ અને ૭ અંગે પ્રતિવાદીઓની રજૂઆત એ૨ દ્વારા પોતાના માટે અને તેની પેઢી મેટલ કિંગના વ્યવસાયના હેતુઓ માટે, હાઉસિંગ એન્ડ રિયલ એસ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, ચેન્નાઈ પાસેથી બે વ્યવહારો દ્વારા મેળવેલી લોનનો સંદર્ભ આપે છે જે કુલ ૩. ૬૦,૦૦,૦૦૦/– થાય છે. આ રસીદ દર્શાવવા માટે, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ ની મૌખિક જુબાની, મેસર્સ મેટલ કિંગના અને લોન આપનાર હાઉસિંગ એન્ડ રિયલ એસ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના ખાતાના સ્ટેટમેન્ટ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૩૫૮. ફરિયાદપક્ષે આ દાવો નકારી કાઢ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે જોકે ક્લિયરન્સ મારફતે ક્રેડિટ એન્ટ્રીઓ રેકોર્ડ પર લાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે, લોનના વ્યવહારોને ખાતરીપૂર્વક સાબિત કરવા માટે કોઈ સંતોષકારક પુરાવા નથી. એવું દલીલ કરવામાં આવે છે કે લોન આપનાર વતી કોઈની તપાસ કરવામાં આવી નથી અને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા જેની પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે દસ્તાવેજો પોતે આ રસીદનો સંતોષકારક હિસાબ આપવા માટે પૂરતા નથી. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, પ્રતિંવાદીઓ દ્વારા આધાર રાખવામા આવેલા

દસ્તાવેજો સાબિત થયા નથી અને સંદર્ભિત વ્યવહારો પ્રતિવાદીઓની આવકને કોઈપણ રીતે વધારવા માટે કહેવાતા લોન આપનારની મદદથી રજૂ કરવામાં આવ્યા છે.

૩૫૯. નોંધનીય રીતે, હાઇકોર્ટે, પુનરાવર્તન કરવા માટે, આને ખાનગી લોન તરીકે ઉલ્લેખ કરીને આવકના આ ઘટકો પણ સ્વીકાર્યા ન હતા. પ્રતિવાદીઓની એ ફરિયાદ કે ટ્રાયલ કોર્ટે તેના પર ધ્યાન આપ્યું ન હતું અને આ અંગે હાઇકોર્ટની ચૂક બાબતે તેમના તરફથી કોઈ વિવાદ ન હોવાને કારણે આ મહત્વ ધારણ કરે છે.

૩૬૦. પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાવો કરવામાં આવેલ આવકનો આગામી સમૂહ એ૨ દ્વારા ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ (પી) લિમિટેડ અને મેસર્સ મીડો એગ્રો ફાર્મ્સ (પી) લિમિટેડ પાસેથી અનુક્રમે રૂ. ૨૨ લાખ, રૂ. ૫૨ લાખ અને રૂ. ૩૨,૯૦,૦૦૦/– ની રકમના ચેક દ્વારા મેળવેલ એડવાન્સનો બનેલો છે. સંડોવાયેલી કંપનીઓની બેલેન્સ શીટ, સંબંધિત વર્ષો માટેના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને સંબંધિત આકારણી હુકમો સહિતના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે ખોટી રીતે રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓને વિચારણામાંથી બાકાત રાખ્યા હતા. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમો ૨૬૯એસએસ અને ૨૭૬ડીડી નો ઉલ્લેખ કરીને વ્યવહારોને નકારી કાઢવામાં ભૂલ કરી હતી. પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, વ્યવહારો ચેક દ્વારા કરવામાં આવ્યા હોવાથી, સદર અધિનિયમની કલમ ૨૬૯એસએસ નો કોઈ અમલ ન હતો અને વધુમાં ડાયરેક્ટ ટેક્સ લોઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ ૧૯૮૭ દ્વારા ૧.૪.૧૯૮૯ થી કલમ ૨૭૬ડીડી કાઢી નાખવામાં આવી હોવાથી, તેનો ઉલ્લેખ, ત્યારબાદ હાથ ધરવામાં આવેલા વ્યવહારો હોવાથી, સંપૂર્ણપણે અસ્થાને હતો.

૩૬૧. તેનાથી વિપરીત, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, મિલકતના વેચાણ માટેનો કરાર આંક ડી–૩૦૦ જેની સામે, એવો દાવો કરવામાં આવે છે કે

ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સ તરફથી એડવાન્સ તરીકે રૂ. ૨૨ લાખની રકમ પ્રાપ્ત થઈ હતી, તે કાયદામાં સાબિત થઈ નથી. બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ દસ્તાવેજના અમલકર્તા (એક્ઝીક્યુટન્ટ) કે સાક્ષી ન હોવાથી, ફરિયાદપક્ષે દલીલ કરી છે કે, તે આ દસ્તાવેજને સાબિત કરી શક્યા ન હોત. રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ (પી) લિમિટેડ અને મેસર્સ મીડો એગ્રો ફાર્મ્સ (પી) લિમિટેડ પાસેથી એ૨ દ્વારા મેળવેલા હોવાનું કહેવાતા એડવાન્સનો ઉલ્લેખ કરતા, ફરિયાદપક્ષે ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે એ૩ અને એ૪ આ બંને કંપનીઓના ડિરેક્ટર છે અને રજૂ કરાયેલા વ્યવહારો ખરેખર એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં થાપણોનું ટ્રાન્સફર છે. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, ખાતાઓ વચ્ચે પરસ્પર થાપણો અને ઉપાડ એ પ્રચ્છન્ન આદાનપ્રદાન છે જેમાં એ૧ ના નાણાંનું પરિભ્રમણ સામેલ છે અને તેને મદદગારી અને કાવતરાના ચાર્જની પૃષ્ઠભૂમિમાં કાયદેસરના સ્ત્રોતમાંથી આવક કહી શકાય નહીં.

૩૬૨. જ્યારે કે, હાઇકોર્ટે એ૨ ની આ રસીદો (પહોંચો/મળેલ રકમ) ધ્યાનમાં લીધી ન હતી, ટ્રાયલ કોર્ટે, એવો મત ધરાવવા ઉપરાંત કે ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૨૬૯એસએસ અને કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓની સામે કાયદેસરના વ્યવહારો દ્વારા ભંડોળના આવા ટ્રાન્સફરની નોંધ લઈ શકાય નહીં, આને એવા કારણસર પણ નકારી કાઢી કે પ્રતિવાદીઓ આ બે કંપનીઓની આટલી મોટી રકમો એડવાન્સમાં આપવા માટેના સંસાધનો અંગે સ્વીકાર્ય પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા.

૩૬૩. આ કોર્ટના મતે, ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમો ૨૬૯એસએસ અને ૨૭૬ડીડી ના સંદર્ભ વિના પણ, એવી દલીલ કે આંક ડી–૩૦૦ એટલે કે મિલકતના વેચાણ માટેનો કરાર જેની સામે ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સે એ૨ ને રૂ. ૨૨ લાખ એડવાન્સ આપ્યા હતા, તે સાબિત થયું નથી, તેને હળવાશથી ફગાવી શકાય નહીં. તેમ છતાં, મળેલા એડવાન્સના સમર્થનમાં પ્રતિવાદીઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ રેકોર્ડ પરના અન્ય પુરાવાઓના સંબંધમાં, હાઇકોર્ટ દ્વારા તેનું મૂલ્યાંકન ન થવાની સ્થિતિમાં, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આવકના આ મુદ્દાને નકારી

કાઢવાની સામે, આ કોર્ટ પ્રતિવાદીઓના દાવાને કાયમ રાખવા માટે અનિચ્છા ધરાવે છે.

૩૬૪. એ૨ થી એ૪ વતી ટાંકવામાં આવેલ આવકનો આગામી મુદ્દો, અનેક પેઢીઓના ભાગીદાર તરીકે રૂ. ૨.૨ કરોડની હદ સુધીની એ૨ ની કમાણીના માર્ગે છે. પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, આ તમામ ચૂકવણીઓ એક દ્વારા કરવામાં આવી છે અને સંબંધિત વ્યવહારો એ૨ અને તેમાં સામેલ સંસ્થાઓના સંબંધિત બેંક ખાતાઓમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. ખાસ કરીને બેંક ખાતા અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૦૯ ની મૌખિક જુબાની પર આવકના આ સ્ત્રોતના સમર્થનમાં આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૩૬૫. આની સામે, ફરિયાદપક્ષે આગ્રહ કર્યો છે કે પેઢીઓની જરૂરી આવક સ્થાપિત કરવા માટે કોઈ પુરાવાના અભાવે, જે પેઢીઓએ પ્રત્યેક રૂ. ૨૦ થી ૨૫ લાખ સુધીની રકમ એડવાન્સમાં આપી હોવાનું મનાય છે, આ વ્યવહારો ખરેખર નકલી (sham) છે અને બચાવના હેતુ માટે બનાવટી છે. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે આવી ચૂકવણીઓ શક્ય બનાવવા માટે તેમના વ્યવસાય અને કમાણીની હદને પ્રમાણિત કરવા માટે આ પેઢીઓના કોઈ ટેક્સ રિટર્ન (આવક/વાણિજ્યિક/વેચાણ) રેકોર્ડ પર લાવવામાં આવ્યા ન હતા. વધુમાં, રજૂ કરાયેલા ખાતાના સ્ટેટમેન્ટ દર્શાવે છે કે આ તમામ ખાતા એક જ દિવસે એટલે કે ૨૦.૩.૧૯૯૫ ના રોજ રૂ. ૫૦૧ ની રોકડ થાપણ સાથે ખોલવામાં આવ્યા હતા અને રૂ. ૨૦,૯૯,૯૮૦/– ની જમા (ક્રેડિટ) એન્ટ્રી અને ૨૦.૮.૧૯૯૫ ના રોજ એ૨ ની તરફેણમાં ઉધાર (ડેબિટ) એન્ટ્રી હતી. આ તમામ નવ ખાતાઓમાં આ સામાન્ય લક્ષણ ઉપરાંત, સંબંધિત સમયે, એ૨ થી એ૪ અને લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપર્સ (પી) લિમિટેડ તેના ભાગીદારો હતા. એવી પણ વિનંતી કરવામાં આવી છે કે એ૩ અને એ૪ લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપર્સ (પી) લિમિટેડના ડિરેક્ટર હતા અને તમામ નવ પેઢીઓ નં. ૨૧, વેલિંગ્ટન પ્લાઝાના સમાન સરનામા સાથે એક જ દિવસે એટલે કે ૧૫.૨.૧૯૯૫ ના રોજ નોંધાયેલી હતી.

૩૬૬. નોંધાયેલી હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા નોંધવામાં આવેલ વિરોધ જે નવ પેઢીઓની સમાનતા અને તેમના બંધારણના અસામાન્ય આકર્ષક લક્ષણોને દર્શાવે છે તેને માત્ર સંયોગ માનીને કોઈપણ રીતે હળવાશથી નકારી શકાય નહીં.

૩૬૭. પુનરોચ્ચાર કરવા માટે, જ્યારે પ્રતિવાદીઓનો વિરોધ એ છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે આવકના આ સ્ત્રોતના સમર્થનમાં પુરાવાને વિચારણામાંથી બાકાત રાખ્યા હતા, ત્યારે હાઇકોર્ટે પણ તેનો ઉલ્લેખ કર્યો ન હતો.

૩૬૮. મીડો એગ્રો ફાર્મ્સ (પી.) લિમિટેડને તેણીની મિલકતોના વેચાણમાંથી એ૨ દ્વારા રૂ. ૨,૯૦,૦૦૦/– ની આવકના સંબંધમાં, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ સંકલન (કમ્પાઈલેશન) મુજબ, હાઇકોર્ટે પણ તેનો હિસાબ આપ્યો ન હતો. આ કોર્ટ સમક્ષ હાઇકોર્ટની આવી ચૂક અંગેના કોઈપણ વાંધા (ડેમુરલ) ની ગેરહાજરીમાં, અમે પ્રથમ દૃષ્ટિની કોર્ટ તરીકે હકીકતોનું મૂલ્યાંકન કરવા તૈયાર નથી. ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ એ૨ પાસે ઉપલબ્ધ રોકડ બેલેન્સ તરીકે રૂ. ૪, ૩૫,૬૨૨/– ના દાવા અંગે, તેણીના પોતાના દર્શાવ્યા મુજબ, આંક પી–૨૧૯૧ મુજબ, આ રકમ ૩૧.૩.૧૯૯૧ ના રોજ જમા હતી. વધુ સારા પુરાવાના અભાવે, એ સ્વીકારવું શક્ય નથી કે ચેક સમયગાળાની શરૂઆતની તારીખ ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ પણ સમાન રકમ તેના નિકાલ (ડિસ્પોઝલ) પર ઉપલબ્ધ હતી.

૩૬૯. એ૨ થી એ૪ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવેલ સંકલનના મુદ્દા નંબરો ૪૬ અને ૪૭ ના સંબંધમાં, એવો દાવો કે નાણાકીય વર્ષ ૧૯૯૫–૯૬ દરમિયાન જે. ફાર્મ હાઉસ અને ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ દ્વારા હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિમિટેડ પાસેથી પ્રત્યેક રૂ. ૨૫ લાખ લેખે કુલ રૂ. ૫૦ લાખની રકમ મેળવવામાં આવી હતી, આ વ્યવહારોને ધિરાણકર્તાના બેંક સ્ટેટમેન્ટ અને તે અસરના તેના લેખિત સ્વીકારના આધારે સાબિંત કરવાનો પ્રયાસ કરવામા આવ્યો છે. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા એવો દાવો કરીને

આ વ્યવહારોની વાસ્તવિકતાનું ખંડન કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે કે તેના સમર્થનમાં કોઈ સંતોષકારક પુરાવા નથી અને માત્ર તેને સાબિત કરવા માટે ધિરાણકર્તા વતી કોઈની તપાસ કરવામાં આવી નથી તેવું જ નહીં, રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો પણ આવકના આ સ્ત્રોતને ખાતરીપૂર્વક પ્રમાણિત કરતા નથી. નોંધપાત્ર રીતે, જોકે પ્રતિવાદીઓની ફરિયાદ છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે આ પુરાવાને બિલકુલ ધ્યાનમાં લીધા નથી, હાઇકોર્ટે પણ તેની સાથે કામ પાર પાડ્યું નથી.

૩૭૦. એ૨ થી એ૪ વતી આગળ ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલ મુદ્દા નંબરો ૫૦ અને ૫૧ એ ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સ અને વિઘ્નેશ્વરા બિલ્ડર્સ દ્વારા અનુક્રમે ૧૮.૩.૧૯૯૫ અને ૨૯.૪.૧૯૯૫ ના રોજ એ૩ ની તરફેણમાં આપવામાં આવેલી લોન રજૂ કરે છે, જે કુલ રૂ. ૨૭ લાખ થાય છે. ફરિયાદપક્ષે આ કામગીરીને લોનના આવરણ હેઠળ એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં નાણાંના માત્ર ટ્રાન્સફર તરીકે બ્રાન્ડ કરી છે જે અન્યથા કાયદામાં સાબિત થઈ નથી.

૩૭૧. ચેક સમયગાળા દરમિયાન લોન ખાતાઓ સિવાય ૫૦ થી વધુ ખાતાઓ ખોલવાના વ્યાપક પાસાં સાથે કામ પાર પાડતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સના બેંક ખાતા એટલે કે સીએ–૯૦૦૬ નો ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેણે એ નોંધ્યું હતું કે ચેક સમયગાળાની શરૂઆતમાં, એ૧ અને એ૨ ના નામે ભાગ્યે જ ૧૦ થી ૧૨ બેંક ખાતા હતા. તેણે ચેક સમયગાળા દરમિયાન એ૧, એ૨, એ૩ અને એ૪ જેના ભાગીદારો/ડિરેક્ટરો હતા તેવી પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે ખોલવામાં આવેલા કુલ ૫૨ ખાતાઓની વિગતો નિશાનીબદ્ધ કરી હતી જે ઉલ્લેખિત ટેબલ પરથી દેખાશે. ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સનું બેંક ખાતું એટલે કે સી.એ. ૯૦૦૬ ૬.૨.૧૯૯૫ ના રોજ ખોલવામાં આવ્યું હતું અને નોંધપાત્ર રીતે, એ૨ થી એ૪ દ્વારા દાવો કર્યા મુજબ, આધાર રાખવામાં આવેલ સંકલન મુજબ, સદર પેઢી દ્વારા ૧૮.૩.૧૯૯૫ ના રોજ એ૩ ને લોન આપવામાં આવી હતી. પુનરોચ્ચાર કરવા માટે, આ અંગે એ૨ થી એ૪ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવનાર મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ પર હાઇકોર્ટે બિલકુલ ધ્યાન આપ્યું ન હતું.

૩૭૨. મુદ્દા નંબરો ૫૨ થી ૫૪ ના સંબંધમાં, જે નાણાકીય વર્ષ ૧૯૯૫–૯૬ દરમિયાન અય્યપ્પા પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ, ભરાણી બીચ રિસોર્ટ્સ (પી) લિમિટેડ અને હાઉસિંગ એન્ડ રિયલ એસ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિમિટેડ પાસેથી એ૪ દ્વારા મેળવવામાં આવેલી રૂ. ૬૨ લાખની હદ સુધીની લોન છે, એ૨ થી એ૪ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવનાર મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓના જવાબમાં ફરિયાદપક્ષે, લોન વ્યવહારોનો રંગ આપીને એ૨ થી એ૪ અને તેમની પેઢીઓના ખાતાઓ વચ્ચે માત્ર ભંડોળના આદાનપ્રદાન તરીકે આ વ્યવહારોને કાઢી નાખવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. વાદગ્રસ્ત નિર્ણય પરથી સ્પષ્ટ થાય છે તેમ આ વસ્તુઓને પણ હાઈકોર્ટ દ્વારા વિચારણામાંથી બાકાત રાખવામાં આવી છે.

૩૭૩. સંકલનના અનુક્રમ નંબર ૫૫ પર ભાડાના શુલ્ક (હાયર ચાર્જીસ) દ્વારા આવકના મુદ્દા અંગે, એ જણાવવું પૂરતું છે કે ડીવીએસી ની આવકના શીર્ષકોના મુદ્દા નંબરો ૪૫ અને ૪૮ સાથે કામ પાર પાડતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે રૂ. ૬,૬૦,૦૬૪/– ની તફાવતની રકમ એનાયત કરી હતી અને તેથી આ અંગે પ્રતિવાદીઓએ કોઈ વાંધો લેવો જોઈએ નહીં.

૩૭૪. મુદ્દા નંબર ૫૬ ના સંબંધમાં, એ૪ દાવો કરે છે કે જોકે તેણીને ગ્રેચ્યુઈટી મારફતે રૂ. ૧,૧૧,૨૩૧/– ની રકમ મળી હતી, ફરિયાદપક્ષે આ રસીદ રૂ. ૧,૦૧,૨૩૧/– ની નોંધી છે. ટ્રાયલ કોર્ટે, ફરિયાદપક્ષની આવકના શીર્ષકોના અનુક્રમ નંબર ૬૩ પર આવકના આ મુદ્દા સાથે કામ પાર પાડતી વખતે, નોંધ્યું છે કે સર્વિસ રજીસ્ટરની શરતોમાં, એ૪ ના પતિ ટી.વી. જયરામનના કાનૂની વારસદારોને રૂ. ૪૦,૦૦૦/– મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા. કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી, એ૪ દ્વારા દાવો કરાયેલ તફાવતની રકમ નાની હોવાથી, આના પર વધુ કંઈ નિર્ભર રહેશે નહીં.

૩૭૫. એ૨ થી એ૪ દ્વારા સામેલ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવેલ આવકનો આગામી મુદ્દો મહાસુભાલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમના ભાડા મારફતે છે. એવો દાવો કરવામાં આવે છે કે આ શીર્ષક હેઠળ મળેલી વાસ્તવિક રકમ રૂ.

૧૭,૮૫,૦૨૩/– હતી પરંતુ ફરિયાદપક્ષે તેનું પરિમાણ રૂ. ૧૪,૫૦,૦૯૭/– નક્કી કર્યું હતું અને આ રીતે એ૪ ની આવકમાં રૂ. ૩,૩૪,૯૨૬/– ની વધુ રકમ ઉમેરવી જોઈએ. બચાવપક્ષના સાક્ષી–૯૦ ની જુબાની દ્વારા મૌખિક પુરાવા અને દસ્તાવેજી પુરાવા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટ બંનેએ આવકના આ શીર્ષક અથવા તેને લગતા પુરાવાનો સંદર્ભ આપ્યો નથી.

૩૭૬. આઈટમ નંબરો ૫૮ અને ૫૯ ના સંદર્ભમાં, જે ૩૧.૩.૧૯૯૪, ૩૧.૩.૧૯૯૫ અને ૩૧.૩.૧૯૯૬ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષો માટે આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઈવેટ લિમિટેડની ચોખ્ખી આવક અને ચેક પિરિયડ દરમિયાન આ પેઢી દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ કુલ રૂ. ૫૫,૦૭,૭૧૫/– ની ભાડાની એડવાન્સ રકમ દર્શાવે છે, તેના સમર્થનમાં હાઈકોર્ટ દ્વારા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાની કોઈ વિચારણા કરવામાં આવી હોય તેવું જણાતું નથી. જોકે, ટ્રાયલ કોર્ટે ૧૪.૭.૧૯૯૩ ના રોજ એ૨ અને એ૩ ને તેના ડિરેક્ટરો તરીકે રાખીને તેના ઈન્કોર્પોરેશનથી આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઈવેટ લિમિટેડની વ્યાપારી પ્રવૃત્તિઓ અંગેના તમામ સંબંધિત પાસાઓની વિસ્તૃત તપાસ કરી. તેણે નોંધ્યું કે કંપનીએ ૧.૪.૧૯૮૬ થી ૨૪.૯.૧૯૯૬ ના બ્લોક પિરિયડ માટે રૂ. ૧૦,૮૧,૪૭૮/– ની અઘોષિત આવક જાહેર કરતા ૨૯.૮.૧૯૯૭ ના રોજ તેનું ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન ફાઈલ કર્યું હતું. તેણે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૧૯૯૫ ને લગતા આંક ડી–૨૭૮ નો સંદર્ભ આપ્યો કે વ્યાપારી કામગીરીમાંથી આવક તરીકે રૂ. ૭૪૭/– ની રકમ જાહેર કરવામાં આવી હતી પરંતુ હિસાબી વર્ષ દરમિયાન, ૨૯.૯.૧૯૯૩, ૨૩.૧.૧૯૯૪ અને ૨૩.૨.૧૯૯૪ ના રોજ ત્રણ હપ્તામાં જયા પબ્લિકેશન્સ પાસેથી પ્રાપ્ત થયેલ શેર અરજીના નાણાં તરીકે કુલ રૂ. ૩૦ લાખ જમા કરવામાં આવ્યા હતા. મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સે સંબંધિત વર્ષો માટે ઈન્કમ ટેક્સ રિટર્ન ફાઈલ કર્યા ન હોવાની હકીકત નોંધવા ઉપરાંત, ટ્રાયલ કોર્ટે એ પણ નોંધ્યું કે કન્ફર્મેશન લેટર આંક ડી–૨૭૮ માં, આંજનેય પ્રિન્ટર્સને આવા એડવાન્સિસ આપવા માટે જયા પબ્લિકેશન્સ પાસે ઉપલબ્ધ ભંડોળના સ્ત્રોતો જાહેર કરવામાં આવ્યા ન હતા. આ દસ્તાવેજનો વધુ સંદર્ભ આપતા, ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું કે

આંજનેય પ્રિન્ટર્સના પરિસરની સર્ચ ઓપરેશન દરમિયાન, કોઈ નિયમિત હિસાબી ચોપડા મળ્યા ન હતા અને પરિણામે આકારણી સત્તાધિકારીએ ઠેરવેલ કે આકારણીધારક કંપનીના અધિકૃત પ્રતિનિધિ દ્વારા રજૂ કરાયેલ હિસાબોની કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ નકલ સામાન્ય વ્યાપાર ક્રમમાં લખાયેલ નથી તેવું માનવું પડશે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં ટ્રાયલ કોર્ટે આ કંપની દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો હતો તે મુજબ તેની વ્યાપારી કામગીરી અંગે શંકા વ્યક્ત કરી હતી જેથી આ આઇટમો હેઠળ આવકના તેના દાવાને કાયદામાં અસ્વીકાર્ય ગણી શકાય. પુનરોચ્ચાર કરીએ તો, હાઇકોર્ટે આ સંદર્ભમાં મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવા સાથે કોઈ કામગીરી કરી ન હતી.

૩૭૭. જ્યાં સુધી આઇટમ નંબર ૬૦ નો સંબંધ છે, જે એ૨ થી એ૪ ના જણાવ્યા મુજબ મેસર્સ જે. જય ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા ઇન્ડિયન બેંકમાંથી લોન તરીકે મેળવેલ રૂ. ૧ કરોડની આવક છે, આ પેઢીના બેંક સ્ટેટમેન્ટ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. ફરિયાદપક્ષ મુજબ, આ પેઢી આ કેસમાં સામેલ છે તેવી પેઢીઓમાંથી એક નથી અને તેથી તેના વ્યવહારોને તપાસના દાયરામાંથી બાકાત રાખવામાં આવ્યા છે જેનો અંત ચાર્જમાં આવ્યો છે. જ્યારે હાઇકોર્ટે આ આઇટમ પર કોઈ વિચારણા કરી નથી, ત્યારે તે સંભવ છે કે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા કારણોસર, ટ્રાયલ કોર્ટના નિર્ણયમાં પણ આ લોનનો કોઈ સંદર્ભ નથી.

૩૭૮. સામાવાળાની મુખ્ય ફરિયાદ એ છે કે આવા પુરાવા રેકોર્ડ પર ઉપલબ્ધ હોવા છતાં, ટ્રાયલ કોર્ટે તેના પર ધ્યાન આપ્યું ન હતું, તેથી સામાવાળાએ કાયદામાં વિચાર્યા મુજબની રીતે આ કોર્ટ સમક્ષ હાઇકોર્ટ તરફથી થયેલી ચૂક પર પ્રહાર કરવો જોઈતો હતો. દલીલોમાં પણ, આ સંદર્ભમાં કોઈ અનામત વ્યક્ત કરવામાં આવી ન હતી.

૩૭૯. એ૨ થી એ૪ વતી રજૂ કરવામાં આવેલ સંકલનના અનુક્રમ નંબર ૨૨ પરની આવકની આઇટમ, જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા ઇન્ડિયન બેંક,

અભયરામપુરમ શાખામાંથી મેળવવામાં આવેલી લોન સાથે સંબંધિત છે. એ સ્વીકૃત હકીકત છે કે રૂ. ૧.૫ કરોડની આ લોનની રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી. હાઇકોર્ટે આવકના આ મથાળાને મંજૂરી આપી છે અને આ સંદર્ભમાં જરૂરી વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું હોવાથી, પુનરાવર્તન ટાળવામાં આવે છે.

૩૮૦. સામાવાળાઓના જણાવ્યા મુજબ, શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસે હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિમિટેડ પાસેથી રૂ. ૧૦ લાખ અને લેક્સ પ્રોપર્ટીઝ પાસેથી ૧૮.૧૦.૧૯૯૫ ના રોજ રૂ. ૨ લાખની લોન બંને ચેક દ્વારા મેળવી હતી. અન્ય બાબતોની સાથે બેંક સ્ટેટમેન્ટના આધારે સામાવાળાઓ દ્વારા આ વ્યવહારોને પ્રમાણિત કરવાનો પ્રયાસ કરવામા આવ્યો છે, તેમની ફરિયાદ એવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે તે અસરના પુરાવાને અવગણીને ભૂલથી આ રકમોને બાકાત રાખી હતી.

૩૮૧. સામાવાળાઓ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ બેંક સ્ટેટમેન્ટ્સ અને સંબંધિત ધિરાણકર્તાઓના કન્ફર્મેશન લેટર્સ જાતે જ લોન સાબિત કરતા નથી તેવી દલીલ કરીને ફરિયાદપક્ષે લોનના આ વ્યવહારોની વાસ્તવિકતાનું ખંડન કર્યું છે.

૩૮૨. જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે સામાવાળાઓ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા દસ્તાવેજોનો સંદર્ભ લીધો હતો, તેમ છતાં તેણે અવિશ્વસનીય ગણીને તેને ફગાવી દીધા હતા. આમ કરવા માટે, તેણે ખાસ કરીને હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિ. ના કન્ફર્મેશન લેટરનો સંદર્ભ આપ્યો હતો.

૩૮૩. બીજી તરફ, હાઇકોર્ટે આ સંદર્ભે સામાવાળાઓ દ્વારા પુરાવામાં રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજોનો પસાર થતા સંદર્ભ આપીને આ વ્યવહારો સ્વીકાર્યા હતા. હાઇકોર્ટે મેસર્સ હાઉસિંગ રિયલ એસ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ (પી) લિમિટેડ દ્વારા જારી કરાયેલા એકાઉન્ટ્સના કન્ફર્મેશન લેટર પર અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસની બેલેન્સ શીટ પર તરત જ કામગીરી કરી હતી જેમાં દર્શાવેલ હતું કે લેક્સ પ્રોપર્ટીઝ ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ પાસેથી અસુરક્ષિત લોન તરીકે રૂ. ૨ લાખની રકમ

પ્રાપ્ત થઈ હતી. મૂકવામાં આવેલા આરોપોના સંદર્ભમાં દસ્તાવેજોની વિશ્વસનીયતા તપાસવાનો કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૩૮૪. સામાવાળાઓએ આગળ ૨૯.૯.૧૯૯૨ ના રોજ એ૧ દ્વારા શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસમાં મૂડીના રોકાણ તરીકે રૂ. ૭૫ લાખની આવકનો દાવો કર્યો છે. તેમના મતે, આ રકમ એ૧ દ્વારા મૂડી તરીકે આપવામાં આવી હતી જે તેણીએ કેનફિન હોમ્સ લિમિટેડમાંથી રૂ. ૧ કરોડની પોતાની ફિક્સ ડિપોઝિટ સામે લોન તરીકે મેળવી હતી. ચેક પિરિયડ દરમિયાન તેના ભાગીદાર તરીકે એ૧ દ્વારા મૂડીના ફાળા તરીકે રૂ. ૭૫ લાખની રસીદ દર્શાવતા શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસના બેંક ખાતા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

૩૮૫. ફરિયાદપક્ષે શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસના ભાગીદાર એ૧ અને સદર પેઢીના ખાતાઓ વચ્ચેના આંતરિક ટ્રાન્સફર તરીકે આ વ્યવહારને ફગાવી દીધો છે, એટલી હદે કે તેને સાચી આવક તરીકે અર્થઘટન કરી શકાય નહીં. હાઇકોર્ટે આ અસરના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવા સાથે વિગતોમાં કોઈ કામગીરી કરી ન હતી. જોકે ટ્રાયલ કોર્ટનો મત એવો હતો કે શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ દ્વારા આ પ્રાપ્તિ વાસ્તવમાં એ૧ ની અસ્પષ્ટ સંપત્તિને તેના ખાતામાં વાળવા સમાન હતી.

૩૮૬. એ૨ થી એ૪ દ્વારા દાવા કરાયેલી આવકની કતારમાં આગળ ૧૯૯૨–૯૩ દરમિયાન એમ. રામચંદ્રન નાગમ્મલ અને સુબ્રમણ્યમ દ્વારા શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસને ચૂકવવામાં આવેલ બાકી લેણાં છે. આ દાવાના સમર્થનમાં ૩૧.૩.૧૯૯૧ અને ૩૧.૩.૧૯૯૨ ના રોજની શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસની બેલેન્સ શીટ્સની સાથે ઇન્કમ ટેક્સ કમિશનર (અપીલ્સ) ના સંબંધિત હુકમોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. એ૨ થી એ૪ ના જણાવ્યા મુજબ, આ મથાળા હેઠળ શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ દ્વારા આ વ્યક્તિઓને આપેલા એડવાન્સિસની ચુકવણી તરીકે રૂ. ૬૧,૯૧,૦૦૦/– ની રકમ પ્રાપ્ત થઈ છે. પ્રશ્નવાળા વર્ષોની બેલેન્સ શીટ્સ આ દલીલ ઊભી કરવા માટે વિલંબથી તૈયાર કરવામાં આવી છે

અને તેથી તેના પર આધાર રાખી શકાય નહીં તેવી દલીલ કરીને ફરિયાદપક્ષે આ દાવાને રદિયો આપ્યો છે.

૩૮૭. ટ્રાયલ કોર્ટે ખરેખર આ દસ્તાવેજ સાથે કામગીરી કરી હતી અને એ હકીકતની પણ નોંધ લીધી હતી કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા લોનની ચુકવણીનો દાવો સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો. જોકે તેણે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલ નફા અને નુકસાનના ખાતાનું નિવેદન અને તેનો પુરાવો વિશ્વસનીય અને અધિકૃત નથી તેવું મુખ્યત્વે ઠેરવીને લોનના વ્યવહાર અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસને તેની ચુકવણી સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ આ વધુ એટલા માટે છે કારણ કે ન તો પેઢીના લોન લેનારની તપાસ કરવામાં આવી હતી કે ન તો કેસની નોંધણી પહેલાં કોઈપણ સમયે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ આ વ્યવહારો જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા તે દર્શાવવા માટે કોઈ અન્ય સામગ્રી હતી.

૩૮૮. જોકે હાઇકોર્ટે, ટ્રાયલ કોર્ટના નિષ્કર્ષની વિરુદ્ધમાં, તેની સાચીતા અથવા વાસ્તવિકતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે તેની સામગ્રીની કોઈપણ સ્વતંત્ર ચકાસણી કર્યા વિના સંબંધિત બેલેન્સ શીટ, નફા અને નુકસાન ખાતું તેમજ આ અસર માટે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓના હુકમોને તેના દર્શાવેલ મૂલ્ય પર સ્વીકાર્યા.

૩૮૯. સંકલનની આઇટમ નં. ૨૮, ૩૦, ૩૨, ૩૪, ૩૮ અને ૪૧ સામે, એ૨ થી એ૪ એ ચેક પિરિયડ દરમિયાન રૂ. ૧૬,૪૭,૮૦૦/– ની ભાડાની આવકનો દાવો કર્યો છે. આવકની વિવિધ રકમની વિગતો પણ આપવામાં આવી છે. તેઓએ મુખ્યત્વે સંબંધિત આકારણી વર્ષોના રિટર્ન પર આધાર રાખ્યો છે અને એવી દલીલ કરી છે કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓએ તેમની ભાડાની આવક જાહેર કરતા સદર રિટર્ન સ્વીકાર્યા હોવાથી, રૂ. ૧૬,૪૭,૮૦૦/– ની રકમ તેમની આવકની કુલ ગણતરીમાં સામેલ થવી જોઈએ.

૩૯૦. તેનાથી વિપરીત, ફરિયાદપક્ષે આ દાવાને એ કારણોસર નકારી કાઢ્યો છે કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલી બેલેન્સ શીટ્સ બધી વિલકોતથી તૈયાર કરવામાં આવી હતી કારણ કે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૮ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું અને તેથી એ૨ થી એ૪ ની આવકની આ આઇટમને ટકાવી રાખવા માટે અધિકૃત સ્વીકારી શકાય નહીં.

૩૯૧. ટ્રાયલ કોર્ટે અન્ય બાબતોની સાથે એ કારણસર આ દાવાને ફગાવી દીધો કે સામાવાળાઓ આવી આવકના સ્વીકાર્ય પુરાવા તરીકે કોઈ લીઝ ડીડ કે ભાડાની રસીદ રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા અને આ સંદર્ભમાં એ૨ થી એ૪ દ્વારા આપવામાં આવેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાનું વિશ્લેષણ કર્યું છે. જોકે હાઇકોર્ટે આ દાવાને સ્વીકારવા માટે મુખ્યત્વે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને આવકના નિવેદન અને સંબંધિત વર્ષોની બેલેન્સ શીટ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૩૯૨. એ૨ થી એ૪ એ આગળ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ થી ૧૯૯૬–૯૭ દરમિયાન મેસર્સ શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસની ખેતીની આવક તરીકે રૂ. ૯,૭૨,૫૫૦/– ની રકમનો દાવો કર્યો છે. જ્યારે સંબંધિત સામાવાળાઓના જણાવ્યા મુજબ, ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલા ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન પેઢીની ખેતીની આવક પર્યાપ્ત રીતે દર્શાવે છે, ત્યારે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન, આવકનું નિવેદન અને આ અસર માટેની બેલેન્સ શીટ પાછળથી તૈયાર કરવામાં આવી છે અને તેને સાચી સ્વીકારી શકાય નહીં તેવી દલીલ કરીને ફરિયાદપક્ષે આ દાવાને ફગાવી દીધો છે.

૩૯૩. ટ્રાયલ કોર્ટે સંડોવાયેલા લીઝના કોઈપણ સ્વતંત્ર અને સ્વીકાર્ય પુરાવા પર આધાર રાખવાને બદલે સંબંધિત ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને તેને સ્વીકારતા ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓના હુકમો પર સામાવાળાઓના આધારની નોંધ લીધી અને વાસ્તવમાં સબળ કારણો નોંધીને આવા એક દાખલામાં રજૂ કરાયેલ લીઝ ડીડની નકલને નકારી કાઢી. તેણે એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે કોઈપણ કિસ્સામાં ભાડે આપનાર કે જે વ્યક્તિએ હેતુપૂર્વક ખેતીની કામગીરી કરી

હતી તેમાંથી કોઈની પણ તપાસ કરવામાં આવી ન હતી અને આવકના આ મથાળાના સમર્થનમાં સામાવાળાઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી સામગ્રીને ફગાવી દીધી હતી.

૩૯૪. આવકના આગળના ભાગના સંદર્ભમાં, એટલે કે શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસની મૂડી સંપત્તિના વેચાણમાંથી, સામાવાળાઓએ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ દરમિયાન તે રૂ. ૧૦,૨૦,૦૦૦/– હોવાનો દાવો કર્યો છે. સંબંધિત ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે જે સંબંધિત સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૮ દ્વારા તૈયાર કરાયેલ અને રજૂ કરાયેલ વિલંબિત બેલેન્સ શીટ પર આધારિત હોવાથી, તે કાયદામાં જાતે જ અસ્વીકાર્ય છે તેવી દલીલ કરીને ફરિયાદપક્ષે આ દાવાને રદિયો આપ્યો છે. ટ્રાયલ કોર્ટે આ આવકની નોંધ લીધી હતી અને તેને આવકના અન્ય મથાળાઓ એટલે કે ખેતીની આવક, ભાડાની આવક, લોનની ચુકવણી વગેરે સાથે ધ્યાનમાં લેતી વખતે તેને મુખ્યત્વે વિશ્વસનીય પુરાવાના અભાવના આધારે ફગાવી દીધી હતી. તેણે આવકની આ આઇટમના સમર્થનમાં સંબંધિત વર્ષ માટે આવકનું નિવેદન, બેલેન્સ શીટ અને નફા અને નુકસાન ખાતાને ફગાવી દીધું

૩૯૫. પુનરોચ્ચાર કરીએ તો, હાઇકોર્ટે જોકે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન પર કામગીરી કરી હતી અને પુરાવાની એકંદર વિચારણા પર, મોટે ભાગે ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને સંબંધિત બેલેન્સ શીટ તથા નફા અને નુકસાન ખાતા સાથે સત્તાવાળાઓના હુકમોને ધ્યાનમાં લઈને ચેક પિરિયડ દરમિયાન સામૂહિક રીતે શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસની આવક રૂ. ૨૫ લાખ હોવાનું સ્વીકાર્યું.

૩૯૬. સંકલનના આઇટમ નંબરો ૩૬ અને ૩૯ સામે દર્શાવ્યા મુજબ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની વ્યાપારી કામગીરીમાંથી થતી આવકના સંબંધમાં, જે સામાવાળાઓના જણાવ્યા મુજબ, ૩૧.૩.૧૯૯૪ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે વ્યાપારી કામગીરીમાંથી થતી આવક તરીકે અને ૩૧.૩.૧૯૯૫ ના રોજ પૂરા

થતા વર્ષ માટે વ્યાપારી કામગીરીમાંથી થતા નફા તરીકે કુલ રૂપિયા ૨,૩૯,૭૦૧/– હતી, તેઓ ફરીથી આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ અને ૧૯૯૫–૯૬ માટેના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન પર સંપૂર્ણપણે આધાર રાખે છે, જે રેકોર્ડ મુજબ, અનુક્રમે ૧.૧.૧૯૯૭ અને ૨૬.૯.૧૯૯૭ ના રોજ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. જ્યારે સામાવાળાઓ એવો દાવો કરે છે કે ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓએ આ રિટર્ન સ્વીકાર્યા હોવાથી, ચેક પિરિયડ દરમિયાન રૂપિયા ૨,૩૯,૭૦૧/– ની આ રકમ શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની આવકમાં ઉમેરવી જોઈએ, ત્યારે ફરિયાદપક્ષે એવા કારણસર આ દાવો ફગાવી દીધો છે કે વિલંબિત ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન અને તેને સંબંધિત બેલેન્સ શીટમાં વિશ્વસનીયતાનો અભાવ છે અને તેથી તેને સમર્થન આપતા પુરાવા તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં.

૩૯૭. નીચલી કોર્ટે પેઢીની આવકના અન્ય સ્ત્રોતો સાથે આવકના આ મથાળાની યોગ્ય રીતે નોંધ લીધી. તેણે અન્ય બાબતોની સાથે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ ની મૌખિક જુબાની સાથે કામ લીધું અને રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓની વ્યાપક ચકાસણી પર, તેના સમર્થનમાં કોઈપણ પ્રમાણિત પુરાવાની ગેરહાજરીમાં તેનો સ્વીકાર કરવાનો ઇનકાર કર્યો. આવકના અન્ય સ્ત્રોતો સાથે પણ કામ લેતી વખતે, નીચલી કોર્ટે આ દસ્તાવેજો/રેકોર્ડની વાસ્તવિકતા પર શંકા કરતા સંબંધિત આકારણી વર્ષો માટે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન, આવકના સ્ટેટમેન્ટ, બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાન ખાતા પર આધાર રાખવાનો ઇનકાર કર્યો. આ બાબત એટલા માટે વધુ હતી, નીચલી કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, પેઢી દ્વારા કરવામાં આવેલ આવકના દાવાના સમર્થનમાં અન્ય કોઈપણ સ્વતંત્ર અને ખાતરીપૂર્વકના પુરાવાની ગેરહાજરીમાં.

૩૯૮. હાઇકોર્ટે સામાન્ય રીતે સામાવાળાઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓનો સંદર્ભ આપ્યો હતો અને તેની સાબિતીની યોગ્યતાની ખાતરી કરવા માટે તેનું મૂલ્યાંકન કરવાના કોઈપણ પ્રયાસ વિના, તેના દ્વારા દાવો કરાયેલ વિવિધ સ્ત્રોતોને એકત્રિતપણે ધ્યાનમાં રાખીને, પેઢીની આવક રૂપિયા ૨૫ લાખ આકારણી કરવાપાત્ર હોવાનું તારણ આપવા માટે તેના પર સરળતાથી કામ કર્યું.

૩૯૯. એ૨ થી એ૪ ના એવા દાવા અંગે કે તેઓએ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૬–૯૭ દરમિયાન ગીન્ડી ઔદ્યોગિક વસાહત સંબંધિત મકાન સામગ્રીના વેચાણની ઊપજમાંથી રૂપિયા ૬ લાખ અને આકારણી વર્ષ ૧૯૯૫–૯૬ દરમિયાન તેના દ્વારા મિલકતના વેચાણ પેટે મળેલ એડવાન્સ તરીકે રૂપિયા ૨૩,૮૦,૦૦૦/– કમાયા હતા જે સંબંધિત ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન પર પણ આધારિત છે, ફરિયાદપક્ષે સમાન વલણનું પાલન કર્યું છે એટલે કે આવા દાવાના માન્ય અને સંપૂર્ણ પુરાવા તરીકે આવા રિટર્નની અવિશ્વસનીયતા. નીચલી કોર્ટે એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે ચેક પિરિયડ દરમિયાન શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસની કુલ આવકનો દાવો રૂપિયા ૯૫,૯૨,૭૭૬/– હતો જેમાં આ બે આઇટમોનો સમાવેશ થતો હતો. તર્કના સાદ્રશ્ય પર, ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન અને તેની સાથે સંકળાયેલા રેકોર્ડ્સને નકારી કાઢતા, તેણે તેની નોંધ લેવાનો ઇનકાર કર્યો.

૪૦૦. સંકલનનો આઇટમ નંબર ૪૪ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૨–૯૩ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટે જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા મેળવેલા ચોખ્ખા નફા અંગે છે જેની રકમ રૂપિયા ૧,૧૫,૯૪,૮૪૯/– થાય છે. સામાવાળાઓ દલીલ કરે છે કે નફા દ્વારા ઉપરોક્ત આવક આ વર્ષોના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન દ્વારા યોગ્ય રીતે સાબિત થાય છે અને તે નફા–નુકસાન ખાતાઓ દ્વારા પૂરક છે. તેમની ફરિયાદ એ છે કે નીચલી કોર્ટે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન અને નફા–નુકસાન ખાતાને અવિશ્વસનીય ગણાવીને ફગાવી દઈને આવકના આ મથાળાને નકારી કાઢ્યો હતો, જે કેસ નોંધાયા પછી દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. ફરિયાદપક્ષે નીચલી કોર્ટના આ અભિગમનું સમર્થન કર્યું છે.

૪૦૧. હાઇકોર્ટે, આ પાસા સાથે કામ લેતી વખતે એ પણ નોંધ્યું હતું કે જયા પબ્લિકેશન્સના સંબંધિત વર્ષોના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન ખૂબ જ વિલંબથી દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને આ દાવા અંગે તેની નારાજગી વ્યક્ત કરી હતી. હાઇકોર્ટે, આવકના આ હિસ્સા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી વખતે, મુખ્યત્વે સ્કીમ ડિપોઝીટ પર તેનું મૂલ્યાંકન વિસ્તૃત કર્યું હતું પરંતુ એવું તારણ કાઢ્યું હતું કે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન વિલંબથી રજૂ કરવામાં આવ્યા હોવાથી, કરદાતા તેના આધારે

કોઈપણ રાહત માટે હકદાર નથી. જ્યારે એ નોંધ્યું હતું કે નમધુ એમજીઆર અખબાર જયા પબ્લિકેશન્સના પ્રકાશનોમાંનું એક હતું અને જે તે સમયે ભાગીદાર હતા તેવા બે આરોપીઓ એટલે કે એ૧ અથવા એ૨ માંથી કોઈએ પણ સ્કીમ હેઠળ ગ્રાહકો દ્વારા કરવામાં આવેલી ડિપોઝીટમાંથી થતી આવકના દાવાના સમર્થનમાં પોતાની તપાસ કરાવી ન હતી, જો કે, હાઇકોર્ટે સામાવાળાઓના દાવાને સંપૂર્ણ રીતે નકાર્યો ન હતો અને કોઈપણ સ્વતંત્ર સમર્થન વિના માત્ર ઉત્સાહી પક્ષના કાય કરોના પુરાવા પર કાર્યવાહી કરીને જયા પબ્લિકેશન્સ દ્વારા મેળવેલ આવક તરીકે રૂપિયા ૪ કરોડની રકમ આપી હતી.

૪૦૨. નીચલી કોર્ટે સંબંધિત આંકડાઓ સાથે જયા પબ્લિકેશન્સની આવકના વિવિધ સ્ત્રોતોની નોંધ લીધી અને તેના સંબંધમાં મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું વ્યાપક પરીક્ષણ કર્યું. તેણે સ્કીમ હેઠળ થાપણદારોના મૌખિક પુરાવા તેમજ સંબંધિત આકારણી વર્ષના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન, નફા–નુકસાન ખાતાઓ, ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમોનું વિશ્લેષણ કર્યું અને છેવટે એવો મત લઈને દાવાને સંપૂર્ણ રીતે નકારી કાઢ્યો કે તેના સમર્થનમાં રજૂ કરવામાં આવેલ પુરાવા સ્વીકાર્ય નથી. તેણે એ હકીકતની પણ નોંધ લીધી હતી કે પેઢીના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત સમય કરતાં ઘણા સમય પછી રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને ખાસ કરીને, સામાવાળાઓ સામે કેસ નોંધાયા પછી. આ સંદર્ભમાં, તેણે જયા પબ્લિકેશન્સના ચાલુ ખાતામાં નમધુ એમજીઆરના ચાલુ ખાતામાંથી અને એ૧, શશી એન્ટરપ્રાઇઝિસ, વિનોદ વિડિયો વગેરેના ખાતામાંથી ભંડોળની આવક અને જાવક નોંધી હતી, જેમાં એ૧ અને એ૨ બંને સાથે અથવા એ૨, એ૩, એ૪ તેના ભાગીદારો/માલિક હતા. સ્કીમ ડિપોઝીટને બનાવટી અને તુચ્છ ગણાવીને ફગાવી દેતા અને ચાર્જશીટ દાખલ કર્યા પછી ડિઝાઇન કરાઈ હોવાનું ગણાવીને, નીચલી કોર્ટે એવું તારણ કાઢ્યું હતું કે તેના સમર્થનમાં પુરાવા માત્ર મૂકવામાં આવેલા ચાર્જ સામે બચાવના હેતુ માટે જ તૈયાર કરવામાં આવ્યા હતા.

૪૦૩. સંબંધિત આકારણી વર્ષો દરમિયાન જયા પબ્લિકેશન્સની આવકના અન્ય મથાળા અંગે, નીચલી કોર્ટે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૮ ની જુબાનીના સ્વરૂપમાં કૃષિ આવકના સમર્થનમાં રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવા અને સંબંધિત ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમોનો પણ સંદર્ભ આપ્યો હતો અને તેને સાબિતીની યોગ્યતાના અભાવે નકારી કાઢ્યા હતા, આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧–૯૨, ૧૯૯૨–૯૩, ૧૯૯૩–૯૪ ના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન ૬.૧૧.૧૯૯૮ ના રોજ અને ૧૯૯૪–૯૫, ૧૯૯૫–૯૬ અને ૧૯૯૬–૯૭ ના ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન ૧૭.૩.૧૯૯૯ ના રોજ સામાવાળાઓ સામે કેસ નોંધાયાના ઘણા સમય પછી દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. ખેતીની હકીકત અને ઉગાડવામાં આવતા પાકની પ્રકૃતિના સમર્થનમાં કોઈ સાક્ષીની તપાસ કરવામાં આવી ન હતી, તે નોંધવામાં આવ્યું હતું.

૪૦૪. વેચાણ/કામમાંથી થતી આવક અંગે, નીચલી કોર્ટે નોંધ્યું કે સંબંધિત વર્ષો માટેનું નફા–નુકસાન ખાતાનું સ્ટેટમેન્ટ, સૌ પ્રથમ, રિટર્ન સાથે બિડાણ કરવામાં આવ્યું ન હતું, પરંતુ વર્ષ ૧૯૯૯ પછી રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. તદુપરાંત, તેમાં સત્યતાનો અભાવ હતો અને તેથી, તેમાં વિશ્વસનીયતા ન હતી.

૪૦૫. ભાડાની આવક દ્વારા થતી કમાણીને પણ સંબંધિત વર્ષોના નફા–નુકસાન ખાતાઓ પર આધારિત હોવાથી નકારી કાઢવામાં આવી હતી જેને નીચલી કોર્ટે અવિશ્વસનીય ગણાવીને ફગાવી દીધી હતી.

મિલકતો

૪૦૬. ૧.૭.૧૯૯૧ ના રોજ (એટલે કે ચેક પિરિયડની શરૂઆતમાં) સામાવાળાઓની મિલકતોની આઇટમો ચાર્જશીટના એનેક્ષર ૧ માં દર્શાવવામાં આવી છે અને તેમાં રૂપિયા ૨,૦૧,૮૩,૯૫૬.૫૩ ના મૂલ્યના પર મથાળાનો સમાવેશ થાય છે. (એનેક્ષર પી–૨૩૨૭). એનેક્ષર ૨, ડીવીએસી ના જણાવ્યા મુજબ, ચેક પિરિયડના અંતે એટલે કે ૩૦.૪.૧૯૯૬ ના રોજ, મિલકતોની ૩૦૬ આઇટમોની યાદી આપે છે, જેનું મૂલ્ય રૂપિયા ૬૬,૪૪,૭૩,૫૭૩.૨૭ છે

(એનેક્ષર પી–૨૩૨૮). આમ, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, ચેક પિરિયડ દરમિયાન સામાવાળાઓ દ્વારા સંપાદિત મિલકતોનું મૂલ્ય રૂપિયા ૬૪,૪૨,૮૯,૬૧૬/– છે.

૪૦૭. ફરિયાદપક્ષે આ મિલકતોને ૧૨ કેટેગરીમાં વહેંચી છે. તૈયાર સંદર્ભ માટે, ફરિયાદપક્ષ, બચાવપક્ષ, નીચલી કોર્ટ અને હાઇકોર્ટ દ્વારા ટાંકવામાં/પહોંચેલા આંકડા નીચે આપેલા કોષ્ટકમાં પૂરા પાડવામાં આવ્યા છે:

ક્રમ નં.	કેટેગરીઓ	ડીવીએસી મુજબ રૂપિયા	નીચલી કોર્ટ મુજબ રૂપિયા	હાઇકોર્ટ મુજબ રૂપિયા	સામાવાળા ઓ મુજબ રૂપિયા
૧	સ્થાવર મિલકત (અવેજ, નોંધણીનો ખર્ચ)	૨૨,૮૩,૯૯,૧૭૪.૭૦	૨૦,૦૭,૮૦,૨૪૬	૬,૨૪,૦૯,૧૨૦/–	૧૬,૧૯,૦૩,૩૦૧
૨	વેચાણ અવેજ ઉપરાંત રોકડ ચૂકવવામાં આવી	૨,૫૩,૮૦,૬૧૯/–	૧,૫૮,૩૦,૬૧૯	શૂન્ય	શૂન્ય
૩	મકાનોનું નવું અથવા વધારાનું બાંધકામ	૨૮,૧૭,૪૦,૪૩૦	૨૨,૫૩,૯૨,૩૪૪/–	૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/–	૮,૬૦,૫૯,૨૬૧/–
૪	સોના અને હીરાના દાગીના	૫,૫૩,૦૨,૩૩૪.૭૫	૨,૫૧,૫૯,૧૪૪/–	ફરિયાદપક્ષ મુજબ	શૂન્ય
૫	ચાંદીના	૪૮,૮૦,૮	૨૦,૮૦,૦	ફરિયાદપ	શૂન્ય

	વાસણો	૦૦/–	૦૦/–	ક્ષ મુજબ	
૬	ફિક્સ ડિપોઝીટ અને શેર	૩,૪૨,૬૨,૭૨૮/–	૩,૪૨,૬૨,૭૨૮	ફરિયાદપક્ષ મુજબ	૨,૩૦,૦૦,૦૦૦
૭	બેંક ખાતાઓમાં રોકડ બેલેન્સ	૯૭,૪૭,૭૫૧.૩૨	૯૭,૪૭,૭૫૧.૩૨	ફરિયાદપક્ષ મુજબ	૯૭,૪૭,૭૫૧.૩૨
૮	વાહનો	૧,૨૯,૯૪,૦૩૩.૦૫	૧,૨૯,૯૪,૦૩૩.૦૫	ફરિયાદપક્ષ મુજબ	૮૧,૩૫,૧૦૬
૯	મશીનરી	૨,૨૪,૧૧,૦૦૦	૨,૨૪,૧૧,૦૦૦	ફરિયાદપક્ષ મુજબ	૯૪,૨૫,૮૩૫
૧૦	પગરખાં	૨,૦૦,૯૦૨.૪૫	શૂન્ય.	શૂન્ય.	શૂન્ય
૧૧	સાડીઓ	૯૨,૪૪,૨૯૦.૦૦	શૂન્ય.	શૂન્ય.	શૂન્ય
૧૨	કાંડા ઘડિયાળો	૧૫,૯૦,૩૫૦.૦૦	૧૫,૯૦,૩૫૦	ફરિયાદપક્ષ મુજબ	શૂન્ય.
	કુલ	૬૮,૬૧,૫૪,૪૧૩.૨૭	૫૫,૦૨,૪૮,૨૧૫/–	૨૫,૪૬,૫૨,૧૭૭/–	૨૯,૮૨,૭૧,૨૫૪.૩૨

૪૦૮. પેજ ૯૬૬ પર હાઇકોર્ટનો ચુકાદો દર્શાવે છે કે તેણે ગણતરીના હેતુઓ માટે, ચેક પિરિયડના અંતે સામાવાળાઓની મિલકતોનું મૂલ્ય રૂપિયા ૬૬,૪૪,૭૩,૫૩૭/– સ્વીકાર્યું છે જે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યું છે. વધુમાં, જો કે તેણે ઉપરોક્ત ૧૨ કેટેગરીમાંથી આઇટમ નં. ૧, ૨, ૩, ૧૦ અને ૧૧ સંબંધિત મિલકતોનું મૂલ્ય ઘટાડ્યું છે, તેણે આવશ્યકપણે મકાનોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામને લગતા આઇટમ નંબર ૩ ના સંદર્ભમાં, મિલકતોના

મૂલ્યની માત્રા નક્કી કરવામાં ફેરફાર કર્યો છે. જેમ કે તેની રજૂઆત પરથી સ્પષ્ટ થાય છે, તેણે આ મિલકતોની આઇટમનું મૂલ્ય રૂપિયા ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– આકાર્યું છે જે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા દર્શાવેલ રૂપિયા ૨૮,૧૭,૪૦,૪૩૦/– ની તુલનામાં છે. આમ તેણે મિલકતોનું મૂલ્ય રૂપિયા ૨૩,૦૬,૮૬,૩૭૦/– ઘટાડ્યું. જો કે, ગણતરી કરતી વખતે હાઇકોર્ટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા દર્શાવેલ બાંધકામના ખર્ચનું મૂલ્ય રૂપિયા ૨૭,૭૯,૮૮.૯૪૫ લીધું હતું અને મકાનોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામના મૂલ્યના રૂપિયા ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– ના તેના આકારણીના આધારે, તેણે રૂપિયા ૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫/– નો ઘટાડો કર્યો. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ જો હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ મકાનોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામનું આ મૂલ્યાંકન સ્વીકારવામાં આવે તો પણ, અન્ય આઇટમો અકબંધ રહેતા, ચેક પિરિયડના અંતે સામાવાળાઓની મિલકતોનું કુલ મૂલ્ય રૂપિયા ૬૬,૪૪,૭૩,૫૭૩/– માઈનસ રૂપિયા ૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫/– = રૂપિયા ૪૩,૭૫,૩૮,૬૮૮ થશે.

૪૦૯. તેના જણાવ્યા અનુસાર, આમ સામાવાળાઓની આવકની તુલનામાં અપ્રમાણસર મિલકતોની ટકાવારીની ગણતરી કરતી વખતે, આ આંકડો સંબંધિત ફોર્મ્યુલામાં લાગુ થવો જોઈતો હતો.

૪૧૦. નોંધનીય રીતે, ક્રમ નંબર ૧, ૨, ૩, ૧૦ અને ૧૧ પર ફરિયાદપક્ષ દ્વારા દર્શાવ્યા સિવાયની મિલકતોનું મૂલ્યાંકન હાઇકોર્ટ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું છે. તેમ છતાં, અંતિમ રીતે મિલકતોના મૂલ્યની ગણતરી કરતી વખતે, તેણે આઇટમ નંબરો ૧, ૨, ૧૦ અને ૧૧ ના સંદર્ભમાં તેના મૂલ્યાંકનને ધ્યાનમાં લીધું ન હતું અને તેની વિચારણા ફક્ત આઇટમ નંબર ૩ પૂરતી મર્યાદિત રાખી હતી જેનું મૂલ્ય તેણે રૂપિયા ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– આકાર્યું હતું.

૪૧૧. આમ ઉપરોક્ત ખુલાસાકારક પરિપ્રેક્ષ્યમાં, તેની તમામ આઇટમોને લગતી મિલકતો પરના પુરાવાઓની ચકાસણી કરવી જરૂરી માનવામાં આવતી નથી અને ઓડિટને માત્ર આઇટમ નંબર ૩ એટલે કે મકાનોનું નવું અથવા

વધારાનું બાંધકામ પૂરતું મર્યાદિત રાખવું પૂરતું હશે, ખાસ કરીને ન્યાયિક નિર્ણય પર તેની નિર્ણાયક અસરને કારણે.

૪૧૨. ઉપરોક્ત આધાર પર, અત્યંત સુસંગત હોવાથી, મિલકતોની યાદીમાં આઇટમ નંબર ત્રણ એટલે કે મકાનોનું નવું અથવા વધારાનું બાંધકામ અંગેના પુરાવા ચકાસણીની માંગ કરે છે. અત્રે ઉપર જણાવ્યા મુજબ, જો કે હાઇકોર્ટે બારમાંથી પાંચ આઇટમનું મૂલ્ય બદલ્યું હતું, અંતિમ માત્રામાં, તેણે માત્ર મકાનોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામની આઇટમ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું હતું અને નીચલી કોર્ટ દ્વારા નક્કી કરાયેલ રૂપિયા ૨૨,૫૩,૯૨,૩૪૪/- ની સામે તેનું મૂલ્ય રૂપિયા ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/- ગણ્યું હતું. જો કે, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા અનુસાર, આ ગણતરી પર રોકાણ રૂપિયા ૨૮,૧૭,૪૦,૪૩૦/- હતું. નોંધનીય રીતે, સામાવાળાઓએ તેમની મિલકતોની આ આઇટમનું મૂલ્ય રૂપિયા ૮,૬૦,૫૯,૨૬૧/- આકાર્યું હતું જે હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા મૂલ્યાંકન કરતાં આશરે રૂપિયા ૩.૫ કરોડ વધારે છે.

૪૧૩. ભલે તેમ હોય, જ્યારે ફરિયાદપક્ષે મકાનોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામ હેઠ હેઠળ એકવીસ આઇટમોની યાદી આપી હતી, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે અઢાર આઇટમો અને હાઇકોર્ટે સત્તર આઇટમોની નોંધ લીધી હતી જેની વિગતોમાં હવે પછી ચર્ચા કરવામાં આવશે. ફરિયાદપક્ષ મુજબ, આ એકવીસ આઇટમોનો કુલ બાંધકામ વિસ્તાર ૨૩,૦૭૬.૮૪ ચોરસ મીટર છે જે ૨૪૮૩.૯૭ સ્ક્વેર્સની સમકક્ષ છે. હાઇકોર્ટ દ્વારા બાકાત રાખવામાં આવેલ ચાર આઇટમોના વિસ્તારને ૨૪૮૩.૯૭ સ્ક્વેર્સના કુલ વિસ્તારમાંથી બાદ કરવામાં આવે તો તેની ગણતરી ૨૧૭૪.૬૯ સ્ક્વેર્સ થાય છે. જોકે, હાઇકોર્ટે ૨૧૭૪.૬૯ સ્ક્વેર્સને બદલે તેના દ્વારા પસંદ કરાયેલ ૧૭ આઇટમોનો વિસ્તાર ૧૬૬૮.૩૯ સ્ક્વેર્સ અપનાવીને મૂલ્યની ગણતરી કરી અને આ રીતે વિચારણા હેઠળના વાસ્તવિક વિસ્તારમાં ૫૦૬.૩ સ્ક્વેર્સનો ઘટાડો કર્યો. પરિણામે, ફરિયાદપક્ષ મુજબ, હાઇકોર્ટે તપાસ હેઠળની સંપત્તિના મૂલ્યની આકારણી કરવામાં

એકવીસમાંથી ચાર આઇટમોને માત્ર બાકાત જ રાખી ન હતી, પરંતુ તેણે પસંદ કરેલી સત્તર આઇટમોને અનુરૂપ પરિણામી વિસ્તારમાં પણ ભૂલ કરી હતી. આની અસર અંતે પહોંચેલા મૂલ્ય પર પણ પડી.

૪૧૪. આ કોર્ટ સમક્ષ દલીલો દરમિયાન, એનેક્ષર ૨ ની આઇટમ નંબર ૧૭૯, ૧૮૦ અને ૧૮૧ એટલે કે મકાનો/બાંધકામ કે જેના પર ફરિયાદપક્ષ મુજબ કુલ રૂ. ૨૯,૩૫,૬૮,૯૮૨/– નો સરવાળો કરવા માટે રોકાણ કરવામાં આવ્યું હતું, તેના પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. પ્રતિવાદી નં. ૧ મુજબ, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ગણતરી કયા મુજબ ચકાસણી સમયગાળા દરમિયાન તેમની સંપત્તિનું મૂલ્ય રૂ. ૨૪,૨૯,૪૦,૪૯૦/– ની સામે, તેમનો દાવો રૂ. ૬,૫૨,૩૪,૪૧૦/– નો છે. તેમના વતી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેમણે સમગ્ર ચકાસણી સમયગાળા દરમિયાન માત્ર એક જ મિલકત પ્રાપ્ત કરી હતી, એટલે કે એનેક્ષર ૨ માં અનુક્રમ નંબર ૧૮ પર રૂ. ૧૦ લાખની કિંમતની આઇટમ અને તે ઉપરાંત, તેમણે ૩૬, પોયસ ગાર્ડન ખાતે તેમના રહેણાંક મકાનનું નવીનીકરણ કરવા ઉપરાંત બે બાંધકામો કર્યા હતા, એટલે કે હૈદરાબાદ નજીક જીડીમેટલા ગામ ખાતે અને ૩૧–એ, પોયસ ગાર્ડન ખાતે ફાર્મ હાઉસ. ઉપર જણાવેલ આઇટમ નંબરો ૧૭૯ અને ૧૮૧ ની સામે, એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા આકારવામાં આવેલ રૂ. ૧૩,૬૫,૩૧,૯૦૧/– ની સામે, તેને અનુરૂપ તેમની સંપત્તિનું મૂલ્ય અને આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકાર્યા મુજબ રૂ. ૩,૬૨,૪૭,૭૦૦/– છે અને આ રીતે રૂ. ૧૦,૦૨,૮૪,૨૦૧/– ની રકમ બાદ કરવાની જરૂર છે. આ આઇટમ્સ તરફ સંબંધિત બાબતો પર ખર્ચનું વિભાજન નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યું છે:

(એ) ૩૬ પોયસ ગાર્ડનનું નવીનીકરણ :	**રૂ. ૭૬,૭૪,૯૦૦**
(બી) ૩૧–એ, પોયસ ગાર્ડન ખાતે બાંધકામ :	રૂ. ૧,૩૫,૧૦,૫૦૦

(સી) હૈદરાબાદ ગ્રેપ ગાર્ડન ફાર્મ હાઉસ :	રૂ. ૧,૩૯,૬૨,૩૦૦
(ડી) હૈદરાબાદ ફાર્મ હાઉસ માટે કમ્પાઉન્ડ વોલ :	રૂ. ૧૧,૦૦,૦૦૦
કુલ	રૂ. ૩,૬૨,૪૭,૭૦૦/–

૪૧૫. ઉપરોક્ત આંકડાને પ્રમાણિત કરવાનો પ્રયાસ કરતી વખતે, બાંધકામોના મૂલ્યાંકનને લગતા ફરિયાદપક્ષના પુરાવામાં રહેલી ખામીઓને ઘણી વિગતોમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવી છે. વ્યાપક રીતે, તેને સંબંધિત પ્રક્રિયાની નિંદા, આવશ્યક ડેટાની ગેરહાજરીમાં ચકાસી ન શકાય તેવા માપ અને અહેવાલોમાં સહાયક વિગતોના અભાવનો સંદર્ભ આપે છે, જે તેમને બિનઉપયોગી અને નકામા બનાવે છે, કોઈ સાબિતી મૂલ્ય નથી, મકાનોની ઉંમરને વિશ્વાસપૂર્વક દર્શાવતા કોઈ વૈજ્ઞાનિક અથવા પ્રયોગશાળા પરીક્ષણોની ગેરહાજરી, જેનાથી તેના મૂલ્યનું યોગ્ય રીતે મૂલ્યાંકન કરી શકાય, નોન–શેડ્યુલ્ડ આઇટમ્સની કિંમતની ગણતરી કરવા માટે કોઈ આધારની ગેરહાજરી વગેરે. ખાસ કરીને નોન–શેડ્યુલ્ડ આઇટમ્સની કિંમત અંગે, એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે જોકે મૂલ્યાંકનકારોએ જુબાની આપી હતી કે તેના સંદર્ભમાં, બજારમાં પૂછપરછ કરવામાં આવી હતી અને ઇનપુટ્સ કાગળ અથવા નોટબુકમાં નોંધવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ તે જાળવી રાખવામાં આવ્યા ન હતા પરંતુ નાશ કરવામાં આવ્યા હતા અને સંબંધિત અહેવાલો સાથે જોડવામાં આવ્યા ન હતા. આમ નોન–શેડ્યુલ્ડ આઇટમ્સની કિંમતની આકારણીને માત્ર કોઈ પાયા વગરની જ નહીં પરંતુ માત્ર અફવા તરીકે પણ નકારી કાઢવામાં આવી છે.

૪૧૬. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ, એટલે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૯૮, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૧૬ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૨૦ સહિત અન્યના મૌખિક પુરાવાઓનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે અને તપાસ ટીમ દ્વારા સુપરત કરાયેલા અહેવાલો સિવાય વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું છે, જે ઉપર જણાવ્યા

મુજબ આવશ્યક ડેટાના અભાવ તરીકે નકારી કાઢવામાં આવ્યા છે. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ અન્ય દસ્તાવેજી પુરાવાઓ સાથે પણ કામ લેવામાં આવ્યું છે. બચાવપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવા, જેમાં પ્રતિવાદી નં. ૧/એ૧ ના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ બચાવપક્ષના સાક્ષી–૬૪ એસ. શણમુગમ, બચાવપક્ષના સાક્ષી–૭૬ જેઓ તપાસ ટીમનો ભાગ હતા અને બચાવપક્ષના સાક્ષી–૭૮ જેઓ અહેવાલ આંક પી–૬૭૧ પર સહી કરનારાઓમાંના એક હતા, તેમના પુરાવા પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા છે. બચાવપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ખર્ચના પ્રમાણને સમર્થન આપવાના માર્ગ તરીકે આવકવેરા સત્તાવાળાઓના હુકમો પર પણ નોંધપાત્ર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. આ વધુ વિશેષરૂપે છે કારણ કે આવકવેરા સત્તાવાળાઓએ સંબંધિત સમયગાળા એટલે કે ૧૯૯૪–૯૫ થી ૧૯૯૬–૯૭ દરમિયાન માર્બલ/ગ્રેનાઈટના બજાર દરો/કિંમતના સંદર્ભમાં ખાસ કરીને વિભાગ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી સ્વતંત્ર તપાસના આધારે પ્રતિવાદી નં. ૧/એ૧ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા આંકડાને સ્વીકાર્યા હતા. દલીલો દરમિયાન સંબંધિત ઈન્વોઈસનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે. બચાવપક્ષ મુજબ, પ્રતિવાદી નં. ૧/એ૧ દ્વારા દર્શાવેલ ખર્ચ બેંકના દસ્તાવેજો, બિલ, બચાવપક્ષના સાક્ષીઓ દ્વારા સાબિત કરાયેલા સમકાલીન વાઉચરો દ્વારા સમર્થિત હતો, જે અન્ય બાબતોની સાથે સ્થાપિત કરે છે કે સંબંધિત સમયે માર્બલની કિંમત ચોરસ મીટર દીઠ રૂ. ૧૦૦ થી રૂ. ૧૮૦ ની વચ્ચે હતી, જે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ ચોરસ મીટર દીઠ રૂ. ૫૦૦૦ થી રૂ. ૨૧૦૦૦ ની સામે હતી. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ઓફર કરવામાં આવેલ મૂલ્યાંકનને મનસ્વી રીતે અતિશયોક્તિપૂર્ણ અને ફુલાવેલું ગણાવીને નકારી કાઢતા, એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે જોકે ટ્રાયલ કોર્ટ એ નિરીક્ષણ કરવામાં સાચી હતી કે ફરિયાદપક્ષ માર્બલ જેવી ખાસ આઇટમોના સંબંધમાં બાંધકામની કિંમત સ્થાપિત કરવામાં સક્ષમ નથી, પરંતુ તેણે કુલ જથ્થામાં માત્ર ૨૦% ની કપાત આપીને તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા મૂલ્યાંકનને સ્વીકારવામાં ભૂલ કરી છે. એ પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ૧૯૯૫–૯૬ દરમિયાન પ્રવર્તમાન માર્બલની કિંમતને લગતા દસ્તાવેજો એટલે કે ડી–૨૧૦ સિરીઝનો અસ્વીકાર તેને ભૂલથી

પછીના વર્ષોના ગણીને સ્પષ્ટપણે ખામીયુક્ત હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષ મકાનોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામ હેઠ હેઠળની આઇટમોના બાંધકામ પાછળના ખર્ચને વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો અને તેથી તેના તરફ ખર્ચવામાં આવેલી રકમ સમજાવવાની કોઈ જવાબદારી બચાવપક્ષ પર રહેતી નથી. બચાવપક્ષ મુજબ, હાઇકોર્ટ દ્વારા આવા બાંધકામ પરના ખર્ચનું મૂલ્યાંકન સાચું છે અને તેમાં કોઈ દખલની જરૂર નથી.

૪૧૭. તેનાથી વિપરીત, ફરિયાદપક્ષ વતી એવો આગ્રહ રાખવામાં આવ્યો છે કે જોકે મકાનોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામમાં રોકાણનો સમાવેશ કરતી એકવીસ આઇટમો સામે ખર્ચની ગણતરી રૂ. ૨૯,૩૫,૬૮,૯૮૨/– થતી હતી, ટ્રાયલ કોર્ટે આવી અઢાર આઇટમોની નોંધ લઈને ખર્ચનું પ્રમાણ રૂ. ૨૨,૫૩,૯૨,૩૪૪/– નિર્ધારિત કર્યું હતું. નમૂનાના ઉદાહરણો તરીકે, ફરિયાદપક્ષે એનેક્ષર ૨ ની આઇટમ નંબરો ૧૭૯, ૧૮૦ અને ૧૮૧ એટલે કે ચકાસણી સમયગાળા દરમિયાન પ્રાપ્ત કરેલી સંપત્તિની આઇટમ્સની યાદી પાછળના ખર્ચને પ્રકાશિત કર્યો અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૯૮, ૧૦૭ અને ૧૬૬ ની મૌખિક જુબાની તેમજ તપાસ ટીમ દ્વારા તૈયાર કરાયેલા અને સુપરત કરાયેલા અહેવાલો એટલે કે આંક પી–૬૪૫, પી–૬૬૧ અને પી–૬૭૧ નો સંદર્ભ આપીને ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે તેના આધારે ખર્ચનો કુલ સરવાળો રૂ. ૧૯,૦૫,૮૪,૧૯૯/– હતો. સમજી શકાય તે રીતે, આ આંકડો રૂ. ૨૯,૩૫,૬૮,૯૮૨/– ના કુલ ખર્ચમાં સામેલ હતો અને તેને પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો કારણ કે આ ત્રણ આઇટમો રોકાણનો મોટો હિસ્સો ધરાવે છે.

૪૧૮. ફરિયાદપક્ષ મુજબ, હાઇકોર્ટે તેનું વિશ્લેષણ માત્ર એકવીસમાંથી સત્તર આઇટમો પૂરતું મર્યાદિત રાખ્યું એટલું જ નહીં, તેણે આ આઇટમોના બિલ્ટ–અપ એરિયાના માપનમાં પણ ભૂલ કરી હતી એટલે કે તેણે ૨૧૭૪.૬૯ સ્ક્વેર્સને બદલે ૧૬૬૮.૩૯ સ્ક્વેર્સના વિસ્તારના આધારે ગણતરી કરવાનું શરૂ કર્યું હતું એટલે કે ૫૦૬.૩૦ સ્ક્વેર્સની ઘટ પડી હતી. તે ઉપરાંત, ફરિયાદપક્ષ

વતી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે હાઇકોર્ટે મુખ્ય મકાનોના વધારાના અને અત્યંત ખર્ચાળ ઉન્નતીકરણો અને ફિક્સરની સંપૂર્ણપણે અવગણના કરીને માત્ર સેન્ટ્રી શેડ માટે ખર્ચવામાં આવેલી કિંમત લઈને નવા અને વધારાના બાંધકામ તરફના ખર્ચનું મૂલ્યાંકન કર્યું હતું. ફરિયાદપક્ષ મુજબ, જ્યારે તેના દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવા મુજબ, નવા/વધારાના મકાનોના બાંધકામની કિંમત ચોરસ ફૂટ દીઠ રૂ. ૪૦૩૭ હતી, ત્યારે હાઇકોર્ટે સેન્ટ્રી શેડ ૩ ના બાંધકામની કિંમતના આધારે ચોરસ ફૂટ દીઠ રૂ. ૬૮૦ નો દર અપનાવ્યો હતો, પરિણામે નવા/વધારાના મકાનના બાંધકામની વાસ્તવિક કિંમત ૮૩% ઓછી થઈ ગઈ હતી. આમ ફરિયાદપક્ષે આગ્રહ કર્યો છે કે નવા/વધારાના મકાનના બાંધકામ પાછળના ખર્ચનું પ્રમાણ નક્કી કરવામાં, હાઇકોર્ટે આમ સેન્ટ્રી શેડની નવા/વધારાના મકાનો સાથે સામ્યતા દર્શાવીને માત્ર વાસ્તવિક બિલ્ટ–અપ એરિયા પર જ નહીં પરંતુ કિંમતના મૂળભૂત દર પર પણ સ્પષ્ટપણે ભૂલ કરી હતી, જોકે આ બે વર્ગના સ્ટ્રક્ચર્સ તેમની અંતર્ગત લાક્ષણિકતાઓ સાથે કોઈપણ રીતે તુલનાત્મક ન હતા.

૪૧૯. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી ૨૧ આઇટમોમાંથી નવા/વધારાના બાંધકામોની ૧૮ આઇટમોને લગતા બંને પક્ષોના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓની ચકાસણી કરી હતી. તેણે આઇટમ મુજબ પુરાવાઓનું વિસ્તૃત મૂલ્યાંકન કર્યું અને તેના ગુણદોષની વિગતોમાં ચકાસણી કરી. તેણે સંકળાયેલ દરેક નવા/વધારાના મકાન અંગે તપાસ ટીમ દ્વારા સુપરત કરાયેલા અહેવાલોની નોંધ લીધી અને મુખ્યત્વે એવા આધાર પર બચાવપક્ષ દ્વારા કરવામાં આવેલી તેની નિંદાની પણ નોંધ લીધી કે તેમાં વિગતોનો અભાવ હતો અને વધુમાં તેમની સાથે સહાયક દસ્તાવેજો પણ ન હતા. ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવાઓની પ્રશંસા કરી જેઓ મકાનો, આનુષંગિક સ્ટ્રક્ચર્સ, એસેસરીઝ, ફિક્સર અને ફર્નિશિંગ્સના મૂલ્યાંકનની કવાયતમાં સહભાગી હતા. તપાસ ટીમના સભ્યો, જેઓ ઇલેક્ટ્રિસિટી ડિપાર્ટમેન્ટના ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરો ઉપરાંત પબ્લિક વર્ક્સ

ડિપાર્ટમેન્ટમાંથી લેવામાં આવેલા સિવિલ એન્જિનિયર હતા, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેમના પુરાવાની નોંધ લેવામાં આવી, તે દર્શાવશે કે સર્વેક્ષણની વિષયવસ્તુના તમામ આવશ્યક પાસાઓને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હતા જેમાં સ્ટ્રક્ચર્સની બનાવટ અને ઉંમરનો સમાવેશ થાય છે અને ઘસારા પર તેના મૂલ્યમાં પણ યોગ્ય રીતે છૂટ આપવામાં આવી હતી. પુરાવાની એક સામાન્ય વિશેષતા એ છે કે મોટાભાગે વિદ્યુત ઉપકરણોની કિંમતનું મૂલ્યાંકન તેમની ઉંમર અને નિરીક્ષણ હાથ ધરતા અધિકારીઓની નિપુણતાના આધારે કરવામાં આવ્યું હતું. નોન–શેડ્યુલ્ડ આઇટમ્સ અંગે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ મુજબ, બજારમાંથી કિંમત નક્કી કરવામાં આવી હતી. સંબંધિત ઇનપુટ્સની નોંધોની ગેરહાજરીમાં આવું મૂલ્યાંકન નિર્ણાયક ન હોવાનો બચાવપક્ષનો વાંધો જોકે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો. સામાન્ય આઇટમો માટે, સામેલ જિલ્લાઓમાં પ્રવર્તમાન દરોનું સમકાલીન પીડબલ્યુડી શેડ્યૂલ લાગુ કરવામાં આવ્યું હતું. બચાવપક્ષના સાક્ષીઓ જેઓ મોટે ભાગે સમાન ટીમના સભ્યો હતા, તેઓ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના સંસ્કરણના સારથી ધરમૂળથી અલગ ન હતા. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યા મુજબ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓનું એક નોંધપાત્ર લક્ષણ એ હતું કે જ્યારે તેમને પ્રથમ રિકોલ પર તપાસવામાં આવ્યા, ત્યારે તેઓ સરતપાસમાં તેમના ખુલાસાઓમાં અચકાતા જોવા મળ્યા પરંતુ તેમના બીજા રિકોલ પર સમાન વર્ણનની પુષ્ટિ કરી. જોકે બચાવપક્ષે આ વર્તનની નોંધ લેતા તેમને ટાળતા અને અવિશ્વસનીય સાક્ષીઓ તરીકે બદનામ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.

૪૨૦. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વિસ્તૃત રીતે મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું તેમ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવા દર્શાવે છે કે તપાસ ટીમના સભ્યોએ દેખરેખ હેઠળના નવા/વધારાના મકાનોની તમામ મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓની તેમના ઉત્કૃષ્ટ અને ખર્ચાળ માળખાકીય જોડાણો, ટ્રેપિંગ્સ, સુંદરતા અને શણગાર સાથે ઝીણવટપૂર્વક નોંધ લીધી હતી જે તેમના એકંદર મૂલ્યમાં વધારો કરવાની પ્રચંડ સંભાવના ધરાવે છે.

૪૨૧. જોકે, ખર્ચના પત્રકો જાહેર કરતા ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને વિભાગીય પૂછપરછ પછી તેને સ્વીકારતા હુકમોની નોંધ લેતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે નવી/વધારાની ઇમારતો તરફના ખર્ચને રૂ. ૨૨,૫૩,૯૨,૩૪૪/– તરીકે સ્વીકાર્યો હતો, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા આંકડામાં ૨૦% નો ઘટાડો કરીને કારણ કે તેના મુજબ, ફરિયાદપક્ષે ખાસ વસ્તુઓની કિંમતના સંબંધમાં પબ્લિક વર્કસ ડિપાર્ટમેન્ટના એન્જિનિયરો દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલા મૂલ્યના સમર્થનમાં ખાતરીજનક પુરાવા રજૂ કર્યા ન હતા અને આર્કિટેક્ટ્સની ફીની ચૂકવણી અંગે થોડો વિવાદ હતો. આ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં, ટ્રાયલ કોર્ટે નવી/વધારાની ઇમારતોના મૂલ્યાંકન માટે બચાવપક્ષના દરેક વાંધાની નોંધ લીધી હતી અને તેને નકારી કાઢી હતી. ખાસ કરીને, બચાવપક્ષની એ દલીલ કે પ્લિન્થ રેટ એરિયા પરનું મૂલ્યાંકન અપનાવવું જોઈતું ન હતું, તેને પણ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. તેણે બચાવપક્ષના સાક્ષી–૭૮ ના પુરાવાની નોંધ લીધી કે ઇમારતનું મૂલ્યાંકન ઇમારતના પ્લિન્થ એરિયા અથવા વિગતવાર પદ્ધતિના આધારે કરી શકાય છે. તેનો દૃઢ મત હતો કે નવી/વધારાની ઇમારતોના મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયામાં સામેલ એન્જિનિયરો સોંપવામાં આવેલી કામગીરી માટે સક્ષમ હતા અને બચાવપક્ષે ઇમારતોના માપન અને બાંધકામની પ્રકૃતિ તેમજ ઉપયોગમાં લેવાતી સામગ્રીની ગુણવત્તા અંગે વિવાદ કર્યો ન હતો. જોકે તેણે એવું અવલોકન કર્યું કે ફરિયાદપક્ષ ઉપયોગમાં લેવાતી ખાસ વસ્તુઓની કિંમતના પુરાવા રૂપે કોઈ સીધો પુરાવો રજૂ કરી શક્યો નથી અને તેના સાક્ષીઓની મૌખિક જુબાની પર આધાર રાખ્યો હતો જેમણે જણાવ્યું હતું કે તેઓએ બજારમાંથી આરસ અને અન્ય ખાસ વસ્તુઓની કિંમત જાણી લીધી હતી.

૪૨૨. બચાવપક્ષે એ દર્શાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા બચાવપક્ષના સાક્ષી–૯૬ દ્વારા સાબિત કરાયેલા આરસને લગતા ઇનવોઇસ આંક ડી૨૧૦ સિરીઝનો અસ્વીકાર, તેને વર્ષ ૧૯૯૯ નું માનીને સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલો હતો કારણ કે સદર દસ્તાવેજ દર્શાવે છે કે તે ૧૯૯૪ અને ૧૯૯૬

વચ્ચેના સમયગાળાને લગતા હતા. તે ભલે ગમે તે હોય, જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે નવી/વધારાની ઈમારતોના મૂલ્યાંકન પર બચાવપક્ષના વાંધાઓને નકારી કાઢતી વખતે, ખાસ વસ્તુઓના સંબંધમાં પીડબલ્યુડી એન્જિનિયરો દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલા નોંધાયેલા મૂલ્યના સમર્થનમાં પ્રતીતિકર પુરાવાના અભાવે અને આર્કિટેક્ટ્સની ફીની ચૂકવણી અંગેના વિવાદના કારણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા કુલ અંદાજમાં ૨૦% નો ઘટાડો કર્યો હતો અને ખર્ચની રકમને રૂ. ૨૨,૫૩,૯૨,૩૪૪/– તરીકે નક્કી કરી હતી.

૪૨૩. નોંધનીય રીતે, નિરીક્ષણ ટીમ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી કામગીરી એક વિશાળ કામગીરી હતી જેમાં નાની ખામીઓ હોવાની શક્યતા હતી અને રેકોર્ડ પરના પુરાવાના ટ્રાયલ કોર્ટના વ્યાપક વર્ણન પરથી, અમારા મતે, તેના આધારે તેનો અંદાજ વિકૃત છે તેમ કહી શકાય નહીં. જેમ કે, સર્વેક્ષણની પ્રકૃતિ અને કદને ધ્યા ઝૂમ્ઝમાં લેતા, ગાણિતિક ચોકસાઈ સાથે વાજબી શંકાની બહારના પુરાવાનો આગ્રહ બિનજરૂરી, બિનવ્યવહારુ અને અવ્યવહારુ બંને હશે.

૪૨૪. અમારી સમજણ મુજબ, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા રેકોર્ડ પરના પુરાવાની કરવામાં આવેલી કદર અને કરવામાં આવેલા ખર્ચની હદના અંતિમ નિર્ધારણને વાહિયાત અથવા અસંભવિત તરીકે ફગાવી શકાય નહીં.

૪૨૫. બીજી તરફ હાઇકોર્ટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા કરવામાં આવેલા મૂલ્યાંકન પ્રત્યે બચાવપક્ષ દ્વારા વ્યક્ત કરાયેલી આરક્ષણોની નોંધ લીધી. તેણે એ નિંદાની નોંધ લીધી કે કરવામાં આવેલું મૂલ્યાંકન અત્યંત ફુલાવેલું હતું અને આરસ અને ગ્રેનાઇટની કિંમતનું મૂલ્યાંકન ખૂબ જ અતિશય માપદંડ પર કરવામાં આવ્યું છે. એ વાંધો કે આરસ કે ગ્રેનાઈટનો કોઈ નમૂનો લેવામાં આવ્યો ન હતો કે તેના દરો નક્કી કરવા માટે કોઈ ટેન્ડર મંગાવવામાં આવ્યા ન હતા તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી. એ વાંધો ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો હતો કે લાકડાની કિંમત નક્કી કરવા માટે ફોરેસ્ટ ઓફિસરની તપાસ કરવામાં આવી નથી અને કોઈએ પ્રમાણિત કર્યું નથી કે સાગના લાકડાનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. હાઇકોર્ટે સંબંધિત

સમયગાળા દરમિયાન આરસ અને આરસના સ્લેબના પ્રવર્તમાન દરો જાણવા માટે ઇન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી પૂછપરછના સંદર્ભની નોંધ લીધી હતી. તે અસર માટેના બચાવપક્ષના પુરાવા પણ ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યા હતા.

૪૨૬. અંતિમ વિશ્લેષણમાં હાઇકોર્ટે નવી/વધારાની ઇમારતોના મૂલ્યનું મૂલ્યાંકન કરવામાં "પ્રતિ ચોરસ ફૂટ પદ્ધતિ" અપનાવી. તેના મત મુજબ, વિલંબિત ચૂકવણી અને અન્ય પરચુરણ ખર્ચને ધ્યાનમાં લેતા પબ્લિક વર્કસ ડિપાર્ટમેન્ટના દરો કથિત રીતે વધારે હતા. હાઇકોર્ટે સેન્ટ્રી શેડ–૩ ના બાંધકામના દરને આધારે નવી/વધારાની ઇમારતોના બાંધકામની કિંમત પ્રતિ ચોરસ ૩. ૨૮,૦૦૦/– હોવાનું સ્વીકાર્યું. આવા સેન્ટ્રી શેડના બાંધકામના અંદાજનો સંદર્ભ આપતા, હાઇકોર્ટે તારણ કાઢ્યું કે, તેનું મૂલ્ય એક ચોરસ માટે ૩. ૩૧,૫૮૦/– હતું અને તેમાંથી નવી/વધારાની ઇમારતના બાંધકામના ખર્ચના માપદંડ તરીકે, તેણે સદર હેતુ માટે પ્રતિ ચોરસ ૩. ૨૮,૦૦૦/– લાગુ કર્યા. તેણે સુપર સ્ટ્રક્ચર્સ, બારીઓ, દરવાજા, આંતરિક કલરકામ, ઇલેક્ટ્રિફિકેશન, ફ્લોરિંગ, પાણી પુરવઠા વગેરે તરફના અન્ય રોકાણોનો હિસાબ આપ્યો. હાઇકોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, કુલ બાંધકામ વિસ્તાર ૧,૬૬,૮૩૯.૬૮ ચોરસ ફૂટ એટલે કે ૧૬૬૮.૩૯ ચોરસ હતો. તેણે ૨૫૬૬૨.૨૨ ચોરસ ફૂટ એટલે કે ૨૫૬.૬૨ ચોરસના વિસ્તારને ગ્રેનાઈટનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય તેવા વિસ્તાર તરીકે સ્વીકાર્યો. તેણે પ્લાનની મંજૂરી અને આર્કિટેક્ટની ફી માટેના ખર્ચ પેટે ૩. ૯,૬૫,૦૬૦/– ની રકમ ઉમેરી.

૪૨૭. ફરિયાદપક્ષના પુરાવા અંગે, હાઇકોર્ટે અવલોકન કર્યું કે જોકે સામેલ નવી/વધારાની ઇમારતો માટે નિરીક્ષણ ટીમ દ્વારા અહેવાલો તૈયાર કરવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ નિરીક્ષણ ટીમના તમામ સભ્યોએ તેમાં તેમની સહીઓ કરી ન હતી. વધુમાં જુબાનીના ક્રમમાં, તેઓએ એ ફ્લોર એરિયાના માપન વિશે કંઈ પણ કહ્યું ન હતું જ્યાં આરસ અને ગ્રેનાઈટનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. તેનો એવો મત હતો કે મૂલ્યાંકન અહેવાલો પોતે ગ્રેનાઈટ અને આરસના

પથ્થરોના અંદાજને સાબિત કરતા નથી અને તેનું મૂલ્યાંકન વત્તા ઓછા અંશે અનુમાન પર આધારિત હતું. ચોરસ ફૂટ પદ્ધતિ પર મૂલ્યાંકન અપનાવીને અને પ્રતિ ચોરસ ૩. ૨૮,૦૦૦/– નો દર લાગુ કરીને, હાઇકોર્ટે તેની તમામ એસેસરીઝ અને ફર્નિશિંગ્સ સાથે નવી/વધારાની ઇમારતનું મૂલ્ય ૩. ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– ગણ્યું.

૪૨૮. આમ પ્રથમદર્શી રીતે ફરિયાદપક્ષની એ દલીલ કે નવી/વધારાની ઇમારતોના ખર્ચનું મૂલ્યાંકન કરવામાં, હાઇકોર્ટે ૨૧૭૪.૬૯ ચોરસના બદલે ૧૬૬૮.૩૯ ચોરસનો ઘટાડેલો બાંધકામ વિસ્તાર (તેના દ્વારા ધ્યાનમાં લેવાયેલી ૧૭ વસ્તુઓ માટે) લીધો હતો એટલું જ નહીં, જેનાથી ૫૦૬.૩ ચોરસની ઘટ ઊભી થઈ હતી, તેણે નવી/વધારાની ઇમારતો/બાંધકામો તરફ કરવામાં આવેલા રોકાણોની રકમ ગણવા માટે બેઝ વેલ્યુ તરીકે સેન્ટ્રી શેડના બાંધકામ ખર્ચના આધારે પ્રતિ ચોરસ ૩. ૨૮,૦૦૦/– નો દર પણ લાગુ કર્યો હતો, તે રેકોર્ડ દ્વારા સમર્થિત છે.

૪૨૯. રેકોર્ડ પરના પુરાવાની સામે બંને બાબતો પર હાઇકોર્ટનો અભિગમ સ્વીકૃતિની પ્રશંસા કરતો નથી. અમારા અંદાજમાં, સામેલ નવી/વધારાની ઇમારતો/બાંધકામો તરફ થયેલા ખર્ચની માત્રા નક્કી કરવા માટે હાઇકોર્ટ કોઈ પણ રીતે પ્રતિ ચોરસ ૩. ૨૮,૦૦૦/– ની બેઝ વેલ્યુ લાગુ કરી શકે નહીં. બેઝ વેલ્યુ તરીકે પ્રતિ ચોરસ ૩. ૨૮,૦૦૦/– અપનાવવું, જે સેન્ટ્રી શેડના બાંધકામનો ખર્ચ છે, તે પોતે જ ભૂલભરેલું છે, એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા કે સેન્ટ્રી શેડ અને નવા/વધારાના બાંધકામો/ઇમારતો ઘણી બાબતોમાં અજોડ છે. જો એવું પણ માની લેવામાં આવે, જેવી બચાવપક્ષ દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે કે આ રીતે લાગુ કરવામાં આવેલી બેઝ વેલ્યુ માત્ર બાંધકામોના માળખાકીય ફ્રેમવર્ક તરફના ખર્ચનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે હતી, તો પણ બાંધકામો/ઇમારતોના વર્ણનને ધ્યાનમાં લેતા, આરસ, ગ્રેનાઈટ/આંતરિક સજાવટ, સીડી, ઓવરહેડ ટાંકી અને અન્ય ફર્નિશિંગ્સના ખર્ચ તરફ એકસામટો ઉમેરો કરીને રોકાણોની અંતિમ ગણતરીમાં હાઇકોર્ટ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી

પદ્ધતિ વાસ્તવિક કે તર્કસંગત જણાતી નથી અને તેને સમર્થન આપવા યોગ્ય નથી.

૪૩૦. જોકે કોઈપણ સંજોગોમાં એવું માની લઈએ કે હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલું ગણિત સાચું છે, તેણે મિલકતોનું મૂલ્ય રૂ. ૬૬,૪૪,૭૩,૫૭૩/– હોવાનું સ્વીકાર્યું હોવાથી, બાકીની મિલકતનું મૂલ્ય હજુ પણ રૂ. ૪૩,૭૫,૩૮,૬૮૮/– થશે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, અપ્રમાણસર મિલકતોની ગણતરીમાં, મિલકતોના મૂલ્યમાં રૂ. ૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫/– એટલે કે (રૂ. ૨૯,૮૨,૭૧,૨૫૪.૩૨ – રૂ. ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦) નો ઘટાડો થાય તો પણ રૂ. ૪૩,૭૫,૩૮,૬૮૮/– ની રકમ લાગુ કરવી પડશે.

૪૩૧. એ૨ થી એ૪ ના જણાવ્યા મુજબ, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ ચેક પિરિયડની શરૂઆતમાં તેમની મિલકતોનું મૂલ્યાંકન રૂ. ૫૯,૨૯,૧૬૮/– હતું અને તેમના જણાવ્યા મુજબ રૂ. ૬૩,૬૪,૭૯૦.૬૦ હતું. ચેક પિરિયડના અંતે, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ આ આંકડો વધીને રૂ. ૩૭,૫૫,૧૦,૩૫૪.૩૮ થઈ ગયો, જે તેમની ગણતરી મુજબ રૂ. ૨૫,૦૩,૩૬,૯૬૩.૪૦/– થઈ ગયો. આમ, જ્યારે ફરિયાદપક્ષનો કેસ એવો છે કે ચેક પિરિયડ દરમિયાન એ૨ થી એ૪ દ્વારા હસ્તગત કરાયેલી તેમની મિલકતોનું મૂલ્યાંકન રૂ. ૩૬,૯૫,૮૧,૧૮૬.૩૮ હતું, આ સામાવાળાઓના અંદાજ મુજબ તે માત્ર રૂ. ૨૪,૩૯,૭૨,૧૭૨.૮૦ હતું.

૪૩૨. એ૨ થી એ૪ એ ફરિયાદપક્ષના રૂ. ૫૯,૨૯,૧૬૮/– ના આંકડાનો વિવાદ કર્યો નથી અને વાસ્તવમાં તે સમયે એ૨ પાસે ઉપલબ્ધ રોકડ બેલેન્સ રૂ. ૪,૩૫,૬૨૨/– ઉમેર્યા હતા જે સામાવાળાઓના જણાવ્યા મુજબ કુલ મેળ રૂ. ૬૩,૬૪,૭૯૦.૬૦ કરે છે. ચેક પિરિયડના અંતે તેમની મિલકતોના રૂ. ૩૭,૫૫,૧૦,૩૫૪.૩૮ ના ફરિયાદપક્ષના મૂલ્યાંકન પર ટિપ્પણી કરતી વખતે, એ૨ થી એ૪ એ ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે છ કંપનીઓ; સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝીસ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ, મેડો એગ્રો ફાર્મ્સ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ,

રામ રાજ એગ્રો મિલ્સ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડ, લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પી) લિમિટેડ અને ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ લિમિટેડ ની મિલકતો અલગ કાનૂની સંસ્થાઓ હોવાથી અને કેસમાં આરોપી તરીકે દોષિત ઠરાવવામાં આવી ન હોવાથી મિલકતોના સંગ્રહમાંથી બાકાત રાખવી જોઈતી હતી, ખાસ કરીને એવા કોઈ પણ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં કે તેમની પ્રાપ્તિ સામાવાળાઓ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા ભંડોળથી કરવામાં આવી હતી.

૪૩૩. તેમના વતી દલીલોના ક્રમમાં, મિલકતોની અનેક વિવાદિત વસ્તુઓ પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે, સાથે જ ભારપૂર્વક એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે તેની સાથે જોડાયેલું મૂલ્ય કાં તો સંપૂર્ણપણે બાકાત રાખવું જોઈએ અથવા તેમના દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાના આધારે ઘટાડવું જોઈએ.

૪૩૪. આ અસર માટેના સંકલનનું સાદું અવલોકન દર્શાવે છે કે વ્યાપકપણે આ વિવાદિત વસ્તુઓને "જમીન અને મકાન, શેરો, ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ લિમિટેડ ની પ્રાપ્તિ, નવા/વધારાના બાંધકામો, નવીનીકરણ, વાહનો, ફિક્સ ડિપોઝિટ, દાગીના અને મશીનરી તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે.

૪૩૫. જેમ કે અગાઉ સંકેત આપવામાં આવ્યો છે, આ મિલકતોને ૧૨ ઘટકો હેઠળ વર્ગીકૃત કરવામાં આવી હતી. હાઇકોર્ટે, જોકે આમાંથી પાંચ વસ્તુઓમાં મૂલ્યાંકનમાં ફેરફાર કર્યો હતો, તેણે આખરે તેની વિચારણા આઇટમ નં. ૩ (એટલે કે ઇમારતોનું નવું/વધારાનું બાંધકામ) પૂરતી મર્યાદિત રાખી હતી અને તેનો ખર્ચ રૂ. ૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫ થી ઘટાડ્યો હતો. પરિણામ સ્વરૂપે, અપ્રમાણસર મિલકતોની અંતિમ ગણતરીના હેતુ માટે, હાઇકોર્ટે બાકીની ચાર વસ્તુઓની તુલનામાં તેના નિષ્કર્ષો લાગુ કરવાનું આવશ્યક માન્યું ન હતું, જેના પર તે ટ્રાયલ કોર્ટથી ભિન્ન હતી. બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા ચાર્ટ પરથી સ્પષ્ટ

થશે તેમ, ચાર્જશીટ સાથે જોડાયેલા એનેક્ષર–૨ માં વિવાદિત વસ્તુઓ ધરાવતા ભાગ–બી માંથી, તેની દસ વસ્તુઓ એટલે કે આઇટમ નંબર ૬,૭,૮,૯,૧૨,૧૩,૧૪,૧૫,૧૬,૧૭ ચેક પિરિયડ પહેલા હસ્તગત કરવામાં આવી હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો છે. અન્ય વિવાદિત વસ્તુઓની તુલનામાં, પુનરાવર્તન કરવા માટે, મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાનો સંદર્ભ આપતા, એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા દર્શાવેલ સંપૂર્ણ મૂલ્ય અથવા તેમના દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવેલી હદ સુધી, બાકાત રાખવું જોઈતું હતું. "નવા/વધારાના બાંધકામો" ને લગતી વસ્તુઓ અંગે, અંતિમ દલીલ એ છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે જોકે એવું તારણ કાઢ્યું હતું કે ફરિયાદપક્ષ તેના દ્વારા દર્શાવ્યા મુજબ બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો, તેણે એકંદર ખર્ચમાં ૨૦% ઘટાડો આપીને ભૂલથી મૂલ્યાંકન સ્વીકારી લીધું હતું. એ૨ થી એ૪ ના જણાવ્યા મુજબ, બાંધકામનો ખર્ચ સાબિત કરવામાં ફરિયાદપક્ષની નિષ્ફળતાને ધ્યાનમાં રાખીને, તેના દ્વારા કરવામાં આવેલ સંપૂર્ણ મૂલ્યાંકન આ અસર માટે નકારી કાઢવું જોઈતું હતું અને તેના દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાને તેની સંપૂર્ણતામાં નકારી કાઢવા જોઈતા હતા.

૪૩૬. વિવાદના આ મુખ્ય લક્ષણના વિસ્તૃતિકરણ દરમિયાન, એ બાબત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે તેના તારણો પર પહોંચવામાં રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ પર ધ્યાન આપ્યું નથી. બંને પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનો સંદર્ભ આપવા ઉપરાંત, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન અને તેના સંબંધમાં પસાર કરાયેલા હુકમો પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. પબ્લિક વર્ક્સ ડિપાર્ટમેન્ટના સિવિલ એન્જિનિયરો અને અન્ય લોકોની બનેલી નિરીક્ષણ ટીમ દ્વારા સબમિટ કરાયેલા ઇમારતોના મૂલ્યાંકન અહેવાલોને સંક્ષિપ્ત, અવિશ્વસનીય, અપૂર્ણ અને ભૌતિક વિગતોમાં ખામીયુક્ત હોવાના કારણોસર ગંભીરતાથી નકારી કાઢવામાં આવ્યા છે. પ્રતિવાદીઓ ઇલેક્ટ્રિકલ ઇન્સ્ટોલેશન અને અન્ય વસ્તુઓના મૂલ્યાંકન વિશે ખાસ કરીને ટીકાત્મક રહ્યા છે કારણ કે તેમના મતે, પ્રમાણભૂત દરો અને બજાર

સર્વેક્ષણ પર આધારિત સમર્થન પુરાવાની ગેરહાજરીમાં તે સંપૂર્ણપણે પાયાવિહોણા હતા. મૂલ્યાંકનના સાક્ષીઓ તરીકે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી નિરીક્ષણ ટીમના સભ્યોની નિપુણતા અને ક્ષમતા પર પણ સવાલો ઉઠાવવામાં આવ્યા છે. પ્રતિવાદીઓએ બચાવપક્ષના સાક્ષીઓ તરીકે, સમાન નિરીક્ષણ ટીમના સભ્યોની તપાસ કરીને આ દલીલને મજબૂત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. એવો પણ આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે ફરિયાદપક્ષ એ સાબિત કરી શક્યું નથી કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન તમામ નવા/વધારાના બાંધકામો બનાવવામાં આવ્યા હતા. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ખાસ વસ્તુઓ એટલે કે આરસ, ગ્રેનાઈટ, સેનિટરી વેર, સુશોભન ટાઈલ્સ, સાગના લાકડા વગેરેનું મૂલ્યાંકન કોઈપણ સમકાલીન દસ્તાવેજો અથવા તેના સમર્થનમાં પ્રમાણિત પુરાવા વિના દરોના કોઈપણ શેડ્યૂલની ગેરહાજરીમાં ખૂબ જ વધારી દેવામાં આવ્યું હતું. પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, બચાવપક્ષના સાક્ષીઓ કે જેઓ નિરીક્ષણ ટીમના સભ્યો હતા, તેઓએ અહેવાલોમાં નોંધાયેલા તારણોને સમર્થન આપ્યું ન હતું જેનાથી તે સંપૂર્ણપણે અસ્વીકાર્ય બન્યા હતા. વાહનો, ફિક્સ ડિપોઝિટ, દાગીના અને મશીનરી જેવી નાની વસ્તુઓ પર, પ્રતિવાદીઓએ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા કરવામાં આવેલા મૂલ્યાંકનને ફગાવી દીધા છે કે કાં તો તે ખોટી રીતે અતિશયોક્તિપૂર્ણ હતા અથવા તપાસ સમયગાળા પહેલા હસ્તગત કરવામાં આવ્યા હતા.

૪૩૭. ઉપરોક્ત આક્ષેપના અનુસંધાનમાં, ફરિયાદપક્ષે મિલકતોના તેના મૂલ્યાંકનનો પુનરોચ્ચાર કર્યો છે અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા પરિમાણીકરણ સાથે સમાધાન કર્યું છે. તેણે પુનરોચ્ચાર કર્યો છે કે બાંધકામોનું મૂલ્યાંકન લાયક પીડબલ્યુડી એન્જિનિયરો દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું અને સર્વેક્ષણ કરાયેલી ઇમારતોના તમામ જરૂરી ઘટકોના સઘન નિરીક્ષણના આધારે મૂલ્યાંકન અહેવાલોમાં તારણો વિસ્તૃત રીતે સમાવિષ્ટ છે. તેણે બચાવપક્ષની એ દલીલનું સખત ખંડન કર્યું છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓને નકારી કાઢ્યા હતા અને જાળવી રાખ્યું છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ ૨૦%

ડિસ્કાઉન્ટ હાથ ધરવામાં આવેલી વિશાળ કવાયત સાથે સંકળાયેલી કેટલીક અણધારી બાબતોને કારણે હતું. તેણે આગ્રહ કર્યો છે કે ઈમારતોમાં વપરાયેલા આરસ અને ગ્રેનાઇટની ચડિયાતી ગુણવત્તા તેમજ સુશોભિત વૃદ્ધિ દ્વારા મેળવેલ વિવિધ ખાસ વસ્તુઓની પ્રચલિત કિંમતને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ કિંમતની પ્રશંસા વાજબી હતી. એ પણ રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું છે કે હાઇકોર્ટે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ૩. ૮,૬૦,૫૯,૨૬૧ ની કબૂલાત કરેલી ગણતરીની સરખામણીમાં ૩. ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦ ની કિંમતે નવી/વધારાની ઈમારતોના ખર્ચનું ખોટું મૂલ્યાંકન કર્યું હતું.

૪૩૮. મિલકતોના અન્ય ભાગોની બાબતમાં, ફરિયાદપક્ષે એ બાબત પર ભાર મૂક્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે સાડીઓ અને ફૂટવેરના મૂલ્યાંકનને સંપૂર્ણપણે બાકાત રાખ્યું હતું અને તેનાથી દાગીના અને ચાંદીના વાસણોના મૂલ્યમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થયો હતો. એકંદરે, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, જોકે તેણે મિલકતોનું ઊંચું મૂલ્ય ટાંક્યું હતું, તેણે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેના નિર્ધારણને સ્વીકારી લીધું છે.

૪૩૯. ફરિયાદપક્ષે ઇન્કમટેક્સ રિટર્નમાં થયેલા ખુલાસાઓ અને તેના પર વિભાગીય સત્તાવાળાઓ દ્વારા વ્યક્ત કરાયેલા હુકમો/અભિપ્રાયોને સંપૂર્ણપણે નજીવા ગણીને ફગાવી દીધા છે. એવો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી પૂછપરછ જો હાથ ધરવામાં આવી હોય તો પણ તે એકતરફી હતી જેમાં તપાસ એજન્સી સંકળાયેલી ન હતી. કોઈપણ દૃષ્ટિકોણથી, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, મિલકતોના મૂલ્યાંકન પર આવકવેરા અથવા સંપત્તિ વેરા સત્તાવાળાઓના તારણો, ન તો ફરિયાદપક્ષને બંધનકર્તા છે કે ન તો આ કેસ માટે કોઈ નિર્ણાયક સુસંગતતા ધરાવે છે અને તેનો કેસ ચલાવતી ફોજદારી કોર્ટ માટે તે બિલકુલ અંતિમ નથી. નિરીક્ષણ ટીમના સિવિલ એન્જિનિયરો મૂલ્યાંકન કાર્ય હાથ ધરવા માટે અક્ષમ હતા તેવી પ્રતિવાદીઓની દલીલને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ભારપૂર્વક નકારી કાઢવામાં આવી છે. હાઇકોર્ટે નવી/વધારાની ઈમારતોનો પ્લિન્થ એરિયા અપનાવવામાં ભૂલથી તેમાં

૫૦,૬૩૦ ચોરસ ફૂટનો ઘટાડો કર્યો હતો, તે વાતનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો છે. એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે બાંધકામના ખર્ચની ગણતરી કરતી વખતે અન્ય મોંઘા રાચરચીલું/જોડાણોને બાકાત રાખીને હાઇકોર્ટે માત્ર પાંચ ખાસ વસ્તુઓને ધ્યાનમાં લેવામાં ભૂલ કરી હતી. ચોક્કસ શબ્દોમાં કહીએ તો, ફરિયાદપક્ષે ઓટીસ લિફ્ટના ₹. ૧૫,૦૦૦/– અને દાદર, પંપ અને ઓવરહેડ ટાંકીના બાંધકામ ખર્ચ ₹. ૪૦,૦૦૦/– નું મૂલ્યાંકન ઘણું ઓછું હોવાની ટીકા કરી છે. બચાવપક્ષ દ્વારા સામાન્ય આરસ અને ગ્રેનાઇટ તેના મોંઘા સંસ્કરણો સામે જારી કરવામાં આવ્યા હોવાનું રજૂ કરવાના અસમર્થનીય પ્રયાસને પણ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો છે.

૪૪૦. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ઇમારતોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામ સિવાય મિલકતોનો એક મોટો ઘટક બનાવતી એકમાત્ર બાબત એ સ્થાવર મિલકતો છે જેનું મૂલ્ય ફરિયાદપક્ષે ₹. ૧૯,૭૭,૧૮,૧૬૪.૭૦ આંક્યું હતું જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે તેનું મૂલ્ય ₹. ૨૦,૦૭,૮૦,૨૪૬/– આંક્યું હતું. હાઇકોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, તેણે મૂલ્યની ગણતરી ₹. ૬,૨૪,૦૯,૧૨૦/– કરી હતી. નોંધપાત્ર રીતે પ્રતિવાદીઓએ આ બાબતનું મૂલ્ય ₹. ૧૬,૧૯,૦૩,૩૦૧/– દર્શાવ્યું હતું. નોંધનીય છે કે તેમાં સમાવિષ્ટ સ્થાવર મિલકતોના સંબંધમાં કુલ ૧૪૬ વેચાણ દસ્તાવેજો સામેલ હોવા છતાં, હાઇકોર્ટે તેનું ધ્યાન માત્ર આવા ૯૭ દસ્તાવેજો પૂરતું મર્યાદિત રાખ્યું હતું અને આ રીતે આ મિલકતની બાબતનું પરિમાણીકરણ ₹. ૬,૨૪,૦૯,૧૨૦/– સુધી પહોંચતી વખતે બાકીના ૪૯ વેચાણ દસ્તાવેજોને વિચારણામાંથી બાકાત રાખ્યા હતા.

૪૪૧. જોકે પુનરોચ્ચાર કરવા માટે, હાઇકોર્ટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા આંકવામાં આવેલા મૂલ્ય મુજબ ગણતરીના હેતુ માટે મિલકતોના મૂલ્યાંકનને ₹. ૬૬,૪૪,૭૩,૫૭૩/– તરીકે સ્વીકાર્યું હોવા છતાં, અપ્રમાણસર મિલકતો નક્કી કરવાના હેતુ માટે, તેણે તેના દ્વારા આંકવામાં આવેલા નવી અથવા વધારાની ઇમારતોના બાંધકામ ખર્ચને માત્ર ₹. ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– ધ્યાનમાં લીધો અને આ રીતે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા આંકવામાં આવેલા તેના મૂલ્યમાં ₹.

૨૨,૬૯,૩૪,૮૮૫/– નો ઘટાડો કર્યો. હાઇકોર્ટ દ્વારા અન્ય ચાર મિલકતોને બાકાત રાખવાની ચૂક, જેના પર પણ તેણે અપ્રમાણસર મિલકતોની હદ નક્કી કરતી વખતે મૂલ્ય ઘટાડ્યું હતું, તે અંગે જોકે આ કોર્ટ સમક્ષ પ્રતિંવાદીઓ દ્વારા પ્રશ્ન ઉઠાવવામા આવ્યો ન હતો. ટ્રાયલ કોર્ટનો ચુકાદો પ્રતિવાદીઓ વતી રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓ પર કથિત રીતે સંપૂર્ણપણે ધ્યાન ન આપવાનું પણ દર્શાવતો નથી. રેકોર્ડ પરની સામગ્રીના એકંદર મૂલ્યાંકન પર, હાઇકોર્ટ દ્વારા ઇમારતોના નવા અથવા વધારાના બાંધકામના ખર્ચમાં રૂ. ૫,૧૦,૫૪,૦૬૦/– નો કરવામાં આવેલો ઘટાડો સ્પષ્ટ રીતે ભૂલભરેલો હોવાનું માનવું પડશે. પરિણામે અપ્રમાણસર મિલકતોનું પરિમાણીકરણ પણ દેખીતી રીતે ખોટું છે.

ખર્ચ

૪૪૨. ચાર્જશીટનું એનેક્ષર ૪ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ખર્ચની ૨૪૪ બાબતોની ગણતરી કરે છે. આનો સરવાળો રૂ. ૧૧,૫૬,૫૬,૮૩૩.૪૧ થાય છે જેમાંથી મોટો ભાગ રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/– તારીખ ૦૭.૦૯.૧૯૯૫ ના રોજ શ્રી વી.એન. સુધાકરન, (એ૩) ના લગ્નના સંબંધમાં થયેલા ખર્ચ પેટે છે. સંજોગવશાત્, હાઇકોર્ટે બાબત નં. ૨ થી ૬ એટલે કે એ૩ ના લગ્ન સિવાયની તમામ બાબતોના સંદર્ભમાં ફરિયાદપક્ષ દ્વારા આંકવામાં આવેલા ખર્ચને સ્વીકારી લીધો હતો અને ડીવીએસી દ્વારા નિર્ધારિત રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/– ની રકમને ઘટાડીને રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– કરી હતી, જેના કારણે રૂ. ૬,૧૬,૩૬,૨૨૨/– નો ઘટાડો થયો. જોકે, ટ્રાયલ કોર્ટે પણ બાબત નં. ૨૩૫ સામે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલી રકમમાં રૂ. ૭,૫૦,૦૦૦/– અને લગ્નની બાબતમાં રૂ. ૩,૪૫,૦૪,૨૨૨/– નો ઘટાડો કર્યો હતો, જેનાથી થયેલા કુલ ખર્ચને ઘટાડીને રૂ. ૮,૪૯,૦૬,૮૩૩/– કર્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે લગ્ન ખર્ચ પેટે રૂ. ૩,૦૦,૦૦,૦૦૦/– નક્કી કર્યા હતા.

૪૪૩. આ તથ્યાત્મક આધારમાં, ચર્ચાના આ પાસાના સંદર્ભમાં વર્તમાન ન્યાયનિર્ણય માટે, પુરાવાઓ, મૌખિક અને દસ્તાવેજી કે જે માત્ર એ૩ ના લગ્નના ખર્ચને લગતા હોય, તેનું મૂલ્યાંકન પૂરતું રહેશે. રેકોર્ડ પરની સામગ્રીનું ટ્રાયલ કોર્ટનું મૂલ્યાંકન જે રીતે દર્શાવશે, તેણે પુરાવાઓનું નીચેના મથાળા હેઠળ પૃથ્થકરણ કર્યું:

(એ) લગ્ન મંડપ બાંધવા પાછળ થયેલો ખર્ચ.

(બી) ભોજન, મિનરલ વોટર અને તાંબુલમના ખર્ચ માટે થયેલો ખર્ચ.

(સી) ૩૪ ટાઈટન ઘડિયાળોની કિંમત – રૂ. ૧,૩૪,૫૬૫/–

(ડી) લગ્નના પોશાકની સિલાઈના ચાર્જની કિંમત – રૂ. ૧,૨૬,૦૦૦/–

(ઈ) ૧૦૦ ચાંદીની થાળીઓની કિંમત – રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦/–

(એફ) ટપાલ ખર્ચ – રૂ. ૨,૨૪,૦૦૦/–

૪૪૪. લગ્ન મંડપ બાંધવાના સંબંધમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કર્યું હતું. તેણે અન્ય બાબતોની સાથે સાથે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૧ શ્રી તંગરાજનની જુબાનીની નોંધ લીધી હતી, જેઓ સંબંધિત સમયે પીડબલ્યુડીના આસિસ્ટન્ટ એન્જિનિયર હતા અને જેમને સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, લગ્ન અને રિસેપ્શન બંને સ્થળોએ મંડપ પાછળ થયેલા ખર્ચનો અંદાજ કાઢવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું. તેમણે તેમના અહેવાલ આંક પી–૧૦૧૯ માં અન્ય લોકો ઉપરાંત લોખંડના પતરાંની છતવાળા વીઆઈપી માટેના મંડપ સહિત આ મંડપના માપનો સંદર્ભ આપ્યો હતો, જેમાં તેના પાછળના અંદાજિત ખર્ચનો તેમજ પ્રાસંગિક સુશોભનની સજાવટ અને રાચરચીલાનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે બંને સ્થળોએ ગોઠવવામાં આવેલા ડાઇનિંગ ટેબલવાળી ખુરશીઓ અને વપરાયેલા એર કન્ડિશનર વિશે પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને આ બધા પાછળના ખર્ચનો રૂ.

૫,૯૧,૦૦,૦૦૦/– અંદાજ લગાવ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે આ સાક્ષીની ઉલટતપાસની નોંધ લીધી હતી, જેમાં તેમને પક્ષપાતી ગણાવ્યા હતા અને ઘટના અથવા તેના સંબંધમાં થયેલા ખર્ચ વિશે કોઈ વ્યક્તિગત જ્ઞાન અથવા માહિતી ન હોવા અંગે અને દસ્તાવેજ આંક પી–૧૦૧૯ બનાવીને ખર્ચમાં વધારો કરવાના હેતુથી ફરિયાદપક્ષ દ્વારા તેમને ઉભા કરવામાં આવ્યા હોવાનો આક્ષેપ કર્યો હતો. સદર દસ્તાવેજને કોઈ પણ સંજોગોમાં સમકાલીન ન હોવાનું જણાવીને, તેના માટે કોઈ સ્વીકાર્ય આધાર વિના લગ્નના ૨ ૧/૨ વર્ષ પછી તૈયાર કરવામાં આવ્યો હોવાથી વખોડી કાઢવામાં આવ્યો હતો.

૪૪૫. ટ્રાયલ કોર્ટે શરૂઆતમાં સાક્ષીની આ ટીકાને સમર્થન આપ્યું ન હતું અને તેના બદલે અન્ય સાક્ષીઓના સંસ્કરણ સાથે તેને જોડીને તેની જુબાનીની યોગ્યતાનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે આગળ વધી. આમ કરતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે તમિલનાડુ પીડબલ્યુડીના ચીફ એન્જિનિયર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૦૦ શ્રી કે.પી. મુથુસ્વામીના પુરાવાને આવરી લીધો હતો, જેમને આ સાક્ષી દ્વારા જણાવ્યા મુજબ, એ૨ દ્વારા મંડપનું કામ યોગ્ય રીતે પૂર્ણ કરવાની જવાબદારી સોંપવામાં આવી હતી. આ સાક્ષીએ જુબાની આપી હતી કે તેમાં સામેલ આર્કિટેક્ટ દ્વારા તેમને આપવામાં આવેલા પ્લાનની તેમણે સલાહ લીધી હતી, ત્યારબાદ તેમણે અન્ય લોકોની સાથે જમીન સમતલ કરી હતી અને નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબ મંડપ ઉભા કર્યા હતા. આ સાક્ષીએ સમર્થન આપ્યું હતું કે વીઆઇપીઓને ભોજન પીરસવા માટે, રસોડા અને રાંધવાના શેડની સાથે લગ્નનો મંચ, બાથરૂમ, કન્યા અને વરરાજા માટેના રૂમ માટે અન્ય મંડપ ઉભા કરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આ બાંધકામના કામનો ખર્ચ એ૧ વતી કરવામાં આવ્યો હતો. આ સાક્ષીએ સ્પષ્ટતા કરી હતી કે રિસેપ્શન સ્થળે મંડપનું કામ કુમારસોન નાદર દ્વારા હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું, જેની દેખરેખ પણ તેમણે એ૧ ના સચિવાલયના મદદનીશ સચિવની સૂચના પર રાખવાની હતી. આ સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, કન્યાના પિતા શ્રી નારાયણ સ્વામી દ્વારા ચાર હપ્તામાં રૂ. ૧૪ લાખની રકમ પણ ચૂકવવામાં આવી હતી. સંજોગવશાત્ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–

૧૮૧ એ પણ તેમના પુરાવામાં ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૦૦ દ્વારા નામ આપવામાં આવેલા આર્કિટેક્ટ અને કોન્ટ્રાક્ટરોનો જ ઉલ્લેખ કર્યો હતો.

૪૪૬. ટ્રાયલ કોર્ટે આ સાક્ષીની ઉલટતપાસની નોંધ લીધા પછી, લગ્ન સ્થળે કરવામાં આવેલી વ્યવસ્થા વિશે તેમને પ્રથમ હાથની માહિતી હોવાની ખાતરી થવાથી તેમના સંસ્કરણને સ્વીકાર્યું અને તારણ કાઢ્યું કે તે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૧ ની જુબાનીને પૂરતા પ્રમાણમાં સમર્થન આપે છે.

૪૪૭. ટ્રાયલ કોર્ટે મૌલિસ એડવર્ટાઇઝિંગ સર્વિસીસ (પી) લિ. ના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૩ શ્રી રમેશના પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કર્યું, જેમણે એ૧ ના મદદનીશ સચિવ શ્રી જવાહરની સૂચના મુજબ લગ્નની કંકોત્રી માટે ૬૫,૦૦૦ કાર્ડ છાપ્યા હોવાની જુબાની આપી. આ સાક્ષીએ ૫૦૦૦ કાર પાસ છાપ્યા હોવાનો પણ દાવો કર્યો હતો જેના માટે તેમણે સબમિટ કરેલા બિલના આધારે, તેમને એ૧ દ્વારા ઇશ્યૂ કરાયેલા ચેક મારફતે રૂ. ૧૧ લાખની ચુકવણી મળી હતી. જોકે આ સાક્ષી તેમની ઉલટતપાસમાં આ નિવેદનોથી ફરી ગયા હતા, પરંતુ જ્યારે તેમને પાછા બોલાવવામાં આવ્યા અને આ અસંગતતાનો સામનો કરવામાં આવ્યો, ત્યારે તેમણે મુખ્ય તપાસમાં તેમનું સંસ્કરણ સાચું હોવાનું સમર્થન આપ્યું.

૪૪૮. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૪ શ્રી વિન્સેન્ટે દાવો કર્યો હતો કે તેણે ભાડે દસ કાર આપી હતી અને એ૧ દ્વારા સહી કરેલ ચેક મારફત રૂ. ૨૭,૫૦૨/– મેળવ્યા હતા. આ સાક્ષી પણ તેની ઉલટતપાસમાં આ નિવેદન પરથી ફરી ગયો હતો પરંતુ તેની પુનઃતપાસમાં તે ફરીથી તેના પર આવી ગયો હતો.

૪૪૯. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૫ પ્રેમ કુમારે એવું નિવેદન આપ્યું હતું કે, તમિલનાડુ ગેસ્ટ હાઉસની માંગણી પર ચાર દિવસ માટે ભાડા પર છ કાર આપી હતી જેની સામે તેને એ૧ દ્વારા જારી કરાયેલ ૨૩.૦૯.૧૯૯૫ ના ચેક મારફત રૂ. ૧૯,૨૧૧/– ચૂકવવામાં આવ્યા હતા.

૪૫૦. ટ્રાયલ કોર્ટે આગળ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૬ ચલાપથી રાવના પુરાવાની પણ નોંધ લીધી હતી જેણે એ૩ અને એ૧ ના પીઆરઓ સચ્ચિદાનંદમના આદેશ મુજબ ઈવેન્ટ માટે ખુરશીઓ, ટેબલ, રસોઈના વાસણો, વાસણો વગેરે પૂરા પાડ્યા હતા અને એડવાન્સ તરીકે ચેક દ્વારા રૂ. ૧,૩૦,૦૦૦/– ની ચૂકવણી મેળવી હતી. તેણે એ૧ દ્વારા જારી કરાયેલા ચેક દ્વારા રૂ. ૫૭,૨૫૦/– ની વધુ રકમ પણ મેળવી હતી અને તેના જણાવ્યા મુજબ, રૂ. ૨,૬૫,૦૦૦/– હજુ બાકી હતા. આ સાક્ષી પણ તેની ઉલટતપાસમાં ડગમગી ગયો હતો માત્ર પુનઃતપાસ માટે પાછા બોલાવવામાં આવ્યા પછી તેની મુખ્ય તપાસમાં નિવેદનની સાચીતાને સમર્થન આપવા માટે.

૪૫૧. બચાવપક્ષ તરફથી એવો પ્રયાસ કે આ સાક્ષી દ્વારા રૂ. ૧,૩૦,૦૦૦/– ના ચેક મારફત મેળવેલ ચૂકવણી વાસ્તવમાં AIADMK પાર્ટીને કરવામાં આવેલા સપ્લાય તરફ હતી તે અસરના કોઈપણ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો.

૪૫૨. ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૮, સુંદરેશનના પુરાવાની પણ તપાસ કરી, જેઓ એક સ્થાનિક દૈનિકના સિનિયર એડવર્ટાઈઝમેન્ટ મેનેજર હતા જેમાં ૧૦.૦૯.૧૯૯૫ ના રોજ તેના અંકમાં એ૧ નો આભાર માનતો સંદેશ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો. આ સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, આવી જાહેરાત ૧૧.૦૯.૧૯૯૫ ના રોજ દૈનિકની અન્ય તમામ આવૃત્તિઓમાં પણ પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી અને તેના માટે તેણે રૂ. ૨,૪૭,૬૬૦/– નું બિલ ઊભું કર્યું હતું.

૪૫૩. એ.જી.કે. ટ્રાવેલ્સ, ચેન્નઈ ના ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૯૯ એ.જી. કૃષ્ણમૂર્તિના પુરાવા એ છે કે તેમણે ૦૬.૦૯.૧૯૯૫ થી ૦૮.૦૯.૧૯૯૫ સુધી ભાડા પર બે એમ્બેસેડર એસી કારની વ્યવસ્થા કરી હતી, એ૧ ના નામે બિલો ઊભા કર્યા હતા અને તેણી દ્વારા જારી કરાયેલ ચેક મારફત રૂ. ૧૫,૮૧૪/– ની ચૂકવણી મેળવી હતી.

૪૫૪. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮ શ્રી રાજશેખરન, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ દ્વારા વર્ષ ૧૯૮૪–૮૫ થી ૧૯૯૬–૯૭ માટે એ૧ ના ઇન્કમ ટેક્સ અને પ્રોપર્ટી ટેક્સ રિટર્ન ફાઇલ કરવાનો દાવો કર્યો હતો અને લગ્નના સંબંધમાં ખર્ચના બિલો, રસીદો વગેરે ધરાવતી ફાઇલ આંક પી–૨૨૧૮ ની અન્ય બાબતોની સાથે જપ્તીઓ વિશે નિવેદન આપ્યું હતું. આ સાક્ષીની પ્રતિવાદીઓ વતી પ્રથમ દૃષ્ટિએ ઉલટતપાસ કરવામાં આવી ન હતી અને ત્યારબાદ સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં તે હાજર થવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા. જો કે બચાવપક્ષે એવી દલીલ ઉઠાવી હતી કે આ સાક્ષીની ઉલટતપાસની ગેરહાજરીમાં, તેની ચકાસાયેલ જુબાનીને ટાળવી જોઈએ, ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું હતું કે ન તો પ્રતિવાદીઓ–આરોપીઓએ આ સાક્ષીની ઉલટતપાસ કરી હતી જ્યારે તક ઉપલબ્ધ હતી ન તો ત્યારબાદ, જ્યારે ઉલટતપાસ માટે ૧૪૫ જેટલા સાક્ષીઓને પાછા બોલાવવામાં આવ્યા હતા, શું તેઓએ તેમની હાજરી સુનિશ્ચિત કરવા માટે કોર્ટની સહાય માંગી હતી, જો જરૂરી હોય તો જબરદસ્તી કાનૂની પ્રક્રિયા લાગુ કરીને. અન્યથા પણ, ટ્રાયલ કોર્ટના મતે આ સાક્ષીની જુબાની મુખ્યત્વે તેની ઓફિસમાંથી દસ્તાવેજો જપ્ત કરવા સંબંધિત હતી જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે, એ૩ ના લગ્નમાં થયેલા ખર્ચ સંબંધિત વાઉચર્સ, રસીદો વગેરે ધરાવતી ફાઇલનો સમાવેશ થાય છે. આ વધુ એટલા માટે છે કારણ કે આમાંના કેટલાક દસ્તાવેજો પર પ્રતિવાદીઓ–આરોપીઓ દ્વારા પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

૪૫૫. ખોરાક, મિનરલ વોટર અને તાંબુલમની કિંમત પાછળ થયેલા ખર્ચના વિરુદ્ધમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૩૭, જવાહરના પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કર્યું, જે તે સમયે, એ૧ ના મદદનીશ સચિવ તરીકે કામ કરતા હતા અને તેમની ઓફિસ નં. ૩૬, પોએસ ગાર્ડન ખાતેના તેમના ઘરેથી અન્ય લોકો વચ્ચે કાર્યરત હતી. આ સાક્ષીએ શ્રી શ્રીનિવાસ અને શ્રી એ.આર. રહેમાન દ્વારા પ્રસ્તુત સંગીત જલસા વિશે જણાવ્યું હતું કે જેમને તેઓ એ૧ ના નિર્દેશ પર આવી વ્યવસ્થા માટે મળ્યા હતા. તેણે વી.આઈ.પી. (VIPs) માટે આમંત્રણ કાર્ડ છાપવા વિશે જુબાની આપી હતી. તેમણે નિવૃત્ત ઈજનેર શ્રી કે.પી.

મુથુસ્વામી દ્વારા પંડાલના કામોની દેખરેખ સહિત લગ્નની અન્ય વિશેષતાઓ વિશે સામાન્ય રીતે પણ જણાવ્યું હતું. આ સાક્ષી પણ તેની ઉલટતપાસમાં ઉપર મુજબથી ફરી ગયો હતો પરંતુ તેની પુનઃતપાસમાં, તેણે તેની મુખ્ય તપાસમાં તેની જુબાનીનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.

૪૫૬. બચાવપક્ષની એ દલીલ કે ઉપરોક્ત સાક્ષીઓને તેમના વિરોધાભાસી અભિગમોને ધ્યાનમાં રાખીને સંપૂર્ણ રીતે કાઢી નાખવા જોઈએ તે ટ્રાયલ કોર્ટની મંજૂરીને પૂર્ણ કરી શકી નથી. તેણે નોંધ્યું હતું કે આવા સાક્ષીઓના પુરાવાઓને માત્ર સંપૂર્ણ રીતે બદનામ કરવા લાયક નથી અને તેના બદલે પ્રતિકૂળ સાક્ષી સમાન સમાનતા પર કાર્ય કરી શકાય છે, એ૧ એ રાજ્યના મુખ્યમંત્રીનો હોદ્દો સંભાળ્યા પછી અને જે રીતે તેમાંથી ૬૪ તેમના અગાઉના સંસ્કરણ પરથી આકસ્મિક રીતે ફરી ગયા હતા, તે સંજોગો હેઠળ પ્રતિવાદીઓ/આરોપીઓ દ્વારા ૭૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓને પાછા બોલાવવામાં આવ્યા હતા, તેને હળવાશથી બ્રશ કરી શકાય નહીં. ટ્રાયલ કોર્ટે નિરીક્ષણ કર્યું હતું કે સરકારી વિભાગોમાં સેવામાં હતા તેવા મોટાભાગના આ સાક્ષીઓ એ૧ ના દરજ્જાથી પ્રભાવિત થવાની સંભાવના હતી, તે એક વિચારણા હોવાને કારણે કે જેના માટે કેસની ટ્રાયલ તમિલનાડુની બહાર કર્ણાટકમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી, તેણે તારણ કાઢ્યું હતું કે તેમની મુખ્ય તપાસમાં તેમની જુબાનીમાંથી ઉલટતપાસમાં આ સાક્ષીઓનું અસ્થાયી પાછું ખેંચવું એ હકીકતમાં તેમના સંસ્કરણને સંપૂર્ણ રીતે નકારવાની બાંયધરી આપતું નથી.

૪૫૭. ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૯૨ શ્રી સંજય જૈન, ટાઇટન શો રૂમ, ચેન્નઈના માલિકના પુરાવાની અસરની નોંધ લીધી કે તેણે રૂ. ૧,૩૪,૫૬૫/– ની ૩૪ ઘડિયાળોની ડિલિવરી કરી હતી જેની રકમ તેમને રોકડમાં ચૂકવવામાં આવી હતી.

૪૫૮. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૯૬ શ્રી સૈયદ બાવકરે વરરાજા–એ૩ માટે સૂટ, શર્ટ, શેરવાની વગેરેનું સિલાઈ કામ કર્યું હોવાનો દાવો કર્યો હતો જેના માટે

તેણે તેના શુલ્ક તરીકે રૂ. ૧,૪૧,૦૨૫/– મેળવ્યા હતા. સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે ચૂકવણી કન્યાના મામા રામ કુમાર દ્વારા કરવામાં આવી હતી. જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે તે નિવેદન પર અવિશ્વાસ કર્યો હતો કે કન્યાના મામાએ ચૂકવણી કરી હતી.

૪૫૯. ૧૦૦ ચાંદીની પ્લેટોના ખર્ચ પર, ફરિયાદપક્ષે મ્યુઝિક કોન્સર્ટનું સંચાલન કરનાર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૯૧, શ્રી શ્રીનિવાસ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૨૧૪ શ્રી એ.આર. રહેમાનની તપાસ કરી હતી. તેઓ બંનેએ એ૧ વતી કરવામાં આવેલી વિનંતી પર પ્રદર્શન કર્યું હોવાનું અને તે માટે તેઓએ કોઈ શુલ્ક લીધો ન હોવાનું જણાવ્યું હતું. જોકે તેઓએ સ્વીકાર્યું હતું કે ઇવેન્ટ માટેના તેમના આમંત્રણ સમયે તેમને ચાંદીની પ્લેટ, રેશમી સાડી અને એક નાનું કુમકુમ બોક્સ ઓફર કરવામાં આવ્યું હતું. તેઓએ જુબાની આપી હતી કે તપાસ એજન્સી દ્વારા માંગણી કરવા પર, તે વસ્તુઓ સંબંધિત અધિકારીઓને સોંપવામાં આવી હતી.

૪૬૦. આ સાક્ષીઓના પુરાવાઓ પર કાર્યવાહી કરતા, ટ્રાયલ કોર્ટે તારણ કાઢ્યું કે લગ્નના પ્રસંગે, વી.આઈ.પી. (VIPs) ને ચાંદીની પ્લેટો, સિલ્ક સાડી/ધોતી અને કુમકુમ બોક્સ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

૪૬૧. ટપાલ ખર્ચ અંગે, ફરિયાદપક્ષે એઆઈએડીએમકે (AIADMK) ની હેડ ઓફિસના ઓફિસ એડમિનિસ્ટ્રેટર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી–૧૮૯ ના પુરાવા પર આધાર રાખ્યો હતો જેમણે તેના માટે રૂ. ૨,૨૪,૦૦૦/– નો ખર્ચ કરીને ૫૬,૦૦૦ આમંત્રણો મોકલ્યા હોવાની પુષ્ટિ કરી હતી. તેણે એ૧ ના મદદનીશ/સંયુક્ત સચિવ શ્રી જવાહર પાસેથી સદર રકમ મેળવી હોવાનું જણાવ્યું હતું.

૪૬૨. જવાબમાં, પ્રતિવાદીઓએ મૌખિક જુબાનીને સમર્થન આપવા અને મજબૂત કરવા માટે દસ્તાવેજો સાથે કેટલાક સાક્ષીઓની તપાસ કરી હતી. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧ રામ કુમાર, કન્યાના મામાએ તેમની જુબાનીમાં લગ્નનો પૂરો ખર્ચ ઉઠાવ્યો હોવાનો દાવો કર્યો હતો અને તે હેતુ માટે, ગોપાલ પુરમ

બ્રાન્ચ, સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયામાં એકાઉન્ટ નં. ૯૫૦૭૧ ધરાવતું સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયામાં ખાતું ખોલાવ્યું હતું અને રૂ. ૯૨ લાખની રકમ મોકલી હતી જે પ્રસંગ પર ખર્ચ કરવામાં આવી હતી. તેણે આંક ડી૧૫, સદર ખાતાની પાસબુકની ફોટોકોપી પણ સાબિત કરી અને જણાવ્યું કે ડિપોઝિટની વ્યવસ્થા કન્યાના પરિવાર દ્વારા કરવામાં આવી હતી. ઉલટતપાસમાં, તેણે જાહેર કર્યું કે ખાતું ૧૪.૮.૧૯૯૫ ના રોજ ખોલવામાં આવ્યું હતું પરંતુ તેમાંથી થયેલા ખર્ચની વિગતો જાહેર કરી નથી. તેણે તે ખાતામાં જારી કરાયેલ ચેકોના કાઉન્ટર-ફોઇલ્સ પણ રજૂ કર્યા ન હતા. તેની ઉલટતપાસમાં આપેલા નિવેદનથી એ પણ બહાર આવ્યું હતું કે તેણે તપાસ દરમિયાન અગાઉ પાસબુકની નકલ રજૂ કરી ન હતી. જોકે તેણે સમર્થન આપ્યું કે લગ્નમાં કુલ ખર્ચ માત્ર રૂ. ૯૨ લાખ જેટલો હતો.

૪૬૩. આ સાક્ષી ઉપરાંત, પ્રતિવાદીઓએ પક્ષના કાર્યકરોના યજમાનની તપાસ કરી હતી જેઓ તે સમયે જિલ્લા સ્તરે અને અન્ય સ્થળોએ વિવિધ હોદ્દા ધરાવતા હતા. આ સાક્ષીઓ, તેમની જુબાનીનો સમયગાળો દર્શાવે છે તેમ, સારમાં એવો દાવો કર્યો હતો કે તેઓએ પક્ષના કાર્યકરો અને અન્યો પાસેથી વિવિધ રકમ એકઠી કરી હતી અને તેનો ઉપયોગ કન્યા પક્ષ દ્વારા ઊભા કરાયેલા પંડાલોની સજાવટ, ફટાકડા, સંગીત, પક્ષના કાર્યકરો માટે ભોજન, પંડાલોમાં ખુરશીઓ, ઇવેન્ટના સંબંધમાં વિસ્તારોમાં એ૧ ની મુલાકાત વખતે સ્વાગત વગેરે જેવા લગ્ન સંબંધિત વિવિધ હેતુઓ માટે કર્યો હતો. જો કે, આ તમામ સાક્ષીઓએ એ સ્વીકાર્યું હતું કે આવું ભંડોળ એકત્ર કરવા અને ખર્ચ કરવા માટે પક્ષ તરફથી કોઈ સૂચના ન હતી પરંતુ આગ્રહ કર્યો હતો કે તેઓએ આ અંગે કરવામાં આવેલી પૂછપરછ દરમિયાન આવકવેરા વિભાગ સમક્ષ તેમના નિવેદનો આપ્યા હતા. સાક્ષીઓએ એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે સંગ્રહ અને ખર્ચ સંબંધિત હિસાબો/રસીદો જાળવી રાખવામાં આવ્યા ન હતા/સાચવવામાં આવ્યા ન હતા.

૪૬૪. ઉપરોક્ત ઉપરાંત, પ્રતિવાદીઓએ બચાવપક્ષના સાક્ષી-૬૪ એસ. શણમુગમ, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટની તપાસ કરી હતી જેમણે ૧૯૯૬ થી ૨૦૦૦ સુધી એ૧ ના ઓડિટર હોવાનો દાવો કર્યો હતો અને આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧-૯૨

થી ૧૯૯૭–૯૮ માટે તેના હિસાબ/આકારણી સાથે કામ કર્યું હતું. તેણે વર્ષ ૧૯૯૫ માં ઇન્કમ ટેક્સ વિભાગ દ્વારા તેણી દ્વારા લગ્નમાં ખર્ચવામાં આવેલી રકમ વિશે કરવામાં આવેલી ક્વેરી અને તેના જવાબમાં એ૧ દ્વારા આપવામાં આવેલા જવાબનો પણ સંદર્ભ આપ્યો હતો. તેણે એવી જુબાની પણ આપી હતી કે જરૂરી પૂછપરછ કરવામાં આવતા, ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓએ છેવટે રૂ. ૯૪ લાખનો ખર્ચ માંડવાળ કરી દીધો હતો, જે અગાઉ, તેણે નિરીક્ષણ કર્યું હતું કે, આ ઇવેન્ટમાં એ૧ દ્વારા ખર્ચવામાં આવ્યો હતો. અપીલમાં કાઢી નાખવામાં આવેલા રૂ. ૩ લાખ જેટલા ખાદ્યપદાર્થોના ખર્ચના સંદર્ભમાં ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલ આકારણીનો સંદર્ભ પણ આપવામાં આવ્યો હતો.

૪૬૫. બચાવપક્ષના સાક્ષી–૨૪ ટી. થરાની, જે ચિત્રકાર હતા અને ફિલ્મોના આર્ટ ડિરેક્ટર પણ હતા, એ વાતની પુષ્ટિ કરવા માટે તપાસ કરવામાં આવી હતી કે લગ્નના સંબંધમાં, AIADMK પાર્ટીના લોકો મેરેજ હોલના પ્રવેશદ્વારની ડિઝાઇન બનાવવા માટે તેમનો સંપર્ક કર્યો હતો અને તેણે આ કામ તેમના એક સહાયક શ્રી રમેશને સોંપ્યું હતું. તેમણે એમ પણ ઉમેર્યું કે તેણે આ કામ માટે કોઈ મહેનતાણું લીધું ન હતું.

૪૬૬. બચાવપક્ષના સાક્ષી–૫૪ ગોપી કાંત, તે સમયે, સિને આર્ટ ડિરેક્ટર તરીકે કામ કરતા હતા અને જણાવ્યું હતું કે કન્યાના પરિવાર દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવતા, તેઓ બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧ રામ કુમાર, કન્યાના મામાને મળ્યા હતા જેમણે તેમને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦, મુથુ સ્વામી સાથે પરિચય કરાવ્યો હતો. આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ એ તેમને કન્યા અને વરરાજાના સ્વાગત/જાહેર સરઘસના સ્થળે પંડાલ તૈયાર કરવા અને નિર્ધારિત સ્થળોએ બે કમાનો અને સેટ ઊભા કરવા કહ્યું હતું. તેના જણાવ્યા મુજબ, આ કામની કિંમત રૂ. ૧૨,૯૮,૦૦૦/– હતી જે બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧ રામ કુમાર દ્વારા જી.કે. આર્ટ્સના નામે ચેક દ્વારા ચૂકવવામાં આવી હતી. આ સાક્ષી દ્વારા એ પણ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે વધારાના કામની કેટલીક

વસ્તુઓ તરફ બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧ દ્વારા રૂ. ૪ લાખનો વધુ ચેક પણ જારી કરવામાં આવ્યો હતો. સાક્ષીએ પુષ્ટિ કરી કે તે જી.કે. આર્ટ્સના માલિક હતા.

૪૬૭. પ્રતિવાદીઓએ બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૦, બી. વાસુદેવનની પણ તપાસ કરી જેઓ તે સમયે જુનિયર એન્જિનિયર, પીડબલ્યુડી (PWD), મદ્રાસ તરીકે કામ કરતા હતા. સાક્ષીએ જુબાની આપી હતી કે કેસના તપાસ અધિકારીએ ૧૭.૪.૧૯૯૭ ના રોજ તેને મૌખિક રીતે લગ્નના પંડાલ અને અન્ય કામોનું મૂલ્યાંકન કરવાની સૂચના આપી હતી. આ સાક્ષીએ રિપોર્ટ આંક પી૧૦૧૯ માં તેની સહી ઓળખી કાઢી પરંતુ ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે પંડાલો અને સ્ટેજને લગતા ડ્રોઇંગ આર્કિટેક્ટ વિજય શંકર દ્વારા આપવામાં આવ્યા ન હતા અને તે જાણતો ન હતો કે સદર પંડાલો ક્યાં મૂકવામાં આવ્યા હતા. તેણે જણાવ્યું કે રિપોર્ટમાં દર્શાવેલ માપ તપાસ અધિકારીની સૂચનાઓ પર આધારિત છે અને સદર રિપોર્ટ કોઈ પણ તપાસ કર્યા વિના ઓફિસમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે રિપોર્ટમાં દર્શાવેલ માપને પણ વિવાદિત કર્યો હતો.

૪૬૮. ઉલટતપાસમાં, જોકે, આ સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે તે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ થંગરાજન સાથે મૂલ્યાંકન ટીમનો સભ્ય હતો અને એ પણ સ્વીકાર્યું કે રિપોર્ટમાં આર્કિટેક્ટ, વિજય શંકરની સહીઓ હતી.

૪૬૯. સામાવાળા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ બચાવપક્ષના સાક્ષી–૮૫, સુપર ડુપર ટીવી પ્રાઇવેટ લિમિટેડના મેનેજર (એડમિનિસ્ટ્રેશન એન્ડ એકાઉન્ટ્સ) હતા, જેમણે લગ્નનું ટીવી કવરેજ કર્યું હતું જેના માટે, આ સાક્ષીના જણાવ્યા મુજબ, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧ દ્વારા રૂ. ૨ લાખની રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી. ઊલટ તપાસમાં, આ સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે તે સમયે, વરરાજા–એ૩– સુધાકરન અને એ૨– શશિકલા સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રા. લિમિટેડના ડિરેક્ટર્સ હતા અને એ૩ તેના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર હતા.

બચાવપક્ષના સાક્ષી– ૯૭ એ. વિજય કુમાર, આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ ઇન્કમટેક્સ, સેન્ટ્રલ સર્કલ–૨, ચેન્નાઈએ ૧૦ વોલ્યુમ ધરાવતા દસ્તાવેજો રજૂ

કર્યા અને બચાવપક્ષ માટેના અન્ય સાક્ષીઓ દ્વારા સંદર્ભિત આંક ડી૩૨૫ થી ડી૩૬૪ ૨જૂ કર્યા. જોકે આ સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું કે સંબંધિત સામાવાળાઓને લગતા વર્ષ ૧૯૯૩–૯૪ માટેનું આકારણી અપીલમાં હાઇકોર્ટ સમક્ષ ન્યાયવિચારાધીન હતું અને તેમને લગતા આકારણી હુકમો આખરી કરવામાં આવ્યા ન હતા અને વિવિધ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ પડતર હતા.

૪૭૦. એવો ભારપૂર્વક આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ના પુરાવા માત્ર સાંભળેલી વાત હોવાથી અને વધુમાં કાલ્પનિક, મનસ્વી અને કોઈ ચકાસી શકાય તેવા ડેટા પર આધારિત ન હોવાથી તેને તાત્કાલિક ધોરણે નકારી કાઢવા જોઈતા હતા અને આ સાક્ષી અન્યથા પણ સંપૂર્ણપણે અવિશ્વસનીય છે. સામાવાળાઓ વતી એવો આગ્રહ રાખવામાં આવ્યો હતો કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે પણ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ના પુરાવા સાંભળેલી વાત હોવાના કારણે નકારી કાઢ્યા હતા અને આમ અન્ય કોઈ સ્વીકાર્ય પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, રૂ. ૩ કરોડના ખર્ચની તેની ગણતરી પણ કોઈ નક્કર આધાર વિનાની છે અને તે સંપૂર્ણપણે અનુમાનિત છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ની જુબાની સ્પષ્ટપણે સાંભળેલી વાતના સ્વરૂપની હોવાથી, એવિડન્સ એક્ટની કલમ ૬૦ ના સંદર્ભમાં, તેને આધારભૂત પુરાવા તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં અને આમ ટ્રાયલ કોર્ટનો તેને સમર્થન આપવાનો અભિગમ પણ ખામીયુક્ત રહ્યો હતો. સામાવાળાઓના જણાવ્યા મુજબ, મંડપોના બાંધકામના ખર્ચ માટે કન્યાના પિતા દ્વારા રૂ. ૧૬ લાખ ચૂકવવામાં આવ્યા હતા તેવા તેમના સ્વીકારને ધ્યાનમાં રાખીને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ નું કથન આરોપીના કેસને સમર્થન આપે છે. એવો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે તેમના પુરાવા પણ સાંભળેલી વાત હોવાથી નકારી કાઢવાપાત્ર છે, કારણ કે આ સાક્ષીને વ્યક્તિગત રીતે ખર્ચ અંગે ખબર ન હતી, જો એ૧ દ્વારા કોઈ કરવામાં આવ્યો હોય તો અને તેમને માત્ર કેટલાક અનામી મંડપ કોન્ટ્રાક્ટરો દ્વારા એ૧ ના યોગદાન વિશે જાણ કરવામાં આવી હતી. ફરિયાદપક્ષના દાવા મુજબ એ૧ દ્વારા લગ્નના મંડપના બાંધકામ માટે અથવા તેના વાસ્તવિક ખર્ચ માટે ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો તે દર્શાવવા માટે

કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, ફરિયાદપક્ષ દ્વારા દર્શાવેલ રૂ. ૫.૨૧ કરોડની સમગ્ર રકમ કાપવી જોઈએ. ભોજન, મિનરલ વોટર, ભેટો, સિલાઈ ચાર્જિસ વગેરે સહિત અન્ય મથાળાઓ હેઠળના ખર્ચ અંગે, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટાઇટન ઘડિયાળો અને સિલાઈ ચાર્જિસ પરનો ખર્ચ સામાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો તેવા ફરિયાદપક્ષ તરફથી આવતા પુરાવાઓ ટ્રાયલ કોર્ટે માત્ર ખોટી રીતે સ્વીકાર્યા જ ન હતા, પરંતુ એવું ઠેરવવામાં પણ તેણે મોટી ભૂલ કરી કે અંદાજિત રૂપે, સામાવાળાઓ દ્વારા આ પ્રસંગ પર રૂ. ૩ કરોડની રકમ ખર્ચવામાં આવી હતી. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે આમ કરવામાં, ટ્રાયલ કોર્ટે અન્ય લોકોની સાથે, કન્યાના મામા, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧ રામ કુમાર, પક્ષના કાર્યકરો અને સૌથી અગત્યની બાબત ઇન્કમટેક્સની કાર્યવાહી મારફતે બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લેવાનું છોડી દીધું, જેણે વિવિધ સ્તરે સંપૂર્ણ પૂછપરછ અને ચકાસણી કર્યા પછી આખરે એ નોંધ્યું કે એ૧ દ્વારા તેમના તા. ૧૯.૦૯.૨૦૦૫ ના જવાબમાં દર્શાવ્યા મુજબ માત્ર રૂ. ૨૯,૬૬,૫૫૨/– ની રકમ ખર્ચવામાં આવી હતી અને તે પણ રૂ. ૩ લાખની રકમ સિવાય ચેક દ્વારા. એકંદરે, પુરાવાના સમગ્ર વ્યાપને ધ્યાનમાં રાખીને, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે કન્યાના પરિવાર અને પક્ષના કાર્યકરો દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચના વિવિધ ભાગોને ધ્યાનમાં લેતા, તે રૂ. ૧,૮૫,૧૭,૦૦૦/– છે, જેમાં એ૧ ના ખાતે માત્ર રૂ. ૨૯,૬૬,૫૫૨/– ઉમેરી શકાય. આ આધાર પર, સામાવાળાઓએ જાળવી રાખ્યું છે કે સામાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચ તરીકે એ૧ દ્વારા માત્ર રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– ના ખર્ચની હાઇકોર્ટની ગણતરી રેકોર્ડ પરની સામગ્રીના તાર્કિક વિશ્લેષણ પર આધારિત હોવાથી તે અકાટ્ય રીતે સાચી છે.

૪૭૧. જોકે હાઇકોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ની જુબાની અને આંક પી૧૦૧૯ ના રિપોર્ટને મુખ્યત્વે એ કારણસર નકારી કાઢ્યા કે આ સાક્ષીને લગ્ન અને રિસેપ્શનના સ્થળે ઊભા કરવામાં આવેલા માળખા વિશે કોઈ વ્યક્તિગત જ્ઞાન કે ખ્યાલ ન હતો અને તેના સંદર્ભમાં તેનું કથન મેળવેલ ઇનપુટ પર

આધારિત હતું જોકે તેમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે સાક્ષીએ, તેમના દ્વારા પ્રમાણિત કર્યા મુજબ, સાઇટ પર તેમની સાથે ગયેલા આર્કિટેક્ટ, આર્ટ ડિરેક્ટર, ઇલેક્ટ્રિશિયન વગેરેનો સંપર્ક કર્યો હતો અને તેમને વેડિંગ ચૌલટ્રીનું ડ્રોઇંગ અને સુશોભિત કમાનોના સ્કેચ સાથે મંડપનું માપ વગેરે પણ આપવામાં આવ્યું હતું. તેણે એવો અભિપ્રાય રાખ્યો હતો કે સાક્ષીએ જે સાંભળ્યું હતું અને ડ્રોઇંગ અને સ્કેચ પરથી જે જોયું હતું તેના આધારે રિપોર્ટ તૈયાર કર્યો હતો અને તે વ્યક્તિગત રીતે તેની અધિકૃતતા વિશે વાકેફ ન હતો અને તેણે ક્વોટેશન માટે પૂછ્યું ન હતું અથવા સ્કેચની પુષ્ટિ કરી ન હતી. તેમનો આંક પી૧૦૧૯ નો રિપોર્ટ તેની સ્વીકૃતિ માટે વિશ્વાસ પ્રેરિત કરવા માટે આવશ્યક વિગતોમાં ખામીયુક્ત અને અલ્પ હતો તે નોંધવામાં આવ્યું હતું. આ પાસા પર, હાઇકોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ કે.પી. મુથુસ્વામીના પુરાવાઓનો પણ સંદર્ભ આપ્યો હતો, જેમણે દાવો કર્યો હતો કે એ૨ દ્વારા મંડપ સંબંધિત કામોની દેખરેખ રાખવાની જવાબદારી તેમને સોંપવામાં આવી હતી. આ સાક્ષીએ, પુનરોચ્ચાર કરવા માટે, પુષ્ટિ કરી હતી કે તેણે બંને સ્થળોની મુલાકાત લીધી હતી અને આર્કિટેક્ટ વિજય શંકર દ્વારા તૈયાર કરાયેલ મંડપ તેમજ સ્ટેજની વ્યવસ્થા માટેનો પ્લાન તેમને સોંપવામાં આવ્યો હતો. તેણે માળખાઓની વિશિષ્ટતાઓ અને તેના માટેની ચૂકવણીઓ વિશે વિગતવાર વર્ણન કર્યું. તેણે આ સંદર્ભમાં કન્યાના પિતા પાસેથી ૩. ૧૬ લાખની રકમ મેળવી હોવાનું પણ સ્વીકાર્યું હતું. જોકે, હાઇકોર્ટે અવલોકન કર્યું કે આ સાક્ષીએ, અન્ય લોકોની સાથે, પોલીસને લેવલિંગના ખર્ચ વિશે ન તો જણાવ્યું હતું કે ન તો વપરાયેલા એ૨ કંડિશનર મશીનોની સંખ્યા વિશેની વિગતો જાહેર કરી હતી. હાઇકોર્ટે આગળ ટિપ્પણી કરી કે તેણે આર્ટ ડિરેક્ટર ગોપી નાથના કામની દેખરેખ રાખી ન હતી અને આ સાક્ષીને યાદ ન હતું કે લગ્ન માટે કેટલા પૈસા ખર્ચવામાં આવ્યા હતા. હાઇકોર્ટે અન્ય સાક્ષીઓના પુરાવાઓને સ્પર્શ કર્યો હતો અને ખાસ કરીને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૮ આર. રાજશેખરનની જુબાની પર વિસ્તારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે જેમની પાસેથી લગ્નના સંદર્ભમાં અસલ વાઉચર, બિલ, ઇન્વોઇસ ધરાવતી ફાઇલ એટલે કે આંક પી૨૨૧૮ જમ્મ કરવામાં આવી હતી. તેણે ઇન્કમટેક્સ વિભાગ દ્વારા પૂછવામાં

આવેલા પ્રશ્નો અને તેના પર એ૧ દ્વારા તેમના તા. ૧૯.૦૯.૧૯૯૫ ના પત્ર દ્વારા આપવામાં આવેલા જવાબનું પણ વિશ્લેષણ કર્યું હતું, જેમાં તેમણે તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચનું વિભાજન પૂરું પાડ્યું હતું. કન્યાના મામા બચાવપક્ષના સાક્ષી ૧ રામ કુમારની જુબાનીની, વધુ સ્પષ્ટ રીતે એ અસર માટે કે ૧૪.૦૮.૧૯૯૫ ના રોજ ખોલવામાં આવેલા બેંક ખાતા દ્વારા રેમિટન્સ દ્વારા કન્યાના પરિવાર દ્વારા રૂ. ૯૨ લાખ સુધીનો તમામ ખર્ચ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો, નોંધ લેવામાં આવી હતી. ઉઘરાણી દ્વારા ખર્ચમાં તેમના યોગદાનનો દાવો કરતા પક્ષના કાર્યકરોના પુરાવા પણ નોંધવામાં આવ્યા હતા અને આખરે હાઇકોર્ટે એ૧ દ્વારા ઇન્કમટેક્સ વિભાગ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલ નિવેદન સ્વીકાર્યું હતું જેમાં લગ્ન માટે રૂ. ૨૮,૬૭,૫૨૦/– ના તેમના દ્વારા કરાયેલા ખર્ચનો ખુલાસો કર્યો હતો અને સદર આંકડાને રાઉન્ડ અપ કરીને રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– ને તેમના ખર્ચના હિસ્સા તરીકે સ્વીકાર્યો હતો.

૪૭૨. આ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ની જુબાની સેકન્ડ હેન્ડ (સાંભળેલી) પ્રકૃતિની હોવાથી તેને નકારી કાઢવા ઉપરાંત, હાઇકોર્ટે એ અવલોકન કરીને બચાવપક્ષના સાક્ષીઓના કથનને મોટેભાગે સ્વીકાર્યું હોય તેવું લાગતું હતું કે સંબંધિત સમયે એ૧ રાજ્યના મુખ્યમંત્રી હતા અને સંયોગવશાત તે સમયે તેઓ એઆઈએડીએમકે (AIADMK) પક્ષના જનરલ સેક્રેટરી પણ હતા. તેણે આગળ નોંધ્યું કે કન્યા બીજું કોઈ નહીં પરંતુ પ્રખ્યાત સિને અભિનેતા શિવાજી ગણેશનની પૌત્રી હતી. તેણે અવલોકન કર્યું કે કોઈ ખુલાસા વિના, ફરિયાદપક્ષે કન્યાના પિતાની તપાસ કરવાનું છોડી દીધું હતું જે લગ્નના વાસ્તવિક ખર્ચ વિશે જણાવવા માટે શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિ બની શક્યા હોત. હાઇકોર્ટે પણ એવું સ્વીકાર્યું હોય તેવું લાગે છે કે કન્યાના પરિવાર માટે સામાન્ય રીતે લગ્નનો ખર્ચ ઉઠાવવો એ પ્રચલિત પ્રથા હતી અને જોકે તેનો અભિપ્રાય હતો કે આવા ખર્ચમાં ચકાસી શકાય તેવા અને ચકાસી ન શકાય તેવા ઘટકોનો સમાવેશ થાય છે, ચકાસી ન શકાય તેવા ભાગની ખાતરી કરવી મુશ્કેલ હતી જ્યારે ચકાસી શકાય તેવા ખર્ચનું મૂલ્યાંકન તપાસ દ્વારા કરી શકાય છે. વગેરે,

હાઇકોર્ટે આખરે એ૧ દ્વારા દર્શાવ્યા મુજબ રૂ. ૨૮,૬૭,૫૨૦/– ના આંકડાને તેમના દ્વારા લગ્નમાં ખર્ચવામાં આવેલી રકમ તરીકે સ્વીકાર્યો અને ઉપર જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળા–આરોપીની જવાબદારી રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– સુધી મર્યાદિત કરી. આ રીતે હાઇકોર્ટે સામાવાળા ૧/એ૧ દ્વારા લગ્ન ખર્ચ પેટે રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/– ના ખર્ચને, જેનો ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો, તે ઘટાડીને રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– કર્યો.

૪૭૩. એ૨ થી એ૪ એ પણ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા તેમને આભારી રૂ. ૨,૩૮,૮૯,૬૦૯/– ના ખર્ચ પર સવાલ ઉઠાવવા માટે પોતાની જાતને ઊભી કરી છે. આ રકમમાં, જેમ ચાર્જશીટના એનેક્ષર ૪ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે, માત્ર એ૨, એ૩ અને એ૪ દ્વારા જ નહીં પરંતુ તેમાં નામ આપવામાં આવેલ નવ કંપનીઓ/પેઢીઓ દ્વારા ખર્ચવામાં આવેલી રકમનો પણ સમાવેશ થાય છે. દલીલો દરમિયાન સંદર્ભ આપવામાં આવેલ સંકલનમાં, એ૨, એ૩, એ૪ અને ઉપરોક્ત પેઢીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચની વિગતો આપવામાં આવી છે. જોકે એ૨ થી એ૪ નો એવો તર્ક છે કે રૂ. ૧,૬૩,૦૬,૮૯૭.૧૬ ની રકમ સંકલનમાં દર્શાવેલ કારણોસર કાપવાપાત્ર છે, એટલી હદે કે તેમના અને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા નામ આપવામાં આવેલ તેમની પેઢીઓ દ્વારા કુલ સ્વીકારવામાં આવેલો ખર્ચ રૂ. ૭૫,૮૨,૭૧૨.૧૭ હતો. વિવાદિત આઇટમો અંગે, આ સામાવાળાઓ વતી એવો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના પુરાવાઓની અવગણના કરી હતી અને તેના બદલે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના કથનને સ્વીકાર્યું હતું જોકે રેકોર્ડ જોતા સ્પષ્ટ થાય છે કે, તેને અનુરૂપ ખર્ચ સાબિત થયો ન હતો. સામાવાળાઓના જણાવ્યા મુજબ, આ ખામીઓ ઉપરાંત, ટ્રાયલ કોર્ટે અન્ય લોકોની સાથે, એ પાસાની પણ અવગણના કરી કે વ્યાજની ચૂકવણી તરીકે ખર્ચની કેટલીક આઇટમો પર, આ સામાવાળાઓને બેવડા જોખમને પાત્ર બનાવવામાં આવ્યા હતા કારણ કે જોકે તેમના ચોખ્ખા નફાની ગણતરી કરતી વખતે આ રકમો હિસાબમાં લેવામાં આવી હતી, છતાં આ રકમોને ફરીથી અલગ ખર્ચ તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી. વાસ્તવમાં ખર્ચ ન થયેલી

રકમો જાણીજોઈને તે રીતે દર્શાવવામાં આવી હતી એટલું જ નહીં, કેટલીક આઇટમોમાં મશીનરીની ખરીદીના સંદર્ભમાં બેવડા અને વધારીને ઉમેરાઓ કરવાના ફરિયાદપક્ષના પ્રયાસની અવગણના કરવામાં આવી છે. એવી દલીલ પણ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે ભૂલભરેલી રીતે સામાવાળાઓ વિરુદ્ધ ગલ્લાંતલ્લાં કરતા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓના પુરાવાઓ પર પણ આધાર રાખ્યો હતો.

૪૭૪. તેનાથી વિપરીત, ફરિયાદપક્ષે આગ્રહ રાખ્યો છે કે લગ્ન ખર્ચ સંબંધિત એક આઇટમ સિવાયની અન્ય આઇટમો પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પુરાવાઓના મૂલ્યાંકનમાં કહેવાતી ખામીઓનો પડકાર સંપૂર્ણપણે ગેરવાજબી અને યોગ્યતા વિનાનો છે કારણ કે હાઇકોર્ટે પણ તેને અનુરૂપ રકમોને સમર્થન આપ્યું હતું. આવું વિશેષ કરીને સામાવાળાઓ દ્વારા આ સંદર્ભે હાઇકોર્ટના નિષ્કર્ષો સામે કોઈ પડકારની ગેરહાજરીમાં છે. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, હાઇકોર્ટે લગ્ન ખર્ચને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પ્રમાણિત કરાયેલા રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/– થી ઘટાડીને રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– કર્યો, જોકે ટ્રાયલ કોર્ટે તેની ગણતરી રૂ. ૩ કરોડ તરીકે કરી હતી. આમ ગાણિતિક રીતે, હાઇકોર્ટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા રૂ. ૧૧,૫૬,૫૬,૮૩૩.૪૧ ને બદલે કુલ ખર્ચ રૂ. ૫,૪૦,૨૦,૬૧૧/– હોવાને સમર્થન આપ્યું. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સમગ્રતયા રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ અને તેની રૂ. ૩ કરોડના લગ્ન ખર્ચની ગણતરી સાચી છે અને તેમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, ટ્રાયલ કોર્ટે તેના દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓને નકાર્યા ન હતા, પરંતુ તેના તર્કસંગત મૂલ્યાંકન પર, લગ્ન ખર્ચ મધ્યમ કરીને રૂ. ૩ કરોડ કર્યો હતો. એવો પણ આગ્રહ રાખવામાં આવ્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના સાક્ષીઓ અને વધુ ખાસ કરીને પક્ષના કાર્યકરોના પુરાવાઓ પર યોગ્ય રીતે અવિશ્વાસ કર્યો હતો જેમણે પ્રસંગ પર ખર્ચ કરવા માટે ભંડોળ એકત્ર કર્યું હોવાનો દાવો કર્યો હતો. એ૧ દ્વારા ઇન્કમટેક્સ વિભાગની

નોટિસના તેમના જવાબમાં સંદર્ભિત ખર્ચનો હિસાબ આપવામાં એર નિષ્ફળ રહ્યા હતા, તેને પણ રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું હતું.

૪૭૫. લગ્ન પરના રૂ. ૬,૪૫,૦૪,૨૨૨/- ના ખર્ચનું વિભાજન ફરિયાદપક્ષ દ્વારા નીચે મુજબ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે.

૪૭૬. અમારી સમજણમાં, જોકે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ એ કાર્યક્રમની તારીખો પર સ્થળોની મુલાકાત લીધી ન હતી કે તે સમયે તેઓ મંડપના બાંધકામ અને તેના સહાયક અન્ય વ્યવસ્થાઓના ઇન્ચાર્જ ન હતા, તો પણ તેમના પુરાવાને સંપૂર્ણ રીતે બાકાત રાખવા પાત્ર નથી. મંડપના બાંધકામ અને અન્ય વ્યવસ્થાઓમાં થયેલા ખર્ચનો અંદાજ કાઢવાની જવાબદારી સોંપવામાં આવતા, તેમની જુબાની પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમણે આર્કિટેક્ટ વિજય શંકર, કલા નિર્દેશક થોથા થેરની અને અન્ય લોકોની સલાહ લીધી હતી, જેઓ વાસ્તવમાં સંબંધિત સમયે સદર કામોમાં જોડાયેલા હતા. આ સાક્ષીઓએ સ્થળોની મુલાકાત લીધી હતી અને શપથ પર જણાવ્યું હતું કે આર્કિટેક્ટ વિજય શંકરે તેમને ચોલ્ટ્રીનું ડ્રોઇંગ અને મંડપના માપ આપ્યા હતા જેના આધારે તેઓનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે કલા નિર્દેશક દ્વારા તેમને પૂરા પાડવામાં આવેલ યોજનાઓ અને સ્કેચનો પણ સંદર્ભ આપ્યો, જેના આધારે, ફિક્સર અને આનુષંગિક રચનાઓ ઊભી કરવામાં આવી હતી. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ દ્વારા તૈયાર કરાયેલા અહેવાલ આંક પી૧૦૧૯ માં, તેમણે અન્ય બાબતોની સાથે, સુશોભન જોડાણો સાથેના વિવિધ મંડપોના વિસ્તારોનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને તેના ખર્ચ અને ઉપયોગમાં લેવાયેલ ફર્નિચરની કિંમત અને પૂરી પાડવામાં આવેલ સુવિધાઓનો હિસાબ કર્યા પછી, દંપતી, મહેમાનો અને અન્ય સહભાગીઓ માટે ઇચ્છિત સુવિધાઓ સુરક્ષિત કરવા માટે મંડપ અને અન્ય વ્યવસ્થાઓ પાછળ ખર્ચ રૂ. ૫,૯૧,૦૦,૦૦૦/– હોવાનો અંદાજ લગાવ્યો. એ સાચું છે કે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ એ લગ્નની વ્યવસ્થાઓના પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષી ન હતા અને તેમણે મંડપ અને અન્ય સંબંધિત વ્યવસ્થાઓને લગતા કામો જાતે હાથ ધર્યા ન હતા, તેમ છતાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે, અહેવાલ આંક પી૧૦૧૯ માં નોંધાયેલા તેમના તારણોને નિષ્ણાત સાક્ષી તરીકે અર્થઘટન કરી શકાય છે અને વધુમાં તેનો ઉપયોગ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ ની જુબાનીના સમર્થન તરીકે કરી શકાય છે જેમણે ખરેખર જાતે જ તે જ કામોની દેખરેખ રાખી હતી અને ફરિયાદપક્ષના દાવા મુજબ એ૨ ની સૂચનાઓ/સલાહ પર. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ના પુરાવા, કે આર્કિટેક્ટ

વિજયશંકર અને કલા નિર્દેશક થોથા થરનીએ તેમને પ્લાન અને સ્કેચ મેપ પૂરો પાડ્યો હતો જેના પર સ્થળો પર મંડપ અને અન્ય બાંધકામો બનાવવામાં આવ્યા હતા, તેને સાંભળેલા તરીકે કાઢી નાખી શકાય નહીં. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ ની સાથે જોડાણમાં ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ની જુબાનીના સાબિતીના મૂલ્યને તોલવા માટે ટ્રાયલ કોર્ટના અભિગમને કાયદામાં અસ્વીકાર્ય અથવા અપમાનજનક રીતે ભ્રામક તરીકે નકારી શકાય નહીં.

૪૭૭. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ કે.પી. મુત્તુસ્વામી, મુખ્ય ઈજનેર, જાહેર બાંધકામ વિભાગ, તમિલનાડુએ શપથ પર ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે એ૨ દ્વારા તેમને મંડપનું કામ શક્ય તેટલી વહેલી તકે પૂર્ણ કરવાની સૂચના આપવામાં આવી હતી. તેમણે તેના અમલીકરણ માટે સોંપવામાં આવેલા કોન્ટ્રાક્ટરોની હાજરીમાં આર્કિટેક્ટ વિજય શંકર દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી તે અસરની યોજનાનો પણ સંદર્ભ આપ્યો. સાક્ષીએ દાવો કર્યો હતો કે ઓળખાયેલ સ્થળોએ જમીન સમતલ કરવાની વ્યવસ્થા કરી હતી અને મંડપોની સંખ્યા, કદ અને વિશિષ્ટતાઓની વિગતો સાથે તેના હેતુઓ પણ પૂરા પાડ્યા હતા. સાક્ષીએ નિખાલસપણે જણાવ્યું હતું કે કન્યાના પિતાએ ખર્ચ પેટે રૂ. ૧૪ લાખ ચૂકવ્યા હતા અને તેમાંથી, તેમણે ચૂકવણી કરી હતી. તેમણે એવી પણ જુબાની આપી હતી કે લગ્નના લગભગ એક અઠવાડિયા પહેલા એ૧ અને એ૨ એ સાઇટની મુલાકાત લઈને કામનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું. તેમણે મંડપો માટે કામચલાઉ વીજ કનેક્શન મેળવવા માટેની અરજીઓ પર સહી કરી હોવાનો દાવો કર્યો હતો જેના માટે એ૧ વતી ચેક દ્વારા ચૂકવણી કરવામાં આવી હતી. આ સ્પષ્ટ પરિસરમાં, ટ્રાયલ કોર્ટના નિષ્કર્ષમાં કોઈ ભૂલ કાઢી શકાય નહીં કે મંડપોમાં વ્યવસ્થા અંગે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ નો પુરાવો સીધો અને પ્રથમ હાથના સ્વભાવનો હતો. તેનું તારણ કે તેમની જુબાનીથી આમ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ ને પૂરતું સમર્થન મળ્યું હતું તેને પણ વાહિયાત કહીને ફગાવી શકાય નહીં.

૪૭૮. બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૦ ની જુબાની, જેઓ અહેવાલ આંક પી–૧૦૧૯ ના હસ્તાક્ષરકર્તા પણ હતા, કે સદર નિરીક્ષણ વિના તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમાં દર્શાવેલ માપ વાસ્તવિક ન હતા, તેને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૦ ના અન્યથા સુસંગત સંસ્કરણો પર યોગ્ય રીતે પસંદ કરવામાં આવી ન હતી. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવ્યા મુજબ, લગ્ન પાછળ થયેલા ખર્ચના બાકીના પાસાઓને સ્પર્શતા અન્ય સાક્ષીઓના પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન પણ સંપૂર્ણ રીતે નકારવાને પાત્ર નથી. નોંધપાત્ર રીતે, ટ્રાયલ કોર્ટે ટાઇટન ઘડિયાળોની કિંમત પર ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ખર્ચનો સ્વીકાર કર્યો ન હતો કારણ કે તે અસર માટેના પુરાવાને પ્રતિવાદીઓના ખાતામાં સમાન મૂકવા માટે અપૂરતા માનવામાં આવતા હતા. પક્ષના કાર્યકરો દ્વારા તેમના કેડર પાસેથી વિવિધ રકમો એકત્ર કરવાનો અને તેમના દ્વારા ઉલ્લેખિત હેતુઓ અને વ્યવસ્થાઓ તરફ તેનો ઉપયોગ કરવાનો દાવો કરતા પુરાવાઓને નકારી કાઢવા પણ કોઈ ખાતરીકારક સમર્થન પુરાવાની ગેરહાજરીમાં કોઈ રદીકરણને પાત્ર નથી. ખાસ કરીને સ્થળો પર વિસ્તૃત વ્યવસ્થા અને ઈવેન્ટ સાથે સંકળાયેલી અન્ય વસ્તુઓ પર થયેલા ખર્ચના પુરાવાઓના આધારે, અમારો અભિપ્રાય છે કે આવકવેરા વિભાગ દ્વારા પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્નોના તેના જવાબના આધારે એ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચ તરીકે રૂ. ૨૮,૬૮,૦૦૦/– ના આંકડાને સ્વીકારવામાં ટ્રાયલ કોર્ટે કોઈ ભૂલ કરી નથી. જોકે બચાવપક્ષ વતી એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે આવકવેરા સત્તાવાળાઓ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી જરૂરી પૂછપરછ બાદ આ આંકડો અંતિમ રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો, આવી પૂછપરછનું પરિણામ ભલે કરવામાં આવ્યું હોય, ટ્રાયલ કોર્ટ માટે બંધનકર્તા ન હોવાથી, તે તેની સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓને અવગણીને તેને સ્વીકારવા માટે બંધાયેલ ન હતી. બીજી તરફ હાઇકોર્ટ દ્વારા પુરાવાઓની સારવાર, અમારા મૂલ્યાંકનમાં, સંક્ષિપ્ત અને અપૂર્ણ હતી અને તેણે એક રીતે ટ્રાયલ વખતે પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓનું સ્વતંત્ર રીતે મૂલ્યાંકન કર્યા વિના આવકવેરા વિભાગની નોટિસના તેના જવાબમાં એ૧ દ્વારા ઉલ્લેખિત ખર્ચને તાત્કાલિક સ્વીકારી લીધો.

૪૭૯. જોકે તે અજાણ્યું નથી, કે ઘણીવાર કન્યાનો પરિવાર પ્રચલિત પ્રથા પર આધાર રાખીને લગ્નનો ખર્ચ વહેંચે છે અથવા ઉઠાવે છે, તે એક અચલ ઘટના નથી અને અલગ–અલગ હકીકતની પરિસ્થિતિઓમાં અપવાદને મંજૂરી આપે છે અને તેથી કોઈ પણ રીતે કોઈ કઠોર ધારણા ટકાઉ નથી. કોઈ પણ સંજોગોમાં, રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓના આધારે જરૂરી કપાત કરવી પડશે. લગ્નના ખર્ચની તપાસ ઘટનાના બે વર્ષથી વધુ સમય પછી હાથ ધરવાની હોવાથી, તે તાર્કિક છે કે તેમાં સામેલ કવાયતમાં કેટલીક ધારણાઓની જાણ થવાની અપેક્ષા હતી, જે જો વાસ્તવિક અને તાર્કિક હોય, તો આકારણીને અસાધ્ય રીતે નબળી અથવા અસ્તિત્વમાં ન હોય તેવી રીતે દૂષિત કરશે નહીં.

૪૮૦. પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓના એકંદર વિચારણા પર, અમે એવું માનવા તરફ ઝોક ધરાવીએ છીએ કે હાઇકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા લગ્નમાં એ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલા ખર્ચની ગણતરી તેનાથી વિપરીત રેકોર્ડ પરની સામગ્રીના સંદર્ભમાં અસ્વીકાર્ય છે. ખર્ચની બાકીની વસ્તુઓ પર બંને મંચોના એકસમાન તારણો હોવાથી, અમે હાલની કાર્યવાહીમાં તેના સંદર્ભમાં નવી કવાયત હાથ ધરવાનું બિનજરૂરી માનીએ છીએ.

કાવતરું અને દુષ્પ્રેરણ

૪૮૧. ફરિયાદપક્ષ ભારપૂર્વક જણાવે છે કે પ્રતિવાદીઓ એટલે કે એ૧ થી એ૪ એ કાવતરું રચ્યું હતું અને તેના આગળના ભાગરૂપે, એ૧ જે જાહેર સેવક હતા, તેમણે ૧૯૯૧ થી ૧૯૯૬ ના સમયગાળા દરમિયાન જ્યારે તેમણે તમિલનાડુ રાજ્યના મુખ્યમંત્રી તરીકેનો હોદ્દો સંભાળ્યો હતો ત્યારે તેમની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણમાં અપ્રમાણસર, રૂ. ૬૬.૬૫ કરોડની સંપત્તિ ધરાવી હતી. ફરિયાદપક્ષે એવો પણ આક્ષેપ કર્યો છે કે એ૨ થી એ૪ એ ગુના કરવા માટે તેણીને એટલે કે એ૧ ને ઉશ્કેર્યા હતા. પુનરાવર્તન કરવા માટે, ચેક સમયગાળો ૧.૭.૧૯૯૧ થી ૩૦.૪.૧૯૯૬ સુધીનો છે. આ આક્ષેપને સમર્થન આપવા માટે, ફરિયાદપક્ષ એ હકીકત પર આધાર રાખે છે કે એ૧, જે

૨૪.૬.૧૯૯૧ થી ૧૩.૫.૧૯૯૬ સુધી તમિલનાડુના મુખ્યમંત્રી હતા અને એ૨ જે તેમના નજીકના મિત્ર અને સહયોગી હતા, ચેક સમયગાળા પહેલાથી જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશિ એન્ટરપ્રાઇઝીસમાં અન્ય ભાગીદારો સાથે હતા. એ૨, જેઓ માહિતી અને લોકસંપર્ક વિભાગના સરકારી કર્મચારી ટીઆર. એમ. નટરાજનના પત્ની હતા, શરૂઆતમાં ૧૯૮૮ સુધી એ૧ ના નિવાસસ્થાને પ્રસંગોપાત મુલાકાતી હતા ત્યારપછી તેઓ કાયમી ધોરણે ઘરમાં ભળી ગયા હતા. ફરિયાદપક્ષનો કેસ એવો પણ છે કે એ૩ જેમને એ૧ ના પાલક પુત્ર હોવાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું છે તે એ૨ ની મોટી બહેન ટીએમટી. વનમણી અને ટી. વિવેકાનંદનના જૈવિક પુત્ર છે. તેઓ પણ ૧૯૯૨ ના વર્ષ દરમિયાન ચેન્નાઈમાં અભ્યાસ કરતી વખતે એ૧ ના નિવાસસ્થાને રહેવા આવ્યા હતા અને ૧૯૯૭ સુધી ત્યાં રહ્યા હતા. એવા પુરાવા છે કે એ૧ એ ૭.૯.૧૯૯૫ ના રોજ તેમના લગ્ન કરાવ્યા હતા, જેમાં તેમને નોંધપાત્ર ધામધૂમ અને ભવ્યતા સાથે તેમના પાલક પુત્ર હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. એ૪, ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, એ૨ ના મોટા ભાઈની પત્ની છે અને ૧૯૯૨ ની શરૂઆતથી એ૧ ના ઘરમાં રહેતા હતા.

૪૮૨. કાવતરા અને મદદના આરોપને સમર્થન આપવા માટે એક મજબૂત સૂચક તરીકે એ૧ થી એ૪ ના ઉપરોક્ત નોંધપાત્ર એકીકરણ અને તેમના સંયુક્ત નિવાસસ્થાનને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા છે. એ જાળવી રાખવા ઉપરાંત કે એ૧ ના ઘરમાં જોડાતી વખતે એ૨, એ૩ અને એ૪ ના નામે નોંધપાત્ર મિલકતો ન હતી અને તેમની પાસે આવકનો કોઈ સ્વતંત્ર સ્ત્રોત પણ ન હતો, તેણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે તપાસના સમયગાળા દરમિયાન ૩૪ પેઢીઓ અને કંપનીઓના નામે સંપાદિત કરવામાં આવેલી મિલકતો એ૧ ના બિનહિસાબી ભંડોળ અને સંસાધનો સાથે હતી. એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે એ૨, એ૩ અને એ૪ અને લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પ્રા.) લિ. સાથે વિવિધ સંયોજનોમાં રચવામાં આવેલી માત્ર થોડીક જ કંપનીઓ/પેઢીઓ કંપની અધિનિયમ હેઠળ નોંધાયેલી હતી. નોંધપાત્ર રીતે, આ

કંપનીઓ/પેઢીઓની મિલકતો તપાસના સમયગાળા દરમિયાન સંપાદિત કરવામાં આવી હતી અને નોંધપાત્ર રીતે તે સમય દરમિયાન પ્રતિવાદીઓ અને તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમ અને કેનેરા બેંક, માયલાપોરમાં લગભગ ૫૦ બેંક ખાતાઓ ખોલવામાં આવ્યા હતા. ફરિયાદપક્ષે એ હકીકત પણ રેકોર્ડ પર લાવી છે કે આ પેઢીઓ/કંપનીઓમાંથી, છ પેઢીઓ એટલે કે; જય ફાર્મ હાઉસ, જે. રિયલ એસ્ટેટ, જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ, ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ, જે.જે. લિઝિંગ એન્ડ મેન્ટેનન્સ અને જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટની નોંધણી એક જ દિવસે એટલે કે ૨૫.૧.૧૯૯૪ ના રોજ કરવામાં આવી હતી અને અન્ય દસ પેઢીઓ એટલે કે; વિઘ્નેશ્વરા બિલ્ડર્સ, લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન્સ, ગોપાલ પ્રમોટર્સ, નમઃશિવાય હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ્સ, અયપ્પા પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ્સ, સી એન્ક્લેવ, નવશક્તિ કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ, ઓશિયેનિક કન્સ્ટ્રક્શન્સ, ગ્રીન ગાર્ડન એપાર્ટમેન્ટ્સ અને એ.પી. એડવર્ટાઇઝિંગ સર્વિસીસની ૧૫.૨.૧૯૯૫ ના રોજ. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, તમામ પ્રતિવાદીઓએ સામાન્ય ઓડિટર્સ, આર્કિટેક્ટ્સ અને એકાઉન્ટન્ટ્સની સેવાઓનો લાભ લીધો હતો. તેણે પ્રતિવાદીઓ અને ઉપરોક્ત પેઢીઓ/કંપનીઓને સંડોવતા અસંખ્ય આંતર-ખાતા ટ્રાન્સફરનો સંદર્ભ આપ્યો છે જેથી સ્પષ્ટપણે રજૂ કરી શકાય કે તેઓ સમાન હેતુઓ માટે તેમના ખાતાઓ વચ્ચે રોકડ પ્રવાહનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. ખાસ કરીને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૮ ના પુરાવાનો ઉલ્લેખ કરતા, ફરિયાદપક્ષ વતી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ૩૬, પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નઈ, જે એ૧ નું રહેણાંક/સચિવાલય છે ત્યાંથી ઉદ્ભવતી વિશાળ બિનહિસાબી રોકડ જમા કેનેરા બેંક, માયલાપોર અને ઇન્ડિયન બેંક, અભિરામપુરમમાં જાળવવામાં આવતા બે ખાતાઓમાં કરવામાં આવી હતી અને એ૨ તે ખાતા(ઓ) ની દેખરેખ રાખતા હતા જેમાં આવી જમા કરવાની હતી. સ્થાવર મિલકતોની ખરીદીના સંદર્ભમાં, એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે ૧૪૬ વેચાણ દસ્તાવેજો દ્વારા પ્રમાણિત વિવિધ વ્યવહારો દ્વારા વ્યક્તિઓ/કંપનીઓના નામે આશરે ૩૦૦૦ એકર ફળદ્રુપ જમીન, જેમાંથી ૯૦૦ એકરમાં ચાનો બગીચો હતો, સંપાદિત કરવામાં આવી હતી. એ વાત પર

ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે મોટાભાગના વેચાણમાં, એ૨ એ ડીલ્સમાં આંકડાઓ દર્શાવવા માટે પેઢીઓ/વ્યક્તિઓના નામ સૂચવ્યા હતા. એવો આક્ષેપ પણ કરવામાં આવ્યો છે કે આવા વ્યવહારોના સંબંધમાં, વેચનારાઓ/માલિકોને ખરીદનારાઓથી દૂર રાખવામાં આવ્યા હતા અને તેમના પર લાદવામાં આવેલા એટર્ની મારફતે હસ્તાંતરણ કરવામાં આવ્યા હતા. વેચનારાઓને મિલકત આપવા માટે દબાણ પણ કરવામાં આવ્યું હતું અને આવા વ્યવહારોની નોંધણીની ફરજ સોંપવામાં આવેલા અધિકારીઓને ખરીદનારાઓને મદદ કરવા માટે ઉચ્ચ અધિકારીઓ તરફથી સૂચનાઓ આપવામાં આવી હતી અને ઘણી વખત એ૧ ના નિવાસસ્થાને નોંધણીઓ થઈ હતી. આવા વેચાણ વ્યવહારોની અવેજ કિંમત ઘણીવાર નિર્ધારિત માર્ગદર્શિકા કરતા ઓછી રહી હતી અને પ્રતિવાદીઓ તેમજ તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓના વિવિધ ખાતાઓમાંથી અને રોકડ દ્વારા પણ રકમો ચૂકવવામાં આવી હતી. ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા મુજબ, આ તમામ સંજોગો રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ, મૌખિક અને દસ્તાવેજી દ્વારા નિઃશંકપણે સાબિત થાય છે અને કાવતરા અને મદદના આરોપને સાબિત કરે છે અને આ ગુનાહિત પ્રવૃત્તિઓને આગળ વધારવામાં, તે દરેક વ્યક્તિઓએ તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓના વ્યક્તિઓ, ભાગીદારો, ડિરેક્ટર્સ અને સહયોગીઓ તરીકે એકબીજા વતી કામ કર્યું હતું.

૪૮૩. એ૧ વતી ખંડનમાં, વ્યાપકપણે રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જોકે સંજોગો પરથી કાવતરાનું અનુમાન લગાવી શકાય છે, તેને આવશ્યકપણે સાબિત કરવું પડે છે અને માત્ર એ હકીકત કે એ૨ થી એ૪ એ૧ ના ઘરમાં રહેતા હતા, તે કાવતરું સાબિત કરવા માટે નિર્ણાયક સંજોગ હોઈ શકે નહીં. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે તપાસના સમયગાળાના ઘણા સમય પહેલાથી, એ૧ અને એ૨ મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન અને શસી એન્ટરપ્રાઇઝિસ (Sasi Enterprises) નામની પેઢીઓમાં ભાગીદાર હતા અને તેમના વ્યાપારી જોડાણને પણ ગુનાહિત સંજોગ તરીકે ગણી શકાય નહીં. એ જાળવી રાખવામાં આવ્યું છે કે એ૨ થી એ૪ એ તેમના પોતાના સંસાધનો અને પ્રયત્નોથી મિલકતો ખરીદી છે અને

ફરિયાદપક્ષ એવું દર્શાવવા માટે એક પણ દાખલો સ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે કે આવા સંપાદન માટેનું ભંડોળ એ૧ દ્વારા આપવામાં આવ્યું હતું. એવી દલીલ કરતા કે બિન–જાહેર સેવક દ્વારા પેઢી શરૂ કરવી તે પોતે જાહેર સેવક સાથે કાવતરું માની લેવા માટે નિર્વિવાદ નિર્ણાયક બની શકતું નથી, ખાસ કરીને જ્યારે એ૧ તપાસના સમયગાળા દરમિયાન શરૂ થયેલી કોઈપણ પેઢીમાં ક્યારેય ભાગીદાર ન હતા, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટનો નિષ્કર્ષ કે ઉપલબ્ધ પુરાવાઓ સહ–આરોપીની તરફેણમાં એ૧ દ્વારા ચેક ઇશ્યૂ કરવા અને તેમાં સામેલ પેઢીઓ માટે લોન મેળવવા માટે તેમના દ્વારા અરજીઓ સાબિત કરે છે તે તથ્યાત્મક રીતે ખોટું છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષ એક પણ દાખલો ટાંકવામાં નિષ્ફળ ગયો છે જ્યાં એ૧ એ એ૩ અને એ૪ ને અને તે બાબત માટે ખાસ કરીને છ કંપનીઓમાંથી કોઈપણને કોઈ ભંડોળ ટ્રાન્સફર કર્યું હોય જેણે કથિત રીતે તેની સાથે મિલકતો સંપાદિત કરી હોય. એ વાત પર પણ ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે એ૧ ને આ કંપનીઓ પાસેથી કોઈ ડિવિડન્ડ મળ્યું નથી કે ન તો તેના શેરહોલ્ડર કે ડિરેક્ટર છે. આ સંદર્ભમાં, ટ્રાયલ કોર્ટનો નિષ્કર્ષ કે એ૨ થી એ૪ એ દુષ્ટ હેતુથી નિષ્ક્રિય કંપનીઓ સંપાદિત કરી હતી તેને પાયાવિહોણા અને સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલા તરીકે ફગાવી દેવામાં આવ્યા છે. એ જાળવી રાખવામાં આવ્યું છે કે ગેરકાયદેસર કૃત્યના કોઈપણ અનુમાનને સ્વીકારવા માટેનો સંજોગ અન્ય કોઈપણ વાજબી સમજૂતી માટે અસમર્થ હોવો જોઈએ અને ફરિયાદપક્ષ પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ પુરાવા રજૂ કરીને કોઈ પણ રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હોવાથી, કાવતરાનો આરોપ સાબિત થયો નથી.

૪૮૪. મેડોવ એગ્રો ફાર્મ્સ પ્રા. લિમિટેડ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડ, લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પ્રા.) લિમિટેડ, સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝિસ, રામરાજ એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડ અને ઇન્ડો દોહા કેમિકલ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ પ્રા. લિમિટેડ નામની છ કંપનીઓ પાસે પોતાના કોઈ સંસાધનો ન હતા અને ખાસ કરીને એ૨, એ૩ અને એ૪ ના સામેલ થવાથી, એ૧ ના ભંડોળમાંથી જનરેટ થયેલ ફંડની ભરતી તેમના ખાતામાં આવી હતી તેવા

આક્ષેપનું વધુ ખંડન કરતા, બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૬ વૈદ્યનાથન અને બચાવપક્ષના સાક્ષી ૮૭ શ્રીકાંતની જુબાની તેમજ ૩૧.૩.૧૯૯૬ અને ૧૯૯૬–૯૭ ના રોજ પૂરા થતા સમયગાળા માટેના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન તેમજ કંપનીઓની બેલેન્સ શીટ્સના સંદર્ભમાં રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જ્યાં સુધી મેડોવ એગ્રો ફાર્મ પ્રા. લિમિટેડ, અને રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડનો સંબંધ છે, સંબંધિત સમયે, પ્રતિવાદીઓ તેના શેરહોલ્ડર ન હતા અને તેમની શેર મૂડી આ સંસ્થાઓના શેરહોલ્ડરોના યોગદાનથી બનાવવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, આ તમામ કંપનીઓ પાસે પોતાનું પૂરતું ભંડોળ હતું જ્યાંથી મિલકતોનું સંપાદન અને ખર્ચ કરવામાં આવ્યા હતા. આ કંપનીઓ દ્વારા મોટી રકમની લોન પણ આપવામાં આવી હતી, ખાસ કરીને નામ આપવા માટે, મેડોવ એગ્રો ફાર્મ્સ પ્રા. લિમિટેડ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડ અને લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પ્રા.) લિમિટેડ પર પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે. નોંધપાત્ર રીતે લોન વધુ પ્રમુખ રીતે એ૨, એ૩ અને શસી એન્ટરપ્રાઇઝિસ અને જયા પબ્લિકેશન સહિત વિવિધ સંયોજનોમાં તેમના દ્વારા રચાયેલી પેઢીઓ/કંપનીઓને આપવામાં આવી હતી. લોનની રકમ રૂ. ૨ લાખથી રૂ. ૬૨,૫૨,૦૦૦/– સુધીની છે. લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ (પ્રા.) લિમિટેડના સંદર્ભમાં, દલીલ કરવામાં આવી છે કે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૬–૯૭ માટેની તેની બેલેન્સ શીટ પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે તેણે રૂ. ૪૬,૦૦,૦૦૦ ની શેર અરજી રકમ મેળવી હતી અને તેણે ઇન્ડિયન બેંક પાસેથી રૂ. ૮૪,૦૭,૧૭૨ ની રકમ ઉછીની લીધી હતી. વધુમાં, તેની પાસે પરચુરણ લેણદારો પાસેથી રૂ. ૨,૦૪,૯૮,૩૫૦ ની પહોંચ હતી. ઉપરોક્ત ઉપરાંત, એવું દલીલ કરવામાં આવી છે કે કંપનીને ૩૧.૩.૧૯૯૬ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાન કલ્યાણી કન્સ્ટ્રક્શન્સ પ્રા. લિ. પાસેથી રૂ. ૧,૫૬,૬૭,૦૦૦ ની આંતર–કોર્પોરેટ ડિપોઝિટ (ICD) અને અલ્તાફ કન્સ્ટ્રક્શન્સ પ્રાઇવેટ લિ. પાસેથી રૂ. ૪૫,૦૦,૦૦૦ ની રકમ પણ મળી હતી. આ કંપનીએ એ૩ અને શસી એન્ટરપ્રાઇઝિસ સહિત અન્ય ત્રણ પેઢીઓને લોન આપવા ઉપરાંત સ્થાવર મિલકતમાં રૂ. ૨,૬૩,૪૯,૮૫૭/– નું રોકાણ કર્યું હતું, તેનો ઉલ્લેખ કરવામાં

આવ્યો છે. પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, આ રીતે એડવાન્સ સહિત આ કંપનીનો કુલ ખર્ચ રૂ. ૩,૦૩,૪૮,૩૫૭/– થયો હતો જે તેના પોતાના ભંડોળમાંથી પૂરો કરવામાં આવ્યો હતો, જેનો ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૮૫. ખાસ કરીને એવો આગ્રહ રાખવામાં આવ્યો છે કે સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝિસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ દ્વારા ખરીદવામાં આવેલી મિલકતો એ૩ અને એ૪ કંપનીના વધારાના ડિરેક્ટર બને તે પહેલાની હતી અને તેથી ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલ તેનાથી વિપરીત નિષ્કર્ષ સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલો હતો.

૪૮૬. રામ રાજ એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડના સંબંધમાં, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે વર્ષ ૧૯૯૪–૯૫ માટેની કંપનીની બેલેન્સ શીટ દર્શાવે છે કે તેણે જમીનની ખરીદીમાં રૂ. ૧૪,૩૯,૪૪૬/– નું રોકાણ કર્યું હતું. આકારણી વર્ષ ૧૯૯૫–૯૬ માટે આ કંપનીની બેલેન્સ શીટનો સંદર્ભ આપતા, એ જાળવી રાખવામાં આવ્યું છે કે તેણે બેંકો પાસેથી રૂ. ૧,૪૩,૮૭,૩૩૬ ની સુરક્ષિત લોન અને રૂ. ૭૫,૩૦,૫૬૧ ની અસુરક્ષિત લોન લીધી હતી. એ પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ઉક્ત સમયગાળા દરમિયાન, આ કંપનીને મંગુઆ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ પ્રા. લિમિટેડ પાસેથી પણ રૂ. ૧ કરોડની રકમ મળી હતી. કંપનીને સરકાર તરફથી રૂ. ૪૦,૦૦,૦૦૦ નું રિફંડ પાછું મળ્યું હતું તેવી રજૂઆત પણ એ દલીલ કરવા માટે કરવામાં આવી છે કે આમ તેની પાસે રૂ. ૨,૫૯,૧૭,૮૯૭ જેટલું ભંડોળ હતું જેમાંથી તેણે ૧૯૯૪–૯૫ અને ૧૯૯૫–૯૬ દરમિયાન તંજાવુર ખાતે બાંધકામ પાછળ રૂ. ૬૨,૫૭,૦૦૦ ખર્ચ્યા હતા.

૪૮૭. ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ પ્રા. લિમિટેડના સંબંધમાં, એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ૩૧.૩.૧૯૯૫ ના રોજ, તેની બેલેન્સ–શીટ દ્વારા જાહેર કર્યા મુજબ તેની ભરપાઈ થયેલ શેર મૂડી રૂ. ૯૭,૦૦,૦૦૦/– હતી. ઇન્કમ ટેક્સ કમિશનર (અપીલ્સ) દ્વારા આઇટીએ (ITA) નં. ૧૪૪/૧૯૯૯–૨૦૦૦ માં પસાર કરાયેલા આદેશનો સંદર્ભ

આપતા, રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે દરેક રૂ. ૧૦ ની ફેસ વેલ્યુના ૯,૬૯,૪૦૦ શેર એ૨ દ્વારા શેર દીઠ રૂ. ૬ ના ભાવે ખરીદવામાં આવ્યા હતા અને બાકીના ૬૦૦ શેર અન્ય છ વ્યક્તિઓ દ્વારા ખરીદવામાં આવ્યા હતા. જોકે એ૨ ના નામે નોંધાયેલા અને રૂ. ૫૮,૧૬,૪૦૦/– ની રકમના શેર દીઠ રૂ. ૬ ના ભાવે ૯,૬૯,૪૦૦ શેરની કિંમત એ૩ દ્વારા ચૂકવવામાં આવી હોવાનું સ્વીકારવામાં આવે છે. તપાસના સમયગાળા દરમિયાન ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ પ્રા. લિમિટેડની કુલ આવક રૂ. ૩૦,૪૦,૦૦૦ હોવાની ફરિયાદપક્ષની રજૂઆતને ખોટી ગણાવતા, રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે શેરની ખરીદી પછી, આખી ફેક્ટરી સધર્ન પેટ્રોકેમિકલ કંપની લિમિટેડ (SPIC) ને ભાડે આપવામાં આવી હતી, જેના બદલામાં કંપનીને રૂ. ૧,૩૯,૦૮,૫૮૪/– ની રકમ મળી હતી. જોકે એ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે કે આવી રસીદમાંથી, રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/– મેડોવ એગ્રો ફાર્મ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડને ઉછીના આપવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં, અગાઉ લીધેલી લોનની ચુકવણી પેટે જેમ્સ ફ્રેડરિકને રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦/– અને સિપકોટને રૂ. ૭૨,૦૦,૦૦૦/– ચૂકવવામાં આવ્યા હતા, જેમાં ડિપોઝિટમાં રૂ. ૫૭,૦૮,૫૮૪/– ની બાકી રકમ બચી હતી. આ ફરિયાદપક્ષના એ દાવાનો વિરોધાભાસ કરવા માટે છે કે તપાસના સમયગાળા દરમિયાન ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ પ્રાઇવેટ લિમિટેડની આવક રૂ. ૩૦,૪૦,૦૦૦/– હતી. આમ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે છ કંપનીઓ દ્વારા સંપાદિત તમામ મિલકતો અને કરવામાં આવેલ બાંધકામો તેમના પોતાના ભંડોળમાંથી કરવામાં આવ્યા છે અને તેથી, એ૧ થી એ૪ ની મિલકતોનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે તે માટે રૂ. ૪,૭૦,૨૪,૪૩૯/– ની રકમ એકીકૃત કરવા પાત્ર નથી.

૪૮૮. ઉપરોક્ત બાબતોને એકીકૃત કરતા, એ૨ થી એ૪ વતી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેઓ છ કંપનીઓ સાથે, જેની અસ્કયામતો, આવક અને ખર્ચને આરોપ મૂકવા માટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ભેગા કરવામાં આવ્યા છે, જાહેર સેવક ન હોવાને કારણે, કાયદામાં, તેમને તેમની આવકના સ્ત્રોત અથવા તેમની

અસ્કયામતોના સંપાદનની રીત અથવા તેમના ખર્ચની રીત અને હદ સમજાવવા માટે કહી શકાય નહીં.

૪૮૯. ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) નો સંદર્ભ આપતા, એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે જો કોઈ બિનજાહેર સેવકને જાહેર સેવક સાથે સહ–આરોપી તરીકે ઊભો કરવામાં આવ્યો હોય તો પણ તેના પર કોઈ જવાબદારી નાખતી નથી કે તેમાં અન્યથા વિચાર્યા મુજબ ખુલાસો આપે. એવું જાળવી રાખવામાં આવ્યું છે કે જોકે આ કાનૂની જોગવાઈનો સ્પષ્ટ આદેશ એ છે કે આરોપ સફળ થાય તે માટે, ફરિયાદપક્ષે એ સાબિત કરવું જ પડશે કે જાહેર સેવક, તેના/તેણીના હોદ્દાના સમયગાળા દરમિયાન કેટલીક અન્ય વ્યક્તિ દ્વારા તેની/તેણીની અસ્કયામતો ધરાવતો હતો અથવા અલગ રીતે કહીએ તો, કેટલીક અન્ય વ્યક્તિ જાહેર સેવક વતી અસ્કયામતો ધરાવતી હતી, ટ્રાયલ કોર્ટે તે મુજબના કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, એ૨ થી એ૪ અને ઉપર જણાવેલી છ કંપનીઓ સામે તારણ પર પહોંચવા માટે અટકળો અને અનુમાનોના આધારે આગળ વધીને ગંભીર ભૂલ કરી હતી. ફરિયાદપક્ષ એ દર્શાવવા માટે કોઈ પણ પુરાવા રજૂ કરવામાં સંપૂર્ણપણે નિષ્ફળ ગયો હોવાથી કે એ૨ થી એ૪ અથવા આ કંપનીઓને એ૧ પાસેથી કોઈ નાણાં મળ્યા હતા, તેમની બાબતોમાં તેણીની નાણાકીય સંડોવણી સાબિત થઈ શકી નથી, વધુ ખાસ કરીને કારણ કે તેણી આ કંપનીઓની ડિરેક્ટર કે શેરહોલ્ડર ન હતી. સામાવાળા સામે બેનામી વ્યવહારનો કોઈ આરોપ ઘડવામાં આવ્યો ન હતો તે હકીકતને રેખાંકિત કરતા, એવો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે અન્યથા પણ ફરિયાદપક્ષ આ હકીકતને સાબિત કરવાની પોતાની જવાબદારી નિભાવવામાં નિષ્ફળ ગયો છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે એ પ્રસ્થાપિત થઈ ગયું છે કે એ૨ થી એ૪ અને છ કંપનીઓ પાસે તમામ સંબંધિત સમયે, તેમની આવકના સ્વતંત્ર સ્ત્રોતો અને વ્યક્તિગત વ્યવસાય હતો, ૧૯૮૮ ના અધિનિયમ દ્વારા તેઓએ એ૧ વતી કોઈ અસ્કયામતો ધરાવતા ન હોવાનું સાબિત કરવાનો તેમના પર કોઈ બોજો નાખવામાં આવ્યો નથી. આ પાસા પર વિસ્તૃત કરતાં, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે તપાસના

સમયગાળાની શરૂઆતની ઘણી પહેલાથી, એ૨ વિનોદ વિઝનના માલિક તરીકે પોતાના હકમાં વ્યવસાય કરતી હતી અને તેણી તે સંબંધમાં પોતાનું ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન ફાઇલ કરતી હતી. આકારણી વર્ષ ૧૯૮૫–૮૬ થી ૧૯૯૨–૯૩ માટે એ૨ ના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન અને વેલ્થ ટેક્સ રિટર્નનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે. આ તમામ રિટર્ન તેની તારીખો દર્શાવે છે તે મુજબ ઘણી મોડી અને નોંધનીય રીતે સમાન તારીખો એટલે કે અનુક્રમે ઇન્કમ ટેક્સ અને વેલ્થ ટેક્સ રિટર્ન માટે ૨૩.૨.૧૯૯૩ અને ૨૫.૨.૧૯૯૩ ના રોજ સબમિટ કરવામાં આવ્યા હતા. રિટર્ન સબમિટ કરવામાં આવા વિલંબ માટે કોઈ ખુલાસો રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૪૯૦. જોકે એ૨ જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશિ એન્ટરપ્રાઈઝિસમાં ભાગીદાર હતી જે તપાસના સમયગાળા પહેલાથી અસ્તિત્વમાં હતી, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે આ પેઢીઓની તેણીની આવક અને અસ્કયામતો અંગેના પુરાવાની સંપૂર્ણ અવગણના કરી હતી જે વધુ ખાસ કરીને ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્નમાં જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યા હતા, અને એવું ઠેરવ્યું કે સામેલ વ્યવહારો ખરેખર એ૧ ના નાણાં દ્વારા ઉત્પન્ન થયા હતા. તેવી જ રીતે ટ્રાયલ કોર્ટે એ૩, એ૪ અને છ કંપનીઓના ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન પણ ધ્યાને લીધા ન હતા.

૪૯૧. એ૧ છમાંથી કોઈ પણ કંપનીની ડિરેક્ટર અથવા શેરહોલ્ડર હતી તે દર્શાવવા માટે પણ રેકોર્ડ પર કોઈ પુરાવો નથી તેવો પુનરોચ્ચાર કરતા, એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે આ કંપનીઓ તપાસના સમયગાળા પહેલા શરૂ કરવામાં આવી હતી. એવી દલીલ કરવા ઉપરાંત કે એવો કોઈ પુરાવો નથી કે જે દર્શાવે કે એ૧ એ છ કંપનીઓને લોન આપી હોય અથવા તેમાં કોઈ રોકાણ કર્યું હોય, એવો પણ આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે આ કંપનીઓને આરોપી તરીકે ઉભા કરવામાં આવ્યા ન હોવાથી, તેમની આવક અને અસ્કયામતો કોઈ પણ સામાવાળાને આભારી હોઈ શકે નહીં, જે કાયદામાં અસ્વીકાર્ય છે. એક રીતે, એવો તર્ક આપવામાં આવ્યો છે કે આ કંપનીઓની અસ્કયામતોનું સામાવાળાની અસ્કયામતો સાથે મિશ્રણ અને છેવટે તેનું જપ્તીકરણ આ એકમોને સાંભળ્યા

વગર દોષિત ઠેરવવા સમાન છે. જયા પબ્લિકેશન્સ અને નમધુ એમજીઆર ના સંદર્ભમાં શ્રી ચોક્કલિંગમ દ્વારા તૈયાર કરાયેલ ઓડિટ રિપોર્ટ રોકી રાખવામાં અયોગ્ય હોવા બદલ ફરિયાદપક્ષની પણ આકરી ટીકા કરવામાં આવી છે. તપાસ દરમિયાન જપ્ત કરાયેલા અન્ય કેટલાક દસ્તાવેજોને પણ રોકી રાખવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો અને આ કોર્ટના હસ્તક્ષેપ પર સામાવાળા તેમને જોવાની તક મેળવી શક્યા હતા, તેનો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા નિયુક્ત ઈજનેરો દ્વારા કરવામાં આવેલા બાંધકામના મૂલ્યાંકનના આકારણીમાં ખામીઓ અંગે કરવામાં આવેલી તેમની દલીલના પુનરોચ્ચારમાં, એવો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે તેઓને કોઈપણ રીતે નિષ્ણાત તરીકે સ્વીકારી શકાય નહીં, અને તેના સમર્થનમાં કોઈપણ સમકાલીન દસ્તાવેજની ગેરહાજરીમાં તેના પર આધારિત મૂલ્યાંકન અને રિપોર્ટ સંપૂર્ણપણે અપૂર્ણ, ખામીયુક્ત અને અંદાજિત છે. ૨૦% ની છૂટ આપીને આવા સાક્ષીઓ મારફત ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ મૂલ્યાંકન સ્વીકારવામાં ટ્રાયલ કોર્ટના અભિગમને વાહિયાત અને વિકૃત તરીકે નિંદા કરવામાં આવી છે. સામાવાળાના જણાવ્યા મુજબ, ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં તેનું વિશ્લેષણ કર્યા વિના ઘણા મુદ્દાઓ પર ફરિયાદપક્ષના પુરાવાઓ સહેલાઈથી સ્વીકારી લીધા હતા જે સ્પષ્ટપણે તેના મનનો ઉપયોગ ન કર્યાનું પ્રદર્શિત કરે છે.

૪૯૨. સીઆરપીસી ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ તમામ ગુનાહિત સંજોગો એ૨ સમક્ષ રજૂ કરવામાં ટ્રાયલ કોર્ટની નિષ્ફળતા પર દોષારોપણ કરવા ઉપરાંત, એ૧ થી એ૪ ના સંયુક્ત નિવાસ, એ૧ દ્વારા એ૨ ની તરફેણમાં જનરલ પાવર ઓફ એટર્ની નો અમલ, તપાસના સમયગાળા દરમિયાન વિવિધ પેઢીઓ અને કંપનીઓની રચના અને એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં રોકડના પ્રવાહના અનુમાનના આધારે ષડયંત્ર અને મદદગારીના આરોપની તેની સ્વીકૃતિને સ્પષ્ટપણે ખામીયુક્ત ગણાવવામાં આવી છે. સામાવાળા વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે એ૧ દ્વારા એ૨ ની તરફેણમાં પાવર ઓફ એટર્ની ના ખતનો અમલ માત્ર ઈન્ડિયન બેંકના બેંક વ્યવહારોના હેતુ માટે કરવામાં આવ્યો હતો

અને ટ્રાયલ કોર્ટે માની લીધા મુજબ તમામ હેતુઓ માટે નહીં. વધુમાં, એ૧ તપાસ સમયગાળા દરમિયાન રચવામાં આવેલી કોઈપણ પેઢીઓ/કંપનીઓમાં ભાગીદાર ન હોવાથી અને જે છ કંપનીઓની મિલકતો જપ્ત કરવામાં આવી હતી, તે તપાસ સમયગાળા પહેલા ત્રીજા પક્ષના પ્રમોટર્સ/ડિરેક્ટરો સાથે સામેલ કરવામાં આવી હોવાથી, આ પરિબળ પણ ષડયંત્રના આરોપને મજબૂત કરવા માટે સ્વીકૃતિને પાત્ર નથી.

૪૯૩. એવી ખંતપૂર્વક દલીલ કરવામાં આવી છે કે એ૧ અપરણિત હોવાની હકીકત અને તે અને એ૨ તપાસ સમયગાળા પહેલાથી મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ અને મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝિસમાં ભાગીદાર હોવાની હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને અને આમ નિકટનો સંબંધ વહેંચતા હોવાથી, એ૧ સાથે એ૨ નું રહેઠાણ પોતે જ આક્ષેપ મુજબ ષડયંત્ર સૂચવી શકે નહીં. તેવી જ રીતે, એ૩ એ૨ નો ભત્રીજો અને એ૪, એ૨ ની વિધવા ભાભી હોવાને કારણે, એ૧ ના કોઈપણ સ્ત્રોત અથવા તેના ખાતામાંથી અન્ય આરોપીઓ અથવા છ કંપનીઓના ખાતામાં રોકડ અથવા નાણાંના પ્રવાહને સાબિત કરતા કોઈપણ પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ પુરાવા અથવા એક પણ દાખલાની ગેરહાજરીમાં, એ૧ સાથે તેમનો નિવાસ પણ ષડયંત્રનું અનુમાન લગાવવા માટે નિઃશંક સંજોગ ન હતો. આવું પરિબળ ખરેખર અસ્તિત્વમાં ન હતું પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ષડયંત્ર અને મદદગારીનું અનુમાન કાઢવા માટે માનવામાં આવ્યું હતું અને તેના પર કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. એવો ભારપૂર્વક દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતની પણ અવગણના કરી હતી કે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન્સ અને મેસર્સ શશિ એન્ટરપ્રાઈઝિસે એ૨ થી એ૪ અને છ કંપનીઓ સાથે બેંકો અને અન્ય ખાનગી સ્ત્રોતો પાસેથી નોંધપાત્ર રકમની લોન મેળવી હતી જે તેમણે એ૧ ની બિનહિસાબી અનામતો તેમના ખાતામાં ફરવા દ્વારા તેમની પરસ્પર નિર્ભરતા અને નિર્વાહ ધારવા માટે તેમના સંબંધિત વ્યવસાયમાં વાપરી હતી.

૪૯૪. મદદગારી અને ષડયંત્રના પાસાઓ પર, હાઇકોર્ટે વ્યક્તિગત સાક્ષીઓની જુબાની અથવા તેને લગતા દસ્તાવેજો/વ્યવહારોનું કોઈ સૂક્ષ્મ

વિશ્લેષણ કર્યા વિના સામાન્ય રીતે પુરાવા પર વિચાર કર્યો હતો. ખાસ કરીને, એ૧ દ્વારા બિનહિસાબી સંપત્તિ એકઠી કરવાના અને સ્થાવર મિલકતો સંપાદિત કરવા અને સામેલ પેઢીઓ/કંપનીઓનો વહીવટ કરવા માટે એ૨ થી એ૪ તરફ તેના ડાયવર્ઝનના આરોપ સાથે કામ પાર પાડતી વખતે, તેણે નોંધ્યું હતું કે સામાવાળાઓએ પેઢીઓ અને કંપનીઓ સાથે મળીને બેંકો પાસેથી રૂ. ૨૪,૧૭,૩૧,૨૭૪/– ની લોન લીધી હતી. તેથી હાઇકોર્ટે એવું તારણ કાઢ્યું હતું કે આ રકમનો ઉપયોગ સ્થાવર મિલકતોની ખરીદી અને સામેલ પેઢીઓ અને કંપનીઓના વહીવટ માટે કરવામાં આવ્યો હોવાથી, મદદગારીના આરોપ માટે કોઈ આધાર ન હતો. ષડયંત્રના આક્ષેપ બાબતે, હાઇકોર્ટે ચુકાદો આપ્યો હતો કે એ૨ થી એ૪ ના સંયુક્ત નિવાસથી તેનું અનુમાન કાઢવું વાજબી નથી અને જોકે આ ગુનો ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરવા માટે બે કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓ વચ્ચેના કરારની કલ્પના કરે છે, તે અંગે સંતુષ્ટ થવા માટે કોર્ટ પાસે પ્રથમ દૃષ્ટિના પુરાવા હોવા જોઈએ. તેણે અવલોકન કર્યું કે જ્યાં પુરાવા માત્ર સાંયોગિક હોય, ત્યાં તે આરોપીના અપરાધ સાથે સુસંગત હોવા માટે સંપૂર્ણ, સતત અને દોષરહિત હોવા જોઈએ જેથી તેની નિર્દોષતાની કોઈપણ સંભવિત પૂર્વધારણાને બાકાત રાખી શકાય. હાઇકોર્ટે તારણ કાઢ્યું કે પુરાવાઓએ જાહેર કર્યું છે કે એ૨ થી એ૪ એ બેંકો અને અન્ય સ્ત્રોતોમાંથી મોટી રકમ ઉછીની લીધી હતી અને તેમાંથી સ્થાવર મિલકતો અને છ કંપનીઓ હસ્તગત કરી હતી. આમ તેણે ચુકાદો આપ્યો, કે આવકનો સ્ત્રોત કાયદેસર હતો એટલું જ નહીં, તેનો હેતુ પણ કાયદેસર હતો. સામાવાળા સામે મદદગારી અને ષડયંત્રના આરોપોને હાઇકોર્ટ દ્વારા આ વિચારણાઓ પર ફગાવી દેવામાં આવ્યા છે.

૪૯૫. ટ્રાયલ કોર્ટે, આ આરોપોની તપાસ કરતી વખતે, શરૂઆતમાં ફરિયાદપક્ષના એ આક્ષેપને સંબોધ્યો હતો કે એ૨ થી એ૪ ની નાણાકીય સ્ત્રોતો અને મિલકતો તેમજ અગાઉ જણાવેલ છ કંપનીઓ ખરેખર એ૧ માટે અને તેના વતી રાખવામાં આવી હતી, આમ સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળ ગુનો આકર્ષિત કરે છે. ટ્રાયલ કોર્ટે આ સંદર્ભમાં, એ૨ થી એ૪ ની દલીલ વર્ણવી

હતી કે તેમના ખાતામાં રોકડ થાપણો અને તેમની અસ્કયામતો તેમના પોતાના ભંડોળમાંથી મેળવવામાં આવી હતી અને એ૧ નો તેની સાથે કોઈ સંબંધ ન હતો અથવા તેમાં કોઈપણ રીતે કોઈ ફાળો ન હતો. આ ફરિયાદપક્ષના આક્ષેપના ચહેરા પર છે કે એ૨ થી એ૪ અને છ કંપનીઓના નાણાકીય સ્ત્રોતો તેમજ અસ્કયામતો વાસ્તવમાં એ૧ ના હતા, કારણ કે એ૨ થી એ૪ અને સદર કંપનીઓ પાસે, તમામ સંબંધિત સમયે, કોઈપણ આવક, અથવા તે મેળવવાના સાધનો ન હતા. આમ ટ્રાયલ કોર્ટ ફરિયાદપક્ષના એ દાવાથી વાકેફ હતી કે એ૨ થી એ૪ ના અને છ કંપનીઓના નાણાકીય સ્ત્રોતો અને મિલકતો જે તેમના ભંડોળમાંથી હસ્તગત કરવાના પ્રયાસો કરવામાં આવ્યા હતા તે એ૧ માટે અને તેના વતી બેનામીમાં રાખવામાં આવ્યા હતા. તેણે બેનામી વ્યવહારો આવા અનુમાન તરફ દોરી જતા પ્રત્યક્ષ અથવા સાંયોગિક પુરાવા સ્વીકારે છે તે સ્વીકૃત કાનૂની ફોર્મ્યુલેશનની કસોટી પર ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કરવા આગળ વધી અને છ કંપનીઓની મિલકતોના સંપાદનને લગતા વિવિધ વ્યવહારો પરના હકીકતો અને સંજોગોની ચકાસણીની પ્રક્રિયા શરૂ કરી જેમાંથી એ૨ થી એ૪, અલગ–અલગ સંયોજનોમાં, ડિરેક્ટર હતા, તેમજ તેમના બેંક ખાતાઓમાં અંદરોઅંદર રોકડ પ્રવાહ હતો.

૪૯૬. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દર્શાવેલ વર્ણન મુજબ, તેણે રેકોર્ડ પર ઉપલબ્ધ મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ સાથે ખૂબ જ વિગતવાર કામ પાર પાડ્યું હતું. વ્યક્તિગત સાક્ષીઓના પુરાવાઓ અને રેકોર્ડ પર લાવવામાં આવેલા દસ્તાવેજોના તાર્કિક મૂલ્યાંકનનો આશરો લીધા વિના, તેમાંથી દેખાતી અને વ્યવહારોમાં આશ્ચર્યજનક રીતે સામાન્ય મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ નોંધવી અમારી સમજમાં પૂરતી રહેશે.

૪૯૭. રેકોર્ડ પરના પુરાવા દર્શાવે છે કે આ કંપનીઓ તપાસ સમયગાળાની શરૂઆત પહેલા અસ્તિત્વમાં હોવા છતાં અને જેમાં એ૩ અને એ૪ ત્યારે ડિરેક્ટર ન હોવા છતાં, કોઈ નોંધપાત્ર વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિ કે વ્યવહાર અથવા નફો કમાવવાની પ્રવૃત્તિ તેમની પાસે ન હતી. આ ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે

નોંધ્યું કે તે સંબંધિત રિટર્ન અને બેલેન્સ શીટ પરથી સ્પષ્ટ હતું. સમકાલીન પુરાવાઓએ એ પણ દર્શાવ્યું કે આ કંપનીઓ પાસે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એકત્ર કરાયેલી હદ સુધીની મિલકતો મેળવવા માટે પૂરતા સંસાધનો ન હતા. આ કંપનીઓ પાસે ન તો સ્થાવર મિલકતો હતી કે ન તો તેઓએ લોન લીધી હતી કે આપી હતી જેથી તેઓ તપાસ સમયગાળા દરમિયાન કરવામાં આવેલી મિલકતો અને અસ્કયામતોના સંપાદનને પરવાનગી આપતી નાણાકીય સદ્ધરતા અથવા સ્થિરતા દર્શાવી શકે. એકંદરે, આ છ કંપનીઓમાં, વર્ષ ૧૯૯૪ માં એ૩ અને એ૪ ને વધારાના ડિરેક્ટર/ડિરેક્ટર તરીકે નામાંકિત કરવામાં આવ્યા હતા અને તે પછી તરત જ તેમની રજિસ્ટર્ડ ઓફિસ દુકાન નં. ૨૧, પહેલો માળ, વેલિંગ્ટન પ્લાઝા નં. ૧૯, અન્નાસલાઈ, મદ્રાસ ખાતે શિફ્ટ કરવામાં આવી હતી. મૂળ ડિરેક્ટરોએ રાજીનામું આપ્યું અને ખાસ કરીને એ૩ અને એ૪ પાસે કંપનીઓની લગામ સંપૂર્ણપણે છોડી દીધી. નોંધપાત્ર રીતે, એ૩ અને એ૪ ને વધારાના ડિરેક્ટર/ડિરેક્ટર તરીકે સામેલ કરવામાં આવ્યાના તરત જ, બેંક ખાતાઓ ખોલવામાં આવ્યા હતા. એક સાથે એ૨ થી એ૪ એ ઘણી ભાગીદારી પેઢીઓ બનાવી જેનું મુખ્ય વ્યવસાયિક સ્થળ પણ ઉપરોક્ત સરનામે હતું. સંયોગવશ આમાંની મોટાભાગની પેઢીઓની નોંધણીની તારીખો બેચમાં સમાન હતી અને તેમના અસ્તિત્વનો સમયગાળો ઇચ્છા મુજબ હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. નોંધપાત્ર રીતે, એ૩ અને એ૪ એ તપાસ સમયગાળાની સમાપ્તિની પૂર્વસંધ્યાએ ઉપરોક્ત છ કંપનીઓમાંથી સ્પષ્ટપણે રાજીનામું આપ્યું હતું.

૪૯૮. ટ્રાયલ કોર્ટે, વિગતવાર રીતે, તપાસવામાં આવેલા સાક્ષીઓની જુબાની તેમજ આ છ કંપનીઓ દ્વારા મિલકતો સંપાદિત કરવાના પાસા પરના દસ્તાવેજોની નોંધ લીધી. સાક્ષીઓમાં આ કંપનીઓના અગાઉના ડિરેક્ટરો, બેંક અધિકારીઓ કે જેમણે તેમના ખાતા ખોલવા તેમજ લોનની એડવાન્સમેન્ટ અંગે જણાવ્યું હતું, સંબંધિત સબ–રજિસ્ટ્રાર, જેમણે આ કંપનીઓ દ્વારા ખરીદેલ જમીનોના વેચાણ દસ્તાવેજોની નોંધણી કરી હતી, કંપની રજિસ્ટ્રારની ઓફિસના અધિકારીઓ અને શ્રી શિવા, રીયલ એસ્ટેટ એજન્ટ, જેઓએ વિક્રેતાઓના

એજન્ટ/એટર્ની તરીકે કામ કર્યું હતું, જેમની જમીનો આ કંપનીઓ દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તપાસવામાં આવેલી સામગ્રી રોકડની ભારે થાપણો/ઉપાડ અને તેની બદલીઓનો પુરાવો આપે છે જે એ૩, એ૪ દ્વારા કંપનીઓનો કબજો લેવામાં આવ્યો તે પહેલાં ગેરહાજર હતી. આ રકમો મોટાભાગે રૂ. ૧૦ લાખ અને તેથી વધુની શ્રેણીમાં બદલાતી રહેતી હતી. અન્યો વચ્ચે થાપણો માટેની પે-ઇન-સ્લિપ ૩૬ પોસ ગાર્ડન, ચેન્નાઈનું સરનામું દર્શાવે છે. એ૨ થી એ૪ અને તેમની પેઢીઓના અન્ય ખાતાઓમાં અને તેમાંથી ભારે રકમની લેવડદેવડ પણ સપાટી પર આવી. મોડા ફાઇલ કરવામાં આવેલા ઇન્કમટેક્સ રિટર્ન/બેલેન્સ શીટ્સમાં પણ એ૨ થી એ૪ અને તેમની પેઢીઓ તેમજ આ કંપનીઓના ખાતાઓ વચ્ચે થાપણોની લેવડદેવડ દર્શાવવામાં આવી હતી.

૪૯૯. સ્થાવર મિલકતોના સંપાદનના સંદર્ભમાં, પુરાવાઓ દર્શાવે છે કે એ૩ અને એ૪ આ કંપનીઓના ડિરેક્ટર બન્યા પછી તરત જ, તેઓ ખરીદવાના હેતુવાળી જમીનોની વાટાઘાટો અને સર્વેક્ષણમાં સામેલ થયા. વેચાણ જમીનના માલિકોના એટર્ની દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું જેના માટે આવા માલિકો પાસેથી પાવર ઓફ એટર્નીના દસ્તાવેજો મેળવવામાં આવ્યા હતા. વ્યવહારોમાં માત્ર અસમાન સોદા જ નહીં પણ મિલકતોનું ઓછું મૂલ્ય આંખીને અપૂરતી અવેજ/કિંમત પણ નોંધપાત્ર હતી. રેકોર્ડ પરના પુરાવા દર્શાવે છે કે ઉચ્ચ અધિકારીઓ તરફથી રજીસ્ટ્રાર/સબ-રજિસ્ટ્રારને આવી ખરીદી સાથે સંકળાયેલા દસ્તાવેજીકરણ અને નોંધણી માટે એ૧ ની ઓફિસમાંથી જારી કરાયેલ સૂચનાઓનો જવાબ આપવા માટે સૂચનાઓ આપવામાં આવી હતી અને હકીકતની બાબત તરીકે, વિવિધ પ્રસંગોએ, આવા આદેશો આવ્યા હતા અને તેનું સરળતાથી પાલન કરવામાં આવ્યું હતું. વિક્રેતાઓના ઘરમાં અને કેટલીકવાર સંબંધિત રજિસ્ટ્રાર/સબ-રજિસ્ટ્રારની ઓફિસમાં પણ અનેક નોંધણીઓ કરવામાં આવી હતી. એક્ઝિક્યુટ કરાયેલા વેચાણ ખત, જ્યાં સુધી આ કંપનીઓ સાથે સંબંધ ધરાવે છે ત્યાં સુધી તે વિવાદિત નથી, તે દર્શાવતા નથી કે ખરીદી તે પહેલાં અસ્તિત્વમાં રહેલી તેમની અસ્કયામતોમાંથી કરવામાં આવી હતી.

સાક્ષીઓના પુરાવા પણ સૂચવે છે કે નોંધણીના ધોરણોને લવચીક બનાવવામાં આવ્યા હતા અને પ્રક્રિયામાં પરિણામી અનિયમિતતાઓને અવગણવામાં આવી હતી અને પ્રતિવાદીઓને ખુશ કરવા માટે બાજુ પર મૂકવામાં આવી હતી. રામરાજ એગ્રો મિલ્સ (પ્રાઈવેટ) લિમિટેડ વતી શેર અને મિલકતોની ખરીદીમાં એ૩ અને એ૪ ની સીધી સંડોવણી અને મેડો એગ્રો ફાર્મ્સ (પ્રાઈવેટ) લિમિટેડ માટે મિલકતની ખરીદીમાં એ૩ ની સીધી સંડોવણીના પુરાવા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓ પરથી જોઈ શકાય છે. કેટલાક કિસ્સાઓમાં, આવી ખરીદી માટે વાટાઘાટોના સમયે એ૨ પણ હાજર હતો. માલિકોના એટર્ની શ્રી શિવાની સક્રિય ભૂમિકા રેકોર્ડના ચહેરા પર સ્પષ્ટ છે.

૫૦૦. ટ્રાયલ કોર્ટે એ પુરાવા પણ નોંધ્યા છે કે કંપનીઓ એ૩ અને એ૪ ને નજીવી રકમ પર ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી. રેકોર્ડ પરના પુરાવાની ચકાસણીની સંપૂર્ણતા પર જે નોંધપાત્ર રીતે પૂરતા પ્રમાણમાં સંપૂર્ણ છે, ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવેલ કે મિલકતોના સંપાદનના સંબંધિત સમયે, ઉપર મુજબ, તમામ છ કંપનીઓ સંપૂર્ણપણે એ૨ થી એ૪ ના નિયંત્રણ અને સંચાલન હેઠળ હતી. કંપનીઓના અગાઉના ડિરેક્ટર/પ્રમોટરોના નિવેદન કે તેઓએ આવી કંપનીઓની રચના પહેલાં અથવા પછી તેમના નામે કોઈ મિલકત ખરીદી ન હતી તેની પણ નોંધ લેવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે એ પણ નોંધ્યું કે એ૨ થી એ૪ એ જરૂરી શેર ખરીદ્યા વિના પણ કંપનીઓનું સંચાલન સંભાળી લીધું હતું અને તારણ કાઢ્યું હતું કે આ સંસ્થાઓ પાસે ખરેખર કંપનીના લક્ષણો નથી. એવું પણ નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે એ૩ અને એ૪ એ તેનો હવાલો સંભાળ્યો તે પહેલાં આમાંની કોઈપણ કંપનીના નામે કોઈ ખાતું ન હતું અને એવો કોઈ પુરાવો ન હતો કે આ કંપનીઓના ભંડોળનો ઉપયોગ તેમના નામે મિલકતો ખરીદવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. તેણે એ પણ નોંધ્યું કે, ભંડોળ આ કંપનીઓના ખાતાઓમાં નમધુ એમજીઆર, મે. જયા પબ્લિકેશન્સ અથવા પ્રતિવાદીઓની અન્ય પેઢીઓના નામે રાખેલા ખાતાઓમાંથી ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હતા જે અખંડિતપણે સાબિત કરે છે કે આ કંપનીઓની મિલકતો હસ્તગત કરવા માટેના

સંસાધનો હકીકતમાં એ૧ પાસેથી અથવા એ૧ અને એ૨ ના સંયુક્ત ખાતાઓમાં જાળવવામાં આવેલા ખાતાઓમાંથી મેળવવામાં આવ્યા હતા. એ સ્વીકારવામાં આવ્યું કે મિલકતો ખરીદવા માટેના ભંડોળ અથવા કંપનીઓના નામે કરાયેલ સંપાદનની જાહેરાત કરતું રિટર્ન કોઈપણ કંપનીએ કંપનીઓના રજિસ્ટ્રાર અથવા ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ ફાઈલ કર્યું ન હતું. ટ્રાયલ કોર્ટે ખાસ કરીને કંપનીઝ એક્ટ ની કલમો ૨૦૯, ૨૧૦, ૨૧૧, ૨૧૫ અને ૨૨૦ એટલે કે વિવિધ જોગવાઈઓના બિન-પાલનની પણ નોંધ કરી હતી, અને તારણ કાઢ્યું હતું કે આ જોગવાઈઓ દ્વારા જરૂરી છે તેમ, હિસાબના યોગ્ય પુસ્તકો જાળવવામાં આવ્યા ન હતા, ૨૯.૧.૧૯૯૭ ના જીઓએમએસ નં. ૧૨૦ અને ૨૫.૯.૧૯૯૭ ના જીઓએમએસ નં. ૧૧૮૩ મુજબ ક્રિમિનલ લો એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ ૧૯૪૪ ની કલમ ૩ ની જોગવાઈઓ હેઠળ તમિલનાડુ સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ જાહેરનામા અનુસાર કંપનીઓની સ્થાપનાની તારીખથી લઈને તેમની મિલકતોની જપ્તીની તારીખ સુધી આ કંપનીઓ દ્વારા કોઈ રિટર્ન ફાઈલ કરવામાં આવ્યા ન હતા. કંપનીઝ એક્ટ ની કલમો ૨૧૩ અને ૨૨૦ દ્વારા ફરજિયાત મુજબ કંપનીઓના બેલેન્સ શીટ અને નફા-નુકસાન ખાતાની જાળવણી અને પ્રક્રિયા કરવામાં આવતી ન હતી તે બાબત પર પણ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો. તેનો એવો પણ મત હતો કે એવું દર્શાવવા માટે રેકોર્ડમાં કંઈ જ નહોતું કે એ૨ થી એ૪ એ સંબંધિત સમય દરમિયાન કંપનીઓની કોઈ સામાન્ય સભા બોલાવી હોય અથવા કાયદા હેઠળ જરૂરી મુજબ રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ નિયમિત રિટર્ન ફાઈલ કરવામાં આવ્યા હોય. તેણે એ પણ નોંધ્યું કે કંપનીઓએ કંપનીઝ એક્ટ ની કલમ ૨૩૪ હેઠળ પોતાના ઓડિટર નિયુક્ત કર્યા ન હતા અને કંપનીઓની મિલકતો જપ્ત થયા બાદ એ૧ થી એ૪ ના ઓડિટરોએ પોતે જ રિટર્ન સબમિટ કર્યું હતું. આ રીતે ટ્રાયલ કોર્ટે તારણ કાઢ્યું હતું કે તમામ સંજોગો સંયુક્ત રીતે સાબિત કરે છે કે આ કંપનીઓનું સંપાદન ક્યારેય તેની સંપત્તિ હોવાનો હેતુ ન હતો અને કોઈ પણ સમયે તેમની મિલકતો તરીકે પણ ગણવામાં આવતી ન હતી. ટ્રાયલ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, મિલકતોની જપ્તી પછી જ પ્રતિવાદીઓએ એવી દલીલ ઉભી કરી હતી કે તેની માલિકી કંપનીઓમાં નિહિત છે અને તેથી એ૧ માટે

બેનામી હોવાનું કહી શકાય નહીં. ટ્રાયલ કોર્ટે, ક્રિમિનલ લો એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ ની કલમ ૫(૩) હેઠળ પસાર કરેલ ૧૮.૬.૨૦૧૪ ના મિસ્ક. પિટિશન નં. ૭૬૮/૨૦૧૪ અને ૨૬.૬.૨૦૦૪ ના મિસ્ક. પિટિશન ૨૮૯/૨૦૧૪ માંના હુકમોની પ્રમાણિત નકલોના સંદર્ભમાં નોંધ્યું હતું કે એ૩ અને એ૪ ના રાજીનામા પછી, ડિરેક્ટરોની કોઈ નિમણૂક કરવામાં આવી ન હતી અને દેખીતી રીતે તે કારણસર, ૧૯૯૭ માં પસાર કરાયેલા જપ્તીના આદેશને લગભગ બે વર્ષ સુધી પડકારવામાં આવ્યો ન હતો. આથી તેણે રેકોર્ડ પરના પુરાવાના વ્યાપક વિશ્લેષણ પર, પ્રતિવાદીઓની તે દલીલને નકારી કાઢી કે કંપનીઓના નામે મેળવેલી મિલકતો આ સંસ્થાઓની છે અને તે એ૧ ની સંપત્તિમાં ભેળવી શકાતી નથી.

૫૦૧. 'કંપનીઝ એક્ટ હેઠળ સ્થાપિત કંપનીઓ અન્ય વ્યક્તિ માટે બેનામી મિલકત રાખી શકતી નથી' તેવી પ્રતિવાદીઓની અરજ અંગે, તેણે એવું તારણ આપ્યું કે કંપનીઓના નામે નોંધાયેલા ટાઇટલના કોઈ પણ દસ્તાવેજ પર તેનો સિક્કો નથી. નોંધાયેલા ૯૦% દસ્તાવેજોમાં, કંપનીઓ તેમના સેક્રેટરી અથવા ડિરેક્ટર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી ન હતી અને આવા દસ્તાવેજોમાં કંપનીઓના સરનામા નોંધવામાં આવ્યા ન હતા, તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે તારણ કાઢ્યું હતું કે રજીસ્ટ્રાર જેમણે આ મિલકતોની નોંધણી કરી હતી અને પીડબલ્યુ ૧૮૧ કે જેમણે ખરીદદારો સાથે વાટાઘાટો કરી હતી, તેમણે એ૧ ને મદદ કરવા માટે નિયમોને વિકૃત કર્યા હતા અને તેઓ તેને મદદ કરવા માટે તેમના માર્ગમાંથી બહાર ગયા હતા. કેટલાક દસ્તાવેજોમાં ખરીદદારોના નામ સામેલ ન હતા અને મિલકતોનું ઓછું મૂલ્ય આંકવામાં આવ્યું હતું તેનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો. જિલ્લા રજિસ્ટ્રારની કબૂલાત કે તેમણે નોંધણીની કાર્યવાહી માત્ર એટલા માટે કરી હતી કે મિંલકતો એ૧ દ્વારા ખરીદવામા આવી હતી તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી. આથી એવો મત હતો કે કંપનીઓનો કબજો લેવામાં પ્રતિવાદીઓનો ઈરાદો રાજ્યના મુખ્યમંત્રી તરીકેના તેમના કાર્યકાળ દરમિયાન એ૧ દ્વારા ગેરકાયદેસર રીતે એકત્ર

કરાયેલા ભંડોળને વાળવા માટે તેમના નામે મોટી સંખ્યામાં મિલકતો મેળવવાનો હતો. તેથી તેણે તારણ કાઢ્યું હતું કે આ કંપનીઓના નામે નોંધાયેલ મિલકતો અને જે તમિલનાડુ રાજ્ય દ્વારા જારી કરાયેલ ૨૫.૯.૧૯૯૭ ના જીઓએમએસ નં. ૧૧૮૩ અને ૧૨.૧.૧૯૯૭ ના જીઓએમએસ નં. ૧૨૦ નો વિષય છે તે ખરેખર એ૧ વતી એ૨ થી એ૪ દ્વારા મેળવેલી અને રાખવામાં આવેલી મિલકતો હતી.

૫૦૨. રેકોર્ડ પરના પુરાવા આ રીતે ઘણા વિશિષ્ટ અને એકલ લક્ષણોને આગળ ધપાવે છે જેની વ્યાપક નોંધ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવી છે. તપાસના સમયગાળા દરમિયાન ઉપરોક્ત મિલકતો હસ્તગત કરવામાં આવી હતી તે હકીકત સિવાય, સામાન્ય ઘટના એ સમજી શકાય તેવી છે કે એક્વિઝિશન નવી રચાયેલી અથવા હસ્તગત પેઢીઓ/કંપનીઓના તેમના ડિરેક્ટોરિયલ કમ્પોઝિશન સાથે, જેની ઉપર નોંધવામાં આવી છે અને બે હાલની પેઢીઓ એટલે કે મે. જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ જેના એ૧ અને એ૨ ભાગીદારો હતા તેમના નામે કરવામાં આવ્યા હતા.

૫૦૩. પીડબલ્યુ૧૮૨ અને પીડબલ્યુ૨૦૧ દ્વારા જણાવ્યા મુજબ આરોપીઓ અને પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે ઇન્ડિયન બેંક, અભયપુરમ અને કેનેરા બેંક, માયલાપોર સાથે લગભગ ૫૦ બેંક ખાતા ખોલવામાં આવ્યા હતા, જેની વિગતો નીચે મુજબ છે:

ક્રમ નં.	ખાતા નં.	બેંકનું નામ	ખાતાધારક	ખાતું ખોલવાની તારીખ
૧	સી.એ. નં. ૭૯૨	ઇન્ડિયન બેંક	જયા પબ્લિકેશન્સ	૧૮.૦૯.૧૯૯૧
૨	સી.એ. નં. ૧૧૫૨	ઇન્ડિયન બેંક	સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૨૧.૦૧.૧૯૯૫
૩	સી.એ. નં. ૧૧૦૪	ઇન્ડિયન બેંક	સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ	૨૭.૦૮.૧૯૯૪

			લિમિટેડ	
૪	સી.એ. નં. ૧૧૭૯	ઇન્ડિયન બેંક	જયા ફાઇનાન્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૦૫.૦૫.૧૯૯૫
૫	સી.એ. નં. ૧૧૭૧	ઇન્ડિયન બેંક	આરોપી નં. ૪	૨૮.૦૩.૧૯૯૫
૬	સી.એ. નં. ૧૦૬૮	ઇન્ડિયન બેંક	આરોપી નં. ૩	૩૦.૦૩.૧૯૯૪
૭	સી.એ. નં. ૧૦૭૧	ઇન્ડિયન બેંક	ફ્રેશ મશરૂમ્સ	૧૧.૦૩.૧૯૯૪
૮	સી.એ. નં. ૧૦૫૯	ઇન્ડિયન બેંક	જે.જે. લીઝીંગ એન્ડ મેન્ટેનન્સ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૯	સી.એ. નં. ૪૧૧૦	ઇન્ડિયન બેંક	વાલી માતા એચ દ્વારા સગીર વિવેક	૧૨.૦૯.૧૯૯૪
૧૦	સી.એ. નં. ૧૦૫૦	ઇન્ડિયન બેંક	જે. રીયલ એસ્ટેટ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૧૧	સી.એ. નં. ૧૦૬૨	ઇન્ડિયન બેંક	જે.એસ. હાઉસીંગ ડેવલોપમેન્ટ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૧૨	સી.એ. નં. ૧૦૫૮	ઇન્ડિયન બેંક	ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૧૩	સી.એ. નં. ૧૦૫૪	ઇન્ડિયન બેંક	જે. ફાર્મ હાઉસ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૧૪	સી.એ. નં. ૧૦૫૩	ઇન્ડિયન બેંક	આંજનેય પ્રિન્ટર્સ	૨૩.૦૧.૧૯૯૪
૧૫	સી.એ. નં. ૧૦૪૯	ઇન્ડિયન બેંક	જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૧૬	સી.એ. નં. ૧૦૪૪	ઇન્ડિયન બેંક	શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ	૧૪.૧૨.૧૯૯૩

૧૭	સી.એ. નં. ૧૧૧૩	ઇન્ડિયન બેંક	મીડો એગ્રો ફાર્મ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૧૩.૦૩.૧૯૯૪
૧૮	સી.એ. નં. ૧૦૯૫	ઇન્ડિયન બેંક	રીવર વે એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૦૬.૦૮.૧૯૯૪
૧૯	સી.એ. નં. ૧૧૩૪	ઇન્ડિયન બેંક	સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝીસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૨૩.૧૧.૧૯૯૪
૨૦	સી.એ. નં. ૧૧૦૭	ઇન્ડિયન બેંક	લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલોપમેન્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૩૧.૦૮.૧૯૯૪
૨૧	સી.એ. નં. ૧૧૪૩	ઇન્ડિયન બેંક	રામરાજ એગ્રો મિલ્સ	૨૩.૧૨.૧૯૯૪
૨૨	એસ.બી. નં. ૩૮૩૨	કેનેરા બેંક માયલાપોર બ્રાન્ચ	કુ. જયલલિતા આરોપી નં. ૧	૧૬.૦૪.૧૯૯૧
૨૩	સી.એ. નં. ૨૦૧૮	કેનેરા બેંક માયલાપોર બ્રાન્ચ	કુ. જયલલિતા આરોપી નં. ૧	૧૨.૧૦.૧૯૯૦
૨૪	એસ.બી. નં. ૨૩૨૧	કેનેરા બેંક માયલાપોર બ્રાન્ચ	આરોપી નં. ૨	૨૩.૦૯.૧૯૯૦
૨૫	એસ.બી. નં. ૫૧૫૮	બેંક ઓફ મદુરા, અન્ના નગર બ્રાન્ચ, ચેન્નાઇ	આરોપી નં. ૧ (કુ. જયલલિતા)	૨૮.૦૨.૧૯૯૦
૨૬	સી.એ. ખાતું	કેનેરા બેંક, અન્નાનગર બ્રાન્ચ	મહાસુબ્બુ લક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપ (આરોપી	૨૭.૦૮.૧૯૯૩

			નં. ૩, એજ અને શ્રીલથા દેવી)	
૨૭	સી.એ. નં. ૧૧૭૩	ઇન્ડિયન બેંક, અભીરામપુરમ બ્રાન્ચ, ચેન્નાઇ	શ્રીમતી વી. ગુણભૂષણી	૦૫.૦૫.૧૯૯૫
૨૮	સી.એ. નં. ૧૧૭૯	–સદર–	જયા ફાઇનાન્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	
૨૯	સી.એ. નં. ૧૧૭૧	–સદર–	આરોપી નં. ૪ (ઇલાવરસી)	૨૮.૦૩.૧૯૯૫
૩૦	સી.એ. નં. ૧૦૬૮	–સદર–	આરોપી નં. ૩	૩૦.૦૩.૧૯૯૪
૩૧	સી.એ. નં. ૧૦૭૧	–સદર–	ફ્રેશ મશરૂમ્સ (એ૨)	૧૧.૦૩.૧૯૯૪
૩૨	સી.એ. નં. ૧૦૫૯	–સદર–	જે.જે. લીઝીંગ એન્ડ મેન્ટેનન્સ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૩૩	એસ.બી. નં. ૪૧૧૦	–સદર–	જે. વિવેક	૧૨.૦૯.૧૯૯૪
૩૪	સી.એ. નં. ૧૦૫૦	–સદર–	જે. રીયલ એસ્ટેટ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૩૫	સી.એ. નં. ૧૦૬૨	–સદર–	જે.એસ. હાઉસીંગ ડેવલોપમેન્ટ્સ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૩૬	સી.એ. નં. ૧૦૫૮	–સદર–	ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ	
૩૭	સી.એ. નં. ૧૦૫૪	–સદર–	જે. ફાર્મ હાઉસ	
૩૮	સી.એ. નં. ૧૦૫૩	–સદર–	આંજનેય પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ	૨૩.૦૧.૧૯૯૪

૩૯	સી.એ. નં. ૧૦૪૯	–સદર–	જયા કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ	૨૭.૦૧.૧૯૯૪
૪૦	સી.એ. નં. ૧૦૪૪	–સદર–	શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસ	૧૫.૧૨.૧૯૯૩
૪૧	ઓ.સી.સી. નં. ૧૧૪૩	–સદર–	રામરાજ એગ્રો મિલ્સ લિમિટેડ	૨૩.૧૨.૧૯૯૪
૪૨	સી.એ. નં. ૧૧૪૬	–સદર–	ગોપલા પ્રમોટર્સ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૪૩	સી.એ. નં. ૧૧૪૦	–સદર–	લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન્સ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૪૪	સી.એ. નં. ૧૧૩૭	–સદર–	વિઘ્નેશ્વરા પ્રિન્ટર્સ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૪૫	સી.એ. નં. ૧૧૬૪	–સદર–	નવશક્તિ કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૪૬	સી.એ. નં. ૧૧૬૧	–સદર–	મેસર્સ. સી એન્ક્લેવ એન્ટરપ્રાઇઝીસ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૪૭	સી.એ. નં. ૧૧૫૮	–સદર–	અયપ્પા પ્રોપર્ટી ડેવલોપમેન્ટ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૦૨.૦૩.૧૯૯૫
૪૮	સી.એ. નં. ૧૧૫૫	–સદર–	નમો સિવાયા હાઉસીંગ ડેવલોપમેન્ટ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫

૪૯	સી.એ. નં. ૧૧૪૯	–સદર–	શક્તિ કન્સ્ટ્રક્શન્સ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૫૦	સી.એ. નં. ૧૧૬૭	–સદર–	ઓશનિક કન્સ્ટ્રક્શન્સ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૫૧	સી.એ. નં. ૧૧૭૦	–સદર–	ગોલ્ડન ગ્રીન એપાર્ટમેન્ટ્સ (એ૨, એ૩ અને એ૪)	૨૩.૦૩.૧૯૯૫
૫૨	સી.એ. નં. ૯૦૦૬	–સદર–	ભરણી બીચ રિસોર્ટ્સ	૦૬.૦૨.૧૯૯૫

આરોપી વ્યક્તિઓએ સામાન્ય ઓડિટર/એકાઉન્ટન્ટની સેવાઓનો પણ લાભ લીધો હતો.

૫૦૪. કારણ કે કાવતરાને પ્રત્યક્ષ પુરાવા દ્વારા સાબિત કરી શકાતું નથી અને આવશ્યકપણે સાબિત થયેલા સંજોગોમાંથી અનુમાન લગાવવું પડે છે, તે અંગેનો અંતિમ નિષ્કર્ષ એકત્રિત રીતે લેવામાં આવેલી બાબતોની સાથેની સ્થિતિ પરથી કાઢવામાં આવવો જોઈએ. તે એક સામાન્ય પ્રસ્તાવ છે કે કાવતરાના કેસમાં, તેનો દરેક સભ્ય એકબીજાનો એજન્ટ બને છે અને કાયદામાં તેમની પરસ્પર ક્રિયાઓ દ્વારા બંધાયેલો છે. જ્યાં સુધી એ૧ અને એ૨ નો સંબંધ છે, એક એ બે પેઢીઓના ભાગીદારો તરીકે બીજા માટે એજન્ટ છે અને વધુમાં એ૨ એ એ૧ ના એટર્ની છે અને આક્ષેપ મુજબ, સહ–કાવતરાખોર છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૮ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી છે તેમ, એ૧ દ્વારા વ્યાપક સૂચના જારી કરવામાં આવી હતી કે એ૨ દ્વારા વખતોવખત આપવામાં આવતા નિર્દેશોનું પાલન થવું જોઈએ અને પરિણામે બાદમાં નક્કી કરવાનું હતું કે કયા ખાતામાં રોકડની મોટી રકમ જમા કરવાની છે. અસંખ્ય આંતર–ખાતા ટ્રાન્સફર માત્ર મોટા પ્રમાણમાં હિસાબ વગરની રોકડ જમા થવાની પુષ્ટિ કરશે, જેનું મૂળ નંબર ૩૬,

પોએસ ગાર્ડન, ચેન્નાઈ હતું. તમામ હેતુઓ અને ઉદ્દેશ્યો માટે, આ ખાતાઓને એક તરીકે ગણવામાં આવ્યા હતા.

૫૦૫. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૪૭, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૭૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ ના પુરાવા એકસાથે એ બાબતને પ્રમાણિત કરે છે કે વિવિધ સ્થળોએ જમીનો શોધવા અને ખરીદવા માટે અધિકારીઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હતો. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ ની જુબાનીના સંદર્ભમાં, મોટાભાગના વેચાણમાં, એ૨ એ જ નિર્દેશ આપ્યો હતો કે વેચાણ દસ્તાવેજોમાં કઈ પેઢીઓ/વ્યક્તિઓના નામનો ઉલ્લેખ કરવો અને કોના નામે વેચાણની નોંધણી થવી જોઈએ. આરોપી/પેઢીઓ/કંપનીઓના વિવિધ ખાતાઓમાંથી રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી. ઘણા કિસ્સાઓમાં, વેચાણના વ્યવહારો માર્ગદર્શિકા મૂલ્ય કરતા ઓછા ભાવે થયા હતા જેમ કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૨૧ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી છે.

૫૦૬. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૪૦, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૪૩, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૫૬, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૭૬, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૮૯, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૦, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૭૭ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૩૭ ની જુબાની અન્ય બાબતોની સાથે એ અસર ધરાવે છે કે વેચાણકર્તાઓને ખરીદદારોની ઓળખથી અજાણ રાખવામાં આવ્યા હતા અને કેટલાક કિસ્સાઓમાં વ્યવહારો માટે સંમત થવા માટે દબાણ હેઠળ પણ મૂકવામાં આવ્યા હતા. તેમના નિવેદનો એ પણ છતી કરે છે કે માત્ર એ૧ જ આ વ્યવહારોથી વાકેફ ન હતા પરંતુ ઘણી વખત, તેમની નોંધણીઓ તેમના નિવાસસ્થાને કરવામાં આવી હતી.

૫૦૭. કંપનીઝ એક્ટ હેઠળ સામેલ કરાયેલી કંપનીઓ અન્ય વ્યક્તિ માટે બેનામી મિલકતો ધરાવી શકે નહીં તેવી દલીલ સાથે કામ કરતા, ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું કે કંપની એક કાયમી ઉત્તરાધિકાર અને સામાન્ય સીલ સાથેની કાનૂની સંસ્થા છે અને તેણે આવશ્યકપણે તેના એજન્ટો મારફતે કામ કરવું પડે છે અને

તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા તમામ કરારો તેની સીલ હેઠળ હોવા જોઈએ. તેણે અવલોકન કર્યું કે હાથ પરના કેસમાં ઉપરોક્ત કંપનીઓના નામે નોંધાયેલ માલિકીહકનો ભાગ્યે જ કોઈ દસ્તાવેજ હતો કે જેના પર તેમની સીલ હોય. તેણે આ પૂર્વધારણા પર એવું તારણ કાઢ્યું કે કંપનીઓના નામે ખરીદવામાં આવેલી મિલકતોને ક્યારેય તેની સંપત્તિઓનો દરજ્જો પ્રાપ્ત થયો નથી. તેણે એ પણ નોંધ્યું, પુનરાવર્તન કરવા માટે, કે ૯૦% નોંધાયેલા દસ્તાવેજોમાં, કંપનીઓનું પ્રતિનિધિત્વ સેક્રેટરી અથવા ડિરેક્ટર દ્વારા કરવામાં આવ્યું ન હતું અને દસ્તાવેજોમાં કંપનીઓનું સરનામું પણ સામેલ ન હતું જે ગેરકાયદેસર માધ્યમો દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલી મિલકતોને છુપાવવાના હેતુથી તેમના નામે કરવામાં આવેલા શંકાસ્પદ અને અસ્પષ્ટ સોદાઓનો સ્પષ્ટ સંકેત હતો. એ હકીકત કે પુરાવાઓએ જાહેર કર્યું હતું કે ઘણા પ્રસંગોએ, સંબંધિત રજીસ્ટ્રાર/ડિસ્ટ્રીક્ટ રજીસ્ટ્રારે માત્ર એ૧ ને અનુકૂળ થવા માટે નિયમો સાથે સમાધાન કર્યું હતું તે આ સંદર્ભમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું હતું. એરોન સાલોમન (પૌપર) વિરુદ્ધ એ. સાલોમન એન્ડ કંપની લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરતા, જેમાં કાનૂની સંસ્થા તરીકેની કંપનીને તેના સભ્યોથી અલગ માનવામાં આવે છે, કોર્ટે એવું પ્રતિપાદિત કર્યું કે જોકે તેના પરિણામસ્વરૂપ, તેનો કોર્પોરેટ પડદો સામાન્ય રીતે અભેદ્ય હોય છે, પરંતુ જ્યારે તેની કોર્પોરેટ ઓળખનો ઉપયોગ કાયદાને ટાળવા, જાહેર નીતિને નિષ્ફળ બનાવવા, છેતરપિંડી અથવા ગેરકાયદેસરતાને કાયમી બનાવવા અથવા ખોટાને વાજબી ઠેરવવા, ગુનાનો બચાવ કરવા, ખાનગી સોદાબાજીને નામ આપવા માટે ઢાલ અથવા રવેશ તરીકે ઉપયોગ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે, ત્યારે કાયદો તેને કોર્પોરેટ સંસ્થા તરીકે સ્વીકારવાનું બંધ કરશે અને અન્યથા કંપનીઝ લો હેઠળ મળવાપાત્ર રક્ષણ પૂરું પાડશે નહીં. તેણે તારણ કાઢ્યું કે જ્યારે કાનૂની મોરચા પાછળ છૂપા વ્યવહારો હાથ ધરવામાં આવે છે, ત્યારે કોર્ટ પડદો હટાવી શકે છે અને કંપનીના કૃત્રિમ વ્યક્તિત્વ પાછળ જોઈ શકે છે અને પડદા પાછળ કામ કરતી વાસ્તવિક વ્યક્તિઓ અથવા નૈસર્ગિક વ્યક્તિઓની ઓળખ કરી શકે છે. ટ્રાયલ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, કેસની સાબિત થયેલી હકીકતો અને સંજોગોએ એ પ્રસ્થાપિત કર્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓએ

શ્રેણીબદ્ધ ગુનાઓ દ્વારા પ્રાપ્ત કરેલી મિલકતોને બચાવવા માટે તેમના ગુનાહિત કાવતરાને આગળ વધારવા માટે એક બુદ્ધિશાળી યુક્તિ અથવા ઉપકરણ અપનાવ્યું હતું અને ઉપરોક્ત શેલ કંપનીઓના નામે ગેરકાયદેસર રીતે કુલ ૩૦૦ એકર જમીનની સંપત્તિ એકઠી કરી હતી કે જે તેમણે આવા મોટા પાયે વ્યવહારોને ઢાંકવા માટે ધુમાડાના પડદા તરીકે રજૂ કરવા વ્યૂહાત્મક રીતે કબજે કરી હતી. આમ ટ્રાયલ કોર્ટે એવું તારણ કાઢ્યું કે તેની સાથે જોડાયેલી યુક્તિઓ સાથે આટલા મોટા પ્રમાણમાં મિલકતોની પ્રાપ્તિએ આરોપી વ્યક્તિઓનો ગુનાહિત હેતુ અને ઈરાદો પ્રગટ કર્યો હતો જે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૨૦બી સાથે વંચાણે લેતાં સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળના ગુનાના ઘટકોને આકર્ષે છે. આમ તેણે ઠરાવ્યું કે આ છ કંપનીઓના નામે નોંધાયેલી મિલકતો અને જે ૨૫.૯.૧૯૯૭ ના જીઓએમએસ નં. ૧૧૮૩ અને ૧૨.૧.૧૯૯૭ ના જીઓએમએસ નં. ૧૨૦ ની વિષયવસ્તુ હતી તે વાસ્તવમાં એ૨ થી એ૪ દ્વારા એ૧ માટે અને વતી હસ્તગત અને ધારણ કરવામાં આવી હતી. આ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં, ટ્રાયલ કોર્ટે આ કોર્ટના ઉપરોક્ત નિર્ણયનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો હતો કે આવકવેરા આકારણીદારના નામે રાખવામાં આવેલી મિલકત પોતે એ દર્શાવતી નથી કે તે ખરેખર આકારણીદારની છે અને તેને એક વ્યક્તિના નામે નોંધાવવામાં કોઈ પ્રતિબંધ નથી જોકે વાસ્તવિક લાભાર્થી કોઈ અન્ય હોય.

૫૦૮. સામાન્ય રીતે દુષ્પ્રેરણ અને કાવતરાના આરોપના સંદર્ભમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે, બચાવપક્ષની એ દલીલ સાથે કામ કરતી વખતે કે બિન–જાહેર સેવક સામે સદર અધિનિયમ હેઠળ રચવામાં આવેલી ટ્રાયલમાં ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૧૦૯ હેઠળના ગુના માટે કેસ ચલાવી શકાય નહીં, પી. નલ્લમ્મલ (ઉપર મુજબ) માં આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો કે જાહેર સેવક દ્વારા કોઈપણ મિલકતની પ્રાપ્તિ અને કબજાનું દુષ્પ્રેરણ થઈ શકે છે અને આવી પરિસ્થિતિનો સામનો કરવા માટે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમનો કોઈ સ્પષ્ટ અથવા ગર્ભિત બાકાત નથી. ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળ, સ્પેશિયલ જજને માત્ર સદર કાયદા હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના જ નહીં પરંતુ

તેની હેઠળના કોઈપણ ગુના કરવાના અથવા કરવાનો પ્રયાસ કરવાના અથવા દુષ્પ્રેરણ કરવાના કાવતરા માટે પણ કેસ ચલાવવાની સત્તા હતી. આમ ટ્રાયલ કોર્ટે ઠરાવ્યું કે સદર અધિનિયમ હેઠળ સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા ખાનગી વ્યક્તિઓ સામે એ આધાર પર કેસ ચલાવી શકાય કે તેઓએ ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) ના અર્થમાં જાહેર સેવક દ્વારા આચરવામાં આવેલા ગુનાહિત ગેરવર્તણૂકના કૃત્યમાં કાવતરું ઘડ્યું હતું અને તેનું દુષ્પ્રેરણ કર્યું હતું.

૫૦૯. ગુનાહિત કાવતરાના આરોપ તરફ વળતા, ઇન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમ ૧૨૦એ માં ગણાવ્યા મુજબ ગુનાના ઘટકોની નોંધ લેતા, નીચલી કોર્ટે નોંધ્યું કે સમજૂતી એ ગુનાનો સાર છે અને કાવતરાની માત્ર નિષ્ક્રિય જાણકારી પૂરતી નથી. ગુનાહિત કાવતરાનો ગુનો રચવા માટે, સંયુક્ત દુષ્ટ ઇરાદાને આગળ વધારવા સક્રિય સહકાર હોવો જોઈએ તે સ્વીકારતી વખતે, તેણે આવા ગુનાને લગતા પુરાવાના નિયમને રેખાંકિત કર્યો કે કાવતરાખોરોમાંથી કોઈ એક દ્વારા, તેના સંદર્ભમાં, કંઈપણ કહેવામાં આવે કે કરવામાં આવે તે ચોક્કસ સંજોગોમાં અન્ય સામે પુરાવો છે, જેનો તર્ક એ છે કે કાવતરાના ક્ષેત્રમાં, કાવતરાખોરોની સ્થિતિ ભાગીદારો જેવી જ છે, એકને બીજાના એજન્ટ તરીકે ગણવામાં આવે છે. પ્રતિવાદીઓ વતી કરવામાં આવેલા તે દાવાને નકારી કાઢતા કે ફરિયાદપક્ષ એ દર્શાવવા માટે કોઈ સામગ્રી રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યું છે કે એ૨, એ૩ અને એ૪ એ૧ ની બિન-હિસાબી નાણાકીય બાબતોનો ઉપયોગ કરીને તેના વતી મિલકતો હસ્તગત કરવા માટે તેની સાથે કોઈપણ ગુનાહિત કાવતરામાં સંકળાયેલા હતા, કારણ કે તેમની વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ અને આવક તેનાથી સ્વતંત્ર હતી જે તેની સાથે સંપૂર્ણપણે જોડાયેલી ન હતી, નીચલી કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના પુરાવાઓની સમગ્ર શ્રેણીનું વર્ણન કર્યું કે સંબંધિત સમયે, એ૨, એ૩ અને એ૪ પાસે ખાસ કરીને છ કંપનીઓના નામે અને તેમના નામે ખરીદેલી અને રાખવામાં આવેલી સંપત્તિના મૂલ્યના પ્રમાણમાં આવકનો કોઈ સ્ત્રોત ન હતો. તેણે અન્ય લોકોની વચ્ચે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૨૮ બાલકૃષ્ણન, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૬૯ આર. કૃષ્ણમૂર્તિ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૭૦ આર.

જયરામનની જુબાની અને સંબંધિત દસ્તાવેજી પુરાવાઓ શોધી કાઢ્યા કે એ૨, એ૩ અને એ૪ પાસે ખરેખર આવકનો સ્ત્રોત, માધ્યમ કે સાધનો નહોતા કે જે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન તેમના નામે અથવા તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓ માટે વિશાળ સંપાદન કરી શકે. ખાસ કરીને એ૩ દ્વારા કાં તો તેના નામે અથવા સામેલ પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે હસ્તગત કરેલી મિલકતોનો, તેની આવક અને કરવામાં આવેલા ખર્ચ સાથે સરખામણી કરતાં, નીચલી કોર્ટ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧, કેનેરા બેંક, માયલાપોરના અધિકારીના પુરાવા પર પાછી ફરી જેમણે, અન્ય બાબતોની સાથે, જાહેર કર્યું હતું કે આ પ્રતિવાદી દ્વારા તેમનું સેવિંગ બેંક ખાતું નં. ૨૪૬૨૧ ખોલવા માટે દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં, તેણે પોતાનું સરનામું નં. ૩૬, પોસ ગાર્ડન, ચેન્નાઈ–૮૬ તરીકે આપ્યું હતું. આ સાક્ષીએ આ ખાતાના લેજર પર ધ્યાન દોરીને જુબાની આપી હતી જે ૩૦.૪.૧૯૯૬ ના રોજ, રૂ. ૬૧,૪૩૦/– ની બાકી રકમ દર્શાવતી હતી. તે પહેલાં, ૧૭.૭.૧૯૯૨ ના રોજ, એ૩ એ આ ખાતામાં રૂ. ૫ લાખની રકમ માટે સહી કરેલ પે–ઇન–સ્લિપ દ્વારા રોકડ જમા કરાવી હતી. તેણે વધુ સ્પષ્ટતા કરી કે આ સેવિંગ બેંક ખાતામાં, ક્લિયરન્સ દ્વારા ઘણી રસીદો મેળવવામાં આવી હતી. તેણે ૭.૧૨.૧૯૯૨ ના રોજ આ ખાતામાંથી આ પ્રતિવાદી દ્વારા રૂ. ૫ લાખ ઉપાડવાનો ઉલ્લેખ કર્યો, જેણે આ રકમ ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ ખાતા નં. ૧૪૦૧/૧૯૯૨ માં જમા કરી હતી જે પાકતી મુદતે તેના ચાલુ ખાતા નં. ૨૨૨૦ માં જમા કરવામાં આવી હતી. આ સાક્ષીએ વધુમાં જાહેર કર્યું કે આ ચાલુ ખાતું ખોલવા માટે એ૩ દ્વારા સબમિટ કરાયેલ અરજીમાં એ૨ દ્વારા પરિચય આપવામાં આવ્યો હતો અને અહીં સરનામું પણ ૩૬, પોસ ગાર્ડન, ચેન્નાઈ તરીકે ઉલ્લેખિત હતું. જોકે આ ખાતું ૭.૪.૧૯૯૩ ના રોજ એ૩ દ્વારા રૂ. ૫૦૧ ની રકમ જમા કરીને ખોલવામાં આવ્યું હતું, ૨૪.૯.૧૯૯૪ ના રોજ, ખાતામાં રોકડ દ્વારા ડિપોઝિટમાં રૂ. ૪,૧૦,૦૦૦ ની રકમ પ્રાપ્ત થઈ હતી. નીચલી કોર્ટે એ૨ ના નામે ઉભેલા અન્ય ખાતામાંથી અને અન્ય કેટલીક પેઢીઓ કે જેમાં ખાસ કરીને એ૧, એ૨ અને એ૩ ભાગીદાર હતા, તેમાંથી આ ખાતામાં રૂ. ૨૬૦૦૦ થી રૂ. ૧૧ લાખ સુધીની મોટી રકમની વિવિંધ થાપણોનો આઇટમાઇઝ્ડ સ દર્ભ આપ્યો. ક્લિયરન્સ દ્વારા

મોટી રકમો જમા કરવામાં આવી હતી અને તેવી જ રીતે ઉપાડવામાં આવી હતી તે આ સાક્ષી દ્વારા સંદર્ભિત કરવામાં આવ્યું હતું.

૫૧૦. આમ, નીચલી કોર્ટે તારણ કાઢ્યું કે એ૩ દ્વારા કરવામાં આવેલ મિલકતોનું સંપાદન કાં તો એ૧ અથવા એ૨ ના ખાતાઓમાંથી વાળવામાં આવેલા ભંડોળમાંથી કરવામાં આવ્યું હતું અને એ૩ અને એ૪ એ તેના સંદર્ભમાં કોઈ ભંડોળનું રોકાણ કર્યું ન હતું.

૫૧૧. કાવતરા અને મદદગારીના આરોપ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી વખતે, નીચલી કોર્ટે સદર આરોપ પ્રસ્થાપિત કરતા સંજોગ તરીકે સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન એ૨ થી એ૪ ના નામે મોટી સંખ્યામાં પેઢીઓની રચનાની નોંધ લીધી. તે નોંધવામાં આવ્યું હતું કે એ૧ અને એ૨ એ જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશિ એન્ટરપ્રાઇઝિસ નામે બે ભાગીદારી પેઢીઓની રચના કરીને ભાગીદારીનો વ્યવસાય શરૂ કર્યો હતો અને જોકે જયા પબ્લિકેશન્સ સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૮૮ હેઠળ ૨૯.૯.૧૯૮૮ ના રોજ નોંધાયેલ હતું, તેણે સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ મુજબ ૧૯૯૮ સુધી રિટર્ન ફાઇલ કર્યા ન હતા. ડિસ્ટ્રિક્ટ રજિસ્ટ્રાર, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૩ થંગાવેલુની જાહેરાત, જેઓ તે સમયે ચેન્નાઈના દક્ષિણ જિલ્લાના નોંધણી વિભાગમાં આસિસ્ટન્ટ ચીફ તરીકે ફરજ બજાવતા હતા અને તેમણે આઠ પેઢીઓની નોંધણી કરી હતી જેમાંથી છ એટલે કે; જે.જે. લીઝિંગ એન્ડ મેન્ટેનન્સ, જે.એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ, ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ, જયા ફાર્મ હાઉસીસ, જે. રિયલ એસ્ટેટ અને જય કોન્ટ્રાક્ટર્સ એન્ડ બિલ્ડર્સ એક જ તારીખે એટલે કે ૨૫.૧.૧૯૯૪ ના રોજ નોંધાયેલા હતા, તેની નોંધ લેવામાં આવી. નીચલી કોર્ટે ડિસ્ટ્રિક્ટ રજિસ્ટ્રાર, સેન્ટ્રલ ચેન્નાઈ ડિસ્ટ્રિક્ટ રજિસ્ટ્રેશન ઓફિસ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૩૨, પ્રકાશૂન એપેન લીલાવતીની જુબાનીની પણ નોંધ લીધી, જેમણે એ૨, એ૩, એ૪ અને લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ સાથે ભાગીદાર તરીકે દસ પેઢીઓની નોંધણીને લગતા ફોર્મ નં. ૧ ની પ્રમાણિત નકલો સાબિત કરી હોવાનો દાવો કર્યો હતો, જે તમામ સંજોગવશાત્ એક જ તારીખે એટલે કે ૧૫.૨.૧૯૯૫ ના રોજ નોંધાયેલ હતી. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી

૨૩૦ બાલાજીના શપથ પરના નિવેદનનો સંદર્ભ નોંધવામાં આવ્યો હતો કે તેઓની એ૨ થી એ૪ દ્વારા ઑડિટર તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી અને તેમના દ્વારા સંદર્ભિત પેઢીઓએ કોઈ મિલકત ખરીદી ન હતી અથવા અન્ય કોઈ વ્યવસાયમાં રોકાણ કર્યું ન હતું પરંતુ લોન તરીકે નાણાં મેળવ્યા હતા અને વધુમાં આવી દસ પેઢીઓએ ૧૯૯૫ માં તેમના બેંક ખાતા બંધ કર્યા હતા. નીચલી કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, તેના દ્વારા ધ્યાનમાં લેવાયેલા એકંદર પુરાવાઓથી જાણવા મળ્યું છે કે એ૨, એ૩ અને એ૪ ના નામે વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ ફક્ત તપાસ સમયગાળા દરમિયાન જ શરૂ થઈ હતી અને તેમણે તે હેતુ માટે તેમના પોતાના પર કોઈ ભંડોળનું રોકાણ કર્યું ન હતું અને હકીકતમાં તેનો એક મોરચા તરીકે ઉપયોગ કર્યો હતો જેથી એ૧ અને એ૨ તેના બેંક ખાતાઓ મારફતે વિશાળ બિનહિસાબી નાણાં ટ્રાન્સફર કરી શકે.

૫૧૨. નીચલી કોર્ટે નોંધ્યું કે તપાસ સમયગાળાની શરૂઆતમાં, એ૧ અને એ૨ ના નામે માંડ ૧૦ થી ૧૨ બેંક ખાતા હતા પરંતુ ત્યારબાદ તપાસ સમયગાળા દરમિયાન ૫૦ ખાતાઓ બિલાડીના ટોપની જેમ ફૂટી નીકળ્યા જેવું ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ ૧૮૨, ૨૦૧, ૨૦૭, ૨૦૯ અને ૨૩૯ દ્વારા જુબાની આપવામાં આવી. બેંક ખાતાની વિગતો, બેંકોના નામ, ખાતા ખોલવાની તારીખો અને સંબંધિત ખાતા ધારકોના નામ સાથેના સંબંધિત આંકો વિગતવાર ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યા હતા.

૫૧૩. ખાસ કરીને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧ ના પુરાવાનો સંદર્ભ આપતા, એ૧ થી એ૪ ના ખાતાઓ અને તેમની પેઢીઓ વચ્ચે મોકલવામાં આવેલી રકમો પણ નક્કી કરવામાં આવી હતી જે દર્શાવે છે કે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન એક્સચેન્જો માત્ર નોંધપાત્ર રીતે વારંવાર અને અસંખ્ય ન હતા પરંતુ રૂ. ૧૨૦૦૦/– થી રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦/– સુધીના આંકડાઓનો સરવાળો પણ કરે છે જે એ૧, એ૨, એ૩, એ૪, નમધુ એમજીઆર, ફેક્સ યુનિવર્સલ, અંજનેયા પ્રિન્ટર્સ, ગ્રીન ફાર્મ હાઉસ અને મીડોવ એગ્રો ફાર્મના ખાતાઓને સામેલ કરતા આવા ટ્રાન્સફરની વિગતો પરથી સ્પષ્ટ થશે.

૫૧૪. એમ. જયરામન (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૮), મણી, રામ વિજયન અને બાલકૃષ્ણનની જુબાનીના સ્વરૂપમાં મૌખિક પુરાવા અને સાક્ષીઓ દ્વારા ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો સાબિત કરે છે કે આ સાક્ષીઓ અને અન્ય લોકો દ્વારા એ૨ થી એ૪ ના ચાલુ ખાતામાં અને પેઢીઓમાં પે–ઇન–સ્લિપ દ્વારા રોકડમાં કુલ ૩. ૧૩,૫૫,૨૮,૬૮૫.૫૦ ની રકમ જમા કરવામાં આવી હતી. આ થાપણો નોંધપાત્ર રીતે તપાસ સમયગાળા દરમિયાન કરવામાં આવી હતી અને દરેક પ્રસંગે ૩. ૫૦,૦૦૦/– થી ૩. ૩ ૩,૭૦,૦૦૦/– ની ઉપરની મોટી રકમો ઉપરાંત, એકબીજાની નજીકમાં તેની નોંધપાત્ર આવર્તન છે. આવી રોકડ થાપણોના સમર્થનમાં સાબિત થયેલ અને સંબંધિત સાક્ષીઓ દ્વારા રજૂ કરાયેલ પે–ઇન–સ્લિપ એક જ તારીખે જુદા જુદા ખાતાઓમાં વિવિધ રકમની થાપણો પણ જાહેર કરે છે. નમધુ એમજીઆર ના ચાલુ ખાતા નં. ૧૯૫૨ માં ૧૭.૯.૧૯૯૨ અને ૮.૩.૧૯૯૬ ની વચ્ચે ૧૮૪ જેટલી થાપણો કરવામાં આવી છે. એકલા રામ વિજયન દ્વારા જ ૨૬૭ જેટલી થાપણો કરવામાં આવી છે, જે એમ. જયરામન (ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૮), મણી, રામ વિજયન અને બાલકૃષ્ણન દ્વારા કરવામાં આવેલી થાપણો સિવાય અહીં દર્શાવેલ કુલ ૩. ૧૩,૫૫,૨૮,૬૮૫/– ની રકમમાંથી કુલ ૩. ૮,૯૬,૫૨,૬૨૩.૩૦ થાય છે. એ૨ અને એ૩ એ પણ પે–ઇન–સ્લિપ દ્વારા ૩. ૨૮,૭૪,૦૦૦/– ની આવી થાપણો કરી છે. આ થાપણોની નોંધપાત્ર વિશેષતા એ છે કે તે એ૧ ના ખાતામાં ન હતી. માત્ર આટલી મોટી રકમની રોકડ થાપણો અસાધારણ નથી, પરંતુ તેની પદ્ધતિ એટલે કે પસંદ કરેલા કેટલાક દ્વારા પે–ઇન–સ્લિપ દ્વારા અને તેની આવર્તન એક જબરજસ્ત ઘટના રજૂ કરે છે, જે અત્યંત સુગંધિત છે અને વિશાળ બિનહિસાબી રોકડના લોન્ડરિંગના તાર્કિક અને પ્રેરક અનુમાનને સ્વીકારે છે. આવી કામગીરીની ભીડમાં એ૧ ના ખાતામાં થાપણોની ગેરહાજરી એ વાજબી અને અકાટ્ય નિષ્કર્ષ સ્વીકારે છે કે ચલણમાં રહેલી સંપત્તિનું મૂળ તેના ખજાનામાં હતું. તપાસ સમયગાળા દરમિયાન સામેલ એ૨ થી એ૪ અને પેઢીઓ/કંપનીઓના ખાતાઓમાં રોકડના આવા વિશાળ પ્રવાહના તર્કસંગત વિશ્લેષણ પર, નીચલી કોર્ટનું નિષ્કર્ષ અખંડિત છે કે આ સંસાધનો તમામ

સંબંધિત સમયે એ૨ થી એ૪ અને તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓ દ્વારા એ૧ વતી રાખવામાં આવ્યા હતા જેથી તેણીની અન્યથા સમજાવી ન શકાય તેવી અપ્રમાણસર સંપત્તિને છુપાવી શકાય.

૫૧૫. નીચલી કોર્ટે આગળ પ્રતિવાદીઓના સંબંધિત બેંક ખાતાઓની જમા એન્ટ્રીઓની તપાસ કરી જેથી ભંડોળના પ્રવાહની તપાસ કરી શકાય અને આમ તેમના બેંક ખાતાઓમાં અને તેમના દ્વારા ફ્લોટ કરાયેલી પેઢીઓ/કંપનીઓના ખાતાઓમાં રોકડની થાપણોની તપાસ કરી જે રૂ. ૧૦,૦૦૦/– થી રૂ. ૩૩,૭૦,૦૦૦/– સુધીની હતી. પ્રતિવાદીઓ અને સામેલ પેઢીઓના ચાલુ અને સેવિંગ બેંક ખાતાઓના ઓડિટ પર, નીચલી કોર્ટે પ્રતિવાદીઓ, નમધુ એમજીઆર, શશિ એન્ટરપ્રાઇઝિસ, વિનોદ વિડીયો વિઝન, જયા પબ્લિકેશન્સ, જે. ફાર્મ હાઉસ, મહા સુબલક્ષ્મી કલ્યાણ મંડપમ, અંજનેયા પ્રિન્ટર્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, ફ્રેશ મશરૂમ, મેટલ કિંગ, સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્શન પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, ફેક્સ યુનિવર્સલ, મીડોવ એગ્રો ફાર્મ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, નમઃ શિવાય હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ, વિઘ્નેશ્વર બિલ્ડર્સ, લક્ષ્મી કન્સ્ટ્રક્શન્સ, સી એન્ક્લેવ, અયપ્પા પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, ઓશન કન્સ્ટ્રક્શન, ગોપાલ પ્રમોટર્સ, ગ્રીન ગાર્ડન એપાર્ટમેન્ટ્સ, શક્તિ કન્સ્ટ્રક્શન્સ, જે. એસ. હાઉસિંગ ડેવલપમેન્ટ, રામરાજ એગ્રો મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડને સામેલ કરતા રૂ. ૨૬૮૪.૯૦ થી રૂ. ૧,૨૬,૦૦,૦૦૦/– સુધીની મોટી રકમની સમજાવી ન શકાય તેવી રોકડ જમા ઓળખી કાઢી. નોંધનીય રીતે જયા પબ્લિકેશન્સ અને શશિ એન્ટરપ્રાઇઝિસ સિવાય, એ૨ થી એ૪ અને લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ ઉપર જણાવેલ અન્ય પેઢીઓના ભાગીદાર હતા.

૫૧૬. આ સંદર્ભમાં, નીચલી કોર્ટે અન્ય બાબતોની સાથે કાલે ખાન મોહમ્મદ હનીફ વિ. સી.આઇ.ટી., (૧૯૬૩) ૫૦ આઇટીઆર ૧ (એસસી) માં આ કોર્ટના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપ્યો હતો, જેમાં એવું સમજાવવામાં આવ્યું હતું કે

રોકડ જમાની પ્રકૃતિ અને સ્ત્રોત સમજાવવાની જવાબદારી આકારણીકાર પર છે કે શું તે આકારણીકારના ખાતામાં અથવા કોઈ ત્રીજા પક્ષના ખાતામાં છે અને આકારણીકારને તેના ખાતાવહીમાં આવા સંચય ઉપજાવતા વ્યવહારોને પ્રથમદર્શી રીતે સાબિત કરીને આવી જમાની પ્રકૃતિ અને સ્ત્રોત સમજાવવાની કાનૂની જવાબદારી છે.

૫૧૭. ટ્રાયલ કોર્ટે એવો મત આપ્યો હતો કે હાલના કેસમાં સામાવાળા તેમના બેંક ખાતામાં જમા થયેલ વિશાળ અણઉકેલાયેલ જમા રકમ/ભંડોળના સંદર્ભમાં કોઈ સંતોષકારક ખુલાસો આપવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા. તેણે સામાવાળા દ્વારા ઓફર કરવામાં આવેલા પુષ્ટિ પત્રને ખોટા અને બોગસ તરીકે ફગાવી દીધો અને વધુમાં ઠેરવ્યું કે સ્ત્રોત જાહેર કરનાર વ્યક્તિની ઓળખ પણ સાબિત થઈ નથી. વધુમાં, આવા રોકડ જમા રકમ પેદા કરતા વ્યવહારો પણ પ્રસ્થાપિત થયા ન હતા. તેણે બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાનના સ્ટેટમેન્ટને પણ ફગાવી દીધું કે જેનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે તે ઇન્કમટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ ફાઇલ કરવામાં આવ્યું હતું અને જેના પર સામાવાળા મુખ્યત્વે તેમના બચાવ તરીકે આધાર રાખતા હતા, કારણ કે તે કાયદા મુજબ સાબિત થયું નથી તે ઉપરાંત વૈધાનિક નિયમો સાથે સુસંગત નથી. તેણે સામાવાળા દ્વારા તપાસવામાં આવેલા ઓડિટરોના પુરાવાને પણ કાઢી નાખ્યા જેઓ, રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓની સાક્ષી મુજબ, સાચી હકીકતોથી વાકેફ ન હતા અને તપાસના સમયગાળા દરમિયાન તેમના ખાતાઓ સંભાળતા ન હતા. ટ્રાયલ કોર્ટે એવો તારણ આપ્યો હતો કે રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ સામૂહિક રીતે સાબિત કરે છે કે રિટર્ન, બેલેન્સ શીટ અને નફા–નુકસાન ખાતાઓ તેમના સંબંધિત બેંક ખાતાઓમાં અન્યથા વિશાળ અણઉકેલાયેલ જમા રકમો માટે ખુલાસો આપવા માટે ઘડવામાં અને બનાવવામાં આવ્યા હતા. ટ્રાયલ કોર્ટે આમ ઠેરવ્યું કે સામાવાળા સંભાવનાની અગ્રતાના ધોરણ દ્વારા પણ રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવા પર ચકાસવામાં આવતા, તેમનો બચાવ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા.

૫૧૮. ઇન્કમટેક્સ રિટર્નમાં મિલકતની માત્ર ઘોષણા કરવી એ આપમેળે એવો અર્થ નથી ધરાવતું કે તે આવકના જાણીતા કાયદેસરના સ્ત્રોતોમાંથી પ્રાપ્ત કરવામાં આવી છે તે નોંધતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે એવો મત આપ્યો હતો કે ફરિયાદપક્ષ સફળતાપૂર્વક પ્રસ્થાપિત કરી શકે છે કે સામાવાળા અને તેમની પેઢીઓ/કંપનીઓ, જેઓ ઇન્કમટેક્સ આકારણીદાર હોવાનો દાવો કરતા હતા, તેમની પાસે આવકનો કોઈ સ્વતંત્ર અથવા વાસ્તવિક સ્ત્રોત ન હતો અને તે એ૧ ના નાણાં હતા જે ખરેખર ચલણમાં હતા અને આમ તે વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરી શકે છે કે મોટી સંપત્તિઓ પ્રાપ્ત કરવા માટે નાણાંનો એકમાત્ર સ્ત્રોત તેણીનો હતો.

૫૧૯. એ૧ સાથે તેમના પોસ ગાર્ડન ખાતેના ઘરે, સંબંધિત સમયે સ્ટાફના સભ્ય એવા ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૯૮ એમ. જયરામનના પુરાવા, જેમાં એ૨ ની સૂચનાઓ પર શ્રી વિજયન મારફતે વિવિધ બેંક ખાતાઓમાં નાણાં જમા કરાવવાની કબૂલાત કરવામાં આવી હતી, તેનો ખાસ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. આ સાક્ષીએ જણાવ્યું હતું કે એ૨ તેને જે બેંકમાં જમા કરાવવાની છે તેની વિગતો વિશે સૂચના આપતા હતા અને રકમ ઘરેલું નોકરો મારફતે સૂટકેસ અને બેગમાં મોકલવામાં આવતી હતી તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે તેની જુબાની ધ્યાનમાં લીધી કે તે એ૨ ના નિર્દેશ મુજબ ચલણ ભરતો હતો જે તેણે તેની તપાસ દરમિયાન ઓળખી કાઢ્યા હતા. તેણે ચલણ પર શ્રી વિજયનની સહીઓ પણ ઓળખી કાઢી. ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૮૨ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨૦૧, બેંક અધિકારીઓના પુરાવાની પણ નોંધ લીધી કે જેમણે મોટી સંખ્યામાં પે–ઇન–સ્લિપ ઓળખી/સાબિત કરી હતી અને એ પણ પુષ્ટિ આપી હતી કે તેના પર ઉલ્લેખિત રકમ જમા કરાવનાર વ્યક્તિ તરીકે શ્રી વિજયનનું નામ છે. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધ્યા મુજબ, આ સાક્ષીઓએ આગળ જણાવ્યું હતું કે તેમાં સામેલ સંપત્તિઓના સંપાદનના હેતુ માટે તેમના દ્વારા જારી કરાયેલા પે ઓર્ડર અને ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ સામાવાળાના કહેવાથી હતા. આ ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ અથવા પે ઓર્ડરને વિવિધ વેચાણ દસ્તાવેજોમાં દર્શાવેલ ચેક અથવા પે

ઓર્ડર સાથે સીધો સંબંધ હોઈ શકે છે તે પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ઠેરવ્યા મુજબ, આ બાબત પણ આવી સંપત્તિઓના સંપાદન માટે કરવામાં આવેલા રોકાણો સાથે એ૧ ના ભંડોળના સંબંધને પ્રસ્થાપિત કરે છે. આમ ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદપક્ષ દ્વારા મૂકવામાં આવેલા એ આરોપને સમર્થન આપ્યું કે એ૨ થી એ૪ પાસે અને વિવિધ પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે મળેલી તમામ સંપત્તિઓ અને આર્થિક સંસાધનો ખરેખર એ૧ ની હતી અને આમ ખરેખર તેણીના નામે અને એ૨ થી એ૪ ના નામે અને પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે રૂ. ૫૫,૦૨,૪૮,૨૧૫ ના કુલ મૂલ્યની સંપત્તિ અને આર્થિક સંસાધનો ધરાવતી હતી, આમ પી.સી. એક્ટની કલમ ૧૩(૧)(ઇ) હેઠળના ગુનાના ઘટકો પ્રસ્થાપિત કરે છે. તેણે એવો મત આપ્યો કે પુરાવા દ્વારા સાબિત થયા મુજબ એ૨ થી એ૪ એ એ૧ સાથે કાવતરું ઘડ્યું હતું અને એ૧ ની આવકના જાણીતા સ્ત્રોતોના પ્રમાણની બહાર મિલકતો અને સંપત્તિઓ પ્રાપ્ત કરવાના અને રાખવાના એકમાત્ર ઉદ્દેશ્યથી એકબીજાના સહયોગમાં સક્રિયપણે મદદગારી કરી હતી.

૫૨૦. ટ્રાયલ કોર્ટના મતે આ બાબત સામાવાળા અથવા પેઢીઓ/કંપનીઓના નામે ખોલવામાં આવેલા મોટી સંખ્યામાં ખાતાઓ અને એ૧ ના કર્મચારીઓ દ્વારા માત્ર એ૨ ની સૂચનાઓ પર આ ખાતાઓમાં ચૂકવણી દ્વારા સમર્થિત છે કે જેઓ તેણીની નાણાકીય બાબતોના પ્રભારી હતા. ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતની પણ નોંધ લીધી કે રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓ પ્રસ્થાપિત કરે છે કે સુપર ડુપર ટી.વી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ સિવાય, સામાવાળા કે તેમની પેઢીઓએ તેમના નામે રહેલા વિવિધ ખાતાઓમાં કોઈ રકમ જમા કરી નથી. તેના બદલે, આ તમામ પેઢીઓએ નમધુ એમજીઆર અથવા જયા પબ્લિકેશન્સમાંથી તેમના ખાતામાં ટ્રાન્સફર થયેલી થાપણો મેળવી હતી. સામાવાળાની એ દલીલના અસ્વીકારને પુનરાવર્તિત કરતા કે નમધુ એમજીઆરના વિવિધ સબ્સ્ક્રાઇબર્સ પાસેથી એકત્ર કરવામાં આવેલી કુલ રૂ. ૧૫ કરોડની મોટી થાપણો નમધુ એમજીઆર અને જયા પબ્લિકેશન્સના ખાતામાં જમા કરવામાં આવી હતી, ટ્રાયલ

કોર્ટે પુનઃ સમર્થન આપ્યું કે આ થાપણો વાસ્તવમાં એ૧ દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલી અણઉકેલાયેલ સંપત્તિનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.

૫૨૧. અંતિમ વિશ્લેષણમાં ટ્રાયલ કોર્ટે નિર્ણાયક રીતે ઠેરવવા માટે રેકોર્ડ પરના પુરાવા પરથી પ્રાપ્ત થયેલા સંજોગોનો સારાંશ આપ્યો કે ફરિયાદપક્ષ સામાવાળા સામે ઘડવામાં આવેલા આરોપો વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરી શક્યા. આ નિર્ણયને સમર્થન આપતા પાસાઓની અંતિમ ગણતરી કરતી વખતે, ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતની નોંધ લીધી કે એ૧ એ જયા પબ્લિકેશન્સના સંબંધમાં એ૨ ની તરફેણમાં એક જનરલ પાવર ઓફ એટર્ની (આંક પી–૯૯૫) અમલમાં મૂક્યો હતો કારણ કે એ૧, તમામ સંબંધિત સમયે, સદર પેઢીના ભાગીદાર હતા. આવા પાવર ઓફ એટર્ની અન્યથા જરૂરી ન હતા અને આ સત્તા આમ એ૨ ને આપવામાં આવી હતી જેથી કરીને જયા પબ્લિકેશન્સના સંચાલનમાં તેને મુક્ત હાથ આપી શકાય જેથી એ૧ ના બચાવને સરળ બનાવી શકાય કે તેણી એક નિષ્ક્રિય ભાગીદાર હતી અને એ૨ દ્વારા કરવામાં આવતા વ્યવહારોથી અજાણ હતી તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી. જોકે, ટ્રાયલ કોર્ટે એવો મત આપ્યો હતો કે આવા પાવર ઓફ એટર્નીના અમલ દ્વારા, કાયદામાં, એ૧ એ પ્રદાન કરેલી સત્તાઓ અનુસાર એ૨ ના તમામ કૃત્યો અને કાર્યો માટે પોતાને જવાબદાર બનાવી હતી. તેણે એ૧ દ્વારા એકત્ર કરાયેલા ભંડોળના પ્રવાહને જયા પબ્લિકેશન્સના ખાતા સાથે અને ત્યારબાદ તેને વિશાળ સંપત્તિ સંપાદન માટે અંતે યોગ્ય ઠેરવવા માટે અન્ય ખાતાઓમાં શાખાઓ બનાવવા સાથે સહસંબંધિત કર્યો. આમ ટ્રાયલ કોર્ટે એ૧ ના એ વલણને ફગાવી દીધું કે તે ભંડોળના ટ્રાન્સફર અને તેના ઉપયોગની પદ્ધતિ અંગે તેણીના એજન્ટ એ૨ ની પ્રવૃત્તિઓથી અજાણ હતી.

૫૨૨. તપાસ સમયગાળા દરમિયાન વિવિધ પેઢીઓની રચનાને પણ સામાવાળા વચ્ચેના ષડયંત્રને સાબિત કરવાના અન્ય સંજોગ તરીકે ટાંકવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે વર્ણન કર્યું કે તપાસ સમયગાળાની શરૂઆતમાં, એ૧ અને એ૨ બે એકમોમાં સામેલ હતા, જેમ કે મેસર્સ જયા પબ્લિકેશન અને મેસર્સ

શસી એન્ટરપ્રાઇઝીસ પરંતુ તપાસ સમયગાળા દરમિયાન ૧૮/૨૧ જેટલી પેઢીઓ અસ્તિત્વમાં આવી. ટ્રાયલ કોર્ટે પુનરોચ્ચાર કર્યો કે જોકે રેકોર્ડ પરના પુરાવાઓએ સાબિત કર્યું છે કે આમાંની કોઈ પણ પેઢીએ તપાસ સમયગાળા દરમિયાન વેપાર કર્યો ન હતો અથવા તો શેર મૂડીમાં ફાળો આપ્યો ન હતો અથવા આ પેઢીઓ પાસેથી કોઈ નફો મેળવ્યો ન હતો. એક જ દિવસમાં સમાન લક્ષણોવાળી આવી દસ પેઢીઓની રચના કરવામાં આવી હતી તે હકીકતનો પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે એ પણ યાદ કર્યું કે માત્ર એ૨ અને એ૩ એ તેમના નામે સ્વતંત્ર એકમો જ શરૂ કર્યા ન હતા, બંધ પડેલી કંપનીઓ પણ સામાવાળા દ્વારા ખરીદવામાં/ટેક ઓવર કરવામાં આવી હતી. જોકે, આમાંની કોઈ પણ પેઢી અથવા કંપનીએ વિશાળ મિલકતો હસ્તગત કરવા સિવાય વાસ્તવમાં કોઈ વ્યવસાય કર્યો ન હતો. આ પેઢીઓ/કંપનીઓના બેંક ખાતા ખોલતી વખતે, આમાંથી કોઈપણ સંસ્થા પાસે કોઈ સ્વતંત્ર સંસાધનો ન હતા તે હકીકતનો ઉલ્લેખ કરીને, ટ્રાયલ કોર્ટે અનુમાન લગાવ્યું કે આ પેઢીઓ/કંપનીઓ નમધુ એમજીઆર અને જયા પબ્લિકેશન્સના વિસ્તરણ સિવાય બીજું કંઈ નથી અને સતત ભરણપોષણ માટે એ૧ અને એ૨ ની પરોપકારીતાના ઋણી હતા. તેણે પુનરોચ્ચાર કર્યો કે આ ખાતાઓમાં મોટા પ્રમાણમાં ભંડોળ ડાયવર્ટ કરવામાં આવ્યું હતું તે સાબિત હકીકત એ હકીકતની સ્પષ્ટ સાક્ષી હતી કે આ પેઢીઓની રચના માત્ર એ૧ દ્વારા એકત્ર કરવામાં આવેલા ગેરકાયદેસર સંસાધનોને હડપ કરવા માટે કરવામાં આવી હતી. આ પેઢીઓ/કંપનીઓ એ૧ ના નિવાસસ્થાનેથી કાર્યરત હતી તે હકીકત એ૧ ની તેમની પ્રવૃત્તિઓ વિશેના બનાવટી અજ્ઞાનને ખોટી પાડે છે, તેની નોંધ લેવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત આક્ષેપોને વધુ મજબૂત કરતા સંકળાયેલ હકીકતો અને સંજોગો સાથે તેનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે ત્યારે તમામ આરોપી વ્યક્તિઓનું સંયુક્ત રહેઠાણને પણ કાવતરા અને મદદગારીના આરોપમાં ફાળો આપતા પરિબળ તરીકે અવગણી શકાય નહીં. ટ્રાયલ કોર્ટના મતે, આ બાબતે એ૨ થી એ૪ ની એ દેખાવ પૂરતી સાચી લાગતી દલીલને ખોટી પાડી હતી કે તેમનામાંના દરેકનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય અને આવકનો પોતાનો સ્ત્રોત હતો. એ હકીકત કે એ૨

થી એ૪ એ૧ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલ ભંડોળમાંથી જમીનના વિશાળ ટ્રેક્ટ મેળવવા માટે પેઢીઓની રચના કરવા માટે સંયુક્ત થયા હતા તે પણ એ વાતનો સ્પષ્ટ સંકેત હતો કે એ૧ ના ઘરમાં તેમનું સંમેલન મિત્રો અને જરૂરિયાતમંદ સંબંધીઓ માટે કોઈ પરોપકારી ઈચ્છાથી ઉદ્ભવ્યું ન હતું, પરંતુ એ૧ ની સંપત્તિઓ રાખવા માટે ગુનાહિત કાવતરું ઘડવા અને આગળ વધારવા માટે હતું. રેકોર્ડ પરની સામગ્રી દર્શાવે છે કે એ૧ એ શસી એન્ટરપ્રાઈઝીસને તેની શેર મૂડીમાં ફાળો આપવા તરીકે માત્ર રૂ. ૧ કરોડ એડવાન્સ આપ્યા ન હતા જેના માટે તેણીએ લોન લીધી હતી, પરંતુ તેણીએ અન્ય આરોપી વ્યક્તિઓની તરફેણમાં કેટલાક ચેક પણ જારી કર્યા હતા અને સામેલ પેઢીઓના લાભ માટે લોન મેળવવા માટે અરજી દાખલ કરી હતી, તે હકીકત એ આરોપને વધુ મજબૂત બનાવે છે કે તેણી સહ–આરોપી અને પેઢીઓની વિગતોમાં તેના વ્યવહારોથી સંપૂર્ણપણે વાકેફ હતી. સામાવાળાના એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં, પેઢીઓ/કંપનીઓમાં નાણાંના મુક્ત પ્રવાહે પણ વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કર્યું કે તમામ આરોપી વ્યક્તિઓએ તેમના નામે મિલકતો ખરીદવા માટે એ૧ ની ગેરરીતિથી મેળવેલી સંપત્તિને લોન્ડર કરવાના કાવતરામાં સક્રિયપણે ભાગ લીધો હતો. ક્રિમિનલ લો એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સની જોગવાઈઓ અનુસાર છ કંપનીઓની સંપત્તિઓ અને મિલકતો જપ્ત કરવામાં આવી હતી અને ત્યાંથી બે વર્ષ કરતાં વધુ સમય સુધી જપ્તી દૂર કરવા માટેની અરજીઓ દાખલ કરવામાં આવી ન હતી તે હકીકત એ સ્પષ્ટ કરે છે કે આરોપીઓ સિવાય અન્ય કોઈ વ્યક્તિને તેમાં રસ ન હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે એ પણ નોંધ્યું હતું કે, ખાસ કરીને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ સબ–રજિસ્ટ્રાર, નોર્થ બીચ, સબ રજિસ્ટ્રાર ઓફિસ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૭૧ રાધા કૃષ્ણન, હોર્ટિકલ્ચર ઓફિસરના પુરાવાઓનો ઉલ્લેખ કરતા કે તેમને પોસ ગાર્ડનમાં બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને ઉચ્ચ અધિકારીઓની સૂચનાઓ પર, તેઓએ અંગત રસ લઈને મોટી સંખ્યામાં દસ્તાવેજોની નોંધણીમાં નિયમોમાં છૂટછાટ આપીને એ૧ ને મદદ કરી હતી અને આ વ્યવહારોમાં એ૧ ની ઊંડાણપૂર્વકની સંડોવણી રાખવા માટે મિલકતોનું મૂલ્યાંકન ઓછું આંકવામાં આવ્યું હોવાની અવગણના પણ કરી હતી. નોંધણી

સત્તાવાળાઓ ખરીદનારાઓના નામ સામેલ કર્યા વિના પણ છ દસ્તાવેજોની નોંધણીની પરવાનગી આપવાની હદે ગયા હતા, તેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે તેના નિષ્કર્ષમાં, સમગ્ર પુરાવાઓના વિસ્તૃત વિશ્લેષણ પર, નીચેની હકીકતો ફરિયાદપક્ષ દ્વારા તમામ વાજબી શંકાની બહાર સાબિત થઈ હોવાનું ઠેરવ્યું.

(૧)	**૩૦.૪.૧૯૯૬ ના રોજ એ–૧ ના કબજામાં મળેલી કુલ સંપત્તિઓ**	**રૂ. ૫૫,૦૨,૪૮,૨૧૫**
(૨)	**તપાસ સમયગાળા દર મ િયાન આરોપીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલો કુલ ખર્ચ**	રૂ. ૮,૪૯,૦૬,૮૩૩/–
(૩)	(૧) અને (૨) નો સરવાળો	રૂ. ૬૩,૫૧,૫૫,૦૪૮/–
(૪)	**ઉપર નક્કી કર્યા મુજબ તમામ સ્ત્રોતોમાંથી આરોપીઓની કુલ આવક**	રૂ. ૯,૯૧,૦૫,૦૯૪/–
(૫)	૩૦.૦૪.૧૯૯૬ ના રોજ આરોપીઓના કબજામાં મળેલી અપ્રમાણસર સંપત્તિ અને આર્થિક સંસાધનોનું મૂલ્ય કે જેનો સંતોષકારક હિસાબ આપવામાં આવ્યો નથી.	રૂ. ૫૩,૬૦,૪૯,૫૫,૯૫૪ /–

૫૨૩. આ જોતાં, ટ્રાયલ કોર્ટે પી.સી. એક્ટની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતાં કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળના ગુનાઓ માટે એ૧ ને દોષિત ઠેરવ્યા. વધુમાં એ૧ થી એ૪ ને પી.સી. એક્ટની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતાં કલમ ૧૩(૧)(ઈ) સાથે વંચાણે લેતાં આઇ.પી.સી. ની કલમ ૧૨૦–બી હેઠળ પણ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. એ૨ થી એ૪ ને વધારામાં પી.સી. એક્ટની કલમ ૧૩(૨) સાથે વંચાણે લેતાં ૧૩(૧)(ઈ) સાથે વંચાણે લેતાં આઇ.પી.સી. ની કલમો ૧૦૯ હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા અને અગાઉ ઉલ્લેખ કર્યા મુજબ તે અનુસાર તેઓને સજા કરવામાં આવી.

૫૨૪. ટ્રાયલ કોર્ટે વધુમાં એવો હુકમ કર્યો કે સંબંધિત બેંકોને ફિક્સ ડિપોઝિટની આવક અને સંબંધિત આરોપી વ્યક્તિઓના બેંક ખાતામાં જમા રોકડ બેલેન્સને દંડની રકમ સામે ફાળવવા અને સરભર કરવા જમા કરવા માટે જરૂરી નિર્દેશો જારી કરવામાં આવે. એવો પણ નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે જો આવા સરભર પછી પણ દંડની રકમ ઓછી પડે તો, કોર્ટ સમક્ષ જપ્ત કરાયેલા અને રજૂ કરાયેલા સોના અને હીરાના ઘરેણાં (પ્રમાણસર હીરાના દાગીના સાથે ૭૦૪૦ ગ્રામ સોનું અલગ રાખ્યા પછી) આર.બી.આઇ. અથવા એસ.બી.આઇ. ને અથવા જાહેર હરાજી દ્વારા વેચવામાં આવે જેથી ખાધ પૂરી કરી શકાય. બાકીના સોના અને હીરાના દાગીના સરકારને જપ્ત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

૫૨૫. તેણે વધુમાં એવો હુકમ કર્યો કે લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, મીડો એગ્રો ફર્મ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, રામા રાજ એગ્રો મિલ્સ (પી) લિમિટેડ, સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઇઝીસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્શન (પી) લિમિટેડ અને ઇન્ડો દોહા કેમિકલ્સ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ લિમિટેડના નામે નોંધાયેલી તમામ સ્થાવર મિલકતો જે ઉપર દર્શાવેલ જી.ઓ. નંબરો એમએસ ૧૨૦ અને ૧૧૮૩ મુજબ જોડાણ હેઠળ હતી તેને રાજ્ય સરકારમાં જપ્ત કરવામાં આવે. તેણે એવો પણ હુકમ કર્યો કે વસૂલ કરવામાં

આવેલ દંડની રકમમાંથી, રૂ. ૫ કરોડની રકમ ત્યાં હાથ ધરવામાં આવેલી ટ્રાયલ માટેના ખર્ચની ભરપાઈ માટે કર્ણાટક રાજ્યને સોંપવામાં આવે.

૫૨૬. એડજ્યુડિકેશનની કાર્યવાહી દરમિયાન ૩૪ જેટલી કંપનીઓ/પેઢીઓની ચકાસણી કરવામાં આવી હતી. આમાંથી જયા પબ્લિકેશન્સ, શશી એન્ટરપ્રાઈઝીસ, સિગ્નોરા બિઝનેસ એન્ટરપ્રાઈઝીસ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ, લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ, રિવરવે એગ્રો પ્રોડક્શન પ્રાઈવેટ લિમિટેડ, મીડો એગ્રો ફર્મ પ્રાઈવેટ લિમિટેડ, ઈન્ડો દોહા કેમિકલ એન્ડ ફાર્માસ્યુટિકલ લિમિટેડ, રામ રાજ એગ્રો મિલ્સ લિમિટેડ ચેક પીરિયડ પહેલાથી અસ્તિત્વમાં હતી. અન્ય કંપનીઓ ચેક પીરિયડ દરમિયાન નોંધવામાં આવી હતી અને નોંધનીય છે કે, આમાંથી છ ની નોંધણી તારીખ ૨૫.૧.૧૯૯૪ હતી અને તેમાંથી પાંચના ત્રણ બેંક ખાતા એક જ તારીખે એટલે કે ૨૭.૧.૧૯૯૪ ના રોજ ખોલવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં આવી દસ પેઢીઓની નોંધણી ૧૫.૨.૧૯૯૫ ના રોજ કરવામાં આવી હતી અને તેમના બેંક ખાતા ૨૩.૩.૧૯૯૫ ના રોજ ખોલવામાં આવ્યા હતા. ઓછામાં ઓછું કહીએ તો, મૂકવામાં આવેલા આરોપના સંદર્ભમાં, આ સંયોગ પણ સ્પષ્ટપણે અસામાન્ય અને અસંગત છે. અન્ય એક નોંધપાત્ર બાબત એ છે કે આમાંની મોટાભાગની પેઢીઓમાં, એ૨, એ૩ અને એ૪ કેટલાકમાં તેમની સાથે જોડાતા લેક્સ પ્રોપર્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રાઈવેટ લિમિટેડના ભાગીદારો છે. એવી પેઢીઓ પણ છે જ્યાં એ૨ અથવા એ૩ માલિક છે અને અન્ય એ૨, એ૩ અને એ૪ ના સંયોજન સાથે છે. જે છ પેઢીઓના નામે મોટા પાયે મિલકતો ખરીદવામાં આવી હતી અને થાપણો કરવામાં આવી હતી તેની બાબતો અંગેના પુરાવાઓ, અગાઉ વિગતવાર જણાવવામાં આવ્યા છે, તેથી તેને વધુ વિસ્તૃત કરવાની જરૂર નથી.

૫૨૭. એ૧ ના ખાતામાંથી અન્ય સહ–આરોપીઓ અને સામેલ પેઢીઓ/કંપનીઓના ખાતામાં અવિરત, વારંવાર અને સ્વયંસ્ફુરિત ભંડોળનો પ્રવાહ, તેમના એકંદર દિશાનિર્દેશોના આધારે વ્યવહારોમાં સામાવાળાઓની સામૂહિક દોષિત સંડોવણીને ભારે પ્રમાણમાં દર્શાવે છે જેથી તેને માસ્ક્ડ બેંકિંગ

એક્સચેન્જ કહી શકાય, જો કે તેમાં ઘણા ખાતાઓ સામેલ હતા પરંતુ મોટે ભાગે એક જ બેંકના હતા. અન્ય કોઈ મત શક્ય નથી.

૫૨૮. ઉપરોક્ત બાબતો સિવાય, એકંદર તથ્યાત્મક દ્રષ્ટિકોણમાં તપાસ અને ટ્રાયલમાં અન્યાયનો વિરોધ પણ ટકી શકે તેમ નથી. એ સાચું છે કે તપાસ દરમિયાન, કેટલાક દસ્તાવેજો જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા જે આરોપને સાબિત કરવા માટે અસંગત હોવાનું માનીને પુરાવા તરીકે રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા, પરંતુ તે ચોક્કસપણે તેના દમન સમાન નહોતું જેથી ટ્રાયલને કથિત મુજબ અન્યાય અને અપારદર્શિતાના દુર્ગુણથી અસરગ્રસ્ત કરી શકાય. વધુમાં, પક્ષકારો સામે કોઈપણ પૂર્વગ્રહ ન રહે તેની ખાતરી કરવા માટે કાયદામાં છૂટ હોય તે રીતે કોર્ટોએ હસ્તક્ષેપ કર્યો હતો. હકીકત એ છે કે જપ્ત કરાયેલા દસ્તાવેજો પરંતુ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા પુરાવા પર લાવવામાં આવ્યા ન હતા તેનો નાશ કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તમામ સંબંધિત સમયે સામાવાળાઓની ચકાસણી માટે ઉપલબ્ધ હતા, તે પોતે જ વાજબી અને નિષ્પક્ષ ટ્રાયલનો સંકેત આપે છે. બચાવપક્ષે રેકોર્ડ મુજબ અમુક સમયે માત્ર બે સાક્ષીઓની તપાસ કરીને તેના પુરાવા બંધ કરી દીધા હતા, ત્યારબાદ સામાવાળાઓની ઈચ્છા મુજબ દસ્તાવેજોની ચકાસણી કર્યા પછી, એ૧ સત્તામાં પાછા ફર્યા પછી, ૯૯ જેટલા સાક્ષીઓની તપાસ કરી. તે પહેલાં, ૭૬ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓને વધુ ઉલટતપાસ માટે પાછા બોલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે બચાવપક્ષના પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા નથી તે વિરોધ પણ રેકોર્ડ દ્વારા સાબિત થતો નથી. તેના ચુકાદા પરથી સ્પષ્ટ થશે તેમ, સામાવાળાઓ દ્વારા તપાસવામાં આવેલા ઘણા સાક્ષીઓની જુબાનીને જ્યાં પણ સુસંગત હોય ત્યાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ઊંડાણપૂર્વક પ્રશંસા કરવામાં આવી. ટ્રાયલ કોર્ટે બંને તથ્યાત્મક અને કાનૂની એકંદર સંદર્ભમાં, સામાવાળાઓને પ્રતિકૂળ રીતે ટ્રાયલ હાથ ધરી હોવાની દલીલ આમ ટકી શકે નહીં.

૫૨૯. ટ્રાયલ કોર્ટ મૂલ્યાંકનમાં ઝીણવટભરી, સંવેદનશીલ, જાગ્રત અને ન્યાયી હતી, તે હકીકત દ્વારા પ્રમાણિત થાય છે કે સંપત્તિનું મૂલ્યાંકન કરતી

વખતે, ખાતરી મુજબ, તેણે સાડીઓની કિંમત પેટે રૂ. ૩૨ લાખની રકમને બાકાત રાખી હતી અને વધુમાં સોના અને હીરાની કિંમતમાં રૂ. ૨ કરોડ સુધીનો ઘટાડો કર્યો હતો. તેણે લગ્નના ખર્ચમાં ૫૦% કરતા વધુ ઘટાડાને પણ મંજૂરી આપી હતી અને વધુમાં ૨૦% ના ઘસારાની મંજૂરી આપીને બાંધકામની કિંમતમાં ઘટાડો કર્યો હતો.

૫૩૦. ટ્રાયલ કોર્ટે તેના દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાના ભૌતિક ટુકડાઓને ધ્યાનમાં લીધા ન હતા તેવા બચાવપક્ષની વારંવારની ફરિયાદના સંદર્ભમાં, તે જણાવવા માટે પૂરતું છે કે તેના દ્વારા આપવામાં આવેલો નિર્ણય તેનાથી વિપરીત જાહેર કરે છે. અન્ય બાબતોની સાથે આવક, ખર્ચ અને અસ્કયામતોના તમામ પાસાઓમાં, ટ્રાયલ કોર્ટનો ચુકાદો સાદા વાંચન પરથી દર્શાવે છે કે બચાવપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા જે સુસંગત હોવાનું મનાય છે તે માત્ર ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા નથી પરંતુ એડજ્યુડિકેશન સંબંધિત મુદ્દાઓ પર નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે તેનું વિશ્લેષણ અને અમલ પણ કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે આવક સંબંધિત, બચાવપક્ષના સાક્ષીઓની જુબાનીનો સંદર્ભ અન્ય બાબતોની સાથે નમાધુ એમજીઆર, સુપર ડુપર ટી.વી., એ૧ ને આપેલી ભેટ, ભાડાની આવક અને આવકવેરા રિટર્ન સંબંધિત ચકાસણીને લગતો છે, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે એ૩ ના લગ્ન, ખર્ચ અને ઈમારતોના મૂલ્યાંકનના મુદ્દાઓ પર કેસનો નિર્ણય કરતી વખતે બચાવપક્ષના પુરાવાનું પણ મૂલ્યાંકન કર્યું હતું. તેથી તેનાથી વિપરીત વાંધો સ્વીકારી શકાય નહીં. વધુમાં વર્તમાન કાર્યવાહીમાં દલીલો દરમિયાન વિગતવાર વર્ણવવામાં આવેલી આ અરજી સામાવાળાઓ દ્વારા તેમની દોષિતતાને પડકારતી વખતે હાઈકોર્ટ સમક્ષ ખૂબ જ ખાસ રીતે લેવામાં આવી ન હતી. નોંધપાત્ર રીતે, કાયદામાં કલ્પના કર્યા મુજબ, આ કોર્ટ સમક્ષ ટ્રાયલ કોર્ટ તરફથી આવી કથિત ભૂલો સામે ઔપચારિક પડકાર આપીને તેમના દ્વારા આવી ફરિયાદ પણ કરવામાં આવી નથી. આ પ્રેરક પૃષ્ઠભૂમિમાં, અમે આ દલીલને ટકાવી રાખવા માટે અનિચ્છા ધરાવીએ છીએ. આ વધુ એટલા માટે છે કારણ કે સંબંધિત પુરાવાઓનું એકંદરે મૂલ્યાંકન જોતાં, અમારો એવો અચકાયા

વિનાનો મત છે કે હાઇકોર્ટનો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ રેકોર્ડના આધારે, હકીકતો અને કાયદા બંનેમાં સ્પષ્ટ ભૂલોથી પીડાય છે અને રદ કરવા પાત્ર છે.

૫૩૧. ધ ક્રિમિનલ લો એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૭૪ (જેને "ઓર્ડિનન્સ" તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે), જે ૨૩.૮.૧૯૭૪ ના રોજથી અમલમાં આવ્યો હતો તે ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ, ૧૯૩૫ ની કલમ ૭૨ હેઠળની સત્તાઓના ઉપયોગનું પરિણામ છે અને તે તેના અનુસૂચિમાં સૂચિબદ્ધ ગુનાઓના માધ્યમ દ્વારા મેળવેલી સંપત્તિના નિકાલ અથવા છુપાવવાને અટકાવવા માટે નિર્દેશિત છે. પુનરાવર્તન કરવા માટે, તાત્કાલિક એડજ્યુડિકેશન માટે, અનુસૂચિના ફકરા ૪એ અને ૫ ત્વરિત સંદર્ભ માટે નીચે મુજબ કાઢવામાં આવ્યા છે:

૪–એ: પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ, ૧૯૮૮ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો;

૫ : આઇટમ ૨,૩ અને ૪ અને ૪–એ માં ઉલ્લેખિત કોઈપણ ગુના આચરવાનું કોઈ કાવતરું અથવા આચરવાનો કોઈપણ પ્રયાસ અથવા કોઈપણ ગુનાનું કોઈ દુષ્પ્રેરણ.

વર્તમાન મૂલ્યાંકનમાં અનુસૂચિમાં દર્શાવેલ અન્ય ગુનાઓ સામેલ ન હોવાથી, તેના પર વિચાર કરવામાં આવતો નથી.

૫૩૨. ઓર્ડિનન્સની કલમ ૩ જોગવાઈ કરે છે કે જ્યાં રાજ્ય સરકાર અથવા સંજોગોવશાત્, કેન્દ્ર સરકારને એવું માનવા માટે કારણ હોય કે કોઈપણ વ્યક્તિએ, ભલે ઓર્ડિનન્સ શરૂ થયા પછી હોય કે ન હોય, કોઈ અનુસૂચિત ગુનો કર્યો છે અને કોઈ કોર્ટે તેની નોંધ લીધી હોય કે ન હોય, તે અધિકારક્ષેત્રની સ્થાનિક મર્યાદામાં ડિસ્ટ્રિક્ટ જજને અરજી કરવાની અધિકૃતતા આપી શકે છે, જેમાં સદર વ્યક્તિ સામાન્ય રીતે રહે છે અથવા વ્યવસાય કરે છે, કોઈપણ પૈસા અથવા અન્ય મિલકતના જોડાણ માટે, જે આવા ગુનાના માધ્યમ દ્વારા મેળવવામાં આવ્યા હોવાનું મનાય છે. તે એ પણ પરવાનગી આપે છે કે જો આવા

નાણાં અથવા મિલકત કોઈ કારણસર જોડી શકાતી નથી, તો અરજીમાંની અરજ સદર વ્યક્તિની અન્ય મિલકત સુધી વિસ્તારવામાં આવી શકે છે જેનું મૂલ્ય લગભગ તેની સમકક્ષ હોય. જોગવાઈઓએ કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ ના ફર્સ્ટ શેડ્યુલના ઓર્ડર ૨૭ ને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ જોડાણના હુકમ માટેની કાર્યવાહીમાં લાગુ કર્યો છે જેમ તેઓ સરકાર દ્વારા દાવાઓ પર લાગુ પડે છે.

૫૩૩. કલમ ૪ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતા ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા તેમાં ઉલ્લેખિત સંભાવનાઓમાં એડ ઇન્ટરિમ એટેચમેન્ટની વિચારણા કરે છે અને આમ કરતી વખતે, તેમણે જે વ્યક્તિના નાણાં અથવા અન્ય મિલકત જપ્ત કરવામાં આવી રહી છે, તેને હુકમ, અરજી અને એફિડેવિટ અને જો નોંધાયેલ હોય તો પુરાવાની નકલો સાથે નોટિસ જારી કરવાની રહેશે, જેમાં તેમને નોટિસમાં ઉલ્લેખિત તારીખે કારણ દર્શાવવા કહેવામાં આવશે કે શા માટે જપ્તીના હુકમને એબ્સોલ્યુટ ન બનાવવો જોઈએ. ક્લોઝ ૫ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજને એડ ઇન્ટરિમ એટેચમેન્ટના હુકમને એબ્સોલ્યુટ બનાવવાની સત્તા આપે છે, જો અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિ દ્વારા કોઈ વાંધો દાખલ કરવામાં ન આવે અથવા જો વાંધો દાખલ કરવામાં આવે, અને પુરાવા રજૂ કરવામાં આવે તો જરૂરી તપાસ પછી તેમાં કોઈ ફેરફાર ન થાય. ઓર્ડિનન્સના ક્લોઝ ૧૦ ની શરતોમાં, કરવામાં આવેલ મિલકત જપ્તીનો હુકમ જ્યાં સુધી પાછો ખેંચવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, એવી આકસ્મિક સ્થિતિમાં અમલમાં રહેશે જ્યાં કોઈ કોર્ટે આક્ષેપિત શેડ્યૂલ ગુનાની નોંધ લીધી હોય, પછી ભલે તે હુકમ માટે અરજી કરવામાં આવી હોય તે સમય પહેલાં કે પછી, ક્રિમિનલ કાર્યવાહી પૂર્ણ થયા પછી ઓર્ડિનન્સની જોગવાઈઓ અનુસાર ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા હુકમ પસાર ન થાય ત્યાં સુધી. ક્લોઝ ૧૧ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી હાઈકોર્ટ સમક્ષ જપ્તીની બાબતમાં, ડિસ્ટ્રિક્ટ જજના હુકમ(મો) સામે અપીલની જોગવાઈ કરે છે. જ્યારે ક્લોઝ ૧૨ માં નિર્ધારિત ગુનાની સુનાવણી કરતી કોર્ટ માટે તે ફરજિયાત બનાવવામાં આવ્યું છે કે, જ્યારે ઓર્ડિનન્સ હેઠળ સામેલ મિલકતની જપ્તીના હુકમની જાણ કરવામાં આવે ત્યારે, ગુનેગાર ઠરાવવાના કિસ્સામાં, આરોપી દ્વારા ગુનાના માધ્યમથી મેળવેલા નાણાંની રકમ અથવા અન્ય મિલકતના મૂલ્ય

અંગેનો નિષ્કર્ષ નોંધવો, કલોઝ ૧૩ માં ક્રિમિનલ કાર્યવાહી પૂર્ણ થયા પછી આવી જપ્ત કરેલી મિલકતના નિકાલની રીતને ફરજિયાત કરવામાં આવી છે. તે હેઠળ, જ્યારે ક્રિમિનલ કોર્ટનો અંતિમ ચુકાદો અથવા હુકમ ગુનેગાર ઠરાવવાનો હોય, ત્યારે ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ આદેશ આપશે કે ઓર્ડિનન્સ હેઠળ જપ્ત કરાયેલ ગુનેગાર વ્યક્તિની મિલકતમાંથી અથવા આવી જપ્તીના બદલામાં આપવામાં આવેલી જામીનગીરીમાંથી, ક્રિમિનલ કોર્ટના અંતિમ ચુકાદા અથવા હુકમમાં જણાયા મુજબ આવી રકમ અથવા મૂલ્ય સરકારને જપ્ત કરવામાં આવશે, જે ગુનેગાર વ્યક્તિ દ્વારા, ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા નક્કી કર્યા મુજબ જપ્તીના ખર્ચ સાથે ગુનાના માધ્યમથી મેળવવામાં આવી હોય. સબ–કલોઝ ૪ એવી પરિસ્થિતિ સાથે કામ કરે છે જ્યાં જપ્ત કરવા અથવા વસૂલ કરવા માટે આદેશિત રકમ જપ્ત કરાયેલ ગુનેગાર વ્યક્તિની મિલકતના મૂલ્ય કરતા વધી જાય છે, આમ તે સંજોગોમાં, અનુસરવાનાં પગલાંની પરવાનગી આપે છે. સબ–કલોઝ (૬) એવો આદેશ આપે છે કે શેડ્યૂલની આઇટમ ૧ માં ઉલ્લેખિત ગુના સિવાયના કોઈપણ શેડ્યૂલ ગુનાના સંબંધમાં જપ્ત કરવાનો આદેશ આપેલ દરેક રકમ, ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા નક્કી કર્યા મુજબ જપ્તીના ખર્ચની કપાત પછી, સરકાર અથવા સ્થાનિક સત્તામંડળમાં જમા કરવામાં આવશે જેને ગુનાના કારણે નુકસાન થયું છે અથવા જ્યાં એક કરતા વધુ આવી સરકાર અથવા સ્થાનિક સત્તામંડળ છે, તેમને દરેકે ભોગવેલા નુકસાનના પ્રમાણમાં તેમની વચ્ચે વહેંચવામાં આવશે.

૫૩૪. નોંધનીય રીતે કલોઝ ૨(૨) મુજબ "ક્રિમિનલ કાર્યવાહીની સમાપ્તિ", અમારા વર્તમાન હેતુ માટે સુસંગત છે, તે ત્યાં હશે જ્યાં આ કોર્ટ વર્તમાન અપીલોમાં તેનો અંતિમ હુકમ પસાર કરશે.

૫૩૫. પ્રતિવાદીઓને નિર્દોષ છોડવાને પગલે, સંકળાયેલ છ કંપનીઓના નામે નોંધાયેલી મિલકતો મુક્ત કરવા સંબંધિત કર્ણાટક રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલોમાં, પક્ષકારો આવશ્યકપણે કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ ની કલમ ૭૫૨ ની લાગુ પડવા અથવા અન્યથા વિવાદમાં છે જે ઓર્ડિનન્સ હેઠળ અન્યથા જપ્ત કરાયેલ મિલકતોની જપ્તી/જપ્તી માટે આદેશ

આપવા માટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લાગુ કરવામાં આવી હતી. હરીફ દાવાઓના અન્ય પાસાઓ મોટે ભાગે સામાન્ય છે અને તેના પર પહેલાથી જ ધ્યાન આપવામાં આવ્યું છે, જે નવી ચકાસણી માટે બિનજરૂરી છે.

જ્યારે રાજ્ય વતી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અધિનિયમની યોજના અને નિર્ધારિત ગુનામાં સંડોવાયેલી મિલકતની જપ્તીની રીતને ધ્યાનમાં રાખીને, કોડની કલમ ૪૫૨ ની કામગીરીને બાકાત રાખવામાં આવી નથી, પ્રતિવાદીઓ વતી એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ઓર્ડિનન્સ પોતે જ એક સંપૂર્ણ કોડ હોવાથી, કોડની સદર જોગવાઈને લાગુ કરીને જપ્તી હેઠળની મિલકતના નિકાલની સત્તા પોતાની જાતે માની લેવામાં ટ્રાયલ કોર્ટ સ્પષ્ટપણે ખોટી હતી. પ્રતિવાદીઓ વતી સારાંશમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વધુમાં વધુ, ટ્રાયલ કોર્ટ તેમની સામે દોષિત હોવાના નિષ્કર્ષને અનુસરીને જપ્તી હેઠળની મિલકતનું મૂલ્યાંકન કરી શકી હોત, ત્યારબાદ ઓર્ડિનન્સ હેઠળના ફોરમને તેમાં નિર્ધારિત પ્રક્રિયાનું પાલન કરવા અને પ્રક્રિયાને તેના તાર્કિક અંત સુધી આગળ વધારવા માટે છોડી દેત. આ વધુ છે, જેમ કે પ્રતિવાદીઓ માટે આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે, એડ ઇન્ટરિમ એટેચમેન્ટને એબ્સોલ્યુટ બનાવતા હુકમો સામેની અપીલો ઓર્ડિનન્સ હેઠળ પરવાનગી મુજબ હાઇકોર્ટ સમક્ષ પેન્ડિંગ છે. મુખ્યત્વે, અન્ય બાબતોની સાથે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સ્ટેટ ઓફ વેસ્ટ બંગાળ વિ. એસ.કે. ઘોષ, એ.આઇ.આર. ૧૯૬૩ એસ.સી. ૨૫૫ માં આ કોર્ટની બંધારણીય બેંચના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૫૩૬. અમારી સમજમાં, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલ માર્ગમાં કોઈ ખામી શોધી શકાતી નથી. પુનરાવર્તન કરવા માટે, અધિનિયમની કલમ ૫(૬) ની શરતોમાં, તેને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા વાપરી શકાય તેવી તમામ સત્તાઓ અને કાર્યોનો ઉપયોગ કરવા માટે અધિકૃત કરવામાં આવી હતી. સુનાવણીમાં ગુનાઓ અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ), ૧૩(૨), ઇન્ડિયન પીનલ કોડ ની કલમ ૧૦૯ અને ૧૨૦બી હેઠળ હતા જે ઓર્ડિનન્સના શેડ્યૂલના પેરા જએ અને ૫ માં સમાવિષ્ટ હતા. આ ગુનાઓ અધિનિયમની

મર્યાદામાં નિર્વિવાદપણે હતા અને તે હેઠળના સ્પેશિયલ જજ દ્વારા સુનાવણી કરવા યોગ્ય હતા. અધિનિયમના માળખા અને સામગ્રી અને કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર ની જોગવાઈઓમાં મર્યાદિત ફેરફારોને ધ્યાનમાં રાખીને, તેના કારણે પ્રસંગોપાત તેમની લાગુ પડવાપાત્રતામાં અને ઓર્ડિનન્સ હેઠળ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ દ્વારા લાગુ કરી શકાય તેવી તમામ સત્તાઓ અને કાર્યોનો ઉપયોગ કરવા માટે તેની હેઠળના ગુનાઓની સુનાવણી કરતા સ્પેશિયલ જજની અધિકૃતતાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારો અભિપ્રાય છે કે સામેલ છ કંપનીઓના નામે રહેલી મિલકતોની જપ્તી/જપ્તી માટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ હુકમ નિર્વિવાદ છે. આ બાબતના કોઈપણ દૃષ્ટિકોણમાં, આ ચુકાદાના પરિણામે ક્રિમિનલ કાર્યવાહીની કડક સમાપ્તિ સાથે, તેમાં ઉલ્લેખિત જપ્ત કરાયેલ મિલકતની જપ્તી/જપ્તી તરફના ટ્રાયલ કોર્ટના નિર્દેશને આથી પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે અને તેને આ કોર્ટ દ્વારા પણ એક હુકમ તરીકે ગણવામાં આવશે. આ મુદ્દે પ્રતિવાદીઓ વતી ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયો, તથ્યો પર અલગ છે અને તેમના માટે કોઈ ઉપયોગી નથી.

૫૩૭. મિર્ઝા ઇકબાલ હુસૈન થ્રુ અસ્કરી બેગમ વિ. સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ, (૧૯૮૨) ૩ એસ.સી.સી. ૫૧૬ માં, અપીલકર્તાના ઘરેથી જપ્ત કરાયેલ બે ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ રસીદો અને રૂ. ૫૨૦૦/– ની રોકડ રકમ અને જે ૧૯૪૭ ના અધિનિયમની કલમ ૫(૧)(ઈ) હેઠળના ચાર્જની વિષયવસ્તુ સાબિત થઈ હતી, તેને રાજ્યમાં જપ્ત કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો. જપ્તીનો આદેશ આપવા માટે સ્પેશિયલ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્રના અભાવની દલીલનો જવાબ આપતા, સીઆર.પી.સી. ની કલમ ૪(૨) નો સંદર્ભ આપતા આ કોર્ટે ઠેરવેલ કે તેની શરતોમાં, ઈન્ડિયન પીનલ કોડ સિવાયના કોઈપણ કાયદા હેઠળના તમામ ગુનાઓની તપાસ, પૂછપરછ, સુનાવણી અને અન્યથા કોડમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ અનુસાર વ્યવહાર થવો જોઈએ પરંતુ તે સમયે અમલમાં રહેલા કોઈપણ કાયદાને આધીન જે તપાસ, પૂછપરછ, સુનાવણી અથવા અન્યથા આવા ગુનાઓ સાથે કામ લેવાની રીત અથવા સ્થળનું નિયમન કરે છે. એવું

અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ ની કોઈ પણ જોગવાઈ જપ્તી માટે જોગવાઈ કરતી નથી અથવા જપ્તીનો હુકમ પસાર કરી શકાય તે માટેની રીત સૂચવતી નથી અને આ રીતે, એવો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો કે કેસના તથ્યોમાં જપ્તીના હુકમને અધિકારક્ષેત્રની બહાર હોવાનું માની શકાય નહીં. આમ, તેની હેઠળના કોઈપણ ગુનામાં સામેલ મિલકતની જપ્તીને અસર કરવા માટે તેની કામગીરીને બાકાત રાખવા પ્રિવેન્શન ઓફ કરપ્શન એક્ટ માં કોઈપણ જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં, કોડની કલમ ૪૫૨ ના લાગુ પડવાને સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું.

૫૩૮. આ કેસના તથ્યો અને સંજોગોનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી અને અમારી સમક્ષ મૂકવામાં આવેલા તમામ પુરાવાઓ અને તમામ પક્ષકારો દ્વારા આગળ મૂકવામાં આવેલી દલીલોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમારો સ્પષ્ટ અભિપ્રાય છે કે હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ અયોગ્ય છે અને આમ બાજુ પર રાખવામાં આવે છે. અમે આ કેસના તથ્યો પર વિચાર કર્યો છે અને અમારા મતે, હાઈકોર્ટ દ્વારા ગણતરી કર્યા મુજબ અપ્રમાણસર સંપત્તિની ટકાવારી ૮.૧૨% રેકોર્ડ પરના પુરાવાના સંપૂર્ણપણે ખોટા વાંચન પર આધારિત છે જે ઉપર જણાવ્યા મુજબ ખોટી ગાણિતિક ગણતરીઓ દ્વારા જટિલ બને છે. રેકોર્ડ પર પ્રવર્તમાન પુરાવાને ધ્યાનમાં રાખીને, જે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) માં કલ્પના કર્યા મુજબ, સંપત્તિની અપ્રમાણસરતાને અચૂક રીતે સાબિત કરે છે, તેની ટકાવારીની ગણતરી કરવા માટે કોઈપણ ગણિતનો આશરો લેવો પણ બિનજરૂરી છે. આ બાબતના કોઈપણ દૃષ્ટિકોણમાં, કૃષ્ણાનંદ અગ્નિહોત્રી (ઉપર મુજબ) માં આ કોર્ટનો નિર્ણય આ કેસના તથ્યોમાં લાગુ પડતો નથી અને તેથી, પ્રતિવાદીઓ તેમાંથી કોઈ લાભ મેળવી શકતા નથી.

૫૩૯. બંને કોર્ટોએ તમામ આરોપીઓની તમામ સંપત્તિ, આવક અને ખર્ચનું સામૂહિક રીતે અર્થઘટન કર્યું છે. અમે જુદો માર્ગ અપનાવવાનું કોઈ ખાતરીપૂર્વકનું કારણ જોતા નથી જે અન્યથા પણ, ચાર્જને ધ્યાનમાં લેતા, યોગ્ય નથી.

૫૪૦. નોંધનીય રીતે, પ્રતિવાદી આરોપીઓએ હાઇકોર્ટના તમામ તારણો સ્વીકાર્યા. અમે પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કર્યું છે અને અમે એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યા છીએ કે એ૧ થી એ૪ એ ષડયંત્ર રચ્યું છે અને તેને આગળ વધારતા, એ૧ જે સંબંધિત સમયે જાહેર સેવક હતા તેઓ ચકાસણી સમયગાળા દરમિયાન તેમની આવકના જાણીતા સ્રોતોની અપ્રમાણસર સંપત્તિના કબજામાં આવ્યા હતા અને તેને છુપાયેલા ચહેરા સાથે તેમના વતી રાખવા માટે સામેલ એ૨ થી એ૪ અને પેઢીઓ અને કંપનીઓના નામે વહેંચી દીધી હતી. વધુમાં, એ૧ દ્વારા ગુનો કરવામાં એ૨ થી એ૪ સામે લગાવવામાં આવેલ મદદગારીનો ચાર્જ પણ સાબિત થાય છે.

૫૪૧. અમે નોંધ્યું છે કે:

સ્ટેટ થ્રુ સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન, ન્યુ દિલ્હી વિ. જિતેન્દ્ર કુમાર સિંહ, (૨૦૧૪) ૧૧ એસ.સી.સી. ૭૨૪ માં નોંધાયેલા, આ કોર્ટે ઠેરવેલ કે એકવાર સ્પેશિયલ જજ દ્વારા પી.સી. એક્ટ ની કલમ ૪ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ નોન-પીસી ગુનાઓ તેમજ પીસી ગુનાઓ સામે આગળ વધવા માટે સત્તાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે, ત્યારે માત્ર એ હકીકત કે એકમાત્ર જાહેર સેવક કલમ ૪ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કર્યા પછી મૃત્યુ પામે છે, તે સ્પેશિયલ જજના અધિકારક્ષેત્રને છીનવી લેશે નહીં અથવા તેમની સમક્ષ પેન્ડિંગ કાર્યવાહીને દૂષિત કરશે નહીં. તેથી, અમે ઠરાવીએ છીએ કે આ બાબતમાં એ૧ હોવાને કારણે એકમાત્ર જાહેર સેવક મૃત્યુ પામ્યા હોવાથી, અમારા મતે, જોકે તેમની સામેની અપીલો રદ થઈ ગઈ છે, તો પણ એ૨ થી એ૪ ને ટ્રાયલ જજ દ્વારા ઠરાવેલ મુજબ ગુનેગાર ઠરાવવા અને સજા કરવાને પાત્ર છે.

ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવેલ કે આઇ.પી.સી. ની કલમ ૧૦૯ હેઠળના ગુના માટે ખાનગી વ્યક્તિઓ સામે પણ કામ ચલાવી શકાય છે અને અમને જણાય છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ નલ્લામ્મલ (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણય પર આધાર રાખીને નિષ્કર્ષ પર આવવામાં સાચી હતી, જેમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે જાહેર સેવક

દ્વારા સંપાદન અને કબજો મદદગારી માટે સક્ષમ છે, અને અવલોકન કર્યું કે ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળ, સ્પેશિયલ જજ પાસે પીસી એક્ટ માં ઉલ્લેખિત ગુનાઓની મદદગારી અથવા ષડયંત્રને સજા કરતા ગુનાઓની સુનાવણી કરવાની સત્તા છે અને અમારા મતે, ટ્રાયલ કોર્ટે આ બાબતમાં યોગ્ય રીતે ઠેરવેલ કે જાહેર સેવક દ્વારા આચરવામાં આવેલ ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ આવતા ફોજદારી ગેરવર્તણૂકના કૃત્યમાં મદદગારી કરી હોવાના આધાર પર ખાનગી વ્યક્તિઓ સામે કોર્ટ દ્વારા કામ ચલાવી શકાય છે.

વધુમાં, ફોજદારી ષડયંત્ર અને મદદગારીના સંબંધમાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ કારણો, આ કેસના પુરાવાઓની ચકાસણી કર્યા પછી, ૧૯૮૮ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩(૧)(ઈ) હેઠળ ઉપરોક્ત ગુનાઓ કરવામાં એ૨ થી એ૪ દ્વારા સક્રિય મદદગારી અને ષડયંત્રના સંજોગો દર્શાવતા જબરજસ્ત પુરાવાઓની સામે સાચા છે. આ નીચેના સંજોગો પરથી સ્પષ્ટ થશે:–

(૧) એ૧ એ જયા પબ્લિકેશન્સના સંદર્ભમાં એ૨ ની તરફેણમાં આંક પી–૯૯૫ તરીકે ચિહ્નિત જનરલ પાવર ઓફ એટર્ની કરી આપી હતી. એ૨ ની તરફેણમાં પાવર ઓફ એટર્ની કરી આપવાનો સંજોગ એ દર્શાવે છે કે પોતાને કાનૂની ગૂંચવણોથી સુરક્ષિત રાખવાના હેતુથી, એ૧ એ સદર સત્તા હેઠળ, એ૨ જયા પબ્લિકેશન્સમાં તેના ખાતામાં જમા થયેલા તેના ભંડોળ સાથે કામગીરી કરશે તે સંપૂર્ણ રીતે જાણીને સદર પાવર ઓફ એટર્ની કરી આપી હતી.

(૨) ચેક પિરિયડ દરમિયાન વિવિધ પેઢીઓની સ્થાપના એ પક્ષકારો વચ્ચેના કાવતરાને પ્રસ્થાપિત કરતો અન્ય સંજોગ છે. પુરાવામાં એવું સામે આવ્યું છે કે એક જ દિવસમાં ૧૦ પેઢીઓની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. આ ઉપરાંત, એ૨ અને એ૩ એ સ્વતંત્ર સંસ્થાઓ શરૂ કરી હતી અને મિલકતો ખરીદવા સિવાય તેમના દ્વારા અન્ય કોઈ વ્યાપારી પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવી ન હતી. પુરાવામાં સાબિત થયેલા સંજોગો

નિઃશંકપણે એ પ્રસ્થાપિત કરે છે કે આ પેઢીઓ નમાધુ એમજીઆર અને જયા પબ્લિકેશન્સના વિસ્તરણ સિવાય બીજું કંઈ નથી અને તેઓ અસ્તિત્વમાં આવવા માટે એ૧ અને એ૨ ની કૃપાના આભારી હતા.

(૩) ઉપરોક્ત પેઢીઓ અને કંપનીઓ એ૧ ના નિવાસસ્થાનેથી કાર્યરત હતી અને ભલે તેણીએ એ૨ થી એ૪ દ્વારા કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓ વિશે અજાણ હોવાનો ડોળ કર્યો હોવા છતાં તેણી તેનાથી અજાણ હતી તે સ્વીકારી શકાય નહીં. તેમની વચ્ચે કોઈ લોહીના સંબંધ ન હોવા છતાં તેઓ એ૧ સાથે રહેતા હતા.

(૪) જોકે એ૨ થી એ૪ આવકના સ્વતંત્ર સ્ત્રોત હોવાનો દાવો કરે છે પરંતુ પેઢીઓની સ્થાપના અને એ૧ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા ભંડોળમાંથી જમીનના મોટા ભાગના સંપાદનની હકીકત એ દર્શાવે છે કે, તમામ આરોપીઓ સામાજિક જીવન માટે એ૧ ના ઘરમાં ભેગા થયા ન હતા કે એ૧ એ માનવતાવાદી ચિંતાના કારણે તેમને મફત રહેવાની મંજૂરી આપી ન હતી, તેના બદલે પુરાવામાં સાબિત થયેલા તથ્યો અને સંજોગો નિઃશંકપણે એ દર્શાવે છે કે એ૧ ની સંપત્તિઓ રાખવા માટે તેમના દ્વારા ઘડવામાં આવેલા ગુનાહિત કાવતરાને પગલે એ૨ થી એ૪ ને એ૧ ના ઘરમાં સમાવવામાં આવ્યા હતા.

(૫) આંક ડી.૬૧ દર્શાવે છે કે ઇન્કમ ટેક્સ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ, એ૧ ના પ્રતિનિધિએ પોતે જ એવી દલીલ રજૂ કરી હતી કે એ૧ દ્વારા શશી એન્ટરપ્રાઇઝીસને શેર મૂડી માટે રૂ. ૧ કરોડ એડવાન્સ આપવામાં આવ્યા હતા અને વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સદર રકમની જામીનગીરી પર, એ૧ દ્વારા લોન લેવામાં આવી હતી, અને આ રીતે તેણી પેઢીઓ સાથે બિન–સંડોવણીનો દાવો કરી શકે નહીં.

(૬) એક ખાતામાંથી બીજા ખાતામાં નાણાંનો પ્રવાહ સાબિત કરે છે કે પેઢીઓના નામે મિલકતો ખરીદવા માટે એ૧ ની ગેરકાયદેસર રીતે મેળવેલી સંપત્તિને ધોવા માટે સક્રિય કાવતરું અસ્તિત્વમાં હતું.

(૭) નોર્થ બીચ સબ–રજીસ્ટ્રાર કચેરીના સબ–રજીસ્ટ્રાર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧૫૯ ના પુરાવા અને બાગાયતી અધિકારી – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૭૧ રાધા કૃષ્ણનના પુરાવા દ્વારા પણ આરોપી વ્યક્તિઓ વચ્ચેનું કાવતરું સાબિત થાય છે.

અમારા મતે, ટ્રાયલ કોર્ટ આવા કારણોસર યોગ્ય નિષ્કર્ષ પર આવી છે અને અમે અત્રે તેને માન્ય રાખીએ છીએ.

૫૪૨. તે મુજબ, આગળના ફકરાઓમાં અહીં ઉપર નોંધવામાં આવેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે હાઇકોર્ટના ચુકાદા અને હુકમને રદ કરીએ છીએ અને એ૨ થી એ૪ ની સામે ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાને સંપૂર્ણપણે પુષ્ટિ આપીએ છીએ અને પુનઃસ્થાપિત કરીએ છીએ. જોકે, સંડોવાયેલા તથ્યો અને કાયદાની ચકાસણીની પ્રક્રિયામાં અને એ૨ થી એ૪ સાથે એ૧ ના અતૂટ જોડાણમાં, તેણીની ભૂમિકા તેમજ તેણીને લગતા પુરાવાઓનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો, તેમ છતાં દરમિયાનમાં તેણીનું અવસાન થતાં, અપીલો, જ્યાં સુધી તેનો તેણીની સાથે સંબંધ છે ત્યાં સુધી રદબાતલ થાય છે. તેમ છતાં, પુનરોચ્ચાર કરીએ તો, એ૨ થી એ૪ ની સામે ઘડવામાં આવેલ આરોપ સાબિત થાય છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેમની સામે નોંધવામાં આવેલી દોષિત ઠરાવવાની કાર્યવાહી અને સજા પરિણામી નિર્દેશો સહિત સંપૂર્ણપણે પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે.

૫૪૩. સામાવાળાઓ એ૨ થી એ૪, આ નિર્ધારણ અને તેમની દોષિત ઠરાવવાની કાર્યવાહી અને સજાના પુનઃસ્થાપનને ધ્યાનમાં રાખીને, તાત્કાલિક ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ શરણાગતિ સ્વીકારશે. ટ્રાયલ કોર્ટને અત્રે તાત્કાલિક પગલાં લેવાનો પણ હુકમ કરવામાં આવે છે જેથી ખાતરી કરી શકાય કે સામાવાળાઓ

એ૨ થી એ૪ તેમને આપવામાં આવેલી બાકીની સજા ભોગવે અને કાયદા મુજબ, આ ચુકાદાના પાલનમાં આગળના પગલાં લે.

૫૪૪. ઉપરોક્ત શરતો પર અપીલો મંજૂર કરવામાં આવે છે.

અમિતાવ રોય, ન્યાયમૂર્તિ – મનમાં દુઃખી મૌનમાં લંબાતા અને નિસ્તેજ રહેલા કેટલાક અશાંત વિચારો પલ્પીટ સ્પર્શ સાથે વિદાય વખતે અભિવ્યક્તિની માંગ કરે છે. તેથી, આ પૂરક.

૫૪૫. ઉપર મુજબ સામનો કરવામાં આવેલી સાથોસાથની હકીકતો અને સંજોગો, કોઈપણ સંકોચ વિના વિશાળ સંપત્તિ એકઠી કરવા અને આવા ગેરકાયદેસર સંપાદનના ભયંકર માર્ગને ઢાંકવા અને કાયદાની પ્રક્રિયાને છેતરવા અને ભ્રમિત કરવા માટે શેલ સંસ્થાઓ દ્વારા તેને રાખવાની ઊંડા મૂળવાળી કાવતરાખોર રચના દર્શાવે છે. કેસમાં થયેલા ખુલાસાઓ દ્વારા દર્શાવ્યા મુજબ અત્યાચારોમાં નવીનતા અને નાપાક લાભોની માત્રા, ઓછામાં ઓછું કહેવા માટે, ચોંકાવનારી છે.

૫૪૬. સમકાલીન અસ્તિત્વમાં વધતી જતી છાપ જીવનના લગભગ દરેક ક્ષેત્રમાં ભ્રષ્ટાચારની સર્વવ્યાપક રોગચાળાની હાજરીને સ્વીકારતી હોવાનું જણાય છે, જાણે કે લાચાર ધાક સાથે આ અસ્વસ્થતાની ઓક્ટોપોઇડ પકડ સાથે સમાધાન કરીને આરામ કરતી હોય. સામાન્ય દિવસના અનુભવો ખરેખર અચૂક નિયમિતતા સાથે, રાષ્ટ્રના આવશ્યક માળખા અને કાપડમાં પ્રવેશતી નિર્ભય મુક્તિ સાથે ભ્રષ્ટાચારના વૈવિધ્યસભર કેન્સરયુક્ત મિશ્રણોનો પરિચય કરાવે છે. આવા જીવલેણ ભૌતિકવાદની આકર્ષક ઉપજથી હિંમતવાન બનીને, આ બીમારીના ગુનેગારોએ સામાજિક માનસિકતા પર પોતાનો સકંજો કસ્યો છે. વધતા જતા ભ્રષ્ટાચારની ગૂંગળાવી નાખનારી જાળમાંથી નાગરિક વ્યવસ્થાને મુક્ત કરવા માટે તમામ સ્તરે ઉપચારાત્મક હસ્તક્ષેપો સાથે વ્યક્તિગત અને સામૂહિક પ્રયાસો આમ અનિવાર્ય છે.

૫૪૭. સમકાલીન વાસ્તવિકતાની ઉપરોક્ત ચિંતાજનક પૃષ્ઠભૂમિમાં, સમયની મજબૂર કરતી આવશ્યકતાઓથી પ્રેરિત ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી કાયદા પર આધારિત આરોપના ન્યાયિક નિર્ણયને ઇચ્છિત જવાબદારી અને તે માટેના કાયદાકીય દ્રષ્ટિકોણથી માહિતગાર કરવા પડશે. આવા કાયદાની જોગવાઈઓનું કોઈપણ અર્થઘટન આવશ્યકપણે હેતુપૂર્ણ હોવું જોઈએ, તેના મિશનને આગળ વધારવા માટે અને તેના પતન માટે નહીં. બચાવમાં કલાત્મક રીતે આગળ વધારવામાં આવેલી પુરાવાકીય અપૂર્ણતાઓ, પ્રક્રિયાગત નબળાઈઓ અને અર્થઘટનાત્મક સૂક્ષ્મતાઓની નવીન ઘોંઘાટ, અન્યથા અમૂર્ત અને અસંગત, વૈધાનિક પવિત્રતાને જાળવી રાખવા માટે નૈતિક પરિપક્વતા અને એકવચન સંવેદનશીલતા સાથે નિષ્ઠાપૂર્વક બાજુ પર મૂકવી જોઈએ, નહીંતર ન્યાયનું પ્રખ્યાત કારણ એક કારણભૂત બની શકે છે.

૫૪૮. ભ્રષ્ટાચાર એ અનૈતિક વ્યક્તિઓ દ્વારા સ્વ–ઉન્નતિ માટેના અસંતોષકારક લોભનો દોષ છે, જેઓ તેમની સત્તા અને અધિકાર અને જાહેર હોદ્દા પર રહેલા લોકોનો પણ અયોગ્ય લાભ લે છે, સંસ્થાકીય ધોરણોનો ભંગ કરીને, મોટે ભાગે ધમકી આપનાર વફાદારો દ્વારા સમર્થિત હોય છે. ભ્રષ્ટાચારી અને ભ્રષ્ટાચાર કરનાર બંને જવાબદાર છે અને સમગ્ર સમાજ અને દેશને જવાબદાર છે. આ ખાસ કરીને જાહેર જીવનમાં લોકોના પ્રતિનિધિઓના સંદર્ભમાં છે જેઓ ડર અથવા તરફેણ અથવા સ્નેહ અથવા દ્વેષથી મુક્ત રહીને, બંધારણ અનુસાર તેની સાથે જોડાયેલી તેમની ફરજોને વફાદારીપૂર્વક અને નિષ્ઠાપૂર્વક નિભાવીને સામાન્ય લોકોના બિનશરતી કલ્યાણ માટે પોતાને સમર્પિત કરવા હોદ્દાના શપથ દ્વારા પ્રતિબદ્ધ છે. સમુદાયના તેમનામાં મૂકેલા વિશ્વાસના ઉલ્લંઘનમાં આવા ગંભીર ઉપક્રમની અવગણના કરતું સ્વ–સેવા કરતું વર્તન એ બંધારણ પ્રત્યેની નિષ્ઠાના વચનનો વિશ્વાસઘાત છે અને નિંદનીય અપમાન છે. આવું પાત્ર માત્ર દેશના ન્યાય, સ્વતંત્રતા, સમાનતા, ભ્રાતૃત્વ ગૌરવ, એકતા અને અખંડિતતાના આમુખના વચન માટે અભિશાપ નથી, જે અપેક્ષિત રીતે આ દેશના દરેક નાગરિકના જીવન અને ભાવનાને ઉત્તેજિત કરવું જોઈએ, પરંતુ તે

બંધારણીય ધર્મ પર એક અક્ષમ્ય હુમલો પણ છે જે આપણી લોકશાહી નીતિનો પાયો બનાવે છે.

૫૪૯. દોષિતોના નૈતિક પતનથી ઉદ્ભવતો આ હાનિકારક ખતરો, રાષ્ટ્રના માળખાકીય અને નૈતિક સેટ-અપની ચેતાઓને નષ્ટ કરવા ઉપરાંત, સિદ્ધાંતવાદીઓ પર અપ્રમાણિક લોકોનો અયોગ્ય ફાયદો ઉભો કરે છે, જેઓ પાસે છે અને જેઓ પાસે નથી તેમની વચ્ચેની ખાઈ પણ વિશાળ કરે છે. આની માત્ર એવા લોકો પર નિરાશાજનક અસર પડતી નથી જેઓ નૈતિક, પ્રામાણિક, નિખાલસ અને સાહસિક હોય છે, પરંતુ રાષ્ટ્રને પ્રયત્નો અને સિદ્ધિઓના ઉચ્ચ સ્તરે લઈ જવા માટે વ્યક્તિગત અને સામૂહિક પ્રવૃત્તિના તમામ ક્ષેત્રોમાં ઉત્કૃષ્ટતા તરફ પ્રયત્ન કરવાની દરેક નાગરિકની મૂળભૂત ફરજની આવશ્યક ભાવનાથી પણ તે દેખીતી રીતે વિપરીત છે. આ ભયંકર બીમારી સમાજના અસ્તિત્વના સ્તરોમાં અસંતુલન ઉભું કરે છે અને તેના નાણાકીય શાસનની ગતિશીલતાને ખોરવવા ઉપરાંત, રાષ્ટ્રની એકંદર સુખાકારીમાં રચનાત્મક પ્રગતિને અટકાવે છે. તે કાયદાના શાસનની અવગણના અને સરળ ભૌતિકવાદી લણણીની વૃત્તિઓને પ્રોત્સાહિત કરે છે, જેનાથી સમાજનો આત્મા ભ્રષ્ટ, અવમૂલ્યન અને બદનામ થાય છે.

૫૫૦. આ ફેલાતા અનિષ્ટનું આતંકવાદી વર્ચસ્વ એવું છે કે, નૈતિક મૂલ્યોથી તરબોળ અને શિસ્તબદ્ધ સિદ્ધાંતો સાથે તૈયાર કરાયેલા સમાજના મોટાભાગના સમજદાર, તર્કસંગત અને સમજદાર ઘટકો લઘુમતીમાં જોવા મળે છે, ઉપરાંત વ્યવહારુ મજબૂરીઓથી અલગ થઈ જાય છે અને રાજીનામું આપે છે અને નિરાશ અને ભ્રમમુક્ત રહી જાય છે. આ જીવલેણ બીમારીના ગૂંગળાવી નાખતા ગળામાંથી નાગરિક વ્યવસ્થાને મુક્ત કરવા માટે સામૂહિક, પ્રતિબદ્ધ અને હિંમતવાન બદલાવ એ આજની અનિવાર્યતા છે.

૫૫૧. જો આપણે આપણા પૂર્વજો દ્વારા કલ્પના કરાયેલ અને સ્વતંત્ર અને મુક્ત ભારતના અસંખ્ય સ્વ-ભૂંસી નાખતા ક્રુસેડર્સ દ્વારા પ્રેમપૂર્વક ઉછેરેલા

સ્થિર, ન્યાયી અને આદર્શ સામાજિક વ્યવસ્થાની આકાંક્ષા રાખતા હોઈએ, આવા કારણ માટે તેમના અસંખ્ય બલિદાન અને નિઃસ્વાર્થ પ્રતિબદ્ધતાઓનું વચન આપતા હોઈએ તો, દરેક નાગરિકે આ પવિત્ર મિશનમાં ભાગીદાર બનવું પડશે.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.